

ปัญหาความเป็นอิสระในการแต่งตั้งกรรมการตรวจสอบภายใต้
พระราชบัญญัติหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535
และพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535

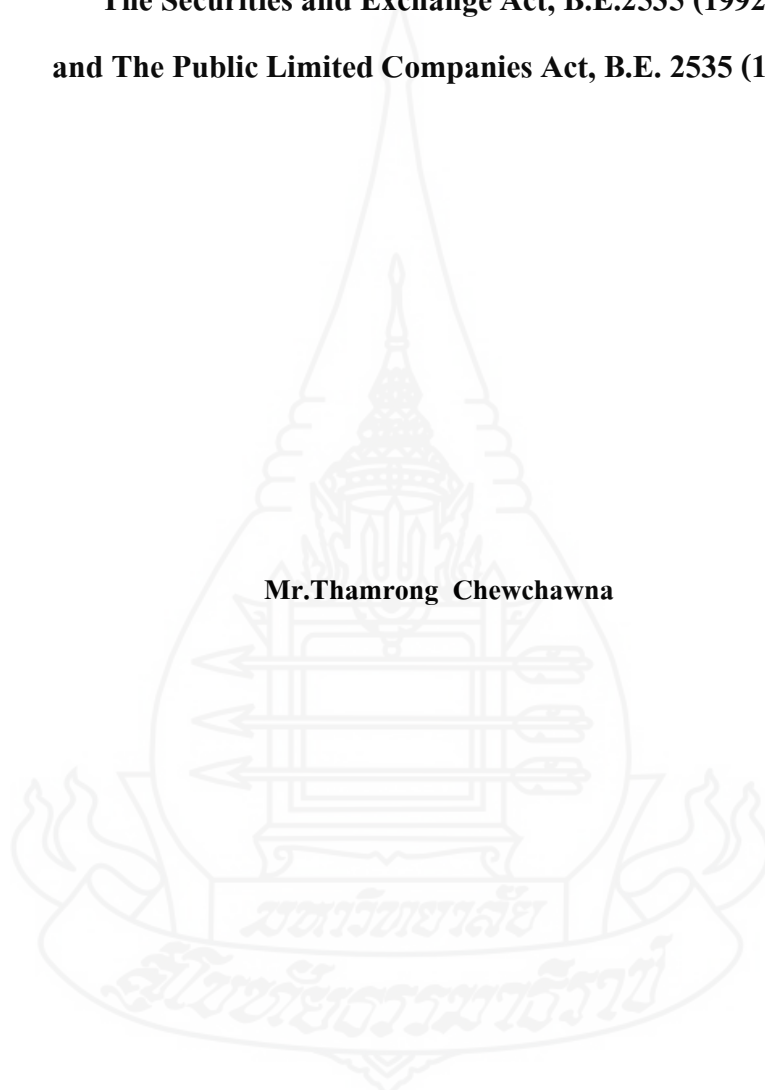
นายธำรงค์ ชิวขาวนา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต
วิชาเอกกฎหมายธุรกิจ สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2563

**Problems on Independence in Appointing Audit Committees under
The Securities and Exchange Act, B.E.2535 (1992)
and The Public Limited Companies Act, B.E. 2535 (1992)**

Mr.Thamrong Chewchawna

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Laws in Business Law

School of Law

Sukhothai Thammathirat Open University

2020

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ปัญหาความเป็นอิสระในการแต่งตั้งกรรมการตรวจสอบภายใต้
พระราชบัญญัติหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535
และพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535

ชื่อและนามสกุล นายธีรพงศ์ ชิวชานา

วิชาเอก กฎหมายธุรกิจ

สาขาวิชา นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ ดร.ลาวัญย์ ถนัดศิลป์กุล
2. รองศาสตราจารย์วิมาน กฤตพลวิมาน

วิทยานิพนธ์นี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 26 กันยายน 2563

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร. รุ่งสิกร อุพงษ์ศรี)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ลาวัญย์ ถนัดศิลป์กุล)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์วิมาน กฤตพลวิมาน)

.....ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.เทพศักดิ์ บุญรัตพันธุ์)

ชื่อวิทยานิพนธ์	ปัญหาความเป็นอิสระในการแต่งตั้งกรรมการตรวจสอบภายใต้ พระราชบัญญัติหลักทรัพย์ และ ตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 และพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535
ผู้วิจัย	นายธรรงค์ ชิวชวานา รหัสนักศึกษา 2584005132 ปริญญา นิติศาสตรมหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษา	(1) รองศาสตราจารย์ ดร.ลาวัณย์ ถนัดศิลป์กุล (2) รองศาสตราจารย์วิมาน กฤตพลวิมาน
ปีการศึกษา	2563

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาทฤษฎีและแนวคิดของการมีกรรมการตรวจสอบของบริษัทมหาชนจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ (2) ศึกษาความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการตรวจสอบของบริษัทจดทะเบียน (3) ศึกษากฎหมาย กฎระเบียบ กฎบัตร ข้อบังคับ และแนวทางการปฏิบัติที่ดีของกรรมการตรวจสอบ (4) ศึกษาเปรียบเทียบความเป็นอิสระในการแต่งตั้งกรรมการตรวจสอบตามกฎหมาย กฎระเบียบ กฎบัตร ข้อบังคับและแนวทางการปฏิบัติที่ดีของ สหรัฐอเมริกา ประเทศออสเตรเลีย และประเทศญี่ปุ่น เปรียบเทียบกับกฎหมายของประเทศไทย (5) วิเคราะห์ สรุป ปัญหาความเป็นอิสระของกรรมการตรวจสอบเพื่อเสนอร่างแก้ไขเพิ่มเติมต่อพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์พ.ศ. 2535 และ พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.2535

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยวิธีวิจัยเอกสาร โดยศึกษาจากพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 กฎระเบียบ ข้อบังคับ กฎบัตร แนวทางปฏิบัติที่ดีในการกำกับดูแลกิจการของบริษัทมหาชน บทความ วารสาร วิทยานิพนธ์ ของประเทศไทยและต่างประเทศ โดยการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลให้เป็นระบบซึ่งในส่วนของงานวิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัย ผู้วิจัยจะทำการสังเคราะห์และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ จากเนื้อหาที่ได้จากการวิจัยเอกสารและการทบทวนวรรณกรรม เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการจัดทำข้อเสนอแนะแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายในเรื่องความเป็นอิสระของการแต่งตั้งกรรมการตรวจสอบของบริษัทมหาชนซึ่งจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์

ผลการศึกษาพบว่า (1) การแต่งตั้งกรรมการตรวจสอบจะต้องมีความเป็นอิสระ เพื่อรักษาผลประโยชน์สาธารณะตามทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสียของมหาชน โดยคณะกรรมการตรวจสอบจะทำหน้าที่ตรวจสอบการจัดการของผู้บริหารของบริษัทมหาชน ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ (2) การปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการตรวจสอบจะต้องเป็นอิสระจากฝ่ายบริหาร และ คณะกรรมการบริหารของบริษัท (3) กระบวนการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบต้องแต่งตั้งจากผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ตรวจสอบ วิชาชีพในการกำกับของคณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์ ตลาดหลักทรัพย์ และสภาคณะกรรมการบริษัทไทย (4) จากการศึกษา เปรียบเทียบกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย และ ญี่ปุ่นพบว่าคณะกรรมการตรวจสอบในประเทศดังกล่าว สามารถทำหน้าที่อย่างอิสระได้โดยแยกการทำงานออกมาไม่อยู่ภายใต้สังกัดของบริษัทจดทะเบียน (5) การแก้ไข พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์และพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัดนั้นเสนอให้แก้ไขบทนิยาม คุณสมบัติและ กำหนดให้การปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการตรวจสอบเป็นอิสระจากฝ่ายบริหาร กำหนดกระบวนการแต่งตั้งกรรมการตรวจสอบ โดยต้องให้ผู้ที่จะได้รับการแต่งตั้งต้องลงทะเบียนวิชาชีพกรรมการตรวจสอบภายใต้สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และ สภาคณะกรรมการบริษัทไทย รวมทั้งการเพิ่มโทษกรรมการที่ปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ

คำสำคัญ กรรมการตรวจสอบ ความเป็นอิสระ หลักทรัพย์ ตลาดหลักทรัพย์ บริษัทมหาชนจำกัด

Thesis title: Problems on Independence in Appointing Audit Committees under The Securities and Exchange Act, B.E.2535 (1992) and The Public Limited Companies Act, B.E. 2535 (1992)

Researcher: Mr. Thamrong Chewchawna; **ID:** 2584005132; **Degree:** Master of Laws;

Thesis advisors: (1) Dr. Lawan Thanadsillapakul, Associate Professor

(2) Viman Kritpolviman, Associate Professor **Academic year:** 2020

Abstract

This research aimed (1) to study theories and concepts of the audit committee of the public company limited listed in the Stock Exchange, (2) to examine independence in duty performance of the audit committee in the registered companies, (3) to investigate laws, regulations, charters, stipulations, and good practices of the audit committee, (4) to compare independence in appointment of the audit committee based on laws, regulations, charters, stipulations, and good practices of the United States of America, Australia, and Japan compared with Thai laws, and (5) to analyze and summarize problems regarding independence of the audit committee to be proposed for amendment of the Securities and Exchange Act B.E. 1992, and Public Company Limited Act B.E. 1992

This research is a qualitative research conducted by the documentary research method, studying and collecting all related materials of the Securities and Exchange Act 1992, Public Limited Companies Act 1992, rules, regulations, charter, good practices and governance in public company, articles, journals, thesis regarding audit committee of Thailand and abroad. In this research, the author has systematically collected the information, using both analytical and synthetic methods to obtain information that can be a guideline in proposing an amendment to the law on the independence of the appointment of the audit committee of public companies listed in the stock exchange market.

The findings revealed that (1) the appointment of the audit committee must be independent to maintain public benefits according to the theories regarding stakeholders in the public company limited provided that the audit committee would perform duties in auditing the management of executives in the public company limited listed in the Stock Exchange. (2) Duty performance of the audit committee shall be independent from the management and executive committee of the company. (3) The process of audit committee appointment shall be performed from those registered as a professional auditor under supervision of the Securities and Exchange Commission, Stock Exchange, and Thai Institute of Directors. (4) From comparative study of laws of the United States of America, Australia and Japan, the audit committee in such countries could perform their duties independently with function separated from and not being under supervision of the registered companies. (5) The amendment of the Securities and Exchange Act and Public Company Limited Act is proposed to include amendment of definitions, qualification and duty performance of the audit committee independent from the management. The process of the audit director appointment shall be specified that only persons registered as an auditing professional practitioner under the supervision of the Securities and Exchange Commission and the Stock Exchange of Thailand and the Thai Institute of Directors would be appointed. Additionally, penalty with the directors who unrightfully misconduct should be escalated.

Keywords: Audit Committee, Independence, Securities, Stock Exchange, Public Company Limited

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก ท่านรองศาสตราจารย์ ดร. ลาวัณย์ ถนัดศิลป์กุล ท่านกรุณาเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และท่านได้เมตตาให้คำแนะนำพร้อมทั้งตรวจทานแก้ไขจุดต่างๆ อย่างละเอียดในส่วนที่บกพร่องต่างๆ ตลอดมา จนกระทั่งผู้ศึกษาเขียนวิทยานิพนธ์จนสำเร็จเป็นรูปเล่ม

ขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ รองศาสตราจารย์ ดร. ลาวัณย์ ถนัดศิลป์กุล ที่เป็นผู้ให้ความรู้ในศาสตร์ของวิชากฎหมายธุรกิจ สาขานิติศาสตร์ และศาสตร์ในด้านอื่นๆ ในการดำเนินชีวิตที่เสียสละและมุ่งที่สร้างบุคคลที่มีคุณภาพเพื่อสังคมและเป็นกำลังสำคัญให้แก่ประเทศชาติ จนทำให้การวิจัยได้แนวทางและวิธีคิดปรับใช้อย่างมีคุณภาพ และเป็นฐานสำคัญให้วิจัยเล่มนี้สำเร็จ

ขอขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ คุณยายที่สั่งสอนเลี้ยงดูให้มีความเข้มแข็ง มีความพากเพียรพยายาม อดทน ต่อสู้กับอุปสรรคต่างๆ ปัญหาที่ถาโถมเข้ามาในทุกๆ ด้านตลอดการเขียนวิจัยเล่มนี้ซึ่งท่านเป็นกำลังใจอย่างอบอุ่นเสมอมาในสรวงสวรรค์ และขอขอบคุณ นางสาวอิสรา ชิวชานา บุตรสาวที่น่ารักและเป็นกำลังใจอย่างดียิ่งต่อการศึกษาวิจัยนี้

คุณค่าและประโยชน์ใดๆ ที่เกิดขึ้นจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ผู้วิจัยขอมอบแต่ คุณพ่อ คุณแม่ คุณยาย ครูบาอาจารย์ที่มอบความรู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ในศาสตร์ต่างๆ และผู้มีพระคุณทุกท่าน ด้วยความเคารพอย่างสูง

ธำรงค์ ชิวชานา

พฤศจิกายน 2564

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญภาพ	ฐ
บทที่ 1 บทนำ	1
1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
2. วัตถุประสงค์	16
3. กรอบแนวคิดของการวิจัย	18
4. ประเด็นปัญหา	19
5. สมมุติฐานของการวิจัย	19
6. ขอบเขตของการวิจัย	20
7. คำนิยามศัพท์ ที่ใช้ในการวิจัย	20
8. ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย	22
9. ระเบียบวิธีการวิจัย	23
บทที่ 2 ประวัติความเป็นมา แนวคิด ทฤษฎีของการมีและการแต่งตั้งกรรมการตรวจสอบ	24
1. ประวัติความเป็นมาและวิวัฒนาการของกรรมการตรวจสอบ	24
1.1 ประวัติความเป็นมาและวิวัฒนาการของกรรมการตรวจสอบในต่างประเทศ	24
1.2 ประวัติความเป็นมาและวิวัฒนาการของกรรมการตรวจสอบในประเทศไทย	27
2. แนวความคิด ความหมาย และหน้าที่ของกรรมการตรวจสอบ	30
2.1 แนวคิดความเป็นอิสระของกรรมการตรวจสอบ	31
2.2 แนวคิดการควบคุมความเป็นอิสระทางวิชาชีพของกรรมการตรวจสอบ	33
2.3 แนวคิดการมีองค์กรรองรับและรับรองการขึ้นทะเบียน ของกรรมการตรวจสอบ	34
2.4 ความหมายที่เกี่ยวข้องกับกรรมการตรวจสอบ	36
2.5 วัตถุประสงค์และประโยชน์ของความเป็นอิสระของกรรมการตรวจสอบ	44

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3. ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการของกรมการตรวจสอบ.....	45
3.1 ทฤษฎีบรรษัทภิบาล	45
3.2 ทฤษฎีผลประโยชน์ทับซ้อน	45
3.3 ทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสีย	46
3.4 ทฤษฎีความไม่สมมาตรหรืออสมมาตรของข้อมูล	46
3.5 ทฤษฎีตัวแทน	47
3.6 ทฤษฎีการบัญชีแบบโพสิทีฟ(Positive Accounting Theory)	48
3.7 ทฤษฎี Alignment Effect	48
3.8 ทฤษฎีต้นทุนการทำธุรกรรม	49
3.9 ทฤษฎีประสิทธิภาพตลาด	49
บทที่ 3 กฎหมายของประเทศไทย ข้อบังคับแนวทางปฏิบัติที่ดี คู่มือของการมีและการแต่งตั้ง กรมการตรวจสอบของประเทศไทยและที่เกี่ยวข้องกับกรมการตรวจสอบ	53
1. ประกาศคณะกรรมการกำกับตลาดทุน ที่ ทจ.39/2559	54
2. ข้อบังคับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	55
3. แนวทางปฏิบัติที่ดีของคณะกรรมการตรวจสอบ	56
4. คู่มือกรมการตรวจสอบ	57
5. พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535	58
6. พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535	60
โครงสร้างและองค์ประกอบและคุณสมบัติเฉพาะของคณะกรรมการตรวจสอบ	65
การแต่งตั้งกรมการตรวจสอบ	67
ประธานคณะกรรมการตรวจสอบ	67
การพ้นจากตำแหน่งของกรมการตรวจสอบ	68
วาระในการดำรงตำแหน่งกรมการตรวจสอบ	68
เลขานุการคณะกรรมการตรวจสอบ	68
การประชุมและวาระการประชุมของกรมการตรวจสอบ	69
จำนวนครั้งและระยะเวลาในการประชุมคณะกรรมการตรวจสอบ	70
ผู้เข้าร่วมประชุมและการออกเสียง	70

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
รายงานการประชุมคณะกรรมการตรวจสอบ.....	71
รายงานของคณะกรรมการตรวจสอบ.....	71
การประเมินผลคณะกรรมการตรวจสอบ.....	72
จริยธรรมทางธุรกิจของกรรมการตรวจสอบ.....	77
โครงการแนวร่วมปฏิบัติของภาคเอกชนไทยในการต่อต้านการทุจริต (CAC).....	80
7. พระราชบัญญัติความรับผิดทางอาญาของผู้แทนนิติบุคคล พ.ศ. 2560.....	81
บทที่ 4 กฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกาประเทศออสเตรเลียและประเทศญี่ปุ่น.....	91
1. กฎหมายประเทศสหรัฐอเมริกา.....	92
ที่มาของกฎหมาย Sarbanes-Oxley Act 2002.....	92
คณะกรรมการกำกับดูแลการตรวจสอบบัญชี.....	94
องค์ประกอบของคณะกรรมการบริษัท.....	95
ความเป็นอิสระของกรรมการตรวจสอบ.....	97
การกำหนดเกี่ยวกับการประเมินการควบคุมภายในของผู้บริหาร.....	101
จรรยาบรรณขององค์กรตามหลักจริยธรรม.....	103
การเปิดเผยข้อมูลของคณะกรรมการตรวจสอบซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการเงิน.....	104
ผู้สอบบัญชี.....	105
การเพิ่มบทลงโทษทางอาญา.....	108
สรุปผลการศึกษา.....	115
2. กฎหมายประเทศออสเตรเลีย.....	117
ที่มาของกฎหมายพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และการลงทุน.....	117
ของออสเตรเลียปี 2544 (ASIC).....	117
บทบาทของคณะกรรมการบริษัทคณะกรรมการตรวจสอบ.....	121
คุณสมบัติของกรรมการของบริษัทจดทะเบียน.....	121
คุณสมบัติของกรรมการตรวจสอบ.....	123
การประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบ.....	124
ความสำคัญของการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทจดทะเบียน.....	124

สารบัญ (ต่อ)

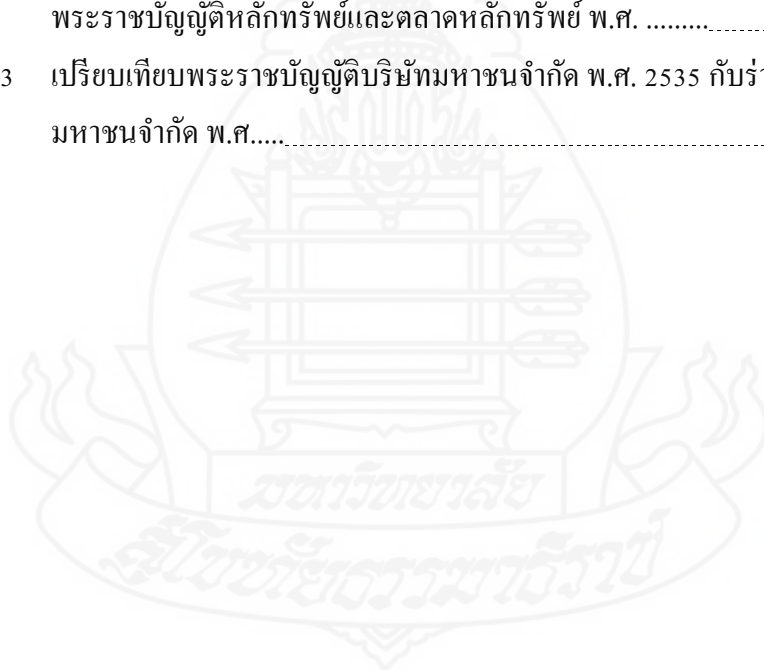
	หน้า
วาระในการดำรงตำแหน่งของกรรมการตรวจสอบของบริษัทจดทะเบียน	125
องค์ประกอบของคณะกรรมการตรวจสอบ	126
แนวทางปฏิบัติที่ดีของคณะกรรมการตรวจสอบ	128
ผู้สอบบัญชี	133
กรรมการตรวจสอบภายนอก	134
การปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการตรวจสอบ	134
การปฏิบัติตามกฎข้อบังคับและจริยธรรม	134
การแจ้งเบาะแส	135
การบริหารจัดการความเสี่ยงและการควบคุมภายใน	135
การควบคุมภายใน	136
การตรวจสอบภายใน	136
การสื่อสารและการรายงาน	136
องค์ประกอบของคณะกรรมการตรวจสอบ	138
การประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบ	138
บทลงโทษ	139
สรุปผลการศึกษา	149
3. กฎหมายประเทศญี่ปุ่น	151
ที่มาของกฎหมายพระราชบัญญัติเครื่องมือทางการเงินและ ตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2552(J-SOX)	151
ผู้ตรวจสอบบัญชี	155
ผู้ถือหุ้น	155
กรรมการตรวจสอบ	158
มาตรฐานความเป็นอิสระสำหรับกรรมการภายนอก	160
กรอบของคณะกรรมการตรวจสอบ	161
การรายงานต่อคณะกรรมการตรวจสอบ	162
การประชุมคณะกรรมการของบริษัทจดทะเบียน	162
กฎบัตรของคณะกรรมการตรวจสอบ	162

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทลงโทษ	163
สรุปผลการศึกษา	171
บทที่ 5 สรุปวิเคราะห์เปรียบเทียบกฎหมายประเทศไทย สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลียและญี่ปุ่น ..	174
1. ที่มาของการแต่งตั้งกรรมการตรวจสอบ	174
2. จำนวนกรรมการตรวจสอบ	175
3. อายุเริ่มต้นในการดำรงตำแหน่งกรรมการตรวจสอบ	175
4. วาระในการดำรงตำแหน่ง	175
5. บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของกรรมการตรวจสอบของบริษัทมหาชน กับผู้สอบบัญชี	176
6. บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของกรรมการตรวจสอบปฏิบัติหน้าที่	176
7. การเข้าดำรงตำแหน่งในบริษัทจดทะเบียนอื่นๆ ในช่วงเวลาเดียวกัน	177
8. การแจ้งเบาะแสเมื่อมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการทุจริตหรือพบการทุจริตและสื่อ โกง	177
9. บทกำหนดโทษ	177
บทที่ 6 บทสรุป	220
1. บทสรุป	220
2. ข้อเสนอแนะ	222
ร่างพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์	233
ร่างพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด	235
บรรณานุกรม	240
ภาคผนวก	249
ก ประกาศคณะกรรมการกำกับตลาดทุนที่ ทจ. 39/2559	250
ข ประกาศคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ที่ กจ. 3/2560	256
ค พระราชบัญญัติความรับผิดในทางอาญาของผู้แทนนิติบุคคลพ.ศ. 2560	262
ง แบบหนังสือแจ้ง รายงานตัวกรรมการตรวจสอบ	286
จ แบบแจ้งรายชื่อและขอบเขตการดำเนินงานของคณะกรรมการตรวจสอบ F24-1 ..	289
ฉ คำย่อ	296
ประวัติผู้วิจัย	298

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1	วิเคราะห์ที่มากเกินไปและกระบวนการในการแต่งตั้งกรรมการตรวจสอบ..... 85
ตารางที่ 4.1	วิเคราะห์กรรมการตรวจสอบภายใต้กฎหมายปฏิรูปการบัญชีของบริษัทมหาชน และคุ้มครองนักลงทุน พ.ศ.2545 Public Company Accounting Reform and Investor Protection หรือ Sarbanes-Oxley Act of 2002 หรือ Sox..... 109
ตารางที่ 4.2	วิเคราะห์กฎหมายว่าด้วยเครื่องมือทางการเงินและตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2552 The Financial Instruments and Exchange Act 2009 (FIEA) หรือ J-SOX..... 167
ตารางที่ 5.1	สรุปวิเคราะห์เปรียบเทียบกฎหมายประเทศไทย ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศ ออสเตรเลีย ประเทศญี่ปุ่น..... 179
ตารางที่ 5.2	เปรียบเทียบพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 กับร่าง พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 201
ตารางที่ 5.3	เปรียบเทียบพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 กับร่างพระราชบัญญัติ มหาชนจำกัด พ.ศ..... 205

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	18
ภาพที่ 3.1 โครงสร้างความสัมพันธ์ของการมีคณะกรรมการตรวจสอบกับบุคคลที่เกี่ยวข้อง... 64	64
ภาพที่ 3.2 ความรับผิดชอบทางอาญาของกรรมการและผู้แทนนิติบุคคล.....	82
ภาพที่ 4.1 สรุปลักษณะบทบาทและหน้าที่สำคัญของกรรมการตรวจสอบ.....	132

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันมีบริษัทที่ประกอบธุรกิจการค้า อุตสาหกรรม ในหลายประเภทและมีรูปแบบที่หลากหลายเป็นบริษัทที่จดทะเบียนกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อให้บริษัทมีการขยายตัวและมีเงินทุนมากพอที่จะทำให้ธุรกิจเติบโตได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีเงินทุนต่อการประกอบธุรกิจอย่างมั่นคง การนำบริษัทเอกชนมาจดทะเบียน จึงเป็นการระดมทุนจากผู้ถือหุ้นให้เข้าผู้การร่วมลงทุน โดยใช้ชื่อ บริษัทมหาชนจำกัด¹ และมีชื่อต่างๆ ไปตามธุรกิจของแต่ละประเภท การกำกับดูแลกิจการของบริษัทมหาชนจึงเป็นเรื่องที่สำคัญ ดังนั้น บริษัทมหาชนจำกัดกฎหมายได้บัญญัติเกี่ยวกับการแต่งตั้งกรรมการตรวจสอบที่เป็นคณะกรรมการอิสระที่ไม่ใช่ผู้บริหารเพื่อตรวจสอบการกำกับดูแลของคณะกรรมการและฝ่ายบริหารของบริษัทมหาชน แต่ก็ยังมีปัญหาในการทำหน้าที่ที่เป็นอิสระซึ่งกรรมการตรวจสอบจะถูกครอบงำและการใช้อำนาจของฝ่ายบริหาร เพราะการแต่งตั้งกรรมการตรวจสอบเกิดขึ้นจากการเสนอชื่อของคณะกรรมการหรือฝ่ายบริหารของบริษัทมหาชนจำกัด จากที่มาดังกล่าวนี้อาจทำให้กรรมการตรวจสอบไม่ได้ทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เมื่อกรรมการตรวจสอบไม่ได้ทำหน้าที่และไม่มีความเป็นอิสระต้องอยู่ภายใต้อำนาจ ความกดดัน และถูกรอบงำจากกรรมการบริษัทหรือกรรมการฝ่ายบริหารทำให้เกิดการกระทำการทุจริต การใช้อำนาจของกรรมการฝ่ายบริหารที่ได้รับมอบหมายประพฤติด

---

¹พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.2535 หมวด 2 การเริ่มจัดตั้งบริษัท

มาตรา 15 บริษัทมหาชนจำกัด คือ บริษัทประเภทซึ่งจัดตั้งขึ้นด้วยความประสงค์ที่จะเสนอขายหุ้นต่อประชาชน โดยมีผู้ถือหุ้นมีความรับผิดชอบจำกัดไม่เกินจำนวนเงินค่าหุ้นที่ต้องชำระและบริษัทดังกล่าวได้รับความประสงค์เช่นนั้นไว้ในหนังสือบริคณห์สนธิ

มาตรา 16 บุคคลธรรมดาตั้งแต่สิบห้าคนขึ้นไปจะเริ่มจัดตั้งบริษัทได้โดยจัดทำหนังสือบริคณห์สนธิและปฏิบัติการอย่างอื่นตามพระราชบัญญัตินี้

เพื่อประโยชน์ของตนเองทั้งในรูปแบบของตัวเงินและไม่ใช้ตัวเงิน² ชื่อ โงง รายงานข้อมูลทางด้านการเงินและรายงานทางบัญชีที่ไม่โปร่งใสหรือเอาเปรียบผู้ถือหุ้นในตำแหน่งหน้าที่ของกรรมการฝ่ายบริหารของบริษัทมหาชน สามารถที่จะทำสิ่งผิดกฎหมายอย่างไรก็ได้ การถ่วงดุลและคานอำนาจในหน้าที่กรรมการตรวจสอบระหว่างผู้ประกอบกิจการกับมหาชน ซึ่งบริษัทมหาชนจำกัด คือผู้ถือหุ้นทุกๆ ไปซึ่งเป็นส่วนใหญ่ของประชาคมในสังคม และบริษัทมหาชนมีผู้ถือหุ้นเป็นผู้ลงทุนกฎหมายได้กำหนดให้มีการกำกับดูแลบริษัทมหาชนด้วยการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบที่เป็นอิสระที่ไม่ใช่ผู้บริหาร แต่ในทางปฏิบัติจริงกรรมการตรวจสอบไม่มีความเป็นอิสระและต้องถูกการใช้อำนาจครอบงำของกรรมการฝ่ายบริหาร จึงต้องมีกลไกและกระบวนการในการแต่งตั้งกรรมการตรวจสอบที่ไม่ได้มีที่มาจากกรรมการหรือฝ่ายบริหารของบริษัท เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการตรวจสอบเป็นไปอย่างอิสระและมีประสิทธิภาพเพื่อรักษาผลประโยชน์ของประชาคมในสังคม ซึ่งผู้ศึกษาได้ยกตัวอย่าง การทุจริตใน 3 ประเทศ ได้แก่ประเทศญี่ปุ่น ประเทศสหรัฐอเมริกา และของประเทศไทยเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาเปรียบเทียบ ดังต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1 การทุจริตในประเทศญี่ปุ่นเมื่อวันอาทิตย์ที่ 8 ตุลาคม พ.ศ.2561 บริษัท Kobe Steel ผู้ผลิตเหล็กรายใหญ่ของญี่ปุ่น ได้ออกมาแถลงยอมรับว่าปลอมแปลงรูปแบบคุณภาพสินค้า และมีลูกค้าได้รับผลกระทบทั้งในประเทศญี่ปุ่นและต่างประเทศมากกว่า 200 บริษัท เรื่องนี้เป็นเรื่องใหญ่ที่จะกระทบบริษัททั่วโลก รวมถึงความเชื่อมั่นในสินค้าของญี่ปุ่นเองด้วย เพราะเนื่องจาก Kobe Steel ดำเนินธุรกิจผลิตโลหะและวัสดุอุตสาหกรรม เช่น เหล็ก อะลูมิเนียม ทองแดง เป็นต้น เป็นบริษัทที่ใหญ่เป็นอันดับ 3 ของญี่ปุ่น ในกลุ่มอุตสาหกรรมนี้ บริษัทก่อตั้ง มาตั้งแต่ ค.ย. 1905 มีอายุถึง 112 ปีแล้ว โดยตั้งอยู่ที่เมืองโกเบ ซึ่งเป็นเมืองหลวงของจังหวัดเฮียวโงะ ถือเป็นเมืองท่าการค้า และอุตสาหกรรมที่สำคัญเมืองหนึ่งของประเทศ ถือเป็นบริษัทที่มีรายได้สูงเป็นอันดับ 578 ของโลก สืบเนื่องมาจาก บริษัท Nissan Motor ได้ตรวจสอบความปลอดภัยและพบความผิดปกติบางอย่าง จึงได้เรียกรถกลับมาตรวจใหม่กว่า 1 ล้านคัน เมื่อต้นเดือน ตุลาคม 2560 ซึ่งตอนแรกบริษัท Nissan Motor เองก็ยังไม่แน่ใจถึงต้นเหตุ จนสุดท้าย บริษัท Kobe Steel ได้ออกมายอมรับผิด บริษัท Kobe Steel ได้ตรวจสอบคุณภาพสินค้า ที่ขายให้กับลูกค้า ตั้งแต่ เดือนกันยายน 2559 ถึงเดือนสิงหาคม 2560 และพบว่า มี 4 โรงงานในเครือ ได้ปลอมแปลงค่าความแข็งแรง และความทนทานของอะลูมิเนียมแผ่น จำนวน 19,300 ตัน อะลูมิเนียมชนิดอัดขึ้นรูป 19,3000 ยูนิท และทองแดง 2,200 ตัน

²ยุทธ วรรณธรร “จริยธรรมจิตสำนึกหลักบรรษัทภิบาล ทำดีมีแต่ได้” (พิมพ์ครั้งที่ 1), กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง, (2558) หน้า47

ซึ่งคิดเป็น 4%³ของยอดขายในกลุ่มนี้ โดยยอดขายอะลูมิเนียมและทองแดงนั้น คิดเป็น 1 ใน 5 ของรายได้บริษัท นอกจากนี้ มีการตรวจพบว่าการปลอมแปลงข้อมูลผลิตภัณฑ์ผงเหล็กกล้า ที่นำไปผลิตรถยนต์หรือเครื่องจักร ให้ได้ตามเกณฑ์ลูกค้า มาานานกว่า 10 ปี ซึ่งการกระทำครั้งนี้ ส่งผลกระทบต่อสร้างความกังวลให้กับบริษัทกลุ่มขนส่งอย่างมาก เพราะเป็นลูกค้าของบริษัท Kobe Steel หลายบริษัทด้วยกัน ซึ่งได้แก่บริษัทกลุ่มรถยนต์ เช่น Toyota, Honda, Ford, Nissan, Suzuki, Mitsubishi, Subaru, General Motors กลุ่มการบิน เช่น Boeing, Mitsubishi Heavy Industries ต่างก็ใช้อะลูมิเนียมจากบริษัท Kobe Steel มาผลิตปีกและลำตัวเครื่องบิน รวมไปถึงกระจก ซึ่งเป็นการสร้างความเสียหายต่ออุตสาหกรรมเหล็ก และประเทศญี่ปุ่นมหาศาลเลยทีเดียว เพราะที่ผ่านมานักลงทุนขึ้นชื่อเรื่องคุณภาพสินค้าที่สูงสาเหตุที่บริษัท Kobe Steel ทำเช่นนี้เพราะ การแข่งขันที่รุนแรงจากบริษัทต่างประเทศ เช่น จีน เกาหลีใต้ อินเดีย ประกอบกับญี่ปุ่นอยู่ในช่วงภาวะเศรษฐกิจฝืดเคืองมานาน ต้องควบคุมต้นทุนหน่วยงานของบริษัทจึงทำทุกวิถีทางเพื่อให้ทางบริษัทได้ประโยชน์ซึ่งขาดความซื่อสัตย์สุจริตต่อลูกค้าทำให้ผู้ถือหุ้นและลูกค้าได้รับความเสียหาย

ตัวอย่างที่ 2 เป็นบริษัทโทรคมนาคมขนาดใหญ่ของประเทศสหรัฐอเมริกา มีนายเบอร์นี่ เอ็บเบอร์ เป็นผู้ก่อตั้งบริษัทให้บริการโทรศัพท์ทางไกลโดยบริษัทมีชื่อว่า Long Distance Discount Service (LDDS) มีวางแผนขยายกิจการโดยผ่านช่องทางการรวมและครอบงำกิจการ ในปี 1989 บริษัท Advantage Companice Inc. (ACI) ซึ่งเป็นบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหุ้น NASDAQ ประสบปัญหาภาวะล้มละลาย LDDS ก็สามารถซื้อและเข้าครอบครองกิจการ และในเดือนพฤษภาคม 1995 ได้เปลี่ยนชื่อจาก LDDS เป็น Worldcom เพื่อให้บริการโทรคมนาคมระดับโลก ในปี 1999 บริษัทเวิลด์คอม จำกัด เป็นบริษัทที่ใหญ่เป็นอันดับที่ 14 ในประเทศสหรัฐอเมริกาและติดอันดับที่ 24 ของบริษัทที่ใหญ่ที่สุดในโลก มีราคามูลค่าหุ้นสูงถึง 115 เหรียญความสำเร็จของเวิลด์คอมมาจากการควบรวมกิจการที่เพิ่มขึ้น แต่หลังจากปี 2000 รัฐบาลสหรัฐอเมริกาและสหภาพยุโรปพิจารณาว่าการควบกิจการจะส่งผลให้เกิดการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรมกระทรวงยุติธรรมของอเมริกาพิจารณาและสรุปว่าไม่สามารถทำได้เพราะไม่เป็นธรรมจึงทำให้ราคาหุ้นตกลงจาก 62 เหรียญมาเป็น 46 เหรียญต่อหุ้น ทำให้ผู้ลงทุนในตลาดหุ้นขาดความมั่นใจและทำให้หุ้นของบริษัทตกต่ำลง ในปี 2002 บริษัทเวิลด์คอมได้ทำรายการให้กู้ยืมเงินแก่เอ็บเบอร์เป็นเงินจำนวน 341 ล้านดอลลาร์ โดยคิดดอกเบี้ย 2.16 ซึ่งเป็นอัตราดอกเบี้ยที่ยังต่ำกว่าที่บริษัทเวิลด์คอมไปกู้ยืมมา และทำให้เกิดความไม่มั่นใจของผู้ถือหุ้นซึ่งตั้งคำถามว่าทำไมประธานเจ้าหน้าที่บริหารถึงได้กู้เงินจากบริษัทเป็นจำนวนมาก และผู้ตรวจสอบภายในเริ่มพบปัญหาที่ในส่วนของบริษัทขายสินค้าซึ่งผู้ตรวจสอบภายในได้รายงานรายการ

³WattanapongJaiwat.Brand inside.12 ตุลาคม 2560.<https://brandinside.asia/kobe-steel-fake-strenght-aluminium-report/>

ที่ต้องสงสัยต่อคณะกรรมการตรวจสอบ ซึ่งรายการดังกล่าวเป็นรายการค่าใช้จ่ายที่ไม่ได้ลงบัญชี กลับไปลงเป็นรายการการลงทุนผู้ตรวจสอบภายในได้รายงานต่อคณะกรรมการตรวจสอบแล้วแต่คณะกรรมการตรวจสอบไม่ได้แสดงท่าทีใดๆ จนกระทั่งมีการรายงานว่าเว็ลด์คอมรายงานกระแสเงินสดเกินจากตัวเลขจริงสูงถึง 3.8 พันล้านเหรียญและเป็นการลงรายการบัญชีที่บกพร่องมีการทุจริตเกิดขึ้นและทำให้เกิดสถานการณ์ร้ายแรงที่สุดของสหรัฐอเมริกาและทำให้เว็ลด์คอมต้องเข้าผู้ขบวนการล้มละลาย และต้องปรับปรุงโครงสร้างหนี้มูลค่ากว่าสามหมื่นล้านเหรียญสหรัฐอเมริกา และทำให้บริษัทมีระดับความน่าเชื่อถืออยู่ในระดับที่ย่ำแย่ที่สุด ซึ่งปัจจัยที่ก่อให้เกิดการทุจริต คือผู้บริหารเป็นตัวการหลักใช้อำนาจสั่งการผู้ใต้บังคับบัญชาให้ร่วมทำการทุจริต ทำให้ระบบการตรวจสอบภายในของบริษัทขาดประสิทธิภาพ การตรวจสอบภายในถูกจำกัดขอบเขตและถูกแทรกแซงโดยฝ่ายบริหาร ผู้ตรวจสอบบัญชีขาดความอิสระในการดำเนินการ⁴ และในวันที่ 26 มิถุนายน 2002 คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งสหรัฐอเมริกา (SEC) ได้กล่าวหาบริษัทเว็ลด์คอม จำกัดในข้อหาปลอมแปลงเอกสารเพื่อหลอกลวงนักลงทุน ดังนั้นเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวทางรัฐบาลอเมริกาโดยการนำของประธานาธิบดี จอร์จ ดับเบิลยูบุช จึงได้อนุมัติและสนับสนุนกฎหมาย Sarbanes-Oxley Act . ในปี 2002 ซึ่งเป็นการเริ่มต้นในการปฏิรูปพื้นฐานบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ทั้งหมดของอเมริกาเป็นต้นมา⁵

ตัวอย่างที่ 3 กรณีในประเทศไทยขอยกตัวอย่างเตาแก๊สปิคนิคที่ได้เคยได้ยินคุ้นหูคนไทย ชื่อบริษัท ปิคนิค คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ได้ประกอบธุรกิจก๊าซปิโตรเลียมเหลว โดยมีกลุ่มตระกูล “ลาภวิสุทธิสิน” เป็นผู้ถือหุ้นใหญ่ และเป็นที่ยอมรับกันว่ามี นายสุริยา ลาภวิสุทธิสิน อธิบดีรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์ เป็นผู้อยู่เบื้องหลังการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่ส่งผลให้ราคาหุ้นปิคนิค ในช่วงปี 2546-2549 เปลี่ยนแปลงขึ้นลงอย่างรุนแรง ด้วยการสร้างเรื่องราวต่างๆ ให้เติบโตแบบก้าวกระโดด โดยมีเป้าหมายเพื่อผลักดันราคาหุ้นปิคนิค จำกัด (มหาชน) ในตลาดหุ้น ด้วยวิธีตั้งเป้าหมายการเติบโตไว้อย่างสวยหรู ซึ่งต่อมามีการพอกเงินออกจากธุรกิจหลายรูปแบบ จนถูกดำเนินคดีด้วยมูลค่าความเสียหายหลักพันล้านบาท ขณะเดียวกันบริษัทมีการสร้างหนี้เพิ่มขึ้น ในปี 2548 มีหนี้สินรวม 8,574 ล้านบาท ขณะที่ตัวเลขรายได้รวม 20,598 ล้านบาท แต่กลับขาดทุนสุทธิ 3,059 บาท จนถูกตั้งข้อสังเกตว่าเป็นตัวเลขที่มาจากการดำเนินงานไม่ปกติ ที่สำคัญยังมีการเปลี่ยนตัวผู้บริหาร

⁴ นริศภัทร์ เจริญศักดิ์ . กรณีศึกษาทางบัญชี Worldcom และสาเหตุที่ทำให้เกิด. การทุจริตในมุมมองผู้ตรวจสอบภายใน. บริษัทตรวจสอบภายในธรรมนิติ 25 กุมภาพันธ์ 2563

⁵ ธีรพงษ์ ชูติภัทร์ , WORLDCOM = โกงระดับโลก, สืบค้นที่;

และกรรมการอิสระบ่อยครั้งอย่างผิดสังเกตมาโดยตลอด⁶ โดยเมื่อวันที่ 14 มกราคม 2551 บริษัทปิคนิก คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ได้เปิดเผยข้อมูลต่อสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ก.ล.ต.) เพื่อขอพักการซื้อขายหุ้น (SP) บริษัทปิคนิกคอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ก่อนขอเข้าฟื้นฟูต่อศาลล้มละลายกลางว่าได้โอนหุ้นบริษัท เวิลด์แก๊ส (ประเทศไทย) จำกัด เป็นบริษัทย่อยที่ปิคนิกถือหุ้น 100% ให้เจ้าหน้าที่โดยไม่ได้รับอนุญาตว่าเป็นเจ้าหน้าที่รายใด เมื่อไรและอย่างไร ส่งผลให้สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้ทำการสอบสวนรวบรวมข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานจากผู้ที่เกี่ยวข้องและได้กล่าวโทษ นายสุริยา ลาภวิสุทธิสิน ในฐานะผู้ตั้งการร่วมกับกรรมการผู้มีอำนาจลงนาม 3 ราย รวมทั้งบริษัท แอสเซ็ทมิลลิเยน จำกัด (AMC) บริษัทสีลมแพนเนออร์ จำกัด ทำการทุจริตขยอกเงินและหุ้นบริษัท เวิลด์แก๊ส(ประเทศไทย)จำกัด ซึ่งเป็นทรัพย์สินของบริษัทปิคนิก คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) จนบริษัทได้รับความเสียหายและสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ยังได้กล่าวโทษในความผิดร่วมกัน บั่นหุ้นและผู้ที่เกี่ยวข้องที่ได้ทำการทุจริตขยอกเงินซึ่งเป็นทรัพย์สินของบริษัทปิคนิก คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ทำให้บริษัทได้รับความเสียหาย การกระทำของบริษัทเข้าข่ายเป็นความผิดตาม มาตรา 307-308⁷ มาตรา 31 และมาตรา 313-315 แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ประกอบประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 83-84 และมาตรา 86 ตามแต่กรณี จึงได้กล่าวโทษบุคคลดังกล่าวข้างต้นต่อกรมสอบสวนคดีพิเศษ (DSI)⁸ นอกจากนี้สำนักคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์ ยังสั่งอายัดทรัพย์สินผู้ที่ทุจริตขยอกเงิน และทรัพย์สินของบริษัทปิคนิกและผู้ที่ถูกกล่าวโทษ

⁶หนังสือพิมพ์รายวันข่าวหุ้นธุรกิจ.กระบอกเสียงอิสระแห่งตลาดทุน.ย้อนรอยมหากาพย์จาก PICNI ลู WP .31 . ตุลาคม 2564.<https://www.kaohoon.com/breakingnews/214091>

⁷พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535

มาตรา 307 บัญญัติว่า “กรรมการ จัดการหรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลใด ตามพระราชบัญญัตินี้ซึ่งได้รับมอบหมายให้จัดการทรัพย์สินของนิติบุคคลดังกล่าวหรือทรัพย์สินที่นิติบุคคลดังกล่าวเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วยกระทำผิดต่อหน้าที่ของตนด้วย ประการใดๆ โดยทุจริตจนเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ประโยชน์ในลักษณะที่เป็นทรัพย์สินของนิติบุคคลนั้นต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่ห้าแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท”

มาตรา 308 บัญญัติว่า “กรรมการผู้จัดการหรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลใดตามพระราชบัญญัตินี้ครอบครองทรัพย์สินซึ่งเป็นของนิติบุคคลดังกล่าวหรือนิติบุคคลดังกล่าวเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย เบียดบังเอาทรัพย์สินนั้นเป็นของตนหรือบุคคลที่สามโดยทุจริตต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่ห้าแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท”

มาตรา 311 บัญญัติว่า “กรรมการผู้จัดการหรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลใด ตามพระราชบัญญัตินี้ กระทำการหรือไม่กระทำการเพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วย

จากลักษณะดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่าเป็นปัญหามุ่งกังวลเป็นอย่างยิ่งซึ่งเป็นปัญหาที่ยิ่งใหญ่และขยายไปในวงกว้างมีการสร้างความเสียหายให้แก่บริษัทจดทะเบียน ผู้ถือหุ้น ผู้ลงทุน เจ้าหนี้ พนักงานของบริษัท หน่วยงานกำกับดูแล ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่นๆ ส่วนใหญ่จะไม่วิวปัญหาที่กำลังจะประสบจากการกระทำดังกล่าวอาจทำให้ได้รับผลทางเศรษฐกิจตามระดับความรับผิดชอบในหน้าที่แต่ละบทบาท ซึ่งก็ได้รับผลกระทบอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้สำหรับการประกอบกิจการในลักษณะบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ที่มีการทุจริต นื้อฉนวนอโกง ยักยอกบิดเบือนแจ้งข้อมูลอันไม่เป็นความจริงทำให้เกิดความเสียหายบริษัทจดทะเบียนซึ่งมีคณะกรรมการ ในที่นี้หมายถึงกลุ่มบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งขึ้นโดยมีความรับผิดชอบภารกิจหลักคือการกระทำเพื่อผลประโยชน์ของเจ้าของหรือผู้ถือหุ้น โดยการสอดส่องดูแลและควบคุมเจ้าหน้าที่บริหารของบริษัท ความรับผิดชอบนี้เป็นผลของการสร้าง และเป็นแนวทางในการปฏิบัติเพื่อเป็นไปตามกระบวนการทางกฎหมายซึ่งได้มอบอำนาจให้ไว้โดยครอบคลุมไปอย่างกว้างขวางเพื่อเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพให้แก่คณะกรรมการของบริษัทในการสร้างคุณค่าและเป็นแนวทางในการทำงานในองค์กร มีอำนาจในการให้คุณแก่ผู้ปฏิบัติอย่างระมัดระวัง ซื่อสัตย์สุจริตนี้ถึงความรับผิดชอบตามที่หน้าที่ได้รับ

กฎหมายเพื่อตนเองหรือผู้อื่นเป็นการเสียหายแก่นิติบุคคลนั้น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบปีและปรับตั้งแต่ห้าแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท”

มาตรา 313 บัญญัติว่า“กรรมการ ผู้จัดการหรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของบริษัทนิติบุคคลที่มีหลักทรัพย์จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ หรือหลักทรัพย์ซื้อขายในศูนย์ซื้อขายหลักทรัพย์ได้ฝ่าฝืน มาตรา 307 มาตรา 308 มาตรา 309 หรือ มาตรา 311 ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบปี และปรับเป็นเงินสองเท่าของราคาหลักทรัพย์สินหรือประโยชน์ที่บุคคลดังกล่าวกระทำการฝ่าฝืนในมาตรานั้นๆ แล้วแต่กรณี แต่ทั้งนี้ค่าปรับดังกล่าวต้องไม่ต่ำกว่าห้าแสนบาท

มาตรา 314 บัญญัติว่า“ผู้ใดก่อให้เกิดกรรมการ ผู้จัดการหรือบุคคลใดซึ่งต้องรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลใดตามพระราชบัญญัตินี้หรือผู้สอบบัญชีกระทำความผิดตามที่บัญญัติในมาตรา 287 มาตรา 306 มาตรา 307 มาตรา 308 มาตรา 309 มาตรา 310 มาตรา 311 หรือมาตรา 312 ไม่ว่าจะด้วยการใช้ สั้ง ชู่เจ็ญจ้าง หรือด้วยวิธีอื่นใด ต้องระวางโทษดังที่บัญญัติไว้ในมาตรานั้นๆ

มาตรา 315 บัญญัติว่า “ผู้ใดกระทำด้วยประการใดๆ อันเป็นการช่วยเหลือหรือให้ความสะดวกในการที่กรรมการผู้จัดการหรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลใดตามพระราชบัญญัตินี้หรือผู้สอบบัญชี กระทำความผิดตามที่บัญญัติในมาตรา 287 มาตรา 306 มาตรา 307

มาตรา 308 มาตรา 309 มาตรา 310 มาตรา 311 หรือมาตรา 312 ไม่ว่าจะก่อนหรือขณะกระทำความผิด ต้องระวางโทษดังที่บัญญัติไว้ในมาตรานั้นๆ เว้นแต่ผู้นั้นมิได้รู้ถึงการช่วยเหลือหรือให้ความสะดวกนั้น

๘สุขแท้ เรื่องวัฒนธรรม โสคติ, มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมจรรยาบรรณวิชาชีพผู้สอบบัญชีของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์, (วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต), สาขาวิชานิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2555 หน้า 5

มอบหมาย และลงโทษแก่เจ้าหน้าที่บริหารหรือฝ่ายจัดการตลอดจนปกป้องสิทธิและผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้น ดังนั้นคณะกรรมการจึงอยู่ระหว่างผู้ถือหุ้นและฝ่ายจัดการ การแยกการเป็นเจ้าของกิจการออกจากการควบคุมและการจัดการนำไปสู่ความสัมพันธ์ระหว่างโดยผู้ถือหุ้นซึ่งเป็นผู้เลือกตั้งคณะกรรมการของบริษัทให้รับผิดชอบดูแลงานแทนผู้ถือหุ้น (Responsibility) คณะกรรมการจึงมีความรับผิดชอบต่อผลปฏิบัติงานตามหน้าที่ต่อผู้ถือหุ้น (Accountability) และเมื่อคณะกรรมการมอบหมายงานให้กับฝ่ายจัดการรับผิดชอบในการปฏิบัติงานฝ่ายจัดการจึงมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ต่อคณะกรรมการของบริษัทและต่อผู้ถือหุ้นตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเป็นแหล่งทุนที่สำคัญที่สุดในระบบตลาดทุนของประเทศไทยมีการพัฒนาเสริมสร้างและดำรงเสถียรภาพของตลาดทางการเงิน (Stability) ให้มีความเชื่อมั่น (Confidence) การปกป้องผู้ลงทุน (Investor protection) ความเป็นธรรมในการแข่งขันทางธุรกิจที่มีคุณภาพ (Fair and healthy competition) มีหลักเกณฑ์ที่เป็นระเบียบแบบแผน (Orderly) มีสภาพคล่อง (Liquidity) และมีความเป็นธรรม (Fairness) โดยมาตรการบังคับใช้กฎหมายเป็นมาตรการที่สำคัญในการกำกับดูแลภายใต้การบังคับใช้พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พ.ศ.2535 โดยมีการจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ขึ้น ให้ทำหน้าที่ด้านนโยบาย การส่งเสริม และพัฒนา ตลอดจนกำกับดูแลในเรื่องหลักทรัพย์ ธุรกิจหลักทรัพย์ ตลาดหลักทรัพย์ ศูนย์ซื้อขายหลักทรัพย์ และธุรกิจที่เกี่ยวข้องการออกหรือการเสนอขายหลักทรัพย์ต่อประชาชน การเข้าถือครองหลักทรัพย์เพื่อการครอบงำกิจการ (Take Over) และป้องกันการกระทำอันไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์ การออกกระเปาะ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือข้อกำหนด รวมทั้งการปฏิบัติอื่น เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัตินับตั้งแต่พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535 มีผลบังคับใช้ ได้มีการกระทำ ความผิดเกี่ยวกับการบริหารการจัดการบริษัทจดทะเบียนเกิดขึ้นมากมาย รวมถึงการที่ผู้บริหารบริษัทจดทะเบียนมีพฤติกรรมในลักษณะที่เป็นการฉ้อโกงบริษัท โดยนำเงินหรือทรัพย์สินของบริษัทไปใช้เพื่อประโยชน์ของกลุ่มตนเองด้วย ซึ่งถือว่าเป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจประเภทหนึ่ง การกระทำดังกล่าวเป็นเหตุให้นักลงทุนรายย่อยที่ไม่สามารถรู้เท่าทันต้องตกเป็นฝ่ายเสียเปรียบ และได้รับความเสียหายเป็นจำนวนเงินมหาศาลและส่งผลกระทบเป็นอย่างมากต่อระบบตลาดทุน และระบบเศรษฐกิจของประเทศแม้จะมีความพยายามในการดำเนินคดีอาญากับการกระทำผิดดังกล่าวตลอดมา แต่จากสถิติคดีเท่าที่ผ่านมามีถือว่าการดำเนินคดีกับผู้บริหารนิติบุคคลในตลาดหลักทรัพย์ไม่ประสบความสำเร็จ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องพนักงานอัยการมีคำสั่งไม่ฟ้อง หรือศาลมีคำ

---

⁹ จตุพร บัณฑิตกุล, “พระราชบัญญัติและตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535 การกำหนดข้อสันนิษฐานทางอาญาว่าด้วยการกระทำความผิดของผู้บริหารนิติบุคคลในความคิดเกี่ยวกับการกระทำอันไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์” (ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต, สาขานิติศาสตร์), มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์, 2551, หน้า 1

พิพากษาให้ยกฟ้อง เนื่องจากพยานหลักฐานไม่เพียงพอ สาเหตุเนื่องจากการดำเนินคดีมีข้อจำกัดที่ทำให้ต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินการเป็นเวลานาน ตั้งแต่การรวบรวมพยานหลักฐานในชั้นศาลหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (สำนักงาน ก.ล.ต.) และในชั้นพนักงานสอบสวน เนื่องจากในคดีอาญาต้องพิสูจน์เจตนา และการกระทำของจำเลยให้ศาลพิจารณาจนปราศจากข้อสงสัยอันสมควร (Beyond reasonable doubt) ซึ่งเป็นไปได้ยากมากในทางปฏิบัติ เพราะจำเลย หรือผู้กระทำความผิดซึ่งเป็นผู้บริหารนิติบุคคลในตลาดหลักทรัพย์ มักจะเป็นผู้ที่มีการศึกษาดี มีความรู้ความชำนาญความเฉลียวฉลาด และมีการวางแผนที่ซับซ้อน ส่งผลให้เกิดการกระทำความผิดของผู้บริหารบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เพิ่มขึ้น¹⁰ จะเห็นได้ว่าเมื่อคณะกรรมการของบริษัทกระทำการทุจริตไม่ว่าจะทำเพื่อตนเองหรือกลุ่มบุคคล เครือญาติ หรือกลุ่มบุคคลอื่นย่อมจะปฏิบัติสิ่งที่เป็นปฏิปักษ์กับหน้าที่ของกรรมการของบริษัทซึ่งต้องคำนึงถึงสิทธิของผู้ถือหุ้นรายย่อยที่ไม่มีโอกาสเข้าถึงข้อมูลที่โปร่งใสและสิทธิต่างๆ อย่างเท่าเทียมและคำนึงถึงการเปิดเผยข้อมูล

จากกรณีศึกษาผู้ศึกษา ศึกษากฎหมายหลัก 2 ฉบับคือ พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535 และ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2551 และพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.2535 พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535 และ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2551 การดำเนินกิจการของบริษัทมหาชนจำกัด ในมาตรา 89/7 กล่าวไว้ว่า กรรมการของบริษัทและกรรมการฝ่ายบริหารต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความระมัดระวัง ซื่อสัตย์สุจริต และให้ปฏิบัติตามกฎหมาย วัตถุประสงค์ ข้อบังคับของบริษัทตามมติกรรมการของบริษัท ตลอดจนมติในที่ประชุมผู้ถือหุ้น¹¹ หากกรรมการกระทำการหรือละเว้นกระทำการใดอันเป็นการไม่ปฏิบัติหน้าที่จนเป็นเหตุให้กรรมการ ผู้บริหาร หรือบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องได้ประโยชน์ไปโดยมิชอบ หรือในกรณีบริษัทไม่ดำเนินการ ผู้ถือหุ้นคนหนึ่งหรือหลายคนซึ่งถือหุ้นและมีสิทธิออกเสียงนับรวมกันได้ไม่น้อยกว่าร้อยละห้าของจำนวนสิทธิออกเสียงทั้งหมดของบริษัทได้แจ้งเป็นหนังสือให้บริษัทดำเนินการแล้วตามที่ผู้ถือหุ้นแจ้งภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันที่แจ้งผู้ถือหุ้นดังกล่าวสามารถใช้สิทธิฟ้องเรียกคืนประโยชน์แทนบริษัทได้¹² และผู้สอบบัญชีของบริษัทหลักทรัพย์หรือบริษัทตามมาตรฐานการสอบบัญชีเป็นผู้สอบบัญชีของบริษัทมหาชนจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดยินยอมให้สอบบัญชีหากผู้สอบบัญชีพบพฤติการณ์สงสัยว่ากรรมการของบริษัท¹³ ของบริษัทมหาชนจำกัดหรือฝ่ายบริหาร

¹⁰ เรื่องเดียวกัน, หน้า 12

¹¹ พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2551 มาตรา 89/7

¹² พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2551 มาตรา 89/18

¹³ พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2551 มาตรา 89/25

จัดการหรือบุคคลจะกระทำการทุจริต ผู้สอบบัญชีต้องแจ้งข้อเท็จจริงดังกล่าวให้คณะกรรมการตรวจสอบของบริษัทหลักทรัพย์หรือบริษัทนั้นทราบทันทีเพื่อดำเนินการตรวจสอบโดยไม่ชักช้า และให้กรรมการตรวจสอบแจ้งผลการตรวจสอบเบื้องต้นให้แก่สำนักงานและผู้สอบบัญชีภายใน 30 วัน ซึ่งถ้าผู้สอบบัญชีผู้ใดหรือคณะกรรมการตรวจสอบของบริษัทมหาชนจำกัด ผ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม¹⁴ ก็จะได้รับโทษตามบทบัญญัติตามกฎหมายซึ่งมีลักษณะความผิดหากกรรมการของบริษัทหรือกรรมการฝ่ายบริหารได้กระทำการทุจริต ยักยอกยักย้ายโอนทรัพย์สินซ่อนเร้น หลอกลวงด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จหรือด้วยการปกปิดความจริงซึ่งควรจะแจ้งแก่ประชาชน¹⁵ ไม่ว่าจะกระทำการหรือไม่กระทำการเพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายเพื่อตนเองหรือผู้อื่นอันเป็นการทำให้เกิดความเสียหาย¹⁶ แก่บริษัทมหาชนจำกัด รวมถึงการปลอมบัญชีเอกสาร ทำลายเปลี่ยนแปลง ตัดทอน ทำบัญชีไม่ครบถ้วน ไม่ถูกต้อง ไม่เป็นปัจจุบันหรือไม่ตรงต่อความเป็นจริง¹⁷ ลักษณะการกระทำความผิดดังกล่าวมาแล้วข้างต้นอันเป็นเหตุจะทำให้ผู้ถือหุ้นได้รับความเสียหายอย่างไม่เป็นธรรม

พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.2535 หมวด 6 ว่าด้วยคณะกรรมการในการดำเนินกิจการของบริษัทมหาชนจำกัดต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามกฎหมาย วัตถุประสงค์ และข้อบังคับของบริษัท ตลอดจนมติที่ประชุมผู้ถือหุ้นด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและระมัดระวังรักษาผลประโยชน์ของบริษัทมหาชนจำกัด หากกรรมการกระทำการหรือละเว้นการกระทำการอันเป็นการทุจริตหรือไม่รักษาผลประโยชน์ของบริษัท¹⁸ หรือผู้ถือหุ้นให้บริษัทเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากกรรมการผู้กระทำผิดและในกรณีที่บริษัทไม่เรียกร้อง ผู้ถือหุ้นคนหนึ่งหรือหลายคนซึ่งถือหุ้นรวมกันไม่น้อยกว่าร้อยละห้าของหุ้นที่จำหน่ายได้ทั้งหมดจะแจ้งเป็นหนังสือให้บริษัทดำเนินการเรียกร้องก็ได้ หากบริษัทไม่ดำเนินการตามที่ผู้ถือหุ้นนั้นแจ้ง ผู้ถือหุ้นนั้นๆ จะนำคดีขึ้นฟ้องร้องเรียกค่าสินไหมทดแทนแทนบริษัทก็ได้¹⁹ และถ้าการกระทำหรือละเว้นการกระทำนั้นอาจทำให้เกิดความเสียหายแก่บริษัทผู้ถือหุ้นคนหนึ่งหรือหลายคนซึ่งถือหุ้นรวมกันไม่น้อยกว่าร้อยละห้าของหุ้นที่จำหน่ายได้ทั้งหมด จะขอให้ศาลสั่งระงับการกระทำดังกล่าว²⁰ และผู้ถือหุ้นจะขอให้ศาลสั่งให้

¹⁴พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2551 มาตรา 89/8

¹⁵พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535 มาตรา 306

¹⁶พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535 มาตรา 311

¹⁷พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535 มาตรา 312

¹⁸พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.2535 มาตรา 85

¹⁹พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.2535 มาตรา 85(1) วรรคสอง

²⁰พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.2535 มาตรา 85(2)

กรรมการนั้นออกจากตำแหน่งได้²¹ หรืออีกแนวทางหนึ่งในการรักษาผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้น คือ ผู้ถือหุ้น ซึ่งนับรวมกันได้ไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้ทั้งหมด หรือผู้ถือหุ้น ไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนผู้ถือหุ้นทั้งหมดจะเข้าชื่อกันทำคำขอเป็นหนังสือให้นายทะเบียนแต่งตั้งผู้ตรวจสอบเพื่อดำเนินการตรวจสอบกิจการและฐานะการเงินของบริษัทตลอดจนตรวจสอบการดำเนินงานของคณะกรรมการด้วย²² เพื่อการตรวจสอบที่เป็นอิสระป้องกันความเสียหายของผู้ถือหุ้นและเรียกค่าเสียหายตามกฎหมายได้ จากกรณีที่นายทะเบียนแต่งตั้งพนักงานคนหนึ่งหรือหลายคนเป็นผู้ตรวจสอบซึ่งอาจมีเหตุสงสัยว่ากระทำการฉ้อ โกงเจ้าหนี้หรือก่อนนี้โดยรู้ว่าชำระหนี้ไม่ได้ฝ่าฝืนพระราชบัญญัติหรือแจ้งข้อความอันเป็นเท็จในการขอจดทะเบียนในงบดุลหรือบัญชีกำไรขาดทุน หรือในรายงานที่ยื่นต่อนายทะเบียนหรือที่เปิดเผยแก่ประชาชนทั่วไปการกระทำอันเป็นการทำให้ผู้ถือหุ้นฝ่ายข้างน้อยเสียเปรียบ โดยไม่เป็นธรรมกรรมการของบริษัทหรือฝ่ายบริหารของบริษัทดำเนินการผิดวัตถุประสงค์ของบริษัทหรือกระทำการทุจริตต่อบริษัทหรือผู้ถือหุ้นของบริษัท²³ ทำให้เกิดความเสียหายกับผู้ถือหุ้นจึงมีสิทธิที่ปกป้องสิทธิของตนเอง

คำพิพากษาฎีกาที่ 53/2521 วินิจฉัยไว้ ให้ผู้ถือหุ้นเป็นผู้เสียหายกรรมการหรือผู้แทนนิติบุคคลที่กระทำผิดก็ได้ก็ตาม แต่ก็ยังเป็นเพียงการแก้ปัญหาเมื่อเกิดความผิดขึ้นแล้ว แต่หากผู้ถือหุ้นรายย่อยพบการกระทำที่ผู้บริหารของบริษัทหรือกรรมการของบริษัทหรือเป็นกลุ่มผู้ถือหุ้นรายใหญ่อาศัยเสียงข้างมากตามสัดส่วนตามจำนวนดำเนินกิจการใดที่มีผลทำให้นิติบุคคลนั้น หรือผู้ถือหุ้นรายย่อยต้องเสียเปรียบ ก็ไม่มีทางที่ผู้ถือหุ้นรายย่อยที่มีจำนวนหุ้นไม่ถึงร้อยละห้าของจำนวนหุ้นทั้งหมด หรือแม้แต่สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จะเข้ามาดำเนินการยับยั้งแก้ไขก่อนเป็นคดีอาญาได้²⁴ จากคำพิพากษาฎีกาดังกล่าวนี้ก็จะเห็นได้ว่าเป็นเรื่องยากที่จะเข้าถึงกรรมการของบริษัทมหาชนจำกัดหรือฝ่ายบริหารของบริษัทที่กระทำการทำให้ผู้ถือหุ้นเสียหาย แม้กฎหมายจะเพิ่มบทบาทของผู้ถือหุ้นมากขึ้น (Increasing Influence from Shareholders) การบริหารงานในปัจจุบันก็ยิ่งเพิ่มความยากมากขึ้นเรื่อยๆ เพราะกลุ่มผู้ถือหุ้นได้เข้ามามีบทบาทต่อการดำเนินงานขององค์กรมากขึ้น อันเกิดจากกลไกต่างๆ ที่เอื้อและสนับสนุนให้ผู้ถือหุ้นสามารถเข้ามามีส่วนร่วมได้ ไม่ว่าจะเป็นกลไกทั่วไปที่มีมานานแล้วอย่าง “การประชุมสามัญ

²¹ พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.2535 มาตรา 85(2) วรรคสอง

²² พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.2535 มาตรา 128

²³ พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.2535 มาตรา 129

²⁴ จตุพร บัณฑิตกุล, “พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535 การกำหนดข้อสันนิษฐานทางอาญาว่าด้วยการกระทำความผิดของผู้บริหารนิติบุคคลในความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำอันไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์” หน้า 8

ผู้ถือหุ้นประจำปี” ที่ผู้ถือหุ้นเริ่มมีการเตรียมตัวและซักถามในรายละเอียดมากขึ้น ไปจนถึงกลไกใหม่สำหรับผู้ลงทุนในประเทศไทยอย่าง “การดำเนินคดีแบบกลุ่ม” หรือ “Class Action” ที่ให้สิทธิผู้ถือหุ้น โดยเฉพาะผู้ถือหุ้นรายย่อย สามารถรวมกันเพื่อฟ้องคดีเพื่อเรียกค่าเสียหายจากผู้ก่อเหตุได้²⁵ คดีเกี่ยวกับหุ้นหรือตลาดหลักทรัพย์ หากพิจารณาเป็นรายบุคคลก็อาจจะเป็นผู้เสียหายรายย่อย ความเสียหายมีไม่มาก แต่ถ้าหากพิจารณาในภาพรวมความเสียหายของบุคคลผู้ได้รับผลกระทบแล้ว ก็จะเห็นได้ว่า มีความเสียหายจำนวนมาก จำต้องมีการฟ้องร้องดำเนินคดีแบบกลุ่ม²⁶ จะสังเกตได้ว่า มีความเสียหายเกิดขึ้นกระทบต่อผู้ถือหุ้นรายย่อยซึ่งความเสียหายสามารถฟ้องเพื่อเรียกค่าเสียหาย หรือขอให้สั่งระงับการกระทำนั้นก็ได้

จากการศึกษากฎหมายทั้ง 2 ฉบับข้างต้นจะเห็นได้ว่าผู้ถือหุ้นสามารถดำเนินการจัดการกับคณะกรรมการของบริษัทและฝ่ายบริหารของบริษัทด้วยวิธีการทางกฎหมายโดยผู้ถือหุ้นซึ่งนับรวมกันได้ไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้ทั้งหมดซึ่งเมื่อผู้ถือหุ้นตรวจพบความผิดซึ่งคณะกรรมการของบริษัทและผู้บริหารของบริษัทจะต้องดำเนินกิจการของบริษัท ให้เป็นไปตามหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ ความระมัดระวัง และความซื่อสัตย์สุจริต รวมทั้งต้องปฏิบัติตามกฎหมาย วัตถุประสงค์ ข้อบังคับของบริษัท และมติกรรมการของบริษัท ตลอดจนมติที่ประชุมผู้ถือหุ้นคณะกรรมการและฝ่ายบริหารต้องคำนึงถึงประโยชน์ของผู้ถือหุ้นเป็นสำคัญ ในกฎหมายที่ผู้ศึกษาได้ยกขึ้นมาเพื่อศึกษาประเด็นการตรวจสอบในการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนทั้ง 2 ฉบับ (พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535, (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2551 และพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.2535) ซึ่งในบทบัญญัติไม่มีฝ่ายตรวจสอบที่บัญญัติไว้ในบทกฎหมายเพื่อสร้างความเป็นเสถียรภาพและเป็นประโยชน์ต่อการลงทุนสำหรับผู้ถือหุ้น ผู้มีส่วนได้เสียซึ่งเรียกว่า กรรมการตรวจสอบซึ่งจะต้องเป็นกรรมการอิสระที่ต้องปราศจากการถูกครอบงำจากอำนาจฝ่ายบริหาร และเป็นบุคคลภายนอก ซึ่งไม่ได้กำหนดให้บริษัทมหาชนจำกัดต้องมีกรรมการอิสระในพระราชบัญญัติ 2 ฉบับนี้ แต่ตำแหน่งกรรมการอิสระนี้ไปปรากฏอยู่ใน สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ก็คือ ประกาศคณะกรรมการกำกับตลาดทุนที่ ทจ. 39/2559 เรื่อง การขออนุญาตและการอนุญาตให้เสนอขายหุ้นที่ออกใหม่ (ฉบับประมวล) ข้อ 17 โดยประกาศฉบับนี้กำหนดให้บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ต้องมีกรรมการอิสระอย่างน้อย 1 ใน 3

²⁵สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย. (The Institute of Directors Association),วารสาร “Boardroom”, Board of the Future In Director Perspective, ฉบับที่ 62 หน้า12

²⁶สุพิศ ประณีตพลกรัง, “คำอธิบายพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ 26) การดำเนินคดีแบบกลุ่ม (ส่วนที่แก้ไข พ.ศ.2558)” (กรุงเทพมหานคร;เอ็นโพร โปรปริ้น 2558) หน้า 13

ของจำนวนกรรมการทั้งหมดของผู้ขออนุญาต แต่ต้องไม่น้อยกว่า 3 คน และกำหนดคุณสมบัติเอาไว้โดยละเอียด โดยหน้าที่หลักของกรรมการอิสระคือการตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหารของบริษัทมหาชนจำกัดว่าเป็นไปโดยสุจริตโปร่งใสหรือไม่ รวมถึงการสนับสนุนหรือคัดค้านนโยบายที่กระทบต่อทางได้เสียของผู้ถือหุ้น โดยส่วนรวม อันเป็นกลไกสำคัญเรื่องการกำกับดูแลกิจการที่ดี²⁷ ตัวอย่าง ดังเช่น คำพิพากษาฎีกาที่ 10878/2551 วรรคหนึ่ง บัญญัติให้อำนาจผู้ถือหุ้นมีอำนาจฟ้องร้องเอาค่าสินไหมทดแทนจากผู้เป็นกรรมการบริษัทที่ทำให้เกิดความเสียหายแก่บริษัทได้ การที่จำเลยที่ 1 ถึงที่ 4 ซึ่งเป็นกรรมการบริษัท บ. สมคบกันในการประชุมกรรมการบริษัทและมีมติให้ขายที่ดินของบริษัทให้แก่จำเลยทั้งแปดซึ่งเป็นกรรมการและผู้ถือหุ้นของบริษัทและบุคคลภายนอก ในราคาต่ำกว่าราคาประเมินและราคาตามท้องตลาดทำให้บริษัทเสียหาย เป็นการกระทำโดยทุจริต สมคบกันเบียดบังทรัพย์สินของบริษัทมาเป็นของตนเองหรือผู้อื่นอันเป็นการกระละเมิดต่อบริษัท เมื่อบริษัทไม่ยอมฟ้องร้องจำเลยที่ 1 ถึงที่ 4 ซึ่งเป็นกรรมการบริษัท โจทก์ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นของบริษัท บ. ย่อมมีอำนาจฟ้องร้องจำเลยที่ 1 ถึงที่ 4 ซึ่งเป็นกรรมการได้แต่โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยที่ 5 ถึงที่ 8 ซึ่งมีได้เป็นกรรมการบริษัท²⁸

สรุปกรณีดังกล่าวข้างต้น สิ่งที่จะช่วยให้การกระทำของคณะกรรมการของบริษัทมหาชนจำกัดหรือฝ่ายบริหารของบริษัทที่ขาดความรับผิดชอบ ขาดความระมัดระวัง และขาดความซื่อสัตย์สุจริต ไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับ รวมถึงการปฏิบัติตามกฎหมาย วัตถุประสงค์ และปฏิบัติตามมติคณะกรรมการของบริษัทตลอดจนมติที่ประชุมผู้ถือหุ้น เพื่อไม่ให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ถือหุ้นและบริษัท คือ การมีกรรมการอิสระซึ่งเป็นกลไกที่สำคัญอย่างมากในเรื่องการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทจดทะเบียน โดยกรรมการอิสระถือเป็นส่วนหนึ่งของคณะกรรมการบริษัทจดทะเบียนที่ทำหน้าที่ตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหารของบริษัท คอยแสดงความคิดเห็นสนับสนุนต่อนโยบายที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ถือหุ้น และคัดค้าน ถ่วงดุลอำนาจ นำเสนอความคิดเห็นเมื่อเห็นว่าบริษัทตัดสินใจไม่เป็นธรรม ไม่โปร่งใสซึ่งจะกระทบต่อผลประโยชน์ผู้ถือหุ้น และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่นๆ กรรมการอิสระนี้มีความเป็นอิสระจากการควบคุมของฝ่ายบริหาร ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ และไม่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือมีส่วนได้ส่วนเสียในทางการเงินและบริหารกิจการ²⁹กรรมการตรวจสอบ

²⁷ ชนพร ฟาร์รุ่งสาธ, “ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการจัดการในอัตรบริษัท” (วิทยานิพนธ์ปริญญา นิติศาสตรมหาบัณฑิต) สาขานิติศาสตร์.มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2560 หน้า141

²⁸ เรื่องเดียวกัน, หน้า150

²⁹ คู่มือกรรมการอิสระ “ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย”กรรมการอิสระเป็นกลไกสำคัญในเรื่อง การกำกับดูแลกิจการที่ดีเพื่อช่วยดูแลประโยชน์ของบริษัทและผู้ถือหุ้น, 2555, หน้า13

ซึ่งเป็นกรรมการอิสระได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการตรวจสอบ คือกรรมการตรวจสอบ ตามข้อบังคับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เรื่องการรับหุ้นสามัญหรือหุ้นบุริมสิทธิ เป็นหลักทรัพย์จดทะเบียน พ.ศ.2558 ข้อบังคับที่ 60 ว่าบริษัทจดทะเบียนต้องจัดให้มีระบบกำกับดูแลกิจการที่ดีเพื่อกำกับดูแล การดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนให้ได้มาตรฐานและเป็นไปตามแนวทางที่ถูกต้อง โดยมีกรรมการอิสระตามองค์ประกอบและคุณสมบัติตามประกาศคณะกรรมการกำกับตลาดทุนและเป็นคณะกรรมการตรวจสอบตามองค์ประกอบคุณสมบัติและขอบเขตการดำเนินงานตามที่ตลาดหลักทรัพย์กำหนด³⁰ จาก ประกาศคณะกรรมการกำกับตลาดทุนที่ ทจ.39/2559³¹ ตามข้อ 17 (3) โครงสร้างคณะกรรมการและการจัดการของบริษัท คณะกรรมการตรวจสอบต้องมีอย่างน้อย 3 คน และมีคุณสมบัติเป็นกรรมการอิสระข้อ 17 (3) อนุ (ข) กล่าวคือเป็นกรรมการอิสระที่เป็นไปข้อ 17 (2) และมีคุณสมบัติตามข้อ 17 (3) อนุ (ข) (รายละเอียดข้อบังคับอยู่ภาคผนวก)

ที่มาของกรรมการตรวจสอบได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการของบริษัทมหาชน จำกัดหรือมติที่ประชุมผู้ถือหุ้นของบริษัทให้เป็นกรรมการตรวจสอบตามข้อ ข้อ 17 (3) อนุ (ก) ทำให้กรรมการตรวจสอบดูเหมือนจะเป็นที่พึ่งแก่ผู้ถือหุ้นและผู้มีส่วนได้เสียที่คอยรักษาผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้นได้จริงและทำได้เป็นอย่างดี เพราะถูกเสนอชื่อให้ได้รับการแต่งตั้งแต่คุณส่วนลึกแล้ว กรรมการตรวจสอบยังขาดความเป็นอิสระ เพราะกรรมการตรวจสอบเป็นกรรมการอิสระที่ถือหุ้นไม่เกินร้อยละ 1 ของจำนวนหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงทั้งหมดถึงแม้โดยหลักแล้วจะมีข้อห้ามตามข้อบังคับ แต่กรรมการตรวจสอบจะใช้ความเป็นอิสระได้อย่างไรเมื่อกรรมการตรวจสอบเองได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการบริษัทหรือผู้เสนอชื่อเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ เมื่อมีการตรวจสอบแล้วพบการทุจริตก็ทำให้ไม่สามารถทำหน้าที่ได้เพราะความแข็งแกร่งและความมีอิทธิพลของคณะกรรมการ

“กรรมการอิสระ” หมายความว่า คือ กรรมการจากภายนอก (Outside Director) คือกรรมการที่มีได้เป็นกรรมการบริหาร (Non-Executive Director) และไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารงานประจำและไม่เป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ในบริษัท นอกจากนี้ยังต้องมีความเป็นอิสระจากผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือกลุ่มของผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียอื่นๆ นั่นคือไม่เป็นกรรมการที่เป็นตัวแทนของผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือกลุ่มของผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียอื่นๆ และมีคุณสมบัติเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งกรรมการอิสระถูกกำหนดไว้ให้ต้องมีในโครงสร้างกรรมการบริษัทมหาชนที่จะเสนอขายหุ้นที่ออกใหม่ต่อประชาชน และบริษัทที่ประสงค์จะนำหุ้นของตนจดทะเบียนกับตลาดหลักทรัพย์ โดยต้องมีอย่างน้อยหนึ่งในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมดแต่ต้องไม่น้อยกว่าสามคน

³⁰ข้อบังคับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เรื่องการรับหุ้นสามัญหรือหุ้นบุริมสิทธิเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียน พ.ศ.2558, หน้า25

³¹สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, ประกาศคณะกรรมการกำกับตลาดทุนที่ ทจ.39/2559, 2559, หน้า 10

บริษัทมหาชนจำกัดและฝ่ายบริหารหรือผู้ถือหุ้นรายใหญ่ได้เพราะเหมือนเป็นการช่วยเหลือและอุปถัมภ์กันมาตั้งแต่ต้นกรรมการตรวจสอบเมื่อได้รับเลือกและแต่งตั้งแล้ว ถ้าเป็นการเสนอชื่อจากคณะกรรมการของบริษัทมหาชนจำกัดหรือฝ่ายบริหารก็ไม่สามารถคานอำนาจและถ่วงดุลอำนาจการตัดสินใจของคณะกรรมการบริษัทมหาชนจำกัดและฝ่ายบริหารของบริษัทได้ แต่ถ้าได้รับเลือกจากผู้ถือหุ้นก็จะเป็นกรรมการตรวจสอบที่มาจากบุคคลภายนอกซึ่งเมื่อเข้ามาแล้วก็จะปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ถ่วงดุลอำนาจคานอำนาจ ซึ่งกลไกสำคัญนี้จะทำให้มีประสิทธิภาพไม่เต็มที่เพราะไม่มีองค์กรที่จะรับรองหรือช่วยเหลือในกรณีมีปัญหาเกี่ยวกับกรรมการของบริษัทมหาชนจำกัด

จากการศึกษากรณีดังกล่าวผู้ศึกษาตั้งประเด็นถึงความเป็นอิสระของกรรมการตรวจสอบจะทำได้จริงหรือไม่ เพราะมีความผูกพันกับคณะกรรมการบริษัทและได้รับประโยชน์จากคณะกรรมการบริษัท เช่น เงินเดือน เบี้ยเลี้ยง เบี้ยประชุม เป็นต้น ซึ่งกรรมการอิสระที่เป็นกรรมการตรวจสอบมีบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบครอบคลุมในบริษัทจดทะเบียนซึ่งเป็นกรรมการที่ทุกบริษัทต้องมีเป็นองค์คณะซึ่งต้องมีความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการตรวจสอบของบริษัทอย่างแท้จริงและถ้าสามารถแยกความผูกพัน บุญคุณต้องทดแทน ความเอื้อประโยชน์ต่างตอบแทนระหว่างกัน และไม่อยู่ภายใต้การครอบงำของฝ่ายบริหาร ในหลักการและเหตุผลที่ถูกต้อง ในทำนองเดียวกัน กรรมการตรวจสอบก็รู้ตัวดีว่าตนต้องเข้าใจถึงบทบาทและความคาดหวังจากผู้ถือหุ้นอย่างแท้จริงจะทำให้ผู้ถือหุ้นมีความศรัทธา ความเชื่อถือ ต่อบริษัทจดทะเบียนและเป็นความคาดหวังได้ต่อกรรมการตรวจสอบของตน ไม่ใช่เป็นเพียง “พระอันดับ” เท่านั้นและเป็นเพราะตลาดหลักทรัพย์กำหนดให้มี³²กรรมการตรวจสอบที่เป็นอิสระก็ต้องยึดหลักการและคำนึงถึงประโยชน์และผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้นซึ่งภายใต้กรอบและที่มายังเป็นอุปสรรคต่อความเป็นอิสระของกรรมการตรวจสอบ

จะเห็นได้ว่าถ้าตราบไคกรรมการตรวจสอบ มีที่มาในลักษณะที่กรรมการของบริษัทแต่งตั้งให้เป็นกรรมการตรวจสอบ ความเป็นอิสระอย่างแท้จริงก็จะไม่มีอยู่จริงในบทบาทที่จะคอยตรวจสอบ สอบทานบริษัทซึ่งในประเทศไทยสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ได้กำหนดสัดส่วนของกรรมการอิสระมีจำนวน 1 ใน 3 ของจำนวนกรรมการทั้งคณะ และต้องมีไม่ต่ำกว่า 3 คนเพราะสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์กำหนดให้มีและเป็นส่วนหนึ่งของคณะกรรมการบริษัทถึงแม้กรรมการตรวจสอบจะคัดค้านเมื่อเห็นว่ากรรมการบริหารอาจตัดสินใจผิดพลาดทำให้มีผลกระทบต่อผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้นซึ่งไม่ได้มีความเป็นอิสระจากการถูกอำนาจครอบงำและความคุมของคณะกรรมการบริษัทและฝ่าย

³²สังเวียน อินทวิชัย, รวบรวมบทความ “การกำกับดูแลกิจการที่ดี” (พิมพ์ครั้งที่ 1), กรุงเทพมหานคร; อัมรินทร์พรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง, 2545 หน้า 33

บริหาร หรือผู้ถือหุ้นรายใหญ่ คณะกรรมการตรวจสอบมีความรับผิดชอบหลักในส่วนการรายงานทางการเงิน รายงานการกำกับดูแลกิจการการควบคุมภายใน การเสนอความคิดเห็นหรือการคัดค้านจะนำไปสู่ผลประโยชน์ที่ขัดกัน กรรมการของบริษัทอาจจะมีแนวทางบีบให้ออกจากตำแหน่งก่อนครบวาระเพื่อจะได้ไม่ต้องเสียผลประโยชน์ แต่ถ้าตามใจกรรมการผู้บริหารบริษัทก็จะไม่ได้ทำหน้าที่กรรมการตรวจสอบซึ่งทำหน้าที่เหมือนเป็นตัวแทนภาคประชาสังคมและรักษาผลประโยชน์ที่เข้ามาตรวจสอบและกำกับดูแลการดำเนินงานของบริษัทมหาชนจำกัดให้ถูกต้องเที่ยงตรง โปร่งใสโดยชอบด้วยกฎหมาย การถ่วงดุลและคานอำนาจของกรรมการตรวจสอบจึงต้องถูกรอบงำจากกรรมการบริหารและผู้ถือหุ้นรายใหญ่ซึ่งบางบริษัทก็แสวงหากรรมการที่เป็นกรรมการอิสระโดยนำคนที่รู้จักดึงเข้ามาเพื่อทำหน้าที่เป็นกรรมการตรวจสอบ แต่ก็ไม่ได้ทำหน้าที่ตรวจสอบที่มีความเป็นอิสระอย่างแท้จริงเพราะกรรมการผู้บริหาร ประธานกรรมการก็ไม่ยอมให้ตรวจสอบซึ่งกลไกปกป้องผลประโยชน์ของภาคประชาสังคมก็คือผู้ถือหุ้นเป็นผู้ลงทุนกับบริษัทมหาชนก็ไม่ได้ทำหน้าที่ตรวจสอบ ต้องยอมรับว่าปัญหาในทางปฏิบัติในปัจจุบันยังไม่มีกลไกที่จะทำให้กรรมการอิสระมีความเป็นอิสระอย่างแท้จริงเพราะถูกรอบงำโดยกรรมการบริษัทและฝ่ายบริหาร

สรุปผลการศึกษากฎกรรมการตรวจสอบจะทำหน้าที่ได้ดี ปราศจากความกดดันเด็ดขาด โดยไม่ต้องเกรงอิทธิพลบารมีอำนาจของคณะกรรมการบริษัทและอำนาจของทางฝ่ายบริหารของบริษัทซึ่งกรรมการตรวจสอบจะทำหน้าที่เป็น “องค์กรพิทักษ์ผลประโยชน์” ให้แก่ผู้ถือหุ้นและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย คือ การที่มีหน่วยงานรองรับไม่ขึ้นตรงไม่ต้องยึดโยงกับการเสนอจากคณะกรรมการของบริษัทหรือประธานคณะกรรมการบริษัทหรือเจ้าของบริษัท ลงคะแนนเสียงและแต่งตั้งโดยคณะกรรมการบริษัทซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นใหญ่ซึ่งในที่ประชุมผู้ถือหุ้นก็ถูกจัดตั้งมาตั้งแต่ต้นของการคัดเลือกกรรมการตรวจสอบ ซึ่งความเป็นอิสระที่เป็นองค์กรที่สามารถสร้างความอิสระอย่างแท้จริงนี้ คือ สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยให้บริษัทที่จดทะเบียนภายใต้พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และการดำเนินการตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด ได้เลือกกรรมการตรวจสอบจากบัญชีรายชื่อกรรมการตรวจสอบที่เป็นกรรมการตรวจสอบสังกัดสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยซึ่งโดยผู้ที่จะเป็นกรรมการตรวจสอบต้องจดทะเบียนกับสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์และได้รับการคัดเลือกจากคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์ให้เป็นผู้ที่มีคุณสมบัติในทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ได้นั้นต้องให้คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์ตลาดหลักทรัพย์พิจารณาได้คัดเลือกเพื่อให้บริษัทมหาชนจำกัดที่จดทะเบียนกับตลาดหลักทรัพย์ได้เป็นผู้เลือกโดยการคัดสรรจากบัญชีรายชื่อ (List) เพื่อเสนอต่อบริษัทเพื่อไปปฏิบัติหน้าที่เป็นคณะกรรมการตรวจสอบของบริษัทจดทะเบียนที่ขออนุญาตและร้องขอและกรรมการตรวจสอบจะต้องผ่าน

หลักสูตรการอบรมจากสถาบันส่งเสริมสมาคมกรรมการบริษัทไทย (Thai Institute of Directors, IOD) “กรรมการอาชีพในทำเนียบ IOD” คือกรรมการบริษัทหรือองค์กรซึ่งปัจจุบันปฏิบัติงานในฐานะกรรมการโดยอาชีพ เป็นบุคคลที่อุทิศตนให้กับการพัฒนาความรู้และทักษะในการทำหน้าที่ของกรรมการ³³ซึ่งผู้ที่จะเป็นกรรมการตรวจสอบจะต้องอบรมความรู้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่กรรมการตรวจสอบของสถาบันส่งเสริมสมาคมกรรมการบริษัทไทย คือหลักสูตรคณะกรรมการตรวจสอบขั้นสูง (Advanced Audit Committee Program, AACP) ซึ่งเป็นหลักสูตรสำหรับคณะกรรมการตรวจสอบที่ทำให้เข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ในการสอบทานและติดตามดูแลเรื่องต่างๆ ภายในองค์กร เพื่อให้สอดคล้องกับความคาดหวังจากหน่วยงานกำกับดูแล และสามารถทำหน้าที่เป็นตัวแทนของผู้ถือหุ้นรายย่อยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เมื่อได้รับการอบรมตามหลักสูตรจากสถาบันส่งเสริมสมาคมกรรมการบริษัทไทย ทางสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ก็จะได้อบรมแล้วให้กรรมการตรวจสอบมาลงทะเบียนเพื่อคัดเลือกคุณสมบัติกรรมการตรวจสอบเพื่อลงทะเบียนบัญชีรายชื่อเพื่อที่จะได้คัดสรรและคัดเลือกผู้ที่มีคุณสมบัติและมีประสบการณ์ ความเชี่ยวชาญ และมีคุณภาพที่สามารถเป็นกรรมการตรวจสอบได้โดยลงทะเบียนในบัญชีรายชื่อสังกัดสำนักงานคณะกรรมการกำกับตลาดหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ของประเทศไทย

2. วัตถุประสงค์ในการวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาและวิวัฒนาการของกรรมการตรวจสอบ
- 2.2 ศึกษาทฤษฎีและแนวคิดของการมีกรรมการตรวจสอบของบริษัทมหาชนที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์
- 2.3 ศึกษาความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการตรวจสอบของบริษัทจดทะเบียน
- 2.4 ศึกษากฎหมาย กฎระเบียบ กฎบัตร ข้อบังคับ ประกาศของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ฉบับต่างๆ ประกาศคณะกรรมการกำกับตลาดทุน และแนวทางการปฏิบัติที่ดีของกรรมการตรวจสอบ

³³ Thai Institute of Directors, “IOD Training Handbook 2018” กรุงเทพมหานคร; วารสาร 2561,

2.5 ศึกษาเปรียบเทียบความเป็นอิสระในการแต่งตั้งกรรมการตรวจสอบตามกฎหมาย กฏระเบียบ กฎบัตร ข้อบังคับและแนวทางการปฏิบัติที่ดีของประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศออสเตรเลีย และประเทศญี่ปุ่น เปรียบเทียบกับกฎหมายของประเทศไทย

2.6 เพื่อศึกษาแนวทางและมาตรการความเป็นอิสระของกรรมการตรวจสอบโดย องค์กรสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์เป็นผู้รับจดทะเบียนประกอบวิชาชีพกรรมการตรวจสอบและขึ้นทะเบียนบัญชีรายชื่อภายใต้สังกัดสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อให้บริษัทมหาชนจำกัดได้เลือกจากทะเบียนบัญชีรายชื่อของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้

2.7 วิเคราะห์ สรุป ปัญหาความเป็นอิสระของกรรมการตรวจสอบเพื่อเสนอร่างแก้ไขเพิ่มเติมต่อพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535 และพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.2535

3.กรอบแนวคิดของการวิจัย

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

4. ประเด็นปัญหาของการวิจัย

การแต่งตั้งกรรมการตรวจสอบรวมถึงคณะกรรมการตรวจสอบที่จะมาปฏิบัติหน้าที่ในการตรวจสอบการบริหารการจัดการของคณะกรรมการและฝ่ายบริหารของบริษัทมหาชนจำกัดนั้น กรรมการตรวจสอบที่ปฏิบัติหน้าที่ไม่ได้รับความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งกรรมการตรวจสอบเป็นกรรมการอิสระของบริษัทได้รับการแต่งตั้งจากกรรมการและฝ่ายบริหารของบริษัทที่มีมติแต่งตั้งให้เป็นกรรมการตรวจสอบ จากการได้รับการแต่งตั้งด้วยวิธีดังกล่าวนี้ทำให้กรรมการตรวจสอบถูกใช้อำนาจควบคุม และครอบงำจากกรรมการและฝ่ายบริหารของบริษัททำให้การปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการตรวจสอบไม่มีประสิทธิภาพ ขาดการยับยั้งและถ่วงดุลจากการทุจริต ดังนั้นจึงต้องนำเสนอกลไกและกระบวนการในการแต่งตั้งกรรมการตรวจสอบให้มีความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อไม่ให้กรรมการตรวจสอบถูกควบคุมและถูกครอบงำ จึงจะเป็นการรักษาผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. สมมติฐานของการวิจัย

ความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการอิสระที่ไม่ใช่กรรมการบริหารที่ได้รับการเสนอชื่อแต่งตั้งให้เป็นกรรมการตรวจสอบโดยคณะกรรมการฝ่ายบริหารของบริษัทมหาชนจำกัด ซึ่งมีหน้าที่หลักในการตรวจสอบฝ่ายบริหารของบริษัทจดทะเบียนที่มาของกรรมการตรวจสอบดังกล่าวนี้เป็นสาเหตุที่ทำให้กรรมการตรวจสอบถูกคณะกรรมการฝ่ายบริหารใช้อำนาจครอบงำ ซึ่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535 และพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.2535 ไม่ได้มีบทบัญญัติในพระราชบัญญัติทั้ง 2 ฉบับ ให้กรรมการตรวจสอบได้ทำหน้าที่ได้อย่างอิสระมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ดังนั้นจึงต้องมีการกำหนดกลไกและกระบวนการในการเลือกสรรกรรมการอิสระที่เป็นกรรมการภายนอกให้เป็นกรรมการตรวจสอบในบัญชีรายชื่อวิชาชีพกรรมการตรวจสอบซึ่งขึ้นทะเบียนกับสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และผ่านการจดทะเบียนรับรองการขึ้นทะเบียนเป็นกรรมการตรวจสอบกับสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD) จึงจะทำให้คณะกรรมการฝ่ายบริหารของบริษัทจดทะเบียนใช้อำนาจครอบงำกับกรรมการตรวจสอบไม่ได้ จึงทำให้คณะกรรมการตรวจสอบสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างอิสระอย่างแท้จริงเป็นประโยชน์และมีประสิทธิผลสูงสุดต่อประชาคมในสังคม ผู้ถือหุ้นและบริษัทจดทะเบียน

6. ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยนี้เป็นการศึกษาความเป็นอิสระของกรรมการตรวจสอบบริษัทจดทะเบียน ในการกำหนดกลไกและกระบวนการในการแต่งตั้งกรรมการตรวจสอบเพื่อให้กรรมการตรวจสอบ ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างอิสระโดยปราศจากการถูกใช้อำนาจครอบงำจากคณะกรรมการฝ่ายบริหารของ บริษัทจดทะเบียน ซึ่งบริษัทจดทะเบียนถูกกำหนดให้ต้องมีกรรมการตรวจสอบเพื่อทำหน้าที่ ตรวจสอบฝ่ายบริหารซึ่งเป็นหน้าที่ที่สร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ถือหุ้นที่มีต่อบริษัทจดทะเบียน โดยศึกษาพระราชบัญญัติปฏิรูปการบัญชีของบริษัทมหาชนและคุ้มครองนักลงทุน พ.ศ.2545 ของ ประเทศสหรัฐอเมริกา พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และการลงทุนของประเทศออสเตรเลีย พ.ศ.2544 พระราชบัญญัติว่าด้วยเครื่องมือทางการเงินและตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2552 ของประเทศญี่ปุ่น เปรียบเทียบกับพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535 และพระราชบัญญัติ บริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.2535 ของประเทศไทยและในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกฎบัตร แนวทางปฏิบัติที่ดี ประกาศคณะกรรมการกำกับตลาดทุนของกรรมการตรวจสอบ ซึ่งพระราชบัญญัติทั้ง 3 ประเทศมี กรรมการตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพ ที่มีความเชื่อมโยงกับสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์ของแต่ละประเทศ เพื่อให้ได้แนวคิดกลไกและกระบวนการ ในการแต่งตั้งกรรมการตรวจสอบให้ทำหน้าที่ได้อย่างอิสระ เพื่อนำไปสู่การยกย่องพระราชบัญญัติ หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535 และพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.2535 ในส่วนของนิยาม คุณสมบัติ การกำหนดหน้าที่ของกรรมการตรวจสอบ การกำหนดกลไกและ กระบวนการการแต่งตั้งกรรมการตรวจสอบ และการเพิ่มบทลงโทษแก่คณะกรรมการและกรรมการ ฝ่ายบริหารของบริษัทจดทะเบียน

7. คำนิยามศัพท์ ที่ใช้ในการวิจัย

7.1 บริษัทมหาชนจำกัด คือ บริษัทที่ได้รับอนุญาตให้เสนอขายหุ้นให้แก่ประชาชน และมีหุ้นเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์หรือหลักทรัพย์ซื้อขายในศูนย์ซื้อขาย หลักทรัพย์

7.2 อำนาจควบคุมกิจการ คือ การมีอำนาจควบคุมคะแนนเสียงส่วนใหญ่ในที่ประชุมผู้ ถือหุ้นของนิติบุคคล ซึ่งมีสิทธิออกเสียงในบริษัทมหาชนจำกัดเกินกว่าร้อยละ 50 ของจำนวนสิทธิ ออกเสียงทั้งหมดของบริษัท และมีอำนาจควบคุมการแต่งตั้งหรือถอดถอนกรรมการตั้งแต่กึ่งหนึ่ง ของกรรมการทั้งหมด

7.3 กรรมการตรวจสอบ (Audit Committee) หมายถึง กรรมการชุดย่อยที่คณะกรรมการของบริษัทแต่งตั้งขึ้นเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบผลการดำเนินงานของบริษัท

7.4 สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (Thai Institute of Director Association) หมายถึง สถาบันที่ส่งเสริมและยกระดับกรรมการบริษัทจดทะเบียนไทย

7.5 การกำกับดูแลกิจการ (Corporate Governance–CG) หรืออีกชื่อหนึ่งเรียกว่า บรรษัทภิบาล ตามความหมายของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หมายถึงระบบการบริหารและควบคุมการดำเนินงานภายในของบริษัท เพื่อให้บริษัทบรรลุเป้าหมายที่คาดไว้ โดยจัดให้มีโครงสร้างและกระบวนการของความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการ ฝ่ายจัดการ และผู้ถือหุ้นเพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขัน เพื่อเป็นประโยชน์สูงสุด และนำไปสู่ความเจริญเติบโตและเพิ่มมูลค่าให้กับผู้ถือหุ้นในระยะยาวโดยคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสีย

7.6 OECD (Organisation for Economic Cooperation and Development) คือ องค์กรเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา

7.7 คณะกรรมการตรวจสอบ หมายถึง คณะกรรมการชุดย่อยที่จัดตั้งขึ้นเพื่อทำหน้าที่กำกับดูแลให้มีการจัดทำรายงานทางการเงินและการเปิดเผยข้อมูลที่ต้องครบถ้วนเป็นไปตามมาตรฐานการรายงาน มีระบบการควบคุมภายใน และการตรวจสอบภายในที่มีมาตรฐานรัดกุมเพียงพอ ทั้งนี้ องค์กรประกอบ คุณสมบัติและหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจสอบเป็นไปตามที่คณะกรรมการกำกับตลาดทุนและตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ประกาศกำหนด

7.8 กฎบัตร คือ การกำหนด อำนาจ หน้าที่ และความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจสอบ ในการกำกับดูแลและตรวจสอบการบริหารงาน การควบคุมภายใน และการกำกับดูแลกิจการที่ดี รวมทั้งการจัดทำรายงานทางการเงิน ให้เป็นไปตามนโยบายบัญชีและกฎระเบียบอย่างมีระบบและต่อเนื่อง มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด และเป็นไปตามนโยบายการตรวจสอบ และกำกับดูแลกิจการที่ดี³⁴

7.9 รายการที่เกี่ยวข้องกัน หมายถึง การทำรายการระหว่างบริษัทจดทะเบียนหรือบริษัทย่อยกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกันของบริษัทจดทะเบียน

บุคคลที่เกี่ยวข้องกัน หมายถึง บุคคลที่อาจทำให้กรรมการหรือผู้บริหารของบริษัทจดทะเบียนมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ในการตัดสินใจดำเนินงานว่าจะคำนึงถึงประโยชน์ของบุคคลนั้นหรือประโยชน์สูงสุดของบริษัทเป็นสำคัญ ได้แก่กรรมการ ผู้บริหาร ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ ผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัทจดทะเบียน ผู้ที่จะได้รับการเสนอให้เป็นกรรมการหรือผู้บริหารหรือผู้

³⁴NCB .บริษัท ข้อมูลเครดิตแห่งชาติ จำกัด. สืบค้นจาก www.ncb.co.th “กฎบัตรของคณะกรรมการตรวจสอบ” วันที่ 20 กรกฎาคม 2562

มีอำนาจควบคุม รวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องและญาติสนิทของบุคคลดังกล่าวนิติบุคคลใดๆ ที่มีผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้ที่มีอำนาจควบคุมเป็นบุคคลตาม (1) บุคคลใดๆ ที่พฤติการณ์บ่งชี้ได้ว่าเป็นผู้กระทำการแทนหรืออยู่ภายใต้อิทธิพลของ (1) และ (2) กรรมการของนิติบุคคลที่มีอำนาจควบคุมกิจการบริษัท คู่สมรส บุตร หรือ บุตรบุญธรรมที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของกรรมการตาม (4) นิติบุคคลที่บุคคลตาม (4) หรือ (5) มีอำนาจควบคุมกิจการบุคคลใดที่กระทำการด้วยความเข้าใจหรือความตกลงว่าหากบริษัททำธุรกรรมที่ให้ประโยชน์ทางการเงินแก่บุคคลดังกล่าว บุคคลดังต่อไปนี้จะได้รับประโยชน์ทางการเงินด้วย

7.9.1 กรรมการของบริษัท

7.9.2 ผู้บริหารของบริษัท

7.9.3 บุคคลที่มีอำนาจควบคุมกิจการ

7.9.4 กรรมการของบุคคลที่มีอำนาจควบคุมกิจการบริษัท

7.9.5 คู่สมรส บุตร หรือบุตรบุญธรรมที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของบุคคลตาม 7.9.1

ถึง 7.9.4³⁵

บริษัทมหาชนจำกัด คือ บริษัทประเภท ซึ่งตั้งขึ้นด้วยความประสงค์ที่จะเสนอขายหุ้นต่อประชาชน โดยผู้ถือหุ้นมีความรับผิดชอบจำกัดไม่เกินจำนวนเงินค่าหุ้นที่ต้องชำระและบริษัทดังกล่าวได้ระบุนามประสงค์เช่นนั้นไว้หนังสือบริคณห์สนธิ³⁶

8. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

8.1 เพื่อให้ทราบถึงประวัติความเป็นมาและวิวัฒนาการของการมีกรรมการตรวจสอบ และการแต่งตั้งกรรมการตรวจสอบของบริษัทจดทะเบียน

8.2 เพื่อให้ทราบกลไกและกระบวนการในการแต่งตั้งกรรมการตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพ ในการที่ได้มาซึ่งกรรมการตรวจสอบที่มีความเป็นอิสระ โดยปราศจากการครอบงำจากกรรมการ และฝ่ายบริหารของบริษัทและทำให้คณะกรรมการตรวจสอบทำหน้าที่ในการตรวจสอบการบริหาร การจัดการของฝ่ายบริหารของบริษัทจดทะเบียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

³⁵สำนักงานคณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET). สืบค้นจาก www.set.or.th “รายการที่เชื่อมโยงกัน” วันที่ 22 กรกฎาคม 2562

³⁶พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.2535 แก้ไขเพิ่มเติม โดย พระราชบัญญัติมหาชนจำกัด (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2544 หน้า 15

8.3 เพื่อให้ทราบถึงการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการตรวจสอบจะต้องเป็นอิสระจากคณะกรรมการฝ่ายบริหารของบริษัทจดทะเบียน

8.4 เพื่อศึกษาให้ทราบถึงความมีประสิทธิภาพและความมีประสิทธิผลของการกำกับดูแลกรรมการอิสระที่เป็นกรรมการตรวจสอบในประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศออสเตรเลีย และประเทศญี่ปุ่น

8.5 เพื่อนำไปสู่การนำเสนอการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายที่เกี่ยวกับกลไกและกระบวนการในการแต่งตั้งกรรมการตรวจสอบโดยเสนอร่างพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด แก้ไขในส่วน บทนิยาม คุณสมบัติ ข้อกำหนดให้การปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการตรวจสอบที่เป็นอิสระจากฝ่ายบริหาร ข้อกำหนดกลไกและกระบวนการแต่งตั้งกรรมการตรวจสอบ และการเพิ่มอัตราโทษของกรรมการและกรรมการฝ่ายบริหารของบริษัทจดทะเบียนที่กระทำการทุจริต

9. ระเบียบวิธีการวิจัย

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้ศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative) และวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารประกอบ ซึ่งรวบรวมข้อมูลเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งเอกสารภาษาไทยและเอกสารภาษาต่างประเทศ ทั้งจากบทความทางวิชาการ หนังสือ ตำรา รายงานทางการศึกษา แนวความคิด ทฤษฎีต่างๆ ที่เกี่ยวกับกรรมการตรวจสอบและคณะกรรมการตรวจสอบ วิทยานิพนธ์และค้นคว้าของสถาบันและองค์กรอื่นๆ กฎหมาย กฎบัตร ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศของคณะกรรมการกำกับตลาดทุน บทบัญญัติพระราชบัญญัติของกฎหมายโดยนำข้อมูลโดยรวมทั้งหมดมาศึกษา วิเคราะห์และเรียบเรียงอย่างเป็นระบบเพื่อให้ได้ข้อสรุปของการศึกษาวิจัย ในส่วนของการศึกษาความเป็นอิสระของกรรมการตรวจสอบและคณะกรรมการตรวจสอบ ซึ่งทำการวิเคราะห์กฎหมายของประเทศไทยคือ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ฉบับเพิ่มเติม พ.ศ.2560 พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535 พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.2535 ประกาศและข้อบังคับของสำนักงานคณะกรรมการกำกับตลาดหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ของประเทศไทย และเปรียบเทียบกับกฎหมายต่างประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศออสเตรเลียและประเทศญี่ปุ่น เพื่อหาแนวทางในการสร้างความเป็นอิสระในการแต่งตั้งกรรมการตรวจสอบของบริษัทมหาชนจำกัดเพื่อนำไปสู่ความเชื่อมั่นและความเชื่อถือของผู้ถือหุ้นผู้มีส่วนได้เสียที่มีต่อบริษัทมหาชนจำกัด

บทที่ 2

ประวัติความเป็นมา แนวความคิด ทฤษฎีของกรรมการตรวจสอบและ คณะกรรมการตรวจสอบ

1. ประวัติความเป็นมาและวิวัฒนาการของกรรมการตรวจสอบและคณะกรรมการ ตรวจสอบ

สำหรับบริษัทจดทะเบียนซึ่งประเทศไทยได้มีสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์ ที่กำหนดให้บริษัทที่จดทะเบียนกับตลาดหลักทรัพย์ต้องจัดให้มีคณะกรรมการ ตรวจสอบ ซึ่งวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบสำหรับบริษัทมหาชนจำกัด ก็เพื่อให้เกิดการถ่วงดุลอำนาจระหว่างคณะกรรมการตรวจสอบที่มีความเป็นอิสระกับกรรมการบริหาร ทำหน้าที่คอยตรวจสอบการบริหารการจัดการของฝ่ายบริหารเพื่อประโยชน์ต่อสาธารณะ ประชาสังคม กล่าวคือการกำกับดูแลผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้นซึ่งจะทำให้บริษัทจดทะเบียนมีความน่าเชื่อถือมากขึ้น ผู้ถือหุ้นและผู้ลงทุนจะมีความมั่นใจในระบบการบริหารงาน การควบคุมภายใน การตรวจสอบ ภายใน กระบวนการตัดสินใจทางธุรกิจต่างๆมีความชัดเจนและโปร่งใส รวมทั้งรายงานทางการเงิน ที่นำเสนอต่อบุคคลภายนอกเป็นไปอย่างครบถ้วน นอกจากนี้ยังเป็นกลไกหนึ่งที่สร้างความโปร่งใส ในรายการธุรกิจซึ่งพิจารณาได้ว่าอาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ระหว่างบริษัทจดทะเบียนกับผู้ถือหุ้นหรือผู้ลงทุนในเรื่องของผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้องให้มีประสิทธิภาพ

1.1 ประวัติความเป็นมาของการตรวจสอบและวิวัฒนาการของกรรมการตรวจสอบใน ต่างประเทศ

ประวัติของการตรวจสอบอาจแบ่งได้เป็น 4 ยุค คือ ยุค โบราณ ยุคกลาง ยุคการ ปฏิวัติอุตสาหกรรม และยุคปัจจุบัน ซึ่งแต่ละยุคจะมีพัฒนาการของการตรวจสอบที่แตกต่างกันไป ดังนี้

1.1.1 ยุคโบราณ (Ancient Times) คือการตรวจสอบเริ่มต้นขึ้นก่อนคริสตกาล 3,500 ปี บันทึกของอารยธรรมเมโสโปเตเมียแสดงเครื่องหมายเล็กๆ ข้างตัวเลขเกี่ยวกับรายการทาง

การเงิน เครื่องหมายจุด ชิด หรือเครื่องหมายถูก แสดงถึงระบบของการตรวจทาน³⁷ คนหนึ่งจัดทำรายการสรุปผลของรายการที่เกิดขึ้นและอีกคนหนึ่งตรวจทานว่าสรุปถูกต้องหรือไม่ การควบคุมการตรวจทานและแนวคิดของการแบ่งแยกหน้าที่ถือกำเนิดขึ้นในยุคนี้บันทึกของชาวอียิปต์ ชาวจีน ชาวเปอร์เซีย และชาวฮีบรูโบราณ แสดงระบบคล้ายกัน เช่น ชาวอียิปต์ต้องการพยานที่แท้จริงของข้าวที่นำไปเก็บไว้ในยุ้งฉางและต้องมีการรับรองใบรับข้าวด้วย

ชาวกรีกเป็นผู้ที่มีความเชื่อในเรื่องการควบคุมทางการเงิน บันทึกของชาวกรีกแสดงรายการการค้าที่ผ่านการอนุมัติและตรวจทาน ระบบของการควบคุมของชาวกรีกมีลักษณะพิเศษตรงที่ชาวกรีกชอบใช้ทาสมากกว่าใช้คนธรรมดาทำหน้าที่จดบันทึก เพราะชาวกรีกสามารถใช้วิธีการทรมานทาสเพื่อให้บอกความจริงในขณะที่ให้คนธรรมดาสาบานเพื่อให้บอกความจริง

1.1.2 ยุคกลาง (The Middle Ages) เมื่อโรมล่มสลายทำให้ระบบการเงินและการควบคุมทางการเงินล่มสลายตามไปด้วย จนกระทั่งสิ้นสุดยุคมืด (Dark Ages) ผู้ออกกฎหมายต้องการพิสูจน์ว่าเขาได้รับรายได้หรือเงินภาษีจากประชาชนครบถ้วน พวกขุนนางและนักกฎหมายจึงมีหน้าที่ตรวจสอบเบื้องต้นต่อมาจึงมีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภาษีโดยเฉพาะ

การขยายตัวทางการค้าของชาวอิตาเลียนระหว่างศตวรรษที่ 13 ทำให้เกิดการจดบันทึกที่ซับซ้อนมากยิ่งขึ้นดังนั้น จึงเกิดระบบบัญชีขึ้นมา กล่าวคือ ทุกรายการค้าจะบันทึก 2 ด้าน ทั้งด้านเดบิตและด้านเครดิต³⁸ คือด้านซ้ายและด้านขวา ระบบนี้ช่วยให้พ่อค้าควบคุมรายการการค้ากับลูกค้าและผู้ขาย รวมทั้งตรวจสอบงานของลูกจ้างได้ การตรวจสอบบัญชีมีความสำคัญอย่างมาก ผู้ตรวจสอบได้รับแต่งตั้งให้เป็นตัวแทนของจักรพรรดินีไอซาเบลล่า (Queen Isabella) ติดตามเส้นทางไปกับโคลัมบัส (Columbus) เพื่อไปค้นหาโลกใหม่ (New World หมายถึง ทวีปอเมริกา)

1.1.3 ยุคการปฏิวัติอุตสาหกรรม (The Industrial Revolution) การสอบบัญชีที่รู้จักกันในปัจจุบันนี้เริ่มต้นในช่วงระหว่างการปฏิวัติอุตสาหกรรมในประเทศอังกฤษ องค์กรจ้างนักบัญชีเพื่อตรวจสอบบันทึกทางการเงินมากกว่าการไต่ถาม โดยตรวจสอบบันทึกทางบัญชีและเปรียบเทียบรายการในสมุดบัญชีกับเอกสารประกอบการลงบัญชี

1.1.4 ยุคปัจจุบัน (Recent Times) การสอบบัญชีได้แผ่ขยายเข้ามาจากประเทศอังกฤษผ่านทะเลไป ประเทศสหรัฐอเมริกา ไม่ว่าศตวรรษที่ 19 โดยการลงทุนของชาวอังกฤษ ชาวอังกฤษผู้มั่งคั่งลงทุนมหาศาลในกิจการของประเทศสหรัฐอเมริกา ดังนั้น ผู้ลงทุนจึงต้องการตรวจสอบอย่างเป็นอิสระเกี่ยวกับเงินที่นำไปลงทุน ผู้สอบบัญชีได้นำวิธีการตรวจสอบเข้าไปเผยแพร่และปรับใช้

³⁷ฝ่ายตรวจสอบภายในสำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน, วิศวกรรม การ หลักการ และ ประโยชน์ของการตรวจสอบภายใน.บทความ: องค์ความรู้ด้านการตรวจสอบภายใน.

³⁸อ้างแล้ว

กับอาณานิคมของอังกฤษ ความต้องการสอบบัญชีของชาวอังกฤษเกิดขึ้นภายใต้กฎหมายที่เรียกว่า พระราชบัญญัติบริษัทอังกฤษ (British Companies Act) เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นว่าถูกต้องครบถ้วน (Accountability) แก่ผู้ลงทุน แต่ประเทศสหรัฐอเมริกายังไม่มียกกฎหมายว่าด้วยการสอบบัญชี เนื่องจากผู้ประกอบการเองเป็นผู้ต้องการให้มีการตรวจสอบ ความต้องการเหล่านี้จะมุ่งเน้นการตรวจสอบบุคคล โดยการใช้วิธีวิเคราะห์เปรียบเทียบ และเมื่อกิจการต้องการระดมทุนจากภายนอก การตรวจสอบบัญชีจึงมีความจำเป็น

การซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์ยุคแรกซึ่งเรียกกันว่าตลาดหุ้นแบบที่รู้จักถือกำเนิดขึ้นตอนแรกของโลกถือกำเนิดจากตลาดหลักทรัพย์อัมสเตอร์ดัมก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 1608 โดยบริษัทดัตช์อินเดีย (Verenigde Oostindische Compagnie หรือ VOC) สำหรับการซื้อขายหุ้นและพันธบัตร ต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็น Bourse Amsterdam Bourse และเป็นครั้งแรกที่เริ่มทำการซื้อขายหลักทรัพย์อย่างเป็นทางการ Amsterdam stock exchange จึงถือว่าเป็นตลาดหุ้นอันดับแรกของโลก ในสมัยก่อนการซื้อขายหุ้นไม่สะดวกสบายธุรกรรมทุกอย่างต้องทำกันบนกระดาษผู้ซื้อและผู้ขายต้องมาพบเจอกันซึ่งหน้าจึงจะเกิดการซื้อขายได้ ส่วนกฎระเบียบการซื้อขายในตลาดหุ้นนั้นเริ่มใช้เป็นครั้งแรกอังกฤษ ปี ค.ศ. 1697 และใน ปี ค.ศ.1986 ณ เมืองลอนดอนประเทศอังกฤษ Stock Exchange Automated Quotation system ถูกนำมาใช้สิ่งนี้ก็คือ ระบบกระดานหุ้นนั่นเอง จากวันนั้นเป็นต้นมา กระดานซื้อขายหุ้นก็ทำหน้าที่สื่อกลางในการซื้อขาย คนซื้อกับคนขายก็ไม่จำเป็นต้องพบกันแบบซึ่งหน้ากันอีกต่อไป

ความเป็นมาของคณะกรรมการตรวจสอบ

คณะกรรมการตรวจสอบเป็นแนวคิดเริ่มต้นมาจากประเทศสหรัฐอเมริกา ในช่วงปี พ.ศ.2510 ที่มีผลมาจากกฎหมายและระเบียบต่างๆ โดยมีแรงผลักดันร่วมกันของ 3 สถาบันในประเทศสหรัฐอเมริกา ได้แก่ ตลาดหลักทรัพย์นิวยอร์ก (NYSE หรือ New York Stock Exchange) สมาคมนักบัญชีของประเทศสหรัฐอเมริกา (AICPA หรือ The American Institute of Certified Public Accountants) และคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ของประเทศสหรัฐอเมริกา (SEC หรือ Securities and Exchange Commission) ซึ่งแนวคิดของการมีคณะกรรมการตรวจสอบ (Audit Committee) เมื่อเกิดวิกฤตในปี ค.ศ.1980 ที่มีบริษัทหลายบริษัทประสบปัญหากันอย่างมากมาย จนกลายเป็นต้นเหตุทำให้เกิดการรวมควบกิจการ (Takeover) อย่างกว้างขวางนั้น เมื่อผู้ถือหุ้นมีการเลือกตั้งตัวแทนของตนเข้าไปในคณะกรรมการบริษัท ก็เกิดกระแสเรียกร้องให้มีการเพิ่มอำนาจให้แก่ผู้ที่เป็นคณะกรรมการบริษัทมากขึ้น ผนวกกับวิวัฒนาการทางแนวความคิดขององค์การและสถาบันที่มีอิทธิพลต่างๆ เช่นตลาดหลักทรัพย์ SEC และ AICPA เป็นต้น ที่สนับสนุนการมีการกำกับดูแลกิจการที่ดี (Good Corporate Governance) อย่างเข้มแข็งจึงเป็นส่วนสำคัญทำให้คณะกรรมการ

ตรวจสอบต้องมีบทบาทเป็นศูนย์กลางอำนาจในกระบวนการกำกับดูแลกิจการ (Corporate Governance) และสามารถเปลี่ยนแปลงแนวคิดและการบริหารของคณะกรรมการบริษัทและผู้บริหารที่ไม่ถูกต้องได้ จึงทำให้มีการผลักดันให้มีคณะกรรมการตรวจสอบอย่างแท้จริงเพื่อเป็นส่วนสำคัญในการกำกับดูแลกิจการ

ในช่วงระหว่างปี ค.ศ. 1980-1985 ประเทศสหรัฐอเมริกาได้ประสบกับภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ และ White – Collar Crime ทำให้มีการปรับเปลี่ยนพัฒนาคณะกรรมการตรวจสอบ (Audit Committee) และได้เริ่มแพร่หลายอย่างกว้างขวาง เพราะการเพิ่มขึ้นของความซับซ้อนของการดำเนินธุรกิจ จึงมีความต้องการของการปฏิบัติตามกฎหมาย กฎระเบียบและข้อบังคับ และต้องการให้คณะกรรมการตรวจสอบมีภาระหน้าที่และความรับผิดชอบมากขึ้นในเรื่องของการวางแผนต่อสู้กับการทุจริตการรายงานทางบัญชี (Financial Reporting Fraud) จึงมีวิวัฒนาการ เพื่อให้รอดพ้นจากวิกฤตและปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

1.2 ประวัติความเป็นมาของกรรมการตรวจสอบและวิวัฒนาการคณะกรรมการตรวจสอบในประเทศไทย องค์การที่มีบทบาทสำคัญที่เป็นผู้บุกเบิกผลักดันให้มีคณะกรรมการตรวจสอบ อย่างเป็นทางการ คือ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยนายสิงห์ ดังทัตสวัสดิ์ กรรมการและผู้จัดการ ได้ออกประกาศลงวันที่ 19 มกราคม 2541 ให้บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยทุกบริษัทต้องจัดให้มีระบบการกำกับดูแลกิจการที่ดี โดยต้องจัดให้มีคณะกรรมการตรวจสอบ คณะหนึ่งเพื่อกำกับดูแลการดำเนินงานของบริษัทให้ได้มาตรฐานและเป็นไปในแนวทางที่ถูกต้องที่มาก่อนการจัดตั้งตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้จัดตั้งตลาดหุ้นของไทยก่อนในเดือน กรกฎาคม พ.ศ.2505 ในรูปแบบห้างหุ้นส่วนจำกัดและจึงได้จดทะเบียนเป็นบริษัทจำกัดในปีต่อมาในช่วงระยะเวลาที่มีการเริ่มต้นเมื่อมีการประกาศใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 1 เมื่อปี พ.ศ.2504 ถึง 2509 เพื่อสร้างความเติบโตโดยมีแผนดังกล่าวรองรับเป็นแนวทางในการส่งเสริมความมั่นคงทางเศรษฐกิจและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนและต่อมาก็มีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 2 ปี พ.ศ.2510 ถึง 2514³⁹ มีการเสนอในช่วงเวลานี้ให้มีการจัดตั้งตลาดหลักทรัพย์ที่มีระเบียบแบบแผนอย่างเป็นทางการเป็นระบบขึ้นเป็นครั้งแรกเพื่อเป็นการส่งเสริมการระดมเงินทุนเพิ่มเติม สำหรับการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 2 จึงได้กำหนดการพัฒนาตลาดทุนเป็นส่วนสำคัญในการจัดตั้งตลาดหลักทรัพย์ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมดังกล่าวเน้น ให้ตลาดทุนมีบทบาทสำคัญยิ่ง

³⁹ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.ประวัติความเป็นมาของตลาดหลักทรัพย์.

คือ การเป็นแหล่งระดมเงินทุนเพื่อสนับสนุนการสร้างและพัฒนาเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมที่เป็นระบบในประเทศ

วิวัฒนาการสู่การก้าวเดินไปข้างหน้าของตลาดทุนของประเทศไทย สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ยุค คือ ยุคแรกเริ่มจาก “ตลาดหุ้นกรุงเทพ” (Bangkok Stock Exchange) ซึ่งเป็นองค์กรเอกชนและต่อมาเป็น ยุคที่สอง คือ “ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย” โดยใช้ชื่อเป็นภาษาอังกฤษว่า “The Securities Exchange of Thailand”

ถึงแม้ว่าจะมีพื้นฐานในการจัดตั้งที่ดีการซื้อขายหุ้นในตลาดหุ้นกรุงเทพ ก็ไม่ได้รับความสนใจมากนักมูลค่าการซื้อขายมีเพียง 160 ล้านบาท ในปี พ.ศ.2511 และ 114 ล้านบาท ในปี พ.ศ.2512 การซื้อขายมีปริมาณลดลงเป็น 46 ล้านบาท ในปี พ.ศ.2513 และลดลงเหลือ 28 ล้านบาท ในปี พ.ศ.2514 การซื้อขายหุ้นก็ยังมีมูลค่าถึง 87 ล้านบาทในปี พ.ศ.2515 แต่การซื้อขายหุ้นก็ยังคงไม่เป็นที่น่าสนใจ โดยมูลค่าการซื้อขายหุ้นที่ต่ำสุดมีเพียง 26 ล้านบาทเท่านั้น และในที่สุดตลาดหุ้นกรุงเทพก็ต้องปิดกิจการลง⁴⁰ เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า ตลาดหุ้นกรุงเทพไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากขาดการสนับสนุนจากภาครัฐ ประกอบกับประชาชน ยังขาดความรู้ความเข้าใจที่เพียงพอในเรื่องตลาดทุนหลังจากความไม่ประสบความสำเร็จของตลาดหุ้นกรุงเทพที่ทำให้ปิดกิจการไป แนวความคิดเกี่ยวกับการจัดตั้งตลาดหลักทรัพย์ที่มีระเบียบแบบแผนและเป็นระบบได้รับแรงสนับสนุนอย่างเป็นทางการได้รับความสนใจจากประชาชนเป็นอย่างมาก ดังนั้น แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2510 – 2514) จึงได้เสนอแผนการจัดตั้งตลาดทุนดังกล่าวขึ้นเป็นครั้งแรก โดยให้มีเครื่องมืออำนวยความสะดวกและมาตรการสำหรับการซื้อขายหลักทรัพย์ที่เหมาะสม ในปี พ.ศ.2512 รัฐบาลได้ทำการว่าจ้าง ศาสตราจารย์ซิดนีย์ เอ็ม รอปบิ้นส์ ศาสตราจารย์ประจำภาควิชาการเงิน จากมหาวิทยาลัยโคลัมเบีย สหรัฐอเมริกา เพื่อมาทำการศึกษาช่องทางการพัฒนาตลาดทุนไทยในเวลาต่อมาในปี พ.ศ.2512 รัฐบาลได้เข้ามามีบทบาทโดยการแก้ไข “ประกาศคณะปฏิวัติ ที่ 58 เกี่ยวกับการควบคุมธุรกิจการค้า ที่มีผลกระทบต่อความปลอดภัยและความเป็นอยู่ของประชาชน” การแก้ไขดังกล่าวส่งผลให้รัฐบาลสามารถกำกับดูแล การดำเนินงานของบริษัทเงินทุนและหลักทรัพย์ ซึ่งทำให้การดำเนินงานเป็นอย่างมีระเบียบและยุติธรรม หลังจากนั้นในปี พ.ศ.2517 ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พ.ศ.2517 โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อจะจัดให้มีแหล่งกลางสำหรับการซื้อขายหลักทรัพย์ เพื่อส่งเสริมการออมทรัพย์และการระดมเงินทุนในประเทศ สนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของกิจการธุรกิจและอุตสาหกรรมในประเทศ ตลอดจนให้ความคุ้มครองผลประโยชน์ผู้ถือหุ้น ให้การซื้อขายหลักทรัพย์ มีสภาพคล่องในราคาที่สมเหตุสมผล เป็นไปอย่างมีระเบียบโดยตลาดหลักทรัพย์มีสภาพเป็นนิติบุคคล

⁴⁰อ้างแล้ว

และเป็นสถาบันเอกชน ดำเนินการโดยไม่นำผลกำไรมาแบ่งปันกันตามมาด้วยการแก้ไขบทบัญญัติเกี่ยวกับรายได้เพื่อให้สามารถนำเงินออมมาลงทุนในตลาดทุนได้ และในปี พ.ศ.2518 รูปแบบทางกฎหมายต่างๆ ได้รับการปรับแก้จนลงตัว และในวันที่ 30 เมษายน พ.ศ.2518 ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ชื่อภาษาอังกฤษในขณะนั้น คือ (The Securities Exchange of Thailand) ได้เปิดทำการซื้อขายอย่างเป็นทางการครั้งแรกและได้ทำการเปลี่ยนชื่อภาษาอังกฤษเป็น “The Stock Exchange of Thailand” (SET) เมื่อวันที่ 1 เมษายน 2534⁴¹ตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535 โดยมีหลักทรัพย์เข้าร่วมซื้อขาย 16 หลักทรัพย์ แบ่งเป็นหลักทรัพย์ภาครัฐบาล 2 หลักทรัพย์ หลักทรัพย์ภาคเอกชน 14 หลักทรัพย์จากบริษัทหลักทรัพย์จดทะเบียน 7 บริษัท และบริษัทรับอนุญาต 2 บริษัท ช่วงเวลาซื้อขายตั้งแต่ 10.30 ถึง 12.30 น.⁴²ตลาดหลักทรัพย์มีบทบาททำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการซื้อขายหลักทรัพย์จดทะเบียน และพัฒนาระบบต่างๆ ที่จำเป็นเพื่ออำนวยความสะดวกในการซื้อขายหลักทรัพย์และดำเนินธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการซื้อขายหลักทรัพย์ เช่น เป็นศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ นายทะเบียนหลักทรัพย์การทำหน้าที่เป็นสำนักบัญชี (Clearing House) การดำเนินงานหลักได้แก่ ดูแลการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทจดทะเบียน และการรับหลักทรัพย์จดทะเบียน การกำกับดูแลการซื้อขายหลักทรัพย์และการซื้อขายหลักทรัพย์ การกำกับดูแลบริษัทสมาชิกส่วนที่เกี่ยวข้องกับการซื้อขายหลักทรัพย์ ตลอดจนการเผยแพร่ข้อมูลและการส่งเสริมความรู้ให้แก่ผู้ลงทุน และในวันที่ 1 มกราคม พ.ศ.2538 เป็นวันที่ได้จัดตั้งบริษัทศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ (ประเทศไทย) จำกัด เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการบริการด้านธุรกิจหลักทรัพย์กับผู้ลงทุน รวมทั้งสถาบันต่างๆ และ ณ วันที่ 30 เมษายน พ.ศ.2538 มีบริษัทจดทะเบียนซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์เป็นจำนวนทั้งสิ้น 402 บริษัทและกองทุนรวมอีก 65 กองทุน สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้ดำเนินงานอยู่ภายใต้ พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535 เป็นต้นมา นับจากการก่อตั้งตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ก็ได้กำหนดมาตรการต่างๆ เพื่อส่งเสริมพัฒนาตลาดตราสารทุนในประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง

บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นธุรกิจขนาดใหญ่ที่มีทุนชำระแล้ว

⁴¹ ชนม์พิชา แสงอรุณ, “การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงของหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย”, (วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต), สาขาวิชาวิทยาการจัดการ, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2548, หน้า 8

⁴² พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์, ภาค 1 The Stock Exchange of Thailand และภาค 2 พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ 1-3) พ.ศ.2535 ถึงปัจจุบัน, กรุงเทพมหานคร; สำนักพิมพ์สุทรไพศาล, 2550, หน้า 8

หลังการเสนอขายหุ้นต่อประชาชนไม่ต่ำกว่า 300 ล้านบาทและมีคุณสมบัติตามที่ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกำหนด อีกประเภทคือ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (Market for Alternative Investment หรือ MAI) ซึ่งเป็นธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก รวมทั้งธุรกิจใหม่ที่มีศักยภาพในการเจริญเติบโตสูง โดยบริษัทที่จะเข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ จะต้อง มีทุนชำระแล้วหลังการเสนอขายหุ้นต่อประชาชนไม่ต่ำกว่า 20 ล้านบาท⁴³

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เป็นองค์กรของรัฐซึ่งเป็นองค์กรที่เป็นอิสระ ทำหน้าที่เพื่อการกำกับดูแลพัฒนาตลาดทุนทำหน้าที่ ออกประกาศเพื่อบังคับ กฎระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ กับผู้ที่เกี่ยวข้องในธุรกิจหลักทรัพย์เพื่อให้การ ดำเนินการและพัฒนาตลาดทุนเป็น ไปอย่างมีประสิทธิภาพที่มั่นคงในระยะยาว ดังนั้น ประกาศต่างๆ ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจึงต้องอาศัย อำนาจของพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535 ซึ่งการดำเนินการของ คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีวัตถุประสงค์ในการ ดำเนินการตามนโยบายสำคัญคือ เพื่อสร้างประสิทธิภาพในการระดมทุน โดยเปิดโอกาสให้กับ การสร้างทางเลือกใหม่ในการระดมทุนอีกทั้งเป็นสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้ลงทุน โดยการสร้างความเป็น ธรรมและให้ความคุ้มครองอย่างเพียงพอต่อผู้ลงทุน และรักษาเสถียรภาพในระบบ เพื่อให้ตลาดทุน มีความมั่นคงและมีเสถียรภาพในระยะยาว

2. แนวความคิด ความหมายของกรรมการตรวจสอบและคณะกรรมการตรวจสอบ

แนวความคิดของผู้ศึกษา กรรมการตรวจสอบต้องเป็นกรรมการอิสระที่ไม่มีผลประโยชน์ ต่างตอบแทน ไม่มีบุญคุณซึ่งกันและกัน ไม่มีความสัมพันธ์ ไม่มี ความผูกพันทางส่วนตัว ไม่มี ความผูกพันทางสายโลหิต ไม่มี ความสัมพันธ์ทางการค้าและทางธุรกิจ ไม่มีการรับค่าจ้างหรือค่าที่ปรึกษา ใดๆ หรือเป็นหรือเคยเป็นพนักงานของบริษัทมหาชนจำกัด ซึ่งองค์ประกอบทั้งหมดนี้ในปัจจุบัน ของกรรมการตรวจสอบยังไม่ได้ทำให้มีความเป็นอิสระจากกรรมการฝ่ายบริหารหรือฝ่ายบริหาร ของบริษัทมหาชนจำกัดในทางปฏิบัติและในความเป็นจริงนั้นกรรมการตรวจสอบก็ยังเป็นบุคคลที่ มีความคุ้นเคย และเอื้อประโยชน์หรือเคยเอื้อประโยชน์กันและในความสัมพันธ์ทางส่วนตัวที่ไม่ได้ เปิดเผยอย่างเป็นทางการกับกรรมการฝ่ายบริหารหรือฝ่ายบริหารของบริษัทมหาชนจำกัด เมื่อมีความสัมพันธ์ในลักษณะนี้เมื่อมีการมาดำรงตำแหน่งกรรมการตรวจสอบในบริษัทมหาชน

⁴³ ศูนย์ส่งเสริมการพัฒนาความรู้ตลาดทุนและตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, “ตลาดการเงินและการลงทุนในหลักทรัพย์” (กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง, 2558) หน้า 80

จำกัดก็ทำให้เกิดความเกรงใจ มีบุญคุณต่างตอบแทนกันและกัน หรือแม้กระทั่งการใช้อำนาจกดดันและการครอบงำให้ปราศจากความเป็นอิสระซึ่งโดยหน้าที่ของกรรมการตรวจสอบมีหน้าที่สำคัญในการตรวจสอบคณะกรรมการบริหารและฝ่ายบริหารของบริษัท ตลอดจนการควบคุมภายใน การบริหารความเสี่ยง การตรวจสอบภายใน และรายงานทางการเงิน งบดุล และการบัญชี สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นผลประโยชน์ที่สำคัญมากของผู้ถือหุ้น ผู้มีส่วนได้เสีย หากกรรมการตรวจสอบไม่สามารถทำหน้าที่ตรวจสอบ คัดค้าน ถ่วงดุล คานอำนาจของคณะกรรมการบริหารและฝ่ายบริหารได้อย่างอิสระเป็นธรรมเพื่อผลประโยชน์สูงสุดของสาธารณะแล้วจึงย่อมทำให้เกิดความเสียหายต่อบริษัทและผู้ถือหุ้นได้ และเป็นสาเหตุที่ทำให้บริษัทมหาชนจำกัดมีกรรมการบริหารและฝ่ายบริหารสามารถกระทำการทุจริต ท้อโกง ได้โดยง่ายไม่มีใครยับยั้งและคอยตรวจสอบซึ่งกรรมการตรวจสอบไม่สามารถทำหน้าที่ได้อย่างอิสระแล้วมารวมเป็นกลุ่มตามกฎหมายบังคับให้กรรมการตรวจสอบต้องมีอย่างน้อย 3 คนแต่ต้องไม่น้อยกว่า 1 ใน 3 ของคณะกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นคณะกรรมการตรวจสอบ และถ้าความอิสระถูกตั้งต้นในการปฏิบัติหน้าที่อย่างอิสระไม่ได้แล้วนั้น คณะกรรมการตรวจสอบทั้งชุดก็คงตกอยู่ในสถานการณ์เดียวกันกับกรรมการตรวจสอบข้างต้นเช่นกัน

2.1 แนวคิดความเป็นอิสระของกรรมการตรวจสอบ

กรรมการตรวจสอบเป็นคณะกรรมการที่มีความสำคัญอย่างมากที่บริษัทมหาชนจำกัดต้องมีอยู่ในคณะกรรมการของบริษัทมหาชนจำกัดและมีหน้าที่ตรวจสอบคณะกรรมการบริหารและฝ่ายบริหารของบริษัทมหาชนจำกัด และเป็นส่วนสำคัญในการกำกับดูแลกิจการที่ดีที่มีประสิทธิภาพสามารถช่วยคณะกรรมการบริษัทในการตรวจสอบและสอบทานให้บริษัทมีการบริหารจัดการที่ดีมีประสิทธิภาพ สามารถตรวจสอบและสอบทานเพื่อประโยชน์โดยรวมของบริษัทมหาชนจำกัดได้อย่างอิสระ ปราศจากการถูกครอบงำ ปราศจากความผูกพันใดๆความสัมพันธ์ใดๆกับคณะกรรมการบริหารและฝ่ายบริหารของบริษัทมหาชนจำกัดดังนั้นในความเป็นอิสระของกรรมการตรวจสอบตามหลักคุณสมบัติเบื้องต้นที่สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์กำหนดไว้มีดังต่อไปนี้ ดังนี้

(ก) กรรมการตรวจสอบต้องถือหุ้นไม่เกินร้อยละ 1 ของจำนวนหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงทั้งหมดของบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัท ให้นับรวมการถือหุ้นของผู้ที่เกี่ยวข้องของกรรมการอิสระรายนั้นๆ ด้วย⁴⁴

⁴⁴สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์.คู่มือกรรมการตรวจสอบ.ข้อมูลทั่วไปของกรรมการตรวจสอบ.ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.23 กรกฎาคม 2555.หน้า4

(ข) ไม่เป็นหรือเคยเป็นกรรมการที่มีส่วนร่วมบริหารงาน ลูกจ้าง พนักงาน ที่ปรึกษาที่ได้รับเงินเดือนประจำ ของบริษัทเว้นแต่จะพ้นลักษณะดังกล่าวไม่น้อยกว่า 2 ปี

(ค) ไม่มีหรือเคยมีความสัมพันธ์ทางสายโลหิตหรือ โดยจดทะเบียนตามกฎหมาย ในลักษณะที่เป็นบิดามารดา คู่สมรส พี่น้อง และบุตร รวมถึงคู่สมรสของบุตร ของผู้บริหาร ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ ผู้มีอำนาจควบคุม หรือบุคคลที่ได้รับการเสนอให้เป็นผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัท

(ง) ไม่มีหรือเคยมีความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับบริษัท ในลักษณะที่อาจเป็นการขัดขวางการใช้วิจารณญาณอย่างอิสระของตน และไม่เป็นหรือเคยเป็นผู้ถือหุ้นที่มีนัย

(จ) ไม่เป็นหรือเคยเป็นผู้สอบบัญชีของบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัท และไม่เป็นผู้ถือหุ้นที่มีนัย ผู้มีอำนาจควบคุม หรือเป็นส่วนหนึ่งของสำนักงานสอบบัญชีของบริษัท

(ฉ) ไม่เป็นหรือเคยเป็นผู้ให้บริการทางวิชาชีพใดๆ ซึ่งรวมถึงการให้บริการเป็นที่ปรึกษากฎหมายหรือที่ปรึกษาทางการเงิน ซึ่งได้รับเงินเกินกว่าสองล้านบาทต่อปี⁴⁵ จากบริษัท และไม่เป็นผู้ถือหุ้นที่มีนัย ผู้มีอำนาจควบคุมหรือหุ้นส่วนของผู้ให้บริการทางวิชาชีพด้วย

(ช) ไม่ประกอบกิจการที่มีสภาพอย่างเดียวกันและเป็นการแข่งขันที่มีนัยกับกิจการของบริษัท หรือไม่เป็นหุ้นส่วนที่มีนัยในห้างหุ้นส่วน หรือเป็นกรรมการที่มีส่วนร่วมบริหารงาน ลูกจ้าง พนักงาน ที่ปรึกษาที่รับเงินเดือนประจำ หรือถือหุ้นไม่เกินร้อยละ 1 ของจำนวนหุ้นที่สิทธิออกเสียงทั้งหมดของบริษัทอื่นที่ประกอบกิจการอย่างเดียวกันและอาจแข่งขันมีนัยกับกิจการของบริษัท

(ซ) การไม่เป็นกรรมการที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการบริษัท เพื่อให้ตัดสินใจในการดำเนินกิจการหรือ มีข้อตกลงเกี่ยวกับการแต่งตั้งกรรมการเพื่อเป็นตัวแทนและดูแลผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้นกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งในบริษัท

(ฌ) ไม่เป็นกรรมการของบริษัทใหญ่ บริษัทย่อย หรือบริษัทย่อยลำดับเดียวกัน หรือผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัท

ดังนั้น แนวคิดความเป็นอิสระของกรรมการตรวจสอบนั้นจึงต้องมีหลักสำคัญตามที่กล่าวมาข้างต้น และที่มาของการเป็นและมีกรรมการตรวจสอบของบริษัทจดทะเบียนซึ่งมีสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ จึงต้องกำหนดให้มี “คณะกรรมการตรวจสอบ” ในส่วนของสัดส่วนของกรรมการตรวจสอบต้องมีจำนวน 1 ใน 3 ของจำนวนกรรมการทั้งหมด และต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่า 3 คน เพื่อให้เพียงพอและเกิดการถ่วงดุลอำนาจการตัดสินใจของคณะกรรมการทั้งคณะ สร้างความโปร่งใส สามารถแสดงความคิดเห็นที่เป็นอิสระ โดยไม่ต้อง

⁴⁵ อ้างแล้ว. หน้า ๖

คำนึงถึงผลประโยชน์ใดๆ ที่เกี่ยวกับทรัพย์สิน หรือตำแหน่งหน้าที่ ไม่ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของบุคคลใด กลุ่มใด และไม่ตกอยู่ภายใต้สถานการณ์ใดๆ ที่ถูกกดดันให้ไม่สามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างตรงไปตรงมา เพื่อนำไปสู่การบริหารจัดการที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ถือหุ้นทั้งหมดได้

2.2 แนวคิดการควบคุมความเป็นอิสระทางวิชาชีพของกรรมการตรวจสอบ

ความหมายของคำว่า “วิชาชีพ”(Profession) หมายถึง งานที่คนได้ปฏิบัติงานว่าจะอุทิศตัวทำไปตลอดชีวิต เป็นงานที่ต้องได้รับการอบรม สั่งสอนมานาน เป็นงานที่มีขนบธรรมเนียมและจรรยาบรรณของหมู่คณะโดยเฉพาะ⁴⁶ ได้รับค่าตอบแทนในลักษณะค่าธรรมเนียม (Fee)

คำว่า วิชาชีพ มาจากคำสนธิ คือ “วิชา” กับ “อาชีพ” ซึ่งคำว่าวิชาชีพคงมิได้เป็นอาชีพธรรมดา จะประกอบไปด้วย วิชา ดังนั้นทุกอาชีพไม่ได้รับการยกย่องให้เป็นวิชาชีพทั้งหมดมีเพียงบางวิชาชีพเท่านั้นที่ได้รับเกียรติถือว่าเป็นวิชาชีพ เช่น นักกฎหมาย แพทย์ เภสัช ทนายความ วิศวกร เป็นต้น ซึ่งมืองค์กรของแต่ละวิชาชีพควบคุม มีวินัย และจรรยาบรรณอันปฏิบัติอย่างเคร่งครัดเพื่อสร้างความเชื่อมั่นในแต่ละองค์กร ดังนั้นทุกวิชาชีพต้องกำหนดขอบเขตของวิชาชีพ เพื่อประโยชน์ในการกำหนดมาตรการต่างๆ ที่สามารถควบคุมและคุ้มครองการประกอบวิชาชีพกรรมการตรวจสอบได้

แนวคิดของการควบคุมความเป็นอิสระทางวิชาชีพของกรรมการตรวจสอบมีความจำเป็นอย่างมาก เพราะกรรมการตรวจสอบเป็นวิชาชีพที่ต้องอาศัยความรู้ความชำนาญซึ่งต้องได้รับการศึกษาหรือและเข้าฝึกอบรมเป็นวิชาชีพชั้นสูง และอบรมในลักษณะวิชาชีพดังกล่าวรวมกันเป็นเวลาหลายๆ ปี มืองค์ความรู้เฉพาะเจาะจงในศาสตร์เฉพาะ ไม่ว่าจะเป็นด้านกฎหมาย การเงิน การบัญชี และการบริหารความเสี่ยงตามที่บริษัทจดทะเบียนต้องมี ความเป็นอิสระในการประกอบวิชาชีพกรรมการตรวจสอบที่มีมาตรฐานในวิชาชีพนั้นๆ โดยมีองค์ความรู้เป็นพื้นฐาน บุคคลอื่นไม่สามารถสั่งการชี้นำเป็นอย่างอื่นไม่ได้ซึ่งการคุ้มครองและควบคุมกันเองภายในวิชาชีพยังต้องเป็นอิสระจากการควบคุมของคนนอกวิชาชีพ เช่นถ้ามีกรรมการตรวจสอบที่ขึ้นทะเบียนกับสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกระทำความผิด การพิจารณาว่ามีความผิดหรือไม่นั้นต้องเริ่มจากคณะกรรมการของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยก่อนมีกฎหมายบังคับใช้เพื่อ “รองรับกรรมการตรวจสอบ” กล่าวคือ จะต้องมีการขึ้นทะเบียนเพื่อขออนุญาตประกอบวิชาชีพกรรมการตรวจสอบ นั่นก็คือไปประกอบวิชาชีพกรรมการตรวจสอบ และมีการควบคุมจรรยาบรรณโดยตราขึ้นเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อกรรมการตรวจสอบจะได้ดำรงตนหรือประพฤติตนให้อยู่ในความถูกต้อง โปร่งใส ต้องซื่อสัตย์ สุจริตไม่มีการทุจริตต่อหน้าที่และทำให้ผู้ถือหุ้นได้รับความเสียหายและประสาสังคมที่ให้ความ

⁴⁶ สืบค้นจาก http://jahunblog.blogspot.com/2015/08/blog-post_21.html อาชีพกับวิชาชีพแตกต่างกันอย่างไร. วันศุกร์ที่ 21 สิงหาคม 2558

ไว้วางใจและความน่าเชื่อถือในการลงทุนของผู้ถือหุ้นในบริษัทจดทะเบียนของวิชาชีพของตนเอง อีกทั้งต้องมีสำนึกรับผิดชอบต่อน้ำที่เสียดุลและอุทิสตนในการปฏิบัติหน้าที่เต็มความสามารถ อย่างภาคภูมิใจในหน้าที่ เกียรติยศ ศักดิ์ศรีในวิชาชีพของตน

กรรมการตรวจสอบถือได้ว่าเป็นอาชีพที่มีระยะในช่วงเวลาหนึ่งตามวาระที่ถูก กำหนดจากหลักของกฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่ง ประเทศไทยและ ซึ่งอาจจะได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งอีกหรือไม่ขึ้นอยู่กับความพอใจของ กรรมการบริหารของบริษัทจดทะเบียน ในบางครั้งผลงานอาจจะไม่ได้เป็นประเด็นหลักที่จะทำให้ กรรมการตรวจสอบผู้นั้นได้รับการคัดเลือกจากผู้ถือหุ้น โดยการเสนอชื่อจากกรรมการบริหารก็ได้ ซึ่งบางครั้งถ้ากรรมการตรวจสอบขัดใจหรือขัดผลประโยชน์กรรมการบริหารอาจเป็นปัจจัยหลักที่ ทำให้ไม่ได้ดำรงตำแหน่งกรรมการตรวจสอบได้ต่อวาระ ซึ่งถ้าผลงาน การทำงานดีแต่ขาดความ เป็นอิสระ ถูกกดดัน ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ก็จะสร้างความเสียหายแก่ผู้ถือหุ้นและองค์กรได้

2.3 แนวคิดการเมืององค์กรที่รองรับและรับรองการขึ้นทะเบียนของกรรมการตรวจสอบ

ความเป็นอิสระและความเชื่อมั่นในองค์กร 2 หลักสำคัญนี้จะทำให้เกิดความ เข้มแข็งในการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการตรวจสอบโดยเชื่อมโยงความสำคัญระหว่างคณะกรรมการ ผู้บริหารผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน แนวคิดการเมืององค์กรที่รองรับ และรับรองกรรมการตรวจสอบ เพื่อความเป็นอิสระไม่ถูกครอบงำ ไม่ถูกกดดันจากฝ่ายบริหารของ บริษัทตามความคิดของผู้วิจัยว่าควรมีองค์กรหลัก คือ สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย(ก.ล.ต.) และองค์กรที่เชื่อมโยงโครงสร้างผลิตกรรมการ ตรวจสอบโดยผ่านการเข้าอบรมเป็นระเบียบแบบแผนในการเข้าสู่วิชาชีพของการเป็นกรรมการ ตรวจสอบก็คือ สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD) เป็นองค์กรที่มีบทบาทสำคัญใน การพัฒนาความเป็นมืออาชีพของกรรมการ และส่งเสริมให้เกิดการกำกับดูแลกิจการที่ดีในประเทศไทย

2.3.1 สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ถูกกำหนดนโยบายการดำเนินการ โดยคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่ง ประเทศไทยซึ่งเป็นองค์กรที่มีความเป็นอิสระในการทำหน้าที่กำกับดูแลและพัฒนาตลาดทุน ตลอดจนการส่งเสริมให้มีการพัฒนาตราสารทางการเงินที่มีประสิทธิภาพต่อเนื่อง ซึ่งอยู่ภายใต้การ ใช้กฎหมายแม่บทในการกำกับดูแล พัฒนาตลาดทุน คือ พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาด หลักทรัพย์ พ.ศ.2535 และบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 16 พฤษภาคม 2535 ซึ่งมีการจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการ กำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

2.3.2 สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (Thai Institute of Directors ;IOD)

คือองค์กรที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาความเป็นมืออาชีพของกรรมการบริษัทจดทะเบียน และมีส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดการกำกับดูแลกิจการที่ดีในประเทศไทยไม่ว่าจะเป็นบริษัทจดทะเบียนและไม่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ บริษัทจำกัด รัฐวิสาหกิจ และองค์กรไม่แสวงหากำไร โดยยกระดับกรรมการของบริษัท เลขานุการบริษัทและผู้บริหารระดับสูงเพื่อเป็นแนวทางในการเป็นเครื่องป้องกันความผิดพลาดของคณะกรรมการและบริษัทในอนาคตตลอดจนเป็นแนวทางในการสร้างการเติบโตให้กับบริษัทในระยะยาว ซึ่งจะย่อหมายถึงรวมระบบการถ่วงดุลอำนาจการกำกับดูแล การตรวจสอบการควบคุมการติดตามความโปร่งใสสามารถตรวจสอบของกลุ่มและบุคคลต่างๆ ที่ได้รับความไว้วางใจ และมอบหมายอำนาจจากผู้ถือหุ้น หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่างๆ โดยเฉพาะกรรมการบริษัทที่ถูกคาดหวังให้มีภาระหน้าที่และความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้นหรือผู้มีส่วนได้เสียต่างๆ อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD) ได้ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ.2542 เป็นเวลา 2 ปีหลังจากวิกฤตเศรษฐกิจเมื่อปี พ.ศ.2540 สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD) มีส่วนสำคัญในการส่งเสริมการกำกับดูแลกิจการที่ดีมีส่วนในการช่วยยกระดับมาตรฐานและความเป็นสากลของการเป็นกรรมการ กับทั้งให้เกิดแนวปฏิบัติที่ดีสำหรับกรรมการในการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพทัดเทียมกับมาตรฐานสากล ซึ่งจะทำให้บริษัทได้รับการดูแลให้มีการจัดการและดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถสร้างประโยชน์ให้กับผู้ถือหุ้น สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทยเป็นองค์กรที่ไม่แสวงหาผลตอบแทนในรูปแบบกำไร การก่อตั้งขึ้นโดยการสนับสนุนของหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้องกับตลาดทุน ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์(ก.ล.ต.) ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ธนาคารแห่งประเทศไทย มูลนิธิกองทุนพัฒนาระบบตลาดทุน รวมทั้งองค์กรระหว่างประเทศ คือธนาคารโลก (World Bank) ปัจจุบัน สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทยได้รับการยอมรับทั้งในประเทศและต่างประเทศ ในฐานะองค์กรที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาการกำกับดูแลกิจการที่ดีและได้รับการยกย่องให้เป็นตัวอย่างหนึ่งขององค์กรวิชาชีพที่ประสบความสำเร็จทั้งในเวทีระดับประเทศและระดับนานาชาติ⁴⁷ โดยมีหลักการสำหรับการทำหน้าที่ของกรรมการซึ่งได้รับความไว้วางใจ (Fiduciary Duties) ในการสร้างประโยชน์ที่ดีที่สุดและการสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ผู้ถือหุ้น หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่

(ก) Duty of Care การปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบรอบคอบระมัดระวัง

(ข) Duty of Loyalty การปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อรักษาผลประโยชน์ของบริษัทและผู้ถือหุ้น

⁴⁷ สืบค้นจาก www.Thai-iod.com โดยสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย. วันที่ 18 ตุลาคม 2562

(ค) Duty of Obedience การปฏิบัติตามกฎหมาย วัตถุประสงค์ ข้อบังคับ มติคณะกรรมการ และมติประชุมผู้ถือหุ้น

(ง) Duty of Disclosure การเปิดเผยข้อมูลต่อผู้ถือหุ้นอย่างถูกต้อง ครบถ้วน โปร่งใส และทันเวลา

ดังนั้น แนวคิดของการมีองค์กรไว้รองรับอย่างสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการ บริษัทไทยจึงเป็นการสร้างกรรมการ และกรรมการตรวจสอบที่ทรงคุณค่าและมีประสิทธิภาพ เพื่อตอบสนองต่อความคาดหวังของบุคคลทุกกลุ่มอย่างเหมาะสมและสมดุลอย่างลงตัว

2.4 ความหมายที่เกี่ยวข้องกับกรรมการตรวจสอบ

2.4.1 ความหมายของคำว่า “กรรมการตรวจสอบและคณะกรรมการตรวจสอบ” มีหลายท่านที่ได้ให้ความหมายโดยวิเคราะห์ได้ดังต่อไปนี้

1) ยุทธนา วราภิรมย์, สุวินัย เจนศิริกุล และจิตราพร กล่าวว่่าหน้าที่สำคัญของคณะกรรมการตรวจสอบนั้นจะเป็นหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารองค์กร ในขณะที่ตลาดหลักทรัพย์นั้นจะให้ความสำคัญต่อหน้าที่ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้สอบบัญชี และฝ่ายตรวจสอบภายในเป็นหลัก⁴⁸ กล่าวคือ หน้าที่ และความรับผิดชอบในการดำเนินงานที่สำคัญของคณะกรรมการตรวจสอบที่ควรมีในมุมมองของผู้ได้ผลประโยชน์เปรียบเทียบกับข้อจำกัดของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กับข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์แล้ว ด้านคุณสมบัติควรมีความเป็นอิสระและมีความเป็นกลาง ไม่ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลหรือการครอบงำของผู้ถือหุ้นใหญ่หรือผู้บริหาร เพื่อให้เกิดการกำกับดูแลที่ได้อย่างแท้จริง ตลาดหลักทรัพย์ได้กำหนดบุคคลที่เป็นคณะกรรมการตรวจสอบควรมีความรู้ทางการเงินเป็นสำคัญ แต่ไม่ได้กำหนดความรู้ประสบการณ์และทักษะทางด้านการบริหารงานในอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องซึ่งภาพสะท้อนที่แตกต่างกันผลการวิเคราะห์ที่หน้าที่ของกรรมการตรวจสอบให้ความสำคัญกับการกำกับดูแลองค์กรมากกว่าในขณะที่ตลาดหลักทรัพย์ให้ความสำคัญกับการกำกับดูแลองค์กรกับผู้สอบบัญชีและฝ่ายตรวจสอบภายในลำดับรองลงมา

2) ศนิพร จันทรสถาพร กล่าวว่่าความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบคือ ความเป็นอิสระที่เป็นข้อกำหนดเชิงโครงสร้างที่สำคัญในกระบวนการกำกับดูแลกิจการที่ดีที่จะ

⁴⁸ยุทธนา วราภิรมย์, สุวินัย เจนศิริกุล และจิตราพร เสาวภา. “คณะกรรมการตรวจสอบ (Audit Committee) ในมุมมองของผู้ที่ได้รับผลประโยชน์” (พิมพ์ครั้งที่ 1), (สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์; กรุงเทพมหานคร), 2542, หน้า 45

ช่วยให้การทำงานของคณะกรรมการตรวจสอบเป็นไปด้วยความเที่ยงธรรมและมีประสิทธิผล⁴⁹ กล่าวคือ คณะกรรมการตรวจสอบบริษัทมหาชนจำกัดไม่ควรถูกเสนอและเลือกโดยผู้ถือหุ้นที่มีคะแนนเสียงข้างมากหรือผู้ถือหุ้นใหญ่ ซึ่งถ้าสมาชิกคณะกรรมการบริษัทประกอบด้วยตัวแทนของผู้ถือหุ้นรายใหญ่เป็นส่วนมากหรือผู้ถือหุ้นรายใหญ่เป็นประธานกรรมการบริษัทอาจส่งผลให้ คณะกรรมการตรวจสอบขาดความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ดังนั้นคณะกรรมการตรวจสอบต้องมีคุณสมบัติบทบาทที่ชัดเจนและต้องจัดให้มีนโยบายและปฏิบัติตามข้อกำหนดในกฎบัตรในการแต่งตั้งกรรมการตรวจสอบ คณะกรรมการบริษัทกำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจสอบให้มีความชัดเจนโดยต้องคำนึงถึงการมีประสิทธิผล ทักษะความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างครบถ้วนสมบูรณ์

3) สุชาติ ฤทธิวิณะพงศ์ กล่าวว่า ระบบการกำกับดูแลกิจการที่มีประสิทธิผลควรสร้างกลไกสำหรับกำหนดหน้าที่ของกรรมการเพื่อที่จะคอยห้ามปรามกรรมการจากการใช้อำนาจไปในทางที่ผิดและเพื่อให้แน่ใจว่ากรรมการได้ทำงานเพื่อประโยชน์สูงสุดของบริษัท⁵⁰ กล่าวคือ กลไกในการกำหนดหน้าที่ในการกำกับดูแลกิจการเพื่อเป็นการให้อำนาจและความเป็นอิสระในการปฏิบัติที่ปราศจากแรงกดดันใดในการใช้ความเป็นอิสระ ซึ่งจะต้องกำหนดบทบาทหน้าที่ให้มีความชัดเจนเพื่อป้องกันและยับยั้งการกระทำผิดของคณะกรรมการบริหารหรือฝ่ายบริหารเพื่อให้สามารถทำหน้าที่ตรวจสอบเกี่ยวกับการรายงานทางการเงินของบริษัท การว่าจ้างที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญ ผู้สอบบัญชี กำหนดค่าตอบแทน ดูแลผลประโยชน์ผู้ถือหุ้นทุกรายอย่างเท่าเทียมกัน ดังนั้น การฝึกอบรมและการจัดการบริหารทรัพยากรและการประเมินตนเองจึงเป็นกลไกสำคัญในการสร้างความเป็นอิสระและเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการตรวจสอบเกิดประสิทธิภาพ ซึ่งกรรมการตรวจสอบที่ได้รับอำนาจหน้าที่ที่เพียงพอและเหมาะสมจากคณะกรรมการบริษัทจะเป็นปัจจัยที่ช่วยที่สนับสนุนให้เกิดประสิทธิภาพและเป็นประโยชน์กับผู้ถือหุ้น และผู้ลงทุนอย่างเท่าเทียมกัน

4) ณรงค์ ปรีดานันท์ กล่าวว่า คณะกรรมการตรวจสอบเป็นคณะกรรมการที่ทำหน้าที่ดูแลกระบวนการจัดทำรายงานทางการเงิน ระบบการควบคุมภายในให้มีความถูกต้อง

⁴⁹ศนิพร จันทรสถาพร, “ปัจจัยเกี่ยวกับคณะกรรมการตรวจสอบที่มีความสัมพันธ์กับควมมีประสิทธิผลในการกำกับดูแลกิจการ:มุมมองของผู้ตรวจสอบภายใน” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ), สาขาวิชาการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546, หน้า 143

⁵⁰สุชาติ ฤทธิวิณะพงศ์, “กระบวนการกำกับดูแลกิจการที่ดี: ศึกษาแนวการจัดตั้ง บทบาทและหน้าที่ ของคณะกรรมการตรวจสอบ”(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ) ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542, หน้า 22

เชื่อถือได้ ตลอดจนดูแลให้มีการปฏิบัติตามกฎระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง การให้คำแนะนำแก่ คณะกรรมการในการแต่งตั้งผู้สอบบัญชีและการกำหนดค่าธรรมเนียมงานสอบบัญชี รวมถึงการเพิ่ม บทบาทหน้าที่กรรมการอิสระ⁵¹ กล่าวคือ คณะกรรมการตรวจสอบมีบทบาทหน้าที่ในการตรวจสอบหา ข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับการบริหารการจัดการของคณะกรรมการบริหาร ฝ่ายบริหาร ผู้ถือหุ้นใหญ่ การให้คำปรึกษาแก่กรรมการผู้จัดการในการพิจารณาตัดสินใจเกี่ยวกับนโยบายทางบัญชี แสดง ความคิดเห็นและการพิจารณาปัญหาเกี่ยวกับการจัดทำรายงานทางการเงินกับหัวหน้าฝ่ายบัญชีและ ฝ่ายการเงิน รวมถึงพิจารณาสอบทานรายงานทางการเงินและความเพียงพอของระบบการควบคุม ภายใน บริหารความเสี่ยง ตรวจสอบภายในให้บริษัทมหาชนจำกัดได้ปฏิบัติตามกฎระเบียบ กฎหมาย ข้อบังคับ แนวทางปฏิบัติที่ดีได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5) ศาสตราจารย์สังเวียน อินทรชัย ให้ความเห็นว่าปัจจัยที่สำคัญที่สุดของ ความสำเร็จของคณะกรรมการตรวจสอบ คือ ความสามารถในการได้ข้อมูลสารสนเทศที่สอดคล้อง กับปัญหาและได้มาด้วยความสมัครใจ ความสำเร็จของคณะกรรมการตรวจสอบขึ้นกับความมีใจกว้าง ไม่มีเงื่อนไขและไม่ประนีประนอมกับฝ่ายจัดการและผู้สอบบัญชีของบริษัท จึงจำเป็นที่ตำแหน่ง ประธานคณะกรรมการตรวจสอบต้องได้รับเลือกอย่างรอบคอบ มีคุณสมบัติที่เหมาะสมกับหน้าที่ พร้อมกับมีความรู้เกี่ยวกับการรายงานทางการเงิน การควบคุมภายใน⁵² ในองค์กรและอุตสาหกรรม กล่าวคือ จำนวนกรรมการตรวจสอบที่ถูกกำหนดขึ้นเพื่อสร้างความเป็นอิสระซึ่งในแต่ละคณะ ต้อง มีไม่น้อยกว่า 3 คน เป็นคณะกรรมการตรวจสอบ เมื่อรวมกันแล้วก็จะมีกรรมการตรวจสอบ กรรมการตรวจสอบเป็นผู้มีอำนาจสูงสุดในคณะกรรมการตรวจสอบซึ่งประธานกรรมการตรวจสอบนั้นต้อง มีความสามารถ ความรู้ ความเชี่ยวชาญ มีประสบการณ์เกี่ยวกับอุตสาหกรรม การเงินการบัญชีใน อุตสาหกรรมที่ปฏิบัติหน้าที่ จะทำให้การตรวจสอบคณะกรรมการบริหารและฝ่ายบริหาร รวมถึงผู้ ถือหุ้นใหญ่ ได้อย่างยุติธรรมและโปร่งใสโดยไม่มีข้อโต้แย้งใดๆต่อการทุจริตที่มีต่อผู้ลงทุน และไม่ ประนีประนอมกับคณะกรรมการบริหารหรือฝ่ายบริหารที่ทำการทุจริตเพื่อรักษาผลประโยชน์และ คงไว้ซึ่งความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

6) ศาสตราจารย์รัช ภูมิต โภคโคโย ให้ความเห็นไว้ว่า ปัจจัยที่ช่วยให้กรรมการ อิสระสามารถดำเนินบทบาทด้วยความเป็นกลางขึ้นกับคุณสมบัติเฉพาะตัวของกรรมการเป็นสำคัญ คุณสมบัติเหล่านี้ได้แก่ความสุจริตและความเที่ยงธรรมความรู้และความชำนาญความฉลาดและกล้า

⁵¹ณรงค์ ปรีดานันท์, “คณะอนุกรรมการตรวจสอบ” (Audit Committee) วารสารบริหารธุรกิจ, 2541, 24

⁵²สังเวียนอินทวิชัย, “คณะอนุกรรมการตรวจสอบ วัฒนธรรมใหม่ของการจัดการ”. วารสารศูนย์ ชื่อชายหลักทรัพย์กรุงเทพ 2, 2541. หน้า 5

ตัดสินใจที่มีความเฉลียวฉลาดทันคนและทันสมัยการรับฟังและการแสดงออก⁵³ กล่าวคือ คณะกรรมการตรวจสอบต้องไม่มีประวัติการทำงานและความประพฤติที่ไม่สุจริต นอ้โกง ไม่เห็นแก่ผลประโยชน์ที่จะมีแก่ตัวเองและพวกพ้องที่มีในความสัมพันธ์ทั้งทางส่วนตัวและธุรกิจซึ่งถ้ามีประวัติการทำงานที่บริสุทธิ์สะอาดด้วยแล้วก็จะเป็นภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กร โดยใ้ความรู้ความสามารถกับประสบการณ์ความชำนาญด้วยความกล้าตัดสินใจ ทันคน ทันสมัยและมีความเฉลียวฉลาดที่จะชี้แนะและกำกับดูแลผู้บริหารได้อย่างดีโดยเฉพาะในยุคสมัยที่ผู้บริหารนิยมเอาวิวัฒนาการใหม่ๆ มาปรับใช้ในการดำเนินธุรกิจอีกทั้งการช่วยทักทวนและสนับสนุนผู้บริหารให้ดำเนินธุรกิจให้ไปได้อย่างถูกต้องที่สำคัญคณะกรรมการตรวจสอบมีความกล้าในการตัดสินใจภายใต้ติดตามข่าวสารกิจกรรมทางธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับกิจการเพื่อให้มีความมั่นใจและแน่ใจในแหล่งข้อมูลที่มีประโยชน์อย่างเพียงพอ มาประกอบการตัดสินใจ การรับฟังข้อมูล เหตุผล ข้อคิดเห็นของผู้อื่นเพื่อเป็นทางเลือกที่ดีและเหมาะสมที่สุดในการกลั่นกรองบทสรุปเพื่อนำไปแก้ไขปรับปรุง หากเห็นว่าถูกต้องและเป็นประโยชน์ต่อธุรกิจถึงแม้จะต้องขัดแย้งกับคณะกรรมการบริหารฝ่ายบริหาร หรือผู้ถือหุ้นใหญ่ของบริษัทมหาชนจำกัดจนอาจจะต้องทำให้ออกจากกรรมการตรวจสอบก็ตาม

7) วิภาพร ตั้งศิริมงคล และวิไลพร ได้ให้ความเห็นไว้ว่า ความมีประสิทธิผลของคณะกรรมการตรวจสอบขึ้นอยู่กับที่มาของสมาชิกซึ่งควรมาจากกรรมการที่มีใช้กรรมการบริหารการมีความเป็นอิสระในการทำงานการมีอำนาจในการเข้าถึงข้อมูลที่สำคัญและรายละเอียดที่เกี่ยวข้องเนื่องกับบริษัทการเป็นตัวประสานงานที่ดีระหว่างผู้สอบบัญชีอิสระและผู้ตรวจสอบภายในรวมทั้งการเข้าใจในหน้าที่ของตนเป็นอย่างดี⁵⁴ กรรมการตรวจสอบและคณะกรรมการตรวจสอบที่ได้รับการแต่งตั้งมาจากกรรมการบริหารของบริษัทมหาชนจำกัดจะขาดความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ไม่สามารถทักทวน ถ่วงดุล และเข้าถึงข้อมูลที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับรายละเอียดของบริษัทได้ยาก การเข้าถึงข้อมูลทั้งหมดที่ทุจริตก็ยาก เพราะเมื่อได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการบริหารย่อมเกิดการครอบงำ ความเกรงใจ และเกรงกลัวต่อการอยู่รอดในการปฏิบัติหน้าที่รวมถึงบุญคุณที่ต้องมีต่อกัน ทำให้การทำงานย่อมไม่ได้รับความเป็นอิสระจากการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งคณะกรรมการตรวจสอบถ้าได้รับความอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ก็จะช่วยให้การเข้าถึงข้อมูลและการประสานงานที่ดีทั้งผู้สอบบัญชี ผู้ตรวจสอบภายใน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้เป็นอย่างดี

⁵³ วิชาญ ภูษิตโดยโคย, “ความเป็นกลางของคณะกรรมการอิสระ”; กรุงเทพธุรกิจ, 15 เมษายน 2546. หน้า 17

⁵⁴ วิภาพร ตั้งศิริมงคล และวิไลพร อภิทธิวิรุพห์, “คณะกรรมการตรวจสอบ เครื่องมือในการกำกับดูแลกิจการ”โครงการวิจัยนักศึกษปริญาโท คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2542, หน้า 37

8) ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ปี 2544 ให้ความเห็นว่า บริษัทควรมีระบบตรวจสอบภายในที่ดี มีอิสระในการดำเนินงาน สามารถประเมินความเสี่ยงของบริษัทได้ดี และเสนอแนะบริษัทให้ดำเนินงานเพื่อป้องกันและลดความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น มีระบบรายงานการตรวจสอบที่ดี มีสารสนเทศเพียงพอและสามารถเชื่อมโยงกับรายงานของผู้สอบบัญชีภายนอกได้⁵⁵ กล่าวคือ คณะกรรมการตรวจสอบจะต้องรักษาความเป็นกลางและประสานงานอย่างใกล้ชิดกับฝ่ายตรวจสอบภายในของบริษัทและผู้สอบบัญชีภายนอกเพื่อป้องกันความเสียหายและป้องกันการทุจริตของคณะกรรมการบริหาร ฝ่ายบริหาร และผู้ถือหุ้นใหญ่ และเมื่อมีตรวจสอบที่อิสระเข้าถึงข้อมูลได้ก็จะทำให้บริษัทมหาชนจำกัดได้รับความไว้วางใจจากประชาสังคม ผู้ถือหุ้นและผู้ลงทุน

9) Kazt ให้ความเห็นว่าคณะกรรมการตรวจสอบที่ประสบความสำเร็จและมีประสิทธิผล⁵⁶ กล่าวคือ คณะกรรมการตรวจสอบควรมีความสัมพันธ์อันดีกับผู้สอบบัญชีต้องให้คำปรึกษาและตรวจสอบรายงานทางการเงินบัญชีเป็นหัวใจหลักในการตรวจสอบความทุจริตในการตกแต่งบัญชีซึ่งคณะกรรมการตรวจสอบมีหน้าที่หลักในการตรวจสอบและเป็นที่ปรึกษาในการว่าจ้างผู้สอบบัญชี และมีการส่งเสริมการติดต่อสื่อสารที่เปิดเผยและตรงไปตรงมากับผู้ตรวจสอบภายในเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่ปราศจากข้อสงสัยนำไปสู่การป้องกันความเสียหาย และการปฏิบัติหน้าที่ที่ดีนั้นกรรมการตรวจสอบจะต้องมีการทบทวนกฎบัตรประเมินตนเองอย่างสม่ำเสมอเพื่อเป็นการสร้างความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบที่มีต่อบริษัทมหาชนจำกัดและประชาชนคณะกรรมการตรวจสอบที่เป็นผู้มีอำนาจสูงสุดในการตรวจสอบต้องมีองค์ความรู้ความสามารถ และมีจุดยืนที่แข็งแกร่งแน่วแน่ที่จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตไม่ทอดทิ้งต่ออำนาจหรือความกดดันที่เกิดจากคณะกรรมการบริหารหรือฝ่ายบริหารเพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ได้บรรลุไปตามเป้าหมาย

10) Dazoort and Steven ได้กล่าวไว้ว่า ประสบการณ์การกำกับดูแลความรู้ด้านการตรวจสอบและความรู้ด้านการรายงานทางการเงินของสมาชิกคณะกรรมการตรวจสอบมีผลกับการตัดสินใจปัญหาในสถานการณ์ที่มีความขัดแย้งระหว่างฝ่ายบริหารกับฝ่ายสอบบัญชี⁵⁷ กล่าวคือ สมาชิกคณะกรรมการตรวจสอบที่มีประสบการณ์ที่เป็นคณะกรรมการอิสระและมีความรู้มีความ

⁵⁵ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, “ประกาศตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เรื่องคุณสมบัติและขอบเขตการดำเนินงานของคณะกรรมการตรวจสอบ”(ฉบับที่ 1), 2544, หน้า 102

⁵⁶ Katz “Eugene M. Key to an effective audit committee. Credit World 86,4(1998);21-23

⁵⁷ DeZoor and Steven E, “The effects of corporate governance experience and financial –reporting and audit knowledge on audit committee member’s judgements .A journal of Practice & Theory 20,2 (September 2001): 31-47

ผู้เชี่ยวชาญและประสบการณ์ด้านการตรวจสอบมีส่วนช่วยและสนับสนุนผู้สอบบัญชี งบดุล รายงานทางบัญชี ในการโต้แย้งเกี่ยวกับความเสียหายและข้อสงสัยหรือการมีพฤติกรรมที่จะส่งไปในทางทุจริตประพฤติมิชอบกับฝ่ายบริหารสมาชิกคณะกรรมการตรวจสอบที่มีประสบการณ์ด้านการควบคุมภายในจะมีการตัดสินใจปัญหาที่คล้ายคลึงกับผู้สอบบัญชี และมีการตัดสินใจปัญหาที่ดีกว่า สมาชิกคณะกรรมการตรวจสอบที่ไม่มีประสบการณ์ทางด้านการควบคุมภายใน ซึ่งการทำงานที่คณะกรรมการตรวจสอบใช้เวลาศึกษาจากการทำงานที่เพิ่มมากขึ้นจะช่วยพัฒนาให้คณะกรรมการตรวจสอบที่มีความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์ที่ดีในการทำงานเป็นการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์

11) McMullen and Raghunandan (1996) ได้ให้ความเห็นว่า หากคณะกรรมการตรวจสอบมีสมาชิกที่เป็นผู้ตรวจสอบบัญชีรับอนุญาต (CPA , Certified Public Accountant) รวมอยู่ด้วย ก็จะมีความรู้ใน 3 ด้านและทำให้คณะกรรมการตรวจสอบมีการตระหนักในประเด็นการตรวจสอบการบัญชี และการรายงานการเงินมากขึ้น⁵⁸ กล่าวคือ กรรมการตรวจสอบที่มีความรู้ทั้ง 3 ด้าน นี้ คือ ด้านการเงินด้านการบัญชี และด้านการตรวจสอบบัญชีจะทำให้บริษัทมหาชนจำกัดครอบคลุมการตรวจสอบทุกด้านในการประกอบกิจการของบริษัทมหาชนจำกัดภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการบริหารและฝ่ายบริหารที่ต้องบริหารด้วยความโปร่งใส ปราศจากการทุจริต เพราะต้นเหตุของการทุจริตคือ ผู้สอบบัญชีไม่เป็นอิสระ รวมถึงคณะกรรมการตรวจสอบไม่เป็นอิสระ แต่ถ้าหากกรรมการตรวจสอบมีความรู้ มีประสบการณ์ความเชี่ยวชาญ ใน 3 ด้านนี้ ก็สามารถทักท้วง ทักท้วงเมื่อมีข้อสงสัยหรือพฤติกรรมอันน่าสงสัยไปในทางทุจริตถ้าไม่อยู่ภายใต้อำนาจครอบงำของคณะกรรมการบริหารหรือฝ่ายบริหารแล้ว ความรู้ การตรวจสอบรายงานทางบัญชี ทางรายงานการเงินการบัญชีซึ่งเป็นส่วนสำคัญมากก็จะสามารถที่จะป้องกัน ปกป้องการกระทำที่ทำให้เสียหายต่อบริษัทมหาชนจำกัดกับผู้ถือหุ้นที่เป็นผู้ลงทุนและเป็นต้นเหตุของการทุจริต ชื่อ โจน ดังที่กล่าวไว้ว่า บริษัทที่มีปัญหาด้านรายงานการเงินมีสมาชิกคณะกรรมการตรวจสอบที่เป็น CPA น้อยกว่าบริษัทที่ไม่มีปัญหาด้านรายงานการเงิน

12) อมรรรัตน์ ศรีวัชรานนท์ ได้ให้ความหมายว่า กรรมการตรวจสอบคือ บุคคลที่มีหน้าที่แบ่งเบาภาระของคณะกรรมการบริษัทเกี่ยวกับรายงานทางการเงินระบบการควบคุมภายในของบริษัทรวมถึงการส่งเสริมเพื่อก่อให้เกิดความเป็นอิสระของผู้สอบบัญชีทั้งภายในและภายนอกที่จะควบคุมดูแลให้การปฏิบัติของบริษัทเป็นไปในแนวทางที่ถูกต้อง โดยคณะกรรมการตรวจสอบจะมีความเป็นอิสระจากผู้บริหารในการควบคุมการดำเนินการตรวจสอบระบบควบคุม

⁵⁸McMullen ,Dorothy A. and Raghunandan, K. Enhancing auditcommittee effectiveness “Journal of Accountancy”82,2(1996);P.79

ภายในของกิจการ⁵⁹ กล่าวคือ กรรมการตรวจสอบมีหน้าที่ช่วยคณะกรรมการบริหารและฝ่ายบริหารของบริษัทมหาชนจำกัด โดยมีบทบาทหน้าที่ที่สำคัญและเป็นส่วนสำคัญในการกำกับดูแลกิจการที่ดี เพื่อพัฒนาบริษัทมหาชนจำกัดให้มีความเจริญก้าวหน้าและสามารถช่วยคณะกรรมการบริหารหรือฝ่ายบริหารของบริษัทมหาชนจำกัดให้มีความโปร่งใส ยุติธรรม เป็นที่ยอมรับน่าเชื่อถือเพื่อดึงดูดนักลงทุนมาร่วมลงทุนสร้างประโยชน์บริษัทมหาชนจำกัดและเป็นประโยชน์กับผู้ถือหุ้นของบริษัทมหาชนจำกัด ซึ่งคณะกรรมการตรวจสอบมีบทบาทหน้าที่ในการตรวจสอบรายงานทางบัญชีและการเงินและมีความเป็นอิสระในการดำเนินการตรวจสอบระบบการควบคุมภายใน รายงานทางการเงิน รายงานทางบัญชีของผู้สอบบัญชีให้สอดคล้องกับการบริหารจัดการของคณะกรรมการบริหารบริษัทมหาชนจำกัด

13) Klein ให้ความหมายของกรรมการตรวจสอบว่า ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับการตกแต่งตัวเลขกำไร กิจการที่คณะกรรมการตรวจสอบมีความเป็นอิสระและเป็นกรรมการอิสระที่เป็นกรรมการจากภายนอกจะทำให้เกิดความเสียหายน้อยและมีต้นทุนหนี้สินที่ต่ำกว่ากิจการที่ตรงกันข้ามกับที่กล่าวข้างต้น⁶⁰ กล่าวคือ การได้มาโดยการแต่งตั้งกรรมการตรวจสอบที่มีความเป็นอิสระต้องไม่ได้กรรมการตรวจสอบจากถูกเสนอชื่อและเลือกโดยผู้ถือหุ้นที่มีคะแนนเสียงข้างมาก (ผู้ถือหุ้นใหญ่) หรือประธานกรรมการบริษัทดังนั้นการได้มาของการแต่งตั้งกรรมการตรวจสอบที่มีความเป็นอิสระนั้น กรรมการตรวจสอบต้องมาจากกรรมการภายนอกที่ไม่มีประวัติการปฏิบัติหน้าที่ในเรื่องการทุจริตหรือประพฤติมิชอบ มีความสุจริต มีความเป็นกลาง เที่ยงธรรม และมีสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้เป็นอย่างดีไม่ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลหรือการครอบงำของผู้ถือหุ้นใหญ่หรือผู้บริหาร เป็นผู้ความรู้ทางด้านการเงินและการบัญชีรวมถึงการให้คำแนะนำแก่คณะกรรมการของบริษัทในการแต่งตั้งผู้ตรวจสอบบัญชีและกำหนดค่าตอบแทนของงานสอบบัญชี ฝ่ายตรวจสอบภายในเพื่อให้การกำกับดูแลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของกฎบัตรต้องมีกรการทบทวนกฎบัตรและปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอกรรมการตรวจสอบกล้าแสดงออกความคิดของตนเพื่อให้คณะกรรมการบริษัทมีข้อมูลในการพิจารณาในหลายแง่มุมทำให้ได้ข้อสรุปหรือทางออกที่เหมาะสมที่สุด ไม่มีเงื่อนไขและไม่ประนีประนอมรักษากฎกติกาอย่างเคร่งครัดกับฝ่ายจัดการและผู้สอบบัญชีของบริษัท จากดังกล่าวข้างต้นเมื่อกรรมการตรวจสอบเป็นกรรมการภายนอกย่อมได้ความเป็นอิสระใน

⁵⁹อมรรัตน์ ศรีวัชรานนท์, “คณะกรรมการตรวจสอบกลไกเพิ่มคุณภาพบริษัทจดทะเบียน”, วารสารตลาดหลักทรัพย์, 2541, หน้า 1

⁶⁰ Klein' A , 2002, Firm Performance and Board Committee structure , Journal of law and Economics.41.P.275-303

การปฏิบัติหน้าที่แล้วย่อมรักษาและสร้างผลประโยชน์ต่างๆ ส่งผลถึงการมีผลกำไรที่บริษัทและผู้ถือหุ้นจะได้รับ และป้องกันความเสียหายหนี้สินต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นจากการบริหารของคณะกรรมการบริหารหรือฝ่ายบริหารกับบริษัทมหาชนจำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

สรุปผลการศึกษา

ระบบการกำกับดูแลกิจการที่ดีที่มีประสิทธิผลควรสร้างกลไกสำหรับกำหนดหน้าที่ของกรรมการของบริษัท คณะกรรมการตรวจสอบเป็นคณะกรรมการที่ทำหน้าที่ดูแลกระบวนการจัดทำรายงานทางการเงิน ระบบการควบคุมภายในให้มีความถูกต้อง เชื่อถือได้ ตลอดจนดูแลให้มีการปฏิบัติตามกฎระเบียบ กฎหมาย ข้อบังคับและแนวทางปฏิบัติที่ดีที่เกี่ยวข้อง การให้คำแนะนำแก่คณะกรรมการบริษัทในการแต่งตั้งผู้สอบบัญชีและการกำหนดค่าธรรมเนียมงานสอบบัญชี รวมถึงการเพิ่มบทบาทหน้าที่กรรมการอิสระความเป็นอิสระที่เป็นข้อกำหนดเชิงโครงสร้างที่สำคัญในกระบวนการกำกับดูแลกิจการที่ดีที่จะช่วยให้การทำงานของคณะกรรมการตรวจสอบเป็นไปด้วยความเที่ยงธรรมและมีประสิทธิผล กรรมการตรวจสอบคือบุคคลที่มีหน้าที่แบ่งเบาภาระของคณะกรรมการบริษัทเกี่ยวกับรายงานทางการเงินระบบการควบคุมภายใน การบริหารความเสี่ยงของบริษัทรวมถึงการส่งเสริมเพื่อก่อให้เกิดความเป็นอิสระของผู้สอบบัญชีทั้งภายในและภายนอกที่จะควบคุมดูแลให้การปฏิบัติของบริษัทเป็นไปในแนวทางที่ถูกต้อง โดยคณะกรรมการตรวจสอบจะมีความเป็นอิสระจากผู้บริหารในการควบคุมการดำเนินการตรวจสอบระบบควบคุมภายในของกิจการปัจจัยที่ช่วยให้กรรมการตรวจสอบมีความเป็นอิสระสามารถดำเนินบทบาทด้วยความเป็นกลางขึ้นกับคุณสมบัติเฉพาะตัวของกรรมการเป็นสำคัญ คุณสมบัติเหล่านี้ได้แก่ความสุจริตและความเที่ยงธรรมความรู้และความชำนาญความฉลาดและกล้าตัดสินใจที่มีความเฉลียวฉลาดทันคนและทันสมัยการรับฟังและการแสดงออกประสพการณ์การกำกับดูแลความรู้ด้านการตรวจสอบและความรู้ด้านการรายงานทางการเงินของสมาชิกคณะกรรมการตรวจสอบมีผลกับการตัดสินใจปัญหาในสถานการณ์ที่มีความขัดแย้งระหว่างฝ่ายบริหารกับฝ่ายสอบบัญชี ความรู้ในด้านการตรวจสอบระหว่างผู้สอบบัญชี รายงานทางบัญชีและรายงานทางการเงินทำให้คณะกรรมการตรวจสอบมีการตระหนักในประเด็นดังกล่าวการมีอำนาจในการเข้าถึงข้อมูลที่สำคัญและรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับบริษัทการเป็นตัวประสานงานที่ดีระหว่างผู้สอบบัญชีอิสระและผู้ตรวจสอบภายในรวมทั้งการเข้าใจในหน้าที่ของกรรมการตรวจสอบเป็นอย่างดีความสำเร็จของคณะกรรมการตรวจสอบขึ้นกับความมีใจกว้าง ไม่มีเงื่อนไขและไม่ประนีประนอมกับฝ่ายจัดการและผู้สอบบัญชีของบริษัทเพื่อที่จะคอยห้ามปรามกรรมการจากการใช้อำนาจไปในทางที่ผิดและเพื่อให้แน่ใจว่ากรรมการของบริษัทได้ทำงานเพื่อประโยชน์สูงสุดของบริษัทและผู้ถือหุ้นซึ่งมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดนั้นความเป็นอิสระของกรรมการตรวจสอบที่เป็นส่วนสำคัญอย่างมากของ

คุณสมบัติกรรมการตรวจสอบต้องเป็นกรรมการที่มาจากภายนอกเท่านั้นเพื่อปิดกั้นความสัมพันธ์และความผูกพันทางส่วนตัวและทางธุรกิจเป็นการตัดเส้นทางของผลประโยชน์ จึงจะสร้างประโยชน์สูงสุดกับบริษัทมหาชนจำกัดทำให้เป็นที่น่าเชื่อถือและเกิดความเชื่อมั่นต่อผู้ถือหุ้นและผู้ลงทุน

2.5 วัตถุประสงค์และประโยชน์ของความเป็นอิสระของกรรมการตรวจสอบ

กล่าวได้ว่าคณะกรรมการตรวจสอบปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้กำหนดไว้ในกฎบัตรซึ่งคณะกรรมการตรวจสอบต้องใช้ความรู้ ประสบการณ์ ความสามารถเฉพาะตัว บวกทักษะที่ต้องสะสมโดยจากประสบการณ์การทำงานที่มีความเข้าใจในลักษณะธุรกิจของบริษัททำให้สามารถกำกับดูแลการปฏิบัติงานของบริษัทให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของทุกฝ่ายภายในองค์กรและนอกองค์กร เช่น ผู้ถือหุ้น คณะกรรมการบริษัท เพื่อให้กรรมการตรวจสอบสามารถปฏิบัติหน้าที่ในการสอดส่องดูแลกระบวนการการจัดทำรายงานทางการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ดังนั้นคณะกรรมการตรวจสอบถ้าได้กำหนดความเป็นอิสระในเชิงโครงสร้างที่เป็นกระบวนการกำกับดูแลจะทำให้บริษัทจดทะเบียนมีแนวปฏิบัติที่ดี มีความเที่ยงธรรม ปราศจากการทุจริตคอร์รัปชันโดยเฉพาะงบการเงิน และการตอบโต้บัญชีที่นำมาสร้างความเสียหายให้แก่บริษัท ผู้ถือหุ้น ผู้ลงทุนและผู้มีส่วนได้เสีย

ดังนั้น วัตถุประสงค์ดังกล่าวข้างต้นถ้าได้รับการสนับสนุนและการรับรองการขึ้นทะเบียนจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จะทำให้มีความเป็นอิสระไม่ขึ้นตรงต่อผู้มีอำนาจ หรือคณะกรรมการฝ่ายบริหาร จึงมีความอิสระสามารถถ่วงดุลไม่ตกอยู่ภายในความกดดันของคณะกรรมการบริหารสามารถรักษาผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้นแบบไม่มีเงื่อนไข และไม่ประนีประนอมกับฝ่ายบริหารและฝ่ายจัดการรวมทั้งผู้สอบบัญชีของบริษัทและจะเป็นการวางรากฐานความเป็นอิสระของกรรมการตรวจสอบเพื่อต่อ ยอดการรักษาผลประโยชน์ของประชาสังคมต่อไป และอีกทั้งยังเป็นการแบ่งเบาภาระของคณะกรรมการบริษัทในการปฏิบัติเพื่อแนวทางในการบริหารจัดการให้เป็นรูปธรรมต่อไปซึ่งความเป็นอิสระตามหัวข้อ 2.1 ,2.2, 2.3 จะเป็นประโยชน์ต่อประชาสังคมได้มากที่สุด

3. ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการของกรรมการตรวจสอบ

3.1 ทฤษฎีบรรษัทภิบาล (Corporate Governance)

ทฤษฎีบรรษัทภิบาล คือกิจการใดๆ ก่อตั้งขึ้น โดยมีเป้าหมายหลักเพื่อสร้างผลประโยชน์สูงสุดให้แก่ผู้ถือหุ้นและสร้างมูลค่าเพิ่มให้กิจการในระยะยาวได้ เพราะฉะนั้นผู้ถือหุ้นหรือเจ้าของกิจการจึงต้องการผลตอบแทนที่คุ้มค่าแก่การลงทุน ซึ่งบางกิจการจะดำเนินงานทุกอย่าง

เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างผลตอบแทนให้ได้มากที่สุดโดยไม่คิดว่าใครจะได้รับผลกระทบจากการดำเนินการบ้าง⁶¹ กล่าวคือบรรษัทหรือการกำกับดูแลกิจการมีบทบาทอย่างมากในการสร้างมูลค่าเพิ่มแก่บรรษัทมหาชนจำกัดเพราะการกำกับดูแลกิจการที่เกี่ยวข้องกับการจัดให้มีกระบวนการและโครงสร้างของภาวะผู้นำและควบคุมของกิจการให้มีความรับผิดชอบตามที่ด้วยความโปร่งใส และความสามารถในการแข่งขันเพื่อรักษาเงินลงทุน และเพิ่มคุณค่าให้กับผู้ถือหุ้นในระยะยาวภายใต้กรอบการมีจริยธรรมที่ดีโดยคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสีย และสังคมโดยรวมประกอบกันเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินงานรวมทั้งสร้างความสัมพันธ์อันดีของผู้มีส่วนได้เสียและช่วยส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานให้กิจการสามารถดำเนินงานได้อย่างราบรื่น สามารถแข่งขันในตลาดได้เติบโตอย่างมั่นคงและยั่งยืนกิจการจะสามารถดำเนินงานจนสามารถบรรลุจุดมุ่งหมายที่ต้องการได้

3.2 ทฤษฎีผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interest Theory)

ทฤษฎีผลประโยชน์ทับซ้อน โดยทฤษฎีนี้มีผู้เขียนหลักสองคนคือ Herbert A. Simon ในปี 1947 และ Oliver E Williamson ในปี 1975 อาจพูดได้ว่าทฤษฎีนี้อาจเป็นต้นเหตุของหลายๆ ปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม โดยหลักการก็คือ เมื่อผลประโยชน์อยู่ในมือใครหรือฝ่ายใดอีกฝ่ายหนึ่งก็อาจเสียประโยชน์หรือมีการทับซ้อนของผลประโยชน์ได้⁶² ทฤษฎีนี้อาจจะเกิดขึ้นได้ง่าย แต่ปัญหาที่อาจเกิดจากหลักการดังกล่าวนี้แก้ได้ยากเพราะทุกฝ่ายต่างมีเหตุผลของตัวเองและมีจุดมุ่งหมายที่แตกต่างกันก็เพื่อที่จะให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์ โดยการเอื้อผลประโยชน์ให้แก่ตนเองและพวกพ้อง ซึ่งเกิดขึ้นในทุกฝ่ายทั้งในและนอกองค์กร เช่น การจัดจ้างงานต่างๆ ไม่เว้นกระทั่งผู้สอบบัญชีของบริษัท จึงมักจะทำให้เกิดปัญหาตามมาเสมอ สาเหตุเพราะการเอื้อประโยชน์นั้นมักจะขัดกับสิ่งที่เรียกว่าจุดมุ่งหมายขององค์กรและผลประโยชน์ทับซ้อนคงจะแก้ไม่ได้ง่ายๆ ในระยะสั้นๆ อย่างไรก็ตาม บรรษัทภิบาลนั้นพยายามเพิ่มความโปร่งใสและตรวจสอบให้แก่ทุกฝ่ายลดความขัดแย้งและเพิ่มข้อมูลให้แก่กันและกัน ดังนั้นองค์กรที่มีความขัดแย้งของผลประโยชน์มากหรือบ่อยครั้งมักจะไม่มีบรรษัทภิบาลที่ดีหรือไม่มีการปฏิบัติตามแนวทางบรรษัทภิบาลที่ได้วางแนวทางไว้

⁶¹คิลปะพร ศรีจันเพชร วารสาร “ทฤษฎีบรรษัทภิบาล” คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.วารสาร.ปีที่ 31 ฉบับที่ 120 ตุลาคม-ธันวาคม 2551

⁶²อัฐวุฒิ ปกักรทฤษฎีบรรษัทภิบาล.บทความ“ Corporate Governance”ps://thaicg.wordpress.com.วันที่ 3 ธันวาคม 2556

3.3 ทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสียหรือ Stakeholder Theory

ทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสียเป็นการสนับสนุนว่าผู้บริหารต้องมีความพอใจต่อบุคคลที่มีอิทธิพลต่อผลลัพธ์ของบริษัทซึ่งมีความหลากหลายประกอบด้วย พนักงาน ลูกค้า ผู้ขายปัจจัยการผลิตองค์กรชุมชนในท้องถิ่น จึงกล่าวว่าผู้มีส่วนได้เสีย คือกลุ่มและบุคคลผู้ซึ่งอาจมีผลหรือได้รับผลกระทบจากความสำเร็จของภารกิจขององค์กร⁶³ ทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสียทฤษฎีที่กล่าวถึงและหลายๆคนชอบมองข้ามในการทำตามบรรษัทภิบาลซึ่งเป็นหัวใจที่ต้องคำนึงถึงก่อนที่จะทำบรรษัทภิบาลว่าเราทำเพื่อใคร เพราะอะไร โดย R.Edward Freeman ได้เขียนทฤษฎีเรื่องนี้ขึ้นในปี 1984ซึ่งหลักการหรือการตีความขององค์ประกอบของผู้มีส่วนได้เสียจะขึ้นอยู่กับลักษณะของบริษัทเป็นหลักไม่ใช่การท่องจำแต่เป็นการประยุกต์ใช้เพื่อให้เหมาะสมในแต่ละองค์กรหรือแต่ละสถานการณ์ โดยทฤษฎีนี้จะเน้นการคำนึงถึงและความเข้าใจของผู้มีส่วนได้เสียขององค์กรไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อมซึ่งองค์กรต้องวิเคราะห์เพื่อให้ได้มาซึ่งผู้มีส่วนได้เสียขององค์กรอย่างถูกต้องและครบถ้วนเพื่อจะได้นำไปต่อยอดในการทำตามแนวทางบรรษัทภิบาลที่ดี

3.4 ทฤษฎีความไม่สมมาตรหรือสมมาตรของข้อมูล

ทฤษฎีความไม่สมมาตรหรือสมมาตรของข้อมูลเนื่องด้วยความไม่สมมาตรของข้อมูลไม่มีตัววัดหรือเครื่องมือที่เรียกว่าค่าที่สุดหรือสามารถสะท้อนให้เห็นภาพเปรียบเทียบได้ 100% จึงทำให้ยังคงเป็นปัญหาในการอธิบายรวมถึงวิจัยต่อยอดต่างๆ โดย George A. Akerlof คือผู้เขียนเรื่องนี้ขึ้นในปี 1970 มีชื่อเรื่องว่า “The market for “Lemon” Quality Uncertainty and the market Mechanize” แต่มีการโยงทฤษฎีบรรษัทภิบาลว่าเพิ่มความโปร่งใส รวมทั้งยกระดับมาตรฐานและคุณภาพในการเปิดเผยข้อมูล ซึ่งสร้างความเชื่อว่าจะทำให้ลดความไม่สมมาตรของข้อมูลได้ในระดับหนึ่ง แต่คงไม่ใช่เหลือแต่ในระดับหนึ่งที่ยากต่อการวัดออกมาเป็นค่าว่าเท่าไรยังคงมีอีกหลายทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับบรรษัทภิบาลแต่ทฤษฎีที่กล่าวมาทั้งหมดคือทฤษฎีหลักๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างไรก็ดี ปัญหาที่ทำให้ทุกองค์กรควรมีบรรษัทภิบาลที่ดีขึ้นกว่าที่เป็นอยู่นั้น เนื่องมาจากในปัจจุบันบรรษัทภิบาลในประเทศใช้การท่องจำเช่นเดียวกับการศึกษาในประเทศซึ่งจะทำให้บรรษัทภิบาลนั้นยากต่อการใช้และประยุกต์ให้เข้ากับแต่ละองค์กรหรือการเกิดประสิทธิผลสูงสุด⁶⁴ ทฤษฎีที่มีการศึกษาผ่านนักวิจัยและนักวิชาการหลายแขนงซึ่งหลักการก็คือ ความไม่สมมาตรของข้อมูลเป็นสิ่งที่ไม่สามารถกำจัดหรือขจัดทิ้งไปได้เพราะความไม่สมมาตรของข้อมูลทำให้เกิด

⁶³ธีรพร ทองชะ โขก. โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง การกำกับดูแลกิจการ การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย และความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์: การทบทวนวรรณกรรม.วารสาร, ปีที่ 33, ฉบับที่ 2, 2556, หน้า82

⁶⁴เรื่องเดียวกัน, หน้า 1

รายการระหว่างกันหรือการซื้อขาย (Transaction / Trade) เพราะความไม่เท่ากันของข้อมูลนี้แหละคือตัวการที่ทำให้เกิดรายการแต่ถ้าข้อมูลแตกต่างกันมากเกินไปหรือมากอย่างมีนัยยะสำคัญมันก็จะทำให้เกิดการใช้ข้อมูลในทางทุจริตหลายอย่างโดยมักจะมีการยกทฤษฎีเลือกผิด Adverse Selection หรือข้อมูลไม่ครบถ้วน Moral Hazard เกิดขึ้น ความไม่สมมาตรของข้อมูลนั้นได้มาจากข้อมูลของฝ่ายผู้ส่งหรือฝ่ายปฏิบัติการหรือฝ่ายบริหารกับฝ่ายรับมีความแตกต่างกัน อาจเป็นเพราะข้อมูลไม่ครบถ้วนและหรือข้อมูลสื่อสารไม่ได้คุณภาพ รวมถึงข้อมูลนั้นไม่ทันต่อเวลาซึ่งทำให้เกิดความไม่สมมาตรของข้อมูล

3.5 ทฤษฎีตัวแทน (The Agency Theory)

ทฤษฎีตัวแทน (The Agency Theory) เป็นทฤษฎีที่ว่าด้วยความเกี่ยวข้องระหว่างบุคคล 2 ฝ่ายในฐานะของตัวการ (Principle) ซึ่งเป็นเจ้าของทรัพยากรและเป็นผู้ที่ไม่สามารถดำเนินการปฏิบัติการบริหารจัดการได้ด้วยตัวเองจึงต้องว่าจ้างบุคคลอื่นบริหารจัดการทำงานให้ หรือทำหน้าที่แทนตนและในฐานะของตัวแทน (Agents) ซึ่งเป็นผู้รับทำงานแทนตัวการโดยทำหน้าที่เปลี่ยนแปลงทรัพยากรให้เป็นสินค้าสำเร็จรูปหรือบริการและจำหน่ายให้กับผู้บริโภค ความเกี่ยวข้องกันระหว่างบุคคลทั้งสองฝ่ายจะอยู่ในรูปของสัญญา⁶⁵ กล่าวคือ เมื่อทั้งสองตกลงกันจนเป็นที่พอใจแล้วตัวแทนจะทำงานตามหน้าที่ที่กำหนดให้กับตัวการ ในขณะที่ตัวการมีหน้าที่ที่ต้องจ่ายค่าตอบแทนให้กับตัวแทนตามสัญญา⁶⁶ ซึ่งจะอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างผู้ที่เป็นเจ้าของรวมถึงผู้ถือหุ้น กับผู้ที่บริหารจัดการกับกิจการที่ก่อให้เกิดขึ้นเมื่อเจ้าของที่เป็นผู้ถือหุ้นไม่สามารถมาอยู่ร่วมกันเพื่อตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการของกิจการจึงทำให้กิจการจำเป็นต้องใช้ผู้บริหารเพื่อเข้ามาทำหน้าที่แทน ซึ่งตราบไคที่ตัวแทนมีหน้าที่บริหารงานกำหนดกลยุทธ์และบริหารจัดการองค์กรตามกลยุทธ์นั้น ถ้าผู้บริหารตอบแทนสูงสุดให้แก่ผู้ถือหุ้น โดยเหมาะสม เท่าเทียมและสมบูรณ์สอดคล้องกับการสร้างผลประโยชน์สูงสุดให้กับเจ้าของซึ่งเป็นตัวการจะเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเจ้าของบริษัทและผู้บริหาร ซึ่งถ้าวัตถุประสงค์ไม่สอดคล้องกันก็จะทำให้เกิดปัญหาตัวแทนขึ้นได้ในองค์กรหรือบริษัทที่มีพนักงานลูกจ้าง ผู้บริหารระดับสูงซึ่งเป็นลูกจ้างจะสามารถฉกฉวยโอกาสสร้างประโยชน์ได้ง่ายที่สุดและมากที่สุดเพราะมีอำนาจในการบริหารกิจการ สามารถบิดเบือน

⁶⁵ สุขแท้ เรื่องวัฒนธรรมชาติ. มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมจรรยาบรรณวิชาชีพผู้สอบบัญชีของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต). สาขาวิชานิติศาสตร์. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2555, หน้า45

⁶⁶ Jensen M.C.&Meckling W.H 1976 Theory of Theory of firm :Mangerial behavior, agency costs and ownership structure Journal of Financial Economic 3(4) p.305-306

ข้อมูลข่าวสาร บริหารงานในลักษณะที่สร้างประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าประโยชน์ของผู้ถือหุ้นซึ่งคำนึงถึงผลประโยชน์ของตัวเองเป็นหลัก

3.6 ทฤษฎีการบัญชีแบบโพสิทีฟ (Positive Accounting Theory)

ทฤษฎีการบัญชีแบบโพสิทีฟ (Positive Accounting Theory) คือการให้ผลตอบแทน (Bonus Plan) โดยสมมติฐานนี้จะให้ผลตอบแทนพิเศษแก่ผู้บริหาร ซึ่งขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการบริหารงาน เป็นทฤษฎีที่มีแนวคิดที่ผู้บริหารมักตัดสินใจเลือกใช้วิธีการทางบัญชีที่เห็นว่าสามารถก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ตน โดยมีแรงจูงใจที่สำคัญ คือ แรงจูงใจจากผลตอบแทนด้านโบนัส (Bonus plan Hypothesis) แรงจูงใจจากข้อกำหนดในการก่อหนี้ (Debt/Equity Hypothesis)⁶⁷ ดังนั้นกำไรสุทธิทางบัญชีจึงนำมาใช้ในการวัดผลการปฏิบัติงานของผู้บริหาร โดยผู้บริหารจึงมีแนวโน้มเลือกใช้นโยบายการบัญชีที่ก่อให้เกิดผลประโยชน์แก่ตนเอง เพื่อให้ตนเองได้รับผลตอบแทนที่มากขึ้น

3.7 ทฤษฎี Alignment Effect

ทฤษฎี Alignment Effect อธิบายว่าการถือหุ้นอย่างกระจุกตัวของสมาชิกครอบครัวเสมือนเป็นค้ำประกันสัญญาที่ผู้ถือหุ้นที่มีอำนาจควบคุม จะไม่ฉกฉวยผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้นที่ไม่มีอำนาจควบคุม เพื่อที่จะสร้างชื่อเสียงให้แก่ตนเองและอาจทำให้ผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้นที่มีอำนาจควบคุมหรือผู้ถือหุ้นที่ไม่มีอำนาจควบคุมสอดคล้องกันไปทิศทางเดียวกันมากขึ้น ทำให้ผู้บริหารมีแรงจูงใจบริหารงานเพื่อเพิ่มมูลค่ากิจการ ตลอดจนคำนึงถึงความยั่งยืนของธุรกิจและชื่อเสียงของครอบครัว⁶⁸ ขณะที่ทฤษฎี Entrenchment Effect กลับอธิบายตรงกันข้ามว่าหากผู้ถือหุ้นรายใหญ่มีอำนาจในการบริหารงานอย่างเต็มที่ผู้ถือหุ้นดังกล่าวจะยึดผลประโยชน์ส่วนตนเป็นหลัก และจำกัดข้อมูลทางการเงินที่รั่วไหลสู่ผู้ถือหุ้นภายนอกซึ่งอาจทำให้ข้อมูลทางบัญชีของบริษัทไม่โปร่งใส ดังนั้นการเป็นบริษัทครอบครัว อาจส่งผลให้คุณภาพของกำไรลดลง⁶⁹ การที่มีคนในครอบครัวของบริษัทมหาชนจำกัดเป็นผู้ถือหุ้นและเป็นมีอำนาจควบคุมเพื่อชื่อเสียงทั้งในทางตรงและ

⁶⁷พิพัฒน์ โพธิ์วิจิตร “ผลกระทบของโครงสร้างผู้ถือหุ้น คณะกรรมการและคณะกรรมการตรวจสอบที่มีต่อการบริหารกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์” คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.พ.ศ.2555. หน้า 11

⁶⁸สตีตา ตันจันทร์พงศ์ และ รัชนิยา บังเมฆ, บทความวิจัยวารสาร “อิทธิพลของคณะกรรมการบริษัท คณะกรรมการตรวจสอบและโครงสร้างการถือหุ้นที่มีผลต่อการวางแผนภาษีหลักฐานเงินประจักษ์จากประเทศไทย”, คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้, ปีที่ 13, ฉบับที่ 37, มีนาคม 2560

⁶⁹สัจจวัฒน์ จันทร์หอม และศิลปพร ศรีจันทร์เพชร, บทความวิจัยวารสารวิชาการบัญชี. “คุณภาพกำไรของบริษัทครอบครัวไทย” ปีที่ 8 ฉบับที่ 21, 21 เมษายน 2555 หน้า 80

ทางอ้อมย่อมมีแรงจูงใจที่จะบริหารกิจการให้มีความเจริญรุ่งเรืองและมีผลกำไรให้ยั่งยืนยาวนาน เพื่อผลประโยชน์สูงสุดและเป็นประโยชน์ต่อผู้ถือหุ้นที่เข้ามาร่วมลงทุน

3.8 ทฤษฎีต้นทุนการทำธุรกรรม(Transaction Cost Theory)

ทฤษฎีต้นทุนการทำธุรกรรมคล้ายกับสาระของทฤษฎีตัวแทนเพราะมูลค่าที่ลดลงของกิจการ และที่จะตกแก่เจ้าของ เกิดจากพฤติกรรมตามข้อสมมติฐานสำหรับผู้บริหารที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนและเป็นนักฉวยโอกาส ในขณะที่ความแตกต่างของทฤษฎีทั้งสองอยู่ที่ตัวแทนมุ่งเน้นไปที่ปัญหาระหว่างผู้บริหารในฐานะตัวแทนกับเจ้าของกิจการในฐานะตัวการส่วนทฤษฎีต้นทุนการทำธุรกรรมมุ่งเน้นที่การทำธุรกรรมให้แกกัน ซึ่งต้องมีต้นทุน⁷⁰ ทั้งนี้สาระของทฤษฎีต้นทุนการทำธุรกรรม (Transaction Cost Theory) เป็นทฤษฎีที่กล่าวถึงพฤติกรรมของผู้บริหารที่เป็นจริง ซึ่งแตกต่างจากพฤติกรรมของผู้บริหารในอุดมคติ เป็นทฤษฎีที่นำมาประยุกต์ใช้อย่างกว้างขวาง โดย Williamson (1975) เสนอว่า การทำงานร่วมกันของบุคคลและนิติบุคคลหลายฝ่าย เพื่อการสร้างมูลค่าเชิงเศรษฐศาสตร์และการเงิน ต้องมีต้นทุนของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างกัน ต้นทุนเหล่านี้จะมีระดับที่สูงกว่า หากมีความสัมพันธ์ทางเศรษฐศาสตร์ระหว่างกันเป็นกลุ่มที่แตกต่างกัน และต้นทุนจะลดลงหากความสัมพันธ์มีความใกล้ชิดมากขึ้น ถ้ากิจการสามารถรวมกิจกรรมทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับการสร้างมูลค่าให้เข้ามาอยู่ในตัวกิจการ (Internalization) โดยกิจการมีผู้บริหารเป็นผู้ประสานและควบคุมการใช้ทรัพยากร ส่วนผู้บริหารอาจใช้แนวทางกับกิจการที่รวมอำนาจในการจัดการทุกสิ่งเข้าเป็นของตนให้มากที่สุดและผู้บริหารมีอำนาจในการบริหารจัดการ โดยเบ็ดเสร็จมากขึ้นเรื่อย ๆ เพราะเกิดการประหยัดจากขนาด (Economies of Scales) การควบคุมดูแลความสัมพันธ์ระหว่างกันภายในตัวกิจการอาจทำได้ไม่ทั่วถึง กิจการจึงต้องแสวงหากลไถกจากภายนอกเพื่อเข้ามากำกับดูแลการบริหารจัดการกิจการ และกำกับดูแลพฤติกรรมของผู้บริหาร ให้กลับไปสร้างมูลค่าแก่เจ้าของให้มีระดับสูงขึ้นดังเดิม

3.9 ทฤษฎีประสิทธิภาพตลาด (Efficient market hypothesis)

ทฤษฎีประสิทธิภาพตลาด หมายถึง การวิเคราะห์ตามทฤษฎีตลาดที่มีประสิทธิภาพ (EMH) เป็นตลาดแข่งขันสมบูรณ์ ซึ่งเชื่อว่ามูลค่าที่ควรเป็นของหุ้นเท่ากับราคาตลาดเสมอ แสดงให้เห็นว่าการเปลี่ยนแปลงของราคาหุ้น ณ เวลาใดเวลาหนึ่งจะเป็นข้อมูลสะท้อนข่าวสารอย่างสมบูรณ์ หากการตัดสินใจซื้อขายของนักลงทุนในตลาดตั้งอยู่บนพื้นฐานของการคาดคะเน ด้วยเหตุผล (rational expectations) ราคาหุ้นจะปรับตัวสูงขึ้นหรือลดลงอย่างรวดเร็วเมื่อมีข้อมูลข่าวสารใหม่ๆ

⁷⁰ ัญญา ชันวิทย์, “การสร้างมูลค่าแก่กิจการ บทบาทของการกำกับดูแลกิจการ และการบริหารงานอย่างแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม”, (พิมพ์ครั้งที่ 1), กรุงเทพมหานคร; อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง, 2552 หน้า 17

เข้ามา ดังนั้นจึงไม่มีใครสามารถทำกำไรเกินปกติได้ ผลกำไรที่นักลงทุนได้รับจะเป็นกำไรในระดับปกติ (Normal Profit) สามารถกล่าวได้ว่า การเปลี่ยนแปลงราคาหุ้นจะสอดคล้องกับข่าวสารข้อมูล การเปลี่ยนแปลงในปัจจัยพื้นฐานของบริษัท เรียกตลาดทุนลักษณะนี้ว่า ตลาดที่มีประสิทธิภาพในการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารหรือตลาดที่นักลงทุนคาดการณ์ในตัวแปรที่มีผลกระทบต่อราคาหุ้นแบบคาดคะเน ตามทฤษฎีตลาดที่มีประสิทธิภาพนั้นถือว่าการเปลี่ยนแปลงของราคาจะเป็นอิสระต่อกัน ไม่มีความสัมพันธ์กันและเชื่อว่า การค้นคว้าและการวิเคราะห์ข่าวสารที่เปิดเผยต่อสาธารณชน แม้กระทั่งข้อมูลที่เป็นความลับหรือรู้กันเพียงคนในวงจำกัดราคาที่เกิดขึ้นจึงเป็นราคาที่มีแนวโน้มเข้าสู่ดุลยภาพ (Equilibrium Price) ซึ่งในตลาดที่มีประสิทธิภาพนั้นราคาดุลยภาพ คือมูลค่าที่แท้จริง (Intrinsic value)⁷¹ ในระบบการแข่งขันเสรีเรื่องของราคาจะมีส่วนช่วยในการผลักดันให้จัดสรรทรัพยากรไปยังส่วนต่างๆ ของระบบเศรษฐกิจได้อย่างถูกต้อง ถ้าตลาดหลักทรัพย์ทำหน้าที่ในการจัดสรรเงินลงทุนได้อย่างเหมาะสม ราคาหุ้นก็จะสะท้อนถึงมูลค่าที่แท้จริงตามปัจจัยพื้นฐาน (Intrinsic value) ของแต่ละบริษัทซึ่งในโลกของความเป็นจริงแล้วตลาดประเภทนี้มีน้อยมาก ดังนั้นทฤษฎีตลาดประสิทธิภาพจึงตั้งบนสมมุติฐานดังนี้

- 1) จำนวนผู้ซื้อและขายมีมากรายจนกระทั่ง ไม่มีบุคคลใดมีอำนาจในการกำหนดราคาหุ้นได้ และราคาที่เกิดขึ้นจะเป็นราคาจากความน่าจะเป็นที่มีแนวโน้มเข้าสู่ดุลยภาพ
- 2) ผู้ลงทุนแต่ละคนมีพื้นฐานในการประเมินมูลค่าหุ้น (Homogeneous expectation) ซึ่งกำหนดขึ้นจากความน่าจะเป็น (Probability distribution) ของอัตราผลตอบแทน
- 3) ผู้ซื้อผู้ขายในตลาดหลักทรัพย์มีความเกี่ยวข้องกับราคาและข่าวสารต่างๆ ของหุ้นอย่างสมบูรณ์ (Perfect Knowledge)
- 4) ผู้ลงทุนทุกคนเลือกลงทุนในหลักทรัพย์ที่ก่อให้เกิดอัตราผลตอบแทนสูงสุด ณ ระดับราคาความเสี่ยงหนึ่งที่ทำให้ผลตอบแทนสูงสุด

สรุป

บริษัทมหาชนจำกัดที่ทำการก่อตั้งขึ้น โดยมีเป้าหมายหลักเพื่อสร้างผลประโยชน์สูงสุดให้แก่ผู้ถือหุ้นและสร้างมูลค่าเพิ่มให้กิจการในระยะยาว ผู้ถือหุ้นหรือเจ้าของกิจการจึงต้องการผลตอบแทนที่คุ้มค่าแก่การลงทุน การกำกับดูแลกิจการจึงเข้ามามีบทบาทช่วยในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่บริษัทและสร้างผลประโยชน์สูงสุดให้แก่ผู้มีส่วนได้เสียการจัดให้มีกระบวนการและโครงสร้างของคณะกรรมการบริหารฝ่ายบริหารให้มีความรับผิดชอบตามที่ด้วยความโปร่งใสไม่ให้เกิดประโยชน์ตกอยู่กับผู้ใดหรือฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง โดยการเอื้อผลประโยชน์ให้แก่ตนเอง

⁷¹ สืบค้นจาก <https://saramanderr.wordpress.com> โดยปราย “ทฤษฎีประสิทธิภาพตลาด” วันที่ 16

และพวกพ้อง ซึ่งเกิดขึ้นในทุกฝ่ายทั้งในและนอกองค์กรในระยะสั้นๆ ลดความขัดแย้งและเพิ่มข้อมูลให้เกิดความเชื่อมั่นและความมั่นใจ ความสามารถในการแข่งขันเพื่อรักษาเงินลงทุน และเพิ่มคุณค่าและมูลค่าให้กับผู้ถือหุ้น การแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารซึ่งเปรียบเสมือนตัวแทนของตัวการที่เป็นผู้ถือหุ้นและเจ้าของกิจการที่ไม่สามารถดำเนินการบริหารจัดการได้ด้วยตัวเองจึงให้ตัวแทนบริหารจัดการทำหน้าที่ในการบริหารแทนเมื่อได้อำนาจบริหารทำให้วัตถุประสงค์ไม่สอดคล้องกันทำให้เกิดปัญหาความโปร่งใสคณะกรรมการบริหารหรือฝ่ายบริหารสามารถฉกฉวยโอกาสสร้างผลประโยชน์ได้ง่ายและมากที่สุด สามารถบิดเบือนข้อมูล ข่าวสาร บั่นมูลค่าราคาหุ้นมีการตกแต่งบัญชีเพื่อยกย้ายถ่ายเทผลประโยชน์ที่ควรเป็นของผู้ถือหุ้นให้กลายมาเป็นประโยชน์อันมิควรได้ของฝ่ายบริหาร⁷²จึงทำให้ผู้บริหารงานได้หาผลประโยชน์ส่วนตัวทำให้เกิดความเสียหายต่อผู้ถือหุ้น

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีในการแต่งตั้งกรรมการตรวจสอบพบว่าการกำกับดูแลกิจการที่ดีและมีประสิทธิภาพปราศจากการทุจริตนั้น ต้องมีกรรมการตรวจสอบที่ทำหน้าที่ได้อย่างอิสระ ซึ่งในกฎหมายของประเทศไทยนั้นไม่ได้มีบทบัญญัติไว้แต่มีกำหนดไว้ในประกาศของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ใช้กับบริษัทจดทะเบียนเท่านั้น ซึ่งที่มาของกรรมการตรวจสอบเป็นกรรมการอิสระของบริษัทจดทะเบียน และที่มาของกรรมการตรวจสอบคือกรรมการหรือฝ่ายบริหารบริษัทจดทะเบียนเป็นผู้แต่งตั้งให้ทำหน้าที่การได้มาซึ่งกรรมการตรวจสอบในการทำหน้าที่นี้จึงขาดความเป็นอิสระเพราะกรรมการตรวจสอบจะถูกควบคุมและครอบงำ จึงจำเป็นต้องมีกลไกและกระบวนการที่มีประสิทธิภาพ ที่ต้องได้มาจากกฎหมายที่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับกรรมการตรวจสอบ โดยเฉพาะเพื่อให้การกำกับดูแลกิจการเกิดประสิทธิภาพและรักษาผลประโยชน์ของผู้ประกอบการและผู้ถือหุ้นได้อย่างยุติธรรม เพื่อที่ทำให้กรรมการตรวจสอบเป็นกลไกที่สำคัญที่ทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อบริษัทจดทะเบียน จึงต้องทำให้เกิดกลไกและกระบวนการที่เป็นระบบที่สำคัญที่จะทำหน้าที่ปกป้องความเสียหายของผู้ถือหุ้น ซึ่งจากศึกษาพบว่ากฎหมายของประเทศไทยไม่ได้มีบทบัญญัติไว้เลยในส่วนของการได้มาซึ่งกรรมการตรวจสอบที่ทำให้กรรมการตรวจสอบจะทำหน้าที่ได้อย่างอิสระ จึงจำเป็นต้องศึกษากฎหมายของต่างประเทศเฉพาะในส่วนของกรรมการตรวจสอบเพื่อเปรียบเทียบในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกรรมการตรวจสอบของประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศออสเตรเลียและประเทศญี่ปุ่น ซึ่งทั้ง 3 ประเทศ มีระบบการกำกับดูแลกิจการที่ดีกรรมการตรวจสอบมีความเป็นอิสระในการทำหน้าที่

⁷²เพ็ญจันทร์ แสงอาวุธ.การกำกับดูแลกิจการ ผลการดำเนินการและมูลค่ากิจการตามราคาตลาดของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่ม MAI. (ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต).สาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัยบริหารธุรกิจนวัตกรรมและการบัญชี, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2562, หน้า 13

สามารถทำให้กรรมการตรวจสอบทำหน้าที่ได้อย่างอิสระและมีประสิทธิภาพแล้วจึงนำไปสู่การศึกษาเปรียบเทียบกับกฎหมายของประเทศไทยในส่วนกรรมการตรวจสอบซึ่งขาดความเป็นอิสระและถูกครอบงำให้ได้ความเป็นอิสระในการทำหน้าที่และเพื่อศึกษาเป็นแนวทางที่จะนำเสนอบทบัญญัติที่เป็นกลไกและกระบวนการในการแต่งตั้งกรรมการตรวจสอบให้บัญญัติไว้ในกฎหมายของประเทศไทย

บทที่ 3

กฎหมายของประเทศไทย ข้อบังคับ และแนวทางปฏิบัติที่ดี คู่มือของ การแต่งตั้งกรรมการตรวจสอบของบริษัทจดทะเบียนและ คณะกรรมการตรวจสอบของบริษัทจดทะเบียนในประเทศไทยและที่ เกี่ยวข้องกับกรรมการตรวจสอบและคณะกรรมการตรวจสอบ

การกำกับดูแลกิจการหรือบรรษัทภิบาลที่ดี มาจากหลักการว่าเจ้าของเงินมิได้เป็นผู้บริหารกิจการแต่อย่างใด และผู้บริหารกิจการซึ่งผู้บริหารกิจการก็ไม่ได้บริหารในฐานะเจ้าของเงิน ซึ่งคำว่า “บรรษัทภิบาลที่ดี” หรือ “การกำกับดูแลกิจการที่ดี” หรือ “Good Corporate Governance” หมายถึงกระบวนการจัดการบริษัทที่จะทำให้ผู้ถือหุ้น (เจ้าของเงิน) มีความเชื่อมั่นและมั่นใจว่าจะเป็นประโยชน์สูงสุดกับผู้ถือหุ้นในระยะยาว และกรรมการคือ ผู้ที่เชื่อมโยงระหว่าง ผู้ถือหุ้น กับฝ่ายจัดการ ซึ่งความเชื่อมั่นของผู้ถือหุ้น เป็นสิ่งที่ต้องสร้าง ไม่สามารถเกิดขึ้นได้เพียงเพราะตัวบุคคลที่เป็นกรรมการบริษัท ความเชื่อมั่นของผู้ถือหุ้นจากการทำหน้าที่กรรมการตรวจสอบจะต้องทำหน้าที่รักษาประโยชน์ของผู้ถือหุ้นจึงเป็นการสร้างความเชื่อมั่นที่ผู้ถือหุ้นมีต่อบริษัทจดทะเบียน

ในปัจจุบันคณะกรรมการตรวจสอบ (Audit Committee) เป็นคณะกรรมการที่มีความสำคัญและเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวางว่าเป็นเครื่องมือหรือเป็นกลไกที่สำคัญอันหนึ่งซึ่งทุกกิจการที่เป็นบริษัทจดทะเบียนจำเป็นต้องจัดตั้งขึ้นเพื่อให้กิจการมีระบบการกำกับดูแลกิจการที่ดีคณะกรรมการตรวจสอบในฐานะกรรมการที่เป็นอิสระช่วยแบ่งเบาภาระของคณะกรรมการบริษัทเพื่อให้เกิดความคล่องตัวต่อการจัดการการให้วิสัยทัศน์และการให้ความเห็นที่ตรงไปตรงมาต่อรายงานทางการเงินและระบบการควบคุมภายในตลอดจนการเอื้อโอกาสฝ่ายจัดการและผู้สอบบัญชีได้มีการปรึกษาหารือเพื่อจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นและเพื่อให้รายงานทางการเงินมีการเปิดเผยอย่างถูกต้องเป็นไปตามมาตรฐานและข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องซึ่งจะส่งผลให้รายงานทางการเงินมีความน่าเชื่อถือ มีคุณภาพที่ดี และมีมูลค่าเพิ่มต่อองค์กรในที่สุด⁷³ ดังนั้น หลักเกณฑ์การอนุญาตให้เสนอขายหลักทรัพย์ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและข้อบังคับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจึงกำหนดให้คณะกรรมการบริษัทจดทะเบียน ต้องแต่งตั้ง “คณะกรรมการ

⁷³แนวทางปฏิบัติที่ดีของคณะกรรมการตรวจสอบ (Best Practice Guidelines for Audit Committee) (บจ/ร 25-00), “ฝ่ายบริษัทจดทะเบียน”, ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 23 มิถุนายน 2542, หน้า 320

ตรวจสอบ” ขึ้น ซึ่งจะประกอบด้วยกรรมการที่เป็นอิสระอย่างน้อย 3 คน เพื่อทำหน้าที่หลักตามที่กำหนด คณะกรรมการตรวจสอบจะมีส่วนช่วยให้คณะกรรมการบริษัทปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและป้องกันข้อผิดพลาดเพิ่มความระมัดระวังในการสร้างความเสียหายให้แก่บริษัท คณะกรรมการตรวจสอบทำหน้าที่ตามที่คณะกรรมการบริษัทมอบหมาย โดยกรรมการทุกรายยังคงมีความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้นและบุคคลภายนอกเท่ากัน และการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ ก็มีได้ ทำให้กรรมการท่านอื่นพ้นจากความรับผิดชอบในเรื่องที่มอบหมายดั่งนั้น กฎหมายของประเทศ ไทยและส่วนที่เกี่ยวกับกรรมการตรวจสอบที่สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ได้บัญญัติและกำหนดไว้ให้ผู้ศึกษาจึงได้ศึกษาแต่ละฉบับเพื่อเป็นแนวทาง มีดังนี้

1. ประกาศคณะกรรมการกำกับตลาดทุน ที่ ทอ.39/2559 เรื่องการขออนุญาตและการอนุญาตให้เสนอขายหุ้นที่ออกใหม่ (ฉบับประมวล) ที่กำหนดและออกโดยสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ที่บัญญัติเกี่ยวกับกรรมการตรวจสอบของบริษัทจดทะเบียน ในข้อ 17 ว่ากรรมการตรวจสอบต้องเป็นกรรมการอิสระ และมีอย่างน้อย 3 คนแต่ไม่เกิน 5 คน ได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการของบริษัทหรือที่ประชุมผู้ถือหุ้นให้เป็นกรรมการตรวจสอบ⁷⁴ ซึ่งกรรมการอิสระมีกำหนดหลักเกณฑ์ คือ ต้องถือหุ้นไม่เกินร้อยละ 1 ของจำนวนที่มีสิทธิออกเสียงทั้งหมดของบริษัทจดทะเบียน บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือให้เข้าร่วมการถือหุ้นของผู้ที่เกี่ยวข้องของกรรมการอิสระรายนั้นๆด้วย และยังมีหลักเกณฑ์อื่นๆ กล่าวคือ ไม่เป็นหรือเคยเป็นกรรมการที่มีส่วนร่วมบริหารงาน ลูกจ้าง พนักงานที่ปรึกษาที่ได้เงินเดือนประจำ หรือผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัทจดทะเบียน เว้นแต่จะพ้น 2 ปีก่อนที่วันยื่นขอจดทะเบียน ไม่มีความสัมพันธ์ทางสายโลหิต ไม่มีหรือเคยมีความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับบริษัทจดทะเบียน ไม่เป็นหรือเคยเป็นผู้สอบบัญชีของบริษัทจดทะเบียน ไม่เป็นหรือเคยเป็นผู้ให้บริการทางวิชาชีพใดๆ ซึ่งได้รับค่าบริการมากกว่า 2 ปี ไม่ประกอบกิจการที่มีสภาพอย่างเดียวกันและแข่งขันที่มีนัยกับกิจการของบริษัทจดทะเบียน ไม่เป็นกรรมการที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการให้ตัดสินใจในการดำเนินการและไม่เป็นกรรมการของบริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทย่อยลำดับเดียวกันเฉพาะที่เป็นบริษัทที่จดทะเบียน

ผลจากการศึกษาประกาศคณะกรรมการกำกับตลาดทุน ที่ ทอ.39/2559 ฉบับนี้ กล่าวคือ ได้กำหนดคุณสมบัติและหลักเกณฑ์ของความเป็นอิสระของกรรมการตรวจสอบในส่วนที่มีความ

⁷⁴ประกาศคณะกรรมการกำกับตลาดทุน ที่ ทอ.39/2559 ข้อ17(1)(2)(3). เรื่องการขออนุญาตและการอนุญาตให้เสนอขายหุ้นที่ออกใหม่ (ฉบับประมวล). สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์. วันที่ 30 กันยายน 2559, หน้า 12

เกี่ยวข้องและสัมพันธ์กันเฉพาะตัวของกรมการตรวจสอบกับความไม่ผูกพันใดๆ เพื่อให้กรมการตรวจสอบเป็นอิสระความผูกพันต่างๆ แต่ก็ยังมีส่วนที่สำคัญยิ่งกว่า คือการได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการของบริษัทจดทะเบียนซึ่งในส่วนนี้มีการถูกควบคุมและครอบงำในการปฏิบัติหน้าที่ของกรมการตรวจสอบ

2. ข้อบังคับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

เรื่องการรับหุ้นสามัญหรือหุ้นบุริมสิทธิเป็นหลักทรัพยจดทะเบียน พ.ศ.2558 ที่บัญญัติเกี่ยวกับกรมการตรวจสอบ ในบทที่ 2 การรับหุ้นสามัญหรือหุ้นบุริมสิทธิของบริษัทที่จัดตั้งตามกฎหมายไทยเป็นหลักทรัพยจดทะเบียน หมวดที่ 2 คุณสมบัติของผู้ยื่นคำขอ ส่วนที่ 1 ผู้ยื่นคำขอที่มีการประกอบธุรกิจทั่วไป ข้อ 4 (7) ในเรื่องการกำกับดูแลกิจการและการควบคุมภายใน⁷⁵ซึ่งออกโดยคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้ออกระเบียบข้อบังคับเพื่อให้ได้มาตรฐานและเป็นแนวทางในการเลือกคณะกรรมการตรวจสอบซึ่งมีองค์ประกอบคุณสมบัติและขอบเขตการดำเนินงานที่ตลาดหลักทรัพย์กำหนดให้เป็นกรมการอิสระของบริษัทจดทะเบียนก่อนเมื่อได้รับเลือกตามหลักการที่กำหนดในประกาศคณะกรรมการกำกับตลาดทุนก็มีข้อมูลกรมการอิสระเป็นกรมการตรวจสอบได้

ผลจากการศึกษาพบว่าคณะกรรมการตรวจสอบในข้อบังคับของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ถูกกำหนดให้ใช้แนวทางเดียวกันกับประกาศคณะกรรมการกำกับตลาดทุน จึงไม่มีรายละเอียดเกี่ยวกับกรมการตรวจสอบมากไปกว่าคุณสมบัติเบื้องต้นของการเป็นกรมการตรวจสอบซึ่งควรจะต้องให้ความสำคัญและให้มีการปฏิบัติหน้าที่ให้มีความเป็นอิสระอย่างที่ควรเป็นเพื่อประสิทธิภาพในการป้องกันและรักษาผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้นและผู้ร่วมลงทุน

⁷⁵ข้อบังคับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. เรื่องการรับหุ้นสามัญหรือหุ้นบุริมสิทธิเป็นหลักทรัพยจดทะเบียน พ.ศ.2558 ขจ/ร 01-00. หมวดที่ 2 ส่วนที่ 1 ข้อ 4(7) .(ก.1)(ก.2).16 พฤษภาคม 2558. หน้า 7

3. แนวทางปฏิบัติที่ดีของคณะกรรมการตรวจสอบ

ตลาดหลักทรัพย์ได้มีส่วนสำคัญในการกำหนดบทบาทเพื่อพัฒนาบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจสอบจึงได้กำหนดแนวทางปฏิบัติที่ดีสำหรับกรรมการตรวจสอบในการประสานงานระหว่างกรรมการตรวจสอบ ผู้ตรวจสอบภายในและผู้สอบบัญชี ไว้อย่างกว้างๆ เพื่อให้กรรมการตรวจสอบสามารถช่วยให้ กรรมการ ผู้บริหาร ผู้สอบบัญชี และผู้ตรวจสอบภายใน บรรลุความรับผิดชอบและการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ แนวทางปฏิบัติที่ดีของกรรมการตรวจสอบได้กำหนดไว้ในส่วนขององค์ประกอบ ข้อ 3.(1) (2) (3) และ (6) ในส่วนของการแต่งตั้งกรรมการตรวจสอบ จึงได้กำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการตรวจสอบ โดยประกอบด้วยต้องเป็นกรรมการอิสระอย่างน้อย 3 คน แต่งตั้งเป็นกรรมการตรวจสอบได้ไม่เกิน 5 คน ต้องมีความเชี่ยวชาญทางด้านรายงานทางการเงินหรือการบัญชี⁷⁶ และกลไกที่จะได้กรรมการตรวจสอบมาปฏิบัติหน้าที่จากการแต่งตั้งกล่าวคือ ได้รับการเสนอชื่อจากคณะกรรมการของบริษัทจดทะเบียน หรือที่ในประชุมผู้ถือหุ้นเป็นผู้แต่งตั้งให้เป็นกรรมการตรวจสอบ โดยกรรมการตรวจสอบจะต้องเป็นกรรมการอิสระของบริษัทจดทะเบียน ซึ่งในการเลือกและแต่งตั้งกรรมการตรวจสอบก็เกิดขึ้นจากคณะกรรมการบริษัทจดทะเบียนเป็นผู้เสนอชื่อต่อคณะกรรมการของบริษัทจดทะเบียน ซึ่งเป็นกรรมการอิสระของบริษัทจดทะเบียน ดังนั้น การเสนอชื่อในที่ประชุมผู้ถือหุ้นก็มาจากการเสนอชื่อจากการเป็นกรรมการอิสระให้เป็นกรรมการตรวจสอบจากคณะกรรมการของบริษัทจดทะเบียน ทำให้มีการถูกรวบงำและควบคุม ทำให้ความเป็นอิสระในการทำหน้าที่ที่ไม่มีประสิทธิภาพ คณะกรรมการในฐานะผู้แทนของผู้ถือหุ้น จึงมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการดูแลให้ผู้จัดการบริหารกิจการให้เป็นไปเพื่อประโยชน์ที่ดีที่สุดของผู้ถือหุ้น ซึ่งเป็นเจ้าของเงิน และเป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการ มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่นี้อย่างเท่าเทียมกัน⁷⁷

จากการศึกษาพบว่าคณะกรรมการตรวจสอบในแนวทางปฏิบัติที่ดีของกรรมการตรวจสอบที่ตลาดหลักทรัพย์เป็นการกำหนดให้ใช้แนวทางเดียวกันกับประกาศคณะกรรมการกำกับตลาดทุน จึงไม่มีรายละเอียดเกี่ยวกับกรรมการตรวจสอบมากไปกว่าคุณสมบัติเบื้องต้นของการเป็นกรรมการตรวจสอบซึ่งควรจะต้องให้ความสำคัญและให้มีการปฏิบัติหน้าที่ให้ได้ความเป็นอิสระอย่างที่ควรเป็นเพื่อประสิทธิภาพในการป้องกันและรักษาผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้นและผู้ร่วมลงทุน

⁷⁶แนวทางปฏิบัติที่ดีของคณะกรรมการตรวจสอบ (Best Practice Guidelines for Audit Committee) (บจ/ร 25-00), “ฝ่ายบริษัทจดทะเบียน”, ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 23 มิถุนายน 2542, หน้า 309

⁷⁷สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์. “คู่มือกรรมการบริษัทจดทะเบียน เล่มที่ 1” บทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของ “กรรมการ” และ “คณะกรรมการ” ตุลาคม 2547, หน้า 5

4. คู่มือของคณะกรรมการตรวจสอบ

คู่มือของคณะกรรมการตรวจสอบมีวัตถุประสงค์ในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับคุณสมบัติ และหน้าที่ความรับผิดชอบ รวมทั้งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการกำหนดกฎบัตร (charter) ของคณะกรรมการตรวจสอบซึ่งมีทั้งส่วนที่เป็นข้อกำหนดทางกฎหมายและกฎเกณฑ์เพื่อจัดทำและเผยแพร่ โดยหน่วยงานสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งได้กล่าวถึงคณะกรรมการตรวจสอบประกอบไปด้วยสมาชิกอย่างน้อย 3 คน โดยกรรมการตรวจสอบทุกคนต้องเป็นกรรมการอิสระของบริษัทจดทะเบียน โดยกำหนดจำนวนของคณะกรรมการตรวจสอบให้มีอยู่ในระหว่าง 3-5 คน⁷⁸ ตามสัดส่วนและขอบเขตความรับผิดชอบและมีคุณสมบัติต้องถือหุ้นไม่เกินร้อยละ 1 ของจำนวนหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงทั้งหมดของบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม ผู้ถือหุ้นรายใหญ่หรือผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัท ทั้งนี้ให้นับรวมการถือหุ้นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับกรรมการตรวจสอบ ไม่เป็นหรือเคยเป็นกรรมการที่มีส่วนร่วมบริหารงาน ลูกจ้าง พนักงาน ที่ปรึกษาที่ได้เงินเดือนประจำ เว้นแต่จะได้ออกจากการเป็นกรรมการมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี ไม่มีความสัมพันธ์ทางสายโลหิตหรือการจดทะเบียนความสัมพันธ์ทางกฎหมาย ไม่มีหรือเคยมีความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับบริษัทในลักษณะที่อาจเป็นการขัดขวางการใช้วิจารณญาณอย่างอิสระ เว้นแต่จะพ้นลักษณะดังกล่าวไม่น้อยกว่า 2 ปี ก่อนเข้ารับตำแหน่ง ไม่เป็นหรือเคยเป็นผู้สอบบัญชีของบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม ผู้ถือหุ้นรายใหญ่หรือผู้มีอำนาจควบคุมและไม่ใช่ผู้ถือหุ้นที่มีนัย ผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัทที่สังกัดอยู่ เว้นแต่จะพ้นจากลักษณะดังกล่าวมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี ก่อนเข้ารับตำแหน่ง ไม่เป็นหรือเคยเป็นผู้ให้บริการทางวิชาชีพใดๆ ซึ่งรวมถึงการให้บริการเป็นที่ปรึกษากฎหมายหรือที่ปรึกษาทางการเงินซึ่งได้รับเงินค่าบริการเกินกว่า 2 ล้านบาทต่อปีจากบริษัทจดทะเบียน จากระยะเยียดดังกล่าวมาข้างต้นกรรมการอิสระที่เป็นกรรมการตรวจสอบที่ผู้สอบบัญชีและผู้ให้บริการทางวิชาชีพสามารถให้คณะกรรมการบริษัทจดทะเบียนสามารถพิจารณาผ่อนผันได้ หากคณะกรรมการบริษัทจดทะเบียนพิจารณาแล้วว่าคุณสมบัติไม่กระทบต่อการแสดงความคิดเห็นที่เป็นอิสระในการทำหน้าที่กรรมการตรวจสอบ ไม่เป็นกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นตัวแทนของกรรมการของบริษัทจดทะเบียน ผู้ถือหุ้นรายใหญ่หรือผู้ถือหุ้นซึ่งมีส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้ถือหุ้นรายใหญ่หรือเพื่อเป็นตัวแทนดูแลผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้นกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง หรือไม่ประกอบกิจการที่มีสภาพอย่างเดียวกันและเป็นการแข่งขันที่มีนัยกับกิจการของบริษัทจดทะเบียน และต้องไม่เป็นกรรมการตรวจสอบของบริษัทจดทะเบียนอื่นเกิน

⁷⁸ สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. คู่มือกรรมการตรวจสอบ. ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. 23 กรกฎาคม 2555, หน้า 4

กว่า 5 บริษัท กรรมการตรวจสอบต้องมีความรู้และประสบการณ์ทางการเงินหรือการบัญชีอย่างน้อย 1 คน การแต่งตั้งกรรมการตรวจสอบในคู่มือกรรมการตรวจสอบได้กำหนดให้คณะกรรมการบริษัทจดทะเบียนเป็นผู้แต่งตั้งกรรมการตรวจสอบ โดยกรรมการตรวจสอบต้องเป็นกรรมการของบริษัท สำหรับกรณีการเสนอชื่อบุคคลให้ที่ประชุมผู้ถือหุ้นพิจารณาแต่งตั้งให้เป็นกรรมการตรวจสอบและคณะกรรมการของบริษัทจะแต่งตั้งกรรมการตรวจสอบรายดังกล่าวให้ปฏิบัติหน้าที่⁷⁹ คณะกรรมการของบริษัทก็จะเป็นผู้เสนอในที่ประชุมผู้ถือหุ้นให้พิจารณาในคราวเดียวกัน ในส่วนของประธานกรรมการตรวจสอบ คณะกรรมการตรวจสอบหรือคณะกรรมการของบริษัทเป็นผู้คัดเลือกกรรมการตรวจสอบ 1 คน ให้ปฏิบัติหน้าที่ที่ประธานกรรมการตรวจสอบ⁸⁰ ประธานกรรมการตรวจสอบต้องเป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์สุจริตสร้างที่น่าเชื่อถือ และย่อมต้องเป็นคนที่มีความรู้ความสามารถและเป็นผู้เชี่ยวชาญในอุตสาหกรรมหรือประกอบธุรกิจ ในการบริหารจัดการ

จากการศึกษาพบว่ากรรมการตรวจสอบในคู่มือกรรมการตรวจสอบของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกำหนดให้กรรมการตรวจสอบได้รับการเสนอชื่อและแต่งตั้งจากคณะกรรมการของบริษัทจดทะเบียน และยังมีเหตุผลบางกรณีเป็นข้อยกเว้น ซึ่งเป็นข้อห้ามบางประการเพื่อที่จะได้ให้กรรมการตรวจสอบมาดำรงตำแหน่งกรรมการตรวจสอบ โดยผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการของบริษัท จะเห็นได้ว่ากรรมการตรวจสอบมีที่มาที่อยู่ภายใต้การควบคุมและครอบงำของคณะกรรมการของบริษัท

5. พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535.

พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535 ในหมวด 3/1 การบริหารของบริษัทที่ออกหลักทรัพย์ มาตรา 89/1⁸¹ และในส่วนที่ 1 กรรมการและผู้บริหาร ในมาตรา 89/3⁸² ได้บัญญัติไว้

⁷⁹ อ่างแล้ว. หน้า 7

⁸⁰ อ่างแล้ว. หน้า 8

⁸¹ พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535 มาตรา 89/1 ในหมวดนี้

“บริษัท” หมายความว่า

(1) บริษัทมหาชนจำกัดที่ได้รับอนุญาตให้เสนอขายหุ้นต่อประชาชนเว้นแต่บริษัท มหาชนจำกัดที่มีลักษณะตามที่คณะกรรมการกำกับตลาดทุนประกาศกำหนด

(2) บริษัทมหาชนจำกัดที่มีหุ้นเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์หรือหลักทรัพย์ซื้อขายในศูนย์ซื้อขายหลักทรัพย์

ว่ากรรมการต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กฎหมายกำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วย
บริษัทมหาชนจำกัด จากทั้ง 2 มาตราข้างต้น ได้กล่าวถึงกรรมการและคณะกรรมการของบริษัทจด

“บริษัทย่อย” หมายความว่า

- (1) บริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่บริษัทมีอำนาจควบคุมกิจการ
- (2) บริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่บริษัทย่อยตาม (1) มีอำนาจควบคุมกิจการ
- (3) บริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่อยู่ภายใต้อำนาจควบคุมกิจการต่อเป็นทอดๆ โดยเริ่ม

จากการอยู่ภายใต้อำนาจควบคุมกิจการของบริษัทย่อยตาม (2)

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการของบริษัท

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการของบริษัท

“ผู้บริหาร” หมายความว่า ผู้จัดการหรือบุคคลซึ่งรับผิดชอบในการ บริหารงานของบริษัทไม่ว่า
โดยพฤตินัยหรือ โดยได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการ ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการกำกับตลาดทุนประกาศ
กำหนด

“บุคคลที่มีความเกี่ยวข้อง” หมายความว่า บุคคลที่มีความสัมพันธ์ในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง
ดังต่อไปนี้

- (1) บุคคลที่มีอำนาจควบคุมกิจการบริษัทและในกรณีที่บุคคลนั้นเป็นนิติบุคคลให้หมายความ
รวมถึงกรรมการของนิติบุคคลนั้นด้วย
- (2) คู่สมรส บุตรหรือบุตรบุญธรรมที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของกรรมการผู้บริหารหรือบุคคลตาม (1)
- (3) นิติบุคคลที่บุคคลตาม (1) หรือ (2) มีอำนาจควบคุมกิจการ
- (4) บุคคลอื่นที่มีลักษณะตามที่คณะกรรมการกำกับตลาดทุนประกาศกำหนดเมื่อบุคคลใดกระทำ
การด้วยความเข้าใจหรือความตกลงว่า หากบริษัททำธุรกรรมที่ให้ประโยชน์ทางการเงินแก่บุคคลดังกล่าว
กรรมการผู้บริหาร หรือบุคคลตาม (1) หรือ (2) จะได้รับประโยชน์ทางการเงินด้วยให้ถือว่าบุคคลดังกล่าวเป็น
บุคคลที่มีความเกี่ยวข้องสำหรับการทำธุรกรรมนั้น

“อำนาจควบคุมกิจการ” หมายความว่า

- (1) การถือหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงในนิติบุคคลหนึ่งเกินกว่าร้อยละของจำนวนสิทธิออกเสียง
ทั้งหมดของนิติบุคคลนั้น
- (2) การมีอำนาจควบคุมคะแนนเสียงส่วนใหญ่ในที่ประชุมผู้ถือหุ้นของนิติบุคคลหนึ่งไม่ว่าจะ
โดยตรงหรือโดยอ้อมหรือไม่ว่า เพราะเหตุอื่นใด
- (3) การมีอำนาจควบคุมการแต่งตั้งหรือถอดถอนกรรมการตั้งแต่กึ่งหนึ่งของกรรมการทั้งหมดไม่
ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อม

⁸²พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535 ส่วนที่ 1 กรรมการและผู้บริหาร

มาตรา 89/3 กรรมการต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่า
ด้วยบริษัท มหาชนจำกัด รวมทั้งต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามที่แสดงถึงการขาดความเหมาะสมที่จะได้รับความไว้วางใจ
ให้บริหารจัดการกิจการที่มีมหาชนเป็นผู้ถือหุ้นตามที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนด

ทะเบียนในความหมายที่ไม่ได้กล่าวถึงกรรมการตรวจสอบหรือคณะกรรมการตรวจสอบ และประธานคณะกรรมการตรวจสอบแต่อย่างใดในการปฏิบัติหน้าที่ ไม่ว่าจะเป็นนิยาม ที่มา หรือคุณสมบัติของกรรมการตรวจสอบ เพียงแต่ได้ให้ความหมายของคำว่า “กรรมการ” หมายความว่า เป็นกรรมการของบริษัทจดทะเบียน และ “คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการของบริษัทจดทะเบียนในมาตรา 89/1 เท่านั้น

จากการศึกษาพบว่าพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535 ไม่ได้บัญญัติเกี่ยวกับกรรมการตรวจสอบ คณะกรรมการตรวจสอบ และประธานกรรมการตรวจสอบไว้ในบทบัญญัติโดยในประเด็นสำคัญในส่วนที่เป็น นิยาม ที่มา คุณสมบัติไว้เพียงแต่กล่าวอ้างถึงคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด รวมถึงการไม่ได้มีการกำหนดบทบาทและหน้าที่ของกรรมการตรวจสอบเพื่อเป็นกลไกในการทำหน้าที่ได้อย่างอิสระแต่อย่างใด

6. พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.2535

พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.2535 ในหมวดที่ 1 บททั่วไป มาตรา 4⁸³ ได้บัญญัติเฉพาะในส่วน of คำว่า “กรรมการ” ได้ให้ความหมายว่า เป็นกรรมการของบริษัทมหาชนจำกัด และคำว่า “คณะกรรมการ” มีความหมายว่า คณะกรรมการของบริษัทมหาชนจำกัด และในหมวดที่ 6 คณะกรรมการ มาตรา 67⁸⁴ ได้บัญญัติเกี่ยวกับการมีคณะกรรมการคณะหนึ่งในการดำเนินกิจการ

⁸³พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.2535 หมวด 1 บททั่วไป มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

“บริษัท” หมายความว่า บริษัทมหาชนจำกัดซึ่งตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัตินี้

“บริษัทเอกชน” หมายความว่า บริษัทจำกัดซึ่งตั้งขึ้นตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการของบริษัทมหาชนจำกัด

“ประธานกรรมการ” หมายความว่า ประธานกรรมการของบริษัทมหาชนจำกัด

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการของบริษัทมหาชนจำกัด

“นายทะเบียน” หมายความว่า อธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้า*และให้หมายความรวมถึงผู้ซึ่ง

อธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้า*มอบหมายด้วย

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

⁸⁴พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.2535 หมวดที่ 6 คณะกรรมการ มาตรา 67 บริษัทต้องมีกรรมการคณะหนึ่งเพื่อดำเนินกิจการของบริษัทประกอบด้วยกรรมการอย่างน้อยห้าคนและกรรมการไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดต้องมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร

ของบริษัทมหาชนจำกัดต้องมีกรรมการอย่างน้อย 5 คน และการกล่าวถึงจำนวนกรรมการของบริษัทต้องมีไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งที่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย และในมาตรา 68⁸⁵เป็นการบัญญัติเกี่ยวกับคุณสมบัติของกรรมการบริษัทจดทะเบียนเบื้องต้นที่เป็นไปตามที่กฎหมายทั่วไปเท่านั้น

จากการศึกษาพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.2535 พบว่าไม่มีบทบัญญัติที่เกี่ยวกับกรรมการตรวจสอบ คณะกรรมการตรวจสอบ ประธานคณะกรรมการตรวจสอบที่มีส่วนสำคัญในการปฏิบัติหน้าที่ให้กับบริษัทจดทะเบียน รวมถึงจำนวนกรรมการตรวจสอบที่รวมกันเป็นคณะกรรมการในการดำรงตำแหน่งและการกำหนดบทบาทหน้าที่ของกรรมการตรวจสอบไว้ในบทบัญญัติของพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.2535

สรุปจากการศึกษากฎหมาย กฎเกณฑ์ และประกาศของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยทั้งหมดที่กล่าวมาข้างต้นที่เกี่ยวกับกลไกและกระบวนการในการแต่งตั้งกรรมการตรวจสอบ คณะกรรมการตรวจสอบ ประธานคณะกรรมการตรวจสอบ ในกฎหมายที่เป็นพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535 กับพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.2535 ซึ่งเป็นกฎหมายหลักที่ต้องมีบทบัญญัติกำหนดไว้ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในจัดตั้งบริษัทมหาชนจำกัดและการกำกับดูแลกิจการที่ดีและมีประสิทธิภาพเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่จะเป็นกลไกในการแต่งตั้งกรรมการตรวจสอบ เพื่อเป็นการสร้างความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ในส่วนที่นำไปสู่กระบวนการแต่งตั้งกรรมการตรวจสอบที่เป็นอิสระอย่างแท้จริงได้ ซึ่งในส่วนที่มีความสำคัญนี้ไม่ว่าจะเป็น ที่มา นิยาม บทบาท คุณสมบัติของกรรมการตรวจสอบ พระราชบัญญัติทั้ง 2 ฉบับที่กล่าวมาข้างต้นจะไม่มีบทบัญญัติไว้ แต่จะมีบัญญัติไว้ในส่วนของประกาศคณะกรรมการกำกับตลาดทุน แนวทางปฏิบัติที่ดีของคณะกรรมการตรวจสอบ ข้อบังคับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและคู่มือกรรมการตรวจสอบ ที่บัญญัติเกี่ยวกับจำนวน คณะกรรมการตรวจสอบ ประธานกรรมการตรวจสอบ วาระในการดำรงตำแหน่งกรรมการตรวจสอบ ภายใต้อำนาจของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีบัญญัติไว้ในส่วนของกรรมการตรวจสอบต้องเป็นกรรมการของบริษัทและเป็นกรรมการอิสระ ได้รับการเสนอชื่อแต่งตั้งโดยคณะกรรมการของบริษัทหรือการเสนอชื่อกรรมการอิสระเพื่อเลือกให้ดำรงตำแหน่งกรรมการตรวจสอบในที่ประชุมผู้ถือหุ้นซึ่งการนำเสนอชื่อกรรมการของบริษัทหรือ

---

⁸⁵พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.2535 หมวดที่ 6 คณะกรรมการ มาตรา 68 กรรมการต้องเป็นบุคคลธรรมดา และ

(1) บรรลุนิติภาวะ (2) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ (3) ไม่เคยรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกในความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ได้กระทำโดยทุจริต (4) ไม่เคยถูกลงโทษไล่ออกหรือปลดออกจากราชการหรือองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ ฐานทุจริตต่อหน้าที่

ฝ่ายบริหารของบริษัทจดทะเบียนจึงยังเป็นผู้เสนอชื่อกรรมการอิสระให้ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการตรวจสอบทำให้กลไกที่ได้มาจากการแต่งตั้งนี้ต้องอยู่ภายใต้การครอบงำของกรรมการและฝ่ายบริหารของบริษัทส่วนในบทกำหนดอัตราโทษได้กำหนดไว้เฉพาะแต่คณะกรรมการและกรรมการฝ่ายบริหารของบริษัทจดทะเบียนในพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535 กับพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.2535 เท่านั้น ซึ่งความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการตรวจสอบย่อมส่งผลต่อการถ่วงดุลในการกำกับดูแลกิจการและการบริหารจัดการของคณะกรรมการและผู้บริหารของบริษัทจดทะเบียน

การกำกับดูแลกิจการคือระบบที่แสดง โครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้ถือหุ้น คณะกรรมการบริษัท กรรมการบริหาร ฝ่ายจัดการของบริษัทมหาชนจำกัด และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกราย ซึ่งความสัมพันธ์ในส่วนนี้จะช่วยสร้างศักยภาพให้สามารถแข่งขัน นำไปสู่ความเจริญเติบโต และเพิ่มมูลค่าให้กับผู้ถือหุ้นในระยะยาว โดยคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสียอื่น⁸⁶ ซึ่งการที่บริษัทจดทะเบียนมีการกำกับดูแลกิจการที่ดีจะช่วยให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่นผู้ถือหุ้น ผู้ลงทุน เจ้าหนี้ พนักงานของบริษัท หน่วยงานกำกับดูแล มีความเชื่อมั่นว่าการดำเนินงานของบริษัทจะเป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ สามารถลดต้นทุนในการดำเนินงานได้ และมีการใช้ทรัพยากรอย่างเหมาะสม ดังนั้น ความเชื่อมั่นของผู้ถือหุ้นจะเกิดขึ้นได้ต้องเกิดขึ้นจากการบริหารจัดการบริษัทให้เป็นไปตามหลักการ 4 ประการ ดังนี้

1) การเคารพสิทธิของผู้ถือหุ้น และปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นทุกรายอย่างเท่าเทียมกัน ซึ่งต้องคำนึงถึงความเป็นเจ้าของเงิน ย่อมมีสิทธิและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องสำคัญ (มติในที่ประชุมผู้ถือหุ้น) มีสิทธิที่จะได้รับผลตอบแทนอย่างครบถ้วน โดยไม่ถูกเบียดบัง และมีสิทธิที่จะได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรม ผู้ถือหุ้นมีสิทธิในความเป็นเจ้าของโดยควบคุมบริษัทผ่านการแต่งตั้งคณะกรรมการให้ทำหน้าที่แทนตนและมีสิทธิในการตัดสินใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญของบริษัท⁸⁷ และเกิดความมั่นใจของผู้ลงทุนที่ว่าเงินลงทุนของตนจะได้รับความคุ้มครองให้พ้นจากการนำไปใช้ในทางที่ผิดหรือถูกถ่ายเทไปในทางมิชอบ⁸⁸ โดยไม่ถูกเลือกปฏิบัติไม่ว่าจะเป็นจากจำนวนหุ้นที่ถือ หรือจากความสัมพันธ์กับผู้ถือหุ้นใหญ่

⁸⁶ สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.คู่มือกรรมการตรวจสอบ. ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 23 กรกฎาคม 2555, หน้า 1

⁸⁷ <http://www.cgthailand.org/TH/principles/CG/Pages/cg-concept.aspx>.05 JANUARY 2019

⁸⁸ Thai institute of Directors (IOD). หลักการกำกับดูแลกิจการของ OECD 2004. องค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ.มูลนิธิกองทุนเพื่อการพัฒนาตลาดทุน, 2549, หน้า 49

2) ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ (Accountability) ของกรรมการ ต้องปฏิบัติด้วยจิตสำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบในการดำเนินงานเพื่อประโยชน์สูงสุดของบริษัทโดยโครงสร้างองค์กรประกอบ และวิธีดำเนินงานของคณะกรรมการ ต้องคำนึงถึงผลกระทบจึงต้องทำให้เกิดความรับผิดชอบในประเด็นต่างๆ

3) การเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใสในการดำเนินงาน การตัดสินใจ การดำเนินงานภายในบริษัทควรเป็นไปอย่างโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ กรรมการในฐานะผู้บริหารกิจการแทนเจ้าของเงิน มีหน้าที่ต้องเปิดเผยข้อมูลที่เพียงพอและถูกต้องตามมาตรฐานบัญชีที่ดีและตรงตามมาตรฐานของการเปิดเผยข้อมูล⁸⁹ ให้เจ้าของเงินสามารถติดตามผลการดำเนินงานได้ตลอด และรวมทั้งให้ผู้ที่คิดจะเข้ามาเป็นเจ้าของเงินรายใหม่สามารถตัดสินใจลงทุนได้อย่างถูกต้อง

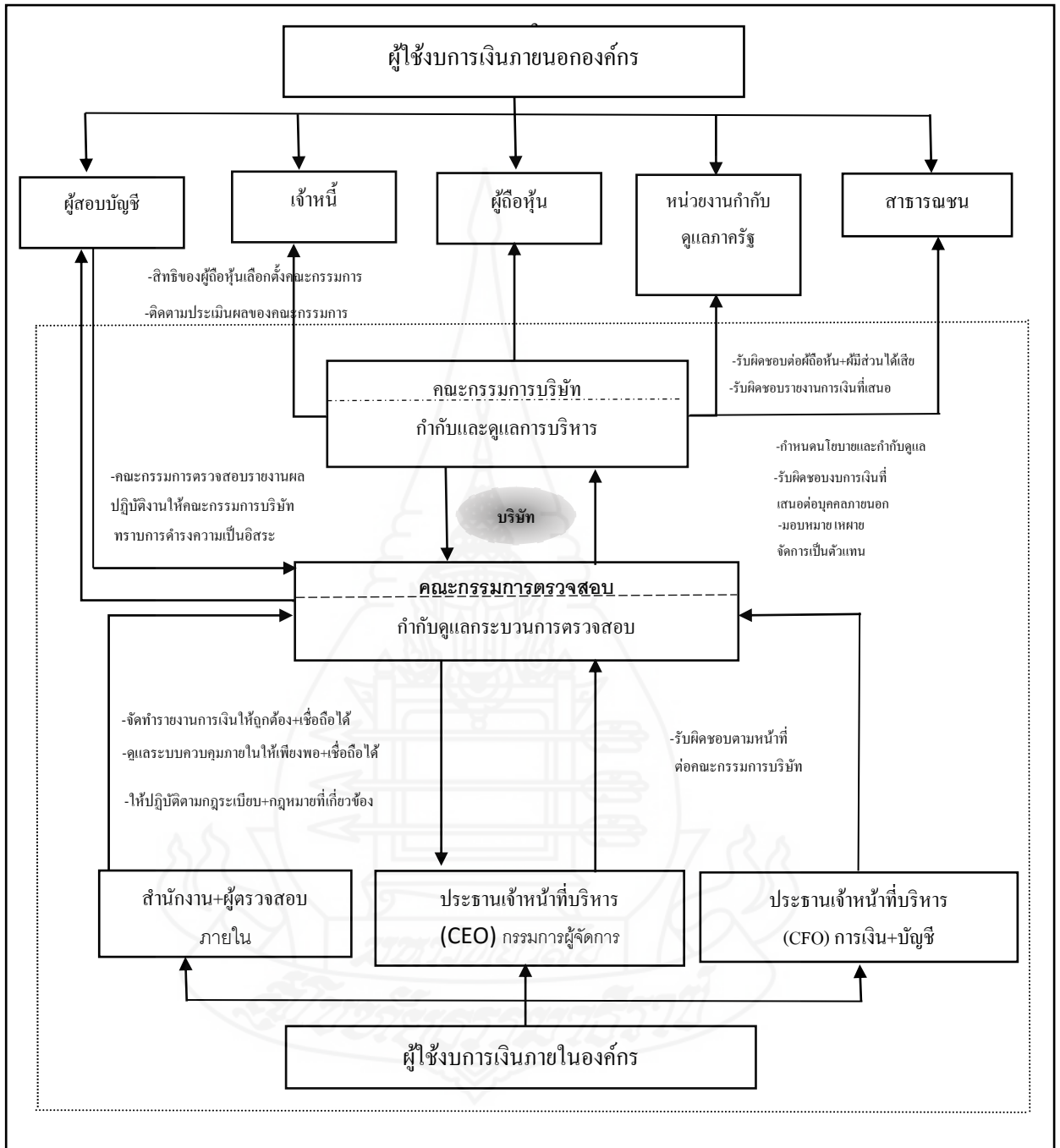
4) การปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) อย่างเป็นธรรม กรรมการเป็นตัวแทนของผู้ถือหุ้น กรรมการของบริษัทต้องบริหารจัดการให้บริษัทมีการเจริญก้าวหน้าเติบโตอย่างต่อเนื่องในระยะยาว กรรมการจึงต้องปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้เสียอย่างเป็นธรรมผู้มีส่วนได้เสียควรได้รับการดูแลจากบริษัทตามสิทธิที่มีตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง คณะกรรมการควรพิจารณาให้มีกระบวนการส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างบริษัทกับผู้มีส่วนได้เสียในการสร้างความมั่งคั่ง⁹⁰ และรักษาจริยธรรมด้วย ผู้มีส่วนได้เสียดังกล่าว เช่น พนักงาน ลูกค้า ผู้ขายสินค้า (Suppliers) เจ้าหนี้ เป็นต้น

---

⁸⁹ อ่างแล้ว. หน้า 31

⁹⁰ อ่างแล้ว. หน้า 32

โครงสร้างความสัมพันธ์ของการมีคณะกรรมการตรวจสอบกับบุคคลที่เกี่ยวข้อง⁹¹

ภาพที่ 3.1 โครงสร้างความสัมพันธ์ของการมีคณะกรรมการตรวจสอบกับบุคคลที่เกี่ยวข้อง

⁹¹ที่มา: ปรับปรุงจากกลไกการทำงานของกระบวนการกำกับดูแลกิจการของสนิพร จันทรสถานพร “ปัจจัยเกี่ยวกับคณะกรรมการตรวจสอบที่มีความสัมพันธ์กับความมีประสิทธิภาพในการกำกับดูแลกิจการ” หน้า 10

โครงสร้างคณะกรรมการเพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น คณะกรรมการสามารถแต่งตั้งคณะกรรมการย่อย (Committee) ขึ้นเพื่อแทนการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการและคณะกรรมการบางส่วนได้ตามความจำเป็นของแต่ละบริษัท โดยพิจารณาจากขนาด ปริมาณธุรกิจ ความซับซ้อนหรือความต้องการความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน โดยคณะกรรมการยังมีหน้าที่ติดตามการดำเนินงานของผู้ที่ได้รับความมอบหมายด้วย ทั้งนี้ คณะกรรมการย่อยที่มีการแต่งตั้ง และมีบทบาทมากขึ้นในปัจจุบัน ได้แก่ คณะกรรมการตรวจสอบ

โครงสร้างคณะกรรมการตรวจสอบและองค์ประกอบและคุณสมบัติเฉพาะของคณะกรรมการตรวจสอบ

คณะกรรมการตรวจสอบ คือ กลุ่มของกรรมการอิสระของบริษัทจดทะเบียนซึ่งได้รับการเสนอคัดเลือกและแต่งตั้งขึ้นให้เป็นกรรมการตรวจสอบจากคณะกรรมการบริษัทหรือที่ประชุมผู้ถือหุ้นของบริษัท หรือจากการนำเสนอชื่อของประธานเจ้าหน้าที่บริหาร (CEO) ต่อคณะกรรมการบริษัทหรือที่ประชุมผู้ถือหุ้นมีมติแต่งตั้งให้เป็นกรรมการตรวจสอบมีอย่างน้อย 3 ท่าน⁹² จำนวนสมาชิกควรขึ้นอยู่กับขอบเขตและความรับผิดชอบของคณะกรรมการตรวจสอบ โดยทั่วไปตามมาตรฐานสากลจำนวนสมาชิกของคณะกรรมการตรวจสอบจะอยู่ระหว่าง 3 ถึง 5 ท่าน ซึ่งคณะกรรมการบริษัท (Board of Director : BOD) หรือที่ประชุมผู้ถือหุ้นของบริษัท แต่งตั้งขึ้นให้เป็นกรรมการตรวจสอบดังนั้น คณะกรรมการตรวจสอบจึงเป็นตัวแทนของคณะกรรมการบริษัทคณะกรรมการตรวจสอบมีความรับผิดชอบต่อคณะกรรมการบริษัทตามหน้าที่และความรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการบริษัท ในขณะที่ความรับผิดชอบในกิจการทุกประการของบริษัทต่อบุคคลภายนอกยังคงเป็นของคณะกรรมการบริษัททั้งคณะ โครงสร้างคณะกรรมการตรวจสอบและองค์ประกอบและคุณสมบัติเฉพาะของคณะกรรมการตรวจสอบ คณะกรรมการตรวจสอบต้องเป็นกรรมการอิสระและประกอบด้วยสมาชิกอย่างน้อย 3 ราย หรืออย่างน้อย 1 ใน 3 ของจำนวนกรรมการทั้งหมดของบริษัทจดทะเบียนแต่ต้องไม่น้อยกว่า 3 คน กรรมการอิสระแต่ละคนต้องถือหุ้นไม่เกินร้อยละ 1⁹³ ของจำนวนหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงทั้งหมดของบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วมผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัทมหาชนจำกัดและให้นับรวมการถือหุ้นของผู้ที่เกี่ยวข้องของกรรมการอิสระรายนั้น กรรมการตรวจสอบต้องไม่เป็นหรือเคยเป็นกรรมการที่มีส่วนร่วม

⁹²ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.นโยบายส่งเสริมการแต่งตั้งกรรมการตรวจสอบ (บจ/พ 14-00). ฝ้ายกำกับบริษัทจดทะเบียน. 21 มีนาคม. 2562, หน้า 1

⁹³ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.คู่มือบริษัทจดทะเบียนตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.

บริหารงาน ลูกจ้าง พนักงานที่ปรึกษาที่ได้เงินเดือนประจำไม่เป็นบุคคลที่มีความสัมพันธ์ทางสายโลหิต⁹⁴ หรือโดยการจดทะเบียนตามกฎหมายในลักษณะที่เป็นบิดา มารดา คู่สมรส พี่น้อง และบุตร รวมทั้ง คู่สมรสของบุตร ของกรรมการรายอื่น ผู้บริหาร ไม่มีหรือเคยมีความสัมพันธ์ทางธุรกิจรวมถึงการทำรายการทางการเงิน การเช่าหรือให้เช่าอสังหาริมทรัพย์ รายการเกี่ยวกับสินทรัพย์หรือบริการ หรือการให้หรือรับความช่วยเหลือทางการเงิน ด้วยการรับ หรือให้กู้ยืม ค้ำประกัน การให้สินทรัพย์เป็นหลักประกันหนี้สิน ซึ่งเป็นผลให้ผู้สัญญาามีภาระหนี้ที่ต้องชำระต่ออีกฝ่ายหนึ่ง ตั้งแต่ร้อยละ 3 ของสินทรัพย์ที่มีตัวตนสุทธิของผู้ขออนุญาต หรือตั้งแต่ 20 ล้านบาทขึ้นไป แล้วแต่จำนวนใดจะต่ำกว่า⁹⁵ รวมทั้งไม่เป็นหรือเคยเป็นผู้ถือหุ้นที่มีนัย ไม่เป็นหรือเคยเป็นผู้ให้บริการทางวิชาชีพใดๆ ซึ่งรวมถึงการให้บริการเป็นที่ปรึกษากฎหมายหรือที่ปรึกษาทางการเงิน ซึ่งได้รับค่าบริการเกินกว่า 2 ล้านบาทต่อปีไม่เป็นหรือเคยเป็นผู้สอบบัญชีของบริษัทหรือหุ้นส่วนของสำนักงานสอบบัญชี เว้นแต่จะได้พ้นจากการมีลักษณะดังกล่าวมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปีก่อนวันที่ยื่นคำขออนุญาตต่อสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ไม่เป็นหรือเคยเป็นผู้สอบบัญชีของบริษัทหรือหุ้นส่วนของสำนักงานสอบบัญชีหมายความว่า บุคคลที่ได้รับมอบหมายจากสำนักงานสอบบัญชีหรือผู้ให้บริการทางวิชาชีพ ให้เป็นผู้ลงลายมือชื่อในรายงานการสอบบัญชี หรือรายงานการให้บริการทางวิชาชีพในนามนิติบุคคล⁹⁶ ไม่เป็นกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งขึ้นเพื่อเป็นตัวแทนและดูแลผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้นกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งของกรรมการของบริษัทโดยรวมของทั้งหมดของผู้บริหาร บริษัทใหญ่ บริษัทย่อยบริษัทร่วม ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัทมหาชนจำกัด ทั้งนี้ โดยทั่วไปการแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระหมายถึงการแสดงความคิดเห็นหรือรายงานตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายโดยไม่ต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ใดๆ เกี่ยวกับทรัพย์สินหรือตำแหน่งหน้าที่และไม่ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลใด รวมถึงไม่อยู่ในลักษณะดังที่กล่าวมาแล้วที่อาจเป็นการขัดขวางการใช้วิจารณญาณอย่างอิสระภายใต้สถานการณ์ใดๆ ที่อาจบีบบังคับให้ไม่สามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระและตรงไปตรงมา

คุณสมบัติทั่วไปของกรรมการตรวจสอบและคณะกรรมการตรวจสอบไม่จำเป็นต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านบัญชีหรือการเงิน เนื่องจากคณะกรรมการตรวจสอบอาจขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญอิสระด้านการบัญชีหรือการเงินจากภายนอกได้ อย่างไรก็ตาม กรรมการตรวจสอบ

⁹⁴ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, กรรมการอิสระและกรรมการตรวจสอบ, สิงหาคม 2564

⁹⁵ อ้างแล้ว, หน้า 100

⁹⁶ ประกาศคณะกรรมการกำกับตลาดทุน ที่ ทจ. 39/2559 เรื่อง การขออนุญาตและการอนุญาตให้เสนอขายหุ้นที่ออกใหม่ (ฉบับประมวล) ปี 2559, หน้า 10-12

อย่างน้อย 1 ราย ต้องมีความรู้และประสบการณ์ด้านการบัญชีหรือการเงินอย่างเพียงพอที่จะสามารถทำหน้าที่ในการสอบทานความเชื่อถือของงบการเงินซึ่งไม่เป็นกรรมการที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการบริษัท ให้ตัดสินใจในการดำเนินกิจการของบริษัทและกรรมการตรวจสอบไม่ควรเป็นกรรมการในบริษัทจดทะเบียนอื่นเกินกว่า 5 บริษัท เนื่องจากอาจมีผลให้การปฏิบัติหน้าที่ในบริษัทใดบริษัทหนึ่งทำได้ไม่เต็มที่

การแต่งตั้งกรรมการตรวจสอบ

กรรมการตรวจสอบได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการบริษัทซึ่งกรรมการตรวจสอบทุกคนจะต้องเป็นกรรมการบริษัท⁹⁷ และเป็นกรรมการอิสระ เมื่อคณะกรรมการของบริษัทแต่งตั้งกรรมการตรวจสอบแล้ว บริษัทต้องจัดส่งแบบแจ้งรายชื่อและขอบเขตการดำเนินงานของคณะกรรมการตรวจสอบและหนังสือรับรองและประวัติของกรรมการตรวจสอบต่อตลาดหลักทรัพย์รวมทั้งจัดส่งข้อมูลต่อสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์เพื่อปรับปรุงฐานของข้อมูลในระบบข้อมูลรายชื่อกรรมการและผู้บริหารให้ถูกต้องตามข้อเท็จจริงหรือกรณีการเสนอรายชื่อบุคคลให้ที่ประชุมผู้ถือหุ้นพิจารณาแต่งตั้งเป็นกรรมการและคณะกรรมการของบริษัทจะแต่งตั้งกรรมการรายดังกล่าว ให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นกรรมการตรวจสอบด้วย บริษัทมหาชนจำกัดควรเสนอที่ประชุมผู้ถือหุ้นพิจารณาในคราวเดียวกัน โดยการเปิดเผยข้อมูลนี้ในหนังสือนัดประชุมผู้ถือหุ้น ได้แก่ ชื่อ ประวัติ และข้อความที่ระบุบุคคลที่จะดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการตรวจสอบเมื่อกรรมการตรวจสอบครบวาระการดำรงตำแหน่งหรือมีเหตุใดที่กรรมการตรวจสอบไม่สามารถอยู่ได้จนครบวาระ ซึ่งมีผลให้จำนวนสมาชิกน้อยกว่าจำนวนที่กำหนด คือ 3 ราย คณะกรรมการบริษัทหรือที่ประชุมผู้ถือหุ้นควรแต่งตั้งกรรมการตรวจสอบรายใหม่ให้ครบในทันที หรืออย่างช้าภายใน 3 เดือนนับแต่วันที่จำนวนสมาชิกไม่ครบ เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องและสอดคล้องกับเกณฑ์การดำรงสถานะของบริษัทมหาชนจำกัดตามที่ตลาดหลักทรัพย์กำหนด

ประธานคณะกรรมการตรวจสอบ

ประธานคณะกรรมการตรวจสอบ คือ คณะกรรมการตรวจสอบหรือคณะกรรมการบริษัทเป็นผู้คัดเลือกกรรมการตรวจสอบ 1 รายให้ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการตรวจสอบ⁹⁸ ซึ่งการเลือกประธานกรรมการตรวจสอบพิจารณาถึงคุณสมบัติในการเป็นผู้นำ เนื่องจากประธานกรรมการตรวจสอบเป็นบุคคลที่จะให้ความมั่นใจในความมีประสิทธิผลโดยรวมของคณะกรรมการ

⁹⁷ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, วารสารคณะกรรมการบริษัทและคณะกรรมการตรวจสอบ, สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, หน้า 8-7

⁹⁸ สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, คู่มือกรรมการตรวจสอบ, ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พ.ศ.2555, หน้า 8

ตรวจสอบ มีผลต่อการวางแผนงานอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นผู้นำในการประชุม ให้เป็นไปในแนวทางที่ถูกต้อง

การพ้นจากตำแหน่งของกรรมการตรวจสอบ

กรรมการตรวจสอบอาจพ้นจากตำแหน่งกรรมการตรวจสอบได้ ด้วยเหตุการณืพ้นสภาพการเป็นกรรมการบริษัท หรือการครบวาระการดำรงตำแหน่งกรรมการตรวจสอบตามที่กำหนดหรือการลาออกหรือการถูกถอดถอนกรณีกรรมการตรวจสอบประสงค์จะลาออกก่อนครบวาระการดำรงตำแหน่งกรรมการตรวจสอบต้องแจ้งให้บริษัททราบล่วงหน้าอย่างน้อย 1 เดือนพร้อมระบุเหตุผลเพื่อที่คณะกรรมการบริษัทหรือที่ประชุมผู้ถือหุ้นจะพิจารณาแต่งตั้งกรรมการอื่นที่มีคุณสมบัติครบถ้วนทดแทนบุคคลที่ลาออก ซึ่งบริษัทต้องแจ้งการลาออกพร้อมส่งสำเนาหนังสือลาออกให้ตลาดหลักทรัพย์ทราบ ส่วนกรรมการตรวจสอบผู้ที่ลาออกต้องชี้แจงถึงสาเหตุดังกล่าวให้ตลาดหลักทรัพย์ทราบเพื่อที่จะได้ปรับปรุงฐานข้อมูลในระบบข้อมูลรายชื่อกรรมการและผู้บริหารให้ถูกต้องตามความเป็นจริง⁹⁹ กรณีที่กรรมการตรวจสอบถูกถอดถอนก่อนครบวาระการดำรงตำแหน่งบริษัทต้องแจ้งการถอดถอนพร้อมสาเหตุให้ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยทราบ โดยกรรมการตรวจสอบที่ถูกถอดถอน มีสิทธิชี้แจงถึงสาเหตุในการถูกถอดถอนต่อตลาดหลักทรัพย์

วาระในการดำรงตำแหน่งของกรรมการตรวจสอบ

วาระในการดำรงตำแหน่งของกรรมการตรวจสอบโดยทั่วไปต้องสอดคล้องกับวาระของกรรมการของบริษัท ซึ่งวาระในการดำรงตำแหน่งของกรรมการบริษัทคือ 3 ปี กรรมการตรวจสอบอาจได้รับการแต่งตั้งครั้งต่อไปตามวาระที่คณะกรรมการบริษัทอนุมัติ แต่จะไม่ต่อวาระโดยอัตโนมัติ กล่าวคือ คณะกรรมการบริษัทมหาชนจำกัดจะพิจารณาจากผลการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจสอบ ทั้งนี้ บริษัทมหาชนจำกัดพิจารณากำหนดนโยบายการจำกัดจำนวนวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการตรวจสอบเพื่อไม่ให้กรรมการตรวจสอบได้ดำรงตำแหน่งในบริษัทใดบริษัทหนึ่งเป็นระยะเวลานานเพราะจะทำให้ละเลยหน้าที่บางส่วนด้วยความคุ้นเคยกับบริษัทมานาน ซึ่งก็ยังไม่ได้กำหนดจำนวนปีและไม่จำกัดจำนวนครั้งการเข้ามาดำรงตำแหน่ง

เลขานุการคณะกรรมการตรวจสอบ

เลขานุการคณะกรรมการตรวจสอบต้องได้รับการแต่งตั้งขึ้น โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการตรวจสอบ อาจเป็นเลขานุการบริษัทหรือผู้อำนวยการฝ่ายตรวจสอบภายในหรือ

⁹⁹อ้างแล้ว. หน้า 9

หัวหน้างานตรวจสอบภายในหรือผู้อำนวยการฝ่ายการบัญชีและการเงิน¹⁰⁰ เพื่อช่วยเหลือการดำเนินงานของคณะกรรมการตรวจสอบเกี่ยวกับการนัดหมายการประชุมจัดเตรียมวาระการประชุม นำส่งเอกสารประกอบการประชุมและบันทึกรายงานการประชุม

การประชุมและวาระการประชุมคณะกรรมการตรวจสอบ

ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจสอบเป็นการดำเนินการโดยใช้การประชุมเป็นเครื่องมือเพื่อสร้างประสิทธิภาพในการบริหารและการจัดการ ซึ่งเป็นแนวปฏิบัติที่ดีในการประชุมแต่ละครั้งจะกำหนดวาระการประชุมไว้ล่วงหน้าอย่างชัดเจนและนำส่งเอกสารประกอบการประชุมให้คณะกรรมการตรวจสอบและผู้เข้าร่วมประชุมได้ทราบการประชุมล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 7 วันก่อนการประชุมเพื่อให้คณะกรรมการตรวจสอบได้มีเวลาในการพิจารณาเรื่องต่างๆ หรือเรียกข้อมูลประกอบการพิจารณาเพิ่มเติม การประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบจะพิจารณาในเรื่องต่างๆ ที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการของบริษัท และพิจารณากฎบัตร งบการเงิน รายงานทางการเงิน วิธีปฏิบัติทางบัญชี การปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชี การเปลี่ยนแปลงนโยบายบัญชีที่สำคัญรวมถึงเหตุผลของฝ่ายจัดการเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายบัญชีก่อนนำเสนอคณะกรรมการบริษัท เพื่อเผยแพร่แก่ผู้ถือหุ้นและผู้ลงทุนทั่วไป พิจารณาความเพียงพอของระบบการควบคุมภายใน (Internal Control) การตรวจสอบภายใน (Internal Audit) และการบริหารความเสี่ยง คณะกรรมการตรวจสอบจะต้องทบทวนแผนการตรวจสอบภายในประจำปี (Audit Plan) ของบริษัท ขั้นตอนที่เกี่ยวข้องต่างๆ และการประเมินผลการตรวจสอบร่วมกันกับผู้ตรวจสอบภายในและผู้สอบบัญชี เพื่อให้มั่นใจว่าแผนการตรวจสอบดังกล่าวจะช่วยให้ตรวจสอบพบโอกาสที่เกิดการทุจริตโดยให้ความสำคัญกับการทุจริตของผู้บริหารเป็นสำคัญ พิจารณาร่วมกับผู้ตรวจสอบภายในถึงปัญหาหรือข้อจำกัดที่เกิดขึ้นในระหว่างการตรวจสอบและทบทวนกระบวนการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายในอาจก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์¹⁰¹ ซึ่งเนื่องจากหน่วยงานตรวจสอบภายในเป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญในการสอบทานระบบการควบคุมภายในของบริษัทซึ่งเป็นระบบที่มีความสำคัญอย่างมากต่อการบริหารจัดการที่ดี ทั้งนี้ เพื่อช่วยให้คณะกรรมการตรวจสอบได้รับข้อมูลที่เพียงพอและทันเหตุการณ์ พิจารณาระบบบริหารความเสี่ยง โดยหารือร่วมกันกับฝ่ายจัดการ และพิจารณาการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของบริษัทและจรรยาบรรณธุรกิจและจริยธรรม

¹⁰⁰ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. แนวทางปฏิบัติที่ดีของคณะกรรมการตรวจสอบ (บจ/ร25-00). สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. ฝ่ายบริษัทจดทะเบียน. 23 มิถุนายน 2542, หน้า 310

¹⁰¹ อ่างแล้ว. หน้า 314

จำนวนครั้งและระยะเวลาในการประชุมคณะกรรมการตรวจสอบ

คณะกรรมการตรวจสอบจะต้องมีการหารือกันเพื่อกำหนดความถี่และช่วงเวลาของการประชุมคณะกรรมการตรวจสอบ โดยจำนวนครั้งการประชุมในแต่ละปีขึ้นอยู่กับขนาด ความเสี่ยง และความซับซ้อนของธุรกิจ และหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย เพียงพอสำหรับคณะกรรมการตรวจสอบ หรือฝ่ายจัดการในการดำเนินการใดๆ ที่สืบเนื่องมาจากการประชุมคณะกรรมการบริษัทและคณะกรรมการตรวจสอบ คณะกรรมการตรวจสอบจะต้องมีการประชุมปกติอย่างน้อยปีละ 4 ครั้ง เนื่องจากบริษัทจัดทำรายงานทางการเงินเป็นรายไตรมาส คณะกรรมการตรวจสอบจึงต้องมีการประชุมเพื่อพิจารณาความถูกต้องและเพียงพอของรายงานทางการเงินตามรอบเวลาดังกล่าว การประชุมคณะกรรมการตรวจสอบแต่ละครั้งจะต้องมีเวลาสำหรับการอภิปรายประเด็นและซักถาม เพื่อจะได้เสนอรายงานต่อคณะกรรมการบริษัทได้โดยไม่ชักช้า

คณะกรรมการตรวจสอบต้องจัดให้มีการประชุมเฉพาะกับผู้สอบบัญชี โดยไม่มีฝ่ายจัดการเข้าร่วมประชุมด้วย อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง โดยอาจจัดเป็นการประชุมพิเศษเพิ่มจากการประชุมปกติหรือ จัดการประชุมกับผู้สอบบัญชีโดยไม่มีฝ่ายจัดการเข้าร่วมเป็นวาระหนึ่งของการประชุมปกติของคณะกรรมการตรวจสอบซึ่งมีวาระอื่นๆ อยู่ด้วยก็ได้ และเพื่อความสะดวก คณะกรรมการตรวจสอบอาจกำหนดวาระดังกล่าวนี้เป็นวาระแรกๆ ของการประชุมในครั้งนั้น เมื่อเสร็จสิ้นวาระก็จะยังสามารถประชุมเรื่องวาระอื่นๆ ซึ่งอาจเป็นวาระที่ต้องเชิญฝ่ายจัดการเข้าร่วมด้วย¹⁰² ซึ่งจะทำให้เกิดความเป็นอิสระจากฝ่ายจัดการประธานกรรมการตรวจสอบอาจเรียกประชุมคณะกรรมการตรวจสอบเพิ่มเติมเป็นพิเศษได้หากมีการร้องขอจากกรรมการตรวจสอบผู้ตรวจสอบภายใน ผู้สอบบัญชี หรือประธานกรรมการบริษัท เพื่อพิจารณาประเด็นปัญหาที่จำเป็นต้องหารือร่วมกัน¹⁰³ และกระตุ้นให้กรรมการตรวจสอบทุกรายได้อภิปรายแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นระหว่างกันอย่างกว้างขวาง

ผู้เข้าร่วมประชุมและการออกเสียง

กรรมการตรวจสอบควรจะต้องเข้าร่วมการประชุมคณะกรรมการตรวจสอบทุกครั้ง โดยในกฎบัตรของคณะกรรมการตรวจสอบจะมีข้อกำหนดเกี่ยวกับจำนวนสมาชิกของคณะกรรมการตรวจสอบที่จะต้องมาประชุมเพื่อให้ครบองค์ประชุมซึ่งใช้หลักการเดียวกันกับการกำหนดองค์ประชุมคณะกรรมการตรวจสอบกับองค์ประชุมคณะกรรมการบริษัทต้องไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการตรวจสอบทั้งหมด สำหรับการออกเสียงในที่ประชุมคณะกรรมการตรวจสอบที่ใช้

¹⁰² สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. “คู่มือคณะกรรมการตรวจสอบ”. ปี 2555, หน้า 4

¹⁰³ อ่างแล้ว. หน้า 315

หลักการเกี่ยวกับการประชุมคณะกรรมการบริษัท คือ ถือว่ากรรมการตรวจสอบ ราย มีเสียง 1 เสียง หากกรรมการตรวจสอบรายใดมีส่วนได้เสียในเรื่องที่จะมีการพิจารณา กรรมการตรวจสอบรายนั้น ต้องไม่ร่วมพิจารณาให้ความเห็นในเรื่องนั้น และในการลงคะแนน หากปรากฏว่า มีคะแนนเสียง เท่ากันก็ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีก 1 เสียงเป็นเสียงชี้ขาด

รายงานการประชุมคณะกรรมการตรวจสอบ

เลขานุการคณะกรรมการตรวจสอบทำหน้าที่เป็นผู้จัดทำรายงานการประชุมและติดตามความคืบหน้าของการดำเนินการต่างๆ ตามรายงานการประชุมคณะกรรมการตรวจสอบ รวมทั้งปัญหาและอุปสรรค ของการดำเนินการตามความเห็นหรือข้อสังเกตของคณะกรรมการตรวจสอบ เพื่อรายงานให้คณะกรรมการตรวจสอบรับทราบในการประชุมครั้งต่อไป และต้องเสนอรายการประชุมให้คณะกรรมการตรวจสอบพิจารณา รวมทั้งนำเสนอต่อคณะกรรมการบริษัทก่อนการประชุมครั้งต่อไป โดยในการเสนอคณะกรรมการบริษัทนั้น ให้ประธานกรรมการตรวจสอบหรือกรรมการตรวจสอบที่ได้รับมอบหมายหรือเลขานุการคณะกรรมการตรวจสอบ เป็นผู้นำเสนอข้อมูลต่อที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท โดยหากกรรมการบริษัทมีประเด็นซักถาม ประธานกรรมการตรวจสอบและกรรมการตรวจสอบ มีหน้าที่เป็นผู้ชี้แจงเพิ่มเติม

รายงานของคณะกรรมการตรวจสอบ

รายงานการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบ และรายงานการเปิดเผยในรายงานประจำปีของบริษัททุกปีเป็นการแสดงความเห็นอย่างเป็นอิสระ และตรงไปตรงมาของคณะกรรมการตรวจสอบ และทำให้คณะกรรมการบริษัทมั่นใจได้ว่า ฝ่ายจัดการได้มีการบริหารงานอย่างระมัดระวัง และคำนึงถึงผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้นทุกรายอย่างเท่าเทียมกัน มีความสำคัญต่อผู้ถือหุ้น คณะกรรมการบริษัทและผู้ลงทุน หากในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจสอบพบข้อสงสัยหรือมีข้อสังเกตเกี่ยวกับการดำเนินการในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง คณะกรรมการตรวจสอบต้องรายงานต่อคณะกรรมการบริษัทเพื่อดำเนินการปรับปรุงแก้ไข ซึ่งหากคณะกรรมการตรวจสอบพบว่าการเพิกเฉยต่อการดำเนินการแก้ไขโดยไม่มีเหตุผลอันควร กรรมการตรวจสอบรายงานหรือคณะกรรมการตรวจสอบอาจรายงานสิ่งที่พบ ต่อสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ได้ ตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535 ในมาตรา 89/25¹⁰⁴

¹⁰⁴มาตรา 89/25 ในการสอบบัญชีของบริษัทหลักทรัพย์หรือบริษัทตามมาตรฐานการสอบบัญชี ไม่ว่าจะกระทำในฐานะเป็นผู้สอบบัญชีของนิติบุคคลดังกล่าวหรือในฐานะอื่นซึ่งนิติบุคคลดังกล่าวยินยอมให้สอบบัญชีก็ตาม ถ้าผู้สอบบัญชีพบพฤติการณ์อันควรสงสัยว่ากรรมการผู้จัดการหรือบุคคลซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินการของนิติบุคคลดังกล่าวได้กระทำความผิดตามมาตรา 281/2 วรรคสอง มาตรา 305,306,308,309,310,311,312,313 ให้ผู้สอบบัญชีแจ้งข้อเท็จจริงเกี่ยวกับพฤติการณ์ดังกล่าวให้คณะกรรมการตรวจสอบของบริษัทหลักทรัพย์หรือ

ซึ่งกล่าวไว้ว่าผู้สอบบัญชีพบเหตุการณ์อันควรสงสัยเกี่ยวกับการทุจริตหรือการฝ่าฝืนการปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการบริษัทและฝ่ายบริหาร เป็นเหตุให้ผู้สอบบัญชีต้องรายงานต่อคณะกรรมการตรวจสอบ เพื่อดำเนินการตรวจสอบในเบื้องต้นและให้คณะกรรมการตรวจสอบรายงานผลการตรวจสอบดังกล่าวต่อสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์และรายงานให้ผู้สอบบัญชีภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ ได้รับแจ้งจากผู้สอบบัญชี หากคณะกรรมการตรวจสอบไม่กระทำการแจ้งต่อสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ก็ให้ผู้สอบบัญชีเป็นผู้แจ้งต่อสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ทราบ

การประเมินผลคณะกรรมการตรวจสอบ

การทำงานของคณะกรรมการตรวจสอบจะมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายจะต้องมีการกำหนดกระบวนการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบไว้อย่างชัดเจนทั้งรายบุคคลและหรือเป็นรายคณะในการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบใช้วิธีประเมินผลการทำงานของตนเอง (self assessment) ซึ่งจะประเมินผลทั้งในภาพรวมเป็นรายคณะและรายบุคคลจะกระทำในลักษณะ peer review และรายงานผลการประเมินต่อคณะกรรมการบริษัท ซึ่งคณะกรรมการบริษัท อาจให้ความเห็นเพิ่มเติม เพื่อนำมาปรับปรุงการดำเนินงานของคณะกรรมการตรวจสอบให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยหลักคณะกรรมการตรวจสอบมีความรับผิดชอบต่อคณะกรรมการของบริษัทโดยตรง ในขณะที่คณะกรรมการของบริษัทก็มีรับผิดชอบในการดำเนินงานของบริษัทต่อผู้ถือหุ้นและผู้มีส่วนได้เสียอื่น ดังนั้น ในการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ บริษัทจึงควรกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการตรวจสอบไว้ให้ชัดเจน โดยมีกฎบัตร¹⁰⁵ ของคณะกรรมการตรวจสอบที่จัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร

บริษัทนั้นทราบเพื่อดำเนินการตรวจสอบต่อไปโดยไม่ชักช้าและให้คณะกรรมการตรวจสอบรายงานผลการตรวจสอบในเบื้องต้นให้แก่สำนักงานและผู้สอบบัญชีทราบภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ ได้รับแจ้งจากผู้สอบบัญชี

ในกรณีที่คณะกรรมการตรวจสอบไม่ดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้สอบบัญชีแจ้งให้สำนักงานทราบพบเหตุการณ์อันควรสงสัยที่ต้องแจ้งตามวรรคหนึ่งและวิธีการเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเหตุการณ์ดังกล่าว ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำกับตลาดทุนประกาศกำหนด

¹⁰⁵กฎบัตร คือ การกำหนด อำนาจ หน้าที่ และความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจสอบ ในการกำกับดูแลและตรวจสอบการบริหารงาน การควบคุมภายในและการกำกับดูแลกิจการที่ดี รวมทั้งการจัดทำรายงานทางการเงิน ให้เป็นไปตามนโยบายบัญชีและกฎระเบียบอย่างมีระบบและต่อเนื่อง มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดและเป็นไปตามนโยบายการตรวจสอบ และกำกับดูแลกิจการที่ดี

ขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริษัทและเปิดเผยให้ผู้ถือหุ้นทราบผ่านช่องทางต่างๆ ของบริษัท ซึ่งกฎบัตรของคณะกรรมการตรวจสอบควรกำหนดว่า หากมีความจำเป็นเพื่อเป็นประโยชน์ในการพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อการดำเนินการต่างๆ ของบริษัท คณะกรรมการตรวจสอบอาจแสวงหาความเห็นอิสระจากที่ปรึกษาทางวิชาชีพอื่น ได้โดยบริษัทรับผิดชอบค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้กำหนดหน้าที่หลักของคณะกรรมการตรวจสอบ ทั้งหมด 7 เรื่องดังนี้

(1) สอบทานให้บริษัทมีการรายงานทางการเงินอย่างถูกต้องและพอเพียง¹⁰⁶ บริษัทจดทะเบียนมีหน้าที่จัดทำและเปิดเผยรายงานทางการเงินที่ถูกต้อง งบการเงิน รายไตรมาส งบการเงินประจำงวดการบัญชี และส่วนที่ไม่ใช่รายงานทางการเงิน โดยตรงแต่เป็นรายงานด้านอื่นที่มีข้อมูลทางการเงินเป็นส่วนประกอบซึ่งที่มีความสำคัญอย่างมากต่อการตัดสินใจของผู้ลงทุนซึ่งมีแนวปฏิบัติด้านการสอบทานนโยบายบัญชีที่สำคัญของบริษัท โดยพิจารณาว่าการเลือกนโยบายเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงินการปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไปให้มีความสมเหตุสมผลในรายงานทางการเงินที่ควรให้ความสำคัญรายงานข้อมูลของผู้ตรวจสอบภายในและรายงานการบริหารความเสี่ยง ติดตามผลให้มีการแก้ไขปรับปรุงภายในการเปิดเผยข้อมูล ได้ตามกำหนดเวลา

กรรมการตรวจสอบกำหนดให้ผู้สอบบัญชีเน้นความสำคัญในการตรวจสอบและรายงานให้คณะกรรมการตรวจสอบทราบประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวกับขอบเขต วิธีการและระยะเวลาที่จะใช้ในการสอบบัญชีที่มีผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายทางบัญชีที่สำคัญของบริษัท โดยรายการปรับปรุงทางบัญชีที่มีนัยสำคัญซึ่งผู้สอบบัญชชีนำเสนอเกี่ยวกับแนวทางและวิธีแก้ไขประเด็นที่ผิดปกติหรือน่าสงสัยที่ผู้สอบบัญชีตรวจพบว่าอาจเป็นการทุจริตหรือมีความขัดกันทางผลประโยชน์ ข้อมูลรายการที่เกี่ยวข้องกัน โดยเฉพาะการทุจริตโดยฝ่ายจัดการเพื่อให้ข้อมูลสอดคล้องกับที่เผยแพร่ต่อสาธารณชนในการเปิดเผยข้อมูล

(2) สอบทานให้บริษัทมีการควบคุมภายในและสอบทานกับผู้สอบบัญชีภายในได้ขอบเขตของผู้สอบบัญชี (internal control) และระบบการตรวจสอบภายใน (internal audit) ที่เกี่ยวกับการประเมินความมีประสิทธิภาพที่เหมาะสมและมีประสิทธิผลและพิจารณาความเป็นอิสระของหน่วยงานตรวจสอบภายใน ตลอดจนให้ความเห็นชอบในการพิจารณาแต่งตั้งโยกย้าย เลิกจ้างหัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายใน¹⁰⁷ หรือหน่วยงานอื่นๆ ที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการตรวจสอบภายในหรือกับฝ่ายจัดการเกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงด้านการเงินการเปิด โอกาสที่จะเกิดการทุจริตโดยมีวิธีการ ป้องกันหรือ

¹⁰⁶ประกาศตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเรื่อง คุณสมบัติและขอบเขตการดำเนินงานของคณะกรรมการตรวจสอบ พ.ศ.2558.(บจ/ร 01-04), 2558, หน้า2

¹⁰⁷บริษัทอี ฟอร์ แอล เอ็มจำกัด (มหาชน). กฎบัตรคณะกรรมการตรวจสอบ. 24 ธันวาคม 2563

จัดการความเสี่ยงแต่ละประเภทรวมทั้งสอบทานกระบวนการภายในบริษัทที่เกี่ยวกับการรับแจ้งเบาะแสและการรับข้อร้องเรียนที่มีต่อบริษัทมหาชนจำกัด

การมีระบบการควบคุมภายในที่ดีจะช่วยป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นกับบริษัทสามารถค้นพบข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นได้ภายในระยะเวลาที่เหมาะสม ลดความเสี่ยงทางธุรกิจและความเสี่ยงในการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการของบริษัทมหาชนจำกัด ช่วยให้รายงานทางการเงินของบริษัทรายงานได้อย่างถูกต้องได้ รวมทั้งช่วยปกป้องคุ้มครองเงินลงทุนของผู้ถือหุ้น คณะกรรมการตรวจสอบเป็นผู้ให้ความเห็นชอบการแต่งตั้ง โยกย้าย หัวหน้างานตรวจสอบภายใน และประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ที่ดำรงตำแหน่งหัวหน้างานตรวจสอบภายใน กรณีที่บริษัทใช้บริการหน่วยงานภายนอกเป็นผู้ให้บริการด้านตรวจสอบภายใน คณะกรรมการตรวจสอบเป็นผู้ให้ความเห็นชอบการว่าจ้างและกำหนดค่าธรรมเนียมตอบแทนของหน่วยงานซึ่งการสรรหาผู้ให้บริการภายนอกจะอนุโลมตามระเบียบหรือวิธีการ และจัดให้มีการประชุมกับหัวหน้างานตรวจสอบภายในอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง โดยไม่มีฝ่ายจัดการและจัดให้มีการประเมินคุณภาพของผลงานในการตรวจสอบภายในโดยผู้ประเมินอิสระจากภายนอกอย่างน้อยทุกๆ 5 ปี

(3) กรรมการตรวจสอบมีหน้าที่สอบทานการดำเนินการของบริษัท รายงานจากฝ่ายจัดการเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าบริษัทมีการติดตามการปฏิบัติตามกฎระเบียบต่างๆ กฎเกณฑ์จรรยาบรรณ อย่างสม่ำเสมอเพื่อให้บริษัทปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ตามกำหนดของตลาดหลักทรัพย์และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของบริษัทซึ่งหากบริษัทมีการปฏิบัติไม่เป็นไปตามข้อกำหนดและกฎหมาย บริษัทต้องมีการประเมินผลกระทบและแนวทางแก้ไข ทั้งในด้านงบประมาณ บุคลากร และทรัพยากรที่จำเป็น รวมทั้งมีแนวทางในการรายงานให้ฝ่ายบริหารระดับสูงตามลำดับชั้น หรือคณะกรรมการบริษัทให้ได้ทราบ นอกจากนี้ การกำหนดให้ผู้สอบบัญชีมีหน้าที่แจ้งข้อเท็จจริงเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เป็นอันควรสงสัยเกี่ยวกับการทุจริตหรือการฝ่าฝืนกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการบริษัทมหาชนจำกัดและฝ่ายบริหารที่มีต่อคณะกรรมการตรวจสอบ และขณะเดียวกันคณะกรรมการตรวจสอบก็มีหน้าที่ตรวจสอบข้อเท็จจริง และรายงานผลการตรวจสอบต่อสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ดังนั้น กรรมการตรวจสอบจึงต้องหารือกันเพื่อจัดให้มีกระบวนการดำเนินการดังกล่าว

(4) พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.2535 กำหนดให้ประชุมผู้ถือหุ้นเป็นผู้แต่งตั้งผู้สอบบัญชีของบริษัท และกรณีเป็นบริษัทจดทะเบียน พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535 ยังกำหนดให้ผู้สอบบัญชีที่จะสอบทานหรือผู้ตรวจสอบงบการเงินรายไตรมาสหรืองบการเงิน งบประจำปี ต้องเป็นผู้สอบบัญชีที่ได้รับความเห็นชอบภายใต้สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยด้วย ซึ่งกรรมการตรวจสอบ จึงมีหน้าที่

พิจารณาคุณสมบัติของผู้ที่จะทำหน้าที่เป็นผู้สอบบัญชีของบริษัท ก่อนเสนอคณะกรรมการบริษัท พิจารณาเสนอที่ประชุมผู้ถือหุ้น โดยการพิจารณาคุณสมบัติของผู้สอบบัญชีและเสนอคำตอบแทนของผู้สอบบัญชี กรรมการตรวจสอบจะพิจารณาทั้งความรู้ ความสามารถ และความเป็นอิสระ ประกอบกันหมุนเวียนผู้สอบบัญชีที่ทำหน้าที่ตรวจสอบสอบทานและแสดงความเห็นต่องบการเงินของบริษัทในกรณีที่ปฏิบัติงานครบ 5 รอบปีบัญชีติดต่อกัน จัดให้มีการประชุมกับผู้สอบบัญชีอย่างน้อยไตรมาสละ 1 ครั้ง เพื่อหารือเกี่ยวกับประเด็นที่ผู้สอบบัญชีพบหรือมีข้อสังเกตจากการตรวจสอบหรือสอบทานงบการเงินและพิจารณาเปลี่ยนสำนักงานสอบบัญชี หรืออย่างน้อยต้องเปลี่ยนผู้สอบบัญชีที่ลงนามรับรองงบการเงิน หากมาจากสำนักงานสอบบัญชีเดียวกัน

(5) พิจารณารายการที่เกี่ยวข้องกันหรือรายการที่อาจมีความขัดแย้งผลประโยชน์ให้ เป็นไปตามกฎหมายและข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย¹⁰⁸ รายการที่เกี่ยวข้องกัน เป็นรายการที่เกิดขึ้นระหว่างบริษัทหรือบริษัทย่อยกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกันอาจนำไปสู่การเป็นผู้มีอำนาจตัดสินใจที่ใช้เงินที่เป็นของผู้ถือหุ้นในทางที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ซึ่งเป็นการเอาเปรียบผู้

¹⁰⁸รายการที่เกี่ยวข้องกัน หมายถึง การทำรายการระหว่างบริษัทจดทะเบียนหรือบริษัทย่อยกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกันของบริษัทจดทะเบียน

บุคคลที่เกี่ยวข้องกัน หมายถึง บุคคลที่อาจทำให้กรรมการหรือผู้บริหารของบริษัทจดทะเบียนมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ในการตัดสินใจดำเนินงานว่าจะคำนึงถึงประโยชน์ของบุคคลนั้นหรือประโยชน์สูงสุดของบริษัทเป็นสำคัญ ได้แก่

- 1) กรรมการ ผู้บริหาร ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ ผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัทจดทะเบียน ผู้ที่จะได้รับการเสนอให้เป็นกรรมการหรือผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจควบคุม รวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องและญาติสนิทของบุคคลดังกล่าว
- 2) นิติบุคคลใดๆ ที่มีผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้มีอำนาจควบคุมเป็นบุคคลตาม (1)
- 3) บุคคลใดๆ ที่พฤติการณ์บ่งชี้ได้ว่าเป็นผู้กระทำการแทนหรืออยู่ภายใต้อิทธิพลของ(1)และ(2)
- 4) กรรมการของนิติบุคคลที่มีอำนาจควบคุมกิจการบริษัท
- 5) คู่สมรส บุตร หรือ บุตรบุญธรรมที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของกรรมการตาม (4)
- 6) นิติบุคคลที่บุคคลตาม (4) หรือ (5) มีอำนาจควบคุมกิจการ
- 7) บุคคลใดที่กระทำการด้วยความเข้าใจหรือความตกลงว่าหากบริษัททำธุรกรรมที่ให้ประโยชน์ทางการเงินแก่บุคคลดังกล่าวบุคคลดังต่อไปนี้จะได้รับประโยชน์ทางการเงินด้วย

7.1 กรรมการของบริษัท

7.2 ผู้บริหารของบริษัท

7.3 บุคคลที่มีอำนาจควบคุมกิจการ

7.4 กรรมการของบุคคลที่มีอำนาจควบคุมกิจการบริษัท

7.5 คู่สมรส บุตร หรือบุตรบุญธรรมที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของบุคคลตาม 7.1 ถึง 7.4

ลงทุนจึงต้องมีกลไกในการตรวจสอบและถ่วงดุลกันอำนาจในการตัดสินใจเพื่อความมั่นใจในการ
 ทำรายการเพื่อประโยชน์ของผู้ถือหุ้นโดยรวมเป็นสำคัญ ซึ่งข้อกำหนดตามกฎหมายหลักทรัพย์
 ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการที่ในเรื่องการเปิดเผยข้อมูลกรรมการตรวจสอบจึงมีหน้าที่พิจารณา
 ความสมเหตุสมผลและความเป็นธรรมของการทำรายการที่เกี่ยวข้องกันและให้มีการเปิดเผยข้อมูล
 ถูกต้องครบถ้วนเพื่อให้มั่นใจว่ารายการดังกล่าวเป็นประโยชน์สูงสุดของบริษัท

(6) ประธานกรรมการตรวจสอบต้องลงนามการจัดทำรายงานของคณะกรรมการตรวจสอบ
 โดยเปิดเผยไว้ในรายงานประจำปีของบริษัทซึ่งรายงานดังกล่าวจะต้องมีความเห็นถูกต้องครบถ้วน
 เป็นที่เชื่อถือได้ของรายงานทางการเงินความพอเพียงของระบบควบคุมภายในการปฏิบัติตามกฎหมาย
 ว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์ หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
 ความเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของผู้สอบบัญชี ความเห็นเกี่ยวกับรายการที่อาจมีความขัดแย้งทาง
 ผลประโยชน์จำนวนการประชุมคณะกรรมการตรวจสอบ และการเข้าร่วมประชุมของคณะกรรมการ
 ตรวจสอบความเห็นหรือข้อสังเกตที่คณะกรรมการตรวจสอบได้รับจากการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย

กรรมการตรวจสอบต้องสอบทานกฎบัตรของคณะกรรมการตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอ
 เพื่อให้มั่นใจว่างานในความรับผิดชอบเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎบัตร และในกรณีที่คณะกรรมการ
 ตรวจสอบ ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานอื่น นอกจากที่กำหนดในกฎบัตร คณะกรรมการตรวจสอบ
 ควรต้องคำนึงถึงการให้มีการปรับปรุงกฎบัตรให้สอดคล้องกัน ทั้งนี้ คณะกรรมการตรวจสอบต้อง
 จัดทำรายงานของคณะกรรมการตรวจสอบเสนอต่อคณะกรรมการบริษัทและเปิดเผยในรายงาน
 ประจำปี และเปิดเผยหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการบริษัท รวมทั้งผลการปฏิบัติ
 หน้าที่แต่ละด้านที่ได้รับมอบหมาย

กฎบัตรของคณะกรรมการตรวจสอบจะถูกกำหนดความชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร
 โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริษัท และเปิดเผยสาระสำคัญของกฎบัตรในรายงาน
 ประจำปี โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับขอบเขตของการดำเนินการของคณะกรรมการตรวจสอบตามที่
 กำหนดไว้ข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์ว่าด้วยคุณสมบัติและขอบเขตการดำเนินการของ
 คณะกรรมการตรวจสอบ¹⁰⁹ มีข้อกำหนดที่รองรับการทำหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจสอบอย่าง
 เพียงพอครอบคลุมกระบวนการรับแจ้งเบาะแสจากพนักงานเกี่ยวกับรายการในงบการเงินที่ไม่
 เหมาะสมหรือประเด็นอื่นๆ โดยต้องทำให้ผู้แจ้งเบาะแสมั่นใจว่า มีกระบวนการสอบสวนที่เป็นอิสระ
 และมีการดำเนินการในการติดตามที่เหมาะสม และต้องสอบทานกฎบัตรเป็นประจำทุกปี เพื่อพิจารณา
 ความจำเป็นที่ต้องปรับเปลี่ยนความรับผิดชอบของคณะกรรมการตรวจสอบที่กำหนดไว้หรือไม่

¹⁰⁹ โภทศ เพ็ชรสุวรรณและคณะจัดทำ. “คู่มือคณะกรรมการตรวจสอบ” สำนักคณะกรรมการกำกับ
 หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, ธันวาคม 2553 หน้า 27

และเสนอให้มีการพิจารณาเปลี่ยนแปลงแก้ไขเพื่อให้เกิดความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพกฎบัตร จึงเป็นตราสารที่กำหนดคสิทธิและหน้าที่อันพึงมีต่อกัน

(7) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการบริษัทมอบหมายด้วยความเห็นชอบจาก คณะกรรมการตรวจสอบ¹¹⁰ เพื่อให้มีประสิทธิภาพเป็นธรรม โปร่งใส และเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ การกำกับดูแลกิจการ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้ให้ความหมายของการ กำกับดูแลกิจการ (Corporate Governance) หรือบรรษัทภิบาลตามความหมายของตลาดหลักทรัพย์ แห่งประเทศไทย ปีพ.ศ.2555 คือ “ระบบที่จัดให้มีโครงสร้างและกระบวนการของความสัมพันธ์ ระหว่างคณะกรรมการฝ่ายจัดการ และผู้ถือหุ้น เพื่อความสามารถในการแข่งขัน นำไปสู่ความ เจริญเติบโตและเพิ่มมูลค่าให้กับผู้ถือหุ้นในระยะยาว” โดยคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสียซึ่งได้รับการดูแล จากบริษัทตามสิทธิที่มีตามกฎหมายระหว่างบริษัทกับผู้มีส่วนได้เสียคณะกรรมการของบริษัท มหาชนจำกัดมีบทบาทสำคัญในการกำกับดูแลกิจการเพื่อประโยชน์สูงสุดของบริษัทมหาชนจำกัด คณะกรรมการของบริษัทต้องมีความรับผิดชอบต่อผลการปฏิบัติหน้าที่ต่อผู้ถือหุ้นและเป็นอิสระ จากฝ่ายจัดการ¹¹¹ อย่างเท่าเทียมกันรวมทั้งผู้ถือหุ้นที่เป็นผู้บริหารและไม่เป็นผู้บริหาร ผู้ถือหุ้นมีสิทธิ ในความเป็นเจ้าของโดยควบคุมบริษัทผ่านการแต่งตั้งคณะกรรมการให้ทำหน้าที่แทนตนและมีสิทธิ ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญของบริษัท เพื่อการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินและ ข้อมูลที่มีใช้ข้อมูลทางการเงินอย่างถูกต้อง ครบถ้วน ทันเวลา โปร่งใสผ่านช่องทางที่เข้าถึงข้อมูลได้ ง่ายมีความน่าเชื่อถือเป็นการสร้างความมั่นคงทางการเงินและความยั่งยืนของกิจการ

จริยธรรมทางธุรกิจของกรรมการตรวจสอบ

ความหมายของคำว่า จริยธรรม มีที่มาจากภาษากรีกว่า “Ethos” ซึ่งแปลว่า ลักษณะนิสัยที่ สามารถตัดสินคุณค่าได้ ตามความดี ความงาม และความสุภาพ มีความหมายควบคุมคำไทยที่มีความหมาย เดียวกันคือ หลักจรรยา หรือจรรยาบรรณ ชรรมะหรือคุณธรรมซึ่งมีความหมายว่า ข้อพึงปฏิบัติ ดังนั้นนิยาม คำว่าจริยธรรม หมายถึงหลักว่าด้วยความประพฤติ แนวทาง แบบแผน หรือหลักความ ดีงามซึ่งมีพื้นฐานมาจากหลักการของศาสนา หรือสิ่งที่คนในสังคมยอมรับว่าเป็นความดีความ ถูกต้อง เพื่อความสามารถในการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุขซึ่งนักธุรกิจต้องมี 2 ส่วนคือ พฤติบัญญัติ (หลักปฏิบัติ) ข้อพึงปฏิบัติของการจัดการที่ดี

¹¹⁰ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย “กรรมการอิสระและกรรมการตรวจสอบ” สิงหาคม 2563

¹¹¹สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, “หลักการกำกับ ดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียน ปี 2555”. ฝ่ายพัฒนาธรรมาภิบาลเพื่อตลาดทุนตลาดหลักทรัพย์แห่ง ประเทศไทย, ปี 2555, หน้า 1

กฎบัตรจริยธรรมหรือกฎบัตรจรรยาบรรณ หมายถึง ตราสารที่กำหนดจริยธรรมหรือจรรยาบรรณ ซึ่งเป็นแนวปฏิบัติของผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อมาตรฐานขององค์กร กรรมการตรวจสอบต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต และดำเนินงานธุรกิจอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม กฎหมายจรรยาบรรณ และมุ่งมั่นทำความดีต่อบุคคล กลุ่มชุมชน สังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างตรงไปตรงมา และมีความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้นและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างเป็นธรรม โดยไม่เลือกปฏิบัติ ใช้ความรู้ ประสบการณ์ ความชำนาญ ทักษะ และใช้ศักยภาพของความสามารถได้อย่างเต็มที่เพื่อสร้างมาตรฐานและมีการควบคุมที่ดีด้วยความระมัดระวังด้วยข้อมูลที่เพียงพอมีหลักฐานสามารถอ้างอิงได้รวมทั้งการถือหลักปฏิบัติตามข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด ไม่เปิดเผยข้อมูลขององค์กร คู่ค้า หรือที่ตนได้ล่วงรู้มาเนื่องจากการดำเนินธุรกิจตามหน้าที่ตามกฎหมายต้องเปิดเผยข่าวสารข้อมูลรายงานทางการเงินของบริษัทอย่างถูกต้องครบถ้วนเพื่อป้องกันและต่อต้านการทุจริต

สรุปผลการศึกษา

การกำกับดูแลกิจการที่ดีนั้นกรรมการตรวจสอบต้องมีหน้าที่ที่เป็นแนวทางปฏิบัติที่ดีและมีจริยธรรมหรือจรรยาบรรณ กฎบัตรในการประกอบวิชาชีพอย่างพอเพียงเพราะต้องปฏิบัติหน้าที่หลักและมีความสำคัญเป็นอย่างมากในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อรักษาผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้นที่จะร่วมลงทุนและเป็นตัวแทนของผู้ถือหุ้นที่จะช่วยคลี่คลาย ตรวจสอบ ถ่วงดุล ให้เกิดความโปร่งใสทั้งทางด้านการเงิน การบัญชีในการสอบทานรายงานทางการเงิน การควบคุมภายใน การตรวจสอบภายใน การสอบทานกับผู้สอบบัญชีรวมถึงการพิจารณาแต่งตั้ง โยกย้าย เลิกจ้างพนักงาน ซึ่งต้องปฏิบัติตามหลักกฎระเบียบ กฎเกณฑ์ จรรยาบรรณ และตรวจสอบทานให้ปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อบังคับไม่ว่าจะเป็นการกำหนดให้ผู้สอบบัญชีมีหน้าที่ที่จะรักษาผลประโยชน์ของบริษัทมหาชนจำกัดอีกทั้งในส่วนของพฤติกรรมที่ตรวจพบเกี่ยวกับการทุจริตที่มีรายการเกี่ยวโยงกันหรือมีความขัดแย้งผลประโยชน์อันนำไปสู่การสร้างความเสียหายให้กับบริษัทมหาชนจำกัดได้ซึ่งการปฏิบัติให้ถูกต้องโดยคำนึงถึงสิทธิ ความเท่าเทียมของผู้ถือหุ้น ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและนำข้อมูลพร้อมเปิดเผยต่อสาธารณะเพื่อให้เข้าถึงง่ายจึงเป็นประโยชน์ต่อผู้ถือหุ้นและผู้ร่วมลงทุนอันเป็นการรักษาผลประโยชน์ของประชาสังคม และเพื่อป้องกันและต่อต้านการทุจริตในปี พ.ศ.2546 รัฐบาลไทยได้มีการลงนามรับรอง ในอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริตเมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2546 และได้ให้สัตยาบันเมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2554 การริเริ่มโครงการ CAC มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตซึ่งจัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการ ป้องกันและปราบปรามทุจริต (ป.ป.ช.) ซึ่งทำให้ทั้งรัฐบาลและ ป.ป.ช. สนับสนุนโครงการมาตั้งแต่ต้น โดยมีการจัดประชุม Technical Private Enterprise ภาครัฐและเอกชนครั้งแรก เมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม พ.ศ.2553 เพื่อวางแผนกลยุทธ์ในการดำเนินโครงการและโครงการ CAC ได้รับการสนับสนุนทางด้านเงินทุนจาก

Center for international Private Enterprise (ศูนย์พัฒนาวิสาหกิจเอกชนระหว่างประเทศ) หรือ CIPE แห่งหอการค้า สหรัฐอเมริกา และมีพันธกิจหลัก คือ การสร้างความแข็งแกร่งให้กับระบอบประชาธิปไตยทั่วโลก ผ่านการปฏิรูปภาคธุรกิจเอกชนและระบบตลาด¹¹² การสร้างความเชื่อมั่นในการรักษาประโยชน์ของประชาสังคมให้เกิดประสิทธิภาพ โดยมีระบบดำเนินการที่โปร่งใสเพื่อยกมาตรฐานในการทำงานให้เป็นที่ยอมรับของการทำธุรกิจระหว่างคู่ค้ารายใหญ่และคู่ค้าต่างชาติอันเป็นการลดความเสี่ยงในการถูกเรียกรับ และลดต้นทุนค่าใช้จ่ายที่เคยจ่ายเป็นสินบนและลดความเสี่ยงในการถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย ตามมาตรา 123/5 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ซึ่งจะเอาผิดทั้งผู้ที่เป็นผู้รับ ผู้ให้ และองค์กรที่ให้สินบน เป้าหมายหลักของ CAC คือการสนับสนุนให้องค์กรธุรกิจภาคเอกชนกำหนดนโยบายต่อต้านการทุจริต อย่างเป็นทางการและเป็นรูปธรรมและนำกลไกในการป้องกันการจ่ายหรือรับสินบนมาใช้งานเพื่อสร้างระบบและขยายเครือข่ายของธุรกิจให้สะอาดให้กว้างขวางและแข็งแกร่งซึ่งนิติบุคคลภาคเอกชนทุกแห่งสามารถเข้าร่วมประกาศเจตนารมณ์กับโครงการ CAC เพื่อสามารถแสดงจุดยืนของนิติบุคคลนั้นว่า จะร่วมกันต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน และผู้เข้าร่วม จะต้องทำแบบประเมินตนเองเกี่ยวกับการต่อต้านคอร์รัปชัน (Self-Evaluation Tool for Countering Bribery) จำนวน 71 ข้อ เพื่อยื่นต่อคณะกรรมการพิจารณาภายในระยะเวลา 18 เดือน นับแต่วันที่นิติบุคคลนั้นได้ลงนามประกาศเจตนารมณ์ อันเป็นส่วนหนึ่งของพันธสัญญา ซึ่งการขอรับรองจะต้องดำเนินการให้คณะกรรมการตรวจสอบ สอบทานข้อมูลในแบบประเมินตนเอง และรับรองโดยประธาน คณะกรรมการตรวจสอบ หรือให้ผู้ตรวจสอบบัญชีของบริษัททำการประเมินแบบประเมินตนเอง และออกรายงานเพื่อนำส่งประธานคณะกรรมการบริษัท หรือแต่งตั้งผู้สอบบัญชีอื่นทำการประเมินแบบประเมินตนเอง และออกรายงานเพื่อนำส่งประธานคณะกรรมการบริษัท ทั้งนี้ ผู้สอบบัญชีที่แต่งตั้งนี้ ต้องเป็นผู้ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

การพิจารณาอนุมัติรับรองเป็นสมาชิกโครงการ CAC โดยคณะกรรมการพิจารณารับรอง จะพิจารณาตามข้อเท็จจริง บนพื้นฐานความถูกต้องครบถ้วนของแบบประเมิน และเอกสารอ้างอิงต่างๆ และการ รับรองของโครงการ CAC นี้เป็นการเป็นการรับรองให้แก่ระบบการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันของนิติบุคคล มิได้เป็นการรับรองพฤติกรรมของบุคคลใด บุคคลหนึ่งในนิติบุคคล หากนิติบุคคลหรือบุคคลใดที่เกี่ยวข้องกับ นิติบุคคลใด ถูกกล่าวหาว่าพัวพันกับการทุจริตคอร์รัปชัน นิติบุคคลนั้นต้องชี้แจงถึงสิ่งที่เกิดขึ้นต่อสาธารณะและ แก้ไขสิ่งที่เกิดขึ้นนั้นด้วยตนเอง ข้อมูลที่บริษัทใช้ยื่นเป็นหลักฐานอ้างอิงเพื่อประกอบการพิจารณาขอรับรอง CAC จะจัดเก็บไว้เป็นความลับ

¹¹²คู่มือเสริมสร้างระบบภายในเพื่อป้องกันปัญหาการให้การรับสินบนสำหรับธุรกิจขนาดกลางและเล็ก. โครงการแนวร่วมปฏิบัติของภาคเอกชนไทยในการต่อต้านการทุจริต. พ.ศ.2560, หน้า 6

และใช้ในการพิจารณารับรองเท่านั้นจะไม่นำมาเปิดเผยต่อบุคคลภายนอก เว้นแต่จะได้รับความยินยอมจากบริษัทเป็นลายลักษณ์อักษร¹¹³ ปัจจุบันมีบริษัทเอกชนที่เข้าร่วมประกาศเจตนารมณ์เป็นแนวร่วมปฏิบัติในการต่อต้านการทุจริตแล้วจำนวน 875 บริษัท (ข้อมูล ณ วันที่ 18 มกราคม 2561)¹¹⁴ และมีการต่อยอดได้รับการรับรองเป็นสมาชิกโครงการแนวร่วมปฏิบัติของภาคเอกชนไทยในการต่อต้านการทุจริต โดยมีนโยบายและแนวปฏิบัติป้องกันการทุจริตและร่วมกันทุจริตภายในองค์กรครบถ้วนตามเกณฑ์ที่กำหนดจากคณะกรรมการแนวร่วมปฏิบัติของภาคเอกชนไทยในการต่อต้านการทุจริตจำนวน 314 บริษัท (ข้อมูล ณ วันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2561)

โครงการแนวร่วมปฏิบัติของภาคเอกชนไทยในการต่อต้านการทุจริต (CAC) Thailand's Private Sector Collective Action Coalition Against Corruption. โครงการแนวร่วมปฏิบัติของภาคเอกชนไทยในการต่อต้านการทุจริต จัดตั้งขึ้นตั้งแต่ พ.ศ.2553 และได้รับการสนับสนุนจากองค์กรในประเทศไทย ได้รับการสนับสนุนจากองค์กรในประเทศไทย มี 8 องค์กรหลัก คือ หอการค้า หอการค้าร่วมต่างประเทศในประเทศไทย (JFCCT) สมาคมบริษัทจดทะเบียน สมาคมธนาคารไทย สภาธุรกิจตลาดทุนไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD) ซึ่งแนวร่วมปฏิบัติในการต่อต้านการทุจริตเป็นแนวคิดที่ธนาคารโลก (World Bank) ได้เสนอใน พ.ศ.2550 โดยมีหลักการความร่วมมือกันเพื่อลดการทุจริตในวงกว้างทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม โดยเฉพาะในภาคเอกชนที่สามารถสร้างกลไกภายในโดยผ่านระบบการกำกับดูแลกิจการที่ดี (Good Governance) ของบริษัทเอกชนนั้น แต่บริษัทเอกชนยังคงต้องเผชิญกับภาวะและกระแสแรงกดดันจากปัจจัยภายนอกทำให้การที่บริษัทเอกชนจำเป็นจะต้องยื่นหยัดต่อต้านการทุจริตได้อย่างเข้มแข็งตลอดไปนั้นเป็นไปได้ยากมาก¹¹⁵ ซึ่งในปัจจุบันโลกแห่งเทคโนโลยีที่ทันสมัย การประกอบธุรกิจที่ยังมุ่งเน้นผลประโยชน์ในเรื่องของเงินและทรัพย์สินเป็นหลักทำให้มีการกระทำการทุจริตอยู่อย่างต่อเนื่อง ดังนั้น ภาคธุรกิจเอกชนจะต้องมีการสร้างการบริหารจัดการที่มีจริยธรรมและมีการเสริมสร้างการบริหารงานที่

¹¹³สันติ ประพันธ์. “วารสารโครงการแนวร่วมปฏิบัติของภาคเอกชนไทยในการต่อต้านการทุจริต” บริษัทฝึกรวมและสัมมนาธรรมนิติ จำกัด .มกราคม พ.ศ.2561 ค่าธรรมเนียมในการยื่นขอรับรอง จำนวนเงิน 8,000 บาท (ไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม) จะเก็บจากบริษัทที่ยื่นเอกสารขอรับรองกับ CAC เป็นครั้งแรก หรือบริษัทยื่นต่ออายุการรับรองหลังครบกำหนด 3 ปีแล้ว

¹¹⁴พิชฎวรรณ กิติคุณ “แนวร่วมปฏิบัติของภาคเอกชนไทยในการต่อต้านการทุจริต” กลุ่มงานบริการวิชาการ 1 สำนักวิชาการ.สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร มีนาคม พ.ศ.2561, หน้า 20

¹¹⁵วรภัทร โทชนะเกษม.. ความเป็นไปได้ที่จะสัมฤทธิ์ผลจากการสร้างแนวร่วมในการต่อต้านคอร์รัปชันของภาคธุรกิจเพื่อลดปัญหาการคอร์รัปชันในสังคมไทย. .พ.ศ.2554. สืบค้น 25 พฤศจิกายน 2562, หน้า 8

โปร่งใสให้เกิดขึ้นในระบบตลาดและในบริษัท และภาคประชาสังคมที่จะต้องเน้นการสร้างเครือข่ายของความร่วมมือในการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการทุจริตจากภาคประชาชน¹¹⁶ เพื่อเป็นการสร้างหลักประกันในการลงทุนของนักลงทุนและทำให้เกิดความเชื่อมั่นของผู้ถือหุ้นต่อการร่วมลงทุนกับบริษัทมหาชนจำกัดซึ่งบริษัทจะต้องมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมอันเป็นการกำกับดูแลกิจการที่ดีและเป็นการบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพประกอบกับเมื่อพบการกระทำผิดทางอาญาของนิติบุคคลก็ไม่ว่าจะเป็นกรรมการของบริษัทมหาชนจำกัดหรือนิติบุคคลของบริษัทมหาชนจำกัดก็จะมีกฎหมายส่วนความรับผิดชอบของผู้แทนนิติบุคคลไว้เพื่อลงโทษกรรมการและนิติบุคคลไม่ให้เกิดการทุจริตและเพื่อให้เกิดประสิทธิผลที่ดี

7. พระราชบัญญัติความรับผิดทางอาญาของผู้แทนนิติบุคคล พ.ศ.2560

พระราชบัญญัติความรับผิดทางอาญาของผู้แทนนิติบุคคล พ.ศ.2560 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่ 12 กุมภาพันธ์ 2560 เป็นกฎหมายที่จำกัดความรับผิดของผู้แทนนิติบุคคลไม่ให้อำนาจรับผิดร่วมกับนิติบุคคลทุกกรณี เป็นการลดความเสี่ยงในความรับผิดทางอาญา ซึ่งกรณีที่นิติบุคคลกระทำความผิด ผู้แทนนิติบุคคลจะมีความรับผิดทางอาญา 2 กรณี

1. กรณีที่เกิดจากการสั่งการหรือการกระทำการ นิติบุคคลกระทำความผิดโดยการกระทำความผิดของนิติบุคคลที่เกิดจากการสั่งการหรือการกระทำการของ (ก) กรรมการ (ข) ผู้จัดการ (ค) บุคคลซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคล

2. กรณีที่เกิดจากการไม่สั่งการหรือไม่กระทำการ นิติบุคคลกระทำความผิด โดยการกระทำความผิดเกิดจากการละเว้น ไม่สั่งการหรือไม่กระทำการของ (ก) กรรมการ (ข) ผู้จัดการ (ค) บุคคลซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงาน ของนิติบุคคลซึ่งมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือกระทำการ¹¹⁷ หากเมื่อพบการกระทำความผิดก็สามารถเข้าสู่ขั้นตอน การฟ้องและการออกหมายเรียกเพื่อทำการสอบสวน ใต้สวนมูลฟ้องพิจารณาคดี¹¹⁸ ตามกฎหมายซึ่งบัญญัติและมีผลบังคับใช้ในปี 2560

ตามกฎหมายใหม่ในกรณีบุคคลดังกล่าวมีหน้าที่สั่งการหรือกระทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือกระทำการ เนื่องจาก พ.ร.บ.นี้ไม่ได้เพิ่มหน้าที่ตามกฎหมายของกรรมการเพราะหน้าที่

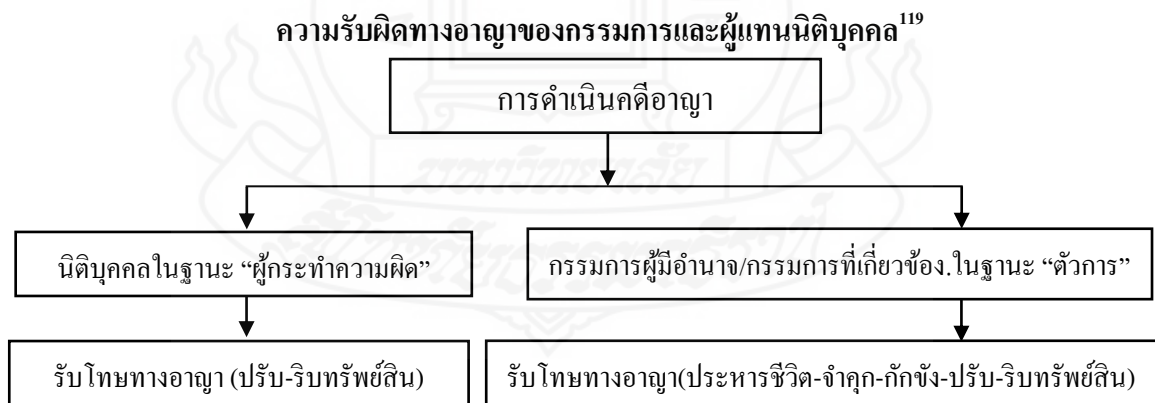
¹¹⁶พิรุวรรณ กิติคุณ “แนวร่วมปฏิบัติของภาคเอกชนไทยในการต่อต้านการทุจริต” กลุ่มงานบริการวิชาการ 1 สำนักวิชาการ.สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร มีนาคม พ.ศ.2561, หน้า 20

¹¹⁷กิติพงศ์ อรุณพัฒน์พงศ์ “ความรับผิดทางอาญาของกรรมการและผู้แทนนิติบุคคล:กฎหมายใหม่ ดีกว่ากฎหมายเก่าจริงหรือ” ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย .18 พฤษภาคม 2560, หน้า 16

¹¹⁸เรื่องเดียวกัน หน้า 6

ตามกฎหมายของกรรมการมีมานานแล้ว กรรมการเป็นเหมือนหัวใจฝ่ายจัดการเป็นเหมือนมือดังนั้น คณะกรรมการต้องเป็นคนดูแลรับผิดชอบ การตัดสินใจของนิติบุคคลทุกอย่างต้องมีคนทำประเด็นข้อสังเกต บริษัทจำกัด ตั้งขึ้นตามกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กรรมการไม่มีหน้าที่นี้ ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์พูดถึงบริษัท ประมวลกฎหมายแพ่งใช้คำว่า“กรรมการต้องเอื้อเพื่อกิจการของบริษัทซึ่งผู้ประกอบการค้า”แต่ พ.ร.บ.บริษัทมหาชนใช้คำว่า “ในการดำเนินการของบริษัทกรรมการต้องปฏิบัติ หน้าที่ให้เป็นไปตามกฎหมาย” พ.ร.บ.หลักทรัพย์ตลาดหลักทรัพย์ ในการดำเนินงานของบริษัทกรรมการและผู้บริหารต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ ระมัดระวังชื่อเสียงสุจริต รวมทั้งปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมาย ดังนั้นความรับผิดชอบของกรรมการยังอยู่ภายใต้กรอบแนวปฏิบัติของพระราชบัญญัติบริษัทมหาชน พ.ศ.2535 และพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535 ประการแรกความรับผิดชอบต้องกระทำเยี่ยงวิญญูชนผู้ประกอบธุรกิจ ประการที่ สอง เรื่องความระมัดระวัง (duty of care) ใช้ความเอื้อเพื่อสอดคล้องอย่างผู้ค้าขาย มีหน้าที่ ชื่อสัตย์สุจริต

ดังนั้น กฎหมายฉบับนี้เป็นเหมือนตัวกระตุ้นให้กรรมการของบริษัทมหาชนจำกัด ต้องทำหน้าที่เป็น chief compliance officer โดยกรรมการต้องดูแลให้บริษัททำทุกอย่างให้ถูกต้อง จัดให้มีระบบการบริหารความเสี่ยงด้านกฎหมาย มีการทบทวนความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมายทุกปี มีทีมงานที่รับผิดชอบชัดเจน และมีระบบการรายงานรายไตรมาสหรือราย 6 เดือนเพื่อ กรรมการตรวจสอบจะสามารถโต้แย้ง ได้ว่ามีการกำกับดูแลสั่งการเรื่องการปฏิบัติตามกฎหมายมา โดยตลอด จึงถือได้ว่าปฏิบัติตามหน้าที่ของกรรมการบริษัทได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์

ภาพที่ 3.2 ความรับผิดชอบทางอาญาของกรรมการและผู้แทนนิติบุคคล

¹¹⁹จัดทำโดย ศาสตราจารย์พิเศษ กิติพงษ์ อูร์ทีพัฒนพงศ์ .18 พฤษภาคม 2560.

นอกจากการกำกับดูแลกิจการที่ดีต้องประกอบไปด้วยแนวทางปฏิบัติที่ดี กฎระเบียบ ข้อบังคับ และยังมีกฎหมายหลายฉบับที่เกี่ยวข้องกับบริษัทมหาชนจำกัดและตลาดหลักทรัพย์อัน เป็นไปในทางที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ถือหุ้นและต่อประชาสังคม บริษัทมหาชนจำกัดต้องมีการดำเนินการ ประกอบธุรกิจภายใต้หลักจริยธรรมและการจัดการที่ดีหรือการกำกับดูแลกิจการที่ดีต้องมีปฏิสัมพันธ์ กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายใต้พื้นฐานการกระทำด้วยความสมัครใจ ควบคู่กันโดยรับผิดชอบสังคม และสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์กรอันนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนที่บริษัทมหาชนจำกัดที่ ต้องมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมขององค์กร (CSR) “Corporate Social Responsibility” โดยมี 4 ระดับ ดังนี้

ระดับ 1 Mandatory Level: ข้อกำหนดตามกฎหมาย หมายถึง บริษัทมหาชนจำกัดมี หน้าที่ต้องปฏิบัติให้ปฏิบัติตามกฎหมายและกฎเกณฑ์ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น กฎหมายคุ้มครอง ผู้บริโภค กฎหมายแรงงาน การจ่ายภาษี เป็นต้น

ระดับ 2 Elementary Level: มุ่งประโยชน์ทางเศรษฐกิจ หมายถึง การทำธุรกิจที่ต้อง คำนึงถึงความสามารถในการอยู่รอดและให้ผลตอบแทนแก่ผู้ถือหุ้นซึ่งกำไรที่ได้นั้นต้องมีกำไรใด ซึ่งเกิดการเบียดเบียนสังคม

ระดับ 3 Preemptive Level: จรรยาบรรณทางธุรกิจ หมายถึง การที่ประกอบกิจการที่ สามารถสร้างผลกำไรแก่ผู้ถือหุ้นได้ในอัตราที่เหมาะสมและผู้ประกอบธุรกิจได้ให้ความใส่ใจ เพื่อให้ประโยชน์ตอบแทนคืนแก่สังคมมากขึ้น โดยเฉพาะสังคมใกล้ที่อยู่รอบข้างที่มีความคาดหวังว่าจะได้รับการดูแลหรือเอาใจใส่จากผู้ประกอบธุรกิจ

ระดับ 4 Voluntary Level: ความสมัครใจ หมายถึง การดำเนินธุรกิจควบคู่กับการปฏิบัติตาม แนวทางของ CSR ด้วยความสมัครใจไม่ได้ถูกเรียกร้องจากสังคมซึ่งการประกอบธุรกิจอยู่บนพื้นฐาน ของการมุ่งประโยชน์ของสังคมเป็นสำคัญ

สรุปโดยมีหลักแนวคิดของ CSR ในการกำกับดูแลกิจการที่ดีประกอบธุรกิจด้วยความ เป็นธรรมเคารพสิทธิต่อผู้ถือหุ้นและปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรมมีความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค การเผยแพร่วัฒนธรรมขององค์กรจากการดำเนินการความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อร่วมพัฒนาชุมชน และสังคมอีกทั้งมีการจัดรายงานและการดูแลรักษาด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม¹²⁰ การดำเนินการในทุกระดับ เป็นการสร้างประโยชน์ให้กับองค์กรและประชาสังคม โดยหลักสำคัญของการปฏิบัติตามแนวทาง CSR จะตั้งอยู่บนหลักธุรกิจต้องไม่เบียดเบียนตนเอง และขณะเดียวกันก็ต้องไม่เบียดเบียนสังคม ต้องมี การเคารพสิทธิผู้ถือหุ้น การปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเที่ยมกัน การให้ข้อมูลผู้ถือหุ้นและผู้ลงทุนอย่าง เพียงพอต่อการตัดสินใจลงทุน ไม่นำข้อมูลภายในไปเปิดเผยกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับผู้บริหารหรือ

¹²⁰สืบค้น .WWW.CSRCOMTHAICSR.COM.เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2563

กรรมการซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายต่อผู้ถือหุ้นโดยรวม และส่งเสริมให้มีการกำกับดูแลกิจการที่มีระบบการบริหารจัดการและการกำหนดซึ่งค่าตอบแทนที่โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้มีการจัดทำและเปิดเผยข้อมูลรายงานทางการเงินและข้อมูลที่ไม่ใช่การเงินอย่างครบถ้วน ถูกต้อง ทันเวลา

ตารางที่ 3.1 วิเคราะห์ที่มากลไกและกระบวนการในการแต่งตั้งกรรมการตรวจสอบ

กรรมการตรวจสอบและคณะกรรมการตรวจสอบ	สรุปที่มา หน้าที่และการมีกรรมการตรวจสอบ
1) ที่มาวิธีการนำเสนอ	โดยคณะกรรมการของบริษัทหรือฝ่ายบริหารของบริษัทเป็นผู้เสนอชื่อ
2) ได้รับเลือกและแต่งตั้ง	-โดยผู้ถือหุ้น โดยมติผู้ถือหุ้นในที่ประชุมใหญ่ -มติกรรมการของบริษัท -ปฏิบัติหน้าที่ในคราวเดียวกันไม่เกิน 5 บริษัทจดทะเบียน
3) ความเป็นอิสระ	-เป็นกรรมการอิสระ ถือหุ้นไม่เกิน 0.5-1% -ไม่มีความสัมพันธ์ทางธุรกิจ สายโลหิต ไม่เป็น/เคยเป็นกรรมการบริหาร ให้บริการทางวิชาชีพกฎหมาย/บัญชี/การเงิน ไม่เป็นหรือเคยเป็นผู้สอบบัญชีระยะ 2 ปี ไม่ประกอบกิจการอย่างเดียวกัน
4) กฎบัตร	เป็นลายลักษณ์อักษร ต้องเปิดเผยต่อสาธารณะ และต้องรับรองโดยคณะกรรมการของบริษัท ในเรื่องรายการทางการเงิน บริหารความเสี่ยง การรายงานการปฏิบัติตามการตรวจสอบภายนอกและการตรวจสอบภายใน การควบคุมภายใน การปฏิบัติตามกฎหมาย คณะกรรมการจะต้องประเมินทบทวนสอบทานกฎบัตรอย่างสม่ำเสมอทุกปี ประเมินผลเพื่อสร้างประสิทธิภาพให้ดียิ่งขึ้นและความเหมาะสมโดยพิจารณาจากการประเมินผลปฏิบัติงานพิจารณาว่าควรแก้ไขกฎบัตรหรือไม่ ถ้าคณะกรรมการเห็นว่าจำเป็นต้องมีการแก้ไขกฎบัตร ให้คณะกรรมการตรวจสอบเสนอการแก้ไขนั้นต่อคณะกรรมการของบริษัทจดทะเบียน
ที่มา : ศึกษาวิเคราะห์โดยผู้เขียนจาก คู่มือกรรมการตรวจสอบ ประกาศคณะกรรมการกำกับตลาดทุน ที่ ทจ.39/2559 แนวทางการปฏิบัติที่ดีของคณะกรรมการตรวจสอบ (บจ/ร25-00) คู่มือกรรมการอิสระตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

กรรมการตรวจสอบและคณะกรรมการ ตรวจสอบ	สรุปที่มา หน้าที่และการมีกรรมการตรวจสอบ
5) สมาชิกของคณะกรรมการตรวจสอบ	จำเป็นต้องมี 3 คน ขึ้นไปไม่เกิน 5 คน ไม่มีโทษจำคุก>12 เดือนและไม่เป็นบุคคลล้มละลาย ไม่เคยถูกตัดสิทธิ์
6) การประชุมคณะกรรมการ	ต้องมีการประชุมอย่างน้อย 4 ครั้งต่อปี หรือมากกว่ากรณีประชุมพิเศษ
7) การตรวจสอบควบคุมภายใน	ต้องทำโดยสม่ำเสมอ
8)อายุในการดำรงตำแหน่ง	ต้องมีอายุอย่างน้อย 20 ปี ขึ้นไป (บรรลุนิติภาวะ)
9) วาระการดำรงตำแหน่ง	วาระละ 3 ปี หักวาระคัดเลือกและแต่งตั้งใหม่
10)มติคณะกรรมการ	สามารถลงคะแนนเสียงได้ กรรมการผู้มีส่วนได้เสียงดออกเสียง
11) ความรู้ทางการบัญชี	มีประสบการณ์/ความรู้ ความเชี่ยวชาญ กรณีไม่มีว่าจ้างที่ปรึกษา
12) ความรู้ทางด้านการเงิน	อย่างน้อย 1 คน มีประสบการณ์ความรู้ ความเชี่ยวชาญ
13) บทบาทในการว่าจ้างผู้ตรวจสอบ ภายนอก	แต่งตั้งและตรวจสอบผู้ตรวจสอบภายนอกและกำหนดค่าตอบแทน
14) ขั้นตอนในการเรียกผู้แจ้งเบาะแส ให้ข้อมูล	ทำได้โดยเรียกผู้ให้เบาะแสให้ข้อมูลเพื่อตรวจสอบการทุจริต เก็บข้อมูลผู้แจ้งเบาะแสเป็นความลับ
15) สิทธิในการสอบสวนคณะกรรมการ	ไม่มี

ที่มา : ศึกษาวิเคราะห์โดยผู้เขียนจาก พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535

พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.2535 คู่มือกรรมการอิสระตลาดหลักทรัพย์แห่ง

ประเทศไทย คู่มือกรรมการตรวจสอบ แนวทางปฏิบัติที่ดีของกรรมการตรวจสอบ

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

กรรมการตรวจสอบและคณะกรรมการ ตรวจสอบ	สรุปที่มา หน้าที่และการมีกรรมการตรวจสอบ
16) สามารถฟ้องกรรมการของบริษัท	ไม่ได้ แต่หากกรรมการตรวจสอบตรวจสอบพบเจ้าหน้าที่บริหารกระทำผิดหรือร่วมกันกระทำผิดให้แจ้ง คณะกรรมการของบริษัทโดยไม่ชักช้า หากไม่ดำเนินการ ให้แจ้ง ก.ล.ต.
17) สามารถฟ้องร้องกรรมการได้โดยผู้ ถือหุ้น	ผู้ถือหุ้นสามารถทำได้ ฐานละเมิดหน้าที่ในการบริหาร ผู้ ถือหุ้นคนหนึ่งหรือหลายคนที่มีสิทธิออกเสียงโดย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ¹²¹ /ร้อยละ 3 ของจำนวนผู้ถือหุ้น ทั้งหมดแจ้ง ก.ล.ต.ให้ตรวจสอบ
18) บทบาท อำนาจหน้าที่และการทำ หน้าที่ของกรรมการตรวจสอบ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ตรวจสอบการดำเนินธุรกิจของบริษัทที่บริหาร โดย กรรมการ 2. ตรวจสอบการควบคุมภายใน 3. พิจารณาเรื่องสำคัญที่เกิดขึ้นระหว่างกระบวนการ ตรวจสอบของบริษัทจดทะเบียน 4. การรายงานทางบัญชี ทางการเงิน งบการเงิน และมี ความสมบูรณ์ของข้อมูลรายงานทางการเงินที่เปิดเผย ต่อผู้ถือหุ้น และผู้ลงทุนรายงานการบัญชี <ul style="list-style-type: none"> - การบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน - การปฏิบัติตามกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ และหลัก จรรยาบรรณ - การตรวจสอบภายใน - การตรวจสอบภายนอก
ที่มา : ศึกษาวิเคราะห์โดยผู้เขียนจาก พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.2535 พระราชบัญญัติ หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535 คู่มือกรรมการตรวจสอบ	

¹²¹พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.2535 มาตรา 128

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

กรรมการตรวจสอบและคณะกรรมการ ตรวจสอบ	สรุปที่มา หน้าที่และการมีกรรมการตรวจสอบ
18) บทบาท อำนาจหน้าที่และการทำ หน้าที่ของกรรมการตรวจสอบ (ต่อ)	<p>5. มีส่วนร่วมในการตัดสินใจให้คำแนะนำเกี่ยวกับขยายระยะเวลาและการหมุนเวียนผู้สอบบัญชี มีสิทธิ์อนุมัติผู้ตรวจสอบบัญชีเป็นผู้สอบบัญชีของบริษัทซึ่งมีวาระไม่เกิน 5 ปี พิจารณาคัดเลือกแต่งตั้งผู้สอบบัญชี</p> <p>6. ช่วยคณะกรรมการของบริษัทในการปฏิบัติหน้าที่ในการกำกับดูแลกิจการของบริษัท กำกับดูแลให้บริษัทปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและเพื่อความสมดุลความโปร่งใส และมีความสมบูรณ์ของข้อมูล รายงานทางการเงินที่เปิดเผยมต่อผู้ถือหุ้นและผู้ลงทุน</p>
19) ความรับผิดชอบของกรรมการที่ไม่ได้ เจตนาและไม่ได้ประมาทเลินเล่อกระทำ ความผิด	เป็นดุลพินิจของศาลในความผิด ความประมาท การผิดนัด การละเมิด ผิดสัญญา ละเมิดความไว้วางใจในหน้าที่ ผ่าฝืนหน้าที่ โทษปรับไม่เกินความเสียหายที่ได้รับแต่ต้องไม่ต่ำกว่าห้าแสน ¹²²
ที่มา : ศึกษาวิเคราะห์โดยผู้เขียนจาก พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.2535 พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535 คู่มือกรรมการตรวจสอบแนวทางปฏิบัติ ที่ดีของกรรมการตรวจสอบ	

¹²²พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535 ม.281/2วรรคหนึ่ง

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

กรรมการตรวจสอบและคณะกรรมการ ตรวจสอบ	สรุปที่มา หน้าที่และการมีกรรมการตรวจสอบ
20) บทลงโทษ กรรมการของบริษัท/ฝ่ายบริหาร	<p>-กระทำการโดยทุจริต ระวังโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี ปรับ 2 เท่าของค่าเสียหาย ค่าปรับไม่ต่ำกว่า 1 ล้านบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ¹²³</p> <p>-กระทำหรือยินยอมให้กระทำเพื่อหลอกลวงให้บริษัทหรือผู้ถือหุ้นขาดประโยชน์ทำให้เสียหาย ทำลาย เปลี่ยนแปลง ตัดทอน ปลอมบัญชี เอกสาร หลักประกันของบริษัท ลงข้อความอันเป็นเท็จหรือไม่ลงข้อความสำคัญในบัญชีทำบัญชีไม่ครบถ้วน ไม่ถูกต้อง ไม่ปัจจุบัน ไม่ตรงตามความเป็นจริง ระวังโทษจำคุก 5 ปีปรับ 1 ล้านบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ¹²⁴</p> <p>-กระทำการโดยทุจริต ยักยอก หลอกลวง แสดงข้อความ เป็นเท็จ ปกปิดความจริงแก่ประชาชนหรือกระทำการ หรือไม่กระทำการเพื่อแสวงหาประโยชน์มิควรได้โดยชอบเพื่อตนเองและผู้อื่น จำคุก 5-10 ปี ปรับ 500,000 ถึง 1,000,000 บาท¹²⁵</p>

ที่มา : ศึกษาวิเคราะห์โดยผู้เขียนจาก พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.2535

พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535

¹²³พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ม.281/2 วรรคสอง

¹²⁴พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.2535 มาตรา 216(1)(2) และพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535 มาตรา 309, มาตรา 312

¹²⁵พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535 มาตรา 306, 308, 311

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

กรรมการตรวจสอบและคณะกรรมการ ตรวจสอบ	สรุปที่มา หน้าที่และการมีกรรมการตรวจสอบ
21) บทลงโทษ กรรมการของบริษัท/ฝ่ายบริหาร (ต่อ)	<ul style="list-style-type: none"> - ได้รับมอบหมายให้จัดการทรัพย์สินของบริษัทแต่กระทำการโดยทุจริตทำให้เสียหายแก่ประโยชน์ที่เป็นทรัพย์สินนั้น จำคุก 5-10 ปี ปรับ 500,000-1,000,000 บาท¹²⁶ - กระทำการโดยทุจริตซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ ตามมาตรา 307,308,309,311 จำคุก 5-10 ปีปรับ 2 เท่าของประโยชน์ที่ได้รับแต่ต้องไม่ต่ำกว่า 500,000 บาท - เปิดเผยเอกสารแสดงข้อความอันเป็นเท็จ/ปกปิดข้อความจริง จำคุก 2 ปี ปรับไม่เกิน 5 แสนบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ¹²⁷

ที่มา : ศึกษาวิเคราะห์โดยผู้เขียนจาก พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.2535

พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535

¹²⁶พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535 มาตรา 307

¹²⁷พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535 มาตรา 281/10

บทที่ 4

กฎหมายประเทศสหรัฐอเมริกาประเทศออสเตรเลียและประเทศญี่ปุ่น

องค์กรเพื่อความร่วมมือและพัฒนาเศรษฐกิจ (Organization for Economic CO-operation and Development ; OECD) ให้ความหมายของการกำกับดูแลกิจการ คือ “ระบบการกำกับและควบคุมกิจการ โดยการแบ่งแยกสิทธิและหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นคณะกรรมการ ผู้บริหาร ผู้ถือหุ้นหรือผู้มีส่วนได้เสียอื่น โดยกำหนดเป็นหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติ เพื่อใช้ในการตัดสินใจในกรณีต่างๆ โดยยึดวัตถุประสงค์ของกิจการเป็นสำคัญ”

หลักการกำกับดูแลกิจการของ OECD นี้ กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบหลักของคณะกรรมการบริษัทในการรับผิดชอบเงินของผู้อื่น (Fiduciary duty) ไว้สองประการ ได้แก่ การทำหน้าที่ด้วยความระมัดระวัง (Duty of care) และทำหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต (Duty of loyalty) คณะกรรมการบริษัทจะทำหน้าที่ด้วยความระมัดระวัง (Duty of care)อย่างเต็มที่ ได้ก็ต่อเมื่อคณะกรรมการบริษัทนั้น ได้รับทราบถึงข้อมูลและข่าวสารของบริษัทอย่างครบถ้วน และใช้ ข้อมูลและข่าวสารนั้นในการพิจารณาอย่างละเอียดถี่ถ้วนด้วยความระมัดระวัง และตัดสินใจกระทำการในเรื่องต่างๆ อย่างเที่ยงตรงตามที่ควรจะเป็นในขอบเขตของกฎหมายของบางประเทศ ได้กำหนดมาตรฐานของการ ทำหน้าที่ด้วยความระมัดระวัง ไว้เพื่อใช้ในการอ้างอิงว่าเป็นพฤติกรรมที่บุคคลที่มีสติและมีความคิดที่ชอบธรรม (Prudent person) จะประพฤติปฏิบัติเหมือนกัน ในสถานการณ์และสิ่งแวดล้อมที่เหมือนกัน อย่างไรก็ตามในขอบเขตของกฎหมายของเกือบทุกประเทศ จะกำหนดเอาไว้ว่าการทำหน้าที่ด้วยความระมัดระวังนี้ จะไม่รวมไปถึงการตัดสินใจใดๆ ที่ผิดพลาดของคณะกรรมการบริษัท トラบเท่าที่คณะกรรมการนั้น มิได้ตัดสินใจกระทำการอย่างพล่อยพละละเลย และมีหลักฐานว่าคณะกรรมการบริษัทได้มีการพิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบว่าก่อนที่จะมีการตัดสินใจนั้นหลักการกำกับดูแลกิจการของ OECD จึงเรียกร้องให้คณะกรรมการบริษัททำหน้าที่ด้วยหลักการกำกับดูแลกิจการของ OECD 2004 ความระมัดระวัง บนฐานของข้อมูลและข่าวสารที่ครบถ้วนสมบูรณ์ หลักการกำกับดูแลกิจการของกรรมการบริษัท ในการทำหน้าที่ด้วยความระมัดระวังนี้ คณะกรรมการบริษัทจึงมั่นใจได้ว่า ตนพึงพอใจกับความเพียงพอของรายงานข้อมูลและข่าวสารของบริษัทที่ตนได้รับตลอดจนพึงพอใจกับความพร้อมของระบบการกำกับดูแลการปฏิบัติงานที่วางไว้เพื่อที่ตนจะสามารถทำหน้าที่ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของบริษัทได้อย่างสมบูรณ์ตามหลักของการกำกับดูแลกิจการที่ดีในขอบเขตของกฎหมายของหลายประเทศ

ข้อปฏิบัติที่กล่าวมา การยอมรับว่า เป็นเงื่อนไขสำคัญของการทำหน้าที่ด้วยความระมัดระวังของ คณะกรรมการบริษัท และในหลายๆ ประเทศ ข้อปฏิบัติข้างต้นถูกกำหนดไว้ในเงื่อนไขและ หลักเกณฑ์ของกฎหมายเกี่ยวกับหลักทรัพย์มาตรฐานบัญชีกฎเกณฑ์อื่นๆ ที่เกี่ยวกับส่วนหน้าที่ของ คณะกรรมการบริษัทต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต (Duty of loyalty) ถือได้ว่าเป็น ประเด็นที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นประเด็นที่สำคัญที่จะทำให้เกิดการปฏิบัติตามหลักการข้ออื่นๆ ในเอกสารนี้การปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตยังใช้เป็นหลักการที่สำคัญกับกรรมการบริษัท ที่ปฏิบัติหน้าที่ในบริษัทในเครือ หรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับบริษัทในเครืออีกด้วย ดังนั้น แม้ว่าบริษัทที่ ตนเป็นกรรมการจะอยู่ภายใต้อำนาจการควบคุมกิจการของบริษัทใหญ่ กรรมการบริษัทต้อง ตระหนักว่าตนมีภาระหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ต่อบริษัทที่ตนเป็น กรรมการและต่อผู้ถือหุ้น มิใช่ต่อบริษัทแม่ที่มีอำนาจควบคุมกิจการบริษัท¹²⁸

1. กฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา

กฎหมาย Sarbanes-Oxley Act 2002 กฎหมายปฏิรูปการบัญชีของบริษัทมหาชนและ คຸ້ມครองนั้กกลางทุน (Public Company Accounting Reform and Investor Protection of 2002 หรือ Sarbanes – Oxley Act of 2002: SOX)

ที่มาของกฎหมาย Sarbanes-Oxley Act 2002

ประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นต้นแบบการพัฒนาในตลาดทุนให้หลายๆ ประเทศทั่วโลก ได้นำไปพัฒนาและต่อ ยอดธุรกิจการซื้อขายตลาดหลักทรัพย์และในฐานะเป็นผู้นำตลาดทุนให้ ประเทศต่างๆ จึงมีประวัติเริ่มตั้งแต่ช่วงต้น กล่าวคือ ในปี ค.ศ. 1791 ในมลรัฐฟิลาเดเฟียได้มีการ จัดตั้งตลาดหุ้นแห่งแรก และแห่งที่สองที่กรุงนิวยอร์ก เมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม ค.ศ.1792 เป็นปี ต่อมาโดยช่วงแรกนี้มีเหตุการณ์สำคัญ คือ กลุ่มนายหน้าซื้อขายหุ้น ในประเทศสหรัฐอเมริกาซื้อขาย หุ้นจำนวน 24 หุ้น โดยการออกพันธบัตรมูลค่า 80 ล้านดอลลาร์สหรัฐ จำหน่าย เพื่อนำเงินไปใช้จ่าย ในการทำสงครามปฏิวัติ ซึ่งจากการประชุมในครั้งนั้น ได้ตกลงกันว่าจะจัดให้มีการซื้อขายหลักทรัพย์ที่ ได้ต้นบัดตันวุค บนถนนวอสตรีท¹²⁹ หลังจากนั้นในเดือนตุลาคม ค.ศ. 1929 เกิดวิกฤตในตลาดหุ้น ทำให้กิจการภาคเอกชนจำนวนมากในประเทศสหรัฐอเมริกาประสบกับภาวะขาดทุนและยังส่งผล ไปยังสถาบันทางการเงิน ธนาคารพาณิชย์ต้องประสบปัญหาความล้มเหลวทั้งระบบ ทำให้บริษัท

¹²⁸ The Institute of Director (IOD). หลักการกำกับดูแลกิจการของ OECD, มูลนิธิกองทุนเพื่อการ พัฒนาระบบตลาดทุน. ปี 2547. หน้า 77

¹²⁹ วิกรม เกษมวุฒิ “นักลงทุนผู้ชาญฉลาด” กรุงเทพมหานคร บุญศิริ การพิมพ์. (พิมพ์ครั้งที่ 8), 2547

ห้างร้าน ภาคเอกชน ไม่สามารถชำระหนี้ได้ ทำให้เกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของธนาคารพาณิชย์ จึงทำให้ภาคเอกชนขาดสภาพคล่องในการดำเนินธุรกิจ ซึ่งธนาคารพาณิชย์ไม่ปล่อยสินเชื่อให้ได้ จึงทำให้สภาองค์กรแห่งประเทศไทยประกาศใช้กฎหมายหลักทรัพย์ ในปี ค.ศ. 1933 (Securities Act of 1933) และในปี ค.ศ. 1934 สภาองค์กรฯ ได้เสริมความเชื่อมั่นและฟื้นฟูความสามารถ ในการซื้อขายหลักทรัพย์ให้นักลงทุนของประเทศภายใต้กฎหมายซื้อขายหลักทรัพย์ ค.ศ. 1934 (Securities Exchange Act 1934) โดยมี การจัดตั้งคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (United State Securities and Exchange Commission; SEC) ขึ้น มีคณะกรรมการทำงาน จำนวน 5 คน ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากประธานาธิบดีแห่งประเทศสหรัฐอเมริกาและผ่านการ รับรองจากรัฐสภาประเทศสหรัฐอเมริกา โดยเป็นหน่วยงานอิสระของรัฐที่ควบคุมการเสนอขาย หลักทรัพย์และการแลกเปลี่ยนหลักทรัพย์เพื่อจัดทำรายงานทางการเงินของบริษัทจดทะเบียนใน ตลาดหลักทรัพย์เป็นไปตามกฎเกณฑ์ ระเบียบข้อบังคับและกฎหมายต่างๆ และมีอำนาจควบคุมทุก ด้านในตลาดทุน ประกาศบังคับใช้กฎหมายเพื่อกำกับดูแลบริษัทนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์ เช่น ตลาดหลักทรัพย์นิวยอร์ก (New York Stock Exchange) รวมทั้งสมาคมผู้ค้าหลักทรัพย์ประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งดำเนินการผ่านระบบ The national Association of Securities Dealers Automated Quotation; (NASDAQ)¹³⁰ และในปี ค.ศ. 1938 คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ของประเทศสหรัฐอเมริกา (SEC) ได้ให้บริษัทจดทะเบียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ (Audit Committee) เพื่อทำ หน้าที่ตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหาร อีกทั้งยังเป็นกลไกถ่วงดุลอำนาจภายในคณะกรรมการ ของบริษัท (Check and Balance) และในปี ค.ศ. 1978 ตลาดหลักทรัพย์นิวยอร์ก (New York Stock Exchange ; NYSE) ได้ประกาศข้อบังคับให้ทุกบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ต้องแต่งตั้ง คณะกรรมการตรวจสอบ ซึ่งต้องมีกรรมการเป็นบุคคลภายนอกที่เป็นอิสระทุกคน ภายในวันที่ 30 มิถุนายน 1978 โดยมีตลาดหลักทรัพย์สหรัฐอเมริกา (American Stock Exchange : AMEX) รวมทั้ง สมาคมผู้ค้าหลักทรัพย์ของประเทศสหรัฐอเมริกา (The National Association of Securities Dealers: NASD)

จากเกิดเหตุการณ์บริษัทใหญ่ในประเทศสหรัฐอเมริกาประกอบกิจการล้มละลายในปี ค.ศ. 2002 คือ บริษัท World Com ทำธุรกิจเกี่ยวกับโทรคมนาคมเนื่องจากมีการตกแต่งบัญชีอันเป็น เท็จให้ประชาสังคมเข้าใจผิดทางข้อมูลในเรื่องของงบการเงิน โดยบันทึกค่าใช้จ่ายต่ำกว่าความเป็น จริงจึงเป็นเหตุให้บริษัทล่มสลาย ทำให้ตลาดหุ้นได้รับความเสียหายเป็นอย่างมาก ทำให้นักลงทุน ขาดความเชื่อมั่นและเสื่อมความศรัทธาเสียความเชื่อถือในการบริหารงบการเงินและการเปิดเผย

¹³⁰ สุขแท้ เรื่องวัฒนธรรม โชนิต “มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมจรรยาบรรณวิชาชีพผู้สอบบัญชี ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์”, (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต) สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ปี 2555, หน้า 88-89

ข้อมูลของบริษัทของผู้สอบบัญชีและผู้ที่เกี่ยวข้อง ประเทศสหรัฐอเมริกาจึงต้องออกกฎหมายที่เรียกว่า เป็นกฎหมายปฏิรูปการบัญชีของบริษัทมหาชนและคุ้มครองนักลงทุน (Public Company Accounting Reform and Investor Protection of 2002 หรือ Sarbanes-Oxley Act of 2002 : SOX) เมื่อวันที่ 30 กรกฎาคม 2545 กำหนดให้คณะกรรมการตรวจสอบรับผิดชอบในการแต่งตั้ง กำหนดค่าตอบแทน และควบคุมดูแลผู้สอบบัญชีโดยให้ผู้สอบบัญชีรายงานการสอบบัญชีตรงต่อคณะกรรมการ ตรวจสอบเพื่อเป็นการยืนยันว่าหน้าที่ของผู้สอบบัญชีต้องขึ้นตรงต่อผู้ถือหุ้น ไม่ใช่ฝ่ายบริหาร สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ของสหรัฐอเมริกาได้ออกข้อกำหนด เรื่องความเป็นอิสระของผู้ตรวจสอบบัญชีและเกี่ยวกับขอบเขตการให้บริการ เมื่อวันที่ 19 พฤศจิกายน 2545 ตามหมวดและมาตราที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลกิจการที่ดี และกรรมการ ตรวจสอบ

คณะกรรมการกำกับดูแลการตรวจสอบบัญชี

บทบัญญัติและข้อกำหนดของ Sarbanes oxley Act 2002 เกี่ยวกับการบริหารการจัดการ การจัดตั้งบริษัทจดทะเบียนบริษัทมหาชนต้องมีการจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อกำกับดูแลการบัญชีของ บริษัทมหาชนจำกัด โดยอยู่ภายใต้กฎหมายหลักทรัพย์และเป็นเรื่องเกี่ยวกับการป้องกันผลประโยชน์ ของผู้ลงทุนและประชาชน ในการจัดทำข้อมูลที่ต้อง พอเพียง เชื่อถือได้ ในขณะเดียวกัน ก็ให้ความเป็นอิสระต่อผู้ซื้อขายหลักทรัพย์ซึ่งถือโดยผู้ถือหุ้นนักลงทุนสาธารณะ ซึ่งคณะกรรมการ ต้องไม่เป็นหน่วยงานหรือสถานประกอบการของรัฐ และต้องเป็นองค์กรที่ดำเนินการในฐานะบริษัท จดทะเบียนที่ต้องไม่หาผลประโยชน์แสวงหากำไรโดยทุจริต ยักยอก น้อโกง และการสืบทอดส่งต่อ ตำแหน่งเพื่อต่อยอดการทุจริตอย่างต่อเนื่อง¹³¹ เมื่อคณะกรรมการบริษัทจดทะเบียน ได้พิจารณาแล้ว กำหนดกฎการตรวจสอบการควบคุมคุณภาพจริยธรรมความเป็นอิสระและมาตรฐานอื่นๆ ที่

¹³¹ The Sarbanes oxley Act 2002 Section. 101 Establishment; Administrative Provisions.

(a) Establishment of board - There is established the Public Company Accounting Oversight Board, to oversee the audit of public companies that are subject to the securities laws, and related matters, in order to protect the interests of investors and further the public interest in the preparation of informative, accurate, and independent audit reports for companies the securities of which are sold to, and held by and for, public investors. The Board shall be a body corporate, operate as a nonprofit corporation, and have succession until dissolved by an Act of Congress.

(b) Status.-The Board shall not be an agency or establishment of the United States Government, and, except as otherwise provided in this Act, shall be subject to, and have all the powers conferred upon a nonprofit corporation by, the District of Columbia Nonprofit Corporation Act. No member or person employed by, or agent for, the Board shall be deemed to be an officer or employee of or agent for the Federal Government by reason of such service.

เกี่ยวข้องกับการจัดทำรายงานการตรวจสอบบัญชีของผู้ตรวจสอบบัญชีในบริษัทจดทะเบียนที่ตามข้อบังคับให้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ข้อบังคับของคณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพและกฎหมายหลักทรัพย์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำและการออกรายงานการตรวจสอบและภาระผูกพันและความรับผิดชอบของนักบัญชีที่เกี่ยวข้องโดยสำนักงานบัญชีที่จดทะเบียนและบุคคลที่เกี่ยวข้องของคณะกรรมการและดำเนินการสอบสวนและดำเนินการทางวินัยเกี่ยวกับการกำหนดบทลงโทษที่เหมาะสมตามเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมกับบริษัท การกำหนดเงินรางวัลหรือรางวัลที่สร้างแรงจูงใจ คณะกรรมการจะต้องดำเนินการกำหนดเงินรางวัล รวมถึงการจ้างพนักงานการเสนอหลักเกณฑ์และการนำการตรวจสอบเบื้องต้นตามความจำเป็น

องค์ประกอบของคณะกรรมการของบริษัท

องค์ประกอบของคณะกรรมการจะต้องมีสมาชิก 5 คนซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากบุคคลที่มีชื่อเสียงซึ่งมีความซื่อสัตย์และมีชื่อเสียงซึ่งแสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นต่อผลประโยชน์ของนักลงทุนและสาธารณชนและความเข้าใจในความรับผิดชอบและลักษณะของการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินที่จำเป็นภายใต้กฎหมายหลักทรัพย์ สมาชิกของคณะกรรมการแต่ละคนจะทำหน้าที่เต็มเวลาและไม่สามารถทำงานร่วมกับการให้บริการในคณะกรรมการ โดยบุคคลอื่นหรือมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาชีพหรือธุรกิจอื่นเงื่อนไขในการดำรงตำแหน่ง อยู่ในวาระละ 5 ปี และห้ามมิให้บุคคลใดดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกของคณะกรรมการหรือเป็นประธานของคณะกรรมการเกินกว่า 2 วาระ¹³² ภายใต้กฎหมายของคณะกรรมการของบริษัทจะต้องจัดให้มีการตรวจสอบตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความลับของข้อมูลที่เป็นกรรมสิทธิ์ส่วนบุคคลหรือข้อมูลอื่นๆ ที่มีอยู่ในรายงาน โดยมีเงื่อนไขว่าในทุกเหตุการณ์คณะกรรมการจะต้องปกป้องข้อมูลการเปิดเผยต่อสาธารณะที่ระบุอย่างสมเหตุสมผลโดยสำนักงานบัญชีที่เกี่ยวข้องว่าเป็นข้อมูลที่เป็นกรรมสิทธิ์¹³³ ข้อมูลจะถูกแก้ไขอย่างเหมาะสมเพื่อปกป้องข้อมูลที่ระบุอย่างสมเหตุสมผล โดยสำนักงานบัญชีและเป็นความลับจะต้องแนบข้อความและทำเป็นส่วนหนึ่งของรายงานการตรวจสอบ¹³⁴ การดำเนินการของคณะกรรมการตรวจสอบในการ

¹³² สืบค้นจาก En.Wikisource Sarbanes-Oxley Act of 2002 / Title I sec101

¹³³ Public Availability - Registration applications and annual reports required by this subsection, or such portions of such applications or reports as may be designated under rules of the Board, shall be made available for public inspection, subject to rules of the Board or the Commission, and to applicable laws relating to the confidentiality of proprietary, personal, or other information contained in such applications or reports, provided that, in all events, the Board shall protect from public disclosure information reasonably identified by the subject accounting firm as proprietary information.

¹³⁴ Procedures for Review- the rules of the Board shall provide a procedure for the review of and response to a draft inspection report by the registered public accounting firm under inspection. The Board shall

บริหารตรวจสอบบัญชีทั้งหมด และผู้ตรวจสอบบัญชีของบริษัทจดทะเบียนจะต้องได้รับการอนุมัติล่วงหน้าจากคณะกรรมการตรวจสอบของบริษัทจดทะเบียนซึ่งข้อกำหนดก่อนการอนุมัติจะได้รับการยกเว้นในส่วนที่เกี่ยวกับการให้บริการที่ไม่ใช่การตรวจสอบสำหรับบริษัทจดทะเบียน ซึ่งการรับรองความถูกต้องของคณะกรรมการตรวจสอบจะมอบหมายให้สมาชิก 1 คนขึ้นไปของคณะกรรมการตรวจสอบซึ่งเป็นกรรมการอิสระมีอำนาจในการอนุมัติล่วงหน้าในการประชุมแต่ละครั้งที่กำหนดไว้ ภายในขอบเขตของการมีส่วนร่วมของผู้สอบบัญชีการตรวจสอบดังกล่าว จะถือว่าได้รับการอนุมัติล่วงหน้าสำหรับวัตถุประสงค์ในส่วนนี้¹³⁵ จากข้างต้นได้กล่าวไว้ว่า “คณะกรรมการตรวจสอบของบริษัทจดทะเบียนต้องอนุมัติการแต่งตั้งผู้สอบบัญชีไม่ว่าการสอบบัญชีหรือบริการอื่นที่ไม่ใช่การสอบบัญชี รวมทั้งกำหนดให้บริษัทจดทะเบียนต้องเปิดเผยเกี่ยวกับการให้บริการในรายงานประจำปี” นอกจากนี้ นโยบายและวิธีการของคณะกรรมการตรวจสอบในการอนุมัติการสอบบัญชี

---

take such action with respect to such response as it considers appropriate (including revising the draft report or continuing or supplementing its inspection activities before issuing a final report), but the text of any such response, appropriately redacted to protect information reasonably identified by the accounting firm as confidential, shall be attached to and made part of the inspection report.

¹³⁵The Sarbanes oxley act 2002. Section. 202. Preapproval Requirements. (1) In Generl

(A) Audit Committee Action - All auditing services (which may entail providing comfort letters in connection with securities underwritings or statutory audits required for insurance companies for purposes of State law) and non-audit services, other than as provided in subparagraph (B), provided to an issuer by the auditor of the issuer shall be preapproved by the audit committee of the issuer.

(B) De Mimimus Exception- the preapproval requirement under subparagraph (A) is waived with respect to the provision of non-audit services for an issuer, if—

(2) Disclosure to investors -Approval by an audit committee of an issuer under this subsection of a non-audit service to be performed by the auditor of the issuer shall be disclosed to investors in periodic reports required by section 13(a).

(3) Delegation Authority- The audit committee of an issuer may delegate to 1 or more designated members of the audit committee who are independent directors of the board of directors, the authority to grant preapprovals required by this subsection. The decisions of any member to whom authority is delegated under this paragraph to preapprove an activity under this subsection shall be presented to the full audit committee at each of its scheduled meetings.

(4) Approval of Audit services for other purposes- In carrying out its duties under subsection (m)(2), if the audit committee of an issuer approves an audit service within the scope of the engagement of the auditor, such audit service shall be deemed to have been preapproved for purposes of this subsection

การให้บริการอื่นจะต้องเปิดเผยไว้ในรายงานประจำปี ผู้ตรวจสอบบัญชีต้องรายงานต่อคณะกรรมการตรวจสอบเพื่อการตรวจสอบนโยบายวิธีการปฏิบัติทางบัญชีที่สำคัญ ทางเลือกปฏิบัติเกี่ยวกับข้อมูลทางการเงิน ซึ่งฝ่ายบริหารของบริษัทจดทะเบียนเลือกปฏิบัติภายใต้หลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป และทางเลือกที่สำนักงานสอบบัญชีเห็นว่าเหมาะสมและหลักฐานที่แสดงการติดต่อสื่อสารระหว่างสำนักงานสอบบัญชีและฝ่ายบริหารของบริษัทจดทะเบียนเพื่อปกป้องนักลงทุนโดยการปฏิรูปความถูกต้องและความน่าเชื่อถือในการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทจดทะเบียนในประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งกฎหมายดังกล่าวมาจากชื่อของวุฒิสภา Paul Sarbanes (Senator Paul Sarbanes) กับชื่อสมาชิกสภาผู้แทน Michael Oxley (Representative Michael Oxley) ซึ่งถือว่าเป็นบุคคลสำคัญในการสร้างเริ่มต้นการสร้างแนวคิดกฎหมายฉบับนี้ขึ้นมาซึ่งในช่วงเวลานั้น ประธานาธิบดี จอร์จดับเบิลยู บุช ได้กล่าวไว้ว่า “เป็นกฎหมายที่ดึงใจมิไว้เพื่อกีดขวางการฉ้อฉลทางบัญชี (Accounting Fraud) และลงโทษองค์กรที่กระทำความผิด” และเพื่อให้เกิดความมั่นใจในการตัดสินใจพิจารณาโทษสำหรับผู้กระทำความผิด อีกทั้งยังปกป้องผลประโยชน์ของพนักงานและผู้ถือหุ้น¹³⁶.

ความเป็นอิสระของกรรมการตรวจสอบ

กรรมการตรวจสอบจะต้องประกอบด้วยกรรมการอิสระคำว่า "อิสระ" ตามพระราชบัญญัตินี้ (Sarbanes-Oxley Act 2002 มาตรา 301 การแก้ไขใหม่นี้ใช้ข้อกำหนดของมาตรา 10A(m)(1) ของพระราชบัญญัติตลาดหลักทรัพย์ปี 1934) ซึ่งกรอบของการทำงานที่คณะกรรมการตรวจสอบสามารถมีประสิทธิผลมากขึ้นในการปกป้องผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้นและการจัดการความเสี่ยงที่ฝ่ายบริหารมีผลประโยชน์ส่วนตัวทำให้ผู้ถือหุ้นเสียผลประโยชน์ มีอำนาจบรรลุความรับผิดชอบที่เป็นอิสระจากฝ่ายบริหาร ไม่ว่าจะเป็นเรื่องขัดแย้งทางผลประโยชน์กับฝ่ายบริหารกรรมการตรวจสอบที่มีความเป็นอิสระและเป็นกลางประเมินการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินและควบคุมภายใน โดยสื่อสารที่ตรงไปตรงมาเปิดเผย และชัดเจน เพื่อให้ข้อมูลสามารถเข้าถึงคณะกรรมการตรวจสอบได้¹³⁷ คณะกรรมการตรวจสอบต้องรับผิดชอบโดยตรงในการแต่งตั้ง ดำเนินการตรวจสอบ สอบทาน หรือรับรองอื่นๆ ของบริษัทจดทะเบียน กรรมการตรวจสอบต้องไม่รับค่าที่ปรึกษา หรือค่าชดเชยอื่นใด และต้องไม่เป็น 'บุคคลในสังกัด' ของบริษัทหรือบริษัทในเครือกำหนด คณะกรรมการตรวจสอบต้องมีอำนาจและการใช้เงินทุนที่เหมาะสมกับค่าตอบแทนใดๆ ตามที่เห็นสมควรในการทำการว่าจ้างสำนักงานตรวจสอบภายนอก ที่ปรึกษาอิสระ และที่ปรึกษาอื่นๆ ตามความจำเป็นเพื่อปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการตรวจสอบต้องกำหนดขั้นตอนในการรับ การเก็บรักษา

¹³⁶ สาทิต กิตติภูมิ “บัญชีรายักษ์ Sarbanes Oxley Act ของประเทศสหรัฐอเมริกาที่ไทยควรรู้ (ตอนที่ 1) 2548

¹³⁷ Securities and Exchange Commission. Standards Relating To Listed Company Audit

และการปฏิบัติต่อข้อร้องเรียนเกี่ยวกับการบัญชี การควบคุมบัญชีภายใน หรือเรื่องการตรวจสอบ และสำหรับการยื่นเรื่องที่ไม่เปิดเผยตัวตน โดยพนักงานเกี่ยวกับปัญหาด้านการบัญชี การควบคุม ภายในหรือการตรวจสอบที่น่าสงสัย และให้คณะกรรมการตรวจสอบมีหน้าที่ในการแต่งตั้งผู้สอบ บัญชีผู้สอบบัญชีต้องมีความเป็นอิสระตลอดช่วงงานที่สอบบัญชีและกรอบระยะเวลาที่ได้รับ มอบหมายให้ครอบคลุมถึงงบการเงินที่ตรวจสอบ¹³⁸ ให้การกำหนดค่าตอบแทนและการกำกับดูแล การปฏิบัติงานของสำนักงานสอบบัญชีจดทะเบียนที่รับสอบบัญชีให้บริษัทจดทะเบียนนั้นๆ รวมถึง หาทางออกของข้อโต้แย้งที่มีระหว่างผู้บริหารของบริษัทจดทะเบียนกับผู้สอบบัญชีเกี่ยวกับเรื่องการ รายงานทางการเงิน และรายงานการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีจะต้องรายงาน โดยตรงไปยัง คณะกรรมการตรวจสอบ คณะกรรมการตรวจสอบบริษัทมหาชน¹³⁹ นอกจากนี้คณะกรรมการ ตรวจสอบยังมีอำนาจในการว่าจ้างที่เป็นที่ปรึกษาอิสระได้ตามความเห็นสมควรในช่วงเวลาที่ปฏิบัติ หน้าที่เป็นคณะกรรมการตรวจสอบ ซึ่งคณะกรรมการตรวจสอบไม่สามารถรับเงินค่าสินจ้าง ค่าที่ บริการ ค่าแนะนำ หรือค่าธรรมเนียมใดๆ จากบริษัทจดทะเบียนนอกจากเบี้ยประจำตำแหน่ง เพื่อ แสดงให้เห็นถึงความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ นอกจากนั้นคณะกรรมการตรวจสอบไม่ สามารถเป็นบุคคลที่เกี่ยวข้องกับบริษัทจดทะเบียนได้¹⁴⁰ และความอิสระของกรรมการตรวจสอบมี ข้อกำหนดที่สำคัญ คือ ต้องไม่มีความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับบริษัทจดทะเบียนทั้งโดยทางตรงหรือใน ฐานะหุ้นส่วน ผู้ถือหุ้น หรือเป็นเจ้าหน้าที่ของบริษัทจดทะเบียน หรือเป็นสมาชิกของครอบครัว

¹³⁸ U.S. Securities and Exchange Commission. Audit Committees and Auditor Independence. 7 May 2007

¹³⁹ The Sarbanes Oxley Act 2002. Section 301 Issuer Audit Committees

“The Exchange Act is amended to require the SEC to draft rules directing national securities exchanges and national securities association to require listed companies to make Audit Committees responsible for the appointment, compensation, and oversight of the work of auditors and to require auditors to report directly to the Audit Committee. The amendments also; bar Audit Committee members from accepting consulting fees or being affiliated persons of the issuer or the issuer’s subsidiaries other than in the member’s capacity as a member of the board of directors or any board committee; require Audit Committees to have in place procedures to receive and address complaints regarding accounting, internal control or auditing issues; require Audit Committees to establish procedures for employees’ anonymous submission of concerns regarding accounting or auditing matters ;and require public companies to provide their Audit Committees with authority and funding to engage independent counsel and other advisers as they determine necessary.”

¹⁴⁰ สุขแท้ เรื่องวัฒนะ โชติ “มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมจรรยาบรรณวิชาชีพผู้สอบบัญชี ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์”, (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทนิติศาสตรมหาบัณฑิต) สาขาวิชานิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ปี 2555, หน้า 97-98

เดียวกันกับคณะกรรมการของบริษัท และจะต้องไม่มีความสัมพันธ์ซึ่งทำให้ไม่มีความเป็นอิสระ กำหนดไว้ภายใน 3 ปี ซึ่งต้องพ้นกำหนด 3 ปี จึงถือได้ว่ามีความเป็นอิสระดังต่อไปนี้

1) เป็นลูกจ้างของบริษัทที่ใหญ่ ย่อย หรือบริษัทในเครือ หรือเป็นผู้บริหารหรือสมาชิก ในครอบครัวหรือหรือเคยเป็นผู้บริหารระดับสูงของบริษัทจดทะเบียนภายในระยะเวลา 3 ปี

2) ค่าตอบแทนที่ได้รับมากกว่า 120,000 ดอลลาร์ ในปีใดก็ได้โดยตรงภายใน 3 ปี ของแต่ละปี

3) เป็นหุ้นส่วนหรือพนักงานของบริษัทที่เป็นผู้ตรวจสอบภายในและภายนอก หรือ เป็นกรรมการ หรือเป็นหุ้นส่วนหรือสมาชิกในครอบครัวที่ใกล้ชิดซึ่งเป็นบริษัทผู้ตรวจสอบภายใน หรือภายนอก หรือเป็นกรรมการ โดยตรงมีระยะเวลาภายใน 3 ปี และได้ดำเนินการตรวจสอบบริษัท จดทะเบียน

4) ต้องไม่มีความสัมพันธ์ทางธุรกิจ เป็นกรรมการของบริษัทหรือสมาชิกโดยตรง และเป็นเจ้าหน้าที่บริหารของบริษัทที่ผู้บริหารปัจจุบันของบริษัทจดทะเบียนพร้อมกันทำหน้าที่ใน คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน

5) กรรมการตรวจสอบเป็นพนักงานปัจจุบันหรือเป็นสมาชิกในครอบครัวโดยตรงคือ กรรมการบริหารของบริษัทในปัจจุบันของบริษัทที่จ่ายเงินหรือรับเงินหรือบริการ ที่เกินกว่า 3ปีที่ ผ่านมา มากกว่า 1,000,000 ดอลลาร์ หรือ ร้อยละ 2 ของยอดรายรับรวมของบริษัท บทบัญญัติ ดังกล่าวให้ย้อนไปใช้กับการเงินเท่านั้น ความสัมพันธ์ระหว่างบริษัทจดทะเบียนและกรรมการหรือ ครอบครัวที่ใกล้ชิดนายจ้างปัจจุบัน ไม่ใช่อดีตลูกจ้างของบริษัทจดทะเบียน¹⁴¹ นอกจากนี้สำนักงาน สอบบัญชีจดทะเบียนจะต้องเป็นผู้ประเมินและออกรายงานแสดงความเห็นเกี่ยวกับการควบคุม ภายในของบริษัทจดทะเบียน ซึ่งผู้สอบบัญชีต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการสอบบัญชีความรับผิดชอบที่ เกี่ยวข้องกับบริษัทบัญชีที่ลงทะเบียน คณะกรรมการตรวจสอบของบริษัทผู้ออกหลักทรัพย์แต่ละ รายในฐานะคณะกรรมการของบริษัทจะต้องรับผิดชอบโดยตรงต่อการแต่งตั้งค่าตอบแทนและการ กำกับดูแลงานของบริษัทที่จดทะเบียน โดยบริษัทจดทะเบียนเป็นผู้ว่าจ้างต่อสำนักงานผู้สอบบัญชี เพื่อวัตถุประสงค์ในการจัดทำหรือออกรายงานการตรวจสอบที่เกี่ยวข้องและรายงาน โดยตรงต่อ คณะกรรมการตรวจสอบ

กรรมการตรวจสอบของคณะกรรมการตรวจสอบของบริษัทจดทะเบียนจะต้องเป็น กรรมการตรวจสอบที่ได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการบริษัทและจะต้องเป็นอิสระกรรมการ ตรวจสอบของคณะกรรมการตรวจสอบของบริษัทจดทะเบียนแต่ละคนจะต้องเป็นอิสระและจะต้อง

¹⁴¹ Thomas O. Gorman. Critical Issues in the Sarbanes – Oxley: Audit Committee. Lexis Nexis. 2

ปฏิบัติงานให้เป็นไปตามจุดประสงค์ของบริษัทจดทะเบียน ซึ่งต้องปฏิบัติอยู่ในกรอบหน้าที่ของ กรรมการตรวจสอบ คือ ยอมรับการให้คำปรึกษาแนะนำหรือคำตอบแทนอื่นๆ จากคณะกรรมการ บริษัท และต้องไม่เป็นบุคคลที่ปฏิบัติงานอยู่ในบริษัทจดทะเบียนใหญ่ บริษัทย่อย หรือบริษัทร่วม

คณะกรรมการตรวจสอบมีหน้าที่รับคำร้องเรียน และกำหนดขั้นตอนสำหรับการรับ การเก็บรักษาข้อมูล และการปฏิบัติต่อข้อร้องเรียนที่ได้รับจากบริษัทจดทะเบียนเกี่ยวกับเรื่องการ ตรวจสอบบัญชีที่น่าสงสัยคณะกรรมการตรวจสอบมีอำนาจในการว่าจ้างที่ปรึกษาอิสระและที่ ปรึกษาอื่นๆ ตามที่เห็นว่าจำเป็นในการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งบริษัทผู้ออกหลักทรัพย์ต้องจัดหาเงินทุน ตามที่คณะกรรมการตรวจสอบและเห็นว่าเหมาะสมเพื่อวัตถุประสงค์ในการจัดทำหรือทำรายงาน การตรวจสอบ¹⁴²

---

¹⁴²The Sarbanes Oxley act 2002 Section.301. Public Company Audit committees (m) Standards relating to Audit Committee -

(2) Responsibilities relating to registered public accounting firms -The audit committee of each issuer, in its capacity as a committee of the board of directors, shall be directly responsible for the appointment, compensation, and oversight of the work of any registered public accounting firm employed by that issuer (including resolution of disagreements between management and the auditor regarding financial reporting) for the purpose of preparing or issuing an audit report or related work, and each such registered public accounting firm shall report directly to the audit committee

(3) Independence

(a) In General— each member of the audit committee of the issuer shall be a member of the board of directors of the issuer, and shall otherwise be independent.

(b) Criteria- In order to be considered to be independent for purposes of this paragraph, a member of an audit committee of an issuer may not, other than in his or her capacity as a member of the audit committee, the board of directors, or any other board committee

(i) Accept any consulting, advisory, or other compensatory fee from the issuer; or

(ii) Be an affiliated person of the issuer or any subsidiary thereof.

(c) Exemption Authority - The Commission may exempt from the requirements of subparagraph

(b) a particular relationship with respect to audit committee members, as the Commission determines appropriate in light of the circumstances.

(4) Complaints - each audit committee shall establish procedures for—

(a) The receipt, retention, and treatment of complaints received by the issuer regarding accounting, internal accounting controls, or auditing matters; and

(b) The confidential, anonymous submission by employees of the issuer of concerns regarding questionable accounting or auditing matters.

การกำหนดเกี่ยวกับการประเมินการควบคุมภายในของผู้บริหาร

การกำหนดเกี่ยวกับการประเมินการควบคุมภายในของผู้บริหาร (Management Assessment of Internal Control) โดยที่สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ของประเทศสหรัฐอเมริกาได้ให้เกณฑ์ขึ้นมาว่า ในรายงานประจำปีของบริษัทจดทะเบียนจะต้องมีการอ้างถึงการควบคุมภายใน 2 ข้อดังนี้

1) ผู้บริหารเป็นผู้มีความรับผิดชอบในการจัดให้มีการควบคุมภายในและการรักษาให้มีซึ่งโครงสร้างและวิธีการในการควบคุมภายในที่พอเพียงในการรายงานทางการเงิน¹⁴³

2) มีการจัดให้มีการประเมินความมีประสิทธิภาพของโครงสร้างและวิธีการในการควบคุมภายในของบริษัทจดทะเบียนและกระบวนการของบริษัทจดทะเบียนหรือผู้ออกหลักทรัพย์ในการรายงานทางการเงิน

รายงานการควบคุมภายในระบุว่าฝ่ายบริหารมีหน้าที่รับผิดชอบโครงสร้างการควบคุมภายในที่เพียงพอและการประเมินโดยการจัดการประสิทธิผลของโครงสร้างการควบคุม ข้อบกพร่องใดๆ ในการควบคุมจะต้องรายงานให้กรรมการของบริษัทจดทะเบียนทราบด้วย การเปิดเผยข้อมูลที่เป็นและถูกต้องของการรายงานทางการเงิน แต่ละฉบับที่มีงบการเงินและต้องจัดทำตาม (หรือกระทบยอด) หลักการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไปและยื่นต่อคณะกรรมการจะแสดงถึงการแก้ไขที่เป็นสาระสำคัญทั้งหมด หลังจากวันที่มีการบังคับใช้กฎหมาย Sarbanes-Oxley Act ปี 2002 คณะกรรมการจะออกกฎหมายโดยให้รายงานทางการเงินประจำปีและรายไตรมาสแต่ละฉบับ

---

(5) Authority to Engage Advisers - each audit committee shall have the authority to engage independent counsel and other advisers, as it determines necessary to carry out its duties.

¹⁴³Sarbanes-Oxley Act of 2002 report for section 404:

(a) Rules Required. The Commission shall prescribe rules requiring each annual report required by section 13(a) or 15(d) of the Securities Exchange Act of 1934 to contain an internal control report, which shall--

(1) state the responsibility of management for establishing and maintaining an adequate internal control structure and procedures for financial reporting; and

(2) contain an assessment, as of the end of the most recent fiscal year of the issuer, of the effectiveness of the internal control structure and procedures of the issuer for financial reporting.

(b) Internal Control Evaluation and Reporting. With respect to the internal control assessment required by subsection (a), each registered public accounting firm that prepares or issues the audit report for the issuer shall attest to, and report on, the assessment made by the management of the issuer. An attestation made under this subsection shall be made in accordance with standards for attestation engagements issued or adopted by the Board. Any such attestation shall not be the subject of a separate engagement.

จะต้องยื่นต่อคณะกรรมการจะเปิดเผยรายการธุรกรรมนอกงบดุลที่มีสาระสำคัญข้อตกลงภาระผูกพัน (รวมถึงภาระผูกพันที่อาจเกิดขึ้น) และความสัมพันธ์อื่นๆ ของผู้ออกตราสารกับนิติบุคคลที่ไม่ได้รวมบัญชีหรือบุคคลอื่นซึ่งอาจมีผลอย่างมีนัยสำคัญในปัจจุบันหรืออนาคตต่อฐานะทางการเงิน, ผลการดำเนินงาน, สภาพคล่อง, รายจ่ายลงทุน, ทรัพยากรทุนหรือองค์ประกอบที่สำคัญของรายได้หรือค่าใช้จ่าย¹⁴⁴ และข้อห้ามที่เกี่ยวกับเงินให้กู้ยืมส่วนบุคคลต่อผู้บริหารตามพระราชบัญญัติ Sarbanes-Oxley ปี 2002 กล่าวไว้ว่า บริษัทจดทะเบียน บริษัทย่อย บริษัทร่วมบริษัทในเครือที่มีการปฏิบัติโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายในส่วนของ การขยายเวลาหรือการรักษาเครดิตเพื่อจัดเตรียมการขยายสินเชื่อ การต่ออายุเครดิตในรูปแบบของสินเชื่อบุคคลทั้งทางตรงและทางอ้อมให้สำหรับกรรมการหรือเจ้าหน้าที่บริหาร (หรือเทียบเท่า) ซึ่งมีเงื่อนไขว่าจะไม่เปลี่ยนข้อกำหนดของการขยายหรือยืดเวลาเครดิตทุกรูปแบบ¹⁴⁵ เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้มีการทุจริต

---

¹⁴⁴Sec. 401. Disclosures in periodic reports

(a) Disclosures Required—

(i) Accuracy of financial Reports— Each financial report that contains financial statements, and that is required to be prepared in accordance with (or reconciled to) generally accepted accounting principles under this title and filed with the Commission shall reflect all material correcting adjustments that have been identified by a registered public accounting firm in accordance with generally accepted accounting principles and the rules and regulations of the Commission.

(j) Off-Balance Sheet Transactions— Not later than 180 days after the date of enactment of the Sarbanes-Oxley Act of 2002, the Commission shall issue final rules providing that each annual and quarterly financial report required to be filed with the Commission shall disclose all material off-balance sheet transactions, arrangements, obligations (including contingent obligations), and other relationships of the issuer with unconsolidated entities or other persons, that may have a material current or future effect on financial condition, changes in financial condition, results of operations, liquidity, capital expenditures, capital resources, or significant components of revenues or expenses

¹⁴⁵Sec. 402. Enhanced Conflict of Interest Provisions

(a) Prohibition on Personal Loans to Executives

1) In General— it shall be unlawful for any issuer (as defined in section 2 of the Sarbanes-Oxley Act of 2002), directly or indirectly, including through any subsidiary, to extend or maintain credit, to arrange for the extension of credit, or to renew an extension of credit, in the form of a personal loan to or for any director or executive officer (or equivalent thereof) of that issuer. An extension of credit maintained by the issuer on the date of enactment of this subsection shall not be subject to the provisions of this subsection,

จรรยาบรรณขององค์กรตามหลักจริยธรรม

จรรยาบรรณตามหลักจริยธรรมเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของกระบวนการควบคุมภายในของบริษัทมหาชนในการปฏิบัติตามจรรยาบรรณทางจริยธรรมนั้นมีประโยชน์มากมาย ซึ่งบริษัทมหาชนขนาดใหญ่ที่สุดที่เปิดเผยต่อสาธารณะในการปฏิบัติตามจรรยาบรรณขององค์กรตามหลักจริยธรรมซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกลยุทธ์การควบคุมภายในของบริษัทนั้นมีประสิทธิภาพที่สูงขึ้นทั้งในแง่การเงินและไม่ใช่ทางการเงิน¹⁴⁶ สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ได้อนุมัติมาตรฐานการรับจดทะเบียนของตลาดหลักทรัพย์นิวยอร์ก (NYSE) และตลาดหุ้นแนสแด็ก (Nasdaq) ซึ่งกำหนดให้บริษัทจดทะเบียนต่างๆ ต้องมีจรรยาบรรณที่ควบคุมความประพฤติของกรรมการ เจ้าหน้าที่ และพนักงานทั้งหมด และเปิดเผยสิทธิ์ที่ได้รับแก่กรรมการและผู้บริหารของบริษัทมหาชนเป็นข้อกำหนดในการปฏิบัติงาน (สิ่งที่ต้องทำ) และเป็นข้อห้ามในการปฏิบัติงาน (สิ่งที่ไม่ควรทำ) การสร้างจรรยาบรรณโดยกำหนดมาตรฐานพฤติกรรมแล้วประยุกต์ให้เข้ากับบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบซึ่งการสร้างระบบและกระบวนการอย่างมีประสิทธิภาพของกรรมการของบริษัทและผู้บริหารของบริษัทจดทะเบียน นิยามคำว่าจรรยาบรรณ ในความหมายตามบทบัญญัติของ Sarbanes Oxley Act 2002 หมายถึงมาตรฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษรที่ออกแบบมาอย่างสมเหตุสมผลเพื่อยับยั้งการกระทำผิดและเพื่อส่งเสริมให้กรรมการมีจรรยาบรรณที่ดี ดังนี้

(1) การประพฤติที่ซื่อสัตย์สุจริตเป็นธรรม การทำกำไรเชิงคุณภาพให้เกิดความพึงพอใจ และคุ้มครองผู้ถือหุ้นและผู้ลงทุน มีความเป็นเลิศและการพัฒนาที่ยั่งยืนและมีการจัดการอย่างมีจริยธรรมของผลประโยชน์ทับซ้อนระหว่าง ความสัมพันธ์ส่วนตัวและวิชาชีพ

(2) การเปิดเผยข้อมูลที่ครบถ้วนยุติธรรมถูกต้องทันเวลาและเข้าใจได้ในรายงานประจำที่บริษัทจดทะเบียนเป็นผู้กำหนด และวิธีรายงานการประพฤตินิชอบที่น่าสงสัยและระบบอาจใช้โดยไม่เปิดเผยเพื่อเป็นการรักษาความลับเพื่อสนับสนุนการกระทำที่สุจริตเพียงกรรม

(3) การปฏิบัติตามกฎและข้อบังคับของบทบัญญัติ Sarbanes Oxley Act 2002 ¹⁴⁷

---

provided that there is no material modification to any term of any such extension of credit or any renewal of any such extension of credit on or after that date of enactment

¹⁴⁶ Findlaw Attorney Writers. Corporate Ethics and Sarbanes-Oxley. 29 December 2017

¹⁴⁷The Sarbanes Oxley Act 2002 Section 406. Code of ethics for senior financial officers.

(c) Definition-In this section, the term ``code of ethics`` means such standards as are reasonably necessary to promote-(1) honest and ethical conduct, including the ethical handling of actual or apparent conflicts of interest between personal and professional relationships (2) full, fair, accurate, timely, and understandable disclosure in the periodic reports required to be filed by the issuer; and

การเปิดเผยข้อมูลของคณะกรรมการตรวจสอบซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการเงิน

คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์จะออกกฎและข้อกำหนดที่จำเป็นและเหมาะสมแก่บริษัทจดทะเบียนและให้รายงานเกี่ยวกับการเงินและการบัญชี เพื่อสอดคล้องการประกอบธุรกิจและเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะเพื่อคุ้มครองผู้ถือหุ้นและผู้ลงทุนดังนั้นคณะกรรมการตรวจสอบของบริษัทจดทะเบียนจะต้องประกอบด้วยกรรมการตรวจสอบที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญทางการเงินอย่างน้อย 1 คน ตามที่คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์กำหนด

ความหมายของกรรมการตรวจสอบต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญทางการเงินจะพิจารณาจากการจัดทำหรือการตรวจสอบงบการเงินการศึกษาและประสบการณ์ในฐานะนักบัญชีหรือผู้สอบบัญชีและประสบการณ์เกี่ยวกับการควบคุมบัญชีภายในรวมถึงความเข้าใจหน้าที่ของกรรมการตรวจสอบ ซึ่งมีความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการบัญชีและงบการเงินที่รับรอง¹⁴⁸ ดังที่กล่าวในมาตรา 407 (SOX) ได้นำหลักเกณฑ์มาใช้โดยกำหนดให้บริษัทจดทะเบียน

(3) Compliance with applicable governmental rules and regulations. Section 409 Real time issuer disclosures Section 13 of the Securities Exchange Act of 1934 (15 U.S.C. 78m), as amended by this Act, is amended by adding at the end the following: (1) Real time issuer disclosures - Each issuer reporting under section 13(a) or 15(d) shall disclose to the public on a rapid and current basis such additional information concerning material changes in the financial condition or operations of the issuer, in plain English, which may include trend and qualitative information and graphic presentations, as the Commission determines, by rule, is necessary or useful for the protection of investors and in the public interest.

¹⁴⁸The Sarbanes Oxley Act 2002 Section 407. Disclosure of Audit Committee Financial Expert

(a) Rules Defining “Financial Expert” - The Commission shall issue rules, as necessary or appropriate in the public interest and consistent with the protection of investors, to require each issuer, together with periodic reports required pursuant to sections 13(a) and 15(d) of the Securities Exchange Act of 1934, to disclose whether or not, and if not, the reasons therefor, the audit committee of that issuer is comprised of at least 1 member who is a financial expert, as such term is defined by the Commission. (b) Considerations- In defining the term “financial expert” for purposes of subsection (a), the Commission shall consider whether a person has, through education and experience as a public accountant or auditor or a principal financial officer, comptroller, or principal accounting officer of an issuer, or from a position involving the performance of similar functions-

1) An understanding of generally accepted accounting principles and financial statements.

2) Experience in-

(a) The preparation or auditing of financial statements of generally comparable issuers; and (b) The

application of such principles in connection with the accounting for estimates, accruals, and reserves.

(3) Experience with internal accounting controls; and

เปิดเผยว่าคณะกรรมการตรวจสอบของบริษัทจดทะเบียนต้องประกอบด้วยสมาชิกที่เกี่ยวข้องทางการเงินอย่างน้อยหนึ่งคน และนิยามของผู้เชี่ยวชาญด้านการเงินครอบคลุมถึงโครงสร้างเงินทุน การประเมินมูลค่า กระแสเงินสด การวิเคราะห์ความเสี่ยง เทคนิคการเพิ่มทุนความสามารถในการประเมินการบัญชีสำหรับการประมาณการ เงินคงค้าง และเงินสำรอง¹⁴⁹ และความสามารถในการถามคำถามที่ถูกต้องเพื่อพิจารณาว่างบการเงินของบริษัทนั้นสมบูรณ์และถูกต้องหรือไม่

ผู้สอบบัญชี

ผู้สอบบัญชีต้องสื่อสารกับคณะกรรมการตรวจสอบของบริษัทเกี่ยวกับบางเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการตรวจสอบและขอข้อมูลบางอย่างจากคณะกรรมการตรวจสอบที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบ มาตรฐานนี้ยังกำหนดให้ผู้สอบบัญชีต้องสร้างความเข้าใจในเงื่อนไขของงานตรวจสอบกับคณะกรรมการตรวจสอบ รับข้อมูลจากคณะกรรมการตรวจสอบที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบสื่อสารให้คณะกรรมการตรวจสอบทราบถึงภาพรวมของกลยุทธ์การตรวจสอบโดยรวมและระยะเวลาของการตรวจสอบและจัดให้มีข้อสังเกตในเวลาที่เหมาะสมจากการตรวจสอบที่มีความสำคัญต่อกระบวนการรายงานทางการเงินหากผู้สอบบัญชีไม่สามารถสร้างความเข้าใจในเงื่อนไขของงานตรวจสอบกับคณะกรรมการตรวจสอบ ผู้สอบบัญชีควรปฏิเสธที่จะยอมรับดำเนินการต่อหรือปฏิบัติงานเมื่อพบธุรกรรมที่ผิดปกติอย่างมีนัยสำคัญซึ่งอยู่นอกเหนือการดำเนินการธุรกิจปกติของบริษัท หรือที่ดูเหมือนจะผิดปกติอันเนื่องมาจากเวลา ขนาด หรือลักษณะนโยบายและการจัดการแนวปฏิบัติที่ใช้ในการบัญชีสำหรับธุรกรรมที่ผิดปกติการนำเสนอของงบการเงิน ผลการประเมินของผู้สอบบัญชีว่าการนำเสนอของงบการเงินและการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องเป็นไปตามแม่บทการรายงานทางการเงินที่เกี่ยวข้องซึ่งรวมถึงการพิจารณาของผู้สอบบัญชีเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการ และเนื้อหาของงบการเงิน (รวมถึงหมายเหตุประกอบงบการเงิน) ครอบคลุมจำนวนรายละเอียด และการจัดประเภทรายการฐานของจำนวนที่กำหนดไว้¹⁵⁰ ผู้สอบบัญชีของบริษัทจดทะเบียนจะต้องเป็นผู้สอบบัญชีที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ซึ่งผ่านการถ่วงดุลและขึ้นทะเบียนจากสภาวิชาชีพในเบื้องต้นก่อนว่ามีความเหมาะสมที่จะเป็นผู้สอบบัญชีในระบบสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และกำหนดให้สำนักงานสอบบัญชีที่จะออกรายงานการสอบบัญชีมีส่วนร่วมในการเสนอรายงาน

(4) An understanding of audit committee function

¹⁴⁹ Securities and Exchange Commission, Federal Register the Daily Journal of the States Government. Pub -lished Document. 31 January 2003

¹⁵⁰ PCAOB.AS 1301: Communications with Audit Committees. Public Company Accounting Oversight Board. 2003

การสอบบัญชีซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลด้านบัญชีของบริษัทจดทะเบียนมหาชนจำกัดซึ่งเป็นการจดทะเบียนเพื่อให้คณะกรรมการกำกับดูแลด้านบัญชีของบริษัทมหาชนจำกัด (PACOB) สามารถตรวจสอบและกำกับดูแลการปฏิบัติงานของสำนักงานสอบบัญชีได้

กฎหมาย Sarbanes Oxley Act ปี 2002 มาตรา 801 ถึง 807 เรียกรวมกันว่ากฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบในการถือ โกงขององค์กรและการถือ โกงทางอาญา พระราชบัญญัตินี้ได้ให้รายละเอียดบทลงโทษทางอาญาสำหรับการถือ โกงหลักทรัพย์และปกป้องพนักงานที่กลายเป็นผู้แจ้งเบาะแสของบริษัทที่ซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์จากการดำเนินการที่ถูกระงับโดยนายจ้างซึ่งกล่าวถึงบทลงโทษทางอาญาสำหรับการแก้ไขเอกสาร(มาตรา 802) ตามพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อการถือ โกงขององค์กรและการถือ โกงทางอาญา เป็นการผิดกฎหมายสำหรับบุคคลใดก็ตามที่ดำเนินการเปลี่ยนแปลง ทำลาย ปกปิด ปิดบัง ปลอมแปลง ทำรายการอันเป็นเท็จ จะมีโทษจำคุกไม่เกิน 20 ปีการทำลายเอกสารเพื่อล้างมลทินให้เป็นการทำให้บริสุทธิ์หรือการปลอมแปลงบันทึกในการสืบสวน แจ้งเปลี่ยนแปลงทำลายปกปิดปลอมแปลงหรือทำรายการเท็จในบันทึกเอกสารหรือวัตถุด้วยเจตนาที่จะขัดขวางกีดขวางหรือใช้อิทธิพลต่อการบริหารจัดการหรือกรณีใดๆ ที่ยื่นภายใต้ชื่อหรือในความสัมพันธ์หรือการไต่สวนในเรื่องหรือกรณีดังกล่าวจะถูกปรับหรือถูกจำคุกไม่เกิน 20 ปี หรือทั้งจำคุกและปรับ ในส่วนนี้ยังได้กำหนดโทษสูงสุดถึง 10 ปี สำหรับผู้สอบบัญชีหรือผู้อื่นที่จงใจฝ่าฝืนข้อกำหนดในการตรวจสอบทั้งหมดหรือการตรวจสอบเอกสารเป็นระยะเวลา 5 ปี¹⁵¹ หน้าที่ที่ไม่สามารถชำระได้หากเกิดขึ้นในการละเมิดกฎหมายว่าด้วยการถือ โกงหลักทรัพย์ (มาตรา 803) ข้อจำกัดการในการถือ โกงหลักทรัพย์ แนวทางทบทวนการพิจารณาของรัฐบาลในการขัดขวางกระบวนการทางกฎหมายเพื่อให้เกิดความยุติธรรมและการถือ โกงที่ทำให้เกิดความเสียหายต่อสาธารณะ (มาตรา 805) การคุ้มครองพนักงานของบริษัทที่ซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ซึ่งแสดงหลักฐานการถือ โกง (806) พระราชบัญญัติส่วนนี้เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแส บริษัทที่ซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ไม่สามารถหมิ่น ชุ่ย คูกคาม หรือเลือกปฏิบัติต่อพนักงานผู้แจ้งเบาะแสเป็นผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการละเมิดและผู้แจ้งเบาะแสนำให้การเป็นพยานหรือในการดำเนินการเกี่ยวกับการละเมิดของกรรมการของบริษัทและจะได้รับค่าชดเชยความเสียหายและการ

¹⁵¹ The Sarbanes Oxley Act 2002 .Section. 802. Criminal Penalties for Altering Documents

(a) In General - Whoever knowingly alters, destroys, mutilates, conceals, covers up, falsifies, or makes a false entry in any record, document, or tangible object with the intent to impede, obstruct, or influence the investigation or proper administration of any matter within the jurisdiction of any department or agency of the United States or any case filed under title 11, or in relation to or contemplation of any such matter or care ,shall be fined under this title , imprisoned not more than 20 year ,or both

ชดใช้ค่าเสียหายทางการเงิน บทลงโทษทางอาญาสำหรับการฉ้อโกงผู้ถือหุ้นของบริษัทที่ซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ (807) บุคคลหรือบริษัทจดทะเบียนไม่สามารถดำเนินการหรือพยายามดำเนินการที่หลอกลวงผู้ถือหุ้นหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับหลักทรัพย์ที่ซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์โดยรู้ถึงผลของการกระทำนั้นหรือไม่สามารถดำเนินการหรือพยายามดำเนินการ โดยการฉ้อฉลเงินหรือหลักทรัพย์ใดๆ ที่เกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียนที่ซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์¹⁵²ซึ่งในมาตรา 807 แห่งพระราชบัญญัติ Sarbanes-Oxley Act ได้เพิ่มมาตรา 1348 ใหม่ในประมวลกฎหมายอาญาของสหรัฐอเมริกาซึ่งระบุว่า ใครก็ตามที่ดำเนินการโดยรู้เท่าทันหรือพยายามที่จะดำเนินการหรือกระทำการเพื่อให้ได้มาโดยการหลอกลวงการเป็นตัวแทนหรือทำสัญญาเงินหรือทรัพย์สินใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับการซื้อหรือขายหลักทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียนที่มีระดับหลักทรัพย์จดทะเบียนตามมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์ พ.ศ.2477 หรือที่ต้องยื่นรายงานตามมาตรา 15 (ง) แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2477 จะถูกปรับ 5 ล้านดอลลาร์หรือถูกจำคุก 25 ปี ภายใต้บทบัญญัตินี้หรือทั้งจำทั้งปรับ¹⁵³

---

¹⁵²Compliance Online the Largest GRC Advisory Newyork .Corporate and Criminal Fraud
Accountability Act

–Overview and Summary of Requirements.7 October 2011

¹⁵³Section 807 of the Sarbanes-Oxley Act added a new § 1348 to the US Criminal Code, which provides that:

Whoever knowingly executes, or attempts to execute, a scheme or artifice—

(1) to defraud any person in connection with any security of an issuer with a class of securities registered under section 12 of the Securities Exchange Act of 1934 or that is required to file reports under section 15(d) of the Securities Exchange Act of 1934; or

(2) to obtain, by means of false or fraudulent pretenses, representations, or promises, any money or property in connection with the purchase or sale of any security of an issuer with a class of securities registered under section 12 of the Securities Exchange Act of 1934 or that is required to file reports under section 15(d) of the Securities Exchange Act of 1934 shall be fined under this title, or imprisoned not more than 25 years, or both

การเพิ่มบทลงโทษทางอาญา

การเพิ่มบทลงโทษสำหรับการฉ้อฉลทางอาญา (White-Collar Crime Penalty Enhancements) ความรับผิดชอบขององค์กรต่อรายงานทางการเงินในมาตรา 906¹⁵⁴ ระบุถึงบทลงโทษทางอาญาสำหรับการรับรองรายงานทางการเงินที่หลอกลวงหรือทุจริต ภายใต้ พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ 2545 (SOX) การลงโทษปรับเงิน 5 ล้านดอลลาร์ หรือจำคุกไม่เกิน 20 ปีทั้งจำทั้งปรับ

(ก) การรับรองรายงานทางการเงิน รายงานแต่ละงวดที่มีงบการเงินที่ยื่นโดยบริษัทจดทะเบียนกับสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ตามตรา 13 (1) หรือ 15 (4) ของพระราชบัญญัติตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2477 โดยคำสั่งเป็นลายลักษณ์อักษรโดยประธานเจ้าหน้าที่บริหารและประธานเจ้าหน้าที่ฝ่ายการเงิน (หรือเทียบเท่า) ของบริษัทจดทะเบียน

(ข) เนื้อหา ข้อความ ข้อมูลที่จำเป็นภายใต้ส่วนย่อย (1) รับรองว่ารายงานตามงวดที่มีงบการเงินเป็นไปตามข้อกำหนดของมาตรา 13 (1) หรือ 15 (4) ของกฎหมายหลักทรัพย์ปี 1934 และข้อมูลที่ปรากฏในรายงานเป็นระยะแสดงถึงสถานะทางการเงินและผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนอย่างเป็นทางการ

(1) รับรองข้อความใดๆ ตามที่กำหนดไว้ในรายงานทางการเงินของบริษัทจดทะเบียน โดยรู้ว่ารายงานประจำรอบการรายงานงบการเงินรายไตรมาสและประจำปีที่มาพร้อมกับข้อความนั้นไม่สอดคล้องกับข้อกำหนดทั้งหมดที่ระบุข้างต้นจะต้องถูกปรับไม่เกินเป็นเงินจำนวน 1,000,000 ดอลลาร์ หรือจำคุกไม่เกิน 10 ปีหรือทั้งจำทั้งปรับ หรือ

(2) จงใจรับรองข้อความหรือเนื้อหาทางการเงินรายไตรมาสและประจำปีที่กำหนดไว้โดยรู้ว่ารายงานประจำรอบการรายงานงบการเงินที่มาพร้อมกับแถลงการณ์ไม่สอดคล้องกับข้อกำหนดทั้งหมดที่กำหนดไว้ในรายงานทางการเงินจะต้องถูกปรับไม่เกิน 5,000,000 ดอลลาร์ หรือถูกจำคุกไม่เกิน 20 ปีหรือทั้งจำทั้งปรับ¹⁵⁵

¹⁵⁴ สืบค้น WWW.Sarbanes - Oxley Act 2002 – 101.com/SOX-906.htm Document date 21 July 2020

¹⁵⁵ Section 906 addresses criminal penalties for certifying a misleading or fraudulent financial report. Under SOX 906, penalties can be upwards of \$5 million in fines and 20 years in prison. A direct excerpt from the Sarbanes-Oxley Act of 2002 report for section 906

(a) Certification of Periodic Financial Report. each periodic report containing financial statements filed by an issuer with the Securities Exchange Commission pursuant to section 13(a) or 15(d) of the Securities Exchange Act of 1934 shall be accompanied by a written statement by the chief executive officer and chief financial officer (or equivalent thereof) of the issuer.

(b) Content. The statement required under subsection (a) shall certify that the periodic report containing the financial statements fully complies with the requirements of section 13 (a) or 15 (d) of the

ตารางที่ 4.1 วิเคราะห์กรรมการตรวจสอบภายใต้กฎหมายปฏิรูปการบัญชีของบริษัทมหาชนและ
 คຸ້ມກອງນັກລຽນ พ.ศ.2545 Public Company Accounting Reform and Investor
 Protectionหรือ Sarbanes-Oxley Act of 2002 หรือSox

กรรมการตรวจสอบและคณะกรรมการ ตรวจสอบ	สรุปที่มา หน้าที่และการมีกรรมการตรวจสอบ
1) ที่มาวิธีการนำเสนอ	โดยคณะกรรมการของบริษัทหรือประธาน คณะกรรมการของบริษัทนำเสนอ
2) ได้รับเลือกและแต่งตั้ง	คัดเลือกจากกรรมการของบริษัทและแต่งตั้งโดยมติผู้ถือหุ้น หุ้นในที่ประชุมใหญ่ปฏิบัติงานได้ไม่เกิน 3 แห่ง

ที่มา : ศึกษาวิเคราะห์โดยผู้เขียนจากกฎหมายปฏิรูปการบัญชีของบริษัทมหาชนและคຸ້ມກອງນັກ
 ลຽນ พ.ศ.2545 Public Company Accounting Reform and Investor ProtectionหรือThe Sarbanes-
 Oxley Act of 2002 หรือSox

Securities Exchange Act of 1934 and that information contained in the periodic report fairly presents, in all
 material respects, the financial condition and results of operations of the issuer.

(c) Criminal Penalties.

whoever - (1) certifies any statement as set forth in subsections (a) and (b) of this section
 knowing that the periodic report accompanying the statement does not comport with all the requirements set
 forth in this section shall be fined not more than \$1,000,000 or imprisoned not more than 10 years, or both; or

(2) willfully certifies any statement as set forth in subsections (a) and (b) of this
 section knowing that the periodic report accompanying the statement does not comport with all the
 requirements set forth in this section shall be fined not more than \$5,000,000, or imprisoned not more than 20
 years, or both.

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

กรรมการตรวจสอบและคณะกรรมการตรวจสอบ	สรุปที่มา หน้าที่และการมีกรรมการตรวจสอบ
3) ความเป็นอิสระ	เป็นกรรมการอิสระ ไม่ได้เป็นคณะกรรมการและเจ้าหน้าที่บริหารของบริษัท ไม่เป็นลูกจ้าง ไม่มีสายสัมพันธ์ทางธุรกิจ ว่าจ้างที่ปรึกษาและอื่นๆ ได้
4) ภูมิลำเนา	เป็นลายลักษณ์อักษร ทบทวนและประเมินภูมิลำเนาใหม่เป็นประจำสม่ำเสมอทุกปี สามารถแก้ไขในสาระสำคัญ ต้องระบุขอบเขตความรับผิดชอบ วิธีการดำเนินการ โครงสร้าง กระบวนการข้อกำหนดของสมาชิก ต้องเปิดเผยต่อสาธารณะ และต้องรับรองโดยคณะกรรมการของบริษัท ในเรื่องรายการทางการเงิน บริหารความเสี่ยง การรายงานการปฏิบัติตามการตรวจสอบภายนอกและการตรวจสอบภายในและการควบคุมภายใน ประเมินผลเพื่อสร้างประสิทธิผลให้ดีขึ้นและ ความเหมาะสมโดยพิจารณาจากการประเมินผลปฏิบัติงาน และพิจารณาว่าควรแก้ไขกฎบัตรหรือไม่ ถ้าคณะกรรมการเห็นว่าจำเป็นต้องมีการแก้ไขกฎบัตร ให้คณะกรรมการตรวจสอบเสนอการแก้ไขนั้นต่อคณะกรรมการของบริษัท
5) สมาชิกของคณะกรรมการตรวจสอบ	จำเป็นต้องมีอย่างน้อย 3 คน ขึ้นไป แต่ไม่เกิน 5 คน ดำรงตำแหน่งไม่เกิน 3 บริษัท ¹⁵⁶ ไม่มีโทษจำคุก>12 เดือนและไม่เป็นบุคคลล้มละลาย ไม่เคยถูกตัดสิทธิ์

ที่มา : ศึกษาวิเคราะห์โดยผู้เขียนจากกฎหมายปฏิรูปการบัญชีของบริษัทมหาชนและคุ้มครองนักลงทุน พ.ศ.2545 Public Company Accounting Reform and Investor Protection หรือ The Sarbanes-Oxley Act of 2002 หรือ Sox

¹⁵⁶ KPMG Audit Committee Institute. Audit Committee Guide. Edition 2021.p5

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

กรรมการตรวจสอบและคณะกรรมการตรวจสอบ	สรุปที่มา หน้าที่และการทำงานของกรรมการตรวจสอบ
6) การประชุมคณะกรรมการ	ต้องมีการประชุมอย่างน้อยปีละ 4 ครั้ง (ไตรมาสละ 1 ครั้ง) ¹⁵⁷ การประชุมกับผู้สอบบัญชี ผู้ตรวจสอบภายใน/ ภายนอกโดยปราศจากผู้บริหารเข้าร่วมประชุม
7) การตรวจสอบควบคุมภายในอย่างสม่ำเสมอ	ต้องทำโดยสม่ำเสมอ
8) อายุในการดำรงตำแหน่ง	ไม่จำกัด
9) วาระการดำรงตำแหน่ง	วาระ 3 ปีไม่เกิน 2 วาระ ดำรงตำแหน่งได้ไม่เกิน 6 ปี
10) มติคณะกรรมการ	สามารถลงคะแนนเสียงได้ กรรมการผู้มีส่วนได้เสีย ออกเสียง
11) ความรู้ทางด้านบัญชี	มีใบรับรองวิชาชีพการบัญชีหรือมีประสบการณ์หรือมี ความรู้ ความเชี่ยวชาญ ¹⁵⁸ และมีความเข้าใจในการ รับรองการบัญชี
12) ความรู้ทางการเงิน	อย่างน้อย 1 คน มีประสบการณ์ความรู้ ความเชี่ยวชาญ
13) บทบาทในการว่าจ้างที่ปรึกษาและผู้สอบบัญชีภายนอก	คณะกรรมการตรวจสอบมีอำนาจในการว่าจ้างที่ ปรึกษาอิสระและอื่นๆ และผู้สอบบัญชีภายนอก หมุนเวียนผู้สอบบัญชีได้อย่างอิสระ โดยบริษัทจด ทะเบียนเป็นผู้ออกค่าใช้จ่าย
ที่มา :ศึกษาวิเคราะห์โดยผู้เขียนจากกฎหมายปฏิรูปการบัญชีของบริษัทมหาชนและคุ้มครองนักลงทุน พ.ศ.2545 Public Company Accounting Reform and Investor Protection หรือ The Sarbanes-Oxley Act of 2002 หรือ Sox	

¹⁵⁷ Laura Anthony. Lawcast Corporate Finance in Focus. Audit Committees – NYSE American. 29 January 2021

¹⁵⁸ KPMG Audit Committee Institute. Audit Committee Guide. Edition 2021. p29

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

กรรมการตรวจสอบและคณะกรรมการตรวจสอบ	สรุปที่มา หน้าที่และการมีกรรมการตรวจสอบ
14) ขั้นตอนในการเรียกผู้แจ้งเบาะแสให้ข้อมูล	ทำได้กำหนดขั้นตอนรับร้องเรียนผู้ให้เบาะแสให้ข้อมูลด้านบัญชี ควบคุมภายในเพื่อตรวจสอบการทุจริตหรือมีข้อสงสัย และรักษาความลับไม่เปิดเผยตัวตนผู้แจ้งเบาะแสหรือผู้ให้ข้อมูล ¹⁵⁹
15) สิทธิในการสอบสวนคณะกรรมการ	ไม่มี
16) สามารถฟ้องกรรมการของบริษัท	ไม่ได้ แต่หากกรรมการตรวจสอบตรวจสอบพบเจ้าหน้าที่บริหารกระทำผิดหรือร่วมกันกระทำผิดให้แจ้งคณะกรรมการของบริษัทโดยไม่ชักช้า
17) สามารถฟ้องกรรมการได้โดยผู้ถือหุ้น	ผู้ถือหุ้นสามารถทำได้ ฐานละเมิดหน้าที่ในการบริหาร
18) บทบาท อำนาจหน้าที่และการทำหน้าที่ของกรรมการตรวจสอบ	1. ตรวจสอบการดำเนินธุรกิจของบริษัทที่บริหาร โดยกรรมการ 2. กำกับดูแลกระบวนการรายงานและการเปิดเผยข้อมูลทางการเงิน 3. ตรวจสอบการควบคุมภายใน
ที่มา :ศึกษาวิเคราะห์โดยผู้เขียนจากกฎหมายปฏิรูปการบัญชีของบริษัทมหาชนและคุ้มครองนักลงทุน พ.ศ.2545 Public Company Accounting Reform and Investor Protection หรือ The Sarbanes-Oxley Act of 2002 หรือ Sox	

¹⁵⁹ Bridget Neil. The Sarbanes-Oxley Act at 15: what has changed. 21 Jun 2017

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

กรรมการตรวจสอบและคณะกรรมการตรวจสอบ	สรุปที่มา หน้าที่และการมีกรรมการตรวจสอบ
18) บทบาท อำนาจหน้าที่และการทำหน้าที่ของกรรมการตรวจสอบ(ต่อ)	<p>4. พิจารณาเรื่องสำคัญที่เกิดขึ้นระหว่างกระบวนการตรวจสอบของบริษัทจดทะเบียน</p> <ul style="list-style-type: none"> - การรายงานทางบัญชี ทางการเงิน งบการเงิน งบดุล งบกำไรขาดทุนและกระแสเงินสดมีความสมบูรณ์ของข้อมูลรายงานทางการเงินที่เปิดเผยมต่อผู้ถือหุ้น และผู้ลงทุนรายงานการบัญชี¹⁶⁰ - การบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน - การปฏิบัติตามกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ และหลัก จรรยาบรรณ - การตรวจสอบภายใน - การตรวจสอบภายนอก <p>5. มีส่วนร่วมในการตัดสินใจให้คำแนะนำเกี่ยวกับขยายระยะเวลาและการหมุนเวียนผู้สอบบัญชี มีสิทธิอนุมัติผู้ตรวจสอบ บัญชีเป็นผู้สอบบัญชีของบริษัทซึ่งมีวาระไม่เกิน 2 ปี พิจารณาคัดเลือกแต่งตั้งผู้สอบบัญชี</p>
ที่มา :ศึกษาวิเคราะห์โดยผู้เขียนจากกฎหมายปฏิรูปการบัญชีของบริษัทมหาชนและคุ้มครองนักลงทุน พ.ศ.2545 Public Company Accounting Reform and Investor ProtectionหรือThe Sarbanes-Oxley Act of 2002 หรือSox	

¹⁶⁰ Ibid.27 January 2021

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

กรรมการตรวจสอบและคณะกรรมการตรวจสอบ	สรุปที่มา หน้าที่และการมีกรรมการตรวจสอบ
18) บทบาท อำนาจหน้าที่และการทำหน้าที่ของกรรมการตรวจสอบ(ต่อ)	6. ช่วยคณะกรรมการของบริษัทในการปฏิบัติหน้าที่ในการกำกับดูแลกิจการของบริษัทกำกับดูแลให้บริษัทปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและเพื่อให้แน่ใจว่าความสมดุลความโปร่งใส และมีความสมบูรณ์ของข้อมูลรายงานทางการเงินที่เปิดเผยมต่อผู้ถือหุ้นและผู้ลงทุน
19) การถอดถอนกรรมการ (กรรมการกระทำความผิด)	ถอดถอนโดยมติวิสามัญของที่ประชุมผู้ถือหุ้นและประชุมสามัญประจำปี
20) ความรับผิดชอบของกรรมการที่ไม่ได้เจตนาและไม่ได้ประมาทเลินเล่อ กระทำ ความผิด	เป็นดุลพินิจของศาลในความผิด ความประมาท การผิดนัด การละเมิด ผิดสัญญา ละเมิดความไว้วางใจในหน้าที่ ผ่าฝืนหน้าที่
21) บทลงโทษ	- หลอกหลวงทำสัญญาเงินหรือทรัพย์สิน ซื่อขาย หลักทรัพย์ ปรับ 5 ล้านบาทต่อครั้ง จำคุก 20 ปี - ความผิดฉ้อฉลทางอาญา จำคุกสูงสุด 20 ปี ปรับมากกว่า ปรับ 5 ล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ - รับรองข้อความทางการเงินรายไตรมาส+ประจำปี โทษปรับไม่เกิน 1 ล้านบาทหรือจำคุกไม่เกิน 10 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ
ที่มา :ศึกษาวิเคราะห์โดยผู้เขียนจากกฎหมายปฏิรูปการบัญชีของบริษัทมหาชนและคุ้มครองนักลงทุน พ.ศ.2545 Public Company Accounting Reform and Investor Protection หรือ The Sarbanes-Oxley Act of 2002 หรือ Sox	

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

กรรมการตรวจสอบและคณะกรรมการตรวจสอบ	สรุปที่มา หน้าที่และการมีกรรมการตรวจสอบ
21) บทลงโทษ (ต่อ)	-จงใจรับรองข้อความทางการเงินรายไตรมาส+ประจำปี โทษปรับไม่เกิน 5 ล้านดอลลาร์ จำคุกไม่เกิน 20 ปีหรือ ทั้งจำทั้งปรับ

ที่มา :ศึกษาวิเคราะห์โดยผู้เขียน กฎหมายปฏิรูปการบัญชีของบริษัทมหาชนและคุ้มครองนักลงทุน พ.ศ.2545 Public Company Accounting Reform and Investor Protection หรือ The Sarbanes-Oxley Act of 2002 หรือ Sox

สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษาพบว่ากรรมการตรวจสอบต้องเป็นกรรมการอิสระที่ต้องปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทและความรับผิดชอบของตน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสนับสนุนการเติบโตอย่างยั่งยืนของบริษัท และเพิ่มมูลค่าองค์กรในระยะกลางถึงระยะยาว ซึ่งกรรมการตรวจสอบได้รับการนำเสนอจากคณะกรรมการของบริษัทจดทะเบียนและได้รับแต่งตั้งโดยผู้ถือหุ้นในที่ประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้นมีความเป็นอิสระประกอบไปด้วยกรรมการตรวจสอบรวมเป็นคณะกรรมการตรวจสอบต้องมีไม่น้อยกว่า 3 คน ไม่เกิน 6 คน และ 2 ใน 3 คน ต้องมีความเป็นอิสระเป็นกรรมการภายนอก มีวาระในการดำรงตำแหน่ง 3 ปี สามารถกลับเป็นได้ใหม่ 2 ครั้ง ครั้งละ 3 ปี โดยการเลือกตั้งใหม่จากการลงคะแนนเสียงของผู้ถือหุ้น โดยการเสนอชื่อของคณะกรรมการบริษัทและจะต้องมีความรู้ความเชี่ยวชาญทางการเงิน 1 คน ให้คำแนะนำกับคณะกรรมการของบริษัทในการว่าจ้างที่ปรึกษาสามารถถอดถอนกรรมการตรวจสอบโดยมติสามัญของที่ประชุมผู้ถือหุ้นในที่ประชุมใหญ่ ดังนั้นองค์ประกอบภาพรวมทั้งหมดข้างต้นของความเป็นอิสระของกรรมการตรวจสอบโดยเป็นกรรมการจากภายนอกที่มีประสบการณ์ในการบริหารจัดการที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่ที่ได้กระทำอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรม ฝ่ายบริหารระดับสูงและไม่เกรงกลัวต่อคำวิพากษ์วิจารณ์ของกรรมการฝ่ายบริหาร และกรรมการอื่นๆ

กฎหมายปฏิรูปการบัญชีของบริษัทมหาชนและคุ้มครองนักลงทุน ค.ศ.2002 (Sarbanes-Oxley Act of 2002 หรือ SOX) และพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535 ทั้งสองฉบับกำหนดให้มีคณะกรรมการตรวจสอบ (Audit Committee) ซึ่งมีบทบาทที่คล้ายคลึงกันและได้กำหนดให้มีการติดต่อสื่อสารระหว่างคณะกรรมการตรวจสอบกับผู้สอบบัญชี

ซึ่งทำให้คณะกรรมการตรวจสอบได้ทราบถึงขอบเขตในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบและผลรายงานการตรวจสอบเพื่อที่จะช่วยให้คณะกรรมการตรวจสอบสามารถกำกับดูแลการจัดทำรายการรายงานซึ่งความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอบบัญชีกับคณะกรรมการตรวจสอบซึ่งมีอำนาจในการควบคุมดูแลผู้สอบบัญชีโดยตรงมีหน้าที่รับผิดชอบที่สำคัญในการให้การยอมรับเบื้องต้นเกี่ยวกับการช่วยเหลือนำความสะดวกของผู้สอบบัญชีที่จะเสนอให้กับบริษัทจดทะเบียนและรายงานผลการตรวจสอบ ดังนั้นการรายงานผลการสอบบัญชีจะต้องรายงานต่อคณะกรรมการตรวจสอบโดยตรงมิใช่รายงานต่อฝ่ายบริหาร รวมถึงต้องรายงานข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายและวิธีการปฏิบัติทางการบัญชีที่สำคัญต่อคณะกรรมการตรวจสอบด้วยและการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินให้มีความถูกต้องครบถ้วนและน่าเชื่อถือได้

บทบาทหน้าที่ของกรรมการตรวจสอบจะต้องปฏิบัติหน้าที่ในการตรวจสอบการดำเนินงานของธุรกิจของบริษัทที่บริหารกรรมการฝ่ายบริหารและคณะกรรมการของบริษัท ตรวจสอบการควบคุมภายใน ตรวจสอบภายในและตรวจสอบภายนอกรายงานธุรกิจประจำปีโดยเปิดเผยรายงานของผู้สอบบัญชีต่อผู้ถือหุ้นให้ถูกต้องตามกฎหมาย ข้อบังคับ ข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญที่จะละเมิดกฎหมายและข้อบังคับในการจัดตั้งบริษัทด้วยความโปร่งใส สุจริตในการเปิดเผยข้อมูลและรายงานงบการเงิน การบริหารจัดการความเสี่ยง มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทนของกรรมการคนอื่น ๆ ตามสิทธิในการแสดงความคิดเห็นที่เกี่ยวกับกระบวนการเพื่อความโปร่งใส ในการให้ปฏิบัติตามกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับและหลักจรรยาบรรณดังนั้นถ้ากรรมการตรวจสอบได้ตรวจสอบพบว่า กรรมการฝ่ายบริหาร ผู้อำนวยการเมื่อกรรมการตรวจสอบพบการกระทำผิดหรือมีการตรวจพบการมีส่วนร่วมในการกระทำความผิดหรือมีส่วนร่วมของกรรมการฝ่ายบริหาร ผู้อำนวยการ เจ้าหน้าที่บริหารซึ่งมีแนวโน้มว่าจะเป็นการกระทำความผิดจริงในการทำละเมิดของกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ กรรมการตรวจสอบจะต้องรายงานในเรื่องนั้นต่อคณะกรรมการของบริษัทจดทะเบียนโดยไม่ชักช้าและเปิดโอกาสให้พนักงานของบริษัทรายงานข้อสงสัยแบบลับเฉพาะเกี่ยวกับความไม่โปร่งใส สุจริตภายในบริษัทไปยังบุคคลหรือกลุ่มคนที่เหมาะสมเพื่อสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างทันที ซึ่งจะได้รับการคุ้มครองทางกฎหมาย

ส่วนบทลงโทษของกรรมการของบริษัทจดทะเบียนและกรรมการฝ่ายบริหารในการปฏิบัติหน้าที่ซึ่งเป็นผู้ลงลายมือชื่อรับรายงานในรายงานทางการเงินของบริษัททั้งที่รายงานดังกล่าวไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่ถูกต้อง กรรมการฝ่ายบริหารจะต้องรับโทษปรับและโทษจำคุกในอัตราที่สูงมากจึงถือได้ว่าเป็นบทลงโทษที่ค่อนข้างรุนแรง และกำหนดให้ผู้บริหารจะต้องจ่ายคืนโบนัสและผลตอบแทนอื่นๆ จากกรรมสิทธิ์ในการถือหุ้นและจ่ายคืนกำไรจากการจำหน่ายหุ้น ในช่วง 12

เดือนภายหลังจากนำส่งงบการเงิน หากงบการเงินมีการแก้ไขข้อผิดพลาดอันมาจากการประพฤติดีมิชอบของผู้บริหาร

2. กฎหมายประเทศออสเตรเลีย

ที่มาพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และการลงทุนของออสเตรเลียปี 2544 Australian Securities and Investments Commission Act 2001 (ASIC)

การกำกับดูแลกิจการที่มีประสิทธิผลเป็นสิ่งสำคัญขององค์กรที่ทันสมัยในประเทศออสเตรเลียจึงมีกรอบการกำกับดูแลกิจการซึ่งประกอบด้วยกฎระเบียบ ข้อบังคับ แนวทางปฏิบัติ และกฎหมายการจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ออสเตรเลีย Australian Stock Exchange (ASX) ซึ่งใช้กับบริษัทมหาชน ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ของออสเตรเลียซึ่งสัมพันธ์กับการจดทะเบียนประกอบธุรกิจกิจการต่างๆ ของบริษัทจดทะเบียนมหาชน ซึ่งมีกฎหมายพระราชบัญญัติบริษัท พ.ศ.2544 หรือ The Corporations Act 2001 ซึ่งเป็นกฎหมายหลักที่ควบคุมบริษัทจดทะเบียนมหาชนทั้งในประเทศออสเตรเลียและรวมถึงกฎระเบียบ ข้อเสนอแนะต่างๆ เช่น หลักการและข้อเสนอแนะของสภาบรรษัทภิบาล (ASX Corporate Governance Council) บังคับการใช้อำนาจตามกฎหมายแสดงรายการและหลักการของสภาบรรษัทภิบาลซึ่งจะมีการปรับปรุงไปให้และแก้ไขเพื่อความสมบูรณ์อย่างเพียงพอคำแนะนำและคำอธิบายที่เผยแพร่โดย Australian Securities and Investments Commission (ASIC) สถาบันกรรมการบริษัท แห่งออสเตรเลียสถาบันธรรมาภิบาลแห่งออสเตรเลียสภาบริการทางการเงินซึ่งมี ASIC เป็นหน่วยงานอิสระของรัฐบาล AUSTRALIA จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2541 โดยบทบาทของ ASIC คือ การบังคับใช้และควบคุมกฎหมายบริษัทจดทะเบียน และกฎหมายบริการด้านการเงินเพื่อปกป้องผู้บริโภค อำนาจและขอบเขตของ ASIC ถูกกำหนดโดยพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และการลงทุนของออสเตรเลีย พ.ศ.2544 เป็นหน่วยงานของประเทศออสเตรเลียที่มีความน่าเชื่อถือด้วยหลักการการทำงานที่มีความโปร่งใสตั้งแต่ก่อตั้งจนถึงปัจจุบัน อีกทั้งยังเป็นที่ยึดมั่นในนามคณะกรรมการหลักทรัพย์และการลงทุน มีการดำเนินการต่อต้านการฉ้อโกงทางการเงิน และการทุจริตในตลาดเงินทุน¹⁶¹มีการบังคับใช้กฎหมายพระราชบัญญัติบริษัท พ.ศ.2544 บังคับใช้ในการกำหนดโทษทางแพ่งและทางอาญาสำหรับการละเมิดกฎหมายบริษัทจดทะเบียน และสามารถกำหนดโทษทางแพ่งและทางอาญาสำหรับการละเมิดกฎหมายการจดทะเบียนเพื่อการแสวงหาความโปร่งใส ชื่อสัตย์สุจริตและความรับผิดชอบของคณะกรรมการ

¹⁶¹สืบค้น <https://busforex.com/asic-broker-license/> ใบอนุญาต Forex ASIC บริการด้านการเงินเพื่อปกป้องผู้บริโภค.

เพื่อการจัดการที่มีประสิทธิภาพและยังมีอิทธิพลต่อการกำกับดูแลกิจการของบริษัทส่งผลเป็นการสร้างความมั่นใจให้แก่กลุ่มนักลงทุน ที่มีจุดหมายในการเพิ่มผลตอบแทนระยะยาวอย่างยั่งยืนจากการลงทุนที่ไว้วางใจกับบริษัทจดทะเบียน และกลุ่มที่เป็นตัวแทนที่ปรึกษาได้ให้คำแนะนำแก่นักลงทุนในหลายเรื่องที่มีผลอภิปรายเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการรวมถึงการระบุความเสี่ยงด้านการกำกับดูแลและการให้คำแนะนำในการลงคะแนน¹⁶²

ตลาดหลักทรัพย์ของออสเตรเลีย Australian Stock Exchange Limited ก่อตั้งขึ้นในวันที่ 1 เมษายน ปี 2530 หลังจากที่รัฐสภาออสเตรเลียผ่านการออกกฎหมายอนุญาตให้มีการรวบรวมกิจการของตลาดหลักทรัพย์ที่ตั้งอยู่ในรัฐอิสระ 6 แห่งการแลกเปลี่ยนและแต่ละครั้งมีประวัติของการซื้อขายหุ้นและบริการแลกเปลี่ยนย้อนหลังไปถึงศตวรรษที่ 19 ระบบซื้อขายอัตโนมัติในตลาดหลักทรัพย์ (SEATS) ของ ASX ได้เปิดตัวในเดือนตุลาคมซึ่งก่อนตลาดโลกประสบปัญหาตลาดหลักทรัพย์ของออสเตรเลียได้จัดการกับปัญหาซื้อขายโดยไม่มีปัญหาและได้รับการชื่นชมนานาชาติประเทศที่ไม่มีความเสี่ยงในตลาดหลักทรัพย์ของประเทศออสเตรเลีย ตลาดหลักทรัพย์ของออสเตรเลีย Australian Stock Exchange Limited ได้รับการออกแบบมาเพื่อส่งเสริมความเชื่อมั่นของนักลงทุนและตรวจสอบให้แน่ใจว่าบริษัทจดทะเบียนเป็นไปตามความคาดหวังของผู้ถือหุ้นซึ่งมีหลักการตั้งอยู่บนพื้นฐานกล่าวคือวางรากฐานที่มั่นคงสำหรับการบริหารจัดการและการกำกับดูแลกิจการที่ดี จัดโครงสร้างของคณะกรรมการบริษัทเพื่อเพิ่มมูลค่าปฏิบัติอย่างมีจริยธรรมและมีความรับผิดชอบ ส่งเสริมความเชื่อมั่นในการปฏิบัติอย่างมีจริยธรรมและมีความรับผิดชอบต่อความซื่อสัตย์ในการรายงานขององค์กรเปิดเผยข้อมูลอย่างสมดุลและทันทั่วทั้งที่เคารพสิทธิของผู้ถือหุ้นรับรู้และจัดการความเสี่ยงไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจสังคมและสิ่งแวดล้อมและตอบแทนอย่างยุติธรรมและมีความรับผิดชอบ¹⁶³ ต่อการกำกับดูแลกิจการที่ดี

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และการลงทุนของออสเตรเลีย Australia Securities & Investment Commission (ASIC) เป็นหน่วยงานอิสระของรัฐบาลออสเตรเลียที่ทำหน้าที่กำกับดูแล เป็นผู้ควบคุมตลาดและบริการทางการเงินของออสเตรเลีย ASIC รับประกันตลาดการเงินของออสเตรเลียมีความยุติธรรมและโปร่งใสและให้คำแนะนำแก่รัฐมนตรีเมื่อมีการพิจารณาอนุญาตตลาดใหม่ในฐานะผู้ควบคุมบริการทางการเงิน ASICS จะออกใบอนุญาตและตรวจสอบนิติ

¹⁶² สืบค้น <https://uk.practicallaw.thomsonreuters.com/1502.43? origination Context=know How &transition>

Type=KnowHowItem&contextData=(sc.Deault)&comp=pluk&firstPage=true#co_anchor_a116655in Australia: overview by Matthew Johnson and Michael Brady, Hogan Lovells. 01-May-2020

¹⁶³ เรื่องเดียวกัน

บุคคลที่ให้บริการทางการเงิน ASIC เป็นหน่วยงานอิสระของรัฐบาลในเครือจักรภพที่จัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และการลงทุนของออสเตรเลียปี 2544 (ASIC ACT)... ซึ่งจัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2541 โดยบทบาทของ ASIC คือการบังคับใช้และควบคุมกฎหมายบริษัทจดทะเบียน และกฎหมายบริการด้านการเงินเพื่อปกป้องผู้บริโภค นักลงทุนและเจ้าหน้าที่ นักลงทุนออสเตรเลีย อำนาจและขอบเขตของ ASIC ถูกกำหนดโดยพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และการลงทุนของออสเตรเลีย พ.ศ.2544¹⁶⁴ โดยโครงสร้างทางกฎหมายประกอบด้วยพระราชบัญญัติบริษัท 2544 (The Corporations Act 2001(CA2001)) ซึ่งขอบเขตความรับผิดชอบของ ASIC ได้แก่การกำกับดูแลกิจการที่ดี คือ บริการทางการเงิน ให้ความรู้ทางการเงิน หลักทรัพย์และอนุพันธ์ ประกันภัย และการปกป้องผู้บริโภคและมีอำนาจในการจดทะเบียนบริษัทและแผนการลงทุนที่มีการบริหารจัดการ มีอำนาจในการออกใบอนุญาตบริการทางการเงินและใบอนุญาตสินเชื่อ ให้มีการลงทะเบียนผู้สอบบัญชีและผู้ชำระบัญชี กำหนดกฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับ เพื่อสร้างความมั่นใจในความสมบูรณ์ของตลาดการเงินให้แก่ผู้ถือหุ้นและนักลงทุน การผ่อนปรนจากบทบัญญัติต่างๆ ของกฎหมายที่มีการบริหารจัดการอย่างเคร่งครัด การเก็บรักษาทะเบียนข้อมูลเกี่ยวกับบริษัทที่รับอนุญาตบริการทางการเงินและผู้ได้รับอนุญาตด้านสินเชื่อ มีการตรวจสอบข้อสงสัยในการฝ่าฝืนกฎหมายและดำเนินการผู้ที่ทำการฝ่าฝืนให้บริษัทจดทะเบียนทำหนังสือหรือตอบคำถามที่เป็นข้อสงสัยชี้แจงการฝ่าฝืนที่ถูกกล่าวหา ออกประกาศการละเมิดที่เกี่ยวข้องกับการละเมิดกฎหมายบางฉบับที่เกี่ยวข้องกัน และฟ้องร้องดำเนินคดีเอาโทษแก่ผู้ฝ่าฝืนหรือทำให้เสียหายในโทษทางแพ่งจากศาล¹⁶⁵

ตัวอย่างปัญหาการทุจริตของผู้บริหารของบริษัทจดทะเบียนในประเทศออสเตรเลียภายใต้กฎหมาย (ASIC) และเป็นคดีที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในประวัติศาสตร์ ซึ่งผู้บริหารบริษัท วันเทล จำกัด (มหาชน) จนนำมาสู่การแก้ไขปรับปรุงกฎหมายหลักทรัพย์และการลงทุน โดยปัญหาเกิดขึ้นจาก บริษัท วันเทล จำกัด (มหาชน) เป็นบริษัทที่ดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับอุตสาหกรรมโทรคมนาคมของออสเตรเลีย ภายใต้การก่อตั้งและการบริหาร ของนายโจคีริช และนายซิลเบอ์มานันน์ ในเดือนพฤษภาคม พ.ศ.2538 โดยมีการเสนอผลิตภัณฑ์หลัก 3 อย่าง คือ การใช้โทรศัพท์ทางไกลการให้บริการอินเทอร์เน็ต และ โทรศัพท์มือถือ บริษัทได้ดำเนินการด้วยความมั่นคงสามารถขยายกิจการไปสู่ต่างประเทศ เช่น อังกฤษ (ลอนดอน) ฝรั่งเศส (ปารีส) เนเธอร์แลนด์ (อัมสเตอร์ดัม) สวิตเซอร์แลนด์ (ซูริก) เยอรมัน (แฟรงก์เฟิร์ต) และฮ่องกงภายในเดือนพฤษภาคม 2543 วันเทล มีการดำเนินงานใน

¹⁶⁴ สืบค้นจาก WWW. Wikifx.com/th-th/regulator/0362262880.html .com . WikiFx ผู้มีอำนาจกำกับดูแล .วันที่ 27 ตุลาคม2563

¹⁶⁵ สืบค้นจาก <https://www.investopedia.com/terms/a/australian-securities-and-investments-commission-asic.asp>. Australian Securities And Investments Commission (ASIC) , By WILL KENTON, 21 Apr 2019

7 ประเทศ มีลูกค้าที่ใช้งานอยู่กว่า 1,900,000 รายและเชื่อมต่อมากกว่า 250,000 รายต่อเดือนทั่วโลก ใน 2543 บริษัท วันเทล จำกัด (มหาชน) ประสบความสำเร็จในการรับคลื่นความถี่ 15 MHz ในเมืองหลวงใหญ่ทุกแห่ง เครือข่าย One.Tel Next Generation เปิดตัวทั่วประเทศก่อนกำหนดหกเดือน เป็นเครือข่ายที่ทันสมัยที่สุดในออสเตรเลียและนำเสนอคุณสมบัติที่แตกต่างผ่าน Smart SIM ซึ่งรวมถึง “วอยซ์เมลพร้อมตอบกลับตอนนี้” และบริการข้อมูลตามความต้องการตามตำแหน่งซึ่งเป็นคุณสมบัติที่พบได้ทั่วไปในปัจจุบันในประวัติศาสตร์ของ บริษัท วันเทล จำกัด (มหาชน) คือวันที่ 23 พฤศจิกายน 2542 ได้ประกาศว่าจะสร้างและจัดหาเงินทุนให้กับเครือข่ายมือถือ GSM ของยุโรปสำหรับ บริษัท วันเทล จำกัด (มหาชน) ในราคาสูงถึง 10,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ มูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาดของบริษัท สูงถึง 5.3 พันล้านดอลลาร์ออสเตรเลียในวันที่ 26 พฤศจิกายน 2542 ทำให้เป็นหนึ่งใน 30 บริษัท ที่ใหญ่ที่สุดของออสเตรเลียในเดือนมีนาคม 2543 One.Tel ใช้เงิน 523 ล้านดอลลาร์ในการซื้อใบอนุญาตคลื่นความถี่เพิ่มเติมของออสเตรเลียซึ่งดูเหมือนว่าจะมีความมั่นคงและเจริญเติบโตได้ดี แล้วในที่สุดรอบปีบัญชีสิ้นสุดวันที่ 30 มิถุนายน 2543 วันเทล รายงานผลขาดทุน 291 ล้านดอลลาร์ ราคาหุ้นดิ่งลงต่ำกว่า 1 ดอลลาร์ รายงานประจำปีประกอบด้วยรายละเอียดค่าตอบแทนของ โจคีริชและคิริงทั้งคู่ได้รับเงินเดือนพื้นฐาน 560,000 ดอลลาร์และโบนัส 6.9 ล้านดอลลาร์ และในปี 2544 ในช่วงเดือนเมษายนและพฤษภาคมปัญหาของบริษัทเริ่มชัดเจนขึ้นเรื่อยๆ เมื่อมีหลักฐานเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาทางการเงินของ วันเทลกรรมการของบริษัท วันเทล ได้แต่งตั้งเฟอร์เรียร์ฮอดจันสันเป็นผู้ดูแลเมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม พ.ศ.2544 กรรมการตรวจสอบได้รายงานระบุว่าบริษัทไม่มีเงินและประสบปัญหาต้องปลดพนักงานออกจำนวน 1,400 คน ในวันที่ 8 มิถุนายน พ.ศ.2544

ดังนั้นจึงรายงานว่า Australia Securities & Investment Commission(ASIC) จึงดำเนินคดีแพ่งขอเงินชดเชย 92 ล้านดอลลาร์จาก นายโจคีริช กรรมการผู้จัดการ และมาร์ค วิลเบอร์มานน์อดีตผู้อำนวยการฝ่ายการเงินของ วันเทล ร่วมกันบนพื้นฐานที่ว่าพวกเขาไม่ได้ใช้อำนาจในหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารกับบริษัท ด้วยความระมัดระวังและรอบคอบ ในท้ายที่สุดผู้พิพากษาโรเบิร์ตออสตินได้ยกฟ้องคดีของ (Australia Securities & Investment Commission(ASIC)) นายโจคีริช และนายมาร์ค วิลเบอร์มานน์ ซึ่งหน่วยงานกำกับดูแลขององค์กรล้มเหลวในการพิสูจน์ทุกแง่มุมของคดีที่ฟ้องร้องต่อจำเลยทั้งสอง¹⁶⁶

¹⁶⁶สืบค้น https://en.wikipedia.org/wiki/Australian_Securities_and_Investments_Commission_v_Rich . เมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2563

บทบาทของคณะกรรมการบริษัทคณะกรรมการตรวจสอบ

ที่มาของคณะกรรมการตรวจสอบจะได้รับการแต่งตั้งโดยคณะกรรมการของบริษัทจดทะเบียน หรือประธานคณะกรรมการของบริษัทโดยเสนอชื่อกรรมการตรวจสอบซึ่งเป็นกรรมการอิสระหรือที่ประชุมผู้ถือหุ้นแต่งตั้ง เพื่อช่วยคณะกรรมการของบริษัทในการปฏิบัติหน้าที่ในการกำกับดูแลการประกอบกิจการของบริษัทจดทะเบียนคณะกรรมการตรวจสอบจะดูแลกระบวนการรายงานทางการเงิน การบัญชี การบริหารจัดการความเสี่ยง กำกับดูแลให้บริษัทปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและเพื่อให้แน่ใจว่าความสมดุลความ โปร่งใสและมีความสมบูรณ์ของข้อมูลรายงานทางการเงินที่เปิดเผยต่อผู้ถือหุ้นและผู้ลงทุน

คุณสมบัติของกรรมการของบริษัทจดทะเบียน

บริษัทจดทะเบียนต้องมี ดังต่อไปนี้

- 1) กรรมการอย่างน้อย 3 คน ภายใต้พระราชบัญญัติบริษัท พ.ศ.2544 แต่ละคนต้องไม่มีโทษจำคุกมากกว่า 12 เดือน ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย ไม่เคยถูกตัดสิทธิ์ให้รับการแต่งตั้งในเขตอำนาจศาลในต่างประเทศ
- 2) กรรมการต้องมีอายุอย่างน้อย 18 ปี¹⁶⁷
- 3) ต้องมีกรรมการอย่างน้อย 2 คน มีภูมิลำเนาโดยปกติอาศัยอยู่ในประเทศออสเตรเลีย¹⁶⁸
- 4) ต้องเป็นบุคคลเท่านั้นและต้องแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรในการให้ความยินยอมเป็นกรรมการต่อASIC
- 5) ในแต่ละบริษัทจดทะเบียนขอความสมัครใจให้มีกรรมการที่เป็นผู้หญิง 30% อยู่ในคณะกรรมการของบริษัท
- 6) คณะกรรมการของบริษัทจดทะเบียนต้องประกอบไปด้วยกรรมการอิสระที่ไม่ได้เป็นกรรมการฝ่ายบริหาร ไม่มีธุรกิจหรือความสัมพันธ์ที่อาจแทรกแซงอย่างมีนัยสำคัญและหรืออาจ

¹⁶⁷ Corporations Act 2001. Act No. 50 of 2001 as amende Volume 1

Section 201B who can be a director (1) Only an individual who is at least 18 may be appointed as a director of a company. (2) A person who is disqualified from managing corporations under Part 2D.6 may only be appointed as director of a company if the appointment is made with permission granted by ASIC under section 206F or leave granted by the Court under section 206G..p238

¹⁶⁸The Corporations Act 2001. Act No. 50 of 2001 as amende Volume 1 includes. Part 2D.3— Appointment, remuneration and cessation of appointment of directors Division 1—Appointment of directors 201A Minimum number of directors(2) A public company must have at least 3 directors (not counting alternate directors). At least 2 directors must ordinarily reside in Australia.p238

ถูกมองว่าแทรกแซงการใช้ดุลยพินิจอย่างเป็นอิสระ เช่น ถือหุ้นเกิน 5% ใน 3 ปีที่ผ่านมาได้ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้บริหารและมีความสัมพันธ์ตามสัญญา กับบริษัทหรือบริษัทร่วม

7) บุคคลเดียวกันไม่ควรมีตำแหน่งเป็นประธานเจ้าหน้าที่บริหาร หรือประธานกรรมการของบริษัท

8) การแต่งตั้งกรรมการต้องให้มติของผู้ถือหุ้นในที่ประชุมใหญ่หรือมติกรรมการของบริษัทจดทะเบียนแต่งตั้ง¹⁶⁹ และการถอดถอนกรรมการของบริษัทต้องมีมติจากผู้ถือหุ้นในที่ประชุมใหญ่เช่นมีโทษจำคุกมากกว่า 12 เดือนตามพระราชบัญญัตินี้หรือมีโทษจำคุกเกี่ยวกับการโกงทุจริต มีโทษจำคุกอย่างน้อย 3 เดือน หรือเป็นบุคคลล้มละลายตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2509¹⁷⁰

9) กรรมการจะต้องได้รับการเลือกตั้งใหม่โดยผู้ถือหุ้นทุก 3 ปี

10) กรรมการจะต้องได้รับการเลือกตั้งใหม่ทุกสามปีหรือก่อนการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นครั้งที่สามนับตั้งแต่นั้นที่มีการแต่งตั้งกรรมการแล้ว จะต้องหมุนเวียนกรรมการที่ต้องออกตามวาระ เช่นเดียวกับกรรมการอื่นๆ

11) ต้องมีกรรมการอย่างน้อยหนึ่งคนลงสมัครรับเลือกตั้งหรือเลือกตั้งใหม่ในการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นแต่ละครั้ง

12) บริษัทจดทะเบียนต้องทำการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับคำตอบแทนของกรรมการที่ต้องจ่ายให้กรรมการแต่ละคนในที่ประชุมใหญ่ของบริษัทจดทะเบียนโดยมีผู้ถือหุ้นที่มีคะแนนเสียง

¹⁶⁹ Corporations Act 2001. Act No. 50 of 2001 as amende Volume 1 includes. Part 2D.3—Appointment, remuneration and cessation of appointment of directors Division 1—Appointment of directors. Section 201G Company may appoint a director (replaceable rule—see section 135) A company may appoint a person as a director by resolution passed in general meeting. 201H Directors may appoint other directors (replaceable rule—see section 135) Appointment by other directors (1) The directors of a company may appoint a person as a director. A person can be appointed as a director in order to make up a quorum for a directors’ meeting even if the total number of directors of the company is not enough to make up that quorum. Proprietary company—confirmation by meeting within 2 months (2) If a person is appointed under this section as a director of a proprietary company, the company must confirm the appointment by resolution within 2 months after the appointment is made. If the appointment is not confirmed, the person ceases to be a director of the company at the end of those 2 months. Public company—confirmation by next AGM (3) If a person is appointed by the other directors as a director of a public company, the company must confirm the appointment by resolution at the company’s next AGM. If the appointment is not confirmed, the person ceases to be a director of the company at the end of the AGM.p241

¹⁷⁰ The Corporations Act 2001 .No.50,2001. Part 2D.6—Disqualification from managing corporations . Section 206B and Section 206D

อย่างน้อย 5% หรือจำนวนผู้ถือหุ้นอย่างน้อย 100 คน ที่มีสิทธิออกเสียงในที่ประชุมในที่ประชุมใหญ่และลงมติเปิดเผยในที่ประชุม¹⁷¹

13) บริษัทจดทะเบียนมหาชนต้องมีการแต่งตั้งเลขานุการอย่างน้อย 1 คน และต้องมีภูมิลำเนาและอยู่อาศัยในประเทศออสเตรเลีย¹⁷² และต้องมีอายุ 18 ปีขึ้นไป¹⁷³

คุณสมบัติของกรรมการตรวจสอบ

- 1) คณะกรรมการตรวจสอบมีสมาชิกอย่างน้อย 3 คน แต่ไม่เกิน 6 คน
- 2) กรรมการตรวจสอบต้องเป็นกรรมการอิสระที่ไม่ใช่ผู้บริหาร¹⁷⁴
- 3) ประธานกรรมการบริหารเป็นผู้แต่งตั้งประธานกรรมการตรวจสอบ.

¹⁷¹ The Corporations Act 2001. No. 50 of 2001 as amended Volume 1 includes. Part 2D.3—Appointment, remuneration and cessation of appointment of directors Division 1—Appointment of directors .Section 202B Members may obtain information about directors’ remuneration (1) A company must disclose the remuneration paid to each director of the company or a subsidiary (if any) by the company or by an entity controlled by the company if the company is directed to disclose the information by: (a) members with at least 5% of the votes that may be cast at a general meeting of the company; or (b) at least 100 members who are entitled to vote at a general meeting of the company. The company must disclose all remuneration paid to the director, regardless of whether it is paid to the director in relation to their capacity as director or another capacity. (1A) An offence based on subsection (1) is an offence of strict liability. Note: For strict liability, see section 6.1 of the Criminal Code. (2) The company must comply with the direction as soon as practicable by: (a) preparing a statement of the remuneration of each director of the company or subsidiary for the last financial year before the direction was given; and (b) having the statement audited; and (c) sending a copy of the audited statement to each person entitled to receive notice of general meetings of the company.p243-244

¹⁷² Corporations Act 2001. Act No. 50 of 2001 as amended Volume 1 includes. Part 2D.3—Appointment, remuneration and cessation of appointment of directors Division 1—Appointment of directors Part 2D.4—Appointment of secretaries 204A Minimum number of secretaries.Section 204A (2) A public company must have at least 1 secretary. At least 1 of them must ordinarily reside in Australia. Strict liability offences (3) an offence based on subsection (1) or (2) is an offence of strict liability. Note: For strict liability, see section 6.1 of the Criminal Code.p248

¹⁷³Section 204B who can be a secretary (1) only an individual who is at least 18 may be appointed as a secretary of a company. (2) A person who is disqualified from managing corporations under Part 2D.6 may only be appointed as a secretary of a company if the appointment is made with permission granted by ASIC under section 206F or leave granted by the Court under section 206G.p248

¹⁷⁴ ASX Corporate Governance Council . Corporate Governance Principles and Recommendations. 4th Edition . February 2019 .p19

4) ประธานคณะกรรมการตรวจสอบมาจากกรรมการอิสระ

5) กรรมการตรวจสอบทุกคนต้องไม่เป็นผู้บริหารของบริษัทจดทะเบียนหรือเคยเป็นผู้บริหารของบริษัท เกินกว่า 3 ปี ก่อนการแต่งตั้งกรรมการตรวจสอบซึ่งต้องไม่มีความสัมพันธ์ทางธุรกิจที่สำคัญกับบริษัทหรือเคยดำรงตำแหน่งในการจ้างงานของบริษัทมาก่อน 3 ปี

6) กรรมการตรวจสอบต้องมีความเชี่ยวชาญ มีประสบการณ์ การเงิน และมีความรู้ ความเชี่ยวชาญทางด้านบัญชีอย่างน้อย 1 คน รวมทั้งมีความรู้ในอุตสาหกรรม และกรรมการตรวจสอบท่านอื่นต้องมีความเข้าใจในด้านการเงิน การบัญชีและอุตสาหกรรมของบริษัทจดทะเบียน

การประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบ

การประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์และขอบเขตกิจกรรม และขนาดของกิจการที่ประกอบธุรกิจ ซึ่งการประชุมเป็นประจำจะทำให้โอกาสในการตรวจสอบ และอภิปรายข้อมูลตามเวลาที่เหมาะสม เป็นประโยชน์โดยเฉพาะการตรวจสอบงบการเงินเพื่อกำหนดการประชุม ซึ่งโดยทั่วไปการตอบสนองการประชุมคณะกรรมการของบริษัทที่เกี่ยวข้อง ต้องให้ความสำคัญกับรายงานทางการเงิน การตรวจสอบภายนอกและการตรวจสอบภายในต้องประชุมอย่างน้อยปีละ 4 ครั้ง โดยปกติแล้วกรรมการตรวจสอบจะเข้าร่วมการตรวจสอบทั้งหมดการประชุมคณะกรรมการของบริษัท จำนวนการประชุมและชื่อของผู้เข้าร่วมควรเปิดเผยในรายงานประจำปีในการประชุมคณะกรรมการตรวจสอบอาจเชิญประธานเจ้าหน้าที่บริหาร ผู้อำนวยการฝ่ายการเงินหัวหน้าฝ่ายตรวจสอบภายใน ผู้ตรวจสอบภายนอกโดยคณะกรรมการตรวจสอบมีความเห็นว่ามีความจำเป็นก็สามารถเชิญให้เข้าร่วมประชุมได้และในกรณีที่มีการประชุมกรณีพิเศษซึ่งได้รับการร้องขอจากผู้ตรวจสอบภายนอกก็สามารถจัดให้มีการประชุมได้ในส่วนของการประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบจะไม่มีฝ่ายบริหารของบริษัทเข้าร่วมประชุมด้วย

ความสำคัญของการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทจดทะเบียนในส่วนคำตอบแทนของผู้ที่เป็นที่ปรึกษา

การเปิดเผยข้อมูลในส่วนของคำตอบแทนที่คณะกรรมการของบริษัทจะต้องพิจารณาอนุมัติจ้างผู้ที่ให้คำปรึกษา จึงต้องได้รับการพิจารณาอนุมัติจากคณะกรรมการของบริษัทและตามคำแนะนำของคณะกรรมการตรวจสอบ¹⁷⁵ ซึ่งผู้ที่เป็นที่ปรึกษาต้องให้คำแนะนำกับคณะกรรมการ

¹⁷⁵Corporation Act 2001.Remuneration recommendations in relation to key management personnel for disclosing entities Section 206K Board to approve remuneration consultants

(1) This section applies to a contract (a remuneration consultancy contract):

(a) that is for services that include making a remuneration recommendation in relation to one or more members of the key management personnel for a company that is a disclosing entity; and

ของบริษัทจดทะเบียนและกรรมการกำหนดพิจารณาคำตอบแทน แต่จะไม่ให้คำแนะนำแก่ กรรมการบริหารของบริษัท เว้นแต่กรรมการของบริษัทจะเป็นกรรมการบริหารในการประชุมผู้ถือหุ้นของบริษัทจดทะเบียนประธานในที่ประชุมจะเปิดโอกาสให้สมาชิกโดยรวมซักถามหรือแสดงความคิดเห็นที่เกี่ยวกับการรายงานคำตอบแทน

วาระในการดำรงตำแหน่งของกรรมการตรวจสอบของบริษัทจดทะเบียน

กรรมการตรวจสอบมีวาระในการดำรงตำแหน่งคราวละ 3 ปี เมื่อหมดวาระในการดำรงตำแหน่งในวาระแรก กรรมการตรวจสอบจะกลับเข้ามาเป็นกรรมการตรวจสอบได้อีกครั้งโดยได้รับเลือกในการกลับเข้ามาดำรงตำแหน่งต้องได้รับการแต่งตั้งใหม่จากคณะกรรมการของบริษัท หรือที่ประชุมผู้ถือหุ้นเลือกและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอีกวาระหนึ่ง มีอายุในการดำรงตำแหน่งวาระสองได้อีก 3 ปีและในการดำรงตำแหน่งกรรมการตรวจสอบในระยะเวลาที่ต่อเนื่องได้ไม่เกิน 6 ปี ซึ่งคณะกรรมการตรวจสอบที่ปฏิบัติงานอยู่เดิมที่ร่วมปฏิบัติงานกับคณะกรรมการของบริษัทจดทะเบียนที่มีระยะเวลายาวนานย่อมเข้าใจ คำนึง ประสพการณ์ตรงถึงโครงสร้างต่างๆ เพื่อสร้างความสมดุลและตอบสนองการประกอบธุรกิจของบริษัทจดทะเบียนได้เป็นอย่างดี

(b) that is between the company and a person (the proposed consultant) who, by making the recommendation under the contract, will be a remuneration consultant.

(2) Before a company enters into a remuneration consultancy contract, the proposed consultant must be approved by:

- (a) the directors of the company; or
- (b) the members of a committee (the remuneration committee) that:
  - (i) is a committee of the board of directors of the company; and
  - (ii) Has functions relating to the remuneration of key management personnel for the company.

(3) A contravention of subsection (2):

- (a) is not an offence except as provided by subsection (4); and
- (b) Does not affect the validity of the contract.

(4) The company commits an offence if, at the time the company enters into the contract, the proposed consultant has not been approved in accordance with subsection (2).

(5) An offence against subsection (4) is an offence of strict liability.

Note: For strict liability, see section 6.1 of the Criminal Code.

องค์ประกอบของคณะกรรมการตรวจสอบ คณะกรรมการตรวจสอบอิสระเป็นองค์ประกอบพื้นฐานของการกำกับดูแลกิจการที่ดี¹⁷⁶ กรรมการตรวจสอบเป็นส่วนหนึ่งของคณะกรรมการตรวจสอบและเป็นคณะอนุกรรมการซึ่งมีบทบาทสำคัญที่สร้างความเชื่อมั่น ความมั่นใจและเป็นกลไกที่สำคัญในการสร้างความโปร่งใสใช้ดุลยพินิจได้อย่างอิสระในรายงานขององค์กรบริษัทจดทะเบียนซึ่งได้รับมอบหมายให้มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการตัดสินใจในกรอบหน้าที่ที่กำหนดไว้ในกฎบัตรและจากการได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการบริษัทซึ่งคณะกรรมการของบริษัทยังคงต้องรับผิดชอบต่อการตัดสินใจจากการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจสอบและผลของการดำเนินการของคณะกรรมการตรวจสอบที่ส่งผลให้เกิดความเสียหายในกรอบของกิจการของบริษัท คณะกรรมการบริษัทจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องติดตามการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจสอบอย่างต่อเนื่อง การปฏิบัติงานที่นี้คือการรายงานทางการเงิน รายงานทางบัญชีผู้สอบบัญชีระบบการควบคุมภายในระบบการบริหารความเสี่ยงทำหน้าที่การตรวจสอบภายในและตรวจสอบภายนอก และรายงานการประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบให้คณะกรรมการบริษัทได้รับทราบ และได้รับการอนุมัติจากประธานคณะกรรมการตรวจสอบแล้ว โดยต้องรายงานต่อคณะกรรมการบริษัทอย่างต่อเนื่องและเป็นประจำซึ่งหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจสอบการที่กำหนดเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพอย่างสูงสุดจะต้องปฏิบัติโดยให้ความช่วยเหลือคณะกรรมการในการแสดงความรับผิดชอบในการใช้ความระมัดระวังในการปฏิบัติหน้าที่และมีทักษะที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

- 1) รายงานทางการเงินบริษัทจดทะเบียนจะต้องทำรายงานทางการเงินและรายงานของกรรมการจะต้องจัดทำขึ้นเป็นงบการเงินของทุกๆ ปี¹⁷⁷
- 2) ใช้นโยบายทางการบัญชีผู้สอบบัญชีหรือบริษัทตรวจสอบบัญชีต้องมีการตรวจสอบสอบทานรายงานทางการเงินต่อปีและครึ่งปีซึ่งต้องดำเนินการตรวจสอบหรือสอบทานให้เป็นไปตามหลักมาตรฐานการสอบบัญชี¹⁷⁸

¹⁷⁶ สืบค้น สถาบันกรรมการบริษัทของออสเตรเลีย

http://aicd.companydirectors.com.au/resources/all-sectors/roles-duties-and-responsibilities/role-of-the-audit-committee?no_redirect=true เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2564

¹⁷⁷ Corporation Act 2001 p.37 Section 292 Who has to prepare annual financial reports and directors' reports

- (1) A financial report and a directors' report must be prepared for each financial year by:
- (a) all disclosing entities; and
  - (b) all public companies; and
  - (c) all large proprietary companies; and
  - (d) all registered schemes.

- 3) การจัดการทางการเงิน
- 4) ระบบควบคุมภายใน
- 5) ระบบการบริหารความเสี่ยง
- 6) มีความเชี่ยวชาญสร้างนโยบายและแนวทางปฏิบัติทางธุรกิจโดยเฉพาะทางการเงินและทางบัญชี
- 7) การคุ้มครองทรัพย์สินของบริษัทจดทะเบียน
- 8) การปฏิบัติตามกฎหมาย กฎข้อบังคับ และปฏิบัติตามแนวทางปฏิบัติที่ดีของกรรมการตรวจสอบ
- 9) ให้มีเวทีที่เป็นทางการสำหรับการสื่อสารระหว่างคณะกรรมการของบริษัทและผู้บริหารระดับสูงรวมถึงผู้บริหารการเงินระดับสูง
- 10) ทำหน้าที่ประสานเพื่ออำนวยความสะดวกในการสื่อสารระหว่างคณะกรรมการและผู้ตรวจสอบภายในและภายนอกและอำนวยความสะดวกในการดูแลรักษาความเป็นอิสระของผู้สอบบัญชีภายนอก
- 11) จัดให้มีการรายงานโครงสร้างสำหรับการตรวจสอบภายในและอำนวยความสะดวกในความเป็นอิสระของผู้ตรวจสอบภายใน
- 12) ให้คำแนะนำต่อคณะกรรมการของบริษัทจดทะเบียนเกี่ยวกับการการขยายระยะเวลาและการหมุนเวียนผู้สอบบัญชี โดยการมีสิทธิอนุมัติให้ผู้ตรวจสอบบัญชีเป็นผู้สอบบัญชีของบริษัทซึ่งมีวาระไม่เกิน 2 ปี แต่ถ้าหมดวาระสามารถต่อวาระโดยมติกรรมการพิจารณาคัดเลือกแต่งตั้งผู้สอบบัญชีภายนอกได้ถึง 5 ปี ซึ่งต้องได้รับความเห็นชอบอนุมัติก่อนสิ้นปีในรอบบัญชีของปีที่ผู้สอบบัญชีหมดวาระและถ้ามีความจำเป็นต้องขยายเวลาในการทำรายงานทางการเงินของ

¹⁷⁸Corporation Act 2001 p.68 Section 307A Audit to be conducted in accordance with auditing standards

(1) If an individual auditor, or an audit company, conducts:

- (a) an audit or review of the financial report for a financial year; or
- (b) an audit or review of the financial report for a half-year;

the individual auditor or audit company must conduct the audit or review in accordance with the auditing standards.

(2) If an audit firm, or an audit company, conducts:

- (a) an audit or review of the financial report for a financial year; or
- (b) an audit or review of the financial report for a half-year;

the lead auditor for the audit or review must ensure that the audit or review is conducted in accordance with the auditing standards

บริษัทจดทะเบียนก็สามารถขยายเวลาต่อวาระได้สูงสุดไม่เกิน 7 ปีซึ่งต้องได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการของบริษัทจดทะเบียนและที่ประชุมผู้ถือหุ้นซึ่งต้องปฏิบัติตามมาตรา 324 DAA ของพระราชบัญญัติบริษัท พ.ศ.2544¹⁷⁹

13) พิจารณาเรื่องสำคัญที่เกิดขึ้นระหว่างกระบวนการตรวจสอบของบริษัทจดทะเบียน¹⁸⁰

แนวทางปฏิบัติที่ดีของคณะกรรมการตรวจสอบ แนวทางปฏิบัติที่ดีของคณะกรรมการตรวจสอบต้องกำหนดให้มีการประชุมกับผู้ตรวจสอบภายนอกโดยไม่มีฝ่ายบริหาร คณะกรรมการของบริษัทของหน่วยงานนั้นๆ เข้าร่วมประชุม ซึ่งควรต้องจัดให้มีการประชุมอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่อให้มีการอภิปรายกับประเด็นสำคัญที่เกิดขึ้นระหว่างซึ่งอาจจะเป็นประเด็นในการตรวจสอบในระหว่างกระบวนการตรวจสอบนั้น

กฎบัตรของบริษัทจดทะเบียนซึ่งกำหนดองค์ประกอบ โครงสร้างวัตถุประสงค์บทบาทและความรับผิดชอบเป็นลายลักษณ์อักษรอย่างชัดเจนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการบริษัทจดทะเบียนจึงต้องมีการเปิดเผยต่อสาธารณะจึงต้องครอบคลุมจึงต้องได้รับการยอมรับและรับรองและรับผิดชอบโดยคณะกรรมการของบริษัทที่กำหนดโดยคณะกรรมการตรวจสอบในการกำหนดจุดหมายให้บรรลุเป้าหมายจึงต้องแยกเป็นหมวดหมู่เฉพาะเจาะจง เช่น รายการทางการเงิน บริหารความเสี่ยง การรายงานการปฏิบัติตามการตรวจสอบภายนอกและการตรวจสอบภายในและ

¹⁷⁹ Corporation Act 2001 SECTION 324 DAA DIRECTORS MAY EXTEND ELIGIBILITY TERM

3 2 4 DAA(1) Subject to section 3 2 4 DAB, the directors of a listed company, or of a listed registered scheme, may, by resolution, grant an approval for an individual to play a significant role in the audit of the company or scheme for not more than 2 successive financial years in addition to the 5 successive financial years mentioned in subsection 324DA(1).

324DAA(2) The approval must be granted before the end of those 5 successive financial years.

324DAA(3) If the directors grant the approval, subsection 324DA(1) applies to the individual, in relation to the audit of the company or scheme, as if the references in that subsection to 5 successive financial years were references to:

(a) if the approval is for one additional successive financial year — 6 successive financial years; or

(b) if the approval is for an additional 2 successive financial years — 7 successive financial years.

3 2 4 DAA(4) If the directors grant the approval for one successive financial year, the directors may, by resolution Before the end of that year, grant an approval for an additional successive year.

3 2 4 DAA(5) If the directors grant the approval for the additional successive year, subsection 324DA(1) applies to the individual, in relation to the audit of the company or scheme, as if the references in that Subsection to 5 successive financial years were references to 7 successive financial years.

¹⁸⁰ Ibid. 2020

การควบคุมภายใน เป็นส่วนหนึ่งของหลักการกำกับดูแลกิจการและแนวทางปฏิบัติที่ดีต่อการบริหารจัดการบริษัทจดทะเบียนและเป็นข้อเสนอแนะเพื่อสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการตรวจสอบคณะกรรมการตรวจสอบต้องมีกฎบัตรที่ชัดเจนซึ่งกำหนดบทบาทและหน้าที่คณะกรรมการของบริษัทได้มอบอำนาจที่จำเป็นทั้งหมดให้แสดงบทบาทนั้น โดยปกติจะรวมถึงสิทธิ์ในการได้รับข้อมูลการจัดการสอบทานการตรวจสอบภายในและผู้ตรวจสอบบัญชีภายนอกและแสวงหาคำแนะนำจากที่ปรึกษาภายนอกหรือผู้เชี่ยวชาญที่คณะกรรมการตรวจสอบพิจารณาว่ามีความจำเป็นและเหมาะสม¹⁸¹ กฎบัตรจะต้องได้รับการประเมินทบทวนอย่างสม่ำเสมอทุกปีเพื่อให้แน่ใจว่ามีการดำเนินงานที่ดีอย่างมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่และเพื่อเพิ่มศักยภาพในการกำกับดูแลกิจการของคณะกรรมการตรวจสอบต่อกฎบัตรต้องมีการแก้ไขปรับปรุงกฎบัตรอันเป็นผลมาจากการประเมินให้มีประสิทธิภาพดียิ่งๆ ขึ้นไป กฎบัตรจึงเป็นโครงสร้างในการกำหนดบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการตรวจสอบไว้อย่างชัดเจนซึ่งกฎบัตรต้องนำมาเป็นกรอบในการรายงานต่อคณะกรรมการของบริษัทจดทะเบียนและประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบจึงจะต้องได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการของบริษัท กฎบัตรมีประเด็นสำคัญที่ครอบคลุมดังต่อไปนี้

- 1) วัตถุประสงค์ของการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการตรวจสอบที่มีต่อบริษัทจดทะเบียน
- 2) ความเกี่ยวข้องและความสัมพันธ์ของกรรมการบริหาร และผู้มีอำนาจของบริษัทจดทะเบียน
- 3) องค์ประกอบของการปฏิบัติหน้าที่ ที่มีต่อคณะกรรมการบริษัทและการปฏิบัติหน้าที่
- 4) ความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติหน้าที่ในหลายๆ ส่วนที่มีความสัมพันธ์กัน
- 5) การรายงานทางการเงินครั้งแรกและสิ้นปีของการปิดงบประมาณประจำปี
- 6) ทำงานร่วมกับผู้ตรวจสอบภายนอกและผู้ตรวจสอบภายในตามข้อกำหนดของพระราชบัญญัติบริษัท พ.ศ.2544 มาตรา 307, 308, 309¹⁸² ซึ่งต้องมีความสัมพันธ์ระหว่างผู้ตรวจสอบ

¹⁸¹ Asx Corporate Governance Council , Corporate Governance Principles and Recommendations ,4th Edition February 2019 ,p20

¹⁸² Corporations Act 2001
Section 307 An auditor who conducts an audit of the financial report for a financial year or half-year must form an opinion about:

- (a) whether the financial report is in accordance with this Act, including:
  - (i) section 296 or 304 (compliance with accounting standards); and
  - (ii) section 297 or 305 (true and fair view); and

ภายนอกและผู้ตรวจสอบภายในเกี่ยวกับการรายงานทางการเงินประจำปีและครึ่งปีเป็นตามพระราชบัญญัติ บริษัท พ.ศ.2544 และมาตรฐานการบัญชีและได้ให้คำแนะนำแก่คณะกรรมการบริษัทและมีความเป็นธรรมเกี่ยวกับกิจการทางการเงินของบริษัทจดทะเบียน เนื่องจากความเป็นอิสระของผู้สอบบัญชีภายนอกมีความสำคัญ ผู้ตรวจสอบจะได้รับการเสนอชื่อโดยคณะกรรมการตรวจสอบและได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการที่ไม่ใช่ฝ่ายบริหารจากนั้นการเสนอชื่ออย่างเป็นทางการจะให้ผู้ที่ถือหุ้นลงคะแนนเลือกตั้ง

7) คณะกรรมการตรวจสอบการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในกล่าวคือ ผู้ตรวจสอบภายในจะประเมินและติดตามความเพียงพอและประสิทธิผลของระบบการควบคุมภายใน ดังนั้นผู้ตรวจสอบภายนอกต้องรายงานต่อคณะกรรมการตรวจสอบโดยตรง คณะกรรมการตรวจสอบจึงต้องมีความต่อเนื่องต่อการติดตามขอบเขตการทำงานของผู้ตรวจสอบภายในและทบทวนรายงานเพื่อรายงานต่อฝ่ายบริหารของบริษัทจดทะเบียน

(aa) if the financial report includes additional information under paragraph 295(3)(c) or 303(3)(c) (information included to give true and fair view of financial position and performance) — whether the inclusion of that additional information was necessary to give the true and fair view required by section 297 or 305; and

(b) whether the auditor has been given all information, explanation and assistance necessary for the conduct of the audit; and

(c) whether the company, registered scheme or disclosing entity has kept financial records sufficient to enable a financial report to be prepared and audited; and

(d) whether the company, registered scheme or disclosing entity has kept other records and registers as required by this Act.

Section 308 (1) Report to members

An auditor who audits the financial report for a financial year must report to members on whether the auditor is of the opinion that the financial report is in accordance with this Act, including:

(a) section 296 (compliance with accounting standards); and

(b) section 297 (true and fair view). If not of that opinion, the auditor's report must say why.

Section 309(1) Audit of financial report.

An auditor who audits the financial report for a half-year must report to members on whether the auditor is of the opinion that the financial report is in accordance with this Act, including:

(a) section 304 (compliance with accounting standards); and

(b) section 305 (true and fair view).

If not of that opinion, the auditor's report must say why.

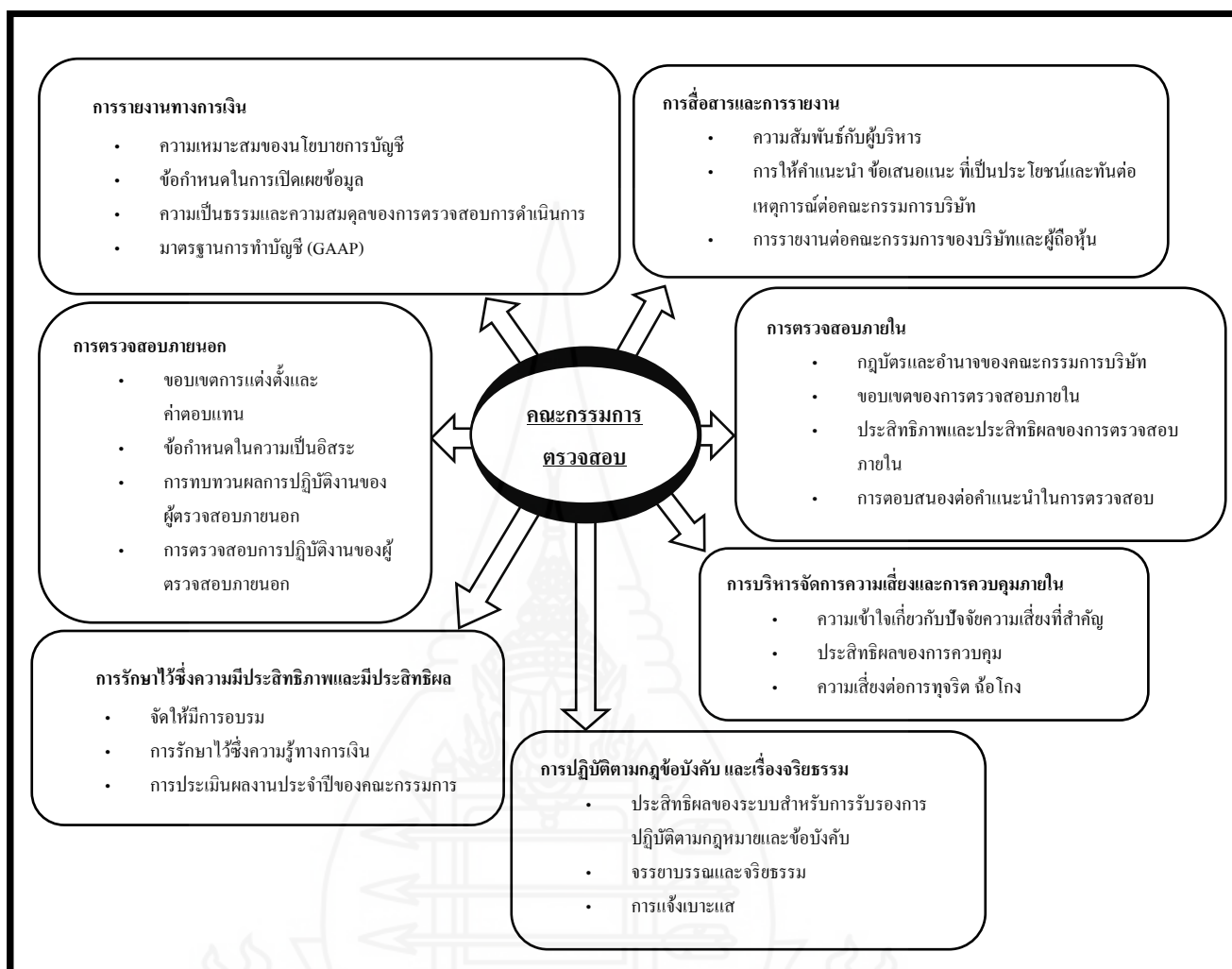
- 8) การปฏิบัติตามกฎหมายข้อบังคับ ข้อกำหนดทางจริยธรรมภายในและมาตรฐาน
อุตสาหกรรม
- 9) การจัดการกับการทุจริตและการรายงานการทุจริตต่อคณะกรรมการบริษัท
- 10) การประเมินประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการตรวจสอบ
- 11) การทบทวนกฎบัตรของคณะกรรมการตรวจสอบที่ต้องมีการแก้ไขพิจารณาให้เกิด
ความเหมาะสมและต้องป้องกันการทุจริต
- 12) ความรับผิดชอบอื่นๆ ที่เห็นว่าสำคัญและเป็นเหตุที่จะสร้างความเสียหายให้กับ
บริษัทจดทะเบียน¹⁸³

¹⁸³ Australian Institute of Company Directors . “Role of the Audit Committee”

สรุปโครงสร้างบทบาทและหน้าที่สำคัญของกรรมการตรวจสอบ

ภาพที่ 4.1 สรุปโครงสร้างบทบาทและหน้าที่สำคัญของกรรมการตรวจสอบ

ที่มา: PWC Audit Committee Guide

คณะกรรมการตรวจสอบมีหน้าที่รับผิดชอบในฐานะที่ได้รับการมอบหมายจากคณะกรรมการของบริษัทในการตรวจสอบ ความสมบูรณ์ทางการรายงานทางการเงินของบริษัทจดทะเบียน ซึ่งมีบทบาทที่สำคัญในการปฏิบัติหน้าที่นี้ให้รวมไปถึงการตรวจสอบร่างงบการเงินและเนื้อหาของรายงานทางการเงิน รวมถึงเอกสารที่ใช้ในการรายงานทางการเงินซึ่งมีรายละเอียดมากจึงต้องใช้การวิเคราะห์ติดตามผลเพื่อนำไปใช้ในการเผยแพร่ต่อสาธารณะ ดังนั้น คณะกรรมการตรวจสอบวิเคราะห์ห้อย่างเพียงพอจะทำให้คณะกรรมการตรวจสอบสามารถชี้แจงได้ เพื่อให้สามารถสอบทานทางการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ คณะกรรมการตรวจสอบจึงต้องมีความเข้าใจในแนวคิด

ทางการบัญชีที่มีผลต่อสถานการณ์รายงานทางการเงิน เพื่อสามารถคานอำนาจการบริหารการ
จัดการของฝ่ายบริหารและผู้ตรวจสอบภายนอกซึ่งมีความซับซ้อนในความหลากหลายของประเด็น

ผู้สอบบัญชี

ผู้สอบบัญชีอย่างน้อย 1 คน ต้องมีถิ่นที่อยู่ในประเทศออสเตรเลีย¹⁸⁴ ผู้สอบบัญชีที่
ปฏิบัติงานในการตรวจสอบบริษัทจดทะเบียนและได้ทำหน้าที่ในการสอบทานบัญชีของบริษัทเมื่อ
มีการประชุมผู้สอบบัญชีต้องเข้าในที่ประชุมผู้ถือหุ้นสามัญประจำปี เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นในที่
ประชุมได้ซักถามผู้สอบบัญชีหรือตัวแทนในการดำเนินการตรวจสอบบัญชีของบริษัทซึ่งได้ทำการ
จัดทำและรายงานเนื้อหาการสอบบัญชีในที่ประชุมพร้อมกันนโยบายการตรวจสอบบัญชีเพื่อ
นำมาใช้เกี่ยวกับการจัดทำงบการเงิน ซึ่งผู้สอบบัญชีต้องมีความเป็นอิสระในการดำเนินการ
ตรวจสอบบัญชีบันทึกการตรวจสอบบัญชีเพื่อสามารถตรวจสอบและเป็นไปอย่างโปร่งใส¹⁸⁵
คุณภาพของการสื่อสารระหว่างกรรมการและคณะกรรมการตรวจสอบกับผู้สอบบัญชีมีความสำคัญ
ต่อการสนับสนุนคุณภาพการตรวจสอบ การสื่อสารนี้ควรรวมถึงข้อกังวลและความเสี่ยงที่ส่งผลต่อ
กระบวนการที่สนับสนุนข้อมูลในรายงานทางการเงิน และวิธีที่กรรมการและผู้บริหารจัดการข้อ
กังวลและความเสี่ยงเหล่านี้และตอบสนองต่อการตรวจสอบแบบสองทางระหว่างผู้สอบบัญชีและ
กรรมการช่วยให้ผู้สอบบัญชีได้รับข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบและช่วยกรรมการในการ
กำกับดูแลกระบวนการรายงานทางการเงิน

¹⁸⁴ Corporation Act 2001 Section 324BB Registration requirements for appointment of firm as
auditor(5) The firm satisfies this subsection if at least 1 member of the firm is a registered company auditor
who is ordinarily resident in Australia

¹⁸⁵ Corporations Act 2001. Section 250T Questions by members of auditors at AGM
(1) If the company's auditor or their representative is at the meeting, the chair of an AGM must:
(a) allow a reasonable opportunity for the members as a whole at the meeting to ask the
auditor or the auditor's representative questions relevant to:
(i) the conduct of the audit; and
(ii) the preparation and content of the auditor's report; and
(iii) the accounting policies adopted by the company in relation to the preparation of
the financial statements; and
(iv) the independence of the auditor in relation to the conduct of the audit; and
(b) allow a reasonable opportunity for the auditor or their representative to answer written
questions submitted to the auditor under section 250PA.

การตรวจสอบภายนอก

คณะกรรมการตรวจสอบเป็นศูนย์กลางหลักสำหรับความสัมพันธ์ของบริษัท และคณะกรรมการบริษัทกับผู้ตรวจสอบภายนอก บทบาทของคณะกรรมการจึงมีหน้าที่การเสนอแนะต่อคณะกรรมการของบริษัทให้มีการแต่งตั้งผู้สอบบัญชี การตกลงค่าตอบแทนในการสอบบัญชี การทบทวนขอบเขตของงานการตรวจสอบภายนอก และสอบทานความเป็นอิสระของผู้สอบบัญชีภายนอกผู้ตรวจสอบภายนอกสามารถใช้ข้อมูลที่เป็นแนวทางสำคัญสำหรับการปฏิบัติงานตามรายงานทางการเงินและการบริหารความเสี่ยง ความรับผิดชอบในการควบคุมภายใน นอกจากนี้ยังสามารถช่วยคณะกรรมการตรวจสอบประเมินผลกระทบจากการรายงานทางการเงินตามนโยบายของกรรมการฝ่ายบริหาร จึงจะเป็นผลที่มีความสมบูรณ์ของการเผยแพร่ข้อมูลทางการเงิน

การปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการตรวจสอบ

คณะกรรมการตรวจสอบจะตระหนักถึงวัตถุประสงค์ขององค์กรและความสำคัญในการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพกับผู้ตรวจสอบบัญชีและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียซึ่งกรรมการตรวจสอบจะต้องพัฒนาและสามารถเข้าถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องทั้งหมด¹⁸⁶ การปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการตรวจสอบซึ่งต้องทำให้คณะกรรมการบริษัท ผู้ถือหุ้น ผู้ลงทุนมีความมั่นใจถึง ความรู้และการเข้าใจในการปฏิบัติหน้าที่โดยเฉพาะความรู้ทางการเงิน มาตรฐานการบัญชีและประเด็นการรายงานที่ต้องครอบคลุมและเกี่ยวข้องกัน ซึ่งต้องอาจเกี่ยวกับการศึกษาหรือการฝึกอบรมสำหรับกรรมการตรวจสอบนอกเหนือไปจากการประชุมในแต่ละครั้งดังนั้นองค์ประกอบทั้งหมดของโครงสร้างการรายงานทางการเงินขององค์กรต้องมีความรับผิดชอบซึ่งเป็นสิ่งที่มีความสำคัญเพื่อการทำงานที่มีประสิทธิภาพ คณะกรรมการตรวจสอบควรประเมินการปฏิบัติตามความรับผิดชอบที่กำหนดไว้ในกฎบัตรอย่างสม่ำเสมอ การประเมินนี้สามารถกระทำได้โดยเป็นแต่ละรายบุคคลหรือเป็นคณะก็จะทำให้ผลลัพธ์สำหรับการประเมินนำไปประเมินผลได้และเพื่อรายงานต่อคณะกรรมการบริษัท เพื่อให้คณะกรรมการบริษัทได้ปรับปรุงจนเกิดประสิทธิผล

การปฏิบัติตามกฎข้อบังคับและจริยธรรม

คณะกรรมการตรวจสอบจะดูแลเรื่องการปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อบังคับและกฎระเบียบให้มีความสมบูรณ์ คณะกรรมการตรวจสอบจึงต้องมีความเข้าใจและมีความลึกซึ้งต่อการควบคุมทางการเงิน และปฏิบัติตามขั้นตอนในการจัดการความเสี่ยงทางการเงินรวมถึงกฎหมายและข้อบังคับที่มีในกฎบัตรของบริษัทจดทะเบียนคณะกรรมการบริษัทต้องนำหลักปฏิบัติตามแนวทางที่

¹⁸⁶ Government Accounting. Department of Public Expenditure and Reform. Audit Committee Guidance. September 2014.p13

ถูกต้องเพื่อการบริหารจัดการด้วยจริยธรรมและธรรมาภิบาลของบริษัทจดทะเบียน ซึ่งฝ่ายบริหารอาจปรึกษาคณะกรรมการตรวจสอบในการออกแบบแนวทางสำหรับการปฏิบัติตามพฤติกรรมทางธุรกิจให้มีความซื่อสัตย์สุจริต เทียบธรรมโปร่งใส และการรักษาความลับคณะกรรมการตรวจสอบจึงต้องปฏิบัติตามคำแนะนำจากหลักแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุดในมาตรฐานการตรวจสอบภายใน และกฎบัตรที่เป็นลายลักษณ์อักษรในแง่ของการดำเนินการภายใต้จรรยาบรรณและจริยธรรม¹⁸⁷

คณะกรรมการตรวจสอบควรรับผิดชอบในการตรวจสอบและอนุมัตินโยบายสำหรับการตรวจสอบข้อร้องเรียนที่เป็นสาระสำคัญในกระบวนการและกรอบในการวิเคราะห์และจัดการข้อร้องเรียนซึ่งเป็นการแจ้งเบาะแส สำหรับข้อร้องเรียน การตรวจสอบข้อร้องเรียนจึงเป็นกลไกที่มีคุณค่าซึ่งอาจจะพบปัญหาที่มีผลกระทบทางการเงินหรือชื่อเสียงและพนักงาน ซึ่งตระหนักหรือตรวจสอบพบการทุจริตต่อหน้าที่ทางการเงินที่อาจเกิดขึ้นเพื่อรายงานข้อกังวลหรือความไม่เชื่อมั่นของผู้ถือหุ้นหรือผู้ถือหุ้น

การแจ้งเบาะแส

ผู้แจ้งเบาะแสขององค์กร หมายถึง บุคคลที่เปิดเผยข้อมูล กิจกรรม หรือการดำเนินการใดๆ ภายในบริษัทโดยที่ข้อมูล กิจกรรม หรือการดำเนินการนั้นถือว่าผิดกฎหมายหรือผิดจรรยาบรรณ ปัจจุบันบริษัทมหาชนทั้งหมดต้องมี นโยบายผู้แจ้งเบาะแสที่ครอบคลุมเพื่อส่งเสริมการเปิดเผยปกป้องการรักษาความลับของตัวตนและข้อมูลที่น่าจะนำไปสู่การระบุตัวตนของผู้แจ้งเบาะแส¹⁸⁸ และจัดการกับผลลัพธ์และการขยายผลของการเปิดเผยใดๆ

การบริหารจัดการความเสี่ยงและการควบคุมภายใน

ความเสี่ยง คือ เหตุการณ์ที่ไม่แน่นอนที่เกิดขึ้นทั้งด้านบวกและด้านลบที่อาจส่งผลกระทบต่อสภาพคล่องทางการเงินและเสถียรภาพของบริษัทและความเชื่อมั่นอย่างเพียงพอใน

¹⁸⁷ เรื่องเดียวกัน หน้า 14

¹⁸⁸ Corporations Act 2001 Section 1317AAE Confidentiality of whistleblower's Identity

(1) A person (the first person) contravenes this subsection if:

(a) another person (the discloser) makes a disclosure of information (the qualifying disclosure) that qualifies for protection under this Part; and

(b) the first person discloses any of the following (the confidential information):

(i) the identity of the discloser;

(ii) information that is likely to lead to the identification of the discloser; and

(c) the confidential information is information that the first person obtained directly or indirectly because of the qualifying disclosure; and

(d) the disclosure referred to in paragraph (b) is not authorised under subsection (2) or (3)

การทำผลกำไรตอบแทนผู้ถือหุ้นและชื่อเสียงของบริษัท คณะกรรมการตรวจสอบกับคณะกรรมการบริหารมีความแตกต่างกันในหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบ แต่มีความสัมพันธ์กันต่อบทบาทที่เกี่ยวกับความเสี่ยง ความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริษัทในการกำหนดกลยุทธ์ อนุมัติโครงการที่เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์ทางการค้าธุรกิจรวมถึงความเสี่ยงของบริษัท ดังนั้น ความรับผิดชอบของผู้บริหาร ก็จะต้องพัฒนาขั้นตอนในการดำเนินการและจัดการความเสี่ยงที่มีผลต่อสถานภาพของบริษัทตามนโยบายของคณะกรรมการเพื่อป้องกันความเสี่ยง บทบาทของคณะกรรมการตรวจสอบ คือ ทบทวนกลยุทธ์และความเสี่ยงของบริษัทและพิจารณาว่ากิจกรรมและขั้นตอนการจัดการความเสี่ยงของผู้บริหารมีความชัดเจน เพียงพอที่จะไม่ทำให้บริษัทเกิดความเสียหาย ซึ่งกรรมการตรวจสอบจะต้องให้ความยินยอมและรับรองรายงานไปตามผู้บริหาร

การควบคุมภายใน

สำหรับความเสี่ยงที่ยอมรับในกรณีที่ฝ่ายบริหารจะจัดทำระบบการควบคุมภายในที่ออกแบบมาอย่างดีและนำไปดำเนินการของกิจการอย่างมีประสิทธิภาพ คณะกรรมการตรวจสอบจึงจำเป็นต้องเข้าใจระบบควบคุมภายในที่ควบคุมการรายงานทางการเงินซึ่งดำเนินการโดยฝ่ายบริหาร ซึ่งรวมถึงการควบคุมความสมบูรณ์ของข้อมูลในระบบและบันทึกรายงานทางการเงินบัญชีและการเงิน และควบคุมเพื่อให้แน่ใจว่าการนำเสนอการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินได้ตามมาตรฐานและยุติธรรม

การตรวจสอบภายใน

หน้าที่ของผู้ตรวจสอบภายในได้รายงานต่อคณะกรรมการตรวจสอบ โดยได้ให้ความเห็นชอบและได้รายงานไปยังผู้บริหารและประธานเจ้าหน้าที่บริหารตามสายรายงาน ซึ่งถ้ามีความสัมพันธ์ที่ดีมีการทบทวนอย่างเพียงพอเป็นประโยชน์ต่อการควบคุมภายในรวมถึงคุณสมบัติและขอบเขตการรายงานที่กำหนดโดยฝ่ายบริหารและการทบทวนผลดำเนินการ

- กฎบัตรและอำนาจของคณะกรรมการบริษัท
- ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการตรวจสอบภายใน
- การตอบสนองต่อคำแนะนำในการตรวจสอบภายใน

การสื่อสารและการรายงาน

คณะกรรมการตรวจสอบจะพิจารณาและให้คำแนะนำเกี่ยวกับความเหมาะสมของหน่วยงานที่มีความรับผิดชอบ¹⁸⁹ ต้องมีความสัมพันธ์ในการปฏิบัติงานที่สร้างสรรค์ด้วยการจัดการแหล่งข้อมูลที่มีนัยสำคัญและต่อเนื่องถึงฝ่ายบริหาร ซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก แต่เนื่องจากคณะกรรมการตรวจสอบมีลำดับความสำคัญที่แตกต่างจากกรรมการฝ่ายบริหารวิธีการจัดการนำเสนอเนื้อหาอาจไม่เป็นประโยชน์สูงสุดบทบาทที่สำคัญในการทำงานร่วมกับฝ่ายบริหารใน

¹⁸⁹Model charter for audit committee. Internal control.p 4

รูปแบบของการนำเสนอข้อมูลต้องทำงานภายใต้อำนาจที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการของบริษัทและคณะกรรมการตรวจสอบต้องรายงานกิจกรรมที่ค้นพบหรือเรื่องอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเป็นลายลักษณ์อักษรเป็นรายงานซึ่งได้กำหนดล่วงหน้าเพื่อช่วยให้มีความเข้าใจต่อคณะกรรมการบริษัทและกรรมการตรวจสอบได้รายงานให้ผู้ถือหุ้นได้รับทราบในการประชุมสามัญครั้งปีแรกของปีหรือรายงานประจำปี

ภายใต้กฎหมายพระราชบัญญัติบริษัท พ.ศ.2544 และข้อตกลงของผู้ถือหุ้นของบริษัทจดทะเบียน ผู้ถือหุ้นมีสิทธิ์ดังนี้

- สามารถขายหุ้นได้
- ลงคะแนนเลือกกรรมการที่ได้รับการเสนอชื่อโดยคณะกรรมการของบริษัท
- นำเสนอชื่อผู้ถือหุ้นให้แก่กรรมการเพื่อลงมติผู้ถือหุ้นในการเลือกกรรมการ

(ในกรณีดังกล่าวจะเป็นเรื่องยากมากในทางปฏิบัติเนื่องจากการคุ้มครองผู้ถือหุ้นส่วนน้อย การใช้สิทธิ์ออกเสียงและคะแนนเสียงจะมีน้ำหนักไปทางกรรมการของบริษัทหรือประธานกรรมการของบริษัท)

- ลงคะแนนเสียงเกี่ยวกับการควบคุมกิจการและการเปลี่ยนแปลงกฎบัตรของบริษัทจดทะเบียน

- รับเงินปันผลหากมีการประกาศเมื่อบริษัทจดทะเบียนได้กำไรหรือส่วนเกินจากการประกอบกิจการก็สามารถจ่ายเงินตามสัดส่วนของกำไรเป็นเงินปันผลให้แก่ผู้ถือหุ้นได้จำนวนเงินที่ไม่ได้แจกจ่ายปันผลจะถูกนำไปลงทุนใหม่ในธุรกิจซึ่งเรียกว่า กำไรสะสม ซึ่งบริษัทได้จ่ายเงินปันผลโดยการฝากเงินเข้าบัญชีธนาคาร ซึ่งเงินปันผลที่ผู้ถือหุ้นได้รับถือว่าเป็นรายได้ของผู้ถือหุ้นซึ่งต้องเสียภาษี

- การเข้าถึงข้อมูลบางอย่าง สำหรับ บริษัทจดทะเบียนที่ซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ โดยทั่วไปข้อมูลนี้จะเปิดเผยต่อสาธารณะ

- การฟ้องร้องบริษัทในข้อหาละเมิดหน้าที่ที่ผู้ถือหุ้น ผู้ลงทุนได้ให้ความเชื่อถือในการบริหาร

- สามารถซื้อหุ้นใหม่ที่ออกโดยบริษัทหากต้องการยื่นมติผู้ถือหุ้น
- การออกเสียงลงคะแนนเป็นมติของผู้ถือหุ้นในที่ประชุมผู้ถือหุ้น
- การลงคะแนนเสียงในการนำข้อเสนอที่ฝ่ายบริหารนำมาเสนอในที่ประชุมผู้ถือหุ้น

- สิ่งที่สินทรัพย์ยังคงอยู่หลังจากการชำระบัญชี¹⁹⁰ ซึ่งสินทรัพย์คือทรัพยากรทางเศรษฐกิจที่ควบคุมโดยบริษัทจดทะเบียนอันเป็นผลมาจากการทำธุรกรรมที่มีศักยภาพเพื่อสร้างประโยชน์เชิงเศรษฐกิจ
- ผู้ถือหุ้นต้องอนุมัติจำนวนรวมของค่าตอบแทนที่จ่ายให้กับกรรมการที่ไม่ได้เป็นผู้บริหาร

เนื่องจากความเป็นอิสระของผู้สอบบัญชีภายนอกมีความสำคัญโดยทั่วไปผู้ตรวจสอบจะได้รับการเสนอชื่อโดยคณะกรรมการตรวจสอบและได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการไม่ใช่ฝ่ายบริหาร จากนั้นการเสนอชื่ออย่างเป็นทางการจะทำให้ผู้ถือหุ้นลงคะแนนเลือกตั้ง

องค์ประกอบของคณะกรรมการตรวจสอบ

- 1) เป็นกรรมการอิสระและเป็นคณะกรรมการตรวจสอบมีสมาชิกอย่างน้อย 3 คน แต่ไม่เกิน 6 คน
- 2) กรรมการตรวจสอบต้องเป็นกรรมการอิสระ
- 3) ประธานกรรมการบริหารเป็นผู้แต่งตั้งประธานกรรมการตรวจสอบ.
- 4) ประธานคณะกรรมการตรวจสอบมาจากกรรมการอิสระ
- 5) กรรมการตรวจสอบทุกคนต้องไม่เป็นผู้บริหารของบริษัทจดทะเบียน
- 6) กรรมการตรวจสอบต้องมีความเชี่ยวชาญ มีประสบการณ์ ด้านบัญชีและการเงิน รวมทั้งมีความรู้ในอุตสาหกรรมหรือเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการเงินและหนึ่งคนเป็นนักบัญชี และกรรมการท่านอื่นต้องมีความเข้าใจในอุตสาหกรรมของบริษัทจดทะเบียน
- 7) ประธานคณะกรรมการตรวจสอบต้องไม่เป็นคณะกรรมการบริหารของบริษัทหรือประธานกรรมการบริหาร

การประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบ

การประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์และขอบเขตกิจกรรมและขนาดของกิจการที่ประกอบธุรกิจ ซึ่งการประชุมเป็นประจำจะทำให้โอกาสในการตรวจสอบและอภิปรายข้อมูลตามเวลาที่เหมาะสม เป็นประโยชน์โดยเฉพาะการกำหนดการประชุมเพื่อตรวจสอบงบการเงินซึ่งโดยทั่วไปการตอบสนองการประชุมคณะกรรมการของบริษัทที่เกี่ยวข้องต้องให้ความสำคัญกับรายงานทางการเงิน การตรวจสอบภายนอกและการตรวจสอบภายในต้องประชุมอย่างน้อยปีละ 4 ครั้ง โดยปกติแล้วกรรมการตรวจสอบจะเข้าร่วมการตรวจสอบทั้งหมดการประชุมคณะกรรมการ จำนวนการประชุมและชื่อของผู้เข้าร่วมควรเปิดเผยในรายงานประจำปี สมาชิกที่มีหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงอย่างน้อย 5% หรือสมาชิกอย่างน้อย 100 คนที่สามารถลงคะแนน

¹⁹⁰ สืบค้น https://en.wikipedia.org/wiki/Corporations_Act_2001. เมื่อวันที่ 29 ธันวาคม 2563

ในที่ประชุมใหญ่สามารถแจ้งมติที่เสนอให้บริษัทเสนอต่อที่ประชุมสมาชิกได้หากผู้ถือหุ้นถือคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า 5% ที่สามารถลงคะแนนได้ในการประชุมใหญ่มีสิทธิขอให้กรรมการเรียกประชุมใหญ่หรือเรียกประชุมใหญ่เองได้

ขอบเขตและหน้าที่ของกรรมการบริษัทในความรับผิดชอบต่อบริษัท ผู้ถือหุ้นและบุคคลภายนอก ต้องดำเนินกิจการโดยสุจริตเพื่อประโยชน์ของบริษัทโดยรวมและเพื่อวัตถุประสงค์ที่เหมาะสมด้วยความระมัดระวังและรอบคอบ ไม่ใช่ตำแหน่งอย่างไม่เหมาะสมเพื่อการได้มาซึ่งความได้เปรียบสำหรับตนเองและผู้อื่น หรือก่อให้เกิดความเสียหายต่อบริษัทจดทะเบียนและไม่ใช่ข้อมูลที่ได้รับมาโดยอาศัยตำแหน่งในฐานะกรรมการของบริษัทเพื่อแสวงหาความได้เปรียบสำหรับตนเองและบุคคลอื่น ทั้งนี้ อาจต้องรับความผิดทางแพ่งและหากกรรมการของบริษัทประมาทเลินเล่อหรือมีเจตนาไม่สุจริตต้องมีความรับผิดชอบทางอาญาด้วย ซึ่งบทลงโทษสำหรับการฝ่าฝืนหน้าที่ของกรรมการต้องรับโทษดังต่อไปนี้

สำหรับความรับผิดชอบทางแพ่งโดยส่วนตัว 1,050,000 ดอลลาร์ออสเตรเลีย

สำหรับความรับผิดชอบทางอาญา จำคุกสูงสุด 10 ปีและหรือปรับมากกว่า 945,000 ดอลลาร์ออสเตรเลีย หรือหากศาลสามารถกำหนดผลประโยชน์ที่ได้รับและความเสียหายที่เกิดจากความผิดนั้น ความผิดจำนวนนั้นจะคูณ 3 เท่าของค่าเสียหายของความผิดนั้น

ความผิดฐานฉ้อโกงและการติดสินบน ต้องรับโทษปรับ 2,100,000 ดอลลาร์ออสเตรเลียและหรือจำคุกไม่เกิน 10 ปี

ความผิดที่กรรมการสร้างความเสียหายไม่ป้องกันไม่ให้อำนาจหน้าที่ซึ่งเป็นการทุจริตมีความผิดทางอาญา โดยมีค่าปรับ 4,200,000 ดอลลาร์ออสเตรเลีย และจำคุกไม่เกิน 5 ปี และขาดคุณสมบัติการเป็นกรรมการ

บทลงโทษตามลักษณะความผิดต่างๆ ที่ทำให้กรรมการต้องรับโทษ มีดังต่อไปนี้

กรรมการของบริษัทจดทะเบียนต้องห้ามไม่มีส่วนร่วมไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมในการกระทำที่เป็นธุรกรรมโดยการสร้างราคาหรือปั่นราคาหุ้นและเป็นการสร้างความเสียหายในทางการเงินและบุคคลต้องไม่กระทำหรือละเว้นการกระทำที่มีผลในการสร้างหรือก่อให้เกิดการสร้างข้อมูลอันเป็นเท็จหรือทำให้เข้าใจผิดในลักษณะที่เกี่ยวกับตลาดหรือราคาในการซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดทางการเงิน¹⁹¹ กรรมการของบริษัทจดทะเบียนต้องไม่มีส่วนร่วมในการทำธุรกรรมอันเป็น

¹⁹¹Corporation Act 2001 Section 1041A Market manipulation

A person must not take part in, or carry out (whether directly or indirectly and whether in this jurisdiction or elsewhere):

(a) a transaction that has or is likely to have; or

เท็จหรือทำธุรกรรมอันเป็นการหลอกลวงในการซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดทางการเงินให้มีราคาที่สูงเกินหรือต่ำเกินจริงและทำให้ราคามีความผันผวน และกรรมการของบริษัทต้องไม่มีส่วนร่วมในการหมุนเวียนหรือเผยแพร่หรืออนุญาตให้มีการเผยแพร่ข้อมูล หรือกรรมการของบริษัทต้องไม่ชักจูงบุคคลอื่นโดยการทำโฆษณาหรือการเผยแพร่ ปกปิดข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญที่ไม่สุจริตหรือทำให้เข้าใจผิดซึ่งเป็นเท็จหรือหลอกลวงในเนื้อหาเฉพาะที่มีนัยสำคัญทำให้เข้าใจผิดและได้บันทึกข้อมูลหรือจัดเก็บข้อมูลอันเป็นการชักจูงให้บริษัทจดทะเบียนได้รับความเสียหาย และต้องไม่มีความประพฤติที่ไม่สุจริตในการรายงานทางการเงินหรือบริการทางการเงินระหว่างการดำเนินธุรกิจของบริษัทจดทะเบียน¹⁹² เพื่อให้การเปิดเผยข้อมูลเป็นไปด้วยความสุจริตและยุติธรรมแก่ผู้ลงทุน

(b) 2 or more transactions that have or are likely to have; the effect of:

(c) creating an artificial price for trading in financial products on a financial market operated in this jurisdiction; or

(d) Maintaining at a level that is artificial (whether or not it was previously artificial) a price for trading in financial products on a financial market operated in this jurisdiction.

Corporation Act 2001 SECTION 1041B false trading and market rigging—creating a false or misleading appearance of active trading etc.

(1) A person must not do, or omit to do, an act (whether in this jurisdiction or elsewhere) if that act or omission has or is likely to have the effect of creating, or causing the creation of, a false or misleading appearance:

(a) of active trading in financial products on a financial market operated in this jurisdiction; or

(b) with respect to the market for, or the price for trading in, financial products on a financial market operated in this jurisdiction.

¹⁹²Corporation Act 2001 Section 1041E False or misleading statements

(1) A person must not (whether in this jurisdiction or elsewhere) make a statement, or disseminate information, if:

(a) the statement or information is false in a material particular or is materially misleading; and

(b) the statement or information is likely:

(i) to induce persons in this jurisdiction to apply for financial products; or

(ii) to induce persons in this jurisdiction to dispose of or acquire financial products; or

(iii) to have the effect of increasing, reducing, maintaining or stabilising the price for trading in financial products on a financial market operated in this jurisdiction; and

(c) when the person makes the statement, or disseminates the information:

(i) the person does not care whether the statement or information is true or false; or

กรณีการลงโทษเฉพาะกรรมการของบริษัท ลงโทษจำคุก 10 ปี หรือปรับดังต่อไปนี้

(ก) ปรับเงินจำนวน 945,000 ดอลลาร์ออสเตรเลีย (4,500 หน่วยโทษ)

(ข) ถ้าศาลสามารถกำหนดมูลค่ารวมของผลประโยชน์ที่บุคคลหนึ่งคนหรือหลายคนได้รับและมีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดอย่างสมเหตุสมผลต้องเสียค่าปรับในส่วนนี้ 3 เท่าของมูลค่าทั้งหมดนั้นหรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีขององค์กรนิติบุคคลให้ปรับลงโทษ ดังต่อไปนี้:

(ก) ปรับเงินจำนวน 9,450,000 ดอลลาร์ออสเตรเลีย (45,000 หน่วยโทษ)

(ข) ถ้าศาลสามารถกำหนดมูลค่ารวมของผลประโยชน์ที่กรรมการของบริษัทคนใดคนหนึ่งที่ได้รับและมีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดในกรอบงานของบริษัทอย่างสมเหตุสมผลต้องเสียค่าปรับ 3 เท่าของมูลค่าทั้งหมดนั้น

(ii) the person knows, or ought reasonably to have known, that the statement or information is false in a material particular or is materially misleading. Corporation Act 2001 Section 1041F Inducing persons to deal

(2) A person must not, in this jurisdiction, induce another person to deal in financial products:

(a) by making or publishing a statement, promise or forecast if the person knows, or is reckless as to whether, the statement is misleading, false or deceptive; or

(b) by a dishonest concealment of material facts; or

(c) by recording or storing information that the person knows to be false or misleading in a material particular or materially misleading if:

(i) the information is recorded or stored in, or by means of, a mechanical, electronic or other device; and

(ii) When the information was so recorded or stored, the person had reasonable grounds for expecting that it would be available to the other person, or a class of persons that includes the other person.

Corporation Act 2001 Section 1041G Dishonest conduct

(1) A person must not, in the course of carrying on a financial services business in this jurisdiction, Engage in dishonest conduct in relation to a financial product or financial service.

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

กรรมการตรวจสอบและคณะกรรมการตรวจสอบ	สรุปที่มา หน้าที่และการมีกรรมการตรวจสอบ
1) ที่มาวิธีการนำเสนอ	โดยคณะกรรมการของบริษัทหรือประธานคณะกรรมการบริหารของบริษัท เป็นกรรมการอิสระที่ไม่เป็นผู้บริหาร ¹⁹³
2) ได้รับเลือกและแต่งตั้ง	-โดยผู้ถือหุ้น โดยมติผู้ถือหุ้นในที่ประชุมใหญ่ -มติกรรมการ
3) ความเป็นอิสระ	เป็นกรรมการอิสระ ถือหุ้นไม่เกิน 5% ใน 3 ปี
4) กฎบัตร	เป็นลายลักษณ์อักษร ต้องเปิดเผยต่อสาธารณะ และต้องรับรองโดยคณะกรรมการของบริษัท ในเรื่องรายการทางการเงิน บริหารความเสี่ยง การรายงานการปฏิบัติ ตามการตรวจสอบภายนอกและการตรวจสอบภายใน

ที่มา : ศึกษาวิเคราะห์โดยผู้เขียนจาก The Corporations Act 2001.The Audit Committees a Guide to Good Practice. 26 April 2017 The Australian Securities and Investments Commission Act2001 (ASIC)

¹⁹³The Auditing and Assurance Standards Board, Australian Institute of Company Directors and The Institute of Internal Auditors-Australia. Audit Committees a Guide to Good Practice. 26 April 2017.p31.

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

กรรมการตรวจสอบและคณะกรรมการตรวจสอบ	สรุปที่มา หน้าที่และการมีกรรมการตรวจสอบ
4) กฎบัตร (ต่อ)	และการควบคุมภายในคณะกรรมการจะต้องประเมิน ทบทวนสอบทานกฎบัตรอย่างสม่ำเสมอทุกปี ประเมินผล เพื่อสร้างประสิทธิภาพให้ดียิ่งขึ้นและ ความเหมาะสม โดยพิจารณาจากการประเมินผลปฏิบัติงาน และพิจารณา ว่าควรแก้ไขกฎบัตรหรือไม่ถ้าคณะกรรมการเห็นว่า จำเป็นต้องมีการแก้ไขกฎบัตร ให้คณะกรรมการตรวจสอบ เสนอการแก้ไขนั้นต่อคณะกรรมการของบริษัทจดทะเบียน
5) สมาชิกของคณะกรรมการตรวจสอบ	จำเป็นต้องมี 3 คน ขึ้นไปไม่เกิน 6 คน ไม่มีโทษจำคุก > 12 เดือนและไม่เป็นบุคคลล้มละลาย ไม่เคยถูกตัดสิทธิ์ อย่างน้อย 2 คนต้องมีถิ่นที่อยู่ในประเทศออสเตรเลีย
6) การประชุมคณะกรรมการ	ต้องมีการประชุมอย่างน้อย 4 ครั้งต่อปี หรือมากกว่ากรณี ประชุมพิเศษ
7) การตรวจสอบควบคุมภายในอย่าง สม่ำเสมอ	ต้องทำโดยสม่ำเสมอ

ที่มา : ศึกษาวิเคราะห์โดยผู้เขียนจาก The Corporations Act 2001 The Audit Committees a Guide to Good Practice. 26 April 2017 The Australian Securities and Investments Commission Act2001 (ASIC)

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

กรรมการตรวจสอบและคณะกรรมการ ตรวจสอบ	สรุปที่มา หน้าที่และภารกิจกรรมการตรวจสอบ
8) อายุในการดำรงตำแหน่ง	ต้องมีอายุอย่างน้อย 18 ปี
9) วาระการดำรงตำแหน่ง	วาระ 3 ปี ดำรงตำแหน่งได้ไม่เกิน 6 ปี
10) มติคณะกรรมการ	สามารถลงคะแนนเสียงได้ กรรมการผู้มีส่วนได้เสียงดออกเสียง
11) ความรู้ทางการบัญชี	อย่างน้อย 1 คน มีประสบการณ์มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ
12) ความรู้ทางการเงิน	อย่างน้อย 1 คน มีประสบการณ์มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ
13) บทบาทในการว่าจ้างผู้ตรวจสอบ ภายนอก	แต่งตั้งและตรวจสอบผู้ตรวจสอบภายนอกและกำหนด ค่าตอบแทน
14) ขั้นตอนในการเรียกผู้แจ้งเบาะแสให้ ข้อมูล	ทำได้โดยเรียกผู้ให้เบาะแสให้ข้อมูลเพื่อตรวจสอบการ ทุจริต
15) สิทธิในการสอบสวนคณะกรรมการ	ไม่มี
16) สามารถฟ้องกรรมการของบริษัท	ไม่ได้ แต่หากกรรมการตรวจสอบตรวจสอบพบ เจ้าหน้าที่บริหารกระทำผิดหรือร่วมกันกระทำผิดให้แจ้ง คณะกรรมการของบริษัทโดยไม่ชักช้า

ที่มา : ศึกษาวิเคราะห์โดยผู้เขียนจาก The Corporations Act 2001 The Audit Committees a Guide to Good Practice. 26 April 2017 The Australian Securities and Investments Commission Act2001 (ASIC)

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

กรรมการตรวจสอบและคณะกรรมการตรวจสอบ	สรุปที่มา หน้าที่และการมีกรรมการตรวจสอบ
17) สามารถฟ้องร้องกรรมการได้โดยผู้ถือหุ้น	ผู้ถือหุ้นสามารถทำได้ ฐานละเมิดหน้าที่ในการบริหาร
18) บทบาท อำนาจหน้าที่และการทำหน้าที่ของกรรมการตรวจสอบ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ตรวจสอบการดำเนินธุรกิจของบริษัทที่บริหารโดยกรรมการ 2. ตรวจสอบการควบคุมภายใน 3. พิจารณาเรื่องสำคัญที่เกิดขึ้นระหว่างกระบวนการตรวจสอบของบริษัทจดทะเบียน 4. การรายงานทางบัญชี ทางการเงิน งบการเงิน และมีความสมบูรณ์ของข้อมูลรายงานทางการเงินที่เปิดเผยมต่อผู้ถือหุ้นและผู้ลงทุนรายงานการบัญชี <ul style="list-style-type: none"> - การบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน - การปฏิบัติตามกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ และหลักจรรยาบรรณ - การตรวจสอบภายใน - การตรวจสอบภายนอก

ที่มา : ศึกษาวิเคราะห์โดยผู้เขียนจาก The Corporations Act 2001 The Audit Committees a Guide to Good Practice. 26 April 2017 The Australian Securities and Investments Commission Act2001 (ASIC)

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

กรรมการตรวจสอบและคณะกรรมการ ตรวจสอบ	สรุปที่มา หน้าที่และการมีกรรมการตรวจสอบ
18) บทบาท อำนาจหน้าที่และการทำหน้าที่ ของกรรมการตรวจสอบ(ต่อ)	<p>5. มีส่วนร่วมในการตัดสินใจให้คำแนะนำเกี่ยวกับขยาย ระยะเวลาและการหมุนเวียนผู้สอบบัญชี มีสิทธิ์อนุมัติ ผู้ตรวจสอบบัญชีเป็นผู้สอบบัญชีของบริษัทซึ่งมีวาระไม่ เกิน 2 ปี พิจารณาคัดเลือกแต่งตั้งผู้สอบบัญชี</p> <p>6. ช่วยคณะกรรมการของบริษัทในการปฏิบัติหน้าที่ใน การกำกับดูแลกิจการของบริษัทกำกับดูแลให้บริษัท ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ เพื่อให้เกิดความ เป็นธรรมและเพื่อให้แน่ใจว่าความสมดุลความโปร่งใส และมีความสมบูรณ์ของข้อมูลรายงานทางการเงินที่ เปิดเผยต่อผู้ถือหุ้นและผู้ลงทุน</p>
19) การถอดถอนกรรมการ (กรรมการ กระทำความผิด)	ถอดถอนโดยมติวิสามัญของที่ประชุมผู้ถือหุ้น กรรมการ ท่านอื่นไม่มีสิทธิ์ถอดถอน

ที่มา : ศึกษาวิเคราะห์โดยผู้เขียนจาก The Corporations Act 2001 The Audit Committees a Guide to Good Practice. 26 April 2017 The Australian Securities and Investments Commission Act2001 (ASIC)

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

กรรมการตรวจสอบและคณะกรรมการ ตรวจสอบ	สรุปที่มา หน้าที่และการมีกรรมการตรวจสอบ
20) ความรับผิดชอบของกรรมการที่ไม่ได้ เจตนาและไม่ได้ประมาทเลินเล่อกระทำ ความผิด	เป็นคุณพินิจของศาลในความผิด ความประมาท การผิดนัด การละเมิด ผิดสัญญา ละเมิดความไว้วางใจในหน้าที่ ผ่า ฝืนหน้าที่ ¹⁹⁴
21) บทลงโทษ	- ความผิดทางแพ่งโดยส่วนตัวโทษปรับ 1,050,000 ดอลลาร์ ออสเตรเลีย - ความผิดทางอาญา จำคุกสูงสุด 15 ปี ปรับมากกว่า 945,000 ดอลลาร์ออสเตรเลีย ความเสียหายของบริษัท กำหนดได้จากผลประโยชน์ที่ได้รับต้องคูณ 3 เท่า - รับโทษ จำคุกไม่เกิน 10 ปี ปรับ 2,100,000 ดอลลาร์ ออสเตรเลีย ความผิดฐานฉ้อโกงและติดสินบน

ที่มา : ศึกษาวิเคราะห์โดยผู้เขียนจาก The Corporations Act 2001

¹⁹⁴Corporation Act 2001 Part 9.5—Powers of Courts 1318 Power to grant relief

(1) If, in any civil proceeding against a person to whom this section applies for negligence, default, breach of trust or breach of duty in a capacity as such a person, it appears to the court before which the proceedings are taken that the person is or may be liable in respect of the negligence, default or breach but that the person has acted honestly and that, having regard to all the circumstances of the case, including those connected with the person's appointment, the person ought fairly to be excused for the negligence, default or breach, the court may relieve the person either wholly or partly from liability on such terms as the court thinks fit.

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

กรรมการตรวจสอบและคณะกรรมการตรวจสอบ	สรุปที่มา หน้าที่และกรณีกรรมการตรวจสอบ
21) บทลงโทษ (ต่อ)	<p>- กรณีกรรมการรับโทษ จำคุก 10 ปี ปรับไม่เกิน 945,000 ดอลลาร์ออสเตรเลีย หรือทั้งจำทั้งปรับ ศาลกำหนดมูลค่าความผิดจ่าย 3 เท่าของมูลค่าความเสียหายนั้น กรณีเป็นบริษัทมหาชน รับโทษ ปรับ 945,000 ดอลลาร์ออสเตรเลีย ศาลกำหนดความผิด จ่าย 5 เท่าของมูลค่าความเสียหายนั้น หากศาลกำหนดประโยชน์ไม่ได้ ให้จ่าย 10% ของมูลค่าซื้อขายประจำปีของนิติบุคคล ณ สิ้นเดือนที่กระทำความผิด¹⁹⁵ มีดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ต้องไม่กระทำหรือมีส่วนร่วมในการซื้อขายหลักทรัพย์โดยทุจริต 2) ต้องไม่กระทำหรือละเว้นการกระทำให้เกิดความเข้าใจผิดและสร้างข้อมูลเท็จ 3) ต้องไม่กระทำหรือมีส่วนร่วมในธุรกรรมที่เป็นเท็จหรือปั่นตลาดซื้อขายให้ราคาผันผวน 4) การหมุนเวียนข้อมูลหรือเผยแพร่ข้อมูลหรือข้อความใดๆ ที่มีผลกับราคาซื้อขายหลักทรัพย์และทางการเงิน

ที่มา : ศึกษาวิเคราะห์โดยผู้เขียนจาก The Corporations Act 2001

¹⁹⁵ Corporation Act 2001 .Provision Section 1312 Penalties for bodies corporate

(1) Where a body corporate is convicted of an offence against this Act, the penalty that the court may impose is a fine not exceeding 5 times the maximum amount that, but for this section, the court could impose as a pecuniary penalty for that offence.

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

กรรมการตรวจสอบและคณะกรรมการตรวจสอบ	สรุปที่มา หน้าที่และการมีกรรมการตรวจสอบ
21) บทลงโทษ (ต่อ)	<p>5) ต้องไม่ให้ถ้อยคำหรือเผยแพร่ข้อมูล/ข้อความอันเป็นเท็จเพื่อชักชวนหรือชักจูงมีผลในการเพิ่ม ลด หรือรักษาเสถียรภาพราคาซื้อขายหลักทรัพย์และทางการเงิน</p> <p>6) ต้องไม่ชักชวนบุคคลอื่นจัดทำเผยแพร่ข้อความลัญญา เป็นเท็จหรือหลอกลวงให้เข้าใจผิด หรือปกปิดข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญรวมถึงการบันทึกในเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์</p> <p>7) ในการประกอบธุรกิจต้องไม่กระทำการทุจริตเกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์หรือการรายงานทางการเงิน¹⁹⁶</p> <p>- รับโทษจำคุก 5 ปี ปรับ 4,200,000 ดอลลาร์ออสเตรเลีย สร้างความเสียหายไม่ป้องกันไม่ให้บริษัทก่อหนี้เป็นการทุจริตและขาดคุณสมบัติการเป็นกรรมการ</p>

ที่มา : ศึกษาวิเคราะห์โดยผู้เขียนจากThe Corporations Act 2001

สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษา ที่มา บทบาทหน้าที่ของกรรมการตรวจสอบ และบทลงโทษกรรมการของบริษัทเพื่อทำให้มีความ โปร่งใส ถ่วงดุล และคานอำนาจ ฝ่ายบริหารและคณะกรรมการของบริษัทเพื่อป้องกันการทุจริต กรรมการตรวจสอบจึงจะต้องมีความเป็นอิสระจากการปฏิบัติงานและปราศจากการถูกกดดัน บังคับมีประสบการณ์ในการบริหารจัดการที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่ที่ได้กระทำอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรม ฝ่ายบริหารระดับสูงและไม่เกรงกลัวต่อคำวิพากษ์วิจารณ์ของกรรมการฝ่ายบริหาร และกรรมการอื่นๆ ไม่ถูกครอบงำและปราศจากผลประโยชน์ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งคณะกรรมการของบริษัทและฝ่ายบริหารของบริษัทจดทะเบียน ได้ให้ความสำคัญในการแต่งตั้งกรรมการตรวจสอบในประเทศออสเตรเลียซึ่งกรรมการตรวจสอบเป็นกรรมการอิสระ ต้องมีอย่างน้อย 3 คนขึ้นไปแต่ไม่เกิน 6 คน ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย ไม่มีโทษจำคุก

¹⁹⁶ Corporation Act 2001 .Provision Section 1041A, 1041B, 1041C, 1041D, 1041E, 1041F, 1041H

เกิน 12 เดือน และไม่เคยถูกตัดสิทธิ์ในการดำรงตำแหน่งกรรมการ ถือหุ้นไม่เกิน 5% ใน 3 ปี อายุในการดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่า 18 ปี วาระในการดำรงตำแหน่งคราวละ 3 ปี ดำรงตำแหน่งได้ไม่เกิน 6 ปี เพื่อการไม่ผูกขาดตัวบุคคลและเปิดโอกาสให้องค์กรได้รับสิ่งใหม่อีกทั้งจะยังเป็นการป้องกันการทุจริตและผูกขาดกับบริษัทจดทะเบียนกับคู่ค้าที่ทำธุรกิจสามารถกลับดำรงตำแหน่งได้ใหม่โดยการเลือกตั้งใหม่จากการลงคะแนนเสียงของผู้ถือหุ้น โดยการเสนอชื่อของคณะกรรมการบริษัทและจะต้องมีความรู้ความเชี่ยวชาญทางด้านการบัญชี 1 คน ความรู้ทางการเงิน 1 คน ให้คำแนะนำกับคณะกรรมการของบริษัทในการว่าจ้างสามารถเสนอถอดถอนกรรมการของบริษัท โดยกรรมการตรวจสอบโดยมติสามัญของที่ประชุมผู้ถือหุ้นในประชุมใหญ่ เป็นที่ปรึกษาและตรวจสอบผู้สอบบัญชีของบริษัทจดทะเบียน

โดยสรุปหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจสอบมีหน้าที่ดังนี้

- 1) ให้คำแนะนำช่วยเหลือตรวจสอบการดำเนินธุรกิจของกรรมการและผู้บริหารของบริษัทจดทะเบียน
- 2) กำกับดูแลการดำเนินการบริหารตรวจสอบควบคุมภายในของบริษัทหรือของคณะกรรมการ
- 3) ปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการของบริษัทตามพระราชบัญญัติบริษัทพ.ศ.2544
- 4) พิจารณาเรื่องสำคัญที่เกิดขึ้นระหว่างกระบวนการตรวจสอบของบริษัทจดทะเบียนต่างๆ ที่เกิดขึ้น โดยหน้าที่หรือเป็นการสนับสนุนต่อการทำงานตามหน้าที่ในการปฏิบัติงาน
- 5) คณะกรรมการตรวจสอบต้องจัดทำรายงานทางการเงินและทางบัญชี การจัดทำเอกสาร และให้ข้อมูลและให้คำปรึกษากับผู้สอบบัญชีของบริษัทจดทะเบียนและคณะกรรมการตรวจสอบอาจได้รับคำแนะนำหรือขอความช่วยเหลือจากผู้เชี่ยวชาญซึ่งกรรมการตรวจสอบต้องไม่แสวงหาผลกำไรหรือประโยชน์จากการบริหารของบริษัททั้งทางตรงและทางอ้อม
- 6) การรายงานทางบัญชี ทางการเงิน งบการเงินและความสมบูรณ์ของการรายงานทางการเงินที่เปิดเผยต่อผู้ถือหุ้น
- 7) การบริหารความเสี่ยงการควบคุมภายใน การปฏิบัติตามกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ และจรรยาบรรณและการตรวจสอบภายนอกและการตรวจสอบภายใน
- 8) มีส่วนร่วมในการตัดสินใจให้คำแนะนำเกี่ยวกับการขยายระยะเวลาและการหมุนเวียนผู้สอบบัญชี มีสิทธิอนุมัติผู้ตรวจสอบบัญชีเป็นผู้สอบบัญชีของบริษัทและพิจารณาแต่งตั้งผู้สอบบัญชี

บทลงโทษสำหรับการกระทำผิดต่อหน้าที่ของกรรมการสำหรับกรรมการมีดังต่อไปนี้
 สำหรับความรับผิดทางแพ่ง ค่าปรับส่วนของกรรมการของบริษัทไม่เกิน 1.050,000 บาท (5,000 หน่วยโทษ) มูลค่าของหน่วยโทษ ในวันที่ 1 กรกฎาคม 2020 และทุกๆ วันที่ 1 กรกฎาคมของทุกปี นับจากวันนั้น จำนวนเงินของหน่วยโทษจะถูกจัดทำดังนี้

สำหรับความรับผิดทางอาญา จำคุกไม่เกิน 15 ปี และ/หรือปรับเป็นจำนวนมากกว่า 945,000 ดอลลาร์ออสเตรเลีย (4,500 หน่วยปรับ) หรือหากศาลสามารถกำหนดผลประโยชน์ที่ได้รับ และค่าเสียหายที่หลีกเลี่ยงจากการกระทำความผิดได้ จำนวนเงินนั้นคูณด้วย 5 เท่าและถูกตัดสิทธิ์จากการเป็นกรรมการให้มีคำสั่งชดเชยในความเสียหายที่เป็นความผิดต่อส่วนตัว และการเรียกร้องค่าเสียหายตามกฎหมาย

กรรมการอาจต้องรับผิดทางอาญาในความผิดฐานให้สินบนที่กระทำโดยพนักงานหรือตัวแทนของบริษัทกรรมการอาจถูกปรับสูงสุด 2.1 ล้านดอลลาร์ (10,000 หน่วยโทษ) และ/หรือจำคุกไม่เกิน 10 ปี

กรรมการที่กระทำการทุจริตหรือติดสินบนถือเป็นการฝ่าฝืนหน้าที่ของกรรมการตามพระราชบัญญัติบริษัท โดยต้องได้รับการลงโทษกรรมการต้องรับผิดชอบต่อความสูญเสียที่เกิดจากการละเมิดหน้าที่ของตนได้ในกรณีร้ายแรงที่เกี่ยวข้องกับความไม่ซื่อสัตย์และความประมาท กรรมการสามารถถูกดำเนินคดีจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และการลงทุนของออสเตรเลีย (ASIC) มีโทษทางแพ่งสูงถึง 1,050,000 ล้านดอลลาร์ออสเตรเลีย (5,000 หน่วยโทษ) และ/หรือมีบทลงโทษทางอาญาสูงสุด 15 ปีจำคุกและ/หรือปรับมากกว่า 945,000 ดอลลาร์ออสเตรเลีย (4,500 หน่วยโทษ) หรือหากศาลสามารถกำหนดผลประโยชน์ที่ได้รับและหลีกเลี่ยงความเสียหายอันเนื่องมาจากการกระทำความผิด จำนวนเงินนั้นคูณด้วยห้าเท่า

3. กฎหมายประเทศญี่ปุ่น

ที่มาของกฎหมายพระราชบัญญัติเครื่องมือทางการเงินและตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2552 (J-SOX) ประเทศสหรัฐอเมริกา มีกฎหมายปฏิรูปการบัญชีของบริษัทมหาชนและคุ้มครองนักลงทุน (Public Company Accounting Reform and Investor Protection of 2002 หรือ Sarbanes – Oxley Act of 2002 : SOX) ซึ่งเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้เกิดขึ้นกับนักลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ของประเทศสหรัฐอเมริกาและเป็นการปฏิรูปการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทจดทะเบียนในประเทศสหรัฐอเมริกา โดยเป็นเรื่องเกี่ยวกับความเป็นอิสระของผู้สอบบัญชีและมาตรฐานเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการที่ดี รวมทั้งมีบทลงโทษทางอาญาสำหรับการละเมิดกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์

ซึ่งประเทศญี่ปุ่นเป็นประเทศที่มีเศรษฐกิจใหญ่เป็นอันดับสามของโลกรองจากสหรัฐและจีน โดยมี GDP 5.15 ล้านล้านเหรียญสหรัฐ นอกจากนี้ยังติดอันดับสามของโลกที่มีบริษัทในความหลากหลาย ธุรกิจอุตสาหกรรมมากที่สุด¹⁹⁷ ได้ศึกษากฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกาตามที่ได้กล่าวข้างต้น เนื่องจากเป็นต้นแบบของหลายๆ ประเทศ ในการป้องกันการทุจริตทางบัญชีและรายงานทางการเงิน รวมถึงการบริหารความเสี่ยง เพื่อให้ได้มาตรฐานการกำกับดูแลกิจการที่ดีในบริษัทมหาชน และเพื่อป้องกันการละเมิดและการกระทำความผิดประเทศญี่ปุ่นจึงได้ตรากฎหมายขึ้นมาเรียกว่า กฎหมาย “J-SOX Act” และให้มีผลบังคับใช้กับบริษัทจดทะเบียนของญี่ปุ่นและบริษัทย่อยตั้งแต่ปีงบประมาณเงิน ในเดือนเมษายน 2551 เป็นต้นไป ซึ่ง J-SOX Act จึงเป็นกฎหมายว่าด้วยเครื่องมือทางการเงินและ ตลาดหลักทรัพย์ หรือ The Financial Instruments and Exchange Act 2009 (FIEA) จึงใช้ชื่อย่อว่า J-SOX เพื่ออ้างถึงกฎหมายโดยรวม FIEA ไม่เพียงแต่ครอบคลุมประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ Sarbanes –Oxley Act 2002 (SOX Act 2002) เท่านั้น แต่ยังเป็น การปรับปรุงใหม่ทั้งหมดของคำจำกัดความของหลักทรัพย์ ในญี่ปุ่นและให้ความคุ้มครองเพิ่มเติมแก่นักลงทุน¹⁹⁸ โดยกำหนดให้มีการพัฒนาและการดำเนินการ ควบคุมภายใน และจัดตั้งกระบวนการดำเนินการของสำนักงานและบริษัทต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่อ ผลประกอบกิจการรวมของบริษัทจดทะเบียน ประเทศญี่ปุ่น ซึ่งเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว มีความ เจริญก้าวหน้าในหลายๆ ด้าน ทั้งในด้านสังคม เศรษฐกิจ เทคโนโลยี และกฎหมาย มีระบบการจัด วางที่ชัดเจนและเป็นประโยชน์ต่อภาพรวมของประเทศที่เป็นเอกลักษณ์ โดยเฉพาะบริษัทมหาชนจำกัด คือ บริษัทที่จดทะเบียนหุ้นของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์ตามกฎหมาย Companies Actซึ่งบัญญัติไว้ ว่า บริษัทมหาชน คือ บริษัทใดๆ ที่ซื้อบังคับบริษัทไม่ได้กำหนดไว้ว่าการ โอนหุ้นต้องได้รับอนุญาต จากบริษัท ดังนั้น บริษัทจำกัด (ซึ่งในประเทศญี่ปุ่นเรียกเป็นภาษาอังกฤษว่า Stock Company) ที่มีหุ้นที่ ผู้ถือหุ้นสามารถโอนได้โดยไม่ต้องได้รับความยินยอมของบริษัทจึงเป็นบริษัทมหาชน¹⁹⁹จึงเป็น แหล่งระดมทุนทำให้เกิดการไหลเวียนของเงินทุนจากผู้ออมไหลไปยังผู้ต้องการเงินทุนทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน จึงได้ทำหน้าที่เป็นเครื่องมือแลกเปลี่ยนทางการเงิน โดยมีกฎหมายหลัก คือ พระราชบัญญัติเครื่องมือทางการเงินและตลาดหลักทรัพย์ของประเทศญี่ปุ่น (The Financial

¹⁹⁷ Nigel Collins .Asia Business Law Journal reveals Japan’s best private practice lawyers. Putro Harnowo reports.2020

¹⁹⁸ Dominick R.Sabella, Yasumi Taniguchi, Alice Young, J-SOX Readiness: Potential Impact and U.S. SOX Lessons Learned. Articles. February 22, 2007

¹⁹⁹ จริฎ รัตตมณี และคณะ, “บริษัทมหาชนและตลาดหลักทรัพย์ในประเทศญี่ปุ่น กฎหมายแข่งขัน ทางการค้าในยุคดิจิทัล การศึกษาฐานสากลศึกษาแห่งประเทศญี่ปุ่น” โครงการฝึกอบรมข้าราชการตุลาการ , มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิถุ ประเทศญี่ปุ่น, พ.ศ.2562, หน้า 6

Instruments and Exchange Act 2009) ซึ่งต้องประกอบไปด้วย คณะกรรมการบริษัท คณะกรรมการผู้ตรวจสอบบัญชีของบริษัท ผู้ตรวจสอบบัญชีหรือคณะกรรมการตรวจสอบ คณะกรรมการความเสี่ยง คณะกรรมการสรรหา²⁰⁰ เป็นต้นในการจัดตั้งบริษัท บริษัทจดทะเบียนในประเทศญี่ปุ่นต้องมี คณะกรรมการสามชุดเพื่อเป็น โครงสร้างในการกำกับดูแลกิจการที่ดีที่มีประสิทธิภาพเป็นการ ดำเนินกิจการด้วยความโปร่งใสในการประกอบกิจการซึ่งจะได้มีหน้าที่บริหารจัดการในส่วนที่ต้อง รับผิดชอบของบริษัทตามพระราชบัญญัติบริษัท พ.ศ.2548 ซึ่งได้กำหนดไว้ คือ คณะกรรมการสรรหา คณะกรรมการตรวจสอบ คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน²⁰¹ ซึ่งแต่ละคณะต้องมีกรรมการไม่ น้อยกว่า 3 คน และต้องเป็นกรรมการที่มาจากภายนอกอย่างน้อย 2 คนซึ่งจะต้องเลือกตั้งในที่ ประชุมผู้ถือหุ้นซึ่งคณะกรรมการสรรหาจะกำหนดเนื้อหาและเสนอเกี่ยวกับการเลือกตั้งหรือเลิกจ้าง ที่ปรึกษาการบัญชีซึ่งจะถูกส่งชื่อไปยังที่ประชุมผู้ถือหุ้นคณะกรรมการตรวจสอบจะมีหน้าที่ ตรวจสอบการดำเนินการการปฏิบัติหน้าที่ของฝ่ายบริหารคณะกรรมการบริหาร ผู้อำนวยการหรือ เป็นที่ปรึกษาผู้สอบบัญชีและดำเนินการจัดทำรายงานการตรวจสอบรวมถึงข้อเสนอในการเลือกตั้ง หรือเลิกจ้างผู้สอบบัญชีและสามารถปฏิเสธการเลือกตั้งของผู้สอบบัญชี คณะกรรมการกำหนด ค่าตอบแทนซึ่งเป็นคณะกรรมการที่จะต้องตรวจสอบและกำหนดค่าตอบแทนของกรรมการฝ่าย บริหาร พนักงาน และผู้จัดการ²⁰²ของบริษัทจดทะเบียน

²⁰⁰The Financial Instruments and Exchange Act 2009. P314

Article 83-2 (Juridical Person Eligible for Financial Instrument Exchange)

A Financial Instruments Exchange shall be a Financial Instruments Membership Corporation, or a stock company of which the amount of the stated capital is not less than the amount specified by a Cabinet Order and which has the following organs: (i) a board of directors; (ii) a board of company auditors or committee(s); and (iii) accounting auditor(s)

²⁰¹ Article 48(Appointment of Committee Members at Incorporation)

(1)In cases where the Stock Company to be incorporated is a Company with Committees, the Director at Incorporation shall(i)appoint the following persons (in the next paragraph referred to as " Committee Members at Incorporation"). Among the Directors at Incorporation: (a) Persons who shall be members of the nominating committee at incorporation of the Stock Company: (b) Persons who shall be committee members of the audit committee at incorporation of the Stock.Company (c) Persons who shall be committee members of the compensation committee at incorporation of the Stock.Company:

²⁰²Subsection 2 Authority of Committees (Authority of Committees) Article404

(1) A nominating committee shall determine the contents of proposals regardin the election and dismissal of di- .rectors (or directors and accounting advisors for a Company with Accounting Advisors) to be submitted to a .shareholdersmeeting

หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี มีผลบังคับใช้ในวันที่ 1 มิถุนายน 2558 และได้รับการแก้ไขเมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2561 มีหลักการทั่วไปของจรรยาบรรณเกี่ยวข้องกับข้อดังนี้

- การรักษาสิทธิและการปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมกัน
- ความร่วมมือที่เหมาะสมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียนอกเหนือจากผู้ถือหุ้น
- ดูแลให้มีการเปิดเผยข้อมูลที่เหมาะสมและโปร่งใส
- ความรับผิดชอบของคณะกรรมการ
- การหารือร่วมประชุมกับผู้ถือหุ้นเพื่อให้บรรลุการกำกับดูแลกิจการที่มีประสิทธิผล

จรรยาบรรณดังกล่าวนี้เป็นแนวทางตามหลักการเพื่อให้บรรลุการกำกับดูแลกิจการที่ดีและมีประสิทธิผล ซึ่งบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์จะต้องส่งรายงานการกำกับดูแลกิจการที่อธิบายถึงสถานะของการปฏิบัติตามจรรยาบรรณการจดทะเบียนบริษัทในตลาดหลักทรัพย์ผู้ถือหุ้นสำหรับตลาดหลักทรัพย์มีเงื่อนไขและข้อกำหนดในการจดทะเบียนสรุปโดยย่อคือ ต้องมีผู้ถือหุ้นไม่น้อยกว่า 800 คน จำนวนหุ้นในเวลาจดทะเบียนไม่น้อยกว่า 4,000 หน่วย มูลค่าตลาดในเวลาจดทะเบียนไม่น้อยกว่า 1,000 ล้านบาท และซื้อขายหุ้นได้คิดเป็นไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 มูลค่าการตลาดที่คาดการณ์ในเวลาจดทะเบียนไม่น้อยกว่าจำนวน 2,000 ล้านบาท มีมูลค่าทรัพย์สินอย่างน้อย 1,000 ล้านบาท ต้องดำเนินธุรกิจมาแล้วเป็นระยะเวลา 3 ปี ก่อนวันที่ยื่นจดทะเบียน มีกำไรจากการประกอบธุรกิจ 2 ปี ก่อนการจดทะเบียนบริษัทไม่น้อยกว่า 500 ล้านบาท ซึ่งต้องไม่มีปัญหาในการรายงานการตรวจสอบงบการเงินของผู้สอบบัญชีภายใน 2 ปี และผู้สอบบัญชีต้องได้รับอนุญาตจากตลาดหลักทรัพย์ในการตรวจสอบงบการเงินในช่วง 2 ปี ก่อนวันจดทะเบียน จัดตั้งตัวแทนผู้ถือหุ้นและไม่มีข้อจำกัดในการโอนหุ้น²⁰³ภายใต้พระราชบัญญัติบริษัทของญี่ปุ่น คณะกรรมการของบริษัทจดทะเบียนต้องประกอบด้วยบุคคลอย่างน้อยสามคน กรรมการจะดำรงตำแหน่งคราวละสองปี

---

(2) An audit committee shall perform the following duties

(1) Auditing the execution of duties by Executive Officers, Etc. (meaning executive officers and directors, or, for a Company with Accounting Advisors, meaning executive officers, directors and accounting advisors. The same shall apply hereinafter in this Section) and preparing audit reports; and.

(2) Determining the contents of proposals regarding the election and dismissal of accounting auditors and the refusal to reelect accounting auditors to be submitted to a shareholders meeting.

(3) Notwithstanding the provisions of Article 361(1) and Article 379(1) and (2), a compensation committee shall determine the contents of the Remunerations for individual Executive Officers, Etc. If an executive officer acts concurrently as an employee, including manager, of a Company with Committees, the same shall apply to the contents of the Remunerations for such employee, including manager.

²⁰³เรื่องเดียวกัน .หน้า 15

ผู้ตรวจสอบบัญชี

ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้ตรวจสอบบัญชีไม่สามารถทำงานบางอย่างที่ไม่ผ่านการตรวจสอบ (เช่นที่ปรึกษาด้านการจัดการ) ให้กับบริษัทจดทะเบียนได้หากบริษัทตรวจสอบบัญชีทำหน้าที่เป็นผู้ตรวจสอบบัญชีมีจำนวนสมาชิกที่ปฏิบัติงานที่ไม่ใช่งานตรวจสอบน้อยกว่าครึ่งหนึ่งผู้ตรวจสอบบัญชีของบริษัทไม่สามารถดำรงตำแหน่งกรรมการ ที่ปรึกษาบัญชีหรือกรรมการฝ่ายบริหารดังนั้นคณะกรรมการตรวจสอบของบริษัทจะต้องมีผู้ตรวจสอบบัญชีของบริษัทอย่างน้อย 3 คนขึ้นไปและอย่างน้อย 1 คน ต้องเป็นผู้ตรวจสอบภายนอกของบริษัทซึ่งมีคุณสมบัติคล้ายกับกรรมการภายนอกไม่มีข้อกำหนดทางวิชาชีพสำหรับการเป็นผู้ตรวจสอบบัญชีของบริษัทผู้ตรวจสอบบัญชีจะดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี²⁰⁴ ผู้ตรวจสอบบัญชีของบริษัทที่ละเลยหน้าที่กระทำการทุจริตทางบัญชี หรือแจ้งข้อความอันเป็นเท็จเกี่ยวกับการรายงานการตรวจสอบหรือรับรองข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงในการรายงานตลาดหลักทรัพย์ที่ส่งไปนั้น ผู้ตรวจสอบจะต้องรับผิดชอบทางแพ่งและทางอาญา บริษัทจดทะเบียนต้องมีผู้ตรวจสอบบัญชีประจำอย่างน้อยหนึ่งคนและจะต้องมีผู้ตรวจสอบบัญชีซึ่งเป็นผู้ตรวจสอบบัญชีที่ได้รับอนุญาตและมีการรับรองการเลือกตั้งผู้ตรวจสอบบัญชีที่ประชุมผู้ถือหุ้นและมีหน้าที่รับผิดชอบในการตรวจสอบบริษัทในส่วนของการเงินเป็นประจำทุกปีและต้องทำงานร่วมกับผู้ตรวจสอบบริษัทตามกฎหมาย²⁰⁵

ผู้ถือหุ้น

ผู้ถือหุ้นเป็นผู้ที่ไม่มีหน้าที่บริหารใดๆ กับบริษัทจดทะเบียนจึงไม่ต้องรับผิดชอบต่อภาระทำหรือละเว้นการกระทำของบริษัทจดทะเบียนอันเนื่องมาจากความผิดของบริษัทจดทะเบียน ความรับผิดชอบของผู้ถือหุ้นนั้นจำกัดอยู่ที่จำนวนเงินลงทุนที่ผู้ถือหุ้นได้ลงทุนซื้อหุ้นไปเท่านั้น และเมื่อพบเห็นการกระทำผิดของคณะกรรมการและฝ่ายบริหารของบริษัท ผู้ถือหุ้นยังสามารถฟ้องร้องในนามของบริษัทหรือก่อนที่จะร้องขอให้บริษัทฟ้องร้องกรรมการของบริษัทหรือฝ่ายบริหารของบริษัทที่ทำให้บริษัทได้รับความเสียหายผู้ถือหุ้นต้องร้องขอให้บริษัทฟ้องกรรมการหรือฝ่ายบริหารภายใน 60 วัน นับจากวันที่มีการร้องขอจากผู้ถือหุ้นในนามของบริษัทที่มาจากกรณีละเมิดหน้าที่ความไว้วางใจหรือประพฤตินิยมชอบโดยเจตนาหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงของกรรมการผู้ตรวจสอบตามกฎหมายหรือเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหารหรือผู้ถือหุ้นซึ่งเป็นผู้เสียหายสามารถเรียกร้องค่าเสียหายโดยตรงกับกรรมการผู้ตรวจสอบหรือฝ่ายบริหารนั้นได้โดยไม่ต้องเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์หลักทรัพย์ที่ผู้ถือหุ้นถือในส่วนของจำนวนและสัดส่วนที่ถือหุ้นอยู่ใน

²⁰⁴ สืบค้น <https://exporttojapan.co.uk/guide/setting-up-in-japan/kabushiki-gaisha/> .2013 .

²⁰⁵ Hideki Kanda. Corporate Governance in Japanese Law: Recent Trends and Issues .Hastings

บริษัทจดทะเบียน ผู้ถือหุ้นยังมีสิทธิออกเสียงโดยใช้สิทธิออกเสียงข้างมากอย่างน้อยสองในสามของสิทธิออกเสียงทั้งหมด²⁰⁶ สมาชิกที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวกับธุรกิจที่ต้องใช้สิทธิในการออกเสียงในที่ประชุมจะไม่มีสิทธิออกเสียง²⁰⁷ เพื่อถือเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นมติในที่ประชุมผู้ถือหุ้นของสิทธิออกเสียงของผู้ถือหุ้นที่มาประชุมผู้ถือหุ้นในการแต่งตั้งและถอดถอนกรรมการของบริษัทจดทะเบียนหรือหากมีการบริหารจัดการที่ไม่ถูกต้องหรือมีการฉ้อโกงทางบัญชีหรือละเมิดหน้าที่ของกรรมการของบริษัท ผู้ถือหุ้นรายย่อยถือหุ้นไม่น้อยกว่า 3%ของผู้ถือหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงทั้งหมดสามารถยื่นคำร้องให้มีการแต่งตั้งผู้ตรวจสอบจากศาลเพื่อตรวจสอบสถานะทางการเงินของบริษัท ซึ่งมีเหตุเพียงพอที่จะสงสัยว่ามีการประพฤติมิชอบหรือละเมิดกฎหมายและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดการของบริษัทหรือเรียกร้องให้บริษัทดำเนินการติดตามการบริหาร หากบริษัทไม่ดำเนินการภายใน 60 วัน ผู้ถือหุ้นสามารถยื่นคำร้องในนามบริษัทได้และยังเรียกร้องให้กรรมการยุติการปฏิบัติหน้าที่หากกรรมการกระทำการละเมิดกฎหมายและข้อบังคับและมีแนวโน้มที่จะก่อให้เกิดความเสียหายที่ไม่สามารถแก้ไขได้กับบริษัท อีกทั้งสามารถเสนอปลดกรรมการเป็นวาระการประชุมผู้ถือหุ้นได้จำกัดความของคณะกรรมการตรวจสอบของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์คือ คณะกรรมการบริษัทซึ่งประกอบด้วยคณะกรรมการตรวจสอบซึ่งมีบทบาทสำคัญในการกำกับดูแลและทำหน้าที่ตรวจสอบและถ่วงดุลในระบบรายงานทางการเงินของบริษัทคณะกรรมการตรวจสอบจัดให้มีความเป็นอิสระตรวจสอบและกำกับดูแลกระบวนการรายงานทางการเงินการควบคุมภายในของบริษัทและกรรมการตรวจสอบ²⁰⁸โดยมีการปฏิบัติหน้าที่และมีความรับผิดชอบคณะกรรมการตรวจสอบซึ่งจะช่วยดูแลฝ่ายบริหารในการพัฒนาและปฏิบัติตามระบบการควบคุมภายในอย่างเหมาะสมซึ่งมีขั้นตอนในการประเมินการปฏิบัติของฝ่ายบริหารอย่างเป็นกลางและการควบคุมภายในของผู้ตรวจสอบภายนอกผ่านการตรวจสอบการประเมิน

²⁰⁶The Financial Instruments and Exchange Act 2009. P298

Article 79-43 (Decision of a General Meeting)

A decision of a general meeting shall be made by a majority of voting rights of those present when at least half of all members are present, and by the chairperson in the case of a tie; provided, however,

that a decision on any of the matters set forth in paragraph (1) (i), (iii) and (v) of the preceding Article shall be made by at least two-thirds of voting rights of those present

²⁰⁷ Article 79-44-5 (Case of No Voting Right)

When voting on a relationship between a Fund and a particular member, the member shall not have a voting right

²⁰⁸Charles Lee and Jamie Allen. "The Roles and Functions of Kansayaku Boards Compared to Audit Committees" October 2013. Asian Corporate Governance Association (ACGA) Hong Kong.2013.p10

ตนเองตามแนวปฏิบัติในการรายงานทางการเงินของบริษัทอย่างเป็นทางการเป็นกลางเป็นความรับผิดชอบของคณะกรรมการของบริษัทจดทะเบียนในการตั้งคณะกรรมการตรวจสอบในนามหน่วยงานย่อยภายใน โดยปกติจะมีกรรมการตรวจสอบอย่างน้อยสามคนกรรมการต้องเป็นกรรมการอิสระ คณะกรรมการตรวจสอบจะมีกรรมการอิสระและทำหน้าที่เพื่อตรวจสอบอย่างเป็นทางการทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทรวมถึงงบการเงินประจำปีและรายได้ไตรมาส ทบทวนขั้นตอนการควบคุมภายในของบริษัทตลอดจนการบริหารความเสี่ยงนโยบายและหารือกับฝ่ายบริหารความเสี่ยงทางการเงินของบริษัท และการจัดการกับความเสี่ยง เพื่อติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายในของบริษัทเสนอแนะการแต่งตั้งและถอดถอนผู้ตรวจสอบภายนอก คณะกรรมการตรวจสอบควรประเมินคุณสมบัติความเป็นอิสระและการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชี และกำหนดขั้นตอนการแจ้งเบาะแสในการตรวจสอบเป็นความลับข้อร้องเรียนจากเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการบัญชีการเงินหรือเรื่องอื่นๆ แต่คณะกรรมการตรวจสอบไม่สามารถทำงานคนเดียวหรือรับผิดชอบทั้งหมดได้ในการปฏิบัติงานอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ คณะกรรมการตรวจสอบต้องการความร่วมมือจากผู้บริหารระดับสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการเข้าถึงผู้ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลและทรัพยากรที่จำเป็น การสร้างความมั่นใจในการเข้าถึงดังกล่าวเป็นเหตุผลหนึ่งที่หลายๆ นักลงทุนให้ความเชื่อมั่นในระบบการกำกับดูแลที่ต้องใช้ความเป็นอิสระเป็นส่วนใหญ่กับกรรมการภายนอกในคณะกรรมการตรวจสอบ จึงต้องมีสมาชิกอย่างน้อยหนึ่งคนที่มีความเชี่ยวชาญด้านการเงิน²⁰⁹ การตอบสนองด้านกฎระเบียบต่างๆ ต่อภาระหน้าที่ความคาดหวังเกี่ยวกับบทบาทของคณะกรรมการตรวจสอบ ขณะที่ผู้ถือหุ้นมองไปที่คณะกรรมการตรวจสอบในฐานะผู้ดูแลภายในบริษัทจดทะเบียนด้วยความซื่อสัตย์และอีกประการหนึ่งของหลักจรรยาบรรณคือคณะกรรมการของบริษัท ซึ่งรวมถึงองค์ประกอบและความรับผิดชอบตามหลักจรรยาบรรณ“ คณะกรรมการควรต้องมีความรู้ประสบการณ์และทักษะที่สมดุลกันเพื่อให้บรรลุบทบาทและความรับผิดชอบและควรจัดทำขึ้นในลักษณะเพื่อให้ได้ทั้งความหลากหลายและขนาดของคณะกรรมการที่เหมาะสม” จรรยาบรรณยังระบุว่า“ กรรมการอิสระควรปฏิบัติตามบทบาทและความรับผิดชอบของตนโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสนับสนุนการเติบโตอย่างยั่งยืนของบริษัทและเพิ่มมูลค่าองค์กรในระยะกลางถึงระยะยาว²¹⁰ ดังนั้นบริษัทต่างๆ ในบริษัทจดทะเบียนของประเทศญี่ปุ่นต้องแต่งตั้งกรรมการอิสระจากภายนอกอย่างน้อย 2 คน ที่มีคุณสมบัติดังกล่าวเพื่อให้ก่อเกิดประโยชน์สูงสุด

²⁰⁹ เรื่องเดียวกัน. หน้า 12

²¹⁰ Toshihiko Hiura and Junya Ishikawa .Corporate Governance in Japan: Board Membership and

กรรมการตรวจสอบ

กรรมการตรวจสอบจะได้รับการแต่งตั้งจากที่ประชุมผู้ถือหุ้น คณะกรรมการตรวจสอบจะทำหน้าที่ตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการบริษัทจดทะเบียนรวมถึงตรวจสอบงบการเงิน ในขณะที่ผู้ตรวจสอบบัญชีจะตรวจสอบงบการเงินของบริษัทจดทะเบียนด้วย ซึ่งคณะกรรมการตรวจสอบจะได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการของบริษัทจดทะเบียน²¹¹ ตามมติที่ประชุมกรรมการ และได้รับเลือกจากผู้ถือหุ้นในที่ประชุมผู้ถือหุ้นซึ่งคณะกรรมการตรวจสอบต้องเป็นและมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

1. ต้องเป็นบุคคลธรรมดา กรรมการตรวจสอบไม่มีการจำกัดอายุ
2. ไม่มีข้อจำกัด ในด้านสัญชาติในการดำรงตำแหน่ง
3. กรรมการตรวจสอบจะต้องเป็นกรรมการอิสระที่เป็นกรรมการจากภายนอก กรรมการตรวจสอบต้องมีคณะกรรมการตรวจสอบตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป
4. สมาชิกส่วนใหญ่หรือ 2 ใน 3 หรืออย่างน้อย 2 คนขึ้นไป ต้องเป็นกรรมการภายนอก²¹²
5. กรรมการตรวจสอบอย่างน้อย 1 คน ต้องมีความรู้ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ทางด้านบัญชีและการเงิน
6. ไม่มีข้อกำหนดทางวิชาชีพในการดำรงตำแหน่งกรรมการตรวจสอบ²¹³
7. เป็นที่ปรึกษาทางบัญชีหรือพนักงานรวมถึงผู้จัดการของบริษัทจดทะเบียนและบริษัทย่อย
8. มีวาระในการดำรงตำแหน่ง 2 ปี²¹⁴ กรรมการจะได้รับการแต่งตั้งให้กลับมาปฏิบัติหน้าที่ใหม่ได้ไม่เกิน 2 ครั้ง และกรณีกรรมการถูกไล่ออกต้องมีการตกลงในที่ประชุมผู้ถือหุ้นใหญ่ โดยมติเสียงข้างมากอย่างน้อยสี่ในห้าของผู้ถือหุ้นที่มาประชุม²¹⁵

²¹¹ Katsuyuki Yamaguchi, Kaoru Tatsumi and Mamiko Komura, Nishimura & Asahi. Corporate governance and directors' duties in Japan: overview. 01 May 2020

²¹² Mitsuhiro Harada and Tatsuya Nakayama. The Corporate Governance Review Eighth Edition. Law Business Research Ltd. 2018 .p190

²¹³ เรื่องเดียวกัน

²¹⁴ The Financial Instruments and Exchange Act 2009. P 297

Article 79-37 Appointment, Term of Office and Dismissal of Officers.

(3) The term of office of an Officer shall be a period specified by the articles of incorporation not exceeding Two years.

(4) Officers may be reappointed.

²¹⁵ Article 102-25 (Term of Office, etc. of Board Members)

9. ต้องไม่ถูกตัดสินให้ได้รับโทษจากการละเมิดพระราชบัญญัติบริษัท หรือกฎหมายอื่นๆ ภายใน 2 ปีนับตั้งแต่วันที่มิคำพิพากษาเสร็จสิ้นหรือสิ้นสุดการใช้โทษ

10. บุคคลที่ละเมิดกฎหมายและข้อบังคับอื่นๆ ถูกตัดสินให้จำคุกหรือได้รับโทษที่รุนแรงและผู้ที่ยังไม่เสร็จสิ้นการดำเนินการตามคำพิพากษาหรือผู้ที่ยังคงใช้โทษ (ยกเว้นบุคคลที่ถูกพักการลงโทษ)

ดังนั้น กรรมการตรวจสอบต้องมีความเป็นอิสระซึ่งความเป็นอิสระนี้ ต้องมาจากกรรมการภายนอก เพื่อปราศจากการควบคุมจัดการจากฝ่ายบริหารซึ่งมีความเป็นอิสระสามารถสร้างความโปร่งใสการไม่ทุจริตและรักษาผลประโยชน์รับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้นในความเสียหายที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพและถ้ากรรมการของบริษัทจดทะเบียนกระทำการท้อโกงหรือยกข้อกทรัพย์สินของบริษัทซึ่งเป็นความผิดอาญาก็ต้องรับผิดทางอาญาภายใต้ประมวลกฎหมายอาญารวมถึงความรับผิดชอบในทางแพ่งด้วยนอกจากนี้คณะกรรมการตรวจสอบยังกำกับดูแลและตรวจสอบว่าผู้ตรวจสอบอิสระดำรงความเป็นอิสระและดำเนินการตรวจสอบอย่างสมเหตุสมผลหรือไม่ นอกจากนี้คณะกรรมการตรวจสอบยังได้รับรายงานจากผู้ตรวจสอบอิสระเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของตนตลอดจนเรื่องการตรวจสอบที่สำคัญและขอคำอธิบายเกี่ยวกับรายงานเหล่านั้นเมื่อจำเป็น คณะกรรมการตรวจสอบได้รับรายงานและเมื่อจำเป็นขอคำอธิบายและหารือเกี่ยวกับรายงานดังกล่าวจากผู้ตรวจสอบอิสระว่าพวกเขาได้ดำเนินการตามขั้นตอนที่เหมาะสมในการจัดตั้งและดำเนินการตามระบบเพื่อให้มั่นใจว่ามีกรปฏิบัติหน้าที่อย่างเหมาะสม²¹⁶

บริษัทจดทะเบียนต้องมีคณะกรรมการอย่างน้อย 3 คนเพื่อกำหนดนโยบายพื้นฐานเกี่ยวกับการควบคุมภายใน หากกรรมการละเมิดกฎหมายและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับบัญชีของบริษัทที่เป็น การท้อ โกงทางบัญชีซึ่งถือได้ว่าจะเป็นการละเมิดหน้าที่ของกรรมการของบริษัท กรรมการบริษัท และบุคคลภายนอก และผู้ถือหุ้น ที่ได้รับความเสียหายที่เกิดขึ้นอันเป็นผลของความเสียหายนั้นต้อง มีความรับผิดชอบต่อบริษัท หรือหากกรรมการแจ้งข้อความอันเป็นเท็จเกี่ยวกับเรื่องสำคัญในงบการเงินและรายงานทางธุรกิจหรือในกำหนดการเพิ่มเติมของกรรมการบริษัทสามารถรับผิดชอบ

(1) The term of office of board members shall continue until the conclusion of the general meeting for the last business year which ends within two years from the time of their election.

(2) A board member may be reappointed only up to twice.

(3) A board member shall not be dismissed unless it is agreed upon at the general meeting by the resolution of at least four-fifth majority of the members present, when the majority of the members are present

²¹⁶ Zenta Morokawa. The Business Report for the 14th Fiscal Year (from April 1, 2018 to March 31, 2019), the Financial Statements, the Consolidated Financial Statements and the Results of the Audit of the Consolidated Financial Statements by the Independent Auditors and the Audit Committee., 27 June 2019.p1

บุคคลภายนอกหรือผู้ถือหุ้นในความเสียหายที่เกิดขึ้นได้เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าพวกเขาไม่ได้ใช้ความระมัดระวังตาม การปฏิบัติหน้าที่

คุณสมบัติของกรรมการอิสระจากภายนอกคือกรรมการอิสระจากภายนอกจะต้องมีความรู้และประสบการณ์มากในด้านการบริหารจัดการองค์กรการเงินการบัญชีและกฎหมายและคุณสมบัติที่จำเป็นสำหรับการกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของฝ่ายบริหารจากมุมมองที่เป็นอิสระและมีวัตถุประสงค์เป็นไปตามมาตรฐานความเป็นอิสระ²¹⁷ ดังนั้นกรรมการอิสระจากภายนอกจึงจำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับธุรกิจ และมีความสามารถในการบริหารจัดการในธุรกิจหรืออุตสาหกรรมนั้นๆ เพื่อเป็นการสร้างความมั่นใจในความมุ่งมั่นของผู้บริหารระดับสูง กรรมการภายนอกจึงเป็นแหล่งข้อมูลเชิงลึกที่มีคุณค่า

มาตรฐานความเป็นอิสระสำหรับกรรมการภายนอก

1) กรรมการภายนอกต้องไม่ได้ดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการบริหารผู้บริหารองค์กรเจ้าหน้าที่บริหารผู้จัดการหรือพนักงานอื่นๆ ของบริษัทหรือบริษัทย่อยและไม่ได้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารของบริษัท หรือบริษัทย่อยหรือเคยดำรงตำแหน่งกรรมการที่ปรึกษาบัญชีหรือผู้ตรวจสอบบัญชี ก่อนที่จะได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการที่ปรึกษาการบัญชีหรือผู้ตรวจสอบบัญชี ในช่วง 10 ปี

2) กรรมการภายนอกต้องไม่ใช่บุคคลหรือผู้บริหารของ บริษัท ที่เกี่ยวข้องกับบริษัทใหญ่หรือบริษัทย่อยในฐานะพันธมิตรหรือหุ้นส่วนทางธุรกิจรายใหญ่และไม่ได้เป็นผู้บริหารภายในช่วง 3 ปี ก่อนดำรงตำแหน่ง

3) หากกรรมการภายนอกนั้นเป็นที่ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญด้านบัญชีหรือผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายซึ่งยังไม่ได้รับค่าตอบแทนที่เป็นตัวเงินหรือทรัพย์สินอื่นๆ จากบริษัทมากกว่า 10 ล้านดอลลาร์ต่อปีโดยไม่รวมค่าตอบแทนผู้บริหารในช่วง 3 ปีที่ผ่านมาและไม่ได้เป็นพนักงานหรือสมาชิกคนอื่นๆ ของสำนักงานบัญชีและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบริษัทในฐานะพันธมิตรทางธุรกิจรายใหญ่

4.) บุคคลนั้นไม่ใช่คู่สมรสหรือญาติในระดับที่สองของเครือญาติของกรรมการผู้บริหารองค์กรเจ้าหน้าที่บริหารของ บริษัท หรือ บริษัท ย่อยหรือบุคคลที่ไม่ได้รับความเห็นชอบจาก บริษัท โดยถือว่าได้รับการรับรองโดยเหตุผลของข้อกำหนด 2 และ 3 ข้างต้น

5) บุคคลดังกล่าวไม่ได้เป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ (ผู้ถือหุ้นที่ถือหุ้น 10% ขึ้นไปของสิทธิออกเสียงทั้งหมด) ในปัจจุบันของ บริษัท หรือผู้บริหารของ บริษัท ดังกล่าว

²¹⁷ หนังสือเชิญประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปีครั้งที่ 14. MITSUBISHI UFJ FINANCIAL GROUP, INC. 2019 หน้า 9

6) บุคคลดังกล่าวไม่ได้เป็น บริษัท ตรวจสอบบัญชีหรือพนักงานหรือสมาชิกคนอื่นของบริษัท ตรวจสอบบัญชีของบริษัท หรือบริษัทย่อยและไม่ได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานตรวจสอบของ บริษัท หรือ บริษัท ย่อยในฐานะพนักงานดังกล่าวในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา²¹⁸

7) ไม่เคยดำรงตำแหน่งใดๆ ในบริษัท บริษัทย่อย บริษัทในเครือ ในช่วงสิบปีที่ผ่านมา

8) ไม่ทำหน้าที่ควบคุมการจัดการของบริษัท

9) ไม่เป็นญาติสนิทของกรรมการและผู้บริหารของบริษัทจดทะเบียน

ดังนั้น กรรมการภายนอกที่มีความมาตรฐานตามที่กำหนดดังกล่าวก็จะสร้างความเป็นอิสระและสามารถดำรงตำแหน่งกรรมการตรวจสอบได้อย่างดี ซึ่งไม่มีข้อผูกมัดหรือผูกพันใดๆ ที่ทำให้ขาดความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่

กรอบของคณะกรรมการตรวจสอบที่มีประสิทธิผลดังนี้

(ก) ผู้บริหารองค์กรที่เป็นตัวแทนและหน่วยงานตรวจสอบภายในจะต้องมีการประชุมเพื่อแสดงความคิดเห็นกับคณะกรรมการตรวจสอบเป็นประจำและกรรมการตรวจสอบมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทนของกรรมการคนอื่นๆ ตามสิทธิในการแสดงความคิดเห็นที่เกี่ยวกับกระบวนการเพื่อเพิ่มความโปร่งใส²¹⁹

(ข) กิจการบุคลากรที่สำคัญเกี่ยวกับหน่วยงานที่รับผิดชอบในการตรวจสอบภายในให้พิจารณาตามมติของคณะกรรมการตรวจสอบ

(ค) หน่วยงานตรวจสอบภายในต้องรายงานต่อคณะกรรมการตรวจสอบเกี่ยวกับแผนการตรวจสอบภายในและผลการตรวจสอบภายในและรับคำแนะนำเฉพาะจากคณะกรรมการ

(ง) สมาชิกของคณะกรรมการตรวจสอบมีสิทธิเข้าร่วมคณะกรรมการบริหารและคณะกรรมการที่สำคัญอื่นๆ เป็นต้น

(จ) ผู้บริหารและพนักงานจะต้องร่วมมือกับการสำรวจหรือการขอข้อมูลที่ได้รับจากคณะกรรมการตรวจสอบหรือสมาชิก

(ฉ) ผู้บริหารและพนักงานจะให้ความเคารพสูงสุดในเรื่องอื่นๆ ตามที่กำหนดไว้ในกฎบัตรคณะกรรมการตรวจสอบตามกฎหมายของคณะกรรมการตรวจสอบและมาตรฐานการตรวจสอบของคณะกรรมการตรวจสอบ

²¹⁸เรื่องเดียวกัน . หน้า10

²¹⁹<https://www.es-conjapan.co.jp/english/ir/governance.php> ES-CON JAPAN Ltd. is listed on the First Section of the Tokyo Stock Exchange (securities code: 8892).

การรายงานต่อคณะกรรมการตรวจสอบ

บริษัทจัดให้มีการประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบโดยมีกรรมการภายนอกเป็นประธานซึ่งประกอบด้วยกรรมการภายนอกและกรรมการภายในซึ่งไม่ได้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารขององค์กรพร้อมกันเดือนละครั้งตามกฎบัตรทั่วไป คณะกรรมการตรวจสอบได้รับรายงานเกี่ยวกับสถานการณ์รายงานทางการเงินการบริหารความเสี่ยงการควบคุมภายในและการตรวจสอบภายในตลอดจนสถานะของการปฏิบัติตามรวมถึงสถานการณ์ดำเนินงานของระบบการรายงานภายใน

การประชุมคณะกรรมการของบริษัทจดทะเบียน

คณะกรรมการของบริษัทเข้าร่วมประชุมหรือประชุมคณะกรรมการเพื่อแสดงความคิดเห็นในรายการรายงานทางการเงิน และเกี่ยวกับกิจการที่สำคัญของบริษัทต้องมีการประชุมอย่างน้อย 1 ครั้งทุก 3 เดือน ซึ่งประธานคณะกรรมการของบริษัทอาจเรียกร้องให้มีการประชุมคณะกรรมการโดยระบุวัตถุประสงค์และเหตุผลในการเรียกประชุมโดยต้องแจ้งให้กับสมาชิกคณะกรรมการแต่ละคนให้ทราบ ไม่ช้ากว่าหนึ่งสัปดาห์ก่อนวันประชุมคณะกรรมการของบริษัทมติในที่ประชุมคณะกรรมการได้รับการรับรองโดยสมาชิกส่วนใหญ่ของคณะกรรมการที่เข้าร่วมและโดยส่วนใหญ่คณะกรรมการภายนอกที่เข้าร่วมประชุมมีสิทธิในการลงคะแนนเสียง และคณะกรรมการที่มีส่วนได้เสียเป็นพิเศษในการลงมติที่กล่าวข้างต้นไม่สามารถเข้าร่วมการลงคะแนนได้²²⁰

กฎบัตรของคณะกรรมการตรวจสอบ

กฎบัตรของคณะกรรมการตรวจสอบเป็นการช่วยคณะกรรมการของบริษัทในการกำกับดูแลการดำเนินงานของบริษัทโดยกำกับดูแล ดังต่อไปนี้

²²⁰ Article 102-2 (The Holding of Board Meetings)

(1) A self-regulatory organization board (hereinafter referred to as a "Board" in this Subsection) must meet at least once every three months.

(2) The president calls the Board Meetings.

Article 102-28 (Board Members' Demand for the Calling of a Board Meeting) A board member may demand that the president call a Board Meeting by specifying the purpose of the Board Meeting and the grounds for calling one.

Article 102-30

(1) A Board Meeting resolution is adopted by a majority of the attending board members, and by a majority of the attending outside board members, at a Board Meeting where the majority of the board members that are entitled to participate in the vote are present. (4) The minutes of a Board Meeting must be prepared pursuant to the provisions of Cabinet Office Ordinance, and if the minutes are prepared in writing, the board members present at the meeting must sign them or have their names and seals affixed to them.

- (1) การรายงานทางการเงิน
- (2) การบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน
- (3) การปฏิบัติตามกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ และหลักจรรยาบรรณ
- (4) การตรวจสอบภายใน
- (5) การตรวจสอบภายนอก²²¹

คณะกรรมการตรวจสอบจะต้องทบทวนกฎบัตรนี้เป็นประจำทุกปีในแง่ของประสิทธิผล ความเหมาะสม และหลักเกณฑ์อื่นๆ โดยพิจารณาจากการประเมินตนเองของคณะกรรมการตรวจสอบ ประเมินผลการปฏิบัติงานตามหน้าที่และความรับผิดชอบเป็นประจำทุกปีและรายงานผลการ ประเมินดังกล่าวไปยังคณะกรรมการของบริษัทจดทะเบียน และพิจารณาว่าควรแก้ไขกฎบัตรหรือไม่ ถ้าคณะกรรมการตรวจสอบเห็นว่าจำเป็นต้องมีการแก้ไขกฎบัตร ให้คณะกรรมการตรวจสอบเสนอ การแก้ไขนั้นต่อคณะกรรมการของบริษัทจดทะเบียน

บทลงโทษ

ความรับผิดชอบในการกระทำการละเมิดหรือทำให้บริษัทได้รับความเสียหายของกรรมการ บริษัท ประธานกรรมการบริหาร ผู้สอบบัญชี ที่ปรึกษาทางบัญชี ผู้สอบบัญชี ผู้อำนวยการของ บริษัท ได้ทำความเสียหายให้เกิดขึ้นต่อบุคคลที่สามมีความผิดรวมถึงการมีส่วนร่วมในการทำ ธุรกรรมที่ก่อให้เกิดความเสียหาย อันเป็นการกระทำที่ไม่เจตนาหรือไม่รู้ถึงความผิดนั้นหรือกระทำ โดยประมาทนั้น อาจได้รับการยกเว้นความรับผิดชอบจำนวนที่เกิดขึ้น โดยได้รับการยินยอมจากที่ ประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อรับผิดชอบเป็นจำนวนเงินขั้นต่ำ ดังนี้

- 1) กรรมการตัวแทน (กรรมการบริหาร) 6 เท่าของค่าตอบแทนประจำปี
- 2) กรรมการที่นอกเหนือจากกรรมการบริหาร 4 เท่าของค่าตอบแทนประจำปี
- 3) กรรมการอื่นๆ เช่น กรรมการที่มีหน้าที่และรับหน้าที่เป็นผู้ตรวจสอบบัญชี ผู้สอบบัญชี ที่ปรึกษาทางบัญชี 2 เท่าของค่าตอบแทนประจำปี²²²

²²¹ Mitsubishi UFJ Financial Group, Inc. Audit Committee Charter.

<https://www.sec.gov/Archives/edgar/data/67088/000119312518216433/d528020dex1e.htm>.2018. p.1

²²²The Companies Act 2005

Article 425(1)Notwithstanding the provisions of the preceding paragraph, if the relevant Officers, Etc. are without knowledge and are not grossly negligent in performing their duties, exemption from liability under Article 423(1) may be given by resolution of a shareholders meeting, to the extent of the amount obtained by subtracting the sum of the following amounts (in Article 427(1) referred to as "Minimum Liability Amount") from the amount for which they are liable:

การดำเนินคดีกับคณะกรรมการฝ่ายบริหารและคณะกรรมการบริษัท โดยผู้ถือหุ้น หากผู้ถือหุ้นมีการตรวจพบการทุจริตหรือการแสวงหาผลประโยชน์อันเป็นการกระทำความผิดกฎหมาย หรือสร้างความเสียหายให้แก่บริษัทจดทะเบียน ผู้ถือหุ้นสามารถร้องต่อคณะกรรมการของบริษัทจดทะเบียน ซึ่งผู้ถือหุ้นต้องมีหุ้นอยู่ในบริษัทจดทะเบียนไม่น้อยกว่าหกเดือน ให้คณะกรรมการของบริษัทจดทะเบียนทราบโดยไม่ชักช้า เมื่อผู้ถือหุ้นยื่นคำร้องเพื่อบังคับให้บริษัทจดทะเบียนบังคับใช้ความรับผิดชอบเมื่อได้รับคำบอกกล่าวฟ้อง บริษัทจดทะเบียนต้องประกาศให้สาธารณชนทราบถึงผลดังกล่าวหรือแจ้งให้ผู้ถือหุ้นทราบโดยไม่ชักช้า

กรรมการของบริษัทจดทะเบียนที่ได้ทำการละเมิดหรือกระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนหน้าที่ของกรรมการดังกล่าวและก่อให้เกิดความเสียหายทางการเงินหรือสร้างความเสียหายให้กับบริษัทในการซื้อขายหลักทรัพย์ของบริษัท รวมถึงการส่งเสริมให้ตัวเองได้ผลประโยชน์หรือผลประโยชน์ของบุคคลที่สาม ไม่ว่าจะเป็นกรรมการในบริษัท ผู้สอบบัญชีของบริษัท กรรมการที่ปรึกษาทางบัญชี ผู้สอบบัญชี ผู้แทนกรรมการ (คณะกรรมการสรรหา คณะกรรมการตรวจสอบ และคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน) กรรมการบริหาร ผู้ปฏิบัติหน้าที่กำกับดูแลกิจการในบริษัท หรือผู้บริหารที่ได้รับการแต่งตั้ง กรรมการที่ปฏิบัติหน้าที่เป็นกรรมการชั่วคราวหรือผู้จัดการ²²³

---

(1)The amount obtained by multiplying the amount calculated by the method prescribed by the applicable Ordinance of the Ministry of Justice as the amount equivalent to the annual amount of property benefits which such Officers, Etc. have received, or are to receive, from the Stock Company as consideration for the execution of their duties while they are in the office by the numbers provided for in Sub-item (a) through (c) for the categories of Officers, Etc. listed in such Sub-item (a) through (c):

- (a)Representative Directors or representative executive officers:6
- (b)directors (excluding Outside Directors) other than Representative Directors or executive officers other than representative executive officers:4
- (c)Outside Directors, accounting advisors, company auditors or accounting auditor : accounting auditors:2

²²³The Companies Act 2005. Article 960 (1)When any one of the following persons, for the purpose of promoting such person's own interest or the interest of a third party or inflicting damage on a Stock Company, commits an act in breach of such person's duties and causes financial damages to such Stock Company, such person is punished by imprisonment for not more than ten years or a fine of not more than ten million yen, or both(i)an incorporator; (ii)a Director at Incorporation or Company Auditor at Incorporation; (iii)a director, accounting advisor, company auditor or executive officer; (iv)a person to perform duties on behalf of a director, company auditor or executive officer who has been appointed based on a provisional disposition order under the provisions of Article 56 of the Civil Provisional Remedies Act; (v)a person who

กรรมการหรือผู้กระทำความผิดต้องได้รับโทษจำคุกไม่เกิน 10 ปี หรือปรับไม่เกินสิบล้านบาทหรือทั้งจำ ทั้งปรับและหรือตามพระราชบัญญัติกฎหมายว่าด้วยตราสารทางการเงินและตลาดหลักทรัพย์ The Financial Instruments and Exchange Act 2009 หมวดที่ 7 บทบัญญัติทางอาญา มาตรา 197 ที่ได้รับ โทษจำคุกไม่เกิน 10 ปี ปรับไม่เกิน 10 ล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และมาตรา 157,158,159 ซึ่งเป็น เนื้อหาของการกระทำความผิดกับ The Companies Act 2005 มาตรา 960 ซึ่งมีระวางโทษจำคุกและ โทษปรับให้มีจำนวนเงินที่มาก เพื่อเป็นการข่มขู่การกระทำความผิดซึ่งในบทบัญญัติกล่าวโดยรวมว่า หากกรณีกรรมการของบริษัทจดทะเบียนหรือเจ้าหน้าที่ของบริษัทจดทะเบียนได้แสดงข้อความอัน เป็นเท็จเกี่ยวกับเนื้อหาการประกาศสาธารณะเปิดเผยข้อมูลอันเป็นเท็จในการกระทำการซื้อขาย หลักทรัพย์ ธุรกรรม รับเงินหรือทรัพย์สิน โดยการบงชี้ถึงการนำเสนอที่เป็นเท็จหรือละเว้นเนื้อหา เฉพาะที่จำเป็นโน้มน้าวทำให้เกิดการเข้าใจผิด หรือใช้การเสนอราคาอันเป็นเท็จเพื่อจูงใจให้มีการ ซื้อขายหลักทรัพย์หรือธุรกรรมอนุพันธ์ การทำธุรกรรมล่วงหน้าที่เป็นเท็จ หรือการฉ้อฉล ฉ้อโกง หลอกลวง การข่มขู่เพื่อทำให้เกิดความผันผวนของราคาตลาดหลักทรัพย์ก็จะได้รับการลงโทษ ตามอัตราโทษข้างต้น

การกระทำความผิดเกี่ยวกับการใช้เอกสารอันเป็นเท็จ ซักชวนให้มีการจองหุ้น สิทธิซื้อ หุ้นพันธบัตรโดยการใช้สื่ออธิบายที่เกี่ยวกับธุรกิจโฆษณาชักชวนโดยใช้ข้อความอันเป็นเท็จ²²⁴ ทำให้ผู้ร่วมลงทุนมีความเข้าใจที่ผิด ความผิดเกี่ยวกับการทุจริตการจ่ายเงิน โดยการสมรู้ร่วมคิดกับ เจ้าหน้าที่กรรมการของบริษัทจดทะเบียนหรือลูกจ้างให้มีการชำระเงิน โดยมีวัตถุประสงค์เป็นการ ปลอมแปลงเอกสารการชำระเงินสำหรับออกหุ้นให้ผู้ลงทุน²²⁵ ให้ได้รับความเสียหาย และความผิด ในการให้หรือยอมรับสินบนโดยกรรมการของบริษัทเป็นผู้ยอมรับ หรือเรียกร้อง หรือสัญญาว่าจะ รับประโยชน์ทรัพย์สินอันเกี่ยวเนื่องกับหน้าที่ของบุคคลเพื่อตอบสนองคำร้องขอ โดยมีขอบ²²⁶

---

is temporarily to perform the duties of a director (in cases of a Company with an Audit and Supervisory Committee, a director who is an Audit and Supervisory Committee Member or other director), accounting advisor, company auditor, Representative Director, committee member (meaning a member of a Nominating Committee, Audit Committee, or Compensation Committee), executive officer or representative executive officer appointed pursuant to the provisions of Article 346, paragraph (2), Article 351, paragraph (2) or Article 401, paragraph (3) (including the cases where it is applied mutatis mutandis pursuant to Article 403, paragraph (3) and Article 420, paragraph (3)); (vi) a manager

²²⁴The Companies Act 2005 Section 964 (Crime of Use of False Documents)

²²⁵The Companies Act 2005 Section 965 (Crime of Falsifying Payments in Collusion with Officers and Employees of Institutions That Handle Payments)

²²⁶The Companies Act 2005 Section 967 (Crime of the Giving or Acceptance of a Bribe by a Director)

ซึ่งตามวรรคดังกล่าวข้างต้น หากมีการกระทำความผิดที่กรรมการของบริษัทหรือเจ้าหน้าที่ของบริษัทกระทำความผิดดังกล่าวต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี ปรับไม่เกิน 5 ล้านบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ และบุคคลที่เสนอที่จะ “ให้” หรือสัญญาว่า “จะให้” ผลประโยชน์สินบนก็ต้องรับโทษเช่นกันอัตรา นั้นคือจำคุก 3 ปี ปรับ 3 ล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ²²⁷ และสำหรับในกรณีการกระทำความผิดที่กำหนดไว้ในส่วนของการให้ รับ หรือเรียกรับสินบนโดยกรรมการของบริษัทที่กระทำโดยมิชอบ และเป็นผลให้ผู้กระทำความผิดยอมรับการกระทำ ผู้กระทำผิดจะถูกริบเงินหรือทรัพย์สินแห่งผลประโยชน์นั้นๆ และเมื่อไม่สามารถริบผลประโยชน์ทั้งหมดหรือบางส่วนได้ให้ “เรียกเก็บเงินตามมูลค่าที่เกิดจากการกระทำความผิด” เป็นมูลค่าที่เท่ากัน²²⁸

---

²²⁷The Companies Act 2005 Section 967 (2)(Crime of the Giving or Acceptance of a Bribe by a Director)

²²⁸The Companies Act 2005 Section 969 (Confiscation and Collection of Equivalent Value)

ตารางที่ 4.2 วิเคราะห์กฎหมายว่าด้วยเครื่องมือทางการเงินและตลาดหลักทรัพย์พ.ศ.2552

The Financial Instruments and Exchange Act 2009 (FIEA) หรือ J-SOX

กรรมการตรวจสอบและคณะกรรมการตรวจสอบ	สรุปที่มา หน้าที่และการมีกรรมการตรวจสอบ
1) ที่มาวิธีการนำเสนอ	โดยคณะกรรมการของบริษัท
2) ได้รับเลือกและแต่งตั้ง	โดยผู้ถือหุ้น
3) ความเป็นอิสระ	ทุกคนต้องมีความเป็นอิสระเป็นกรรมการภายนอก 2 คนขึ้นไป
4) ญัตติบัตร	คณะกรรมการจะต้องทบทวนญัตติบัตรนี้เป็นประจำทุกปี ในแง่ของประสิทธิผล ความเหมาะสม และหลักเกณฑ์อื่นๆ โดยพิจารณาจากการประเมินตนเองของผลปฏิบัติงานของคณะกรรมการที่ดำเนินการ และพิจารณาว่าควรแก้ไขญัตติบัตรหรือไม่ ถ้าคณะกรรมการเห็นว่าจำเป็นต้องมีการแก้ไขญัตติบัตร ให้คณะกรรมการตรวจสอบเสนอการแก้ไขนั้นต่อคณะกรรมการของบริษัทจดทะเบียน ²²⁹
5) สมาชิกของคณะกรรมการตรวจสอบ	จำเป็นต้องมี 3 คน ขึ้นไป

ที่มา : ศึกษาวิเคราะห์โดยผู้เขียนจากThe Financial Instruments and Exchange Act 2009 (FIEA) หรือ J-SOX

²²⁹ Mitsubishi UFJ Financial Group, Inc. Audit Committee Charter.

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

กรรมการตรวจสอบและคณะกรรมการตรวจสอบ	สรุปที่มา หน้าที่และการมีกรรมการตรวจสอบ
6) การประชุมคณะกรรมการ	ต้องมีการประชุม และต้องเข้าร่วมประชุมประชุมเดือนละครั้ง การประชุมจะจัดขึ้นภายในสามเดือนหลังจากสิ้นปีบัญชีของแต่ละปี ²³⁰
7) การตรวจสอบควบคุมภายในอย่างสม่ำเสมอ	ต้องทำโดยสม่ำเสมอ
8) อายุในการดำรงตำแหน่ง	ไม่จำกัดอายุในการดำรงตำแหน่ง
9) วาระการดำรงตำแหน่ง	2 ปี ต่อได้ 2 ครั้งครั้งละ 2 ปี ต้องได้รับเลือกและแต่งตั้งโดยที่ประชุมผู้ถือหุ้น
10) มติคณะกรรมการ	สามารถลงคะแนนเสียงได้
11) ความรู้ทางการบัญชี	อย่างน้อย 1 คนมีประสบการณ์มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ
12) ความรู้ทางการเงิน	อย่างน้อย 1 คนมีประสบการณ์มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ
13) บทบาทในการว่าจ้างผู้ตรวจสอบภายนอก	ให้คำแนะนำกับคณะกรรมการของบริษัทในการว่าจ้าง
14) ขั้นตอนในการเรียกผู้แจ้งเบาะแสให้ข้อมูล	ทำได้โดยเรียกผู้ให้เบาะแสให้ข้อมูลเพื่อตรวจสอบการทุจริต
15) สิทธิในการสอบสวนคณะกรรมการ	ไม่มี

ที่มา : ศึกษาวิเคราะห์โดยผู้เขียนจากThe Financial Instruments and Exchange Act 2009 (FIEA) หรือ J-SOX

²³⁰Katsuyuki Yamaguchi, Kaoru Tatsumi and Mamiko Komura, Nishimura & Asahi .Corporate governance and directors' duties in Japan: overview. 1 May 2020

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

กรรมการตรวจสอบและคณะกรรมการตรวจสอบ	สรุปที่มา หน้าที่และกรณีกรรมการตรวจสอบ
16) สามารถฟ้องกรรมการของบริษัท	ไม่ได้ แต่หากกรรมการตรวจสอบตรวจสอบพบเจ้าหน้าที่บริหารกระทำผิดหรือร่วมกันกระทำผิดให้แจ้งคณะกรรมการของบริษัทโดยไม่ชักช้า
17) สามารถฟ้องร้องกรรมการได้โดยผู้ถือหุ้น	ผู้ถือหุ้นสามารถทำได้
18) บทบาท อำนาจหน้าที่และการทำหน้าที่ของกรรมการตรวจสอบ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ตรวจสอบการดำเนินธุรกิจของบริษัทที่บริหารโดยกรรมการ 2. ตรวจสอบการควบคุมภายใน 3. รายงานธุรกิจประจำปีโดยเปิดเผยนำเสนอรายงานของผู้สอบบัญชีต่อผู้ถือหุ้นให้ถูกต้อง ซึ่งไม่ผิดกฎหมายและข้อบังคับหรือข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญที่จะละเมิดข้อบังคับของการจัดตั้งบริษัทด้วยความโปร่งใสในการเปิดเผยข้อมูล 4- การรายงานทางการเงิน งบการเงิน <ul style="list-style-type: none"> - การบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน - การปฏิบัติตามกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ และหลักจรรยาบรรณ - การตรวจสอบภายใน - การตรวจสอบภายนอก 5. มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทนของกรรมการคนอื่น ๆ ตามสิทธิในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการเพื่อเพิ่มความโปร่งใส

ที่มา : ศึกษาวิเคราะห์โดยผู้เขียนจาก The Financial Instruments and Exchange Act 2009 (FIEA) หรือ J-SOX

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

กรรมการตรวจสอบและคณะกรรมการตรวจสอบ	สรุปที่มา หน้าที่และการมีกรรมการตรวจสอบ
19) การถอดถอนกรรมการ	1) นอกเหนือกรรมการกำกับดูแลถอดถอนโดยมติ สามัญของที่ประชุมผู้ถือหุ้น 2) กรรมการกำกับดูแล โดยมติวิสามัญของที่ประชุมผู้ ถือหุ้น
20) ความรับผิดชอบของกรรมการที่ไม่ได้ เจตนาและไม่ได้ประมาทเลินเล่อกระทำ ความผิด	1) กรรมการตัวแทน 6 เท่าของค่าตอบแทนประจำปี 2) กรรมการบริหาร 4 เท่าของค่าตอบแทนประจำปี 3) กรรมการอื่นๆ 2 เท่าของค่าตอบแทนประจำปี ²³¹
21) บทลงโทษ	- ระวังโทษจำคุก 10 ปี ปรับ 10 ล้านบาท หรือทั้งจำทั้ง ปรับกระทำการละเมิด/ฝ่าฝืนหน้าที่กรรมการทำบริษัท เสียหายทางการเงินหรือการซื้อขายหลักทรัพย์ที่ เป็นประโยชน์ต่อตนและบุคคลที่สาม ส่งเสริม ผลประโยชน์ตนเองในการซื้อขายหลักทรัพย์ (FIEA 2009 มาตรา 197, The CA 2005 มาตรา 260) - ระวังโทษจำคุก 5 ปี ปรับ 5 ล้านบาท หรือทั้งจำทั้ง ปรับกระทำการใช้เอกสารเท็จ ชักชวน โฆษณาใช้ ข้อความเท็จ ปลอมแปลงเอกสารการชำระเงินให้/รับ สินบน เรียกร้อยหรือสัญญาจะรับ/ให้ทรัพย์สิน ตอบสนองคำร้องขอโดยมิชอบ

ที่มา : ศึกษาวิเคราะห์โดยผู้เขียนจาก The Financial Instruments and Exchange Act 2009 (FIEA)
หรือ J-SOX

²³¹Ibid. 1 May 2020

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

กรรมการตรวจสอบและคณะกรรมการ ตรวจสอบ	สรุปที่มา หน้าที่และกรรมกรตรวจสอบ
21) บทลงโทษ (ต่อ)	- ระวางโทษจำคุก 3 ปี ปรับ 3 ล้านบาท หรือทั้งจำทั้ง ปรับบุคคลที่จะเสนอจะให้หรือสัญญาว่าจะให้สินบน - กรรมการกระทำความผิด รับหรือให้สินบน จะถูกริบ เงินหรือทรัพย์สินที่กระทำความผิด กรณีรับไม่ได้ให้ เก็บเงินตามมูลค่าที่เกิดจากการกระทำความผิดนั้น

ที่มา : ศึกษาวิเคราะห์โดยผู้เขียนจากThe Financial Instruments and Exchange Act 2009 (FIEA)
หรือ J-SOX

สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษาได้ข้อค้นพบว่ากรรมการตรวจสอบต้องเป็นกรรมการอิสระที่ต้องปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทและความรับผิดชอบของตนโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสนับสนุนการเติบโตอย่างยั่งยืนของ บริษัท และเพิ่มมูลค่าองค์กรในระยะกลางถึงระยะยาว²³² ซึ่งกรรมการตรวจสอบได้รับการนำเสนอจากคณะกรรมการของบริษัทจดทะเบียนและได้รับเลือกตั้งโดยผู้ถือหุ้นในที่ประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้น มีความเป็นอิสระประกอบไปด้วยกรรมการตรวจสอบรวมเป็นคณะกรรมการตรวจสอบต้องมีไม่น้อยกว่า 3 คน ไม่เกิน 6 คนและ 2 ใน 3 คน ต้องมีความเป็นอิสระเป็นกรรมการภายนอก 2 คนขึ้นไป²³³ มีวาระในการดำรงตำแหน่ง 2 ปี สามารถกลับเป็นได้ใหม่ 2 ครั้ง ครั้งละ 2 ปี

²³²Toshihiko Hiura and Junya Ishikawa. Corporate Governance in Japan: Board Membership and Beyond.Bain & Company 23February 2016

²³³The Companies Act 2005 Article 400

1) Each Committee shall be composed of three or more committee members.

(2) The committee members of each Committee shall be appointed among the directors by resolution of the board of directors

(3) The majority of the committee members of each Committee shall be Outside Directors .

(4)A committee member of the audit committee may not concurrently act as an executive officer or Executive Director of a Company with Committees or its Subsidiary, or as an accounting advisor or employee, including manager , of a Subsidiary of a Company with Committees.

โดยการเลือกตั้งใหม่จากการลงคะแนนเสียงของผู้ถือหุ้น โดยการเสนอชื่อของคณะกรรมการบริษัท และจะต้องมีความรู้ความเชี่ยวชาญทางด้านบัญชี 1 คน ความรู้ทางการเงิน 1 คน ให้คำแนะนำกับคณะกรรมการของบริษัทในการว่าจ้าง สามารถถอดถอนกรรมการตรวจสอบโดยมติสามัญของที่ประชุมผู้ถือหุ้นในประชุมใหญ่ ดังนั้นองค์ประกอบภาพรวมทั้งหมดข้างต้นของความเป็นอิสระของกรรมการตรวจสอบ โดยเป็นกรรมการจากภายนอกที่มีประสบการณ์ในการบริหารจัดการที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่ที่ได้กระทำอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมฝ่ายบริหารระดับสูงและไม่เกรงกลัวต่อคำวิพากษ์วิจารณ์ของกรรมการฝ่ายบริหารและกรรมการอื่นๆ

บทบาทหน้าที่ของกรรมการตรวจสอบต้องปฏิบัติหน้าที่ในการตรวจสอบการดำเนินงานธุรกิจของบริษัทที่บริหารกรรมการฝ่ายบริหารและคณะกรรมการของบริษัท ตรวจสอบการควบคุมภายในตรวจสอบภายในและตรวจสอบภายนอกรายงานธุรกิจประจำปี โดยเปิดเผยรายงานของผู้สอบบัญชีต่อผู้ถือหุ้นให้ถูกต้องตามกฎหมาย ข้อบังคับ ข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญที่จะละเมิดกฎหมายและข้อบังคับในการจัดตั้งบริษัทด้วยความ โปร่งใส สุจริตในการเปิดเผยข้อมูล และรายงานงบการเงิน การบริหารการจัดการความเสี่ยง มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทนของกรรมการคนอื่นๆ ตามสิทธิในการแสดงความคิดเห็นที่เกี่ยวกับกระบวนการเพื่อความโปร่งใส ในการให้ปฏิบัติตามกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับและหลักจรรยาบรรณ ดังนั้นถ้ากรรมการตรวจสอบได้ตรวจสอบพบว่า กรรมการฝ่ายบริหาร ผู้อำนวยการ เมื่อกรรมการตรวจสอบพบการกระทำผิดหรือมีการตรวจพบการมีส่วนร่วมในการกระทำความผิดหรือมีส่วนร่วมของกรรมการฝ่ายบริหาร ผู้อำนวยการ เจ้าหน้าที่บริหารซึ่งมีแนวโน้มว่าจะเป็นการกระทำความผิดจริง ในการทำละเมิดของกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ กรรมการตรวจสอบจะต้องรายงานในเรื่องนั้นต่อคณะกรรมการของบริษัทจดทะเบียน โดยไม่ชักช้า²³⁴ ส่วนบทลงโทษของกรรมการของบริษัทจดทะเบียนในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการของบริษัท กรรมการฝ่ายบริหารของบริษัทจดทะเบียน และเจ้าหน้าที่ของบริษัทจดทะเบียน โดยในส่วนของความรับผิดชอบของกรรมการที่ไม่มีเจตนาและไม่ได้ประมาทเลินเล่อในการกระทำความผิด โดยแบ่งเป็นกรรมการที่เป็นตัวแทนหรือได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่แทนต้องรับผิดชอบ 6 เท่าของค่าตอบแทนประจำปีกรรมการบริหาร 4 เท่าของค่าตอบแทนประจำปีกรรมการอื่นๆ 2 เท่าของค่าตอบแทนประจำปี ส่วนบทลงโทษที่คณะกรรมการ กรรมการฝ่ายบริหารผู้สอบบัญชี และเจ้าหน้าที่ของบริษัทจดทะเบียนต้องรับผิดชอบ

²³⁴ The Companies Act 2005 (Duty to Report to Board of Directors) Article 406If Audit

Committee Members find that executive officers or directors engage in misconduct, or are likely to engage in such conduct, or that there are facts in violation of law and regulations or the articles of incorporation or grossly improper facts, they shall report the same to the board of directors without delay.

การกระทำที่มีระวางโทษจำคุกไม่เกิน 10 ปี ปรับไม่เกิน 10 ล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ซึ่งเป็นจงใจ
การกระทำละเมิดหรือจงใจฝ่าฝืนหน้าที่กรรมการหรือส่งเสริมผลประโยชน์ตนเองและบุคคลที่สาม
กระทำการให้บริษัทได้รับความเสียหายด้านการเงินหรือการซื้อขายตลาดหลักทรัพย์ที่ต้องได้รับ
โทษดังกล่าวสำหรับการกระทำที่มีระวางโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือปรับไม่เกิน 5 ล้านบาท หรือทั้ง
จำทั้งปรับ เป็นการกระทำในการใช้ออกสารเท็จ ชักชวน โฆษณาใช้ข้อความเท็จ ปลอมแปลงเอกสาร
การชำระเงินให้หรือรับสินบน เรียกร้องหรือสัญญาจะรับหรือให้ทรัพย์สินตอบสนองคำร้องขอโดย
มิชอบ ในกรณีนี้การได้รับโทษถ้าเป็นบุคคลภายนอกให้สินบนที่เสนอจะให้หรือสัญญาว่าจะให้
จะต้องรับโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี ปรับไม่เกิน 3 ล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และถ้ากรรมการของ
บริษัทจดทะเบียนกระทำความผิด รับหรือให้สินบน จะถูกริบเงินหรือทรัพย์สินที่กระทำความผิด
ด้วย หากว่ากรณีรับทรัพย์สินไม่ได้ให้เก็บเงินตามมูลค่าที่เกิดจากการกระทำความผิดนั้น

บทที่ 5

สรุปวิเคราะห์เปรียบเทียบกฎหมายประเทศไทย ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศออสเตรเลีย และประเทศญี่ปุ่น มีดังนี้

จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบกฎหมายที่ใช้ในการควบคุม กำกับดูแลบริษัทจดทะเบียนที่อยู่ภายใต้กฎหมายประเทศไทย ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศออสเตรเลีย ประเทศญี่ปุ่นคือ พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.2535 กฎหมายปฏิรูปการบัญชีของบริษัทมหาชนและคุ้มครองนักลงทุน พ.ศ.2545 (Public Company Accounting Reform and Investor Protection หรือ Sarbanes-Oxley Act of 2002) พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และการลงทุนของออสเตรเลีย พ.ศ.2544 (Australia Securities and Investment Commission Act 2001 (ASIC)) กฎหมายว่าด้วยเครื่องมือทางการเงินและตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2552 (The Financial Instruments and Exchange Act 2009 (FIFE) J-SOX Act 2009) ที่เกี่ยวกับการแต่งตั้งและการมีกรรมการตรวจสอบ เพื่อให้ได้กรรมการตรวจสอบที่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างอิสระ ถ่วงดุล กานอำนาจ ซื่อสัตย์ สุจริต โปร่งใสเพื่อความเป็นอิสระปราศจากการถูกครอบงำจากฝ่ายบริหารและคณะกรรมการบริหารของบริษัทมหาชนจำกัด เพื่อรักษาผลประโยชน์สาธารณะ ผู้ถือหุ้น ผู้ลงทุน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียรวมถึงกระบวนการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบกรรมการตรวจสอบที่จะนำไปสู่ประสิทธิภาพเป็นอิสระ และเป็นประโยชน์สูงสุด มีดังต่อไปนี้

1. ที่มาของการแต่งตั้งกรรมการตรวจสอบของบริษัทมหาชน

ที่มาของกรรมการตรวจสอบบริษัทมหาชนใน พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.2535 กฎหมายว่าด้วยเครื่องมือทางการเงินและตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2552 กฎหมายปฏิรูปการบัญชีของบริษัทมหาชนและคุ้มครองนักลงทุน พ.ศ.2545 (SOX) พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และการลงทุนของออสเตรเลีย พ.ศ.2544 (ASIC) กฎหมายว่าด้วยเครื่องมือทางการเงินและตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2552 (J-SOX) จะมีความแตกต่างในบางประเด็น กล่าวคือ กรรมการตรวจสอบตามกฎหมายพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.2535, SOX, ASIC, J-SOX เป็นกรรมการอิสระ และสามารถถือหุ้นได้ในบริษัทแต่ไม่เกินร้อยละ 1 บริษัทใหญ่ไม่เกินร้อยละ 0.5 ของประกาศคณะกรรมการกำกับตลาดทุนส่วนกฎหมายอีก 3 ฉบับของ SOX, ASIC ไม่มีการระบุงการถือหุ้นแต่ต้องเป็นกรรมการอิสระ

ที่ปราศจากการครอบงำ ส่วน J-SOX ต้องเป็นกรรมการมาจากภายนอกบริษัทแล้วได้เสนอให้มีมติในที่ประชุมผู้ถือหุ้นสามัญประจำปี ในส่วนที่เหมือนกันคือความผูกพันต้องห้าม เช่น เคยเป็นกรรมการมีส่วนร่วมในการบริหารงานเป็นผู้มีอำนาจในการควบคุม เป็นลูกจ้าง พนักงานที่ปรึกษา มีเงินเดือนประจำของบริษัทมหาชนมาก่อน มีความสัมพันธ์ทางสายโลหิตและเกี่ยวข้องกันกับผู้บริหาร ผู้ถือหุ้นใหญ่ ผู้บริหาร เคยมีความสัมพันธ์ทางธุรกิจเช่นการเช่าและการให้เช่าสินทรัพย์ของบริษัทมหาชน ไม่เป็นผู้ให้บริการทางวิชาชีพเช่นกฎหมายและทางการเงิน

2. จำนวนกรรมการตรวจสอบต่อ 1 คณะ ต่อ 1 บริษัทมหาชนจำกัด

มีความคล้ายคลึงกัน กล่าวคือ จำนวนคณะกรรมการตรวจสอบต่อ 1 บริษัทมหาชนจำกัด ต้องมีตั้งต้นที่ 3 คน ที่ขั้นต่ำแต่ส่วนจำนวนที่จำกัดทั้งหมดต้องมีแตกต่างกันดังนี้ จำนวนเริ่มต้นของประเทศไทยเป็นกรรมการอิสระเป็นกรรมการตรวจสอบอย่างน้อย 3 คน และต้องมี 1 ใน 3 ของคณะกรรมการบริษัทซึ่งจากที่กล่าวมาแล้วจำนวนอัตรากฎการตรวจสอบมีอัตราในส่วนนี้ถูกกำหนดด้วยกรรมการบริษัท และกรรมการบริษัทให้มีไม่น้อยกว่า 5 คนจึงทำให้มีจำนวนมากได้เท่าที่อัตราส่วนกำหนด ส่วนของบริษัทมหาชนจำกัดของประเทศอเมริกาภายใต้ SOX กำหนดให้มีได้อย่างน้อย 3 คนแต่ไม่เกิน 5 คน ส่วนของประเทศออสเตรเลีย ASIC จำเป็นต้องมี 3 คน ขึ้นไปแต่ไม่เกิน 6 คน ส่วนของประเทศญี่ปุ่น J-SOX ต้องมี 3 คนขึ้นไปแต่ไม่ได้กำหนดจำนวนจำกัดว่ามีได้ทั้งหมดกี่คนเพียงแต่ต้องเป็นกรรมการภายนอกเท่านั้น

3. อายุในการเริ่มต้นในการดำรงตำแหน่งของกรรมการตรวจสอบ

อายุในการดำรงตำแหน่งกรรมการตรวจสอบของประเทศไทย, SOX, J-SOX ไม่จำกัดอายุเบื้องต้น แต่ของ ASIC อย่างน้อยต้องมีอายุ 18 ปีขึ้นไป

4. วาระในการดำรงตำแหน่ง

ความแตกต่างวาระในการดำรงตำแหน่งกรรมการตรวจสอบของระเบียบสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์กำหนดให้วาระละ 3 ปี เมื่อหมดวาระเลือกตั้งใหม่แต่เป็นดุลพินิจและความเหมาะสมจึงไม่มีกำหนดการกลับเข้ามาเป็นกรรมการตรวจสอบใหม่

ส่วนของ SOX,ASIC ดำรงตำแหน่งวาระละ 3 ปี หกวาระเลือกตั้งใหม่ไม่เกิน 6 ปี ซึ่งเหมือนกัน ส่วน J-SOX ดำรงตำแหน่งวาระละ 2 ปี หกวาระเลือกตั้งใหม่ไม่เกิน 4 ปี

5. บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการตรวจสอบของบริษัทมหาชน กับผู้สอบบัญชี

บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของกรรมการตรวจสอบบริษัทมหาชนกับพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.2535 กฎหมายว่าด้วยเครื่องมือทางการเงินและตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2552 กฎหมายปฏิรูปการบัญชีของบริษัทมหาชนและคุ้มครองนักลงทุน พ.ศ.2545 (SOX) พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และการลงทุนของออสเตรเลีย พ.ศ.2544 (ASIC) กฎหมายว่าด้วยเครื่องมือทางการเงินและตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2552 (J-SOX) มีลักษณะที่คล้ายกันคือ พิจารณาคัดเลือกคุณสมบัติเสนอแต่งตั้ง เป็นผู้สอบบัญชี พิจารณาเปลี่ยนสำนักงานผู้สอบบัญชี พิจารณากำหนดค่าตอบแทนค่าสอบบัญชีและค่าบริการอื่นๆ ที่เหมาะสมของผู้สอบบัญชีเสนอต่อคณะกรรมการของบริษัทมหาชน พิจารณาหมุนเวียนผู้สอบบัญชีที่ทำหน้าที่ตรวจสอบที่ลงนามรับรองการเงิน และผลของการปฏิบัติหน้าที่สอบทานความเป็นอิสระของผู้สอบบัญชีในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างบริษัทย่อยกับสำนักงานสอบบัญชี จัดให้มีการประชุมผู้สอบบัญชีที่เกี่ยวกับขอบเขตการสอบบัญชีให้ครอบคลุมการดำเนินการที่สำคัญและที่เกี่ยวกับความเสี่ยงทางการเงินทั้งหมดหรือว่ามีข้อสังเกตหรือข้อสงสัยจากการตรวจสอบหรือสอบทานทางการเงิน โดยไม่มีฝ่ายจัดการเข้าร่วมประชุม เมื่อมีการทุจริตหรือสงสัยว่าจะมีการทุจริตผู้สอบบัญชีต้องรายงาน โดยตรงต่อคณะกรรมการตรวจสอบเพื่อป้องกันไม่ให้ฝ่ายจัดการใช้อำนาจเข้าแทรกแซง ครอบงำอย่างไม่เหมาะสม

6. บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของกรรมการตรวจสอบในการปฏิบัติหน้าที่

บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของกรรมการตรวจสอบในการปฏิบัติหน้าที่ภายใต้กรอบของกฎหมาย พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.2535 กฎหมายว่าด้วยเครื่องมือทางการเงินและตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2552 กฎหมายปฏิรูปการบัญชีของบริษัทมหาชนและคุ้มครองนักลงทุน พ.ศ.2545 (SOX) พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และการลงทุนของออสเตรเลีย พ.ศ.2544 (ASIC) กฎหมายว่าด้วยเครื่องมือทางการเงินและตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2552 (J-SOX) มีความคล้ายคลึงกัน กล่าวคือ กรรมการตรวจสอบสอบทานรายงานทางการเงินให้มีความถูกต้องและเพียงพอและให้ความสำคัญเป็นพิเศษ สอบทานให้บริษัทมีการควบคุมภายในและระบบตรวจสอบ

ภายในที่ดีพิจารณาความเป็นอิสระของหน่วยงานตรวจสอบภายในความสอดคล้องของข้อมูล รายงานทางการเงินกับข้อมูลในรายงานอื่น เช่น ข้อมูลอธิบายและการวิเคราะห์ฝ่ายจัดการ สอบทาน จากหน่วยงานตรวจสอบภายในที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความมีประสิทธิภาพของระบบการบริหาร ความเสี่ยงและการกำกับดูแลบริษัทมหาชน สอบทานให้บริษัทมหาชนปฏิบัติตามกฎหมายซื้อขาย หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ติดตามให้บริษัทมหาชนปฏิบัติตามกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ กฎบัตร และแนวทางปฏิบัติที่ดี และต้องทบทวนกฎบัตรทุกปีเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น

7. การเข้าดำรงตำแหน่งในบริษัทจดทะเบียนอื่นๆ ในช่วงเวลาเดียวกัน

การเข้าดำรงตำแหน่งในบริษัทต่างๆ ในช่วงเวลาเดียวกันมีความแตกต่างกัน กล่าวคือ แนวทางปฏิบัติที่ดีของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้ให้กรรมการตรวจสอบสามารถดำรงตำแหน่งบริษัทจดทะเบียนไม่เกิน 5 บริษัทและในส่วน SOX,ASIC,J-SOX ดำรงตำแหน่งในช่วงเวลาเดียวกันไม่เกิน 3 บริษัท

8. การแจ้งเบาะแสเมื่อมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการทุจริตหรือพบการทุจริตและข้อโกง

มีความเหมือนกัน กล่าวคือ มีกระบวนการรับแจ้งเบาะแสและคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแส และมีกระบวนการสอบสวนที่เป็นอิสระ มีการรักษาเก็บข้อมูลเป็นความลับ ให้ความคุ้มครองทั้ง ภายในสถานประกอบการธุรกิจและภายนอก โดยปฏิบัติกับผู้แจ้งเบาะแสอย่างเป็นธรรม และมีมาตรการ คุ้มครองเยียวยาชดเชยความเสียหาย การคืนสถานะ คืนจำนวนเงินและดอกเบี้ย ผู้ร้องเรียนและผู้แจ้งเบาะแส เพื่อให้ความเป็นธรรมกับผู้ร้องเรียนและผู้ถูกร้องเรียนอย่างเป็นระบบ ให้มีความเหมาะสม

9. บทกำหนดโทษและการลงโทษ

บทกำหนดโทษและการลงโทษมีความแตกต่างกันทั้งโทษจำคุกและโทษปรับซึ่งโทษปรับเป็นจำนวนเงินนี้ก็ขึ้นอยู่กับมูลค่าของเงินและอัตราแลกเปลี่ยนของแต่ละประเทศ รวมถึงค่าครองชีพซึ่งแต่ละประเทศก็ไม่เท่ากัน ซึ่งโทษเกี่ยวกับจำคุกมีดังนี้ คือ โทษจำคุกในการกระทำความผิดในส่วนของ การหลอกลวง ปกปิด แสวงหรือเผยแพร่ข้อความอันเป็นเท็จ มีการทุจริต ข้อโกง ยกยอกทำให้เสียทรัพย์สินของประเทศไทยมีโทษจำคุกตั้งแต่ 5-10 ปี ส่วนของประเทศสหรัฐอเมริกา

(SOX) จำคุก 10 ปี และถ้าเป็นผู้บริหารจงใจรับรองรายงานทางการเงินมีโทษจำคุก 20 ปี (มาตรา 906(3)) ส่วนของโทษประเทศออสเตรเลีย (ASIC) มีโทษจำคุก 10 ปี ถ้าเป็นคดีอาญาต้องถูกจำคุก 15 ปี ส่วนโทษของประเทศญี่ปุ่น (J-SOX) กำหนดให้จำคุก 10 ปี

บทกำหนดโทษและการลงโทษปรับ มีความแตกต่าง ดังนี้ คือโทษปรับในการกระทำความผิดในส่วนของการหลอกลวง ปกปิด แสลงหรือเผยแพร่ข้อความอันเป็นเท็จ มีการทุจริต นื้อโกง ยักยอกทำให้เสียหาย มีของประเทศไทยมีโทษปรับ 5 แสนถึง 1 ล้านบาท ส่วนของประเทศสหรัฐอเมริกา (SOX) มีโทษปรับเป็นเงินจำนวน 1 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และถ้าผู้บริหารรับรองรายงานผิดมีโทษปรับจำนวน 5 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ส่วนของประเทศออสเตรเลีย (ASIC) มีโทษปรับทางแพ่งเป็นจำนวนเงิน 1,050,000 ดอลลาร์ออสเตรเลีย และโทษปรับทางอาญา 945,000 ดอลลาร์ออสเตรเลีย ส่วนของประเทศญี่ปุ่น (J-SOX) มีโทษปรับจำนวน 5-10 ล้านเยน

บทกำหนดโทษริบทรัพย์สินหรือให้ชดใช้เงินตามมูลค่าความเสียหายหรือลงโทษอื่นๆ บทกำหนดโทษริบทรัพย์สินหรือให้ชดใช้เงินตามมูลค่าความเสียหายหรือการลงโทษอื่นๆ มีความแตกต่างดังนี้ คือ โทษปรับในการกระทำความผิดในส่วนของการหลอกลวง ปกปิด แสลงหรือเผยแพร่ข้อความอันเป็นเท็จ มีการทุจริต นื้อโกง ยักยอกทำให้เสียหาย ของประเทศไทยมีโทษปรับเงินที่ได้ผลประโยชน์ไปเป็นเงินจำนวน 2 เท่า ของราคาทรัพย์สินที่ทุจริตหรือค่าเสียหายหรือประโยชน์ที่ได้รับ ส่วนโทษของประเทศสหรัฐอเมริกา (SOX) ให้ชดใช้ค่าเสียหายหรือค่าเสียหายประโยชน์ตามจำนวนที่เสียหายไป (มาตรา 803) ส่วนของประเทศออสเตรเลีย (ASIC) ศาลกำหนดมูลค่าความผิดได้กรณีเป็นบุคคลต้องจ่าย 3 เท่าของมูลค่าเสียหายทั้งหมด หากเป็นบริษัทมหาชนจำกัดต้องจ่าย 5 เท่าของมูลค่าความเสียหายทั้งหมด และหากศาลกำหนดประโยชน์ไม่ได้ให้จ่าย 10% ของมูลค่าซื้อขายประจำปี ณ.สิ้นเดือนที่กระทำความผิด และถ้าเป็นความผิดทางอาญาต้องจ่ายผลประโยชน์ 3 เท่าของมูลค่าความเสียหาย ในส่วนของประเทศญี่ปุ่น (J-SOX) จะถูกริบเงินและทรัพย์สินแห่งประโยชน์และเมื่อไม่สามารถริบผลประโยชน์ได้ทั้งหมดหรือบางส่วนก็ให้เรียกเก็บเงินเป็นมูลค่าที่เท่ากันกับความเสียหายที่ได้กระทำไป และยังมีความรับผิดที่ไม่ได้เจตนาและประมาทถ้ากรณีเป็นกรรมการตัวแทนรับผิดชอบ 6 เท่าของค่าตอบแทนประจำปีหรือถ้าเป็นกรรมการบริหารรับผิดชอบ 4 เท่าของค่าตอบแทนประจำปี หรือกรรมการอื่นๆรับผิดชอบ 2 เท่าของค่าตอบแทนประจำปี

ตารางที่ 5.1 สรุปวิเคราะห์เปรียบเทียบกฎหมายประเทศไทย ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศออสเตรเลีย และประเทศญี่ปุ่น

ประเด็นเปรียบเทียบ	ประเทศไทย	ประเทศสหรัฐอเมริกา	ประเทศออสเตรเลีย	ประเทศญี่ปุ่น	ผลการศึกษา
กฎหมาย	1) พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535	1) กฎหมายปฏิรูป การบัญชีของบริษัทมหาชนและคุ้มครองนักลงทุน พ.ศ.2545	1) พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และการลงทุนของออสเตรเลีย พ.ศ.2544 The Australian Securities and Investments Commission Act 2001 (ASIC)	1) กฎหมายว่าด้วยเครื่องมือทางการเงินและตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2552 The Financial Instruments and Exchange Act 2009 (FIEA) หรือ J-SOX	กฎหมายของประเทศญี่ปุ่น ทำให้กรรมการตรวจสอบได้ทำหน้าที่อย่างอิสระไม่ถูกควบคุมและครอบงำ มีกลไกและกระบวนการที่ดีและมีประสิทธิภาพ
	2) พระราชบัญญัติบริษัทมหาชน จำกัด พ.ศ. 2535	The Public Company Accounting Reform and Investor Protection หรือ The Sarbanes-Oxley Act of 2002 หรือ Sox	2) พระราชบัญญัติบริษัทมหาชน พ.ศ.2544 The Corporations Act 2001		

ที่มา : ศึกษาวิเคราะห์โดยผู้เขียนจากพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535 พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.2535 The Sarbanes-Oxley Act of 2002 หรือ Sox The Financial Instruments and Exchange Act 2009 (J-SOX) The Australian Securities and Investments Commission Act 2001 (ASIC)

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

ประเด็นเปรียบเทียบ	ประเทศไทย	ประเทศสหรัฐอเมริกา	ประเทศออสเตรเลีย	ประเทศญี่ปุ่น	ผลการศึกษา
ที่มาการนำเสนอ	โดยคณะกรรมการของ บริษัท	โดยคณะกรรมการของ บริษัท	โดยคณะกรรมการของ บริษัท	โดยคณะกรรมการของ บริษัท	คณะกรรมการนำเสนอจุดเริ่มต้น ไม่อิสระ
การเลือกและแต่งตั้ง	1.กรรมการ บริษัทเป็นผู้แต่งตั้ง 2.โดยมติผู้ถือหุ้นในที่ประชุมสามัญ	1.กรรมการ บริษัทเป็นผู้แต่งตั้ง 2.โดยมติผู้ถือหุ้นในที่ประชุมสามัญ	1.กรรมการ บริษัทเป็นผู้แต่งตั้ง 2.โดยมติผู้ถือหุ้นในที่ประชุมสามัญ	1.โดยมติผู้ถือหุ้นในที่ประชุมสามัญ	ประเทศญี่ปุ่นมีความเป็นอิสระ ผู้เลือกและแต่งตั้ง โดยผู้ถือหุ้นเท่านั้น
อายุดำรงตำแหน่ง	ไม่จำกัดอายุ	ไม่จำกัดอายุ	อย่างน้อย 18 ปี	ไม่จำกัดอายุ	วุฒิป.ตรี, เชี่ยวชาญกับประสบการณ์

ที่มา : ศึกษาวิเคราะห์โดยผู้เขียนจากราชบัณฑิตยสภาและตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535

พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.2535 The Sarbanes-Oxley Act of 2002 หรือ Sox The Financial Instruments and Exchange Act 2009 (J-SOX) The Australian Securities and Investments Commission Act 2001 (ASIC)

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

ประเด็น เปรียบเทียบ	ประเทศไทย	ประเทศ สหรัฐอเมริกา	ประเทศ ออสเตรเลีย	ประเทศญี่ปุ่น	ผลการศึกษา
จำนวน กรรมการ ตรวจสอบ	มี/เป็น กรรมการอิสระ อย่างน้อย 3 คน และอย่างน้อย ต้องมี 1 ใน 3 ของ คณะกรรมการ บริษัททั้งหมด แต่ต้องไม่น้อย กว่า 3 คน มี ความรู้, ประสบการณ์ ความเชี่ยวชาญ ทางการเงิน	-เป็นกรรมการ อิสระจำเป็นต้อง มีอย่างน้อย 3 คน ขึ้นไป แต่ไม่เกิน 5 คน ดำรง ตำแหน่งไม่เกิน 3บริษัท ไม่มี โทษจำคุก>12 เดือนไม่เป็น บุคคลล้มละลาย ไม่เคยถูกตัด สิทธิ์	จำเป็นต้องมี 3 คน ขึ้นไปไม่ เกิน 6 คน ไม่มี โทษจำคุก>12 เดือนและไม่ เป็นบุคคล ล้มละลาย ไม่ เคยถูกตัดสิทธิ์ อย่างน้อย 2 คนต้องมีถิ่นที่ อยู่ใน ออสเตรเลีย	-เป็นกรรมการ อิสระจำนวน 3 คนขึ้นไป ต้อง เป็น/มาจาก กรรมการ ภายนอก จำนวนสมาชิก 2 ใน 3 หรือ อย่างน้อย 2 คนขึ้นไปต้อง เป็นกรรมการ ภายนอก	ต้องมีอย่าง น้อย 3 คน และมีไม่น้อย กว่า 1 ใน 3 ของ กรรมการ ทั้งหมดและ ต้องเป็นกรรม การจากภาย นอกเท่านั้น จึงจะมีความ เป็นอิสระใน การทำหน้าที่

ที่มา : ศึกษาวิเคราะห์โดยผู้เขียนจากพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535
พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.2535 The Sarbanes-Oxley Act of 2002 หรือ Sox The
Financial Instruments and Exchange Act 2009 (J-SOX) The Australian Securities and
Investments Commission Act 2001 (ASIC)

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

ประเด็นเปรียบเทียบ	ประเทศไทย	ประเทศสหรัฐอเมริกา	ประเทศออสเตรเลีย	ประเทศญี่ปุ่น	ผลการศึกษา
จำนวนบริษัทรับตำแหน่งคราวเดียว	ไม่เกิน 5 บริษัท	ไม่เกิน 3 บริษัท	ไม่เกิน 3 บริษัท	ไม่เกิน 2 บริษัท	ดำรงตำแหน่ง 3 บริษัท ทำหน้าที่ได้ดีมีประสิทธิภาพ
จำนวนการประชุมคณะกรรมการ	-คณะกรรมการตรวจสอบ ประชุมปีละ 4 ครั้ง 1 ไตรมาส (ทุก 3 เดือน) 1 ครั้ง ประชุมกับผู้สอบบัญชีโดยไม่มีคณะกรรมการ. การบริษัทอยู่ด้วย	-คณะกรรมการตรวจสอบมีการประชุมปีละสิบสองครั้งและการประชุมไม่จำเป็นต้องให้ผู้บริหารเข้าร่วม/ประชุมสามัญปีละครั้ง	-ต้องมีการประชุมอย่างน้อย 4 ครั้งต่อปีหรือมากกว่ากรณีประชุมพิเศษ	-ต้องมีการประชุม และต้องเข้าร่วมประชุม ประชุม เดือนละครั้ง การประชุมจะจัดขึ้นภายในสามเดือนหลังจากสิ้นปีบัญชีของแต่ละปี	การประชุมที่เหมาะสมต้องเป็นทุกไตรมาส ละ 1 ครั้งเพื่อความมีประสิทธิภาพ

ที่มา : ศึกษาวิเคราะห์โดยผู้เขียนจากพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535 พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.2535 The Sarbanes-Oxley Act of 2002 หรือ Sox The Financial Instruments and Exchange Act 2009 (J-SOX) The Australian Securities and Investments Commission Act 2001 (ASIC)

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

ประเด็น เปรียบเทียบ	ประเทศไทย	ประเทศ สหรัฐอเมริกา	ประเทศ ออสเตรเลีย	ประเทศญี่ปุ่น	ผลการศึกษา
ที่มากรรม การตรวจสอบ	-เป็นกรรมการ อิสระและ ได้รับการเสนอ ชื่อจาก คณะกรรมการ บริษัทและมีมติ แต่งตั้งที่ ประชุมผู้ถือหุ้น ของบริษัทให้ เป็นกรรมการ ตรวจสอบ	-ต้องเป็น กรรมการของ บริษัทจดทะเบียน เป็น กรรมการ ตรวจสอบ	ต้องเป็น กรรมการ อิสระ ไม่เกิน 5% ใน 3 ปี	-คณะกรรมการ ของบริษัท เสนอในที่ ประชุมผู้ถือหุ้น	ความเป็น อิสระของ กรรมการ ตรวจสอบ ต้องไม่ถือหุ้น แม้แต่หุ้น เดียว/เป็น กรรมการ ภายนอก/ผู้ถือ หุ้นเล็กน้อย แต่งตั้งเท่านั้น

ที่มา : ศึกษาวิเคราะห์โดยผู้เขียนจากพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.2535 ประกาศ
คณะกรรมการกำกับตลาดทุน ที่ ทจ.39/2559 The Sarbanes-Oxley Act of 2002 หรือ Sox The
Financial Instruments and Exchange Act 2009 (J-SOX). The Australian Securities and
Investments Commission Act 2001 (ASIC)

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

ประเด็น เปรียบเทียบ	ประเทศไทย	ประเทศ สหรัฐอเมริกา	ประเทศ ออสเตรเลีย	ประเทศญี่ปุ่น	ผลการศึกษา
วาระการ ดำรงตำแหน่ง	วาระ 3 ปี หมด วาระกลับมา เป็นใหม่ต้อง เสนอและ แต่งตั้งใหม่จาก กรรมการ บริษัทหรือ แต่งตั้งโดยมติผู้ ถือหุ้นในที่ ประชุมสามัญ	วาระ 3 ปีไม่เกิน ตำแหน่งได้ไม่ เกิน 6 ปี หมด วาระเลือก แต่งตั้งใหม่	วาระ 3 ปี หมดวาระ เลือกแต่งตั้ง ใหม่ดำรง ตำแหน่งได้ ไม่เกิน 6 ปี	วาระ 2 ปี หมด วาระเลือกและ แต่งตั้งใหม่ กลับมาปฏิบัติ หน้าที่ได้อีก ครั้ง ไม่เกิน 2 วาระ ไม่ถูก ตัดสินจำคุกคดี ร้ายแรงและรับ โทษพ.ร.บ. บริษัท	ผลการศึกษา วาระละ 3 ปี ต่อได้ไม่เกิน อีก 1 วาระ รวม 6 ปีหมด วาระเลือก ใหม่เป็นการ ไม่ผูกขาด และยึดติดที่ ตัวบุคคล ป้องกันการ ทุจริต ต้นตัว พัฒนา ประสิทธิภาพ

ที่มา : ศึกษาวิเคราะห์โดยผู้เขียนจากคู่มือกรรมการตรวจสอบของสำนักงานคณะกรรมการกำกับ
หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ The Sarbanes-Oxley Act of 2002 หรือ Sox The Financial
Instruments and Exchange Act 2009 (J-SOX) The Australian Securities and Investments
Commission Act 2001 (ASIC)

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

ประเด็น เปรียบเทียบ	ประเทศไทย	ประเทศ สหรัฐอเมริกา	ประเทศ ออสเตรเลีย	ประเทศญี่ปุ่น	ผลการศึกษา
กฎบัตรของ คณะกรรมการ การตรวจสอบ	ทำเป็นลาย ลักษณ์อักษร และได้รับความ เห็นชอบจาก คณะกรรมการ บริษัทและ เสนอในที่ ประชุมผู้ถือหุ้น และต้องสอบ ทานทบทวน ทุกปี	เป็นลายลักษณ์ อักษรต้อง เปิดเผยอย่างน้อย 1 ครั้ง ใน รายงานประจำปี ต่อผู้ถือหุ้น, ประเมินตนเอง , ผลปฏิบัติงาน ทบทวนแก้ไข ทุกปีนำเสนอต่อ คณะกรรมการ บริษัท	เป็นลาย ลักษณ์อักษร เปิดเผยต่อ สาธารณะ ประเมิน ทบทวน สอบ ทาน พิจารณา สม่ำเสมอทุก ปี เพื่อแก้ไข โดยนำเสนอ คณะกรรมการ การบริษัท	ทำเป็นลาย ลักษณ์อักษร เปิดเผยต่อ สาธารณะ ทบทวนรายงาน ทางการเงิน บริหารความ เสี่ยงและ ควบคุมภายใน ตรวจสอบ ภายในและ ภายนอก การ ปฏิบัติตาม กฎหมาย ข้อบังคับ และ หลัก จรรยาบรรณ	บริษัทจด ทะเบียนทุก บริษัทต้องมี และทบทวน ทุกปีอย่าง น้อย 1 ครั้ง

ที่มา : ศึกษาวิเคราะห์โดยผู้เขียนจากคู่มือกรรมการตรวจสอบของสำนักงานคณะกรรมการกำกับ
หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ The Sarbanes-Oxley Act of 2002 หรือ Sox The Financial
Instruments and Exchange Act 2009 (J-SOX) The Australian Securities and Investments
Commission Act 2001 (ASIC)

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

ประเด็นเปรียบเทียบ	ประเทศไทย	ประเทศสหรัฐอเมริกา	ประเทศออสเตรเลีย	ประเทศญี่ปุ่น	ผลการศึกษา
ความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการตรวจสอบของบริษัทกับผู้สอบบัญชี	พ.ร.บ.หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ มาตรา 16/6, พ.ร.บ. บริษัทมหาชน	-คณะกรรมการตรวจสอบมีอำนาจในการควบคุมบัญชีโดยตรง และให้การรับรองเกี่ยวกับงานของผู้สอบบัญชีทั้งหมด	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจให้คำแนะนำเกี่ยวกับการขยายระยะเวลา และการหมุนเวียนผู้สอบบัญชี มีสิทธิ์อนุมัติ	เป็นที่ปรึกษา ผู้สอบบัญชี เลิกจ้างผู้สอบบัญชี และ ปฏิเสธการสอบบัญชี ผู้สอบบัญชี รายงานต่อ คณะกรรมการตรวจสอบ	กรรมการตรวจสอบมีความเป็นอิสระทำให้การทำหน้าที่ตรวจสอบหมุนเวียนจ้างหรือเลิกจ้างผู้สอบบัญชีที่ทุจริตหรือร่วมกันทุจริตทำให้มีประสิทธิภาพทำหน้าที่ด้วยความโปร่งใส
การเงินและบัญชี การเงินบุคคล บัญชีกำไร ขาดทุน การจัดทำบัญชีระหว่างรอบปี ให้ถูกต้องและเพียงพอ		ของผู้สอบบัญชี	ผู้สอบบัญชีเป็นบริษัทซึ่งมีวาระไม่เกิน 2 ปี พิจารณาคัดเลือกแต่งตั้งผู้สอบบัญชี	ผู้สอบบัญชีเป็น การตรวจสอบ	บัญชีที่ทุจริตหรือร่วมกันทุจริตทำให้มี ประสิทธิภาพ ทำหน้าที่ด้วยความโปร่งใส

ที่มา : ศึกษาวิเคราะห์โดยผู้เขียนจากคู่มือกรรมการตรวจสอบของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ The Sarbanes-Oxley Act of 2002 หรือ Sox The Financial Instruments and Exchange Act 2009 (J-SOX) The Australian Securities and Investments Commission Act 2001 (ASIC)

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

ประเด็น เปรียบเทียบ	ประเทศไทย	ประเทศ สหรัฐอเมริกา	ประเทศ . ออสเตรเลีย	ประเทศญี่ปุ่น	ผลการศึกษา
ความสัมพันธ์ ระหว่างคณะกรรมการ ตรวจสอบ ของบริษัทกับ ผู้สอบบัญชี (ต่อ)	อาจเสนอแนะ การตรวจสอบ ให้ถูกต้องและ คัดเลือก เสนอ แต่งตั้งพิจารณา คำตอบแทน ของผู้สอบบัญชี ของบริษัทเพื่อ พิจารณาอนุมัติ ในที่ประชุมผู้ ถือหุ้น	-สำนักงานจด ทะเบียนสอบ บัญชีต้อง รับรองรายงาน นโยบาย วิธีการ ปฏิบัติทางบัญชี และบันทึก รายการบัญชี รวมถึงส่งต่อ ข้อมูลกับ ผู้บริหารเป็น ลายลักษณ์ อักษรโดยผ่าน กรรมการ ตรวจสอบ	--	--	--

ที่มา : ศึกษาวิเคราะห์โดยผู้เขียนจากคู่มือกรรมการตรวจสอบของสำนักงานคณะกรรมการกำกับ
หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.2535 The Sarbanes-
Oxley Act of 2002 หรือ Sox The Financial Instruments and Exchange Act 2009 (J-SOX)
The Australian Securities and Investments Commission Act 2001 (ASIC)

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

ประเด็นเปรียบเทียบ	ประเทศไทย	ประเทศสหรัฐอเมริกา	ประเทศออสเตรเลีย	ประเทศญี่ปุ่น	ผลการศึกษา
บทบาทหน้าที่ของกรรมการตรวจสอบ	1. สอบทานตรวจสอบและให้ความเห็นชอบ-งบการเงินรายไตรมาสที่ผู้สอบบัญชีสอบทานแล้ว-งบการเงินประจำงวดการบัญชี-รายงานประจำปี	1. กำกับดูแลควบคุมแก้ไขข้อขัดแย้งบริษัทจดทะเบียนกับผู้สอบบัญชีในการจัดทำรายงานทางการเงิน,เปิดเผยข้อมูลทางการเงิน	1. ตรวจสอบการดำเนินธุรกิจของกรรมการบริหาร 2. ตรวจสอบการควบคุมภายใน 3. พิจารณากระบวนการตรวจสอบของบริษัทจดทะเบียน	1. การรายงานทางบัญชีทางการเงิน งบการเงิน และข้อมูลทางการเงินที่เปิดเผยต่อผู้ถือหุ้นและผู้ลงทุน 2. ตรวจสอบการควบคุมภายใน	กรรมการตรวจสอบต้องมีหน้าที่ตรวจสอบหลักฐานทางด้านการเงินบัญชีกำกับดูแลกิจการดูแลควบคุมภายในติดตามให้ปฏิบัติตามกฎหมาย

ที่มา : ศึกษาวิเคราะห์โดยผู้เขียนจากคู่มือกรรมการตรวจสอบของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535 The Sarbanes-Oxley Act of 2002 หรือ Sox The Financial Instruments and Exchange Act 2009 (J-SOX) The Australian Securities and Investments Commission Act 2001 (ASIC)

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

ประเด็นเปรียบเทียบ	ประเทศไทย	ประเทศสหรัฐอเมริกา	ประเทศออสเตรเลีย	ประเทศญี่ปุ่น	ผลการศึกษา
บทบาทหน้าที่ของกรรมการตรวจสอบ (ต่อ)	-รายงานเปิดเผยข้อมูลอื่นๆ เกี่ยวกับบริษัท ตามที่ ก.ล.ต. ประกาศกำหนด 2. เปิดเผย, พิจารณารายการที่เกี่ยวข้องโยงรายการขัดแย้งกัน 3. คัดเลือก เสนอแต่งตั้ง พิจารณา ค่าตอบแทน ผู้สอบบัญชี	2. แต่งตั้ง, กำหนด, ค่าตอบแทน ผู้สอบบัญชี, ว่าจ้างที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญ อื่นๆ 3. มาตรา 204 ผู้สอบบัญชี สำนักงานบัญชี รายงานต่อคณะกรรมการตรวจสอบ 4. อนุมัติงาน บริการที่สำนักงานสอบบัญชี เสนอกับบริษัท	4. การรายงานทางบัญชีทางการเงิน งบการเงิน และมีความสมบูรณ์ของข้อมูลรายงานทางการเงินที่เปิดเผยต่อผู้ถือหุ้นและผู้ลงทุน รายงานทางบัญชี 5. การบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน	3. พิจารณาเรื่องสำคัญที่ระหว่างกระบวนการตรวจสอบของบริษัท 4. บริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน 5. การปฏิบัติตามกฎหมาย กฏระเบียบ ข้อบังคับ และหลักจรรยาบรรณ	ผลการศึกษา

ที่มา : ศึกษาวิเคราะห์โดยผู้เขียนจากพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535

The Sarbanes-Oxley Act of 2002 หรือ Sox The Financial Instruments and Exchange Act 2009

(J-SOX) The Australian Securities and Investments Commission Act 2001 (ASIC)

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

ประเด็นเปรียบเทียบ	ประเทศไทย	ประเทศสหรัฐอเมริกา	ประเทศออสเตรเลีย	ประเทศญี่ปุ่น	ผลการศึกษา
บทบาทหน้าที่ของกรรมการตรวจสอบ (ต่อ)	4. รายงานทันทีต่อ ก.ล.ต.เมื่อแจ้งและรายงานต่อคณะกรรมการบริษัทแล้วไม่ทำการแก้ไข - บริษัทได้รับความเสียหายอย่างร้ายแรง - บริษัทหยุดประกอบกิจการทั้งหมด/บางส่วน - บริษัทเปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์และธุรกิจ	5. มาตรา 301 เป็นผู้คัดเลือก/แต่งตั้งและดูแลบัญชีนักบัญชี ตลอดจนขั้นตอนการจัดการซื้อ ร้องเรียนที่เกี่ยวข้องกับวิธีปฏิบัติทางบัญชี และประสานระหว่างผู้สอบบัญชีกับผู้บริหารของบริษัทจดทะเบียนและอำนาจว่าจ้างที่	6. การปฏิบัติตามกฎหมาย กฏระเบียบ ข้อบังคับ หลักจรรยาบรรณ 7. การตรวจสอบภายในและการตรวจสอบภายนอก 8. ช่วย คณะกรรมการบริษัท กำกับดูแลให้ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ โปรงใส และเปิดเผยข้อมูลรายงานทาง	6. ตรวจสอบภายในและภายนอก 7. ช่วย คณะกรรมการบริษัท กำกับดูแลกิจกรรม เพื่อให้เกิดความเป็นธรรม	

ที่มา : ศึกษาวิเคราะห์โดยผู้เขียนจากพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535

The Sarbanes-Oxley Act of 2002 หรือ Sox The Financial Instruments and Exchange Act 2009

(J-SOX) The Australian Securities and Investments Commission Act 2001 (ASIC)

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

ประเด็น เปรียบเทียบ	ประเทศไทย	ประเทศ สหรัฐอเมริกา	ประเทศ ออสเตรเลีย	ประเทศญี่ปุ่น	ผล การศึกษา
บทบาท หน้าที่ของ กรรมการ ตรวจสอบ (ต่อ)	บริษัททำสัญญา ให้บุคคลอื่นมี อำนาจการ บริหาร -เกิดความ เสียหายจากการ ครอบงำและถูก ครอบงำ -การกระทำที่มี ผลกระทบต่อ สิทธิประโยชน์ผู้ ถือหุ้น	ปรึกษาอิสระ หรือที่ปรึกษา อื่นเพื่อปฏิบัติ หน้าที่ 6. มาตรา 302 ความ รับผิดชอบของ องค์กรต่อ รายงานทาง การเงินและ โครงสร้าง ควบคุมภายใน 7. มาตรา 404 รายงานฝ่าย บริหารควบคุม รายงาน	การเงินต่อผู้ถือ หุ้นและผู้ลงทุน	--	--

ที่มา : ศึกษาวิเคราะห์โดยผู้เขียนจากพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535

The Sarbanes-Oxley Act of 2002 หรือ Sox The Financial Instruments and Exchange Act 2009

(J-SOX) The Australian Securities and Investments Commission Act 2001 (ASIC)

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

ประเด็นเปรียบเทียบ	ประเทศไทย	ประเทศสหรัฐอเมริกา	ประเทศออสเตรเลีย	ประเทศญี่ปุ่น	ผลการศึกษา
บทบาทหน้าที่ของกรรมการตรวจสอบ (ต่อ)		ทางการเงินและการรับรองการเปิดเผยข้อมูล ประเมินประสิทธิภาพการควบคุมภายในและการรายงานทางการเงิน	--	--	--
อำนาจของกรรมการตรวจสอบ	- คัดค้าน สั่งการให้คณะกรรมการบริษัท ทะเบียนทำการแก้ไข	- ควบคุมดูแลผู้สอบบัญชีโดยตรง -มีส่วนร่วมในการตัดสินใจให้คำแนะนำเกี่ยวกับขยายระยะเวลา	การหมุนเวียนผู้สอบบัญชีมีสิทธิอนุมัติผู้ตรวจสอบบัญชีเป็นผู้สอบบัญชีของบริษัท	- คัดเลือกแต่งตั้งผู้สอบบัญชี	คัดค้าน ถ่วงดุล ไม่ประนีประนอมกับต่อการตรวจสอบทุจริต

ที่มา : ศึกษาวิเคราะห์โดยผู้เขียนจากพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535

The Sarbanes-Oxley Act of 2002 หรือ Sox The Financial Instruments and Exchange Act 2009

(J-SOX) The Australian Securities and Investments Commission Act 2001 (ASIC)

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

ประเด็นเปรียบเทียบ	ประเทศไทย	ประเทศสหรัฐอเมริกา	ประเทศออสเตรเลีย	ประเทศญี่ปุ่น	ผลการศึกษา
อำนาจของกรรมการตรวจสอบ (ต่อ)	เมื่อผู้สอบบัญชีไม่ตรงตามความเป็นจริงมีข้อสงสัยการทุจริต ยกขอก-ทบทวนให้ความเห็นต่อคณะกรรมการบริษัท เกี่ยวกับการควบคุมภายใน	และการหมุนเวียนผู้สอบบัญชี มีสิทธิ์อนุมัติผู้ตรวจสอบบัญชีเป็น ผู้สอบบัญชีของบริษัทซึ่งมีวาระ 2 ปี พิจารณาและคัดเลือกแต่งตั้งผู้สอบบัญชี	ซึ่งมีวาระไม่เกิน 2 ปี, มีอำนาจในการว่าจ้างที่ปรึกษาอิสระและอื่นๆ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่	-สิทธิ์ในการอนุมัติผู้ตรวจสอบบัญชีของบริษัทซึ่งมีวาระไม่เกิน 2 ปี -ตัดสินใจเกี่ยวกับขยายระยะเวลาและการหมุนเวียนผู้สอบบัญชี รับผิดชอบการอนุมัติงานบริการ -ตรวจสอบการดำเนินธุรกิจของบริษัทที่บริหาร โดยกรรมการ	ของคณะกรรมการและผู้บริหาร อนุมัติหมุนเวียนผู้สอบบัญชี มีอำนาจในการว่าจ้างที่ปรึกษาอิสระในการปฏิบัติหน้าที่

ที่มา : ศึกษาวิเคราะห์โดยผู้เขียนจากพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535 .

The Sarbanes-Oxley Act of 2002 หรือ Sox The Financial Instruments and Exchange Act 2009

(J-SOX) The Australian Securities and Investments Commission Act 2001 (ASIC)

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

ประเด็น เปรียบเทียบ	ประเทศไทย	ประเทศ สหรัฐอเมริกา	ประเทศ . ออสเตรเลีย	ประเทศญี่ปุ่น	ผลการศึกษา
อำนาจของ กรรมการ ตรวจสอบ (ต่อ)	สอบทานรายงาน และข้อมูลทาง การเงิน - ทบทวนและสอบ ทานการปฏิบัติตาม กฎหมายและ กฎระเบียบ - กำกับดูแล หน่วยงาน ตรวจสอบภายใน - รับผิดชอบการ อนุมัติงานบริการ ทุกอย่างกับ สำนักงานบัญชี เสนอให้บริษัทจด ทะเบียน.	--	--	--	--

ที่มา : ศึกษาวิเคราะห์โดยผู้เขียนจากพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535
The Sarbanes-Oxley Act of 2002 หรือ Sox The Financial Instruments and Exchange Act 2009
(J-SOX) The Australian Securities and Investments Commission Act 2001 (ASIC)

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

ประเด็นเปรียบเทียบ	ประเทศไทย	ประเทศสหรัฐอเมริกา	ประเทศออสเตรเลีย	ประเทศญี่ปุ่น	ผลการศึกษา
บทกำหนดโทษและการลงโทษทางแพ่งและโทษทางอาญา (ต่อ)	-พ.ร.บ.หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์มาตรา 306 และพ.ร.บ.บริษัทมหาชน มาตรา 216 หตุกกลงแสดงข้อความอันเป็นเท็จปกปิด เกิดความเสียหายต่อผู้ถือหุ้น จำคุก 5-10 ปี และปรับ 5 แสนถึง 1 ล้านบาท	- หมวดที่ 8 มาตรา 807 ข้อ โกง, หลอกลงผู้ถือหุ้นให้ได้รับความเสียหาย หมวด 9 มาตรา 906 รับผิดชอบทางการเงินขององค์กรต่อ การรายงานทางการเงิน	ไม่ป้องกันไม่ให้บริษัทก่อหนี้เป็นการทุจริตและขาดคุณสมบัติ เป็นกรรมการ จำคุก 5 ปี ปรับ 4.2 ล้าน ดอลลาร์ ออสเตรเลีย -กระทำการ หรือไม่กระทำ การ มีส่วนร่วมซื้อขาย	-ทำละเมิด สร้างความเสียหายด้านการเงินและซื้อขายหลักทรัพย์ ส่งเสริมตัวเองและบุคคลที่สามได้ประโยชน์ จำคุก 10 ปี ปรับ 10 ล้านเยน หรือทั้งจำทั้งปรับ	บทลงโทษต่อกรรมการคณะกรรมการของ บริษัทจดทะเบียนที่ทุจริตต่อการทำหน้าที่ที่ต้องมีการลงโทษที่สูงทั้งจำคุกและโทษปรับ เพื่อให้เกิดการยับยั้งและเกรงกลัวต่อการทำการทุจริต

ที่มา : ศึกษาวิเคราะห์โดยผู้เขียนจากพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535

The Sarbanes-Oxley Act of 2002 หรือ Sox The Financial Instruments and Exchange Act 2009 (J-SOX)

The Australian Securities and Investments Commission Act 2001 (ASIC)

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

ประเด็นเปรียบเทียบ	ประเทศไทย	ประเทศสหรัฐอเมริกา	ประเทศออสเตรเลีย	ประเทศญี่ปุ่น	ผลการศึกษา
บทกำหนดโทษและการลงโทษทางแพ่งและโทษทางอาญา	-มาตรา 313 กระทำผิดตาม มาตรา 307, 308, 309, 311 คือทำ ให้ทรัพย์สินของ บริษัทเสียหาย โดยการกระทำ ผิดหน้าที่ทุจริต ชักยอกทำให้เสีย ทรัพย์สิน หรือ กระทำการ หรือไม่กระทำ การเพื่อให้ตนเอง ได้ประโยชน์ บริษัทเสียหาย มี โทษจำคุก 5-10 ปี	ผู้บริหารลง ลายมือชื่อ รับรอง รายงานเจตนา กระทำผิด โทษปรับ 1 ล้านเหรียญ สหรัฐหรือ จำคุก 10 ปี หรือทั้งจำทั้ง ปรับ - ผู้บริหารจง ใจลงลายมือ ชื่อรับรอง รายงานผิดมี โทษปรับ 5 ล้านเหรียญ สหรัฐ	ทำธุรกรรม, ปั่นราคาหุ้น, ให้ข้อมูล ถ้อยคำสร้าง ข้อความ หมุนเวียน ข้อมูล หรือ เผยแพร่ด้วย ข้อมูลอันเป็น เท็จ ก) จำคุก 10 ปี ปรับ 945,000 ดอลลาร์ ออสเตรเลีย ทั้งจำ/ปรับ ข) ศาล กำหนดมูลค่า ความผิด	-ทำ/แจ้งปลอม แปลงเอกสาร ชักชวนให้จอง หุ้น ข้อความเท็จ โทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี ปรับไม่เกิน 5 ล้านเยนหรือทั้ง จำทั้งปรับ- ความผิดให้หรือ ยอมรับสินบน หรือเรียกร้อง หรือสัญญาว่าจะ ให้หรือรับ ประโยชน์มีโทษ จำคุกไม่เกิน 3 ปี ปรับไม่เกิน 3 ล้านเยนหรือทั้ง จำทั้งปรับ	โดยเฉพาะ การกระทำ หรือละเว้น การกระทำ เพื่อให้ได้รับ ผลประโยชน์ ต่อส่วนตัว และกลุ่มที่มี ความสัมพันธ์ จึงต้องระวาง โทษให้มี อัตราโทษที่ สูง โดยเฉพาะ โทษจำคุก ต้องมีอัตรา โทษตั้งแต่ 10-20 ปี

ที่มา : ศึกษาวิเคราะห์โดยผู้เขียนจากพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535

The Sarbanes-Oxley Act of 2002 หรือ Sox The Financial Instruments and Exchange Act 2009

(J-SOX) The Australian Securities and Investments Commission Act 2001 (ASIC)

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

ประเด็นเปรียบเทียบ	ประเทศไทย	ประเทศสหรัฐอเมริกา	ประเทศออสเตรเลีย	ประเทศญี่ปุ่น	ผลการศึกษา
บทกำหนดโทษและการลงโทษทางแพ่งและโทษทางอาญา (ต่อ)	ปรับเงิน 2 เท่าของราคาทรัพย์สินที่ทุจริตในมาตรานั้นๆ ค่าปรับไม่ต่ำกว่า 5 แสนบาท -มาตรา 89/7 ต้องปฏิบัติด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ตามกฎหมายข้อบังคับตามมติของคณะกรรมการและมติที่ประชุมผู้ถือหุ้นกรณีตั้งใจทุจริตโทษจำคุกไม่เกินห้าปี ปรับสองเท่าของค่าเสียหาย	หรือจำคุก 20 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ	บุคคลจ่าย 3 เท่า กรณีบริษัทมหาชน จ่าย 5 เท่าของมูลค่าเสียหาย ค) หากศาลกำหนดประโยชน์ไม่ได้ให้จ่าย 10% ของมูลค่าซื้อขายประจำปี ณ สิ้นเดือนที่กระทำผิด -ความผิดแพ่งส่วนตัวปรับ 1,050,000 ดอลลาร์ ออสเตรเลีย	และถูกริบเงินหรือทรัพย์สินแห่งผลประโยชน์และเมื่อไม่สามารถริบผลประโยชน์ได้ทั้งหมดหรือบางส่วนให้เรียกเก็บเงินเป็นมูลค่าที่เท่ากัน -ความรับผิดชอบของกรรมการที่ไม่ได้เจตนาและไม่ได้ประมาทเล็กน้อย	และโทษปรับต้องมากกว่า 10 ล้านถึง 20 ล้านและริบทรัพย์สินที่กระทำ ความผิดในกรณีทุจริตด้วยการตั้งใจหรือเจตนาในการกระทำความผิดนั้น -ความรับผิดชอบของกรรมการที่ไม่ได้เจตนาและไม่ได้ประมาทเล็กน้อย

ที่มา : ศึกษาวิเคราะห์โดยผู้เขียนจากพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535

The Sarbanes-Oxley Act of 2002 หรือ Sox The Financial Instruments and Exchange Act 2009

(J-SOX) The Australian Securities and Investments Commission Act 2001 (ASIC)

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

ประเด็นเปรียบเทียบ	ประเทศไทย	ประเทศสหรัฐอเมริกา	ประเทศออสเตรเลีย	ประเทศญี่ปุ่น	ผลการศึกษา
บทกำหนดโทษและการลงโทษทางแพ่งและโทษทางอาญา (ต่อ)	หรือประโยชน์ที่ได้รับ ค่าปรับไม่เกินหนึ่งล้าน หรือทั้งจำทั้งปรับ ทำให้บริษัทเสียหาย และตนเองและผู้อื่นได้รับประโยชน์ปรับไม่เกินค่าเสียหายจริง หรือประโยชน์ที่ได้รับแต่ไม่ต่ำกว่าห้าแสนบาท มาตรา 89/25 ผู้สอบบัญชีแจ้งข้อเท็จจริงเกี่ยวกับพฤติกรรม		-ความผิดอาญา จำคุก 15 ปีปรับมากกว่า 945,000 ดอลลาร์ ออสเตรเลีย จ่ายผลประโยชน์ 3 เท่า -จำคุก 10 ปี ปรับ 2,100,000 ดอลลาร์ ออสเตรเลีย หรือทั้งจำปรับ ความผิดฐานฉ้อโกงและติดสินบน	1. กรรมการ ตัวแทนรับผิดชอบ 6 เท่าของค่าความเสียหาย 2. กรรมการบริหาร 4 เท่ามูลค่าความเสียหาย 3. กรรมการอื่นๆ 2 เท่าของค่าตอบแทนประจำปีของมูลค่าความเสียหาย	--

ที่มา : ศึกษาวิเคราะห์โดยผู้เขียนจากพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535 .

The Sarbanes-Oxley Act of 2002 หรือ Sox The Financial Instruments and Exchange Act 2009

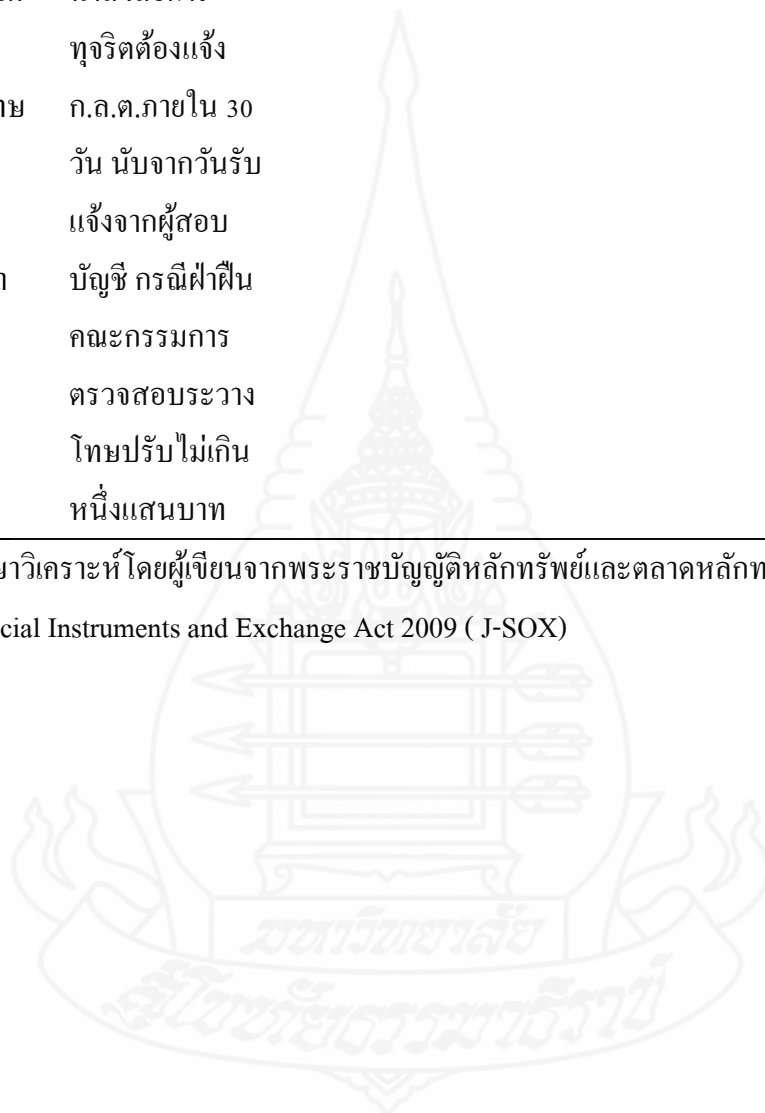
(J-SOX) The Australian Securities and Investments Commission Act 2001 (ASIC

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

ประเด็น เปรียบเทียบ	ประเทศไทย	ประเทศ สหรัฐอเมริกา	ประเทศ ออสเตรเลีย	ประเทศญี่ปุ่น	ผลการศึกษา
บทกำหนด โทษและ การลงโทษ ทางแพ่ง และโทษ ทางอาญา (ต่อ)	นำส่งสัยการ ทุจริตต้องแจ้ง ก.ล.ต.ภายใน 30 วัน นับจากวันรับ แจ้งจากผู้สอบ บัญชี กรณีฝ่าฝืน คณะกรรมการ ตรวจสอบระวาง โทษปรับไม่เกิน หนึ่งแสนบาท	--	--	--	--

ที่มา : ศึกษาวิเคราะห์โดยผู้เขียนจากพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535

The Financial Instruments and Exchange Act 2009 (J-SOX)

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

ประเด็น เปรียบเทียบ	ประเทศไทย	ประเทศ สหรัฐอเมริกา	ประเทศ ออสเตรเลีย	ประเทศญี่ปุ่น	ผล การศึกษา
บทกำหนด โทษและ การลงโทษ ทางแพ่ง และโทษ ทางอาญา (ต่อ)	-ดำเนินคดีอาญา กับ (ก) กรรมการ (ข) ผู้จัดการ (ค) บุคคลผู้ซึ่ง รับผิดชอบในการ ดำเนินงานของ นิติบุคคล กรณี สั่งการ/ไม่สั่งการ หรือกระทำการ/ ไม่กระทำการ, ละเว้นสั่งการ/ละ เว้น ไม่กระทำการ	--	--	--	--

ที่มา : ศึกษาวิเคราะห์โดยผู้เขียนจากพระราชบัญญัติความรับผิดทางอาญาของผู้แทนนิติบุคคล พ.ศ.
2560 The Financial Instruments and Exchange Act 2009 (J-SOX)

**สรุปผลจากการศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายของประเทศไทยและกฎหมาย
ของต่างประเทศเพื่อนำเสนอร่างพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์**

ตารางที่ 5.2 เปรียบเทียบพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535 กับร่างพระราช
บัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.....

พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และ ตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535	ร่างพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และ ตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ....	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
	..ร่าง..	
พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และ ตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535 ใน พระปรมาภิไธย พระบาทสมเด็จพระปรมินทร มหาภูมิพลอดุลยเดช ให้ไว้ ณ.วันที่ 12 มีนาคม พ.ศ. 2535 เป็นปีที่ 47 ในรัชกาลปัจจุบัน โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมาย ว่าหลักทรัพย์และตลาด หลักทรัพย์	พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และ ตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ..... ในพระปรมาภิไธย พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหา ภูมิพลอดุลยเดช ให้ไว้ ณ.วันที่ 12 มีนาคม พ.ศ. 2535 เป็นปีที่ 47 ในรัชกาลปัจจุบัน โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุง กฎหมายว่าหลักทรัพย์และตลาด หลักทรัพย์	ปรับปรุงพระราชบัญญัติ หลักทรัพย์และตลาดหลัก ทรัพย์ พ.ศ.2535 ในส่วนของ กรรมการตรวจสอบ ไม่มี บทบัญญัติที่เกี่ยวกับกรรม การตรวจสอบไว้โดยตรงใน ฉบับนี้เพื่อทำให้การทำหน้าที่ ของกรรมการตรวจสอบมี ความเป็นอิสระในการปฏิบัติ หน้าที่และมีประสิทธิภาพ
หมวดที่ 3/1 การบริหารกิจการ ของบริษัทที่ออกหลักทรัพย์	ต่อท้ายวรรค “กรรมการ”	
มาตรา 89/1 ในพระราชบัญญัตินี้ “บริษัท” หมายความว่า (1) บริษัทมหาชนจำกัด ที่ได้รับ อนุญาตให้เสนอขายหุ้นต่อ ประชาชนเว้นแต่บริษัทมหาชน จำกัดที่มีลักษณะตามที่	มาตรา 89/1 ในพระราชบัญญัตินี้ “กรรมการตรวจสอบ” หมายความว่า ว่า กรรมการตรวจสอบขึ้นทะเบียน รับรองประกอบวิชาชีพกรรมการ ตรวจสอบภายใต้สำนักงาน คณะกรรมการกำกับ	-เป็น การแยกกรรมการ ตรวจสอบให้มีความเป็น อิสระเมื่ออยู่ภายใต้การขึ้น ทะเบียนกรรมการตรวจสอบ ของสำนักงานคณะกรรมการ กำกับหลักทรัพย์และตลาด หลักทรัพย์

ตารางที่ 5.2 (ต่อ)

พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535	ร่างพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ....	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
คณะกรรมการกำกับตลาดทุน ประกาศกำหนด (2) บริษัทมหาชนจำกัดที่มีหุ้น เป็นหลักทรัพย์จดทะเบียนใน ตลาดหลักทรัพย์หรือหลักทรัพย์ ซื้อขายในศูนย์ซื้อขายหลัก ทรัพย์ “บริษัทย่อย” หมายความว่า (1) บริษัทจำกัดหรือบริษัท มหาชนจำกัดที่บริษัทมีอำนาจ ควบคุมกิจการ (2) บริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชน จำกัดที่บริษัทย่อยตาม (1) มีอำนาจ ควบคุมกิจการ (3) บริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชน จำกัดที่อยู่ภายใต้อำนาจควบคุม กิจการต่อเป็นทอด ๆ โดยเริ่มจาก การอยู่ภายใต้อำนาจควบคุม กิจการของบริษัทย่อยตาม (1) “คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการของบริษัท “กรรมการ” หมายความว่า กรรมการของบริษัท	หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ที่ บริษัทซื้อขายหลักทรัพย์ยื่นคำร้อง ขอจัดตั้งบริษัทตามระเบียบ ข้อบังคับการจัดตั้งบริษัท “คณะกรรมการตรวจสอบ” หมายความว่า กรรมการตรวจสอบ ที่บริษัทจดทะเบียนซื้อขาย หลักทรัพย์ได้ยื่นร้องขอกรรมการ ตรวจสอบต่อสำนักงาน คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์และ สำนักงานคณะกรรมการกำกับ หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ส่ง รายชื่อตามความเหมาะสมกับ บริษัทจดทะเบียนรวมกันไม่น้อย กว่า 3 คน ดำรงตำแหน่งคราวละ 3 ปี ไม่เกิน 2 วาระ หลังหมดวาระที่ 2 ให้เว้นวรรคบริษัทมหาชนจำกัด เดิม 6 ปี จึงกลับมาดำรงตำแหน่ง บริษัทเดิมใหม่ได้ “ประธานคณะกรรมการตรวจสอบ” หมายความว่า กรรมการตรวจสอบ รวมกันเป็นคณะเลือกตัวแทนของ กรรมการตรวจสอบเป็นประธาน กรรมการตรวจสอบ	-กรรมการตรวจสอบสังกัด ภายใต้จาก ก.ล.ต นั้นมี ความเป็นอิสระ การเลือก ประธานกรรมการตรวจ สอบจากกรรมการ

ตารางที่ 5.2 (ต่อ)

พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535	ร่างพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ....	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
หมวดที่ 3/1 การบริหารกิจการของบริษัทที่ออกหลักทรัพย์ส่วนที่ 1 กรรมการและผู้บริหาร	..เพิ่มเติม ..วรรคสอง	ตรวจสอบจะมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น
มาตรา 89/3 ในพระราชบัญญัตินี้ กรรมการต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัดรวมทั้งต้องไม่มีลักษณะที่แสดงถึงการขาดความเหมาะสมที่จะได้รับความไว้วางใจให้บริหารจัดการกิจการที่มีมหาชนเป็นผู้ถือหุ้นตามที่คณะกรรมการ ก.ล.ต.ประกาศกำหนด	มาตรา 89/3วรรคสอง กรรมการตรวจสอบมีคุณสมบัติ บทบาทหน้าที่ ในการดำเนินการ กิจการของบริษัทจดทะเบียนตาม พระราชบัญญัติบริษัทมหาชน จำกัด พ.ศ.2535 ตามมาตรา 67/1, 67/2,67/3,67/7,67/5,67/6,67/7,67/8 และ มาตรา 68/1	
บทกำหนดโทษ	.เพิ่มโทษ วรรคสอง..	
มาตรา 281/2 กรรมการหรือผู้บริหารบริษัทผู้ใดไม่ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ ความระมัดระวัง และความซื่อสัตย์สุจริตตามมาตรา 89/7 จนเป็นเหตุให้บริษัทได้รับความเสียหาย	มาตรา 281/2 กรรมการหรือผู้บริหารบริษัทผู้ใดไม่ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ ความระมัดระวัง และความซื่อสัตย์สุจริตตามมาตรา 89/7 จนเป็นเหตุให้บริษัทได้รับความเสียหายหรือทำให้ตนเอง หรือ ผู้อื่น ได้รับความเสียหายหรือ ประโยชน์จากการฝ่าฝืน	อัตราโทษของโทษจำคุก และปรับที่มีอัตราโทษสูง จะช่วยให้กรรมการของบริษัทจดทะเบียนไม่กล้าที่จะเสี่ยงต่อการกระทำ ความผิดเพราะถ้าตรวจสอบว่าผิดจริงต้องถูกดำเนินคดี

ตารางที่ 5.2 (ต่อ)

พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และ ตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535	ร่างพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และ ตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ....	เหตุผลในการแก้ไข เพิ่มเติม
หรือทำให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับ ประโยชน์จากการฝ่าฝืนหรือไม่ ปฏิบัติตามหน้าที่ดังกล่าว ต้องระวาง โทษปรับไม่เกินจำนวนค่าเสียหาย ที่เกิดขึ้นหรือประโยชน์ที่ได้รับ แต่ทั้งนี้ค่าปรับดังกล่าวต้องไม่ ต่ำกว่าห้าแสนบาท	หรือไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ดังกล่าวต้อง ระวางโทษปรับไม่เกินจำนวน ค่าเสียหายที่เกิดขึ้นหรือประโยชน์ที่ ได้รับ แต่ทั้งนี้ค่าปรับดังกล่าวต้อง ไม่ต่ำกว่าห้าแสนบาท ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตาม วรรคหนึ่งได้กระทำโดยทุจริตต้อง ระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปีปรับไม่	ยับยั้งการทุจริตและ การกระทำความผิด ทั้งโทษจำคุกและ ค่าปรับกับการริบ ทรัพย์สินจึงเป็นการ ยับยั้งการทุจริตและ การกระทำความผิด
ในกรณีที่ผู้กระทำความผิด ตามวรรคหนึ่งได้กระทำโดย ทุจริต ต้องระวางโทษจำคุกไม่ เกินห้าปีหรือปรับไม่เกินสองเท่า ของค่าเสียหายที่เกิดขึ้น หรือ ประโยชน์ที่ได้รับ แต่ทั้งนี้ค่าปรับ ดังกล่าวต้องไม่ต่ำกว่าหนึ่งล้าน บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	เกินสิบล้านบาทหรือกรณีกระทำ ความผิด เกินสิบล้านบาทให้ปรับ ตามจำนวนค่าเสียหายส่วนที่เกิน 10 ล้านบาท โดยใช้อัตราส่วนความผิด 1 ล้านบาทต่อ ค่าปรับ 2 ล้านบาทและ จำคุก ไม่เกิน 20 ปี หรือทั้งจำทั้ง ปรับและให้ชดเชยค่าสินไหมใน ความเสียหายที่เกิดจากความผิดนั้น ตามจำนวนความเสียหายที่เกิดขึ้น ถ้าชดใช้ไม่ได้ให้ริบทรัพย์สินเพื่อ ชดใช้ตามมูลค่าความเสียหายนั้น	

ตารางที่ 5.3 เปรียบเทียบพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.2535 กับร่างพระราชบัญญัติ
บริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.....

พระราชบัญญัติบริษัทมหาชน จำกัด พ.ศ.2535	ร่างพระราชบัญญัติบริษัทมหาชน จำกัด พ.ศ....	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
	..ร่าง..	
พระราชบัญญัติบริษัทมหาชน จำกัด พ.ศ.2535 ในพระ ปรมาภิไธย พระบาทสมเด็จพระปรมินทร มหาภูมิพลอดุลยเดช ให้ไว้ ณ. วันที่ 29 มีนาคม พ.ศ.2535 เป็นปีที่ 47 ในรัชกาลปัจจุบัน โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมาย บริษัทมหาชนจำกัด	พระราชบัญญัติบริษัทมหาชน จำกัด พ.ศ..... ในพระปรมาภิไธย พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหา ภูมิพลอดุลยเดช ให้ไว้ ณ. วันที่ 12 มีนาคม พ.ศ. 2535 เป็นปีที่ 47 ในรัชกาลปัจจุบัน โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุง กฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชน จำกัด	ปรับปรุงพระราชบัญญัติ บริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 ในส่วนของกรรมการ ตรวจสอบไม่มีบทบัญญัติที่ เกี่ยวกับกรรมการตรวจสอบ ไว้โดยตรงในฉบับนี้เพื่อทำ ให้การทำหน้าที่ของ กรรมการตรวจสอบมีความ เป็นอิสระในการปฏิบัติ หน้าที่และมีประสิทธิภาพ
หมวดที่ 1 บททั่วไป	..เพิ่มเติมต่อท้าย “คณะกรรมการ”.	
มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้ “บริษัท” หมายความว่า บริษัท มหาชนจำกัดซึ่งตั้งขึ้นตาม พระราชบัญญัตินี้ “บริษัทเอกชน” หมายความว่า บริษัทจำกัดซึ่งตั้งขึ้นตามประมวล กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ “คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการของบริษัทมหาชน จำกัด	มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้ “บริษัท” หมายความว่า บริษัท มหาชนจำกัดซึ่งตั้งขึ้นตาม พระราชบัญญัตินี้ “บริษัทเอกชน” หมายความว่า บริษัทจำกัดซึ่งตั้งขึ้นตามประมวล กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ “คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการของบริษัทมหาชน จำกัด	

ตารางที่ 5.3 (ต่อ)

พระราชบัญญัติบริษัทมหาชน จำกัด พ.ศ.2535	ร่างพระราชบัญญัติบริษัทมหาชน จำกัด พ.ศ....	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
“ประธานกรรมการ” หมายความว่า ว่า ประธานกรรมการของบริษัท มหาชนจำกัด	“ประธานกรรมการ” หมายความว่า ประธานกรรมการของบริษัท มหาชนจำกัด	
“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการของบริษัทมหาชนจำกัด	“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการของบริษัทมหาชนจำกัด	
“นายทะเบียน” หมายความว่า อธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้า* และให้หมายความรวมถึงผู้ซึ่ง อธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้า* มอบหมายด้วย	“กรรมการตรวจสอบ” หมายความว่า ว่า กรรมการตรวจสอบที่ขึ้น ทะเบียนรับรองประกอบวิชาชีพ กรรมการตรวจสอบภายใต้ทะเบียน ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับ หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์	-การแยกกรรมการตรวจสอบ ให้มีความเป็นอิสระเมื่ออยู่ ภายใต้การขึ้นทะเบียนกรรม การตรวจสอบของสำนักงาน คณะกรรมการกำกับหลัก ทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้	คำ ร้องขอเลือกกรรมการตรวจสอบ ที่จัดตั้งบริษัทตามระเบียบข้อบังคับ การจัดตั้งบริษัท	จะทำให้มีความเป็นอิสระใน การปฏิบัติหน้าที่
“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราช บัญญัตินี้	“คณะกรรมการตรวจสอบ” หมายความว่า กรรมการตรวจ	

ตารางที่ 5.3 (ต่อ)

พระราชบัญญัติบริษัท มหาชนจำกัด พ.ศ.2535	ร่างพระราชบัญญัติบริษัทมหาชน จำกัด พ.ศ....	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
	<p>สอบที่บริษัทจดทะเบียนซื้อขาย หลักทรัพย์ได้ยื่นร้องขอกรรมการ ตรวจสอบต่อสำนักงานคณะกรรมการ กำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และสำนักงานคณะกรรมการกำกับ หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ส่ง รายชื่อตามความเหมาะสมกับบริษัท จดทะเบียนรวมกันไม่น้อยกว่า 3 คน หรือ 1 ใน 3 ของคณะกรรมการของ บริษัทจดทะเบียน</p> <p>“นายทะเบียน” หมายความว่า อธิบดี กรมพัฒนาธุรกิจการค้า*และให้ หมายความรวมถึงผู้ซึ่งอธิบดีกรม พัฒนาธุรกิจการค้า*มอบหมายด้วย</p> <p>“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตาม พระราชบัญญัตินี้</p> <p>“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้ รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้</p>	

ตารางที่ 5.3 (ต่อ)

พระราชบัญญัติบริษัท มหาชนจำกัด พ.ศ.2535	ร่างพระราชบัญญัติบริษัทมหาชน จำกัด พ.ศ....	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
มาตรา 35 กิจการอันจะพึง ทำในที่ประชุมจัดตั้ง บริษัทนั้น คือ (1) พิจารณา ข้อบังคับของบริษัท (2) ให้สัตยาบันแก่กิจการที่ผู้ เริ่มจัดตั้งบริษัทได้ทำไว้ และอนุมัติค่าใช้จ่ายที่ได้ จ่ายไปเนื่องในการจัดตั้ง บริษัท	มาตรา 35 กิจการอันจะพึงทำในที่ ประชุมจัดตั้งบริษัทนั้น คือ (1) พิจารณา ข้อบังคับของบริษัท (2) ให้สัตยาบัน แก่กิจการที่ผู้เริ่มจัดตั้งบริษัทได้ทำไว้ และอนุมัติค่าใช้จ่ายที่ได้จ่ายไปเนื่อง ในการจัดตั้งบริษัท	
(3) กำหนดจำนวนเงินที่จะ ให้แก่ผู้เริ่มจัดตั้งบริษัท ถ้า ระบุไว้เช่นนั้นในหนังสือชื่ ชวน	(3) กำหนดจำนวนเงินที่จะให้แก่ผู้เริ่ม จัดตั้งบริษัท ถ้าระบุไว้เช่นนั้นใน หนังสือชื้อชวน	
(4) กำหนดลักษณะแห่ง หุ้นบุริมสิทธิ (ถ้ามี)	(4) กำหนดลักษณะแห่งหุ้นบุริมสิทธิ (ถ้ามี)	
(5) กำหนดจำนวนหุ้น สามัญ หรือหุ้นบุริมสิทธิที่ จะออกให้ แก่บุคคลใด เสมือนว่าได้รับชำระเงิน ค่าหุ้นเต็มมูลค่าแล้วเพราะ บุคคลนั้นเป็นผู้ให้ ทรัพย์สินอื่นนอกจากตัว เงิน หรือให้ หรือให้ใช้ ลิขสิทธิ์ในงานวรรณกรรม ศิลป์ หรือวิทยาศาสตร์ สิทธิบัตร เครื่องหมาย	(5) กำหนดจำนวนหุ้นสามัญ หรือหุ้น บุริมสิทธิที่จะออกให้ แก่บุคคลใด เสมือนว่าได้รับชำระเงินค่าหุ้นเต็ม มูลค่าแล้วเพราะบุคคลนั้นเป็นผู้ให้ ทรัพย์สินอื่นนอกจากตัวเงิน หรือให้ หรือให้ใช้ลิขสิทธิ์ในงานวรรณกรรม ศิลป์ หรือวิทยาศาสตร์ สิทธิบัตร เครื่องหมายการค้า แบบหรือหุ่นจำลอง แผนผัง สูตร หรือกรรมวิธีลับใดๆ หรือให้ข้อสนเทศเกี่ยวกับประสบการณ์	

ตารางที่ 5.3 (ต่อ)

พระราชบัญญัติบริษัท มหาชนจำกัด พ.ศ.2535	ร่างพระราชบัญญัติบริษัทมหาชน จำกัด พ.ศ....	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
การค้า แบบหรือหุ่นจำลอง แผนผัง สูตร หรือกรรมวิธี ลับใดๆ หรือให้ข้อสนเทศ เกี่ยวกับประสบการณ์ทาง อุตสาหกรรม การพาณิชย์ หรือวิทยาศาสตร์ (6) เลือกตั้งกรรมการ (7) เลือกตั้งผู้สอบบัญชี และกำหนดจำนวนเงินค่า สอบบัญชีของบริษัท	ทางอุตสาหกรรม การพาณิชย์หรือ วิทยาศาสตร์ (6) เลือกตั้งกรรมการ (7) แจ้งรายชื่อกรรมการตรวจสอบใน ที่ประชุมผู้ถือหุ้น ที่ สำนัก ก งาน คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และ ตลาดหลักทรัพย์ได้ส่งให้มาดำรง ตำแหน่งกรรมการตรวจสอบตามคำ ร้องของบริษัทจดทะเบียน (8) เลือกตั้งผู้สอบบัญชี และกำหนด จำนวนเงินค่าสอบบัญชีของบริษัท	การแจ้งชื่อในที่ประชุมผู้ถือ หุ้นถือเป็นการแจ้งเพื่อให้ผู้ถือ หุ้นได้ทราบ เพื่อจะได้ให้ผู้ถือ หุ้นมีความมั่นใจและสามารถ เข้าถึงการตรวจสอบได้
หมวดที่ 6 คณะกรรมการ มาตรา 67 บริษัทต้องมี กรรมการคณะหนึ่งเพื่อ ดำเนินกิจการของบริษัท ประกอบด้วยกรรมการ อย่างน้อยห้าคน และ กรรมการไม่น้อยกว่ากึ่ง หนึ่งของจำนวนกรรมการ ทั้งหมดต้องมีถิ่นที่อยู่ใน ราชอาณาจักร	หมวดที่ 6 คณะกรรมการ มาตรา 67 บริษัทต้องมีกรรมการคณะ หนึ่งเพื่อดำเนินกิจการของบริษัท ประกอบด้วยกรรมการอย่างน้อยห้า คน และกรรมการไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง ของจำนวนกรรมการทั้งหมดต้องมีถิ่น ที่อยู่ในราชอาณาจักร มาตรา 67/1 บริษัทจดทะเบียนต้องมีกรรมการ ตรวจสอบ เพื่อดำเนินกิจการของ บริษัทดังนี้	

ตารางที่ 5.3 (ต่อ)

พระราชบัญญัติบริษัท มหาชนจำกัด พ.ศ.2535	ร่างพระราชบัญญัติบริษัทมหาชน จำกัด พ.ศ....	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
	<ol style="list-style-type: none"> 1. สอบทาน ติดตาม คู่มือ รายงานทาง การเงินและรายงานทางบัญชีของ บริษัทจดทะเบียน และการเปิดเผย ข้อมูลทางการเงิน 2. สอบทาน ติดตาม รายงานการกำกับ ดูแลกิจการ 3. สอบทาน ติดตาม คู่มือควบคุม ภายในกิจการ 4. สอบทาน ติดตาม คู่มือให้บริษัทจด ทะเบียนปฏิบัติตามกฎหมาย 5. สอบทาน ติดตาม คู่มือการบริหาร ความเสี่ยง 6. สอบทาน ติดตาม คู่มือ ให้บริษัทจด ทะเบียนปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ และ ประกาศของ สำนักงาน คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และ ตลาดหลักทรัพย์ 	<p>กรรมการตรวจสอบต้องมี หน้าที่หลักในการตรวจสอบ ทางด้านการเงินและการบัญชี และการบริหารความเสี่ยงต่อ การบริหารการจัดการของ คณะกรรมการและฝ่าย บริหาร ซึ่งการป้องกันการ ทุจริตจึงนำมาซึ่งการสอบทาน ในด้านต่างๆให้มีความสุจริต และโปร่งใส</p>
	<p>มาตรา 67/2 ให้กรรมการตรวจสอบมี วาระในการดำรงตำแหน่งคราวละ 3 ปี และต่อวาระได้อีก 3 ปี รวมไม่เกิน 6 ปี หักวาระที่ 2 เว้นวรรค 6 ปี จึง กลับเข้าดำรง</p>	<p>ดำรงตำแหน่ง 3 ปี ต่อวาระได้ อีก 1 วาระจึงไม่เป็นการ ผูกขาดและการกำหนดให้ ดำรงตำแหน่งได้ 6 ปี แล้วต้อง เปลี่ยนบริษัทจดทะเบียนเพื่อ ทำให้กรรมการ</p>

ตารางที่ 5.3 (ต่อ)

พระราชบัญญัติบริษัท มหาชนจำกัด พ.ศ.2535	ร่างพระราชบัญญัติบริษัทมหาชน จำกัด พ.ศ....	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
	ตำแหน่งบริษัทจดทะเบียน เดิม ตาม คำร้องขอของบริษัทจดทะเบียน โดย อยู่ภายใต้ดุลพินิจและความเหมาะสม ของสำนักคณะกรรมการกำกับ หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ การต่อวาระที่ 2 ต้องแจ้งต่อ ก.ล.ต. เพื่อขออนุมัติต่อวาระแล้วให้แจ้งที่ ประชุมผู้ถือหุ้นสามัญประจำปี	ตรวจสอบได้มีการหมุนเวียน เป็นความอิสระในการปฏิบัติ หน้าที่
	มาตรา 67/3 ให้กรรมการตรวจสอบ ปฏิบัติหน้าที่ต่อบริษัทจดทะเบียนได้ ไม่เกิน 3 บริษัทในเวลาเดียวกัน	ทำหน้าที่เวลาเดียวกัน 3 บริษัทเป็นจำนวนที่ดูแลได้ อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ
	มาตรา 67/4 ให้กรรมการตรวจสอบ สามารถปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งได้ ไม่เกินอายุ 75 ปี ให้รวมถึงประธาน กรรมการตรวจสอบ	อายุของกรรมการตรวจสอบ เป็นสิ่งที่บ่งบอกถึง ประสบการณ์ ความรู้ ความ เชี่ยวชาญ เพราะถึงแม้อายุมาก ก.ล.ต. ก็จะมีมาตรฐานใน กำกับดูแลคุณภาพ
	มาตรา 67/5 ให้เงินรางวัลแก่กรรมการ ตรวจสอบที่ปฏิบัติหน้าที่กับบริษัทจด ทะเบียน ที่คณะกรรมการบริษัทหรือ	การให้รางวัลแก่กรรมการ ตรวจสอบเป็นการสร้าง กำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ และการทุจริตของกรรมการ และฝ่าย

ตารางที่ 5.3 (ต่อ)

พระราชบัญญัติบริษัท มหาชนจำกัด พ.ศ.2535	ร่างพระราชบัญญัติบริษัทมหาชน จำกัด พ.ศ....	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
	<p>ประธานกรรมการบริหารหรือผู้ถือหุ้น ใหญ่กระทำความผิดโดยจงใจ เจตนา กระทำความผิดโดยกรรมการตรวจสอบ ได้รายงานการกระทำความผิดต่อ สำนักงานคณะกรรมการกำกับ หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์และมี การยับยั้งจากกรรมการตรวจสอบซึ่งเข้า ผู้กระบวนพิจารณาของศาลเป็น ที่สุดและตัดสินมีความผิดให้ลงโทษ ปรับ โดยนำเงินรางวัลร้อยละสามสิบ จากค่าปรับเป็นเงินรางวัลให้แก่ กรรมการตรวจสอบ</p>	<p>บริหารของบริษัทยากที่จะนำ มาดำเนินคดีได้ เพราะต้องใช้ ความกล้า และเสี่ยงต่ออันตราย และความมีอิทธิพลของ คณะกรรมการและฝ่ายบริหาร ของบริษัท</p>
	<p>มาตรา 67/6 คณะกรรมการตรวจสอบ ประกอบด้วยกันอย่างน้อยสามคน และกรรมการตรวจสอบทั้งหมดต้องมี ถิ่นฐานที่อยู่ในราชอาณาจักรไทยและ เป็นคนไทย</p>	<p>-กรรมการตรวจสอบเป็นคน ไทยอยู่ในราชอาณาจักรก็จะ ทำหน้าที่ได้อย่างเต็มที่ -เป็นการสร้างอาชีพกรรมการ ตรวจสอบให้กับคนไทยที่มี ความรู้ ความสามารถ</p>
	<p>มาตรา 67/7 ให้กรรมการตรวจสอบ รับเงินค่าตอบแทน เงินเดือน โบนัส เบี้ยประชุม ในการ</p>	<p>ค่าตอบแทนหากได้จาก สำนักงานคณะกรรมการกำกับ หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์</p>

ตารางที่ 5.3 (ต่อ)

พระราชบัญญัติบริษัท มหาชนจำกัด พ.ศ.2535	ร่างพระราชบัญญัติบริษัทมหาชน จำกัด พ.ศ....	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
	<p>ปฏิบัติหน้าที่จากสำนักงาน คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และ ตลาดหลักทรัพย์โดยบริษัทจดทะเบียนเป็นผู้จ่ายค่าตอบแทนให้แก่ กรรมการตรวจสอบผ่านสำนักงาน คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และ ตลาดหลักทรัพย์</p>	<p>ที่สังกัดกรรมการตรวจสอบ อาชีพก็จะทำให้กรรมการ ตรวจสอบทำหน้าที่ได้อย่าง ตรงไปตรงมากล้าตรวจสอบ และคัดค้านการทุจริตของ กรรมการและฝ่ายบริหารของ บริษัทได้</p>
	<p>มาตรา 67/8 กรณีบริษัทจดทะเบียนได้ พบการกระทำที่ทุจริตหรือสงสัย พฤติการณ์โดยมีข้อมูลเบื้องต้นของ กรรมการตรวจสอบว่าจะกระทำความผิด ให้บริษัทจดทะเบียนแจ้งสำนักงาน คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และ ตลาดหลักทรัพย์เพื่อพิจารณาให้พัก การปฏิบัติงานภายใน 30 วันเพื่อให้ สำนักงานคณะกรรมการกำกับ หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ดำเนินการสอบสวนและดำเนินคดี ตามกฎหมายต่อไป</p>	<p>เมื่อพบการทุจริตสิ่งสำคัญ กรรมการของบริษัทต้องแจ้ง ให้ ก.ล.ต. ฐทราบและสอบสวน เพื่อป้องกันการใช้อำนาจและ กลั่นแกล้งจากคณะกรรมการ ของบริษัทจดทะเบียน</p>

ตารางที่ 5.3 (ต่อ)

พระราชบัญญัติบริษัท มหาชนจำกัด พ.ศ.2535	ร่างพระราชบัญญัติบริษัท มหาชนจำกัด พ.ศ....	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
มาตรา 68 กรรมการต้องเป็น บุคคลธรรมดาและ (1) บรรลุนิติภาวะ (2) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถหรือ เสมือนคนไร้ความสามารถ (3) ไม่เคยรับโทษจำคุกโดย คำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก ในความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ ได้กระทำโดยทุจริต (4) ไม่เคยถูกลงโทษไล่ออก หรือปลดออกจากราชการ หรือองค์การหรือหน่วยงาน ของรัฐ ฐานทุจริตต่อหน้าที่	มาตรา 68 กรรมการต้องเป็น บุคคลธรรมดาและ (1) บรรลุนิติภาวะ (2) ไม่เป็นบุคคลล้มละลายคน ไร้ความสามารถหรือเสมือนคน ไร้ความสามารถ (3) ไม่เคยรับโทษจำคุกโดยคำ พิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกใน ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ได้ กระทำโดยทุจริต (4) ไม่เคยถูกลงโทษไล่ออก หรือปลดออกจากราชการหรือ องค์การหรือหน่วยงานของรัฐ ฐานทุจริตต่อหน้าที่ มาตรา 68/1 กรรมการตรวจสอบ เป็นบุคคลธรรมดาที่มี คุณสมบัติดังนี้ (1) ภายใต้การขึ้นทะเบียน รับรองวิชาชีพกรรมการตรวจสอบ ของสำนักงานคณะกรรมการ คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์ (2) คุณสมบัติตามที่สำนักงาน คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์ รับรอง	กรรมการตรวจสอบต้องมีความเป็น อิสระและต้องไม่ถูกควบคุม คุกใช้ อำนาจ ครอบงำมาตรา 68/1 จึงจะทำ ให้กรรมการตรวจสอบมีความเป็น อิสระเพราะได้มีการขึ้นทะเบียนเป็น กรรมการตรวจสอบ วิชาชีพกับ สำนักงานคณะกรรมการกำกับ หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์และ ได้คัดเลือกคุณสมบัติที่เหมาะสมที่จะ ดำรงตำแหน่งกรรมการตรวจสอบ โดยเป็นไปตามคุณสมบัติความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญและ ประสบการณ์

ตารางที่ 5.3 (ต่อ)

พระราชบัญญัติบริษัท มหาชนจำกัด พ.ศ.2535	ร่างพระราชบัญญัติบริษัท มหาชนจำกัด พ.ศ....	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
	(3) สำนักงานคณะกรรมการ กำกับหลักทรัพย์และตลาด หลักทรัพย์ให้กรรมการ ตรวจสอบปฏิบัติหน้าที่โดย ใช้ ความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประส บ การณ์ จากการ ปฏิบัติงานตามอุตสาหกรรม และประเภทการประกอบ ธุรกิจจากประวัติการทำงาน	
มาตรา 73 กรรมการคนใด จะลาออกจากตำแหน่งให้ ยื่นใบลาออกต่อบริษัท การ ลาออกมีผลนับแต่วันที่ ใบลาออกไปถึงบริษัท กรรมการซึ่งลาออกตาม วรรคหนึ่ง จะแจ้งการ ลาออกของตนให้นาย ทะเบียนทราบด้วยก็ได้	มาตรา 73 กรรมการคนใด จะลาออกจากตำแหน่งให้ ยื่นใบลาออกต่อบริษัท การ ลาออกมีผลนับแต่วันที่ ใบลาออกไปถึงบริษัท กรรมการซึ่งลาออกตาม วรรคหนึ่ง จะแจ้งการ ลาออกของตนให้นาย ทะเบียนทราบด้วยก็ได้ กรณี กรรมการตรวจสอบ ลาออกจากบริษัทจด ทะเบียนต้องแจ้งและยื่น ใบลาออกกับสำนักงาน คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์ภายใต้ ทะเบียนบัญชีกรรมการ	เพื่อให้มีการตรวจสอบอย่างรอบคอบการ ลาออกของกรรมการตรวจสอบจึงต้องให้ ขึ้นตรงกับ ก.ล.ต. เพื่อป้องกันมิให้ถูกร ใช้อำนาจ และกีดกันจากกรรมการและ ฝ่ายบริหารของบริษัทจดทะเบียน

ตารางที่ 5.3 (ต่อ)

พระราชบัญญัติบริษัทมหาชน จำกัด พ.ศ.2535	ร่างพระราชบัญญัติบริษัทมหาชน จำกัด พ.ศ....	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
	<p>ตรวจสอบอาชีพและสำนักงาน คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์ แจ้งการลาออกให้บริษัทจดทะเบียนทราบภายใน 30 วัน เพื่อให้ บริษัทจดทะเบียนยื่นคำร้องขอ กรรมการตรวจสอบใหม่แทน</p>	
<p>มาตรา 86 ห้ามมิให้กรรมการ ประกอบกิจการอันมีสภาพ อย่างเดียวกันและเป็นการแข่ง ขันกับกิจการของบริษัทหรือ เข้าเป็นหุ้นส่วนในห้างหุ้น หุ้นส่วนสามัญ หรือเป็นหุ้น ส่วนไม่จำกัดความรับผิดใน ห้างหุ้นส่วนจำกัด หรือเป็น กรรมการของบริษัทเอกชนหรือ บริษัทอื่นที่ประกอบ กิจการอันมีสภาพอย่างเดีย วกัน และเป็นการแข่งขันกับ กิจการของบริษัทไม่ว่าจะทำ เพื่อประโยชน์ตน หรือประ โยชน์ผู้อื่น เว้นแต่จะได้แจ้งให้ ที่ประชุมผู้ถือหุ้นทราบก่อนที่ จะมีมติแต่งตั้ง ในกรณีที่กรรมการคนใด ฝ่าฝืนบทบัญญัติวรรคหนึ่ง</p>	<p>มาตรา 86 ห้ามมิให้กรรมการ ประกอบกิจการอันมีสภาพอย่าง เดียวกันและเป็นการแข่งขันกับ กิจการของบริษัทหรือเข้าเป็น หุ้นส่วนในห้างหุ้นส่วนสามัญ หรือเป็นหุ้นส่วนไม่จำกัดความรั ผิดในห้างหุ้นส่วนจำกัด หรือเป็น กรรมการของบริษัทเอกชนหรือ บริษัทอื่นที่ประกอบกิจการอันมี สภาพอย่างเดียวกัน และเป็นการ แข่งขันกับกิจการของบริษัทไม่ว่า จะทำเพื่อประโยชน์ตน หรือ ประโยชน์ผู้อื่นโดยเด็ดขาด ใน กรณีที่กรรมการคนใดฝ่าฝืน บทบัญญัติวรรคหนึ่ง</p>	<p>เพื่อเป็นการรักษาผลประโยชน์ ต่อผู้ถือหุ้นกรรมการต้องไม่ประ กอบกิจการที่มีสภาพเดียวกัน เพราะจะเป็นการเอื้อประโยชน์ และสามารถเชื่อมโยงการทุจริต ได้</p>

ตารางที่ 5.3 (ต่อ)

พระราชบัญญัติบริษัทมหาชน จำกัด พ.ศ.2535	ร่างพระราชบัญญัติบริษัทมหาชน จำกัด พ.ศ....	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>บริษัทจะเรียกค่าสินไหมทดแทนในการที่บริษัทได้รับความเสียหายจากกรรมการคนนั้นก็ได้อันนี้ ต้องฟ้องภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่บริษัททราบถึงการฝ่าฝืนและไม่เกินสองปี นับแต่วันฝ่าฝืน</p> <p>ในกรณีที่บริษัทไม่ใช่สิทธิเรียกร้องตามวรรคสอง ผู้ถือหุ้นคนหนึ่งหรือหลายคนซึ่งถือหุ้นรวมกันไม่น้อยกว่าร้อยละห้าของหุ้นที่จำหน่ายได้ทั้งหมดจะแจ้งเป็นหนังสือให้บริษัทดำเนินการเรียกร้องก็ได้ ถ้าบริษัทไม่ดำเนินการตามที่ผู้ถือหุ้นแจ้งภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันที่แจ้งหรืออายุความตามวรรคสองเหลือน้อยกว่า หนึ่งเดือน ผู้ถือหุ้นดังกล่าวจะใช้สิทธิเรียกร้องนั้นเพื่อบริษัทก็ได้ และให้นำมาตรา 85 วรรคสอง (2) และ วรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม</p>	<p>บริษัทจะเรียกค่าสินไหมทดแทนในการที่บริษัทได้รับความเสียหายจากกรรมการคนนั้นก็ได้อันนี้ ต้องฟ้องภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่บริษัททราบถึงการฝ่าฝืนและไม่เกินสองปีนับแต่วันฝ่าฝืน</p> <p>ในกรณีที่บริษัทไม่ใช่สิทธิเรียกร้องตามวรรคสอง ผู้ถือหุ้นคนหนึ่งหรือหลายคนซึ่งถือหุ้นรวมกันไม่น้อยกว่าร้อยละห้าของหุ้นที่จำหน่ายได้ทั้งหมดจะแจ้งเป็นหนังสือให้บริษัทดำเนินการเรียกร้องก็ได้ ถ้าบริษัทไม่ดำเนินการตามที่ผู้ถือหุ้นแจ้งภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันที่แจ้งหรืออายุความตามวรรคสองเหลือน้อยกว่า หนึ่งเดือน ผู้ถือหุ้นดังกล่าวจะใช้สิทธิเรียกร้องนั้นเพื่อบริษัทก็ได้ และให้นำมาตรา 85 วรรคสอง (2) และวรรคสาม ใช้บังคับโดยอนุโลม</p>	

ตารางที่ 5.3 (ต่อ)

พระราชบัญญัติบริษัทมหาชน จำกัด พ.ศ.2535	ร่างพระราชบัญญัติบริษัทมหาชน จำกัด พ.ศ....	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>มาตรา 216 บุคคลใดซึ่ง รับผิดชอบในการดำเนินงานของ บริษัทใดกระทำหรือยินยอมให้ กระทำการดังต่อไปนี้</p> <p>(1) ทำให้เสียหาย ทำลาย เปลี่ยนแปลง ตัดทอน หรือ ปลอมบัญชี เอกสาร หรือ หลักประกันของบริษัท หรือที่ เกี่ยวกับบริษัท หรือ</p> <p>(2) ลงข้อความเท็จ หรือไม่ลง ข้อความสำคัญในบัญชีหรือ เอกสารของบริษัท หรือที่ เกี่ยวกับบริษัท</p> <p>ถ้ากระทำหรือยินยอมให้ กระทำเพื่อลวงให้บริษัทหรือผู้ ถือหุ้นขาดประโยชน์อันควรได้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p>	<p>มาตรา 216 บุคคลใดซึ่งรับผิดชอบ ในการดำเนินงานของบริษัทใด กระทำหรือยินยอมให้กระทำการ ดังต่อไปนี้</p> <p>(1) ทำให้เสียหาย ทำลาย เปลี่ยนแปลง ตัดทอนหรือปลอม บัญชี เอกสาร หรือหลักประกัน ของบริษัท หรือที่เกี่ยวกับบริษัท หรือ</p> <p>(2) ลงข้อความเท็จ หรือไม่ลง ข้อความสำคัญในบัญชีหรือ เอกสารของบริษัทหรือที่เกี่ยวกับ บริษัท</p> <p>ถ้ากระทำหรือยินยอมให้ กระทำเพื่อลวงให้บริษัทหรือผู้ถือ หุ้นขาดประโยชน์อันควรได้ต้อง ระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือ ปรับไม่เกินสิบล้านบาทหรือกรณี กระทำความผิดเกินสิบล้านบาทให้ ปรับตามจำนวนค่าเสียหายเกิน 10 ล้านบาทโดยใช้อัตราส่วน ความผิด 1 ล้านบาทต่อ ค่าปรับ 2 ล้านบาท และจำคุก ไม่เกิน 20 ปี หรือทั้งจำ ทั้งปรับ</p>	<p>อัตราลงโทษจำคุกและ ปรับที่มีอัตราโทษสูงจะช่วย ให้กรรมการของบริษัทจด ทะเบียนไม่กล้าที่จะเสี่ยงต่อ การกระทำความผิดเพราะถ้า ตรวจสอบว่าผิดจริงต้องถูก ดำเนินคดีทั้งโทษจำคุกและ ค่าปรับกับการริบทรัพย์สิน จึง เป็นการยับยั้งการทุจริตและ การกระทำความผิด</p>

ตารางที่ 5.3 (ต่อ)

พระราชบัญญัติบริษัทมหาชน จำกัด พ.ศ.2535	ร่างพระราชบัญญัติบริษัทมหาชน จำกัด พ.ศ....	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>และให้ชดเชยค่าสินไหมในความเสียหายที่เกิดจากความผิดนั้นตามจำนวนความเสียหายที่เกิดขึ้น ถ้าชดใช้ไม่ได้ให้บริบททรัพย์สินเพื่อชดใช้ตามมูลค่าความเสียหายนั้น</p>		

บทที่ 6

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

1. บทสรุป

จากการศึกษาเปรียบเทียบมาตรการตามบทบัญญัติและทางกฎหมายต่างๆ ของประเทศไทย และต่างประเทศในการที่บริษัทจดทะเบียนต้องมีกรรมการตรวจสอบเพื่อด้วยเหตุผลในการรักษาผลประโยชน์ของประชาสังคม ผลประโยชน์ผู้ถือหุ้น โดยใช้ความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ ทักษะ ประสบการณ์ ความกล้าหาญ ที่จะถ่วงดุล คานอำนาจคณะกรรมการบริษัท ผู้มีอำนาจควบคุมกิจการ ซึ่งทั้งหมดนี้ถ้าไม่มีความเป็นอิสระก็ไม่ต่างกันกับพระอันดับ ซึ่งเป็นแค่ต้องมี มิให้ครบเท่านั้น แต่เมื่อมีแล้วต้องสามารถสร้างคุณค่าและสามารถกำกับดูแลบริหารงานตรวจสอบ ถ่วงดุล คานอำนาจ ในการบริหารการจัดการได้อย่างสมบูรณ์ได้ในความหมายของกรรมการตรวจสอบ

คณะกรรมการตรวจสอบได้กลายเป็นสถาบันที่สำคัญในกระบวนการตรวจสอบความรับผิดชอบขององค์กรตามพระราชบัญญัติรัฐสภา Sarbanes-Oxley Act 2002 แนวทางที่เกี่ยวข้องกับ องค์กรวิชาชีพและกฎข้อบังคับ ได้กลายเป็นกฎหมายดั่งนั้นบทบาทและความรับผิดชอบของ คณะกรรมการตรวจสอบจึงได้รับการจัดการในกฎหมายของรัฐบาลกลางในประเทศสหรัฐอเมริกา ที่คณะกรรมการตรวจสอบต้องวัดผลการปฏิบัติงานเพื่อช่วยคณะกรรมการตรวจสอบในบทบาท และความรับผิดชอบที่จะส่งเสริมความมีประสิทธิภาพ สร้างความเชื่อมั่น ความน่าเชื่อถือ และโปร่งใส สร้างความมั่นใจในการให้นักลงทุนมาลงทุนเป็นการสร้าง รักษา และพิทักษ์ไว้ซึ่ง ผลประโยชน์ของประชาสังคมซึ่งบทสรุปของส่วนของพระราชบัญญัติ Sarbanes-Oxley Act 2002 เป็นมาตรฐานที่มีกฎระเบียบ ข้อบังคับที่ตราเป็นกฎหมายและเพิ่มความเชื่อมั่นในส่วนที่เกี่ยวข้อง การเปิดเผยข้อมูลของคณะกรรมการตรวจสอบอย่างชัดเจนคณะกรรมการและคณะกรรมการ ตรวจสอบจึงมีความจำเป็นต้องทบทวนและปรับปรุงกฎบัตรอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เพื่อให้ สอดคล้องกับกฎหมายและข้อบังคับเพื่อสำหรับคณะกรรมการตรวจสอบ ดังนั้นคณะกรรมการ ตรวจสอบที่เป็นอิสระจึงประกอบด้วยบุคคลที่ไม่ใช่กรรมการผู้จัดการจึงจะทำให้สมาชิก คณะกรรมการสามารถให้ความสนใจในเรื่องขององค์กรในเชิงลึกมากกว่าที่จะเป็นประโยชน์ สำหรับคณะกรรมการทั้งหมด และผู้ถือหุ้นซึ่งเป็นผู้ลงทุน

คณะกรรมการตรวจสอบสามารถเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการสร้างความเชื่อมั่นใจในการรายงานการประกอบธุรกิจของบริษัทจดทะเบียนและทำให้คณะกรรมการตรวจสอบมีการควบคุมที่มีประสิทธิภาพรวมถึงการจัดการระบบความเสี่ยงที่เหมาะสมบทบาทของคณะกรรมการตรวจสอบที่มีความสำคัญในการกำกับดูแลกิจการ การประเมินประสิทธิภาพของการจัดการทางการเงินและการทบทวนโครงสร้างที่เป็นผลประโยชน์ให้แก่บริษัทจดทะเบียนเนื่องจากมีมูลค่าต่อคณะกรรมการและผู้บริหารและความต้องการที่จะเผชิญกับความท้าทายของการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขทางธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาคณะกรรมการตรวจสอบจึงมีหน้าที่ความรับผิดชอบหลัก คือ การช่วยเหลือคณะกรรมการในการปฏิบัติตามหน้าที่ในการกำกับดูแลเนื่องจากเกี่ยวข้องกับกระบวนการรายงานทางการเงินและโครงสร้างภายในการดูแลรักษาโดยการประชุมที่กำหนดเป็นประจำระหว่างคณะกรรมการจัดการด้านการเงินนักบัญชีอิสระและการตรวจสอบภายใน ความรับผิดชอบเพิ่มเติมรวมถึงการทบทวนนโยบายของบริษัท เกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับจริยธรรมความขัดแย้งทางผลประโยชน์และการสอบสวนการประพฤติมิชอบและการถือครองกระบวนกรด้านกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลกิจการของบริษัท และประสานงานการทบทวนประจำปีเกี่ยวกับการปฏิบัติตามนโยบายการกำกับดูแลกิจการผ่านการตรวจสอบภายในหรือนักบัญชีอิสระของบริษัท ซึ่งความเป็นอิสระของกรรมการตรวจสอบต้องได้รับความเป็นอิสระอย่างแท้จริง แต่เนื่องจากกลไกเดิมที่มีที่มาของกรรมการตรวจสอบจากคณะกรรมการบริษัทไม่ว่ากฎบัตรหรือกฎหมายได้ให้ความเป็นอิสระกับกรรมการตรวจสอบในเชิงบทบัญญัติเพียงใด แต่ในทางปฏิบัติ กรรมการตรวจสอบไม่มีทางที่จะปฏิบัติหน้าที่ได้อิสระที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ถือหุ้นเลยที่ผ่านมามีประเด็นในหลายๆบริษัทจดทะเบียนที่ต้องมีการ “ปรับโครงสร้างหนี้” อยู่หลายบริษัทจดทะเบียนและเกิดขึ้นกับบริษัทจดทะเบียนอยู่เป็นเนืองนิจ จนทำให้เกิดภาวะบริษัทเลิกกิจการ ประสพภาวะขาดทุน ล้มละลาย และทำให้โอกาสการซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียนทำไม่ได้ คือเรียกภาษาต่างๆ ไป ว่า “หุ้นโดนแขวน” ซึ่งไม่มีการซื้อขายทำให้ผู้ถือหุ้นซึ่งเป็นผู้ลงทุนได้รับความเสียหายและเสียผลประโยชน์ไปด้วยระบบที่ไม่สร้างความเป็นอิสระของกรรมการตรวจสอบในปัจจุบัน

ผลจากการศึกษาพบว่ากรรมการตรวจสอบของบริษัทมหาชนจำกัด จะทำหน้าที่ได้อย่างอิสระมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลนั้น ต้องเป็นกรรมการตรวจสอบที่ถูกเสนอชื่อโดยเป็นกรรมการภายนอกที่เป็นกรรมการอิสระแบบของประเทศญี่ปุ่นซึ่งสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้โดยไม่ถูกจำกัดอำนาจในการตรวจสอบ ต่อการตรวจสอบกรรมการและฝ่ายบริหารของบริษัทมหาชนจำกัดได้ ทำให้กรรมการและฝ่ายบริหารของบริษัทจะใช้อำนาจครอบงำ ควบคุม กระทำการทุจริต

ไม่ได้ จึงทำให้การตรวจสอบจากคณะกรรมการตรวจสอบสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างอิสระอย่างแท้จริงและเป็นการรักษาผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้น

2. ข้อเสนอแนะ

บทบาทหน้าที่ของกรรมการตรวจสอบมีความสำคัญกับองค์กร หน่วยงาน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้ถือหุ้น รวมถึงพนักงานของบริษัทจดทะเบียนซึ่งโครงสร้างทั้งหมดนี้กรรมการตรวจสอบจัดได้ว่าเป็นกลไกที่สำคัญอย่างยิ่งที่จะขาดไม่ได้เลย ในการที่จะสร้างความเชื่อมั่นในการลงทุนทั้งภายในประเทศและต่างประเทศในการสร้างความศรัทธา ความไว้วางใจ ความน่าเชื่อถือ และความโปร่งใสนี้เป็นความเชื่อที่เป็นเส้นบางๆ ในความเชื่อจากสิ่งเดิมๆ ที่มีอยู่และอยู่บนความเสี่ยงที่ไม่รู้ว่าจะเกิดความเสียหายได้ เมื่อใด เวลาใด แต่มีความอุ่นใจในระดับหนึ่งว่า มีกรรมการตรวจสอบที่อยู่ภายใต้บทบัญญัติของพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์และพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด ก็ให้ความสำคัญในเรื่องของความเป็นอิสระในการทำหน้าที่ของกรรมการตรวจสอบที่ต้องอิสระปราศจากการครอบงำ บุญคุณต่างตอบแทน ที่ทำให้บริษัทจดทะเบียนเสี่ยงที่จะได้รับความเสียหายซึ่งในปัจจุบันก็ไม่สามารถระงับความสูญเสีย และความเสียหายที่บริษัทจดทะเบียนที่ตั้งอยู่บนความเชื่อมั่น มีความสามารถประกอบธุรกิจได้เป็นอย่างดี แต่วันดีคืนดี ก็มีข่าวว่าบริษัทถูกฟ้องล้มละลายบริษัทขาดทุนบริษัทถูกให้ปรับโครงสร้าง เป็นเรื่องที่น่าประหลาดใจกับผู้ถือหุ้น ซึ่งความเสียหายมาเกิดขึ้นที่ผู้ถือหุ้นได้รับความเสียหายซึ่งภายหลังได้รู้ว่ามี การแต่งบัญชีหรือรายงานงบดุลไม่โปร่งใสมีการทุจริต ทั้งๆที่มีกรรมการอิสระที่เป็นกรรมการตรวจสอบ แท้ที่จริงแล้วกรรมการตรวจสอบก็มาจากคณะกรรมการบริษัท ความในของนิยามคณะกรรมการของบริษัทคงต้องยิ่งสร้างความอึดอัดใจ หรือในความไม่เห็นด้วยของกรรมการตรวจสอบแทนที่จะถ่วงดุลคานอำนาจ แต่กลับตามใจคณะกรรมการของบริษัทเพราะถูกเลือกและแต่งตั้งโดยคณะกรรมการบริษัทแล้วความเป็นอิสระของกรรมการตรวจสอบจะมีความเป็นอิสระได้อย่างไร คงเป็นเพียงตำแหน่งที่ทรงเกียรติ แต่ด้วยระบบคงหาความเป็นอิสระที่แท้จริงได้ยากซึ่งถ้าเป็นคณะกรรมการตรวจสอบที่มีที่มาเดียวกันแล้ว ถ้ากรรมการตรวจสอบท่านใดให้ความเห็นแย้งที่ขัดผลประโยชน์ของคณะกรรมการบริษัทก็จะทำให้สูญเสียความเป็นองค์คณะไปการปกป้องผลประโยชน์สาธารณะและของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้ถือหุ้นซึ่งมีประชาชนจำนวนมากที่เป็นผู้ถือหุ้นก็อาจจะเป็นเพียงการเขียนในกฎบัตรซึ่งให้เป็นระเบียบและข้อบังคับในการกำหนดหน้าที่เพียงเท่านั้นเอง

จากที่กล่าวมาเบื้องต้น ในความเป็นอิสระของกรรมการตรวจสอบในตำแหน่งที่มีบทบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535 และพระราชบัญญัติ

บริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.2535 รวมถึงประกาศจากคณะกรรมการกำกับตลาดทุน ทจ 2551 นั้นยังมีข้อจำกัดในความเป็นอิสระของกรรมการตรวจสอบที่จะรักษาผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้น และการตรวจสอบผู้บริหารของบริษัทจดทะเบียนยังเป็นการปิดประตูไม่อาจเห็นแสงสว่างได้เลยในความเป็นจริงความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบของบริษัทมหาชนจำกัด กับการได้กรรมการตรวจสอบที่เป็นอิสระจากกรรมการภายนอกแล้ว จึงถือได้ว่ากรรมการตรวจสอบมีความเป็นอิสระในการปกป้อง ป้องกันการทุจริตและจะเป็นการเพิ่มอำนาจการตรวจสอบและขจัดปัญหาการต่อรองเกี่ยวกับผลประโยชน์ ระหว่างการตรวจสอบของกรรมการตรวจสอบกับกรรมการและฝ่ายบริหารของบริษัทมหาชนได้ เพื่อให้มีกรรมการตรวจสอบที่มีความเข้มแข็งและเป็นจุดแข็งในการทำหน้าที่ของกรรมการตรวจสอบชุดหนึ่งที่มีความสำคัญในการกำกับดูแลกิจการเพื่อเป็นการสร้างความศรัทธาและความเชื่อมั่นต่อผู้ถือหุ้น ดังนั้น เพื่อเป็นการเสริมศักยภาพให้แก่กรรมการตรวจสอบให้มีความเป็นอิสระและจะยิ่งเพิ่มประสิทธิภาพในการทำหน้าที่ที่เป็นอิสระในระดับที่สูงยิ่งขึ้น ไปอีกเพื่อเป็นการปกป้องผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้น ผู้ศึกษาจึงมีแนวความคิดก็คือการให้กรรมการตรวจสอบไม่ต้องสังกัดบริษัทมหาชนจำกัด โดยแยกกรรมการตรวจสอบออกมาจากบริษัทมหาชนจำกัด และให้มีสถาบันรับรองวิชาชีพกรรมการตรวจสอบก็คือสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์โดยให้กรรมการตรวจสอบขึ้นทะเบียนวิชาชีพกรรมการตรวจสอบกับสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

ดังนั้นการที่จะคุ้มครองผลประโยชน์ของประชาสังคมประชาชนทั่วไปซึ่งผู้ถือหุ้นอย่างเป็นระบบและได้ปกป้อง ป้องกันการทุจริต ล้อโกง ตบแต่งบัญชี การกระทำที่ผิดกฎหมายของบริษัทจดทะเบียน เป็นการสร้างความเสียหายให้กับผู้ถือหุ้น ผู้มีส่วนได้เสีย และพนักงานซึ่งเป็นสังคมส่วนใหญ่แต่กับได้ผลประโยชน์เพียงแค่งุ่มเดียวคือเป็นพวกกรรมการบริษัทและผู้บริหารบริษัทจดทะเบียนถึงแม้มีบทลงโทษก็คงเป็นการยากที่กรรมการตรวจสอบจะทำการเอาผิดกับคณะกรรมการและผู้บริหารของบริษัทได้ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างความเป็นอิสระอย่างแท้จริงของกรรมการตรวจสอบดังนี้

1. ให้สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยดำเนินการดังต่อไปนี้

1.1 ในมาตรา 89/18²³⁶แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2551 และมาตรา 85 และมาตรา 86 แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.2535²³⁷เมื่อมี

²³⁶พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2551

มาตรา 89/18 นอกจากการดำเนินการกับกรรมการตามมาตรา 85 และมาตรา 86 แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.2535 แล้ว ในกรณีที่กรรมการกระทำหรือละเว้นการใดอัน

เป็นการไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา 89/7 จนเป็นเหตุให้กรรมการ ผู้บริหาร หรือบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องได้ประโยชน์ไปโดยมิชอบ บริษัทอาจฟ้องเรียกให้กรรมการรับผิดชอบในการส่งคืนประโยชน์ดังกล่าวให้แก่บริษัทได้

ในกรณีที่ผู้ถือหุ้นคนหนึ่งหรือหลายคนซึ่งถือหุ้นและมีสิทธิออกเสียงนับรวมกันได้ไม่น้อยกว่าร้อยละห้าของจำนวนสิทธิออกเสียงทั้งหมดของบริษัทได้แจ้งเป็นหนังสือให้บริษัทดำเนินการตามวรรคหนึ่งแล้ว และบริษัทไม่ดำเนินการตามที่ผู้ถือหุ้นแจ้งภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันที่แจ้ง ผู้ถือหุ้นดังกล่าวสามารถใช้สิทธิฟ้องเรียกคืนประโยชน์ตามวรรคหนึ่งแทนบริษัทได้

ในกรณีที่ผู้ถือหุ้นใช้สิทธิดำเนินการกับกรรมการตามมาตรา ๙๑ แทนบริษัทหากศาลเห็นว่าการใช้สิทธิของผู้ถือหุ้นเป็นไปโดยสุจริต ให้ศาลมีอำนาจกำหนดค่าให้บริษัทชดเชยค่าใช้จ่ายตามจำนวนที่เห็นสมควรซึ่งเกิดขึ้นจริงให้แก่ผู้ถือหุ้นที่ใช้สิทธิดังกล่าว และเพื่อประโยชน์ในการกำหนดค่าใช้จ่ายดังกล่าว ให้ศาลมีอำนาจเรียกให้บริษัทเข้ามาเป็นคู่ความในคดีด้วย

²³⁷พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.2535 หมวด 6 ว่าด้วยคณะกรรมการ

มาตรา 85 ในการดำเนินกิจการของบริษัท กรรมการต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามกฎหมาย วัตถุประสงค์ และข้อบังคับของบริษัท ตลอดจนมติที่ประชุมผู้ถือหุ้นด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและระมัดระวังรักษาผลประโยชน์ของบริษัท

ในกรณีที่กรรมการคนใดกระทำการหรือละเว้นกระทำการใดอันเป็นการไม่ปฏิบัติตามวรรคหนึ่ง บริษัทหรือผู้ถือหุ้น แล้วแต่กรณี อาจดำเนินการได้ดังต่อไปนี้

(1) ถ้าการกระทำหรือละเว้นการกระทำนั้นเป็นเหตุให้บริษัทได้รับความเสียหาย ให้บริษัทเรียกค่าสินไหมทดแทนจากกรรมการคนนั้นได้ในกรณีที่บริษัทไม่เรียกร้อง ผู้ถือหุ้นคนหนึ่งหรือหลายคนซึ่งถือหุ้นรวมกันไม่น้อยกว่าร้อยละห้าของหุ้นที่จำหน่ายได้ทั้งหมดจะแจ้งเป็นหนังสือให้บริษัทดำเนินการเรียกร้องก็ได้ หากบริษัทไม่ดำเนินการตามที่ผู้ถือหุ้นนั้นแจ้ง ผู้ถือหุ้นนั้นๆ จะนำคดีขึ้นฟ้องเรียกค่าสินไหมทดแทนแทนบริษัทก็ได้

(2) ถ้าการกระทำหรือละเว้นการกระทำนั้นอาจทำให้เกิดความเสียหายแก่บริษัท ผู้ถือหุ้นคนหนึ่งหรือหลายคนซึ่งถือหุ้นรวมกันไม่น้อยกว่าร้อยละห้าของหุ้นที่จำหน่ายได้ทั้งหมด จะขอให้ศาลสั่งระงับการกระทำดังกล่าวก็ได้

ในกรณีที่ผู้ถือหุ้นเป็นผู้ดำเนินการตามวรรคสอง ผู้ถือหุ้นจะขอให้ศาลสั่งให้กรรมการคนนั้นออกจากตำแหน่งก็ได้ผู้ถือหุ้นซึ่งดำเนินการตามวรรคสองและวรรคสาม ต้องถือหุ้นของบริษัทอยู่ในขณะที่กรรมการคนนั้นกระทำการหรือละเว้นการกระทำอันเป็นเหตุให้บริษัทเสียหายหรืออาจทำให้เกิดความเสียหายแก่บริษัทแล้วแต่กรณี

มาตรา 86 ห้ามมิให้กรรมการประกอบกิจการอันมีสภาพอย่างเดียวกันและเป็นการแข่งขันกับกิจการของบริษัท หรือเข้าเป็นหุ้นส่วนในห้างหุ้นส่วนสามัญ หรือเป็นหุ้นส่วนไม่จำกัดความรับผิดชอบในห้างหุ้นส่วนจำกัด หรือเป็นกรรมการของบริษัทเอกชนหรือบริษัทอื่นที่ประกอบกิจการอันมีสภาพอย่างเดียวกัน และเป็นการแข่งขันกับกิจการของบริษัทไม่ว่าจะทำเพื่อประโยชน์ตน หรือประโยชน์ผู้อื่น เว้นแต่จะได้แจ้งให้ที่ประชุมผู้ถือหุ้นทราบก่อนที่จะมีมติแต่งตั้ง

การตรวจสอบพบว่าคณะกรรมการของบริษัท ทูจริต น้อ โกง ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อบังคับ มติคณะกรรมการ หรือมติที่ประชุมผู้ถือหุ้น ทำให้บริษัทและผู้ถือหุ้น ได้รับความเสียหายผู้ถือหุ้นซึ่ง ถือหุ้นและมีสิทธิรวมกันไม่น้อยกว่าร้อยละห้าของจำนวนสิทธิออกเสียงทั้งหมดเป็นผู้ดำเนินคดีเอา ผิดกับกรรมการบริษัทและสามารถฟ้องเรียกคืนประโยชน์แทนบริษัทได้ซึ่งจากที่กล่าวข้างต้นเป็น หลักกฎหมายแต่ในความเป็นจริงจุดเริ่มต้นของการไม่ให้กระทำผิดและสร้างความเสียหาย ซึ่งถ้ากรรมการตรวจสอบยังเป็นผู้ที่กรรมการบริษัทเลือกมาให้เป็นกรรมการตรวจสอบ ย่อมไม่เป็น อิสระและไม่สามารถจะทำหน้าที่ได้อย่างอิสระเพื่อปกป้องผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้นได้ และถึงแม้ จะมีการดำเนินคดีจากผู้ถือหุ้นก็ยังเป็นเรื่องยากที่ผู้ถือหุ้นจะ ได้รับความสะดวกในแง่มุมมองของการ ตรวจสอบความผิด

ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องการแยกความเป็นอิสระจากปีกและร่มเงาของคณะกรรมการบริษัท เพื่อการทำหน้าที่ได้อย่างสุจริต โปร่งใส บริสุทธิ์ อิสระ พิสูจน์ได้ และเมื่อถึงเวลาดำเนินคดีก็ไม่ ต้องเกรงใจหรือเป็นหนี้บุญคุณที่ต้องทดแทน โดยคำนึงถึงประโยชน์ของประชาชนผู้ถือหุ้นผู้ลงทุน รายย่อยที่ได้รับความเสียหายอย่างเท่าเทียมกัน

จึงขอเสนอให้มีการขึ้นทะเบียนกรรมการตรวจสอบภายใต้สำนักงานคณะกรรมการ กำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ โดยกรรมการตรวจสอบทุกท่านต้องมาขึ้นทะเบียนกับ สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์และการขึ้นทะเบียนของกรรมการ ตรวจสอบต้องผ่านขั้นตอนการอบรมหลักสูตรสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD) เป็นคุณสมบัติเบื้องต้น เพื่อให้ได้คุณภาพโดยประกอบไปด้วยวุฒิและคุณวุฒิที่ชัดเจนและมีอายุที่ ไม่น้อย 35 ปี เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในด้านภาคธุรกิจ ธุรกิจอุตสาหกรรม การเงิน การธนาคาร และมีความรู้ทางกฎหมายประกอบ (วุฒิการศึกษา) มีประสบการณ์หรือความรู้การบริหารงาน เกี่ยวกับบริษัทจดทะเบียนซึ่งไม่จำเป็นต้องเป็นกรรมการมาก่อน แต่เป็นผู้มีประสบการณ์การบริหารงานซึ่งมีบทบาทในการพัฒนากรรมการตรวจสอบให้เป็นมืออาชีพและเป็นการส่งเสริมให้ เกิดการกำกับดูแลกิจการที่ดีในประเทศต่อไป

ในกรณีที่กรรมการคนใดฝ่าฝืนบทบัญญัติวรรคหนึ่ง บริษัทจะเรียกค่าสินไหมทดแทนในการที่ บริษัทได้รับความเสียหายจากกรรมการคนนั้นก็ได้อันนี้ ต้องฟ้องภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่บริษัททราบถึงการฝ่าฝืน และไม่เกินสองปีนับแต่วันที่ฝ่าฝืน

ในกรณีที่บริษัทไม่ใช้สิทธิเรียกร้องตามวรรคสอง ผู้ถือหุ้นคนหนึ่งหรือหลายคนซึ่งถือหุ้นรวมกัน ไม่น้อยกว่าร้อยละห้าของหุ้นที่จำหน่ายได้ทั้งหมดจะแจ้งเป็นหนังสือให้บริษัทดำเนินการเรียกเรื่องก็ได้ ถ้าบริษัท ไม่ดำเนินการตามที่ผู้ถือหุ้นแจ้งภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันที่แจ้ง หรืออายุความตามวรรคสองเหลือน้อยกว่าหนึ่ง เดือน ผู้ถือหุ้นดังกล่าวจะใช้สิทธิเรียกร้องนั้นเพื่อบริษัทได้ และให้นำมาตรา 85 วรรคสองและวรรคสาม มาใช้ บังคับโดยอนุโลม

1.2 ให้คณะกรรมการตรวจสอบมีอย่างน้อย 3 ท่าน และเลือกประธานคณะกรรมการตรวจสอบอีก 1 ท่าน โดยคณะกรรมการตรวจสอบเป็นผู้เลือกคณะกรรมการตรวจสอบอย่างน้อยรวมทั้งองค์คณะไม่น้อยกว่า 3 ท่าน รวมกรรมการตรวจสอบและประธานกรรมการตรวจสอบไม่น้อยกว่า 4 ท่านเพื่อความเป็นอิสระของกรรมการตรวจสอบจะทำให้การทำหน้าที่ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพทำให้บริษัทจดทะเบียนบริหารงานไม่ผิดพลาดหรือประกอบธุรกิจไม่โปร่งใส ไม่ฉ้อโกง ต่อผู้ลงถือหุ้นรายย่อยซึ่งเป็นผู้ลงทุน จึงเป็นส่วนที่ดีส่วนหนึ่งที่ทำให้บริษัทจดทะเบียนไม่ถูก “แขวน”(ปรับโครงสร้างหนี้บริษัทจดทะเบียน)ซึ่งในปัจจุบันมีบริษัทจดทะเบียนในลักษณะนี้มีแนวโน้มจะมีมากขึ้นซึ่งเป็นผลเสียต่อภาพลักษณ์ และความเชื่อมั่นต่อผู้ลงทุนทั้งในและต่างประเทศ และจากการศึกษาพบว่าบริษัทจดทะเบียนที่มีจำนวนกรรมการตรวจสอบที่มีจำนวนมาก จะมีการทุจริต ยักยอก ไม่โปร่งใส มีความเสียหาย“น้อยกว่า”บริษัทจดทะเบียนที่มีจำนวนกรรมการตรวจสอบจำนวนน้อย

1.3 ให้เลือกประธานกรรมการตรวจสอบ โดยยึดหลักทั้งคุณวุฒิและวัยวุฒิและมีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านที่สำคัญหลักๆ ดังนี้

1.3.1 ด้านกฎหมาย มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขานิติศาสตร์

1.3.2 ด้านบัญชี (ถ้ามี)

1.3.3 ด้านการเงิน (ถ้ามี)

1.3.4 ผ่านการอบรมหลักสูตร Advanced Audit Committee Program (AACP)

จากสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย

โดยให้กรรมการตรวจสอบที่ได้รับการขึ้นทะเบียนจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์และดำรงตำแหน่งในบริษัทจดทะเบียนตามคำร้องขอของบริษัทจดทะเบียนที่แจ้งความต้องการกรรมการตรวจสอบเพื่อให้มาปฏิบัติหน้าที่ของบริษัทยกเว้นจำกัดผู้ร้องขอไว้เบื้องต้นที่สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ซึ่งกรรมการตรวจสอบได้ขึ้นทะเบียนกับสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์โดยให้คณะกรรมการตรวจสอบ 3 ท่าน เป็นผู้ร่วมกันเลือก โดยลงคะแนนเสียง (Vote) และนับคะแนน จากคณะกรรมการตรวจสอบ 3 คน กรรมการตรวจสอบที่ได้รับเลือกเป็นประธานกรรมการตรวจสอบต้องได้รับคะแนนเสียงข้างมากจากคณะกรรมการตรวจสอบให้เป็นประธานกรรมการตรวจสอบของบริษัทจดทะเบียนต่อไป

1.4 ให้กรรมการตรวจสอบทุกคนที่จะอยู่ในทะเบียนรายชื่อกรรมการตรวจสอบของสำนักงานกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ต้องผ่านการเข้าอบรมหลักสูตรคณะกรรมการตรวจสอบ Advanced Audit Committee Program (AACP) จาก สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการ

บริษัทไทย Thai Institute of Directors (IOD) ซึ่งเป็นองค์กรที่ให้ความรู้สร้างความเข้าใจและเป็นหลักสูตรอบรมสำหรับกรรมการตรวจสอบที่ครอบคลุมถึงบทบาท หน้าที่ และแนวทางปฏิบัติของกรรมการตรวจสอบในการสอบทานและติดตามดูแลในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านการบริหารความเสี่ยง การควบคุมภายใน การตรวจสอบภายใน การวิเคราะห์รายงานทางการเงิน และการเปิดเผยข้อมูลซึ่งจะสอดคล้องกับแนวทางหลักที่สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ต้องการให้บริษัทจดทะเบียนประกอบ กำกับดูแลกิจการด้วยความถูกต้อง โปร่งใส ปราศจากการทุจริต ในการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียน และได้บรรจุไว้เป็นคุณสมบัติของคณะกรรมการตรวจสอบที่ในทะเบียนรายชื่อ (List) ของ สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและเพื่อตอบ โจทย์ในการการสร้างความเชื่อมั่นของบริษัทจดทะเบียนที่จะเข้าไปลงทะเบียนยื่นคำร้องขอกรรมการตรวจสอบตามที่สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ได้กำหนดให้มีกรรมการตรวจสอบที่มาจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเพื่อให้ผู้ลงทุน ผู้ถือหุ้น และประชาสังคมได้มีความมั่นใจว่าจะได้ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างโปร่งใสซึ่งจะมีกรรมการตรวจสอบเป็นส่วนสำคัญในการสร้างความแข็งแกร่ง สร้างความมีมาตรฐานและสอดคล้องกับหลักการสากล

2. ให้สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ให้รางวัลแก่กรรมการตรวจสอบที่ทำหน้าที่เป็นกรรมการตรวจสอบขึ้นตรงต่อ สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ที่ปฏิบัติหน้าที่ได้เป็นอย่างดีมีความสุจริตเที่ยงธรรมเอาใจจริงเอาใจกับคณะกรรมการของบริษัทหรือฝ่ายบริหารที่ตั้งใจเจตนากระทำความผิด ทุจริต ฉ้อโกง ทำให้ผู้ถือหุ้นผู้มีส่วนได้เสียได้รับความเสียหายถึงแม้ว่ากรรมการตรวจสอบที่ไปดำรงตำแหน่งกรรมการตรวจสอบของบริษัทจดทะเบียนนั้นๆ จะหัดทาน ท้วงติง ให้แก้ไขในความผิดต่างๆในทางบัญชีและการเงิน ที่ส่อไปในทาง ฉ้อโกง ยักยอก ทุจริตหรือทำผิดกฎหมายทำให้ผู้ถือหุ้น ผู้ลงทุนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเสียหาย ในกรณีดำเนินคดีทางศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดลงโทษในหมวดความผิด ให้ลงโทษปรับแก่คณะกรรมการบริษัท ฝ่ายบริหาร พนักงานลูกจ้าง หรือบริษัทจดทะเบียนนั้นๆจึงขอให้ให้นำเงินรางวัลค่าปรับตามอัตราโทษให้แก่กรรมการตรวจสอบจากค่าปรับที่คณะกรรมการบริษัทจดทะเบียนกระทำความผิดตามจำนวนเงินที่มาชำระค่าปรับต่อศาลเป็นจำนวนเงินร้อยละสามสิบของจำนวนค่าปรับนั้น ซึ่งศาลดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีเป็นที่สุดแล้วเป็น “รางวัลสินบน” จากความผิดดังกล่าว ที่ทำให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ถือหุ้น ผู้ลงทุน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และบริษัทมหาชนจำกัด

3. เพื่อให้เกิดการเป็นอิสระต่อการทำหน้าที่ของกรรมการตรวจสอบไม่ผูกขาดไม่ยึดติดตัวบุคคล และเพิ่มความเป็นความมาตรฐานสากลของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์ที่มี

บุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ ทักษะที่เป็นมาตรฐานทัดเทียมนานาชาติประเทศซึ่งมีเกณฑ์ในการคัดเลือกคุณสมบัติที่มีคุณภาพเป็นกรรมการตรวจสอบเข้าสังกัดจดทะเบียน สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ จึงต้องมีการหมุนเวียนดังต่อไปนี้

3.1 เมื่อวาระในการดำรงตำแหน่งกรรมการตรวจสอบครบวาระวาระละ 3 ปี แล้ว กรรมการตรวจสอบจะเข้ามาดำรงตำแหน่งได้อีกวาระหนึ่งก็ต่อเมื่อได้รับเลือกเป็นกรรมการตรวจสอบจากคณะกรรมการบริษัทจดทะเบียน ได้แจ้งแสดงเจตจำนงพร้อมทำคำร้องขอให้กรรมการตรวจสอบปฏิบัติหน้าที่อีกวาระหนึ่ง ไปยังสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์เพื่ออนุมัติเห็นชอบให้ปฏิบัติหน้าที่ในบริษัทจดทะเบียนได้อีกหนึ่งวาระ โดยการคัดเลือกแต่งตั้งต่ออายุให้เป็นกรรมการตรวจสอบอีก 3 ปี รวมเป็น 6 ปี และหลังจากสมัยที่ 2 หมดวาระก็ให้บริษัทจดทะเบียนแจ้งคำร้องที่สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ขอกรรมการตรวจสอบที่ขึ้นทะเบียนของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์มาแทนที่กรรมการตรวจสอบเดิมที่หมดวาระไป (กรณีลาออกและตายเช่นเดียวกัน) หากกรรมการตรวจสอบท่านใหม่เข้าปฏิบัติหน้าที่ และกรรมการตรวจสอบท่านที่เคยดำรงตำแหน่งในบริษัทจดทะเบียนเดิมจะเข้ามาเป็นกรรมการตรวจสอบได้อีกครั้งในบริษัทจดทะเบียน เดิมต้องเว้นวรรคช่วงระยะห่างออกไปอีก 6 ปี จึงกลับเข้ามาเป็นกรรมการตรวจสอบในบริษัทมหาชนจำกัดเดิมได้ (สูตรคือ 3+3-6+3+3) และเมื่อเป็นกรรมการตรวจสอบแล้ว ก็เป็นได้เช่นเดิมอีก 6 ปี (3 ปีบวกวาระที่ 2 อีก 3 ปี รวม 6 ปี เว้นวรรคระยะ 6 ปี กลับมาเป็น 3 ปี ต่อวาระอีก 3 ปี) ทั้งนี้เพื่อป้องกันกรรมการตรวจสอบผูกขาดและดำรงตำแหน่งนานเกินไป ประกอบกับเกี่ยวกับกรรมการตรวจสอบที่อยู่ในบริษัทจดทะเบียนอย่างยาวนานอาจทำให้ความท้าทายลดน้อยลงรวมถึงการพัฒนาตนเองที่เกี่ยวกับธุรกิจในการต่อยอด และเป็นการสร้างความเป็นอิสระในการทำหน้าที่ของกรรมการตรวจสอบให้บริษัทจดทะเบียนเป็นองค์กรที่เข้มแข็งเป็นที่ไว้วางใจแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้ถือหุ้น

ในกรณีกรรมการตรวจสอบที่ขึ้นทะเบียนกับสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ลาออกหรือมีการทุจริตโดยคำสั่งศาลหรือเสียชีวิตให้บริษัทจดทะเบียนทำคำร้องขอกับสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์เพื่อให้กรรมการตรวจสอบท่านใหม่มาปฏิบัติหน้าที่แทน และให้นับอายุเริ่มต้นใหม่เป็น 3 ปี จะไม่ต่ออายุจากกรรมการตรวจสอบคนเก่าที่ได้ลาออกหรือมีการทุจริตโดยคำสั่งศาลหรือเสียชีวิตไป

3.1.1 ในกรณีกรรมการตรวจสอบ ลาออก (แจ้งล่วงหน้า 3 เดือน) ไม่ว่าจะด้วยเหตุผลอย่างไรหรือเสียชีวิตในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่ในบริษัทจดทะเบียน ให้บริษัทจดทะเบียนยื่นคำร้องขอกรรมการตรวจสอบท่านใหม่มาดำรงตำแหน่ง โดยสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์พิจารณาและส่งกรรมการตรวจสอบที่เหมาะสมมาปฏิบัติหน้าที่แทนต่อไป

3.2 ให้กรรมการตรวจสอบที่ดำรงตำแหน่งกรรมการตรวจสอบในบริษัทจดทะเบียนที่ดำรงตำแหน่งครบ 6 ปี (หมดวาระ) แล้ว กลับเข้าสังกัดการขึ้นทะเบียนจากทะเบียนสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อไปเป็นกรรมการตรวจสอบของบริษัทจดทะเบียนอื่นใหม่ต่อไป ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ได้พิจารณาความเหมาะสมของธุรกิจ หรือบริษัทที่ประกอบกิจการที่มีลักษณะการปฏิบัติงานที่กรรมการตรวจสอบท่านนั้นๆ มีความรู้และความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติหน้าที่ในกลุ่มธุรกิจอุตสาหกรรมที่กรรมการตรวจสอบท่านนั้นๆ มีความถนัด และมีความเชี่ยวชาญต่อไป

3.3 เพื่อป้องกันกรรมการตรวจสอบของบริษัทจดทะเบียนมีไม่ครบตามจำนวนตามที่สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ กำหนดจำนวนกรรมการตรวจสอบและตามเวลาที่ทางสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ได้ขีดเส้นถึงองค์ประกอบในการไม่มีกรรมการตรวจสอบแล้วจะมีผลต่อบริษัทจดทะเบียนซึ่งถ้าครบ 3 เดือนแล้วบริษัทจดทะเบียนยังไม่สามารถแต่งตั้งกรรมการตรวจสอบได้ครบจำนวน 3 คน สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์จะประกาศให้บริษัทจดทะเบียนเข้าข่ายต้องถูกเพิกถอนและออกจากตลาดหลักทรัพย์โดยสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์อาจสั่งเพิกถอนหลักทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียน หากบริษัทไม่สามารถแต่งตั้งกรรมการตรวจสอบดังกล่าว (คือการปฏิเสธกรรมการตรวจสอบจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย) ครบภายใน 3 เดือน นับจากวันที่ตลาดหลักทรัพย์ประกาศให้บริษัทแต่งตั้งกรรมการตรวจสอบที่แต่งตั้งไม่ทันอาจถูกเพิกถอน จากกรณีนี้บริษัทจดทะเบียนรู้ล่วงหน้าแล้วว่ากรรมการตรวจสอบไม่ครบ ดังนั้นถ้ามีการยื่นคำร้องขอกรรมการตรวจสอบจากทะเบียนรายชื่อทะเบียนกรรมการตรวจสอบของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ได้ทันที่กำหนด ที่สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์กำหนดไว้ก็จะเกิดความต่อเนื่องในส่วนของกรรมการตรวจสอบเป็นการต่อเนื่องและแบ่งเบาภาระคณะกรรมการบริษัทที่จะต้องการหากรรมการตรวจสอบที่เหมาะสมที่มีความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ และมีความรู้หลักที่ต้องมีคือ ความรู้ทางด้านกฎหมายมาเป็นกรรมการตรวจสอบได้ทันตามกำหนดได้ซึ่งกรรมการตรวจสอบจะเป็นกุญแจแห่งความเป็น “อิสระ เทียบธรรม” นำไปสู่ประตูแห่งการไว้วางใจของผู้ถือหุ้นทุกราย

3.4 ให้กรรมการตรวจสอบดำรงตำแหน่งในบริษัทจดทะเบียนได้ไม่เกิน 3 บริษัท ในช่วงเวลาเดียวกันคราวเดียวกันที่ปฏิบัติหน้าที่มีภูมิลำเนาถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย ที่สำคัญกรรมการตรวจสอบต้องเป็นคนไทยเท่านั้น เพราะกรรมการตรวจสอบที่เป็นชาวต่างประเทศส่วนใหญ่เป็นกรรมการตรวจสอบของบริษัทที่เป็นเจ้าของบริษัทจดทะเบียนที่อยู่ต่างประเทศนั้นๆ

ทำให้ความเป็นอิสระ ถ่วงดุล ไม่ถูกรวบงำเป็นไปได้อย่างยิ่งถ้าเป็นในลักษณะนี้ทำให้กรรมการตรวจสอบไม่สามารถปฏิบัติได้อย่างต่อเนื่องและควรจะเป็นการยกระดับและสร้างมาตรฐาน กรรมการตรวจสอบของประเทศไทยและส่งเสริมคนไทยให้เป็นกรรมการตรวจสอบและเป็นการสร้างอาชีพที่เป็นสากลอีกอาชีพหนึ่ง เพราะการเป็นคนไทยที่อยู่ในแผ่นดินของประเทศไทยย่อมคำนึงถึงผลประโยชน์ของชาติและคนในชาติเป็นสำคัญอีกทั้งเพื่อให้กรรมการตรวจสอบได้มีเวลาและทุ่มเทให้กับบริษัทจดทะเบียนที่ประกอบธุรกิจอุตสาหกรรมที่ดำรงตำแหน่งกรรมการตรวจสอบและในการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพยิ่ง เพื่อปกป้องและป้องกันความเสียหายแก่บริษัทมหาชนจำกัด ผู้มีส่วนได้เสียและผู้ถือหุ้น

4. คุณสมบัติของคณะกรรมการตรวจสอบ

4.1 ให้กรรมการตรวจสอบจะต้องมีคุณวุฒิระดับการศึกษาปริญญาตรีในสาขาวิชานิติศาสตร์ ซึ่งการมีความรู้ในทางกฎหมายเพื่อที่จะทำหน้าที่ได้ถูกต้องตามกฎหมาย ซึ่งการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการตรวจสอบจะมีความสลับซับซ้อนเกาะเกี่ยวกับหน่วยงานในองค์กรมากมายมีความเกี่ยวพันกับกฎหมายในรูปแบบต่างๆ และมีองค์ประกอบหลายอย่างหลายด้านซึ่งหลักใหญ่ต้องให้ความเห็นชอบหรือตรวจสอบข้อมูลทางด้านรายงานทางการเงิน การบริหารจัดการควบคุมภายใน ตรวจสอบภายใน สอบทานการบริหารความเสี่ยง และต้องปฏิบัติตามข้อกำหนด กฏระเบียบ ข้อบังคับ กฎบัตร และแนวทางการปฏิบัติของการเป็นกรรมการตรวจสอบที่ดีซึ่งจำเป็นต้องใช้ความรู้ทางวิชาการทางกฎหมายในการให้ความรู้และใช้ความรู้ในบริษัทจดทะเบียนอีกทั้งยังเป็นการสร้างความเชื่อมั่น โปร่งใส และบริสุทธิ์ยุติธรรมต่อผู้ถือหุ้น และพนักงาน รวมถึงบริษัทมหาชนจำกัด

4.2 ให้กรรมการตรวจสอบบริษัทจดทะเบียนภายใต้การขึ้นทะเบียนของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สามารถปฏิบัติงานได้โดยมี “เพดานอายุ” หรือ “จำกัดอายุ” ในการปฏิบัติหน้าที่ไม่เกินอายุ 75 ปีซึ่งกรรมการตรวจสอบที่มีอายุมากจะเป็นผลดีกับการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งถือว่าเป็นผู้มีประสบการณ์ในการทำงาน มีความสุขุมรอบคอบมีความเชี่ยวชาญชำนาญซึ่งได้สะสมประสบการณ์แต่ละช่วงเวลาและมีวิสัยทัศน์กว้างไกล จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่อายุของกรรมการตรวจสอบท่านนั้นๆ และอายุที่สอดคล้องกับประสบการณ์ในการประกอบวิชาชีพกรรมการตรวจสอบจะเป็นผลดีต่อสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์เพราะได้ใช้ความน่าเชื่อถือ ความศรัทธา ความมีเกียรติ มีศักดิ์ศรี ย่อมจะไม่แลกผลประโยชน์ที่ได้สะสมชื่อเสียงมายาวนาน จะทำให้คณะกรรมการบริษัทไม่กล้าที่จะฉ้อโกงทุจริตได้และเป็นประโยชน์ต่อบริษัทจดทะเบียนที่จะมีกรรมการตรวจสอบที่มากด้วยประสบการณ์มาเป็นกรรมการตรวจสอบในบริษัทจดทะเบียนของตน

4.3 ให้กรรมการตรวจสอบรับเงินค่าตอบแทนในการปฏิบัติหน้าที่จากสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยให้บริษัทจดทะเบียนที่กรรมการตรวจสอบปฏิบัติหน้าที่จ่ายเงินค่าตอบแทนให้แก่สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ได้จ่ายค่าตอบแทนให้แก่กรรมการตรวจสอบเพื่อไม่ให้ค่าตอบแทนเป็นผลประโยชน์ต่างตอบแทนมีผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ซึ่งเป็นบุญคุณและมีความผูกพันทางการเงินระหว่างคณะกรรมการบริษัทฝ่ายบริหาร บริษัทมหาชนจำกัดและกรรมการตรวจสอบ จะทำให้ไม่มีแรงกดดัน เสียดทานหรือความอึดอัดความหนักใจในการปฏิบัติหน้าที่ซึ่งเกณฑ์ค่าตอบแทนดังกล่าวเป็นการตกลงกันระหว่างบริษัทจดทะเบียนกับกรรมการตรวจสอบท่านนั้น โดยมีคณะกรรมการพิจารณาเงินเดือนซึ่งตั้งขึ้นมาเพื่อพิจารณาค่าตอบแทนนี้ โดยเฉพาะของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์จำนวน 3 ท่าน ร่วมพิจารณาค่าตอบแทนให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ในปฏิบัติงาน

4.4 กรรมการตรวจสอบภายใต้ขึ้นทะเบียนและการรับรองวิชาชีพของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ถ้ามีการกระทำความผิด ทุจริต นอ โกง สมรู้ร่วมคิด และทำผิดกฎข้อบังคับ หรือกฎหมาย บริษัทจดทะเบียนแจ้งยกเลิกการจ้างกรรมการตรวจสอบโดยส่งคำร้องให้ ก.ล.ต.เมื่อ ก.ล.ต.อนุมัติคำขอ จึงให้หยุดการปฏิบัติหน้าที่ภายใน 30 วัน นับวันที่มีคำร้องอนุมัติ ถ้าคณะกรรมการ ก.ล.ต.ยังไม่อนุมัติให้กรรมการตรวจสอบปฏิบัติหน้าที่เป็นไปตามปกติ และเมื่อสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์เห็นสมควรมีพยานหลักฐานสงสัยในพฤติการณ์ความผิดนั้นให้มีคำสั่งให้แจ้งแก่คณะกรรมการบริษัทจดทะเบียน โดยมีหนังสือแจ้งคณะกรรมการบริษัทและให้กรรมการตรวจสอบที่กระทำความผิด หยุดปฏิบัติหน้าที่ได้ ในกรณีทำผิดกฎหมายในความผิดตามที่กฎหมายได้บัญญัติไว้

5. ในการกระทำความผิดของกรรมการตรวจสอบในบทบัญญัติของพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535 และพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.2535 ไม่ได้ระบุไว้แต่จะเป็นการระบุในส่วนของคณะกรรมการบริษัทเป็นโทษของคณะกรรมการของบริษัทซึ่งถ้าหากพบว่ากรรมการไม่ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ ไม่ระมัดระวัง และไม่มีความซื่อสัตย์สุจริตและรวมทั้งไม่ปฏิบัติหน้าที่ให้ถูกต้องตามกฎหมาย วัตถุประสงค์ ข้อบังคับของบริษัท และมติคณะกรรมการ ตลอดจนมติที่เป็นผู้ถือหุ้นจนเป็นเหตุทำให้บริษัทได้รับความเสียหายในมาตรา 281/2 ของพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2551 ได้กำหนดโทษของกรรมการของบริษัทที่กระทำความผิดครั้งแรกมีโทษปรับไม่เกินห้าแสนบาท วรรคที่สอง เจตนาก่อการทุจริตจำคุกไม่เกินห้าปีหรือปรับไม่เกินสองเท่าของค่าเสียหายที่เกิดขึ้นหรือ

ประโยชน์ที่ได้รับ และปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ในส่วนพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.2535 มาตรา 216 ก็ไม่ได้กำหนดโทษของกรรมการตรวจสอบไว้ แต่จะเป็นกรรมการทุกคน ซึ่งหมายความว่าบุคคลใดรับผิดชอบในการดำเนินงานของบริษัทกระทำการยินยอมทำให้บริษัทเสียหาย ถูกทำลาย เปลี่ยนแปลง ตัดทอน หรือปลอมบัญชีเอกสาร หรือลงข้อความอันเป็นเท็จหรือไม่ลงข้อความสำคัญในเอกสารที่เกี่ยวกับบัญชีและเกี่ยวกับงานของบริษัท กรณีกระทำหรือยินยอมให้กระทำเพื่อลงให้บริษัทหรือผู้ถือหุ้นขาดประโยชน์อันควรจะได้รับ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ซึ่งในส่วนของบทกำหนดโทษของการเป็นกรรมการของบริษัทรวมถึงกรรมการตรวจสอบซึ่งเป็นที่พึงของผู้ถือหุ้นในความหมายของผู้ศึกษา และมีความเห็นว่าการรับโทษในกฎหมายพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับนี้และกฎหมายเกี่ยวกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ในฐานความผิดเดียวกันมีโทษที่ไม่มากนักเมื่อเทียบกับการได้รับผลประโยชน์จากการทุจริต ที่จะได้รับซึ่งมีมูลค่าหลายล้านบาท (จำนวนมากกว่า 50 ล้าน ถึงเป็นหลักพันล้าน) และบทกำหนดโทษก็มีจำนวนน้อยกว่าที่ผู้กระทำความผิดได้มีการทุจริตได้ประโยชน์จากสิ่งทีกระทำให้โทษที่น้อยเกินไป ทำให้มีแรงจูงใจในการกระทำความผิดเกิดขึ้นบ่อยและเสี่ยงที่จะกระทำความผิดเพราะทำผิดทุจริตจับได้ยาก การดำเนินคดีก็ยาก เอาตัวกรรมการบริษัทมาลงโทษก็ยาก กว่าคดีจะเป็นที่สุดก็ใช้เวลานานพอสมควร ดังนั้น จึงขอเสนอแนะเพิ่มโทษในพระราชบัญญัติทั้ง 2 ฉบับคือ มาตรา 216 ของพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.2535 และมาตรา 281/2 ของพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535 ซึ่งถ้ากรรมการของบริษัทกระทำความผิดต้องได้รับโทษปรับไม่เกินสิบล้านบาทและให้จำคุกไม่เกิน 10 ปี หรือถ้าความเสียหายเกินมูลค่ามากกว่า 10 ล้านบาท หรือกรณีกระทำความผิดเกินสิบล้านบาทให้ปรับตามจำนวนค่าเสียหายเกิน 10 ล้าน โดยใช้อัตราส่วนความผิด 1 ล้านบาทต่อ ค่าปรับ 2 ล้านบาทและจำคุก ไม่เกิน 20 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับและให้ชดเชยค่าสินไหมในความเสียหายที่เกิดจากความผิดนั้นตามจำนวนความเสียหายที่เกิดขึ้น ถ้าชดใช้ไม่ได้ ให้บริษัทยุติสินเพื่อชดใช้ตามมูลค่าความเสียหายนั้นให้ลงโทษค่าปรับตามจำนวนที่ทุจริตไป และให้จำคุกไม่เกิน 20 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับเพื่อให้กรรมการและคณะกรรมการของบริษัทที่มีความเกรงกลัวต่อโทษและไม่กล้าเสี่ยงที่จะกระทำความผิดทุจริตต่อหน้าที่ทำให้เกิดความเสียหายแก่บริษัทและผู้ถือหุ้นได้

6. ให้แก้ไขเพิ่มเติมตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.2535 คือ หมวด 1 บททั่วไป มาตรา 4 แทรกวรรคที่ 5, หมวดที่ 6 คณะกรรมการ มาตรา 67 เพิ่มเป็น 67/1, 67/2, 67/3, 67/4, 67/5, 67/6, 67/7, 67/8, มาตรา 68 เพิ่มเป็น 68/1, มาตรา 73, มาตรา 78 เพิ่มวรรคสาม, มาตรา 86 หมวดที่ 17 บทกำหนดโทษ มาตรา 216 เพิ่มเติมส่วนระวางบทกำหนดโทษของความผิดกับ

พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ... หมวดที่ 3/1 การบริหารกิจการของบริษัทที่
ออกหลักทรัพย์ มาตรา 89/1 เพิ่มเติมต่อวรรคส่วนของกรรมการตรวจสอบ, หมวดที่ 3/1 การบริหาร
กิจการของบริษัทที่ออกหลักทรัพย์ ส่วนที่ 1 กรรมการและผู้บริหาร มาตรา 89/3 เพิ่มเติมวรรคสอง ,
บทกำหนดโทษ มาตรา 281/2 เพิ่มเติมในส่วนระวางบทกำหนดโทษของความผิด

ร่าง

พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

พ.ศ....

.....
.....
โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการแต่งตั้งกรรมการตรวจสอบ
ซึ่งมาตรา..ประกอบกับมาตรา...ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดย
อาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

.....
.....
มาตรา 89/1 ในพระราชบัญญัตินี้

“กรรมการตรวจสอบ” หมายความว่า กรรมการตรวจสอบขึ้นทะเบียนรับรองประกอบ
วิชาชีพกรรมการตรวจสอบภายใต้สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
ที่บริษัทซื้อขายหลักทรัพย์ยื่นคำร้องขอจัดตั้งบริษัทตามระเบียบข้อบังคับการจัดตั้งบริษัท

“คณะกรรมการตรวจสอบ” หมายความว่า กรรมการตรวจสอบที่บริษัทจดทะเบียนซื้อขาย
หลักทรัพย์ได้ยื่นร้องขอกรรมการตรวจสอบต่อสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาด
หลักทรัพย์และสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ส่งรายชื่อตาม
ความเหมาะสมกับบริษัทจดทะเบียนรวมกันไม่น้อยกว่า 3 คน ดำรงตำแหน่งคราวละ 3 ปี ไม่เกิน
2 วาระ หลังหมดวาระที่ 2 ให้ เว้นวรรคบริษัทมหาชนจำกัดเดิม 6 ปี จึงกลับมาดำรงตำแหน่งบริษัท
เดิมใหม่ได้

“ประธานคณะกรรมการตรวจสอบ” หมายความว่า กรรมการตรวจสอบรวมกันเป็นคณะ
เลือกตัวแทนของกรรมการตรวจสอบเป็นประธานกรรมการตรวจสอบ

มาตรา 89/3 วรรคสอง

กรรมการตรวจสอบมีคุณสมบัติ บทบาท หน้าที่ ในการดำเนินการกิจการของบริษัทจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.2535 ตามมาตรา 67/1, 67/2, 67/3, 67/7, 67/5, 67/6, 67/7, 67/8 และมาตรา 68/1

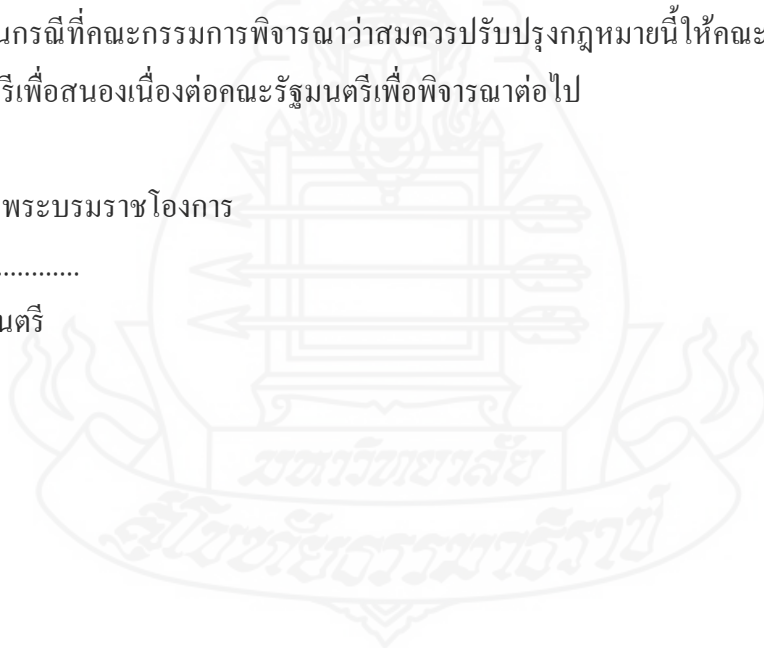
มาตรา 281/2 กรรมการหรือผู้บริหารบริษัทผู้ใดไม่ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ ความระมัดระวัง และความซื่อสัตย์สุจริตตามมาตรา 89/7 จนเป็นเหตุให้บริษัทได้รับความเสียหายหรือทำให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับประโยชน์จากการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวต้องระวางโทษปรับไม่เกินจำนวนค่าเสียหายที่เกิดขึ้นหรือประโยชน์ที่ได้รับ แต่ทั้งนี้ค่าปรับดังกล่าวต้องไม่ต่ำกว่าห้าแสนบาทในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งได้กระทำโดยทุจริตต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปีปรับไม่เกินสิบล้านบาทหรือกรณีกระทำความผิด เกินสิบล้านบาทให้ปรับตามจำนวนค่าเสียหายส่วนที่เกิน 10 ล้านบาท โดยใช้อัตราส่วนความผิด 1 ล้านบาทต่อ ค่าปรับ 2 ล้านบาทและจำคุกไม่เกิน 20 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับและให้ชดเชยค่าสินไหมในความเสียหายที่เกิดจากความผิดนั้นตามจำนวนความเสียหายที่เกิดขึ้น ถ้าชดเชยไม่ได้ให้บริบททรัพย์สินเพื่อชดเชยตามมูลค่า ความเสียหายนั้น

ในกรณีที่คณะกรรมการพิจารณาว่าสมควรปรับปรุงกฎหมายนี้ให้คณะกรรมการเสนอแนะต่อรัฐมนตรีเพื่อสนองเนื่องต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไป

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....

นายกรัฐมนตรี

ร่าง

พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด

พ.ศ....

.....
.....
.....
.....

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด
พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการแต่งตั้งกรรมการตรวจสอบ
ซึ่งมาตรา..ประกอบด้วยมาตรา...ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดย
อาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

“บริษัท” หมายความว่า บริษัทมหาชนจำกัดซึ่งตั้งขึ้นตามพระ ราชบัญญัตินี้

“บริษัทเอกชน” หมายความว่า บริษัทจำกัดซึ่งตั้งขึ้นตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการของบริษัทมหาชนจำกัด

“ประธานกรรมการ” หมายความว่า ประธานกรรมการ ของบริษัทมหาชนจำกัด

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการของบริษัทมหาชนจำกัด

“กรรมการตรวจสอบ” หมายความว่า กรรมการตรวจสอบที่ขึ้นทะเบียนรับรอง
ประกอบวิชาชีพกรรมการตรวจสอบภายใต้ทะเบียนของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์
และตลาดหลักทรัพย์เพื่อให้บริษัทซื้อขายหลักทรัพย์ยื่นคำร้องขอเลือกกรรมการตรวจสอบที่จัดตั้ง
บริษัทตามระเบียบข้อบังคับการจัดตั้งบริษัท

“คณะกรรมการตรวจสอบ” หมายความว่า กรรมการตรวจสอบที่บริษัทจดทะเบียนซื้อขาย
หลักทรัพย์ได้ยื่นร้องขอกรรมการตรวจสอบต่อสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาด
หลักทรัพย์และสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ส่งรายชื่อตามความ
เหมาะสมกับบริษัทจดทะเบียนรวมกันไม่น้อยกว่า 3 คน หรือ 1 ใน 3 ของคณะกรรมการของบริษัท
จดทะเบียน

“นายทะเบียน” หมายความว่า อธิบดีกรม พัฒนาธุรกิจการค้า คำ*และให้หมายความรวมถึงผู้
ซึ่งอธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้า*มอบหมายด้วย

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่ารัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้
 มาตรา 35 กิจการอันจะพึงทำในที่ประชุมจัดตั้งบริษัทนั้น คือ

- (1) พิจารณาข้อบังคับของบริษัท
- (2) ให้สัตยาบันแก่กิจการที่ผู้เริ่มจัดตั้งบริษัทได้ทำไว้ และอนุมัติค่าใช้จ่ายที่ได้จ่ายไปเนื่องในการจัดตั้งบริษัท
- (3) กำหนดจำนวนเงินที่จะให้แก่ผู้เริ่มจัดตั้งบริษัท ถ้าระบุไว้เช่น นั้นในหนังสือชื้อชวน
- (4) กำหนดลักษณะแห่งหุ้นบริมสิทธิ (ถ้ามี)
- (5) กำหนดจำนวนหุ้นสามัญ หรือ หุ้นบริมสิทธิที่จะออกให้ แก่บุคคลใดเสมือนว่าได้รับชำระเงินค่าหุ้นเต็มมูลค่าแล้วเพราะบุคคลนั้นเป็นผู้ให้ทรัพย์สินอื่นนอกจากตัวเงินหรือให้ใช้ลิขสิทธิ์ในงานวรรณกรรม ศิลปะ หรือวิทยาศาสตร์ สิทธิบัตร เครื่องหมายการค้า แบบหรือหุ่นจำลอง แผนผัง สูตร หรือกรรมวิธีลับใดๆ หรือให้ข้อสนเทศเกี่ยวกับประสบการณ์ทางอุตสาหกรรม การพาณิชย์หรือวิทยาศาสตร์
- (6) เลือกตั้งกรรมการ
- (7) แจงรายชื่อกรรมการตรวจ สอบในที่ประชุมผู้ถือหุ้นที่สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลัก ทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ได้ส่งให้มาดำรงตำแหน่งกรรมการตรวจสอบตามคำร้องของบริษัทจดทะเบียน
- (8) เลือกตั้งผู้สอบบัญชี และกำหนดจำนวนเงินค่าสอบบัญชีของบริษัท

มาตรา 67 บริษัทต้องมีกรรมการคณะหนึ่งเพื่อดำเนินกิจการของบริษัทประกอบด้วยกรรมการอย่างน้อยห้าคน และกรรมการไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดต้องมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร

มาตรา 67/1 บริษัทจดทะเบียนต้องมีกรรมการตรวจสอบเพื่อดำเนินกิจการของบริษัทดังนี้

- 1) สอบทาน ติดตาม ดูแล รายงานทางการเงินและรายงานทางบัญชีของบริษัทจดทะเบียน และการเปิดเผยข้อมูลทางการเงิน
- 2) สอบทาน ติดตาม รายงานการกำกับดูแลกิจการ
- 3) สอบทาน ติดตาม ดูแลควบคุมภายในกิจการ
- 4) สอบทาน ติดตาม ดูแลให้บริษัทจดทะเบียนปฏิบัติตามกฎหมาย
- 5) สอบทาน ติดตาม ดูแลการบริหารความเสี่ยง
- 6) สอบทาน ติดตาม ดูแล ให้บริษัทจดทะเบียนปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ และประกาศของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

มาตรา 67/2 ให้กรรมการตรวจสอบมีวาระในการดำรงตำแหน่งคราวละ 3 ปี และต่อวาระได้อีก 3 ปี รวมไม่เกิน 6 ปี หักวาระที่ 2 เว้นวรรค 6 ปี จึงกลับเข้าดำรงตำแหน่งบริษัทจดทะเบียนเดิม ตามคำร้องขอของบริษัทจดทะเบียน โดยอยู่ภายใต้ดุลพินิจและความเหมาะสมของสำนักคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และ ตลาดหลักทรัพย์

ในกรณี การต่อวาระที่ 2 ต้องแจ้งต่อ ก.ล.ต.เพื่อขออนุมัติต่อวาระแล้วให้แจ้งที่ประชุมผู้ถือหุ้นสามัญประจำปี

มาตรา 67/3 ให้กรรมการตรวจสอบปฏิบัติหน้าที่ต่อบริษัทจดทะเบียนได้ไม่เกิน 3 บริษัทในเวลาเดียวกัน

มาตรา 67/4 ให้กรรมการตรวจสอบสามารถปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งได้ไม่เกินอายุ 75 ปีให้รวมถึงประธานกรรมการตรวจสอบ

มาตรา 67/5 ให้เงินรางวัลแก่กรรมการตรวจสอบที่ปฏิบัติหน้าที่กับบริษัทจดทะเบียนที่คณะกรรมการบริษัทหรือประธานกรรมการบริหารหรือผู้ถือหุ้นใหญ่กระทำความผิดโดยจงใจเจตนา กระทำความผิดโดยกรรมการตรวจสอบได้รายงานการกระทำความผิดต่อสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์และมีการขยับขึ้นจากกรรมการตรวจสอบซึ่งเข้าสู่กระบวนการพิจารณาของศาลเป็นที่สุดและตัดสินมีความผิดให้ลงโทษปรับ โดยนำเงินรางวัลร้อยละสามสิบจากค่าปรับเป็นเงินรางวัลให้แก่กรรมการตรวจสอบ

มาตรา 67/6 คณะกรรมการตรวจสอบประกอบด้วยกันอย่างน้อยสามคน และกรรมการตรวจสอบทั้งหมดต้องมีถิ่นฐานที่อยู่ในราชอาณาจักรไทยและเป็นคนไทย

มาตรา 67/7 ให้กรรมการตรวจสอบรับเงินค่าตอบแทน เงิน เดือน โบนัส เบี้ยประชุมในการปฏิบัติหน้าที่จากสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์โดยบริษัทจดทะเบียนเป็นผู้จ่ายค่าตอบแทนให้แก่กรรมการตรวจสอบผ่านสำนักงาน คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

มาตรา 67/8 กรณีบริษัทจดทะเบียนได้พบการกระทำที่ทุจริตหรือสงสัยพฤติกรรมโดยมีข้อมูลเบื้องต้นของกรรมการตรวจสอบว่าจะกระทำความผิดให้บริษัทจดทะเบียนแจ้งสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์เพื่อพิจารณาให้พักการปฏิบัติงานภายใน 30 วัน เพื่อให้สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ดำเนินการสอบสวนและดำเนินคดีตามกฎหมายต่อไป

มาตรา 68 กรรมการต้องเป็นบุคคลธรรมดาและ

- (1) บรรลุนิติภาวะ
- (2) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถหรือเสมือนคนไร้ความสามารถ

(3) ไม่เคยรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกในความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ได้กระทำโดยทุจริต

(4) ไม่เคยถูกลงโทษไล่ออกหรือปลดออกจากราชการหรือ องค์กรหรือหน่วยงานของรัฐฐานทุจริตต่อหน้าที่

มาตรา 68/1 กรรมการตรวจสอบเป็นบุคคลธรรมดาที่มีคุณสมบัติดังนี้

(1) ภายใต้งานขึ้นทะเบียนรับรองวิชาชีพกรรมการตรวจสอบของสำนักงานคณะกรรมการคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์

(2) คุณสมบัติตามที่สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์รับรอง

(3) สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ให้กรรมการตรวจสอบปฏิบัติหน้าที่โดยใช้ความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์จากการปฏิบัติตามอุตสาหกรรมและประเภทการประกอบธุรกิจจากประวัติการทำงาน

มาตรา 73 กรรมการคนใดจะลาออกจากตำแหน่งให้ยื่นใบลาออกต่อบริษัท การลาออกมีผลนับแต่วันที่ใบลาออกไปถึงบริษัท

กรรมการซึ่งลาออกตามวรรคหนึ่ง จะแจ้งการลาออกของตนให้นายทะเบียนทราบด้วยก็ได้ กรณี กรรมการตรวจสอบลาออกจากบริษัทจดทะเบียนต้องแจ้งและยื่น ใบลาออกกับสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ภายใต้ทะเบียนบัญชีกรรมการตรวจสอบอาชีพ และสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์แจ้งการลาออกให้บริษัทจดทะเบียนทราบภายใน 30 วัน เพื่อให้บริษัทจดทะเบียนยื่นคำร้องขอกรรมการตรวจสอบใหม่แทน

มาตรา 86 ห้ามมิให้กรรมการประกอบกิจการอันมีสภาพอย่างเดียวกันและเป็นการแข่งขันกับกิจการของบริษัทหรือเข้าเป็นหุ้นส่วนในห้างหุ้นส่วนสามัญ หรือเป็นหุ้นส่วนไม่จำกัดความรับผิดชอบในห้างหุ้นส่วนจำกัด หรือเป็นกรรมการของบริษัทเอกชนหรือบริษัทอื่นที่ประกอบกิจการอันมีสภาพอย่างเดียวกัน และเป็นการแข่งขันกับกิจการของบริษัทไม่ว่าจะทำเพื่อประโยชน์ตน หรือประโยชน์ผู้อื่นโดยเด็ดขาด

ในกรณีที่กรรมการคนใดฝ่าฝืนบทบัญญัติวรรคหนึ่งบริษัทจะเรียกค่าสินไหมทดแทนในการที่บริษัทได้รับความเสียหายจากกรรมการคนนั้นก็ได้อันนี้ ต้องฟ้องภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่บริษัททราบถึงการฝ่าฝืนและไม่เกินสองปีนับแต่วันฝ่าฝืน

ในกรณีที่บริษัทไม่ใช้สิทธิเรียกร้องตามวรรคสอง ผู้ถือหุ้นคนหนึ่งหรือหลายคนซึ่งถือหุ้นรวมกันไม่น้อยกว่าร้อยละห้าของหุ้นที่จำหน่ายได้ทั้งหมดจะแจ้งเป็นหนังสือให้บริษัทดำเนินการเรียกร้องก็ได้ ถ้าบริษัทไม่ดำเนินการตามที่ผู้ถือหุ้นแจ้งภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันที่แจ้งหรืออายุ

ความตามวรรคสองเหลือน้อยกว่าหนึ่งเดือน ผู้ถือหุ้นดังกล่าวจะใช้สิทธิเรียกร้องนั้นเพื่อบริษัทก็ได้ และให้นำมาตรา 85 วรรคสอง (2) และวรรคสามใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา 216 บุคคลใดซึ่งรับ ผิด ชอบในการดำเนินงานของบริษัทใดกระทำหรือยินยอมให้ กระทำการดังต่อไปนี้

(1) ทำให้เสียหาย ทำลาย เปลี่ยนแปลง ตัดทอน หรือปลอมบัญชี เอกสาร หรือหลักประกัน ของบริษัท หรือที่เกี่ยวกับบริษัท หรือ

(2) ลงข้อความเท็จ หรือ ไม่ลงข้อความสำคัญในบัญชีหรือเอกสารของบริษัทหรือที่เกี่ยวกับ บริษัท

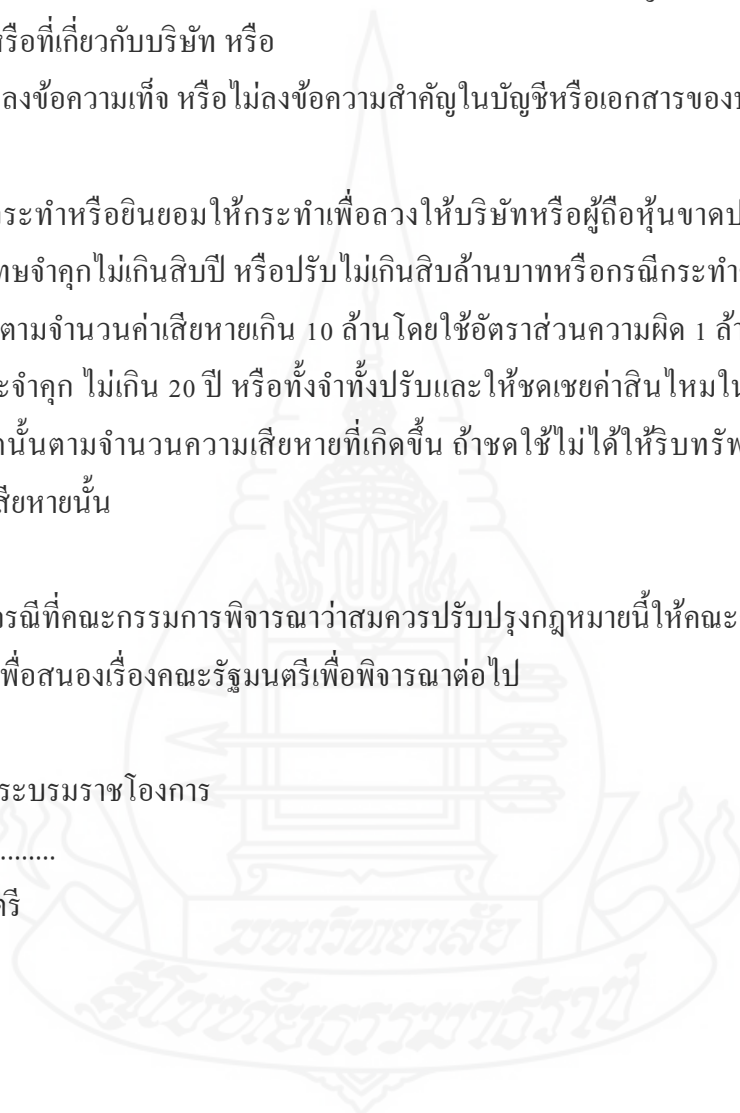
ถ้ากระทำหรือยินยอมให้กระทำเพื่อลวงให้บริษัทหรือผู้ถือหุ้นขาดประโยชน์อันควรได้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินสิบล้านบาทหรือกรณีกระทำความผิดเกินสิบล้าน บาทให้ปรับตามจำนวนค่าเสียหายเกิน 10 ล้านบาทโดยใช้อัตราส่วนความผิด 1 ล้านบาทต่อ ค่าปรับ 2 ล้านบาทและจำคุก ไม่เกิน 20 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับและให้ชดเชยค่าสินไหมในความเสียหายที่เกิด จากความผิดนั้นตามจำนวนความเสียหายที่เกิดขึ้น ถ้าชดใช้ไม่ได้ให้บริษัทรพย์สินเพื่อชดใช้ตาม มูลค่าความเสียหายนั้น

ในกรณีที่คณะกรรมการพิจารณาว่าสมควรปรับปรุงกฎหมายนี้ให้คณะกรรมการเสนอแนะ ต่อรัฐมนตรีเพื่อสนองเรื่องคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไป

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....

นายกรัฐมนตรี

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กิติพงษ์ อรุณีพัฒน์พงศ์. (2560). “ความรับผิดชอบทางอาญาของกรรมการและผู้แทนนิติบุคคล:กฎหมายใหม่ดีกว่ากฎหมายเก่าจริงหรือ” ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. 18 พฤษภาคม 2560.
- โกศล เพ็ชรสุวรรณและคณะจัดทำ. (2553). “คู่มือคณะกรรมการตรวจสอบ” สำนักคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. ธันวาคม 2553.
- ข้อบังคับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2558). การรับหุ้นสามัญหรือหุ้นบุริมสิทธิเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียน พ.ศ.2558.
- คู่มือกรรมการอิสระ. (2555). “ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย” กรรมการอิสระเป็นกลไกสำคัญ ในเรื่องการกำกับดูแลกิจการที่ดีเพื่อช่วยเหลือประโยชน์ของบริษัทและผู้ถือหุ้น, พ.ศ.2555.
- คู่มือเสริมสร้างระบบภายในเพื่อป้องกันปัญหาการให้การรับสินบนสำหรับธุรกิจขนาดกลางและเล็ก โครงการแนวร่วมปฏิบัติของภาคเอกชนไทยในการต่อต้านการทุจริต. พ.ศ.2560.
- จุดพร บัณฑิตกุล. (2551). พระราชบัญญัติและตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535 การกำหนดข้อสันนิษฐานทางอาญาว่าด้วยการกระทำความผิดของผู้บริหารนิติบุคคลในความผิดเกี่ยวกับการกระทำอันไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับกับการซื้อขายหลักทรัพย์ (วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์) มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์, กรุงเทพฯ.
- จรัญ รัตตมณี และคณะ. (2562). “บริษัทมหาชนและตลาดหลักทรัพย์ในประเทศไทย กฎหมายแข่งขันทางการค้าในยุคดิจิทัล การศึกษาฐานสากลศึกษาแห่งประเทศไทย” โครงการฝึกอบรมข้าราชการตุลาการ, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ประเทศไทย.
- จันทนา สาขากร, นิพันธ์ เห็นโชคชัยชนะ, ศิลปะพร ศรีจันทะพร. (2554). “การตรวจสอบภายในและการควบคุมภายใน” (พิมพ์ครั้งที่ 1) กรุงเทพฯ.
- ชนม์พิชา แสงอรุณ. (2548). การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงของหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.
- ณรงค์ ปรีดานันท์. (2541). “คณะกรรมการตรวจสอบ” (Audit Committee) *วารสารบริหารธุรกิจ*. ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2544). “ประกาศตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เรื่องคุณสมบัติและขอบเขตการดำเนินงานของคณะกรรมการตรวจสอบ” (ฉบับที่ 1), พ.ศ.2544.
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2552). คู่มือบริษัทจดทะเบียนตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. สิงหาคม พ.ศ.2552.

- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2562). นโยบายส่งเสริมการแต่งตั้งกรรมการตรวจสอบ (บจ/พ 14-00). ฝ่ายกำกับบริษัทจดทะเบียน. 21 มีนาคม 2562.
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2542). แนวทางปฏิบัติที่ดีของคณะกรรมการตรวจสอบ (บจ/ร25-00). สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. ฝ่ายบริษัทจดทะเบียน. 23 มิถุนายน 2542.
- ชนพร ฟาร์รุ่งสาธ. (2560). ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการจัดการในอัตรบริษัท (วิทยานิพนธ์ปริญญา นิติศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- ธวัช ภูษิตโคโยทัย. (2546). “ความเป็นกลางของคณะกรรมการอิสระ”, กรุงเทพธุรกิจ, 15 เมษายน 2546.
- ธีรพร ทองชะโฮก. (2556). โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง การกำกับดูแลกิจการ การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย และความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ : การทบทวนวรรณกรรม. *วารสาร*. 33, (2).
- นริศภัทร์ เจริญศักดิ์. (2563). บริษัท ตรวจสอบภายในธรรมนิติ. กรณีศึกษาทางบัญชี Worldcom และสาเหตุ ที่ทำให้เกิดการทุจริตในมุมมองผู้ตรวจสอบภายใน. 25 กุมภาพันธ์ 2563.
- ปราย. (2551). “ทฤษฎีประสิทธิภาพตลาด” สืบค้นจาก <https://saramanderr.wordpress.com> วันที่ 16 ธันวาคม 2551.
- พิพัฒน์ โพธิ์วิจิตร. (2555). ผลกระทบของโครงสร้างผู้ถือหุ้น คณะกรรมการและคณะกรรมการตรวจสอบที่มีต่อการบริหารกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฌ์บัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์) มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, กรุงเทพฯ.
- เพ็ญจันทร์ แสงอาวุธ. (2562). การกำกับดูแลกิจการ ผลการดำเนินการและมูลค่ากิจการตามราคาตลาดของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่ม MAI. (ปริญญาปรัชญา คุชฌ์บัณฑิต. ไม่ได้ตีพิมพ์) มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, กรุงเทพฯ.
- พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2553.
- พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2551.
- พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.2535.
- พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.2535 แก้ไขเพิ่มเติม โดย พ.ร.บ.บริษัทมหาชนจำกัด (ฉบับที่ 2) 2544.
- พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์, ภาค 1 The Stock Exchange of Thailand และภาค 2
- พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ 1-3) พ.ศ.2535 ถึงปัจจุบัน,
- กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สูตรไพศาล 2550.
- พรชัย สุนทรพันธุ์. (2560). “ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2560”

- (พิมพ์ครั้งที่ 1), นนทบุรี, ธนรัช พ.ศ.2560.
- ยุทธ วรรณตรธาร. (2558). “จริยธรรมจิตสำนึกหลักบรรษัทภิบาล ทำดีมีแต่ได้” (พิมพ์ครั้งที่ 1), กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง.
- พิฑูวรรณ กิติคุณ. (2561). “แนวร่วมปฏิบัติของภาคเอกชนไทยในการต่อต้านการทุจริต” กลุ่มงานบริการวิชาการ 1 สำนักวิชาการ.สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร มีนาคม พ.ศ.2561.
- ยุทธนา วราภิรมย์, สุวินัย เจนศิริกุล และจิตราพร เสาวภา. (2542). “คณะกรรมการตรวจสอบ(Audit Committee) ในมุมมองของผู้ที่ได้รับผลประโยชน์” (พิมพ์ครั้งที่ 1), สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์; กรุงเทพฯ.
- วิภาพร ตั้งศิริมงคล และวิไลพร อธิวิรุฬห์. (2542). “คณะกรรมการตรวจสอบ เครื่องมือในการกำกับดูแลกิจการ” โครงการวิจัย นักศึกษาปริญญาโท คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วิกรม เกษมวุฒิ. (2547). “นักลงทุนผู้ชาญฉลาด” กรุงเทพฯ บุญศิริการพิมพ์. (พิมพ์ครั้งที่ 8).
- วรภัทร โดชนะเกษม.(2554). ความเป็นไปได้ที่จะสัมฤทธิ์ผลจากการสร้างแนวร่วมในการต่อต้านคอร์รัปชันของภาคธุรกิจเพื่อลดปัญหาการคอร์รัปชันในสังคมไทย. สืบค้น 25 พฤศจิกายน 2562 'http://elib.coj.go.th/managecourt/data/mc2554_15_56.pdf.
- วีรพงษ์ ชุตติภักดิ์. (2561). Worldcom – โกงระดับโลก, สืบค้นที่ “https://www.scribd.com/doc/23293567/Worldcom” 19 สิงหาคม 2561.
- ศนิพร จันทรสถาพร. (2546). ปัจจัยเกี่ยวกับคณะกรรมการตรวจสอบที่มีความสัมพันธ์กับความมีประสิทธิภาพผลในการกำกับดูแลกิจการ: มุมมองของผู้ตรวจสอบภายใน (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ศูนย์ส่งเสริมการพัฒนาความรู้ตลาดทุนและตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2558). “ตลาดการเงินและการลงทุนในหลักทรัพย์” (พิมพ์ครั้งที่ 23) กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- ศิลปะพร ศรีจันเพชร. (2551). “ทฤษฎีบรรษัทภิบาล” คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี. วารสารมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 31, (120) ตุลาคม-ธันวาคม 2551.
- ลัจฉวัฒน์ จันทรหอม และศิลปะพร ศรีจันเพชร. (2555). บทความวิจัยวารสารวิชาชีพบัญชี. “คุณภาพกำไรของบริษัทครอบครัวไทย”, 8, (21), 21 เมษายน 2555.
- สาธิต กิตติภูมิ. (2558). “บัญชีรายปีภัย Sarbanes Oxley Act ของประเทศสหรัฐอเมริกาที่ไทยควรรู้ (ตอนที่ 1).
- สุขแท้ เรื่องวัฒนะ โชติ . (2555). มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมจรรยาบรรณวิชาชีพผู้สอบบัญชีของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต

ไม่ได้ตีพิมพ์) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์. (2559). ประกาศคณะกรรมการกำกับตลาด
ทุน ที่ ทจ.39/2559 เรื่อง การขออนุญาตและการอนุญาตให้เสนอขายหุ้นที่ออกใหม่
(ฉบับประมวล) .พ.ศ.2559.

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์. (2547). “คู่มือกรรมการบริษัทจดทะเบียน
เล่มที่ 1” บทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบของ “กรรมการ” และ “คณะกรรมการ”
ตุลาคม 2547.

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2559). ประกาศ
คณะกรรมการกำกับตลาดทุนที่ ทจ.39/2559.

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2555). “คู่มือ
คณะกรรมการตรวจสอบ” ปี พ.ศ.2555.

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2555). “หลักการกำกับ
ดูแลกิจการที่ดี” สำหรับบริษัทจดทะเบียน ปี 2555. ฝ่ายพัฒนาธรรมาภิบาลเพื่อตลาดทุน
ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยปี พ.ศ.2555.

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2554). “ประกาศตลาด
หลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เรื่องคุณสมบัติและขอบเขตการดำเนินงานของ
คณะกรรมการตรวจสอบ” (ฉบับที่ 1), พ.ศ.2544.

สันติ ประพันธ์. (2561). “วารสารโครงการแนวร่วมปฏิบัติของภาคเอกชนไทยในการต่อต้านการทุจริต”
บริษัทฝึกรบ และสัมมนาธรรมนิติจำกัด.มกราคม พ.ศ.2561.

สุชาติ ฤทธิวัฒน์พงศ์. (2542). กระบวนการกำกับดูแลกิจการที่ดี: ศึกษาแนวการจัดตั้ง บทบาทและหน้าที่
ของคณะกรรมการตรวจสอบ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์)
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

สุพิศ ประณีตพลกรัง. (2558). คำอธิบายพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา
ความแพ่ง (ฉบับที่ 26) การดำเนินคดีแบบกลุ่ม (ส่วนที่แก้ไข พ.ศ.2558) (พิมพ์ครั้งที่ 1)
กรุงเทพฯ; เอ็นโพร โปริปริน.

สังเวียน อินทวิชัย. (2541). “คณะกรรมการตรวจสอบ วัฒนธรรมใหม่ของการจัดการ” วารสารศูนย์ชื้อ
ขายหลักทรัพย์. กรุงเทพฯ 2, ปี 2541.

สังเวียน อินทวิชัย. (2545). รวมบทความ “การกำกับดูแลกิจการที่ดี” (พิมพ์ครั้งที่ 1), กรุงเทพฯ;
อัมรินทร์พรินติ้ง พลับ, ลิขซึ่ง.

- สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์. (2559). ประกาศคณะกรรมการกำกับตลาด
ทุน ที่ ทจ.39/2559 เรื่อง การขออนุญาตและการอนุญาตให้เสนอขายหุ้นที่ออกใหม่
(ฉบับประมวล).พ.ศ.2559.
- สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์. (2547). “คู่มือกรรมการบริษัทจดทะเบียน
เล่มที่1” บทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบของ “กรรมการ”และ “คณะกรรมการ”
ตุลาคม 2547.
- สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2559). ประกาศ
คณะกรรมการกำกับตลาดทุนที่ ทจ.39/2559.
- สัตยา ตันจันทร์พงศ์ และ รัชนิยา บังเมฆ. (2560). “อิทธิพลของคณะกรรมการบริษัทคณะกรรมการ
ตรวจสอบและโครงสร้างการถือหุ้นที่มีผลต่อการวางแผนภาษีหลักฐานเชิงประจักษ์
จากประเทศไทย” บทความวิจัยวารสาร.คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้, 13,(37)
มีนาคม 2560.
- สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย. (18 มกราคม 2561). แนวทางการเข้าร่วมเป็นสมาชิก
โครงการแนวร่วมปฏิบัติของภาคเอกชนไทยในการต่อต้านการทุจริต (CAC).
สืบค้น 26 มกราคม 2561.
- สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย. (18 มกราคม 2561). แนวทางการเข้าร่วมเป็นสมาชิก
โครงการตามแนวทางของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, “ประกาศตลาด
หลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เรื่องคุณสมบัติและขอบเขตการดำเนินงานของ
คณะกรรมการตรวจสอบ”(ฉบับที่ 1), พ.ศ.2544.
- สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย. (25 มกราคม 2562). “แนวทางการเข้าร่วมเป็นสมาชิก
โครงการแนวร่วมปฏิบัติของภาคเอกชนไทยในการต่อต้านการทุจริต” (CAC). สืบค้น
25 มกราคม 2562.
- สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2555). “คู่มือ
คณะกรรมการตรวจสอบ”ปี พ.ศ.2555.
- สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2555). “หลักการ
กำกับดูแลกิจการที่ดี” สำหรับบริษัทจดทะเบียน ปี 2555. ฝ่ายพัฒนาธรรมาภิบาลเพื่อ
ตลาดทุนตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ปี พ.ศ.2555.
- สืบค้น www.CSR.COM THAICSR.COM COMMUNITY.COM เมื่อวันที่2 เมษายน 2563.
- สืบค้นจาก En.Wikisource Sarbanes-Oxley Act of 2002 / Title I15 กรกฎาคม 2552.

สืบค้นจาก http://jahunblog.blogspot.com/2015/08/blog-post_21.html. อาชีพกับวิชาชีพแตกต่างกันอย่างไร. วันศุกร์ที่ 21 สิงหาคม 2558.

สืบค้น https://en.wikipedia.org/wiki/Australian_Securities_and_Investments_Commission_v_Rich. เมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2563.

สืบค้น https://en.wikipedia.org/wiki/Corporations_Act_2001. เมื่อวันที่ 29 ธันวาคม 2563.

สืบค้นจาก ทฤษฎีบรรษัทภิบาล. “Corporate Governance” <https://thaicg.wordpress.com> วันที่ 3 ธันวาคม 2556.

สืบค้นจาก WWW. Wikifx.com/th-th/regulator/0362262880.html .com. WikiFx ผู้มีอำนาจกำกับดูแล. วันที่ 27 ตุลาคม 2563.

สืบค้น สถาบันกรรมการบริษัทของออสเตรเลีย \ http://aicd.companydirectors.com.au/resources/all-sectors/roles-duties-and-responsibilities/role-of-the-audit-committee?no_redirect=true. 2555.

สืบค้นจาก <https://www.investopedia.com/terms/a/australian-securities-and-investments-commission-asic.asp>. Australian Securities And Investments Commission (ASIC) By WILL EN TON, 21 Apr 2019.

สืบค้น [https://uk.practicallaw.thomsonreuters.com/1-502-9743?originationContext=knowHow&transitionType=KnowHowItem&contextData=\(sc.Default\)&comp=pluk&firstPage=true#co_anchor_a116655in](https://uk.practicallaw.thomsonreuters.com/1-502-9743?originationContext=knowHow&transitionType=KnowHowItem&contextData=(sc.Default)&comp=pluk&firstPage=true#co_anchor_a116655in) Australia: overview by Matthew Johnson and Michael Brady, Hogan Lovells. 01-May-2020.

สืบค้น <https://exporttojapan.co.uk/guide/setting-up-in-japan/kabushiki-gaisha/>. Export to Japan วันที่ 19 มกราคม 2020.

สืบค้น <http://www.cgthailand.org/TH/principles/CG/Pages/cg-concept.aspx>. 05 JANUARY 2019.

อัญญา ขันวิทย์. (2552). “การสร้างมูลค่าแก่กิจการ บทบาทของการกำกับดูแลกิจการ และการบริหารงานอย่างแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม”, (พิมพ์ครั้งที่ 1), กรุงเทพฯ; อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.

อมรรัตน์ ศรีวัชรานนท์. (2541). “คณะกรรมการตรวจสอบกลไกเพิ่มคุณภาพบริษัทจดทะเบียน” วารสารตลาดหลักทรัพย์ 1 มีนาคม 2541.

อัฐวุฒิ ปภังกร. (2556). “ทฤษฎีบรรษัทภิบาล” บทความ “Corporate Governance” <https://thaicg.wordpress.com>. วันที่ 3 ธันวาคม 2556.

- Alexander F. Cohen* and David M. Brodsky. The US Sarbanes–Oxley Act of 2002: What audit Committees of non-US issuers need to know. 28 July 2004.p315.
- Charles Lee and Jamie Allen. (2013). “The Roles and Functions of Kansayaku Boards Compared to Audit Committees” October 2013. Asian Corporate Governance Association (ACGA) Hong Kong.2013.p10.
- Compliance Online the Largest GRC Advisory Newyork .Corporate and Criminal Fraud Accountability Act –Overview and Summary of Requirements.7 October 2011.
- Dominick R.Sabella, Yasumi Taniguchi, Alice Young. J-SOX Readiness: Potential Impact and U.S. SOX Les-sons Learned. Articles. February 22, 2007.
- ES-CON JAPAN Ltd. is listed on the First Section of the Tokyo Stock Exchange (securities code: 8892). <https://www.es-conjapan.co.jp/english/ir/governance.php>.
- Government Accounting. (2014). Department of Public Expenditure and Reform. Audit Committee Guidance. September 2014.P13.
- Governance Principles and Recommendations.(2019).4th Edition February 2019 ,p20.
- Hideki Kanda. Corporate Governance in Japanese Law: Recent Trends and Issues .Hastings Business Law Journal.2015 ,p75.
- Jensen M.C.&Meckling W.H.(1976). Theory of Theory of firm : Managerial behavior,agency costs and ownership structure Journal of Financial Economic 3(4) , 305-306.
- Klein’ A.(2002). Firm Performance and Board Committee structure , Journal of law and Economics 41275-303.
- Katz “Eugene M. Key to an effective audit committee . Credit World 86,4(1998) ;21-23
- McMullen ,Dorothy A. and Raghunandan , K. Enhancing audit committee effectiveness “Journanl of Accountancy ,82,2(1996);79.
- Katsuyuki Yamaguchi, Kaoru Tatsumi and Mamiko Komura, Nishimura& Asahi. Corporate governance and directors' duties in Japan: overview. 1 May 2020.
- KPMG Audit Committee Institute. Audit Committee Guide. Edition 2021.p5.
- Laura Anthony.Lawcast Corporate Finance in Focus.Audit Committees – NYSE American.29 January 2021.
- Mitsubishi UFJ Financial Group, Inc.Audit Committee Charter. <https://www.sec.gov/Archives/edgar/data/67088/000119312518216433/d528020dex1e.htm> .2018. p.1.

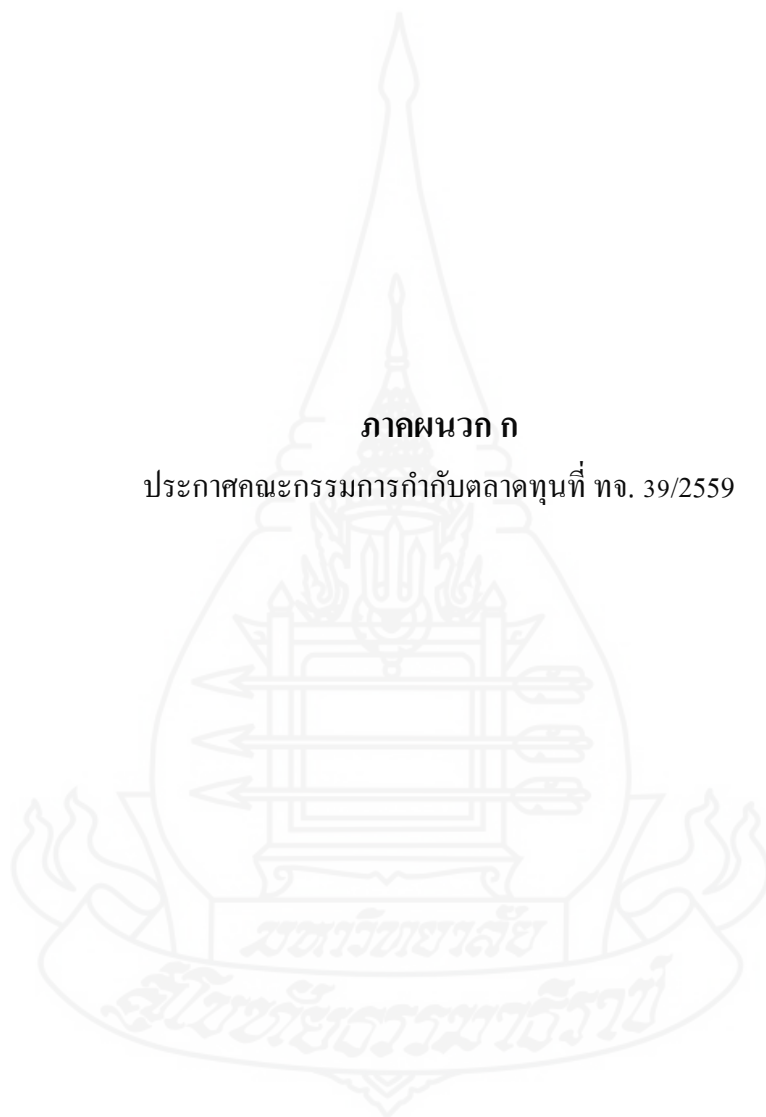
- Mitsuhiro Harada and Tatsuya Nakayama. The Corporate Governance Review Eighth Edition. Law Business Research Ltd. 2018.
- Nigel Collins. (2020). Asia Business Law Journal reveals Japan's best private practice lawyers. Putro Har nowo re-ports.
- NCB. บริษัท ข้อมูลเครดิตแห่งชาติ จำกัด. สืบค้นจาก www.ncb.co.th. “กฎบัตรของคณะกรรมการตรวจสอบ” วันที่ 20 กรกฎาคม 2562.
- PCAOB. AS 1301: Communications with Audit Committees. Public Company Accounting Oversight Board. 2003.
- Securities and Exchange Commission. Federal Register the Daily Journal of the States \ Government. Published Document. 31 January 2003.
- Securities and Exchange Commission. Standards Relating To Listed Company Audit \ Committees. 18 February 2003.
- Thaipublica. (2561). ดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชันโลก. สืบค้นจาก “www.Thaipublica.org” องค์กรเพื่อความโปร่งใส, นานาชาติ (Transparency International) 22 กุมภาพันธ์ 2561.
- The Financial Instruments and Exchange Act. (2009). Asx Corporate Governance Council, Corporate.
- The Institute of Director. (IOD). หลักการกำกับดูแลกิจการของ OECD, มุลินธิกรกองทุนเพื่อการพัฒนา ระบบตลาดทุน. ปี 2547. หน้า 77.
- Thai Institute of Directors, “IOD Training Handbook 2018” กรุงเทพฯ; วารสาร ปี 2561.
- Thai institute of Directors (IOD). หลักการกำกับดูแลกิจการของ OECD 2004. องค์กรเพื่อความ ร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ. (2549). มุลินธิกรกองทุนเพื่อการพัฒนา ระบบตลาดทุน.
- The Auditing and Assurance Standards Board, Australian Institute of Company Directors and The Institute of Internal Auditors-Australia. Audit Committees a Guide to Good Practice. 26 April 2017, p31.
- Toshihiko Hiura and Junya Ishikawa. Corporate Governance in Japan: Board Membership and Beyond. 23 February 2016.
- Thomas O. Gorman. Critical Issues in the Sarbanes – Oxley: Audit Committee. Lexis Nexis. 2 June 2009.
- U.S. SECURITIES AND EXCHANGE COMMISSION. Audit Committees and Auditor Independence. 7 May 2007.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ประกาศคณะกรรมการกำกับตลาดทุนที่ ทจ. 39/2559

ประกาศคณะกรรมการกำกับตลาดทุนที่ ทจ. 39/2559

เรื่องการขออนุญาตและการอนุญาตให้เสนอขายหุ้นที่ออกใหม่ (ฉบับประมวล)

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 16/6 และมาตรา 89/27 แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2551 และมาตรา 35 แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535 คณะกรรมการกำกับตลาดทุนออกประกาศไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ.2559 เป็นต้นไป

ข้อ 17 โครงสร้างคณะกรรมการและการจัดการของผู้ขออนุญาต ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(1) มีกรรมการอิสระอย่างน้อย 1 ใน 3 ของจำนวนกรรมการทั้งหมดของผู้ขออนุญาตแต่ต้องไม่น้อยกว่า 3 คน

(2) กรรมการอิสระแต่ละคนของผู้ขออนุญาตต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังนี้

(ก) ถือหุ้นไม่เกินร้อยละ 1 ของจำนวนหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงทั้งหมดของผู้ขออนุญาต บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้มีอำนาจควบคุมของผู้ขออนุญาต ทั้งนี้ ให้นับรวมการถือหุ้นของผู้ที่เกี่ยวข้องของกรรมการอิสระรายนั้นๆ ด้วย

(ข) ไม่เป็นหรือเคยเป็นกรรมการที่มีส่วนร่วมบริหารงาน ลูกจ้าง พนักงาน ที่ปรึกษาที่ได้เงินเดือนประจำ หรือผู้มีอำนาจควบคุมของผู้ขออนุญาต บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วมบริษัทย่อยลำดับเดียวกัน ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือของผู้มีอำนาจควบคุมของผู้ขออนุญาตเว้นแต่จะได้ออกจากการมีลักษณะดังกล่าวมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปีก่อนวันที่ยื่นคำขออนุญาตต่อสำนักงาน ทั้งนี้ ลักษณะต้องห้ามดังกล่าวไม่รวมถึงกรณีที่กรรมการอิสระเคยเป็นข้าราชการ หรือที่ปรึกษา ของส่วนราชการซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้มีอำนาจควบคุมของผู้ขออนุญาต

(ค) ไม่เป็นบุคคลที่มีความสัมพันธ์ทางสายโลหิต หรือโดยการจดทะเบียนตามกฎหมาย ในลักษณะที่เป็นบิดา มารดา คู่สมรส พี่น้อง และบุตร รวมทั้งคู่สมรสของบุตร ของกรรมการรายอื่น ผู้บริหาร ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ ผู้มีอำนาจควบคุม หรือบุคคลที่จะได้รับการเสนอให้เป็นกรรมการ ผู้บริหาร หรือผู้มีอำนาจควบคุมของผู้ขออนุญาตหรือบริษัทย่อย

(ง) ไม่มีหรือเคยมีความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับผู้ขออนุญาต บริษัทใหญ่ บริษัทย่อยบริษัทร่วม ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้มีอำนาจควบคุมของผู้ขออนุญาต ในลักษณะที่อาจเป็นการขัดขวางการพิจารณาอย่างอิสระของตนรวมทั้งไม่เป็นหรือเคยเป็นผู้ถือหุ้นที่มีนัย หรือผู้มีอำนาจควบคุมของผู้ที่มีความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับผู้ขออนุญาต บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม ผู้ถือหุ้นราย

ใหญ่หรือผู้มีอำนาจควบคุมของผู้ขออนุญาตเว้นแต่จะได้ออกจากการมีลักษณะดังกล่าวมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปีก่อนวันที่ยื่นคำขออนุญาตต่อสำนักงาน

ความสัมพันธ์ทางธุรกิจตามวรรคหนึ่ง รวมถึงการทำรายการทางการค้าที่กระทำ เป็นปกติเพื่อประกอบกิจการ การเช่าหรือให้เช่าอสังหาริมทรัพย์ รายการเกี่ยวกับสินทรัพย์หรือบริการ หรือการให้หรือรับความช่วยเหลือทางการเงิน ด้วยการรับหรือให้กู้ยืม ค่าประกัน การให้สินทรัพย์เป็นหลักประกันหนี้สิน รวมถึงพฤติการณ์อื่นทำนองเดียวกัน ซึ่งเป็นผลให้ผู้ขออนุญาตหรือคู่สัญญา มีภาระหนี้ที่ต้องชำระต่ออีกฝ่ายหนึ่ง ตั้งแต่ร้อยละ 3 ของสินทรัพย์ที่มีตัวตนสุทธิของผู้ขออนุญาต หรือตั้งแต่ 20 ล้านบาทขึ้นไป แล้วแต่จำนวนใดจะต่ำกว่าทั้งนี้ การคำนวณภาระหนี้ดังกล่าวให้เป็นไปตามวิธีการคำนวณมูลค่าของรายการที่เกี่ยวข้องกันตามประกาศคณะกรรมการกำกับตลาดทุนว่าด้วยหลักเกณฑ์ในการทำรายการที่เกี่ยวข้องกัน โดยอนุ โลม แต่ในการพิจารณาภาระหนี้ดังกล่าว ให้นำรวมภาระหนี้ที่เกิดขึ้นในระหว่าง 1 ปีก่อนวันที่มีความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับบุคคลเดียวกัน

(จ) ไม่เป็นหรือเคยเป็นผู้สอบบัญชีของผู้ขออนุญาต บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้มีอำนาจควบคุมของผู้ขออนุญาต และไม่เป็นผู้ถือหุ้นที่มีนัย ผู้มีอำนาจควบคุม หรือหุ้นส่วนของสำนักงานสอบบัญชี ซึ่งมีผู้สอบบัญชีของผู้ขออนุญาต บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้มีอำนาจควบคุมของผู้ขออนุญาตสังกัดอยู่เว้นแต่จะได้ออกจากการมีลักษณะดังกล่าวมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปีก่อนวันที่ยื่นคำขออนุญาตต่อสำนักงาน

(ฉ) ไม่เป็นหรือเคยเป็นผู้ให้บริการทางวิชาชีพใดๆ ซึ่งรวมถึงการให้บริการเป็นที่ปรึกษา กฎหมายหรือที่ปรึกษาทางการเงิน ซึ่งได้รับค่าบริการเกินกว่า 2 ล้านบาทต่อปีจากผู้ขออนุญาต บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้มีอำนาจควบคุมของผู้ขออนุญาต และไม่เป็นผู้ถือหุ้นที่มีนัย ผู้มีอำนาจควบคุม หรือหุ้นส่วนของผู้ให้บริการทางวิชาชีพนั้นด้วยเว้นแต่จะได้ออกจากการมีลักษณะดังกล่าวมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปีก่อนวันที่ยื่นคำขออนุญาตต่อสำนักงาน

(ช) ไม่เป็นกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งขึ้นเพื่อเป็นตัวแทนของกรรมการของผู้ขออนุญาต ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้ถือหุ้นซึ่งเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้ถือหุ้นรายใหญ่

(ซ) ไม่ประกอบกิจการที่มีสภาพอย่างเดียวกันและเป็นการแข่งขันที่มีนัยกับกิจการของผู้ขออนุญาตหรือบริษัทย่อย หรือไม่เป็นหุ้นส่วนที่มีนัยในห้างหุ้นส่วน หรือเป็นกรรมการที่มีส่วนร่วมบริหารงาน ลูกจ้าง พนักงาน ที่ปรึกษาที่รับเงินเดือนประจำ หรือถือหุ้นเกินร้อยละ 1 ของจำนวนหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงทั้งหมดของบริษัทอื่น ซึ่งประกอบกิจการที่มีสภาพอย่างเดียวกันและเป็นการแข่งขันที่มีนัยกับกิจการของผู้ขออนุญาตหรือบริษัทย่อย

(ฅ) ไม่มีลักษณะอื่นใดที่ทำให้ไม่สามารถให้ความเห็นอย่างเป็นทางการเป็นอิสระเกี่ยวกับการดำเนินงานของผู้ขออนุญาต

ภายหลังได้รับการแต่งตั้งให้เป็นการอิสระที่มีลักษณะเป็นไปตามวรรคหนึ่ง (ก) ถึง (ฉ) แล้ว กรรมการอิสระอาจได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการ ให้ตัดสินใจในการดำเนินกิจการของผู้ขออนุญาต บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม บริษัทย่อยลำดับเดียวกัน ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้มีอำนาจควบคุมของผู้ขออนุญาต โดยมีการตัดสินใจในรูปแบบขององค์คณะ (collective decision) ได้ในกรณีที่บุคคลที่ผู้ขออนุญาตแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งกรรมการอิสระเป็นบุคคลที่มีหรือเคยมีความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการให้บริการทางวิชาชีพเกินมูลค่าที่กำหนดตามวรรคหนึ่ง (ง) หรือ (ฉ) ให้ผู้ขออนุญาตได้รับการผ่อนผันข้อห้ามการมีหรือเคยมีความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการให้บริการทางวิชาชีพเกินมูลค่าดังกล่าว ก็ต่อเมื่อผู้ขออนุญาตได้จัดให้มีการเห็นคณะกรรมการบริษัทที่แสดงว่าได้พิจารณาตามหลักในมาตรา 89/7 แล้วว่า การแต่งตั้งบุคคลดังกล่าว ไม่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่และการให้ความเห็นที่เป็นอิสระ และจัดให้มีการเปิดเผยข้อมูลต่อไปในหนังสือนัดประชุมผู้ถือหุ้นในวาระพิจารณาแต่งตั้งกรรมการอิสระด้วย

(ก) ลักษณะความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการให้บริการทางวิชาชีพ ที่ทำให้บุคคลดังกล่าวมีคุณสมบัติไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

(ข) เหตุผลและความจำเป็นที่ยังคงหรือแต่งตั้งให้บุคคลดังกล่าวเป็นกรรมการอิสระ

(ค) ความเห็นของคณะกรรมการของผู้ขออนุญาตในการเสนอให้มีการแต่งตั้งบุคคลดังกล่าวเป็นกรรมการอิสระเพื่อประโยชน์ตามวรรคหนึ่ง (จ) และ (ฉ) คำว่า “หุ้นส่วน” หมายความว่า บุคคลที่ได้รับมอบหมายจากสำนักงานสอบบัญชี หรือผู้ให้บริการทางวิชาชีพ ให้เป็นผู้ลงลายมือชื่อในรายงานการสอบบัญชี หรือรายงานการให้บริการทางวิชาชีพ (แล้วแต่กรณี) ในนามของนิติบุคคลนั้น

(3) มีกรรมการตรวจสอบอย่างน้อย 3 คน ซึ่งต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังนี้

(ก) ได้รับแต่งตั้งจากคณะกรรมการหรือที่ประชุมผู้ถือหุ้นของผู้ขออนุญาตให้เป็นการตรวจสอบ

(ข) เป็นกรรมการอิสระที่เป็นไปตาม (2) และต้อง

1. ไม่เป็นกรรมการที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการ ให้ตัดสินใจในการดำเนินกิจการของผู้ขออนุญาต บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม บริษัทย่อยลำดับเดียวกันผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้มีอำนาจควบคุมของผู้ขออนุญาต และ

2. ไม่เป็นกรรมการของบริษัทใหญ่ บริษัทย่อย หรือบริษัทย่อยลำดับเดียวกันเฉพาะที่เป็นบริษัทจดทะเบียน

(ค) มีหน้าที่ในลักษณะเดียวกับที่กำหนดไว้ในประกาศตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ว่าด้วยคุณสมบัติและขอบเขตการดำเนินงานของคณะกรรมการตรวจสอบ

(ง) มีความรู้และประสบการณ์เพียงพอที่จะสามารถทำหน้าที่ในฐานะกรรมการตรวจสอบ ทั้งนี้ ต้องมีกรรมการตรวจสอบอย่างน้อย 1 คนที่มีความรู้และประสบการณ์เพียงพอที่จะสามารถทำหน้าที่ในการสอบทานความน่าเชื่อถือของงบการเงินได้

(4) ในกรณีที่คณะกรรมการมีการมอบหมายให้ผู้จัดการ หรือบุคคลอื่นปฏิบัติกรแทน คณะกรรมการในเรื่องใด การมอบหมายดังกล่าวต้องจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร หรือบันทึกเป็นมติ คณะกรรมการในรายงานการประชุมคณะกรรมการอย่างชัดเจน และมีการระบุขอบเขตอำนาจหน้าที่ของผู้รับมอบอำนาจ ไว้อย่างชัดเจน

(5) ผู้ที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบสูงสุดในสายงานบัญชีและการเงิน ต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

(ก) สำเร็จการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไปหรือเทียบเท่า

(ข) ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบสูงสุดในสายงานบัญชีและการเงินของผู้ขออนุญาต มาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปีก่อนวันที่ยื่นคำขออนุญาตต่อสำนักงานเว้นแต่มีเหตุจำเป็นและสมควร โดยได้รับการผ่อนผันจากสำนักงาน ในกรณีใดกรณีหนึ่งดังนี้

1. ผู้ขออนุญาตแสดงได้ว่าบุคคลดังกล่าวปฏิบัติงานในสายงานบัญชีหรือการเงินของผู้ขออนุญาตมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปีก่อนวันที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบสูงสุดในสายงานบัญชี และการเงินของผู้ขออนุญาต

2. ผู้ขออนุญาตแสดงได้ว่าผู้ที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบ โดยตรงในการควบคุมดูแล การทำบัญชีตาม (6) หรือบุคลากรในสายงานบัญชีของผู้ขออนุญาตมีความรู้ความเข้าใจในระบบ บัญชีของผู้ขออนุญาต และบุคคลดังกล่าวปฏิบัติงานด้านบัญชีของผู้ขออนุญาตมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปีก่อนวันที่ยื่นคำขออนุญาตต่อสำนักงานรวมทั้งเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดทำงบการเงินของผู้ขออนุญาต โดยสามารถจัดทำงบการเงินงวดล่าสุดของผู้ขออนุญาตที่ยื่นต่อสำนักงานพร้อมกับคำขออนุญาตให้แล้วเสร็จภายในกำหนดระยะเวลาการจัดทำและส่งงบการเงินดังกล่าวที่ใช้บังคับกับ บริษัทจดทะเบียน

(ค) มีประสบการณ์ในการทำงานอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้

1. มีประสบการณ์ด้านบัญชีหรือการเงินไม่น้อยกว่า 3 ปีในช่วง 5 ปีก่อนวันที่ยื่นคำขออนุญาตต่อสำนักงาน

2. มีประสบการณ์ในการทำงานไม่ว่าในกิจการหรือองค์กรใดซึ่งคณะกรรมการ ตรวจสอบของผู้ขออนุญาตเห็นว่าเป็นประโยชน์ โดยตรงต่อการดำเนินกิจการของผู้ขออนุญาต ทั้งนี้ ประสบการณ์การทำงานดังกล่าวต้องไม่น้อยกว่า 5 ปีในช่วง 7 ปีก่อนวันที่ยื่นคำขออนุญาตต่อสำนักงาน

(ง) ผ่านการอบรมที่แสดงถึงการเตรียมความพร้อมทางบัญชีและการเงินหรือการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องด้านบัญชี ตามที่สำนักงานกำหนดไว้บนเว็บไซต์ของสำนักงาน ทั้งนี้ ในกรณีที่ผู้ขออนุญาตจัดหลักสูตรเพื่อรองรับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องด้านบัญชีขึ้นเอง ต้องแสดงให้เห็นได้ว่าเนื้อหาและจำนวนชั่วโมงอบรมของหลักสูตรได้ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการตรวจสอบของผู้อนุญาตแล้วว่าเป็นไปตามที่สำนักงานกำหนดไว้ดังกล่าว

(6) ผู้ที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบโดยตรงในการควบคุมดูแลการทำบัญชี ต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

(ก) เป็นผู้ทำบัญชีตามกฎหมายว่าด้วยการบัญชี

(ข) มีประสบการณ์ในการทำงานด้านบัญชีไม่น้อยกว่า 3 ปีในช่วง 5 ปีก่อนวันที่ยื่นคำขออนุญาตต่อสำนักงาน

(ค) ผ่านการอบรมที่แสดงถึงการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องด้านบัญชีตามที่สำนักงานกำหนดไว้บนเว็บไซต์ของสำนักงาน ทั้งนี้ ในกรณีที่ผู้ขออนุญาตจัดหลักสูตรเพื่อรองรับการอบรมดังกล่าวขึ้นเอง ต้องแสดงให้เห็นได้ว่าเนื้อหาและจำนวนชั่วโมงอบรมของหลักสูตรได้ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการตรวจสอบของผู้อนุญาตแล้วว่าเป็นไปตามที่สำนักงานกำหนดไว้ดังกล่าว

หลักเกณฑ์เกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้ที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบสูงสุดในสายงานบัญชีและการเงิน และของผู้ที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบโดยตรงในการควบคุมดูแลการทำบัญชีของผู้อนุญาตตามวรรคหนึ่ง (5) และ (6) ให้ใช้กับคำขออนุญาตที่ยื่นต่อสำนักงานตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ.2561 เป็นต้นไป

ภาคผนวก ข

ประกาศคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ที่ กจ.3/2560

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

ประกาศคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ที่ กจ.3/2560

เรื่อง การกำหนดลักษณะขาดความน่าไว้วางใจของกรรมการและผู้บริหารของบริษัท

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 14 มาตรา 89/3 และมาตรา 89/6 แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2551 คณะกรรมการ ก.ล.ต. ออกประกาศไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ให้ยกเลิก

(1) ประกาศคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ที่ กจ. 8/2553 เรื่อง การกำหนดลักษณะขาดความน่าไว้วางใจของกรรมการและผู้บริหารของบริษัท ลงวันที่ 23 เมษายน พ.ศ.2553

(2) ประกาศคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ที่ กจ. 3/2559 เรื่อง การกำหนดลักษณะขาดความน่าไว้วางใจของกรรมการและผู้บริหารของบริษัท (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2559

ข้อ 2 ในประกาศนี้คำว่า “บริษัท” “บริษัทย่อย” และ “ผู้บริหาร” ให้มีความหมายเช่นเดียวกับบทนิยามของคำดังกล่าวที่กำหนดไว้ตามหมวด 3/1 แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535 สถาบันการเงิน” หมายความว่ากิจการที่ประกอบธุรกิจดังต่อไปนี้

- (1) ธนาคารพาณิชย์ ธุรกิจเงินทุน ธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์
- (2) ธุรกิจหลักทรัพย์
- (3) ธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้า
- (4) ธุรกิจประกันภัย
- (5) ธุรกิจสถาบันการเงินของรัฐที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น

“กระบวนการพิจารณาในชั้นศาล” หมายความว่า การดำเนินการในชั้นศาล ไม่ว่าจะดำเนินการนั้นจะเป็นการกระทำโดยคู่ความฝ่ายใดทำต่อศาลหรือต่อคู่ความอีกฝ่ายหนึ่ง หรือศาลกระทำต่อคู่ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือต่อทุกฝ่าย ตั้งแต่วันที่มีการยื่นคำฟ้องต่อศาลจนถึงวันที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุด

ข้อ 3 การขาดความเหมาะสมที่จะได้รับความไว้วางใจให้บริหารจัดการกิจการที่มีมหาชนเป็นผู้ถือหุ้น มี 3 กรณีดังต่อไปนี้

- (1) กรณีมีลักษณะขาดความน่าไว้วางใจที่ใช้อยู่กับทั่วไป ซึ่งมีรายละเอียดตามข้อ 4
- (2) กรณีมีลักษณะขาดความน่าไว้วางใจ เนื่องจากมีพฤติกรรมซึ่งมีลักษณะเป็นการกระทำ ความผิดตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ฯ พ.ศ.2535 ก่อนการแก้ไขเพิ่มเติมโดย

พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ 5) พ.ศ.2559 ซึ่งมีรายละเอียดตามข้อ 5 ข้อ 6 และข้อ 7

(3) กรณีมีลักษณะขาดความน่าไว้วางใจอยู่แล้วก่อนประกาศนี้ใช้บังคับ ซึ่งมีรายละเอียดตามข้อ 8

ข้อ 4 บุคคลที่มีลักษณะใดลักษณะหนึ่งดังต่อไปนี้ ให้ถือเป็นผู้ที่มีลักษณะขาดความน่าไว้วางใจ

(1) เป็นบุคคลล้มละลาย เป็นคนไร้ความสามารถ หรือเป็นคนเสมือนไร้ความสามารถ

(2) เป็นบุคคลที่ไม่สามารถดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการ ผู้จัดการ ผู้มีอำนาจในการจัดการ หรือที่ปรึกษาของสถาบันการเงิน เนื่องจากมีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายเกี่ยวกับการกำกับดูแลสถาบันการเงินไม่ว่าตามกฎหมายไทยหรือกฎหมายต่างประเทศ และอยู่ระหว่างเวลาที่ยังไม่สามารถกลับมาเป็นกรรมการ ผู้จัดการ ผู้มีอำนาจในการจัดการ หรือที่ปรึกษาของสถาบันการเงินได้อีกทั้งนี้ เฉพาะลักษณะต้องห้ามที่เกี่ยวข้องกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งดังต่อไปนี้

(ก) การทุจริตต่อหน้าที่ หรือทุจริต หลอกลวง หรือนื้อโงงเกี่ยวกับทรัพย์สิน

(ข) การบริหารงานที่เป็นการฝ่าฝืนกฎหมายหรือไม่เป็นไปตามคำสั่งของหน่วยงานกำกับดูแล หรือบริหารงานหรือจัดการงานที่ไม่เหมาะสม

(ค) การกระทำที่เป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย หรือการกระทำที่ไม่เป็นธรรมหรือเป็นการเอาเปรียบ

(3) เป็นบุคคลที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกในความผิดอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ ไม่ว่าศาลจะมีคำพิพากษาให้รอการลงโทษหรือไม่ และพ้นโทษจำคุกหรือพ้นจากการรอลงโทษมาแล้วไม่ถึง 3 ปี

(ก) ความผิดตามมาตรา 281/2 วรรคสอง มาตรา 289 ประกอบกับมาตรา 90 (เฉพาะที่มีลักษณะเข้าข่ายเป็นการนื้อโงงประชาชน) หรือมาตรา 306 ถึงมาตรา 315 แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535

(ข) ความผิดตามมาตรา 92 ถึงมาตรา 100 มาตรา 125 ประกอบกับมาตรา 16 (เฉพาะที่มีลักษณะเข้าข่ายเป็นการนื้อโงงประชาชน) หรือมาตรา 145 ถึงมาตรา 150 แห่งพระราชบัญญัติสัญญาซื้อขายล่วงหน้า พ.ศ.2546

(4) เป็นบุคคลที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกในความผิดอาญาแผ่นดินเกี่ยวกับการบริหารงานที่มีลักษณะหลอกลวง นื้อโงง หรือทุจริตเกี่ยวกับทรัพย์สิน ไม่ว่าศาลจะมีคำพิพากษาให้รอการลงโทษหรือไม่ และพ้นโทษจำคุกหรือพ้นจากการรอลงโทษมาแล้วไม่ถึง 3 ปี

(5) เป็นผู้ที่ศาลมีคำสั่งถึงที่สุดให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินตามกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน หรือกฎหมายอื่นในลักษณะเดียวกัน และยังไม่พ้น 3 ปีนับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งถึงที่สุดให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน

(6) เป็นบุคคลที่มีพฤติกรรมซึ่งมีลักษณะเป็นการกระทำความผิดตาม (3) อันเป็นเหตุให้สำนักงานมีหนังสือกล่าวโทษบุคคลนั้นต่อพนักงานสอบสวน และอยู่ในกระบวนการสอบสวนของพนักงานสอบสวน กระบวนการพิจารณาและการดำเนินการฟ้องคดีของพนักงานอัยการ หรือกระบวนการพิจารณาในชั้นศาลการกล่าวโทษของสำนักงานตามวรรคหนึ่งจะต้องผ่านกระบวนการสอบทานการพิจารณาตามที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ ก.ล.ต.

ข้อ 5 บุคคลที่มีพฤติกรรมซึ่งมีลักษณะเป็นการกระทำความผิดตามมาตรา 238 มาตรา 240 ถึงมาตรา 243 มาตรา 281/2 วรรคหนึ่ง และมาตรา 281/10 แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535 ก่อนการแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติและตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ 5) พ.ศ.2559 จนเป็นเหตุให้เกิดกรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้ให้ถือเป็นผู้ที่มีลักษณะขาดความน่าไว้วางใจ

(1) ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก ในความผิดที่บุคคลอื่นซึ่งมิใช่สำนักงานเป็นผู้กล่าวหาหรือดำเนินคดี

(2) คณะกรรมการพิจารณามาตรการลงโทษทางแพ่งเห็นควรให้นำมาตรการลงโทษปรับทางแพ่งมาใช้บังคับกับบุคคลดังกล่าว โดยมีการแจ้งเป็นหนังสือ

(3) สำนักงานกล่าวโทษบุคคลดังกล่าวต่อพนักงานสอบสวน

ข้อ 6 การพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา 89/4 หรือมาตรา 89/6 แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535 เนื่องจากการมีลักษณะขาดความน่าไว้วางใจตามข้อ 5 ให้มีผลตามระยะเวลาดังต่อไปนี้

(1) กรณีศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกตามข้อ 5(1) ให้เริ่มพ้นจากตำแหน่งเมื่อศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก ไม่ว่าศาลจะมีคำพิพากษาให้หรือการลงโทษหรือไม่ และมีผลไปจนกว่าจะพ้นโทษจำคุกหรือพ้นจากการรอลงโทษมาแล้ว 3 ปี

(2) กรณีคณะกรรมการพิจารณามาตรการลงโทษทางแพ่งเห็นควรให้นำมาตรการลงโทษปรับทางแพ่งมาใช้บังคับตามข้อ 5(2) ให้เริ่มพ้นจากตำแหน่งเมื่อมีการแจ้งเป็นหนังสือถึงกรณีดังกล่าว และมีผลไปจนกว่าจะพ้นระยะเวลาที่สำนักงานกำหนดซึ่งต้องไม่เกินกว่า 3 ปี ในการกำหนดระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้สำนักงานนำปัจจัยตามที่กำหนดในข้อ 7 มาประกอบการพิจารณา

(3) กรณีสำนักงานกล่าวโทษบุคคลนั้นต่อพนักงานสอบสวนตามข้อ 5(3) ให้เริ่มพ้นจากตำแหน่งเมื่อสำนักงานมีหนังสือกล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวน และมีผลไปจนกว่าจะเข้ากรณีใดกรณีหนึ่งดังนี้

(ก) พนักงานอัยการมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดี หรือเมื่อศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ยกฟ้อง

(ข) พ้นโทษจำคุกหรือพ้นจากการรอลงโทษมาแล้ว 3 ปีการกล่าวโทษของสำนักงานตามวรรคหนึ่งจะต้องผ่านกระบวนการสอบทานการพิจารณาตามที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ ก.ล.ต.

ข้อ 7 ในการกำหนดระยะเวลาการมีลักษณะขาดความน่าไว้วางใจตามข้อ 6(2) ให้สำนักงานนำปัจจัยดังต่อไปนี้มาประกอบการพิจารณา

(1) บทบาทความเกี่ยวข้อง และพฤติกรรมของบุคคลที่ถูกพิจารณา

(2) การลงโทษที่บุคคลนั้นได้รับไปแล้ว

(3) ผลกระทบหรือความเสียหายต่อบริษัทหรือผู้ถือหุ้นโดยรวม หรือผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้องเนื่องกับข้อเท็จจริงหรือพฤติกรรมที่พิจารณา

(4) การแก้ไขหรือการดำเนินการอื่นที่เป็นประโยชน์ต่อบริษัท ผู้ถือหุ้นโดยรวม หรือตลาดทุนโดยรวม เพื่อแก้ไข เยียวยา หรือป้องกันมิให้เกิดข้อเท็จจริงหรือพฤติกรรมทำนองเดียวกันนั้นซ้ำอีก

(5) พฤติกรรมอื่นของผู้ถูกพิจารณาที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานหรือขัดขวางการปฏิบัติงานของสำนักงาน

(6) ประวัติหรือพฤติกรรมในอดีตอื่นใดที่แสดงถึงความไม่เหมาะสมที่จะเป็นกรรมการหรือผู้บริหารของบริษัท

ข้อ 8 บุคคลใดถูกเปรียบเทียบความผิดหรือถูกสำนักงานกล่าวโทษเป็นหนังสือต่อพนักงานสอบสวนซึ่งเป็นเหตุให้มีลักษณะขาดความน่าไว้วางใจตามประกาศคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ที่ กจ. 8/2553 เรื่อง การกำหนดลักษณะขาดความน่าไว้วางใจของกรรมการและผู้บริหารของบริษัท ลงวันที่ 23 เมษายน พ.ศ.2553 บุคคลนั้นยังคงเป็นผู้ที่มีลักษณะขาดความน่าไว้วางใจตามประกาศนี้ โดยบุคคลดังกล่าวยังคงต้องพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา 89/4 หรือมาตรา 89/6 แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535 ต่อไปจนกว่าจะครบกำหนดเวลาหรือเงื่อนไขตามที่กำหนดไว้ในประกาศดังกล่าว

ข้อ 9 ในกรณีที่ประกาศฉบับอื่นใดอ้างอิงประกาศคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ที่ กจ. 8/2553 เรื่อง การกำหนดลักษณะขาดความน่าไว้วางใจของกรรมการและผู้บริหารของบริษัท ลงวันที่ 23 เมษายน พ.ศ.2553 หรือประกาศคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์

และตลาดหลักทรัพย์ว่าด้วยการกำหนดลักษณะขาดความน่าไว้วางใจของกรรมการและผู้บริหาร
ของบริษัท ให้การอ้างอิงดังกล่าวหมายถึงการอ้างอิงประกาศฉบับนี้

ข้อ10ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 16 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2560 เป็นต้นไป
ประกาศ ณ วันที่ 23 มกราคม พ.ศ.2560

ภาคผนวก ก

พระราชบัญญัติ

แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

ที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบในทางอาญาของผู้แทนนิติบุคคล พ.ศ.2560

พระราชบัญญัติ

แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

ที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบในทางอาญาของผู้แทนนิติบุคคล พ.ศ.2560

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

ให้ไว้ ณ วันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2560

เป็นปีที่ 2 ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบในทางอาญาของผู้แทนนิติบุคคลจึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบในทางอาญาของผู้แทนนิติบุคคล พ.ศ.2560”

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ยกเลิกความในมาตราแห่งประมวลกฎหมาย พระราชบัญญัติและพระราชกำหนดจำนวนเจ็ดสิบหกฉบับ ดังต่อไปนี้ และให้ใช้ความตามที่ปรากฏในบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้แทนตามลำดับ

(1) มาตรา 12 จัตวา แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการขายทอดตลาดและค้ำของเก่า พุทธศักราช 2474 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติควบคุมการขายทอดตลาดและค้ำของเก่า ฉบับที่ 5) พ.ศ.2535

(2) มาตรา 35 ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 11) พ.ศ.2525 และมาตรา 90/5 แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 30) พ.ศ.2534

(3) มาตรา 62 ตีร แห่งพระราชบัญญัติเรือไทย พุทธศักราช 2481 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเรือไทย (ฉบับที่ 5) พ.ศ.2534

(4) มาตรา 118 แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ.2497 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ 11) พ.ศ.2551

(5) มาตรา 25 แห่งพระราชบัญญัติกำหนดความผิดเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด สมาคม และมูลนิธิ พ.ศ.2499 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติกำหนดความผิดเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด สมาคม และมูลนิธิ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2535

(6) มาตรา 28/4 แห่งพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ.2509 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2546

(7) มาตรา 39 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ.2510 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติภาษีป้าย (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2534

(8) มาตรา 33 แห่งพระราชบัญญัติองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก พ.ศ.2510

(9) มาตรา 76 แห่งพระราชบัญญัติภาษีเงินได้ปิโตรเลียม พ.ศ.2514

(10) มาตรา 72/5 แห่งพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ.2518 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติปุ๋ย (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2550

(11) มาตรา 83 แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522

(12) มาตรา 88 แห่งพระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ.2522

(13) มาตรา 38 แห่งพระราชบัญญัติการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม พ.ศ.2522

(14) มาตรา 71 แห่งพระราชบัญญัติอาคารชุด พ.ศ.2522 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติอาคารชุด (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2551

(15) มาตรา 59 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.2522

(16) มาตรา 72 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.2522

(17) มาตรา 32 แห่งพระราชบัญญัติชดเชยค่าภาษีอากรสินค้าส่งออกที่ผลิตในราชอาณาจักร พ.ศ.2524

(18) มาตรา 23 แห่งพระราชกำหนดควบคุมสินค้าตามชายแดน พ.ศ.2524

(19) มาตรา 76 แห่งพระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย พ.ศ.2527

(20) มาตรา 15 แห่งพระราชกำหนดการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ.2527 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ.2527 (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545

(21) มาตรา 92 แห่งพระราชบัญญัติจัดงานและคุ้มครองคนงาน พ.ศ.2528

(22) มาตรา 41 แห่งพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ.2530

(23) มาตรา 101 แห่งพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ.2533

(24) มาตรา 26 แห่งพระราชบัญญัติการเล่นแชร์ พ.ศ.2534

(25) มาตรา 48/1 แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ.2534 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2551 และมาตรา 49 แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ.2534

(26) มาตรา 59 แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.2535

- (27) มาตรา 60 แห่งพระราชบัญญัติการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน พ.ศ.2535
- (28) มาตรา 111 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2535
- (29) มาตรา 87/2 แห่งพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ.2535 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2551
- (30) มาตรา 63 แห่งพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.2535
- (31) มาตรา 114 แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ.2535 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันชีวิต (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2551
- (32) มาตรา 108 แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ.2535 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2551
- (33) มาตรา 39 แห่งพระราชบัญญัติสภาผู้ส่งสินค้าทางเรือแห่งประเทศไทย พ.ศ.2537
- (34) มาตรา 74 แห่งพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537
- (35) มาตรา 89 แห่งพระราชบัญญัติกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ.2539
- (36) มาตรา 13 แห่งพระราชกำหนดการบริหารสินทรัพย์ พ.ศ.2541 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดการบริหารสินทรัพย์ พ.ศ.2541 พ.ศ.2550
- (37) มาตรา 42 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยราคาสินค้าและบริการ พ.ศ.2542
- (38) มาตรา 61 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542
- (39) มาตรา 88 แห่งพระราชบัญญัติมาตราชั่งตวงวัด พ.ศ.2542
- (40) มาตรา 69 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ.2542
- (41) มาตรา 82 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย พ.ศ.2542
- (42) มาตรา 74 แห่งพระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ.2542
- (43) มาตรา 78 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ.2542
- (44) มาตรา 74 แห่งพระราชบัญญัติสถาปนิก พ.ศ.2543
- (45) มาตรา 43 แห่งพระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ.2543
- (46) มาตรา 40 แห่งพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ.2543
- (47) มาตรา 52 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแบบผังภูมิของวงจรรวม พ.ศ.2543
- (48) มาตรา 66 แห่งพระราชบัญญัติการจัดสรรที่ดิน พ.ศ.2543
- (49) มาตรา 18 แห่งพระราชบัญญัติการจัดการหุ้นส่วนและหุ้นของรัฐมนตรี พ.ศ.2543
- (50) มาตรา 60 แห่งพระราชบัญญัติการค้าน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ.2543
- (51) มาตรา 86 แห่งพระราชบัญญัติการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย พ.ศ.2543
- (52) มาตรา 41 แห่งพระราชบัญญัติกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ พ.ศ.2544

- (53) มาตรา 78 แห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ.2544
- (54) มาตรา 46 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.2544
- (55) มาตรา 64 แห่งพระราชบัญญัติการฉาบฉวยสงเคราะห์ พ.ศ.2545
- (56) มาตรา 135 แห่งพระราชบัญญัติสัญญาซื้อขายล่วงหน้า พ.ศ.2546
- (57) มาตรา 115 แห่งพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ.2546
- (58) มาตรา 42 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ.2546
- (59) มาตรา 72 แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ.2547
- (60) มาตรา 36 แห่งพระราชบัญญัติการผลิตผลิตภัณฑ์ซีดี พ.ศ.2548
- (61) มาตรา 77 แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ พ.ศ.2548
- (62) มาตรา 60 แห่งพระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ.2550
- (63) มาตรา 141 แห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ.2550
- (64) มาตรา 153 แห่งพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ.2550
- (65) มาตรา 80 แห่งพระราชบัญญัติรหัสเพื่อธุรกรรมในตลาดทุน พ.ศ.2550
- (66) มาตรา 54 แห่งพระราชบัญญัติองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย

พ.ศ.2551

- (67) มาตรา 132 และมาตรา 139 แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ.2551
- (68) มาตรา 62 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองซากดึกดำบรรพ์ พ.ศ.2551
- (69) มาตรา 65 และมาตรา 66 แห่งพระราชบัญญัติสถาบันคุ้มครองเงินฝาก พ.ศ.2551
- (70) มาตรา 50 แห่งพระราชบัญญัติการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา พ.ศ.2551
- (71) มาตรา 76 แห่งพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ.2551
- (72) มาตรา 58 แห่งพระราชบัญญัติการมาตรฐานแห่งชาติ พ.ศ.2551
- (73) มาตรา 85 แห่งพระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ.2551
- (74) มาตรา 122 แห่งพระราชบัญญัติเครื่องมือแพทย์ พ.ศ.2551
- (75) มาตรา 48 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้รับงานไปทำที่บ้าน พ.ศ.2553
- (76) มาตรา 62 แห่งพระราชบัญญัติกองทุนการออมแห่งชาติ พ.ศ.2554

บัญชีท้ายพระราชบัญญัติ

แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบในทางอาญาของผู้แทนนิติบุคคล

พ.ศ.2560

1. พระราชบัญญัติควบคุมการขายทอดตลาดและค่าของเก่า พุทธศักราช 2474

“มาตรา 12 จัตวาในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย”

2. ประมวลรัษฎากร

“มาตรา 35 ทวิผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 12 ทวิ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี และปรับไม่เกินสองแสนบาท

ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่งด้วย”

“มาตรา 90/5 ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามหมวดนี้เป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการหรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย”

3. พระราชบัญญัติเรือไทย พุทธศักราช 2481

“มาตรา 62 ตริในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามมาตรา 62 ทวิ เป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้นหรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 62 ทวิ ด้วย”

4. พระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ.2497

“มาตรา 118 ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการหรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือกระทำการ และละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย”

5. พระราชบัญญัติกำหนดความผิดเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด สมาคม และมูลนิธิ พ.ศ.2499

“มาตรา 25 ในกรณีที่บริษัทจำกัดใดกระทำความผิดตามมาตรา 7 ถึงมาตรา 24 ถ้าการกระทำความผิดของบริษัทจำกัดนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการหรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของบริษัทจำกัดนั้นหรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือกระทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้บริษัทจำกัดนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท”

6. พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ.2509

“มาตรา 28/4 ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือกระทำการ และละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย”

7. พระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ.2510

“มาตรา 39 ทวิในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือกระทำการ และละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย”

8. พระราชบัญญัติองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก พ.ศ.2510

“มาตรา 33 ผู้ใดมิใช่ในกิจการของ อพศ. หรือโดยมิได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจาก อพศ. ใช้อื้อหรือด้อยค่าในประการที่น่าจะทำให้ประชาชนเข้าใจว่าเป็นกิจการของ อพศ. หรือเกี่ยวเนื่องกับกิจการของ อพศ. ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

นิติบุคคลใดมิใช่กระทรวง ทบวง กรม หรือโดยมิได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจาก อพศ. ใช้คำว่า “อพศ.” “ทหารผ่านศึก” “ผ่านศึก” “นอกประจำการ” หรือคำว่า “ทหาร” เป็นชื่อหรือประกอบชื่อของนิติบุคคลนั้น ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือกระทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิดผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่งด้วย”

9. พระราชบัญญัติภาษีเงินได้ปีโตรเลียม พ.ศ.2514

“มาตรา 76 ในกรณีที่บริษัทใดกระทำความผิด ถ้าการกระทำความผิดของบริษัทนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใด ซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของบริษัทนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือกระทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้บริษัทนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย”

10. พระราชบัญญัติปฎี พ.ศ.2518

“มาตรา 72/5 ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล เว้นแต่กรณีตามมาตรา 72/2 ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือกระทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย”

11. พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522

“มาตรา 83 ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือกระทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย”

12. พระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ.2522

“มาตรา 88 กรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือกระทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย”

13. พระราชบัญญัติการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม พ.ศ.2522

“มาตรา 38 ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย”

14. พระราชบัญญัติอาคารชุด พ.ศ.2522

“มาตรา 71 นิติบุคคลอาคารชุดใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 38/1 มาตรา 3 และมาตรา 38/3 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

ในกรณีที่นิติบุคคลอาคารชุดกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลอาคารชุดนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของผู้จัดการของนิติบุคคลอาคารชุดนั้น หรือในกรณีที่ผู้จัดการของนิติบุคคลอาคารชุดนั้นมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลอาคารชุดนั้นกระทำความผิด ผู้จัดการของนิติบุคคลอาคารชุดนั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้ตามวรรคหนึ่งด้วย”

15. พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.2522

“มาตรา 59 ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย”

16. พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.2522

“มาตรา 72 ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย”

17. พระราชบัญญัติชดเชยค่าภาษีอากรสินค้าส่งออกที่ผลิตในราชอาณาจักร พ.ศ.2524

“มาตรา 32 ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามมาตรา 30 หรือมาตรา 31 เป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคล

ดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือกระทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย”

18. พระราชกำหนดควบคุมสินค้าตามชายแดน พ.ศ.2524

“มาตรา 23 ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือกระทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย”

19. พระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย พ.ศ.2527

“มาตรา 76 ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือกระทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย”

20. พระราชกำหนดการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ.2527

“มาตรา 15 ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือกระทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย”

ความในวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับแก่พนักงานหรือลูกจ้างของนิติบุคคลซึ่งปรากฏพยานหลักฐานว่ามีพฤติกรรมเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลด้วย”

21. พระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ.2528

“มาตรา 92 ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือกระทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย”

22. พระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ.2530

“มาตรา 41 ในกรณีที่คณะกรรมการกองทุนกระทำความผิดตามมาตรา 34 ถ้าการกระทำความผิดของคณะกรรมการกองทุนนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการผู้ใด หรือในกรณีที่กรรมการดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือกระทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้คณะกรรมการกองทุนนั้นกระทำความผิด กรรมการผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย”

23. พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ.2533

“มาตรา 101 ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคลและถูกลงโทษ ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใด ซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้นหรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือกระทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย”

24. พระราชบัญญัติการเล่นแชร์ พ.ศ.2534

“มาตรา 26 ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามมาตรา 5 หรือมาตรา 8 เป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้นหรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือกระทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

25. พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ.2534

“มาตรา 48/1 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 15 วรรคสี่ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือน ถึงห้าปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท

ในกรณีที่ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งถ้าการกระทำความผิดของส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของหัวหน้าส่วนราชการหรือหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือกระทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐนั้นกระทำความผิด หัวหน้าส่วนราชการหรือหัวหน้าหน่วยงานของรัฐนั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย

มาตรา 49 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 17 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือกระทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย”

26. พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.2535

“มาตรา 59 ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือกระทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย”

27. พระราชบัญญัติการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน พ.ศ.2535

“มาตรา 60 ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือกระทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย”

28. พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2535

“มาตรา 111 ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือกระทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย”

29. พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ.2535

“มาตรา 87/2 ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการหรือผู้จัดการ ผู้เชี่ยวชาญ บุคลากรเฉพาะหรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือกระทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย”

30. พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.2535

“มาตรา 63 ในกรณีที่มีผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่ทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย”

31. พระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ.2535

“มาตรา 114 ในกรณีที่บริษัทใดกระทำความผิดตามมาตรา 23 มาตรา 28 มาตรา 36 หรือมาตรา 51 วรรคหนึ่ง หรือแสดงข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดความจริงที่ต้องบอกให้แจ้งหรือให้ทำคำชี้แจงตามมาตรา 45 ถ้าการกระทำความผิดดังกล่าวของบริษัทยุ่่นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของบริษัทยุ่่น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่ทำการจนเป็นเหตุให้บริษัทยุ่่นกระทำความผิดผู้นั้นต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

32. พระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ.2535

“มาตรา 108 ในกรณีที่บริษัทใดกระทำความผิดตามมาตรา 23 มาตรา 28 มาตรา 35 หรือมาตรา 57 วรรคหนึ่ง หรือแสดงข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดความจริงที่ต้องบอกให้แจ้งหรือให้ทำคำชี้แจงตามมาตรา 49 หรือไม่หยุดรับประกันวินาศภัยเป็นการชั่วคราวตามมาตรา 52 วรรคหนึ่ง ถ้าการกระทำความผิดดังกล่าวของบริษัทยุ่่นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของบริษัทยุ่่น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่ทำการจนเป็นเหตุให้บริษัทยุ่่นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ”

33. พระราชบัญญัติสภาผู้ส่งสินค้าทางเรือแห่งประเทศไทย พ.ศ.2537

“มาตรา 39 ในกรณีที่สภากระทำความผิดและถูกลงโทษ ถ้าการกระทำความผิดของสภานั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการผู้ใด หรือในกรณีที่กรรมการผู้ใดมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่ทำการจนเป็นเหตุให้สภานั้นกระทำความผิด กรรมการผู้นั้นต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท”

34. พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537

“มาตรา 74 ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่ทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย”

35. พระราชบัญญัติกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ.2539

“มาตรา 89 ผู้ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการจัดการกองทุนรายได้ไม่ปฏิบัติตามมาตรา 85 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท และปรับอีกไม่เกินวันละหนึ่งแสนบาท จนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

ในกรณีที่ผู้ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการจัดการกองทุนกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ถ้าการกระทำความผิดของผู้ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการจัดการกองทุนนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของผู้ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการจัดการกองทุนนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่ทำการจนเป็นเหตุให้ผู้ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการจัดการกองทุนนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ”

36. พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ.2541

“มาตรา 13 บริษัทบริหารสินทรัพย์ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 4/1 วรรคหนึ่ง มาตรา 10 มาตรา 11 หรือมาตรา 11/1 วรรคสอง หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์หรือคำสั่งหรือเงื่อนไขที่กำหนดตามมาตรา 4/1 วรรคสอง มาตรา 5 มาตรา 10 มาตรา 11 มาตรา 11/1 วรรคหนึ่ง หรือมาตรา 12 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามแสนบาท และปรับอีกไม่เกินวันละสามพันบาท ตลอดเวลาที่ยังมีได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

ในกรณีที่บริษัทบริหารสินทรัพย์ใดกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ถ้าการกระทำความผิดของบริษัทบริหารสินทรัพย์นั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของบริษัทบริหารสินทรัพย์นั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่ทำการจนเป็นเหตุให้บริษัทบริหารสินทรัพย์นั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

37. พระราชบัญญัติว่าด้วยราคาสินค้าและบริการ พ.ศ.2542

“มาตรา 42 ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือกระทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย”

38. พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542

“มาตรา 61 นิติบุคคลใดกระทำความผิดตามมาตรา 5 มาตรา 7 มาตรา 8 หรือมาตรา 9 ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท

ในกรณีที่การกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งของนิติบุคคลเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการหรือผู้จัดการหรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือกระทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปีหรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

39. พระราชบัญญัติมาตราชั่งตวงวัด พ.ศ.2542

“มาตรา 88 ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือกระทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย”

40. พระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ.2542

“มาตรา 69 ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือกระทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย”

41. พระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย พ.ศ.2542

“มาตรา 82 ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือกระทำการและละ

เว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย”

42. พระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ.2542

“มาตรา 74 ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือการกระทำและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น และสำหรับนิติบุคคลต้องระวางโทษปรับไม่เกินสิบเท่าของอัตราโทษปรับสำหรับความผิดนั้นด้วย”

43. พระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ.2542

“มาตรา 78 ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือการกระทำและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย”

44. พระราชบัญญัติสถาปนิก พ.ศ.2543

“มาตรา 74 ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือการกระทำและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น และสำหรับนิติบุคคลต้องระวางโทษปรับไม่เกินสิบเท่าของอัตราโทษปรับสำหรับความผิดนั้นด้วย”

45. พระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ.2543

“มาตรา 43 ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือการกระทำและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย”

51. พระราชบัญญัติการรถไฟฟ้ายานส่งมวลชนแห่งประเทศไทย พ.ศ.2543

“มาตรา 86 ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือการกระทำและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย”

52. พระราชบัญญัติกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ พ.ศ.2544

“มาตรา 41 ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือการกระทำและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย”

53. พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ.2544

“มาตรา 78 ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือการกระทำและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย”

54. พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.2544

“มาตรา 46 ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือการกระทำและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย”

55. พระราชบัญญัติการฉาบปกิจสงเคราะห์ พ.ศ.2545

“มาตรา 64 ในกรณีที่สมาคมฉาบปกิจสงเคราะห์ไม่ปฏิบัติตามมาตรา 16วรรคหนึ่ง มาตรา 17 มาตรา 20 มาตรา 36 มาตรา 37 มาตรา 38 หรือมาตรา 39 หรือฝ่าฝืนมาตรา 30 หรือมาตรา 31 ถ้าการกระทำความผิดของสมาคมฉาบปกิจสงเคราะห์นั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการผู้ใด หรือในกรณีที่กรรมการดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือการกระทำและละเว้นไม่สั่ง

การหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้สมาคมพาณิชย์สงเคราะห์นั้นกระทำความผิด กรรมการผู้นั้นต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท”

56. พระราชบัญญัติสัญญาซื้อขายล่วงหน้า พ.ศ.2546

“มาตรา 135 ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามมาตรา 126 มาตรา 127 มาตรา 128 มาตรา 129 มาตรา 130 มาตรา 131 มาตรา 133 หรือมาตรา 138 เป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือกระทำและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ หรือทั้งจำทั้งปรับ”

57. พระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ.2546

“มาตรา 115 สถาบันอุดมศึกษาเอกชนใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 74 หรือมาตรา 75 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท

ในกรณีที่สถาบันอุดมศึกษาเอกชนใดกระทำความผิดตามมาตรา 74 หรือมาตรา 75 ถ้าการกระทำความผิดของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการสภาสถาบัน อธิการบดี หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือกระทำและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้สถาบันอุดมศึกษาเอกชนนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย”

58. พระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ.2546

“มาตรา 42 ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือกระทำและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย”

59. พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ.2547

“มาตรา 72 ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือกระทำและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย”

60. พระราชบัญญัติการผลิตผลิตภัณฑ์ซีดี พ.ศ.2548

“มาตรา 72 ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่ทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย”

61. พระราชบัญญัติการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ พ.ศ.2548

“มาตรา 72 ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดซึ่งต้องรับโทษตามมาตรา 70 หรือมาตรา 71 เป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่ทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย”

62. พระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ.2550

“มาตรา 60 ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตหรือผู้รับอนุญาตตามมาตรา 33 ซึ่งเป็นนิติบุคคลกระทำความผิดถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่ทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย”

63. พระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ.2550

“มาตรา 141 ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการหรือผู้จัดการหรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่ทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย”

64. พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ.2550

“มาตรา 153 ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตเป็นนิติบุคคลกระทำความผิดและถูกลงโทษถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้นหรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่ทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย”

65. พระราชบัญญัติทรัสต์เพื่อธุรกรรมในตลาดทุน พ.ศ.2550

“มาตรา 80 ผู้ใดให้ถ้อยคำอันเป็นเท็จต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งความเท็จนั้นเป็นข้อสำคัญในการตรวจสอบหรือการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีที่ผู้ให้ถ้อยคำอันเป็นเท็จต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่งเป็นทรัสต์ดี ถ้าการกระทำความผิดของทรัสต์ดีนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของทรัสต์ดีนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือกระทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้ทรัสต์ดีนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

66. พระราชบัญญัติองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย พ.ศ.2551

“มาตรา 54 ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการหรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือกระทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย”

67. พระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ.2551

“มาตรา 132 ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามมาตรา 121 หรือมาตรา 123 เป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการหรือผู้จัดการ หรือผู้มีอำนาจในการจัดการของนิติบุคคล หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือกระทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย

ภายใต้บังคับมาตรา 139 ในกรณีที่สถาบันการเงินกระทำความผิดตามมาตรา 122 มาตรา 124 มาตรา 125 หรือมาตรา 128 ถ้าการกระทำความผิดของสถาบันการเงินนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือผู้มีอำนาจในการจัดการของสถาบันการเงิน หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของสถาบันการเงินนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือกระทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้สถาบันการเงินนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย”

“มาตรา 139 ในกรณีที่สถาบันการเงินใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 36 มาตรา 50 มาตรา 66 มาตรา 80 มาตรา 93 มาตรา 94 หรือมาตรา 95 หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามประกาศ

ข้อกำหนด หลักเกณฑ์ หรือคำสั่งที่กำหนดตามมาตรา 9 วรรคหนึ่ง มาตรา 10 วรรคหนึ่ง มาตรา 33 มาตรา 36 มาตรา 50 มาตรา 66 มาตรา 71 มาตรา 80 มาตรา 90 หรือมาตรา 95 ถ้าการกระทำ ความผิดของสถาบันการเงินนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการหรือผู้จัดการ หรือผู้มีอำนาจในการจัดการของสถาบันการเงิน หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของสถาบันการเงินนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือการกระทำและละเว้นไม่สั่งการ หรือไม่ทำการจนเป็นเหตุให้สถาบันการเงินนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับตั้งแต่ห้าแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

68. พระราชบัญญัติคุ้มครองซากดึกดำบรรพ์ พ.ศ.2551

“มาตรา 62 ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคลและถูกลงโทษ ถ้าการกระทำ ความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือการกระทำและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่ทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย”

69. พระราชบัญญัติสถาบันคุ้มครองเงินฝาก พ.ศ.2551

“มาตรา 65 ผู้ใดนอกจากสถาบันการเงิน ใช้ข้อความ เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ เพื่อแสดงว่าธุรกิจของตนเป็นสถาบันการเงินที่เงินฝากได้รับการคุ้มครองตามพระราชบัญญัตินี้ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ และปรับอีกไม่เกินวันละห้าพันบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืน

ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการหรือผู้จัดการหรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือการกระทำและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่ทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย

มาตรา 66 สถาบันการเงินใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 40 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าแสนบาท และปรับอีกไม่เกินวันละห้าพันบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืน

ในกรณีที่การกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการหรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของสถาบันการเงินนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือการกระทำและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่ทำการจนเป็นเหตุให้สถาบันการเงินนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่งด้วย”

70. พระราชบัญญัติการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา พ.ศ.2551

“มาตรา 50 กรณีที่ผู้กระทำความผิดใน ส่วนที่ 2 นี้ ยกเว้นมาตรา 48 เป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือการกระทำและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย”

71. พระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ.2551

“มาตรา 76 ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือการกระทำและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย”

72. พระราชบัญญัติการมาตรฐานแห่งชาติ พ.ศ.2551

“มาตรา 58 ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือการกระทำและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย”

73. พระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ.2551

“มาตรา 85 ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดซึ่งต้องรับโทษอาญาตามส่วนนี้เป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือการกระทำและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย”

74. พระราชบัญญัติเครื่องมือแพทย์ พ.ศ.2551

“มาตรา 122 ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือการกระทำและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย”

75. พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้รับงานไปทำที่บ้าน พ.ศ.2553

“มาตรา 48 ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือการกระทำ และละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย”

76. พระราชบัญญัติกองทุนการออมแห่งชาติ พ.ศ.2554

“มาตรา 62 ผู้ได้รับมอบหมายให้จัดการเงินของกองทุนรายใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 57 วรรคสาม ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองล้านบาท และปรับอีกไม่เกินวันละหนึ่งแสนห้าหมื่นบาท จนกว่าจะได้ปฏิบัติตามให้ถูกต้อง

ในกรณีที่การกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของผู้ได้รับมอบหมายให้จัดการเงินของกองทุนนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือการกระทำ และละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้ผู้ได้รับมอบหมายให้จัดการเงินของกองทุนนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสองล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยว่าพระราชบัญญัติขายตรงและตลาดแบบตรง พ.ศ.2545 มาตรา 54 เฉพาะในส่วนที่สันนิษฐานให้กรรมการผู้จัดการ ผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น ต้องรับโทษทางอาญาร่วมกับการกระทำความผิดของนิติบุคคล โดยไม่ปรากฏว่ามีการกระทำหรือเจตนาประการใดอันเกี่ยวกับการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้น ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 39 วรรคสอง เป็นอันใช้บังคับไม่ได้ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 6 และต่อมาศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยในลักษณะดังกล่าวทำนองเดียวกัน คือ พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537 มาตรา 74 พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ.2544 มาตรา 78 พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ.2509 มาตรา 28/4 และพระราชบัญญัติปู้ย พ.ศ.2518 มาตรา 72/5 ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 39 วรรคสอง เป็นอันใช้บังคับไม่ได้ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 6 ดังนั้น เพื่อแก้ไขบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวและกฎหมายอื่นที่มีบทบัญญัติในลักษณะเดียวกันมิให้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญจึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ภาคผนวก ง

แบบหนังสือแจ้งรายงานตัวกรรมการตรวจสอบ

แบบหนังสือแจ้งรายงานตัวกรรมการตรวจสอบ

วันที่.....

เรียน เลขาธิการ

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

ข้าพเจ้า [ ] ในฐานะกรรมการอิสระของ [ ] ที่ได้รับแต่งตั้งจาก [ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท] / [ที่ประชุมผู้ถือหุ้น] ครั้งที่ [ ] วันที่ [ ]

ขอรับรองว่า ข้าพเจ้ามีคุณสมบัติเป็นไปตามประกาศคณะกรรมการกำกับตลาดทุน ที่ ทจ. 39/2559 การขออนุญาตและการอนุญาตให้เสนอขายหุ้นที่ออกใหม่ ลงวันที่ 30 กันยายน 2559 ดังนี้

1) ข้าพเจ้า [ได้ผ่าน] / [สมัครเข้ารับ] การอบรมที่จัดโดย [ระบุนหน่วยงานที่จัดอบรม และรายละเอียดของหลักสูตรที่เข้ารับการอบรม เช่น สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (Institute of Director: IOD) ในหลักสูตร _____ รุ่นที่ _____ ช่วงเวลาที่เข้ารับการอบรม _____]

2) ข้าพเจ้าถือหุ้นไม่เกินร้อยละหนึ่งของจำนวนหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงทั้งหมดของบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัท ทั้งนี้ ได้นับรวมการถือหุ้นของผู้ที่เกี่ยวข้องของข้าพเจ้าแล้ว

3) ข้าพเจ้าไม่เป็นหรือเคยเป็นกรรมการที่มีส่วนร่วมบริหารงาน ลูกจ้าง พนักงาน ที่ปรึกษา ที่ได้เงินเดือนประจำ หรือผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม บริษัทย่อยลำดับเดียวกันผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือของผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัท เว้นแต่จะได้พ้นจากการมีลักษณะดังกล่าวมาแล้วไม่น้อยกว่าสองปีก่อนวันที่ยื่นคำขออนุญาตต่อสำนักงาน

4) ข้าพเจ้าไม่มีความสัมพันธ์ทางสายโลหิต หรือโดยการจดทะเบียนตามกฎหมาย ในลักษณะที่เป็นบิดา มารดา คู่สมรส พี่น้อง และบุตร รวมทั้งคู่สมรสของบุตร ของกรรมการรายอื่น ผู้บริหาร ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ ผู้มีอำนาจควบคุม หรือบุคคลที่จะได้รับการเสนอให้เป็นกรรมการ ผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจควบคุม ของบริษัท หรือบริษัทย่อย

5) ข้าพเจ้าไม่มีหรือเคยมีความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัท ในลักษณะที่อาจเป็นการขัดขวางการใช้ วิจารณ์อย่างอิสระของตน รวมทั้งไม่เป็นหรือเคยเป็นผู้ถือหุ้นที่มีนัย หรือผู้มีอำนาจควบคุมของผู้ที่มีความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม ผู้ถือหุ้นรายใหญ่

หรือผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัท เว้นแต่จะ ได้พ้นจากการมีลักษณะดังกล่าวมาแล้วไม่น้อยกว่าสองปีก่อนวันที่ยื่นคำขออนุญาตต่อสำนักงาน

6) ข้าพเจ้าไม่เป็นหรือเคยเป็นผู้สอบบัญชีของบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัท และไม่เป็นผู้ถือหุ้นที่มีนัย ผู้มีอำนาจควบคุม หรือหุ้นส่วนของสำนักงานสอบบัญชี ซึ่งมีผู้สอบบัญชีของบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัทสังกัดอยู่ เว้นแต่จะ ได้พ้นจากการมีลักษณะดังกล่าวมาแล้วไม่น้อยกว่าสองปีก่อนวันที่ยื่นคำขออนุญาตต่อสำนักงาน

7) ข้าพเจ้าไม่เป็นหรือเคยเป็นผู้ให้บริการทางวิชาชีพใดๆ ซึ่งรวมถึงการให้บริการเป็นที่ปรึกษากฎหมายหรือที่ปรึกษาทางการเงิน ซึ่งได้รับค่าบริการเกินกว่าสองล้านบาทต่อปีจากบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัท รวมทั้งไม่เป็นผู้ถือหุ้นที่มีนัย ผู้มีอำนาจควบคุม หรือหุ้นส่วน ของผู้ให้บริการทางวิชาชีพนั้นด้วยเว้นแต่จะ ได้พ้นจากการมีลักษณะดังกล่าวมาแล้วไม่น้อยกว่าสองปีก่อนวันที่ยื่นคำขออนุญาตต่อสำนักงาน

8) ข้าพเจ้าไม่เป็นกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งขึ้นเพื่อเป็นตัวแทนของกรรมการของบริษัทผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้ถือหุ้นซึ่งเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้ถือหุ้นรายใหญ่

9) ข้าพเจ้าไม่ประกอบกิจการที่มีสภาพอย่างเดียวกันและเป็นการแข่งขันที่มีนัยกับกิจการของผู้ขออนุญาตหรือบริษัทย่อย หรือไม่เป็นหุ้นส่วนที่มีนัยในห้างหุ้นส่วน หรือเป็นกรรมการที่มีส่วนร่วมบริหารงาน ลูกจ้าง พนักงาน ที่ปรึกษาที่รับเงินเดือนประจำ หรือถือหุ้นเกินร้อยละหนึ่ง ของจำนวนหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงทั้งหมดของบริษัทอื่น ซึ่งประกอบกิจการที่มีสภาพอย่างเดียวกันและเป็นการแข่งขันที่มีนัยกับกิจการของบริษัทหรือบริษัทย่อย

10) ข้าพเจ้าไม่มีลักษณะอื่นใดที่ทำให้ไม่สามารถให้ความเห็นอย่างเป็นทางการเป็นอิสระเกี่ยวกับการดำเนินงานของบริษัท

ลงชื่อ .....

( )

กรรมการ

ภาคผนวก จ

แบบแจ้งรายชื่อและขอบเขตการดำเนินงานของคณะกรรมการตรวจสอบ F24-1

แบบแจ้งรายชื่อและขอบเขตการดำเนินงานของคณะกรรมการตรวจสอบ F24-1

ด้วยที่ประชุมคณะกรรมการ/ที่ประชุมผู้ถือหุ้นบริษัท .....

ครั้งที่ ..... เมื่อวันที่..... ได้มีมติดังต่อไปนี้

แต่งตั้ง/ต่อวาระ

ประธานกรรมการตรวจสอบ กรรมการตรวจสอบ

คือ (1) .....

(2) .....

(3) .....

(4) .....

โดยการแต่งตั้ง/ต่อวาระ ให้มีผล ณ วันที่ .....

กำหนดเปลี่ยน/ ขอบเขต หน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการตรวจสอบ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

.....
.....

โดยการกำหนด/เปลี่ยนแปลง ขอบเขต หน้าที่ความรับผิดชอบดังกล่าวให้มีผล ณ วันที่ .....

คณะกรรมการตรวจสอบของบริษัทประกอบด้วย

1. ประธานกรรมการตรวจสอบ ..... วาระการดำรงตำแหน่งคงเหลือ .....ปี

2. กรรมการตรวจสอบ .....วาระการดำรงตำแหน่งคงเหลือ .....ปี

3. กรรมการตรวจสอบ .....วาระการดำรงตำแหน่งคงเหลือ .....ปี

4. กรรมการตรวจสอบ .....วาระการดำรงตำแหน่งคงเหลือ .....ปี

เลขานุการคณะกรรมการตรวจสอบ .....

พร้อมนี้ได้แนบหนังสือรับรองประวัติของกรรมการตรวจสอบจำนวน..... ท่านด้วย โดย
กรรมการตรวจสอบ

ลำดับที่ ..... มีความรู้และประสบการณ์เพียงพอที่จะสามารถทำหน้าที่ในการสอบทานความ
น่าเชื่อถือของงบการเงิน

คณะกรรมการตรวจสอบของบริษัทมีขอบเขต หน้าที่ และความรับผิดชอบต่อคณะกรรมการบริษัท
ดังต่อไปนี้

- 1 .....
- 2 .....
- 3 .....
- 4 .....
- 5 .....
- 6 .....
- 7 .....
- 8 .....

บริษัทขอรับรองต่อตลาดหลักทรัพย์ดังนี้

1. กรรมการตรวจสอบมีคุณสมบัติครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ที่ตลาดหลักทรัพย์กำหนด
2. ขอบเขต หน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการตรวจสอบข้างต้นเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่
ตลาดหลักทรัพย์
กำหนด

ลงชื่อ ..... กรรมการ
(.....) (ตราประทับ)

ลงชื่อ ..... กรรมการ
(.....)

หนังสือรับรองและประวัติของกรรมการ / กรรมการตรวจสอบ

ข้าพเจ้า ..... (ชื่อ-สกุลเดิม) ..... (ถ้ามี)

ในฐานะดำรงตำแหน่งเป็น ..... ของบริษัท .....

ตั้งแต่วันที่ ..... ขอแจ้งข้อมูลของข้าพเจ้าและรับรองต่อตลาดหลักทรัพย์
ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลส่วนตัว

1.1 หมายเลขประจำตัวประชาชนหรือหมายเลขหนังสือเดินทาง.....

1.2 สัญชาติปัจจุบัน .....อดีต (ถ้ามี)

1.3 วัน/เดือน/ปี เกิด .....อายุ.....ปี

- 1.4 ที่อยู่ปัจจุบัน .....
- 1.5 อาชีพ/สถานที่ทำงานปัจจุบัน.....
- 1.6 วุฒิการศึกษา .....
- 1.7 ประวัติการทำงานในช่วง 5 ปีที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน (ระบุชื่อบริษัท ตำแหน่ง ปี พ.ศ.)
- 1.8 ประวัติการถูกดำเนินคดี หรือถูกพิจารณาลงโทษในการกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์หรือสัญญาซื้อขายล่วงหน้า หรือกฎหมายที่เกี่ยวกับระบบการเงิน (ระบุปีพ.ศ.ที่เกิดเหตุข้อกล่าวหา และผลการดำเนินคดี/ผลการพิจารณาโทษ) .....
- 1.9 จำนวนหุ้นที่ถือในบริษัทจดทะเบียนนี้

	จำนวนหุ้น (หุ้น)	% จำนวนหุ้นที่มีสิทธิออก เสียงทั้งหมดของบริษัทจดทะเบียน
<p>ข้าพเจ้า</p> <p>คู่สมรส (ชื่อ-สกุล)</p> <p>ชื่อ-สกุล .....</p> <p>ชื่อ-สกุลเดิม (ถ้ามี)</p> <p>บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ(ชื่อ-สกุล/อายุ)</p> <p>1.....อายุ .....ปี</p> <p>2.....อายุ ..... ปี</p> <p>3.....อายุ .....ปี</p> <p>นิติบุคคลที่เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องตามนิยามของสำนักงาน ก.ล.ต.</p> <p>1.....</p> <p>2.....</p> <p>3.....</p>		

1.10 จำนวนหุ้นที่ถือในบริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม นิติบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ บริษัทที่ขึ้นคำขอหรือบริษัทจดทะเบียน ณ วันที่..... (ระบุให้สอดคล้องกับหลักการ ของสำนักงาน ก.ล.ต.)

1.10.1 ชื่อบริษัท..... จำนวนหุ้นที่ถือ....หุ้นคิดเป็น .....% ของจำนวนหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงทั้งหมดของบริษัทนั้น

1.10.2 ชื่อบริษัท..... จำนวนหุ้นที่ถือ....หุ้นคิดเป็น .....% ของจำนวนหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงทั้งหมดของบริษัทนั้น

1.10.3 ชื่อบริษัท..... จำนวนหุ้นที่ถือ....หุ้นคิดเป็น .....% ของจำนวนหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงทั้งหมดของบริษัทนั้น (ทั้งนี้ให้รวมการถือหุ้นของผู้ที่เกี่ยวข้องตามมาตรา 258 แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ด้วย)

2. ข้าพเจ้าขอรับรองต่อตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยว่าข้าพเจ้ามีคุณสมบัติของผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจควบคุมตามหลักเกณฑ์ของสำนักงาน ก.ล.ต. ว่าด้วยเรื่องการขออนุญาตและการอนุญาตให้เสนอขายหุ้นที่ออกใหม่และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามหลักเกณฑ์ของสำนักงาน ก.ล.ต. ว่าด้วยเรื่องข้อกำหนดเกี่ยวกับผู้บริหารของบริษัทออกหลักทรัพย์และมีคุณสมบัติครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ที่ตลาดหลักทรัพย์กำหนด

3. ข้าพเจ้าในฐานะที่ดำรงตำแหน่ง (เฉพาะกรรมการตรวจสอบ)

ประธานกรรมการตรวจสอบ

กรรมการตรวจสอบ

โดยได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการ/ที่ประชุมผู้ถือหุ้นของบริษัทในการประชุมครั้งที่.... เมื่อวันที่ .....

3.1 ข้าพเจ้ามีคุณสมบัติในการเป็นกรรมการตรวจสอบครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ที่ตลาดหลักทรัพย์กำหนด

3.2 ข้าพเจ้าเข้าใจดีในขอบเขตหน้าที่และความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่กรรมการตรวจสอบตามที่คณะกรรมการบริษัท.....ประกาศแต่งตั้งและกำหนดไว้

3.3 ข้าพเจ้าเข้าใจดีในหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจสอบที่ระบุไว้ในหลักเกณฑ์ที่ตลาดหลักทรัพย์กำหนด

3.4 ข้าพเจ้า

ไม่มี มี (โปรดระบุในข้อมูลในข้อ 1.6 และ 1.7)

มีความรู้และประสบการณ์เพียงพอที่จะสามารถทำหน้าที่ในการสอบทานความน่าเชื่อถือของงบการเงิน

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อมูลใดๆ ที่ได้ให้ไว้ต่อตลาดหลักทรัพย์ข้างต้นถูกต้องครบถ้วนตรงตาม
ความเป็นจริงทุกประการ

คำรับรองและประวัติของข้าพเจ้านี้ให้ไว้เมื่อวันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง .....

ภาคผนวก ฉ

คำขอ

คำย่อ

AACP : Advance Audit committee Program

หลักสูตรอบรมกรรมการตรวจสอบของสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย

AICPA : American Institute of Certified Public Accountants

สมาคมผู้สอบบัญชีรับอนุญาตของประเทศสหรัฐอเมริกา

ASIC: The Australian Securities and Investments Commission Act2001

พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และการลงทุนของออสเตรเลีย พ.ศ.2544

CAO: Chief Accountinf Officer

ประธานเจ้าหน้าที่บัญชี

CEO: Chief Executive officer

ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร

CFO: Chief Financial Officer

ประธานเจ้าหน้าที่การเงิน

CPA: Certified Public Accountant

ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

GAAP: Generally Accepted Accounting Principles

หลักการบัญชีที่ยอมรับทั่วไป (มาตรฐานการจัดทำบัญชี)

ISAR: The Intergovernmental Working Group of Experts on International standards of

Accounting and Reportingมาตรฐานสากลเกี่ยวกับการบัญชีและการรายงาน

J-SOX: The Financial Instruments and Exchange Act 2009 (FIEA)

กฎหมายว่าด้วยเครื่องมือทางการเงินและตลาดหลักทรัพย์พ.ศ.2552

MAI: Market for Altermative Investment

ตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ ของประเทศไทย

NASD: The National Association ofSecurities Dealers

สมาคมผู้ค้าหลักทรัพย์ประเทศสหรัฐอเมริกา

NYSE: New York Stock Exchage

สมาคมหลักทรัพย์นิวยอร์ก

PA: Public Accountant

นักบัญชีสาธารณะ

PCAOB: Public Company Accountancy Academy

คณะกรรมการกำกับดูแลการบัญชีและการสอบบัญชีของบริษัทมหาชนจำกัด

SEC: Securities and Exchange Commission

คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ก.ล.ต.

SOX: Public Company Accounting Reform and Investor Protection of 2002 หรือ
Sarbanes – Oxley of 2002

กฎหมายปฏิรูปการบัญชีของบริษัทมหาชนและคุ้มครองนักลงทุน พ.ศ.2545

สมาคมหลักทรัพย์นิวยอร์ก

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นายธีรรงค์ ชิวชานา
วัน เดือน ปีเกิด	19 มกราคม 2515
สถานที่เกิด	เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวัดราชโอรส ปี พ.ศ. 2532 นิติศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช พ.ศ. 2556 หลักสูตรวิชาว่าความของสำนักฝึกอบรมวิชาว่าความแห่งสภา ทนายความ รุ่นที่ 47 พ.ศ. 2559
สถานที่ทำงาน	บริษัทผลิตภัณฑ์อาหารกว้างไพศาล จำกัด (มหาชน)
ตำแหน่ง	ผู้จัดการฝ่ายขายกรุงเทพและต่างจังหวัด

